

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.06.24 12:55:12)

Kolege poslanici i poslanice počinjemo rad.

Poštovani građani Crne Gore,

Primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno je da postoji kvorum potreban za početak sjednice, jer je prisutna većina ukupnog broja poslanika.

Otvaram **Sedmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja, 2024. godine, Skupštine Crne Gore**. Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu saglasno članu 85 stav 5 Poslovnika Skupštine, po kojem predsjednik Skupštine može sazvati Skupštinu u roku kraćem od sedam dana, a dnevni red predložiti na samoj sjednici.

Shodno tome za dnevni red sjednice predlažem sljedeće tačke.

1. Predlog Zakona o lobiranju;
2. Predlog zakona o izmjeni dopuni Zakonika o krivičnom postupku;
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima;
4. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom sajvetu i sudijama;
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu;
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu;
7. Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu;
8. Predlog zakona o sprečavanju korupcije;
9. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću;
10. Predlog zakona o medijima;
11. Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru - Javnom medijskom servisu Crne Gore;
12. Predlog zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama i
13. Izbor, imenovanje i razrješenja.

Dakle, predložene su ove tačke dnevnog reda koje smo dobili od Vlade, a koje su nam potrebne na našem evropskom putu za dobijanja IBAR-a.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini.

Javio se gospodin Rakočević.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (04.06.24 12:57:18)

Zahvaljujem predsjedniče Parlamenta, poštovani građani, uvaženi predstavnici medija koji su trenutno u sali, naravno, uvažene poslanice i poslanici,

Dakle, bez želje da ulazimo u bilo kakvu polemiku budući da je riječ o proceduri, obraćam se Vama, predsjedniče Parlamenta, da ukupna javnost dobije obrazloženje i odgovor, kakav god on bio. Smatram da je od interesa javnost to zna, da raščistimo zbog čega Parlament dva dana odgađa svoje sjednice. Javnost je imala prilike da vidi da ste Vi, naravno u dogovoru, ili zbog toga što nema dogovora sa kolegama iz parlamentarne većine, odgađali održavanje sjednice Parlamenta dok je opozicija bila na svom položaju, da dođe, da raspravljamo o onome što je važno za crnogorsku državu, a to su posebno zakoni za dobijanje IBAR-a iz evropske agende. Kao što znate taj svoj doprinos ćemo dati i na ovoj sjednici koja će početi sa raspravom, prije nego što je to načelno bio dogovor, a time naravno i Vi pokazali odgovornost, ali i crnogorska opozicija da želimo što prije u jednoj dinamičnoj, kvalitetnoj raspravi, da ne bi crnogorski Parlament bio protočni bojler Vlade koja je kasno dostavila prijedloge zakona, ako im se toliko žuri, pa dakle ipak kvalitetnoj raspravi, sveobuhvatnoj da riješimo stvar i da ovaj zakon izglasamo do trenutka kad Evropska komisija, odnosno Brisel to traže od nas.

Ipak prije toga mislim da je odgovorno prema ukupnoj javnosti da nam da to obrazloženje zbog čega, pa makar bilo tehničke prirode, a mi sumnjamo da je političke, dva dana radna, ukupno sad već pet dana, crnogorski Parlament ne zasijeda, a nemamo adekvatno obrazloženje. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.06.24 12:59:25)

Mislim da je javnost u potpunosti razumjela, ja sam dao jedno objašnjenje i obratio se javnosti i rekao da naš dogovor sa Kolegijuma nijesmo uspjeli da realizujemo i pretočimo u konkretno održavanje sjednice zato što za održavanje sjednice podjednaku odgovornost imaju i parlamentarna većina i opozicija. Mi smo

postigli dogovor da nastavimo sjednicu u 10h ujutru. Tu se nije nalazio dovoljan broj poslanika da bi to mogli da realizujemo, potom smo se dogovorili da se sjednica nastavi u 13h, ni tada nije bilo dovoljno poslanika. Radilo se o tehničkim razlozima, neki ljudi nijesu bili prisutni u Crnoj Gori tako da evo sada imamo pun Parlament i mislim da te tehničke razloge ne treba dovoditi ni u kakav kontekst sa politikom.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (04.06.24 13:00:22)

Da, odgovor na komentar.

Budući da sam prepoznao da postoji potreba da jednu stvar razjasnimo jer ste ovdje kazali jednu stvar koja vjerovatno stoji. Međutim, ipak ste, usput, kazali jednu stvar koja apsolutno ne stoji, a to je da je crnogorska opozicija jednako ili makar djelimično odgovorna zato što nije bilo sjednica Parlamenta.

Prvo, niko nije pozvao predstavnike opozicije, makar ne našeg kluba, da daju kvorum. Znae što se bi se desilo da ste zvali? Isto što se desilo na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu jutros kada smo kolega Zirojević i ja dali kvorum, što je potpuno normalno i legitimno, čak i da nijesmo saglasni sa tim zakonima, šta znači ne dati kvorum. Prema tome, ili loša organizacija, ali ipak budući da je ovo objašnjenje prilično nemušto vjerujem da se nešto drugo iza brda valja, što god da je nadam se da neće biti daljih opstrukcija nego da ćemo moći da radimo u crnogorskom Parlamentu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.06.24 13:01:29)

Hvala Vam, gospodine Rakočeviću.

Dao sam objašnjenje za građane koji prate ovaj prenos, uoči zasijedanja Parlamenta uvijek postoji jedno zvono koje zvoni u ovoj Skupštini najmanje deset minuta prije, upozoravajući poslanike da treba da uđu u salu gdje se održava plenarno zasijedanje. Takođe, predstavnici Službe Skupštine uredno viđaju sve poslaničke klubove i obavijesti ih da treba da počne Skupština i ne bih želio da to prevedemo da treba da ubjeđujemo nekoga da da kvorum ili ne treba da da kvorum. Svi smo podjednako odgovorni, 81 poslanik, za početak sjednice. Nijesu bili stečeni uslovi poslije dogovora na Kolegijumu, procijenio sam da je to tehnički razlog, da nije politički, ako je politički vidjeće se to vrlo brzo.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda. Stavljam na glasanje Predlog dnevnog reda u cjelini. Molim vas kolege izjasnite se. Molim vas, Služba, ne funkcioniše sistem.

Glasalo je 68 poslanika, svih 68 za, nema protiv, nema uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili predloženi dnevni red. Pozivam Službu Skupštine da poslanicima dostavi usvojeni dnevni red.

Po našem dogovoru sa Kolegijuma danas ćemo odraditi samo jednu tačku. To su Izbor i imenovanja, a sutra ćemo nastaviti sa radom u 10 sati. Imamo dogovor da do četvrtka veče odradimo najveći dio ovog dnevnog reda i glasaćemo u četvrtak poslijepodne vezano za te tačke, a u petak nastavljamo preostale tačke dnevnog reda i glasanje. U petak ćemo završiti i ove ostale tačke dnevnog reda, oko kojih smo postigli dogovor na Kolegijumu.

U okviru tačke Izbor, imenovanja i razrješenje, imamo predlog za imenovanje zamjenika generalnog sekretara Skupštine Crne Gore. Podsjećam da u skladu sa posljednjim izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore generalni sekretar Skupštine ima tri zamjenika koja mu pomažu u radu. Zamjenike generalnog sekretara imenuje i razrješava Skupština na predlog predsjednika Skupštine. Zamjenik generalnog sekretara Skupštine imenuje se na period od četiri godine. Za svoj rad zamjenik generalnog sekretara odgovoran je Skupštini.

Predsjednik Skupštine je predložio da se za zamjenika generalnog sekretara Skupštine imenuje Boban Stanišić. Želio bih da upoznam javnost ko je Boban Stanišić. Vi znate ovdje svi u Skupštini ko je on. Dakle, Boban Stanišić je rođen 1992. godine 10. februara, diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici 2014. godine na Smjeru kvantitativna ekonomija. Od 2017. godine obavljao je poslove tehničkog sekretara poslaničkog Kluba Demokratskog fronta u Skupštini Crne Gore sve do 2020. godine kada je imenovan za savjetnika potpredsjednice Skupštine Crne Gore. U decembru 2023. godine imenovan je za savjetnika predsjednika Skupštine. Govori engleski jezik, jedan darovit čovjek. Svi poslanici u Skupštini Crne Gore znaju o kakvom se dobrom čovjeku radi koji je na usluzi svih poslanicima i mislim da ćemo ovaj izbor realizovati jednoglasno.

Otvaram pretres. Ko želi riječ?

Hvala vam. Zaključujem. Konstatujem daje pretres završen i prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje predlog da se za zamjenika generalnog sekretara Skupštine Crne Gore imenuje Boban Stanišić. Izvolite, kolege, glasajte.

Hvala vam. Zaključujem glasanje.

Glasao je 71 poslanik, svih 71 za, nijesam slučajno rekao da svi poslanici u Skupštini Crne Gore znaju o kakvom se čovjeku radi, tako da čestitam Bobanu Stanišiću na izboru.

Zaključujem današnji rad. Nastavljamo sutra u 10 sati. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:19:51)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Sedmu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na pretres o **Predlogu zakona o lobiranju.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Andrej Milović, ministar pravde i Aleksandar Bakrač, državni sekretar u Ministarstvu pravde.

Sjednici prisustvuju Miomir Jauković, generalni direktor Direktorata za pravosuđe i Jelena Grdinić, generalna direktorica Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo.

Izjesticu odbora su Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Vasilije Čarapić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 10:20:41)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici,

Razlog razmatranja ovog zakona danas potreba je hitnog usvajanja ovog zakona u cilju ispunjavanja privremenih mjerila u Poglavlju 23.

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2022. godinu predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o lobiranju u cilju jačanja preventivnog mehanizma u borbi protiv korupcije. Razlog donošenja zakona je i usaglašavanje sa međunarodnim iskustvima i praksama, u cilju propisivanja najboljih normativnih rješenja za sprečavanje nedozvoljenih uticaja u postupcima donošenja propisa i drugih opštih akata, ali i sprečavanje potencijalne korupcije, podizanje transparentnosti rada institucija i efikasnog sprovođenja zakona u praksi. Razlog donošenja ovog zakona je i to što je lobiranje prepoznato kao instrument koji doprinosi sprečavanju korupcije u procesu donošenja zakona i drugih opštih akata.

Naime, shodno važećem zakonu, aktivnosti koje se pojavljuju kao lobiranje, a koje se ne smatraju lobiranjem u smislu važećeg zakona mogu na nekoliko načina da umanje potencijalnu djelatvornost. Tako lobirano lice može da pretpostavi da lica koja mu se obrate u cilju vršenja uticaja nijesu lobisti po tumačenju zakona, odnosno da ne djeluju u interesu klijenta, osim ako sami lobisti to ne izjave. Cilj pomenutog zakona osim transparentnosti počiva na načelu javnosti, principu integriteta, izbjegavanju sukoba interesa i dostupnosti informacija za sve zainteresovane pojedince u odnosu na obavljanje djelatnosti lobiranja. Takođe, cilj zakona je više sertifikovanih lobista upisanih u registar lobista i više novopostavljenih lobista na način propisan ovim zakonom.

Nadalje, kao jedan od ciljeva jeste novi postupak lobiranja, kojim su utvrđena prava i obaveze obavljanja djelatnosti lobiranja, kao i način i mehanizam funkcionisanja postupka lobiranja. Takođe, područje primjene važećeg zakona dosta je usko postavljeno, pa je isto bilo neophodno proširiti. U tom smjeru, predviđeno je da predmet lobiranja obuhvata ne samo opšte, već i akte koji su od opšteg interesa, kao što su na primjer upravne odluke velikog značaja, a koje nijesu bile ranije obuhvaćene. Za nepridržavanje odredbi zakona od strane fizičkog i pravnog lica, odgovornog lica u pravnom licu, kao i odgovornog lica u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i organu lokalne uprave predviđene su prekršajne i novčane kazne.

Prilikom izrade Predloga zakona o lobiranju, uzeta su u obzir osnovna načela iz Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije, drugih međunarodnih instrumenata iz ove oblasti, kao i uporedna zakonodavna i praktična rješenja evropskih država i u tom smislu proširuju se pravila za postupanje lobista. Naglašavamo i da je Ministarstvo pravde dobilo pozitivno mišljenje na Predlog zakona o lobiranju od strane eksperata Evropske komisije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:24:07)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.

Da li izjesticu odbora žele riječ? Ne žele.

Sada prelazimo na diskusije. Molim poslanika Nikolu Rovčanina da uzme riječ. Izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (05.06.24 10:24:40)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, ministre pravde sa saradnicima, poštovani građani,

Pred nama je danas na dnevnom redu prvi u setu IBAR zakona veoma važnih i smatram da je upravo ovo Sedmo zasijedanje svojesvrсно istorijsko zasijedanje ovog Parlamenta. Uvjeren sam da ćemo poslati upravo iz ovih klupa, iz ovog zakonodavnog doma jednu snažnu poruku opredijeljenosti i brzom pristupanju Evropskoj uniji.

Što se tiče samog Zakona o lobiranju, ovaj tekst predstavlja veliku unapređenje u odnosu na prethodni zakon. Lobiranje predstavlja jedan set aktivnosti u vršenju uticaja na javne politike, na državne organe, organe lokalne samouprave u dijelu zadovoljenja interesa naručioca lobiranja; ozakonjenje i precizan postupak lobiranja u cilju zadovoljenja određenih interesa, pa kada su u pitanju i javne nabavke i velike infrastrukturni projekti i ne samo čin lobiranja, već i namjera za lobiranje.

Kao što sam i rekao, prethodni zakon iz 2014. godine je praktično bio mrtvo slovo na papiru. Nije bio dovoljno široko postavljen, nije zaživio. O tome svjedoči da imamo u prethodnih desetak godina od kada je on na snazi ukupno upisano šest lobista, jednog naručioca i jedno pravno lice. To dovoljno potvrđuje da zakon nije dao željene rezultate i od tuda i potreba da se napravi ovaj tekst. Ali, zato smo u prethodnim decenijama imali niz primjera protivzakonitih uticaja na donosiocima odluka, gdje su pojedini funkcioneri najvećih pravosudnih organa, privrednih društava i drugi javni funkcioneri bili stavljeni u funkciju privatnog interesa u cilju sticanja protivzakonite imovinske koristi. I danas imamo niz predmeta Specijalnog državnog tužilaštva od: Medenice, Jovanića, Čađenovića, Katnića, Veljovića i ostalih. Zbog toga je veoma važno da donesemo ovaj zakon.

Navešću još jedan primjer slikovit, koji sam prije sedmice iznio i na press konferenciji šta znači kada se kompletan državni organ stavi u funkciju privatnog interesa. Dana 18. maja 2006. godine na sjednici Vlade Crne Gore donijeta je odluka gdje se vlasniku kompanije Vektra Montenegro Draganu Brkoviću daje kompletna drvoprerađivačka industrija, korporacija Jakić, sa koncesijama na 30 godina na crnogorske šume za milion i šesto hiljada. Na istoj sjednici Vlade se otpisuje dug te korporacije Jakić u visini od milion i petsto pedeset hiljada eura. Na istoj sjednici Vlade se specijalno koncesije za to lice umanjuju 25% od cijene koja je postojala. Dakle, dato je na poklon 18. maja 2006, a 18. maja 2024. godine ta kompanija duguje 150 miliona eura bankama, državi, lokalnim samoupravama i sl. To je određen uticaj i stavljanje u funkciju i Vlade Crne Gore i ministarstava za neki privatni interes, koji je definitivno propao i nanio veliku štetu državi Crnoj Gori, radnicima i građanima. Zato je donošenje ovog zakona veoma važno s aspekta jačanja preventive kada je u pitanju borba protiv korupcije.

Kada dodajemo čitav set antikorupcijskih zakona, moram napomenuti da je veoma važno institucionalno jačanje. Opet ovaj zakon ne može zaživjeti u praksi ukoliko nemamo ojačanu, nezavisnu Agenciju za sprečavanje korupcije, koja i vodi ove registre, na čijem sajtu se, takođe, registruju lobisti i koja vodi računa o svemu ovome. Ne možemo da imamo Agenciju za sprečavanje korupcije koja se bavi samo izvještajima javnih funkcionera - da li je neko prijavio Golfa dvojku koji je kupio ili nije prijavio voćnjak koji je naslijedio, već treba da se bavi ozbiljnim stvarima. Dakle, treba da da odgovor i institucijama i građanima odakle nekome hiljade i hiljade kvadrata poslovnih prostora, luksuznih automobila, stotine hiljada i milione eura na računu ako ima platu od 800 eura. To su pitanja na koja treba da daju odgovor, a ne da ćuti na sve ono o čemu građani govore i ne da žmuri na ono što svi građani vide.

Nadam se, nakon donošenja seta ovih zakona, pa i Zakona o lobiranju i svih ovih IBAR zakona, da ćemo napraviti snažan iskorak i da ćemo sa jakim institucijama konačno imati konkretne rezultate u borbi protiv korupcije na zadovoljstvo i države Crne Gore i građana. Jer, građani žele pravdu, a pravda je spora ali je dostižna. Uvjeren sam da ćemo, u periodu pred nama, imati još konkretnije rezultate. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:30:09)

Zahvaljujem, kolega Rovčanin.

Sada molim poslanika Nikolu Milovića da uzme riječ, a da se pripremi kolega Vladislav Bojović. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (05.06.24 10:30:22)

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi ministre Miloviću sa saradnicima, kolegice i kolege,

Istorijski trenutak jeste bitan za Crnu Goru, ali istorija ne počinje od ovog saziva Parlamenta, niti od ove Vlade, niti dio evropskih integracija počinje ovim sazivom Parlamenta. Odavno smo u procesu evropskih

integracija i aktuelni politički trenutak svjedoči da nekoliko dana pred izbore za Evropski parlament oživljavamo u potpunosti politiku proširenja. Ovo je vrlo dobro zbog partnerskog odnosa koji imamo s Evropskom unijom, dobro je za Evropsku uniju, ali je još bolje za Crnu Goru. Danas se nalazimo pred setom zakona, koji su jedna stepenica ka onome što je suštinski proces priključenja Crne Gore Evropskoj uniji, suštinski proces koji treba da da završetak samog integracionog puta.

U okviru ove politike proširenja, malo smo drugačije išli nego ostali, ali ono što je činjenica jeste da moramo da ispunjavamo ugovorne odnose koje smo definisali sa Evropskom unijom i oni se odnose na Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Svakako jedan od bitnih elemenata toga sporazuma upravo predstavlja član 86, a to je sprečavanje i suzbijanje organizovanog kriminala i drugih nelegalnih aktivnosti. U tom dijelu i Zakon o lobiranju predstavlja iskorak koji je poboljšanje onoga što smo imali od Zakona o lobiranju iz 2014. godine i, kao što je kolega Rovčanin maloprije rekao, vrlo skroman doprinos koji smo imali u tom dijelu sa šest lobista, jednim pravnim licem i jednim naručiocem i usko povezano oblast samog zakona, pa je bilo neophodno proširiti područje primjene.

Međutim, ono što smatram jeste da će i ovaj zakon u početnim fazama biti mrtvo slovo na papiru jer u prethodnih nekoliko godina imamo klasično uništavanje crnogorskih institucija. Onda se postavlja pitanje na koji način ćemo sprovesti zakone ako nemamo jačanje samih institucija. Smatram da je proces ekonomskog integrisanja a posebno elemenata koji se tiču samog političkog djelovanja jedino moguć ukoliko imamo stabilne i jake institucije, a zakoni su način na koji treba da dovedemo do toga da budemo približeni Evropskoj uniji i da na kraju imamo i veći životni standard. Ono što je činjenica u današnjem trenutku jeste da se istorijski trenutak o kojem se govori u Crnoj Gori, a svakako da ćemo i opozicija i pozicija u prethodnom periodu dati podršku procesu ekonomskog integrisanja sa Evropskom unijom, jer je suštinski to još jedan spoljnopolitički prioritet koji je ostao da bude ispunjen kada je spoljna politika Crne Gore u pitanju.

Podsjetiću vas da smo prije sedam godina na današnji dan pristupili NATO savezu i da je to bio jedan od legata prethodne vlasti, a da smo i sa prethodnom vlašću i započeli intenzivan proces evropskih integracija i da smo do 2020. godine imali vrlo dinamičan proces. U tom dinamičnom procesu smo imali faza koje su se odnosile na to da je politika Evropske unije u određenim trenucima pokazivala impotentnost kada je u pitanju proces samog proširenja. Tako da na kraju kroz samu fazu koju imamo u poslednjih godinu dana, imamo malo više osvjetljen proces koji se tiče samog integrisanja. Zbog toga, danas moramo da budemo svjesni da ovih 12 zakona, koje ćemo definitivno usvojiti u crnogorskom Parlamentu i za čije ćemo samo usvajati i dati podršku, predstavlja samo jednu tačku. Nakon toga predstoji vrlo suštinska primjena svih tih zakona i proces koji treba suštinski da pokaže da je Crna Gora spremna da bude dio Evropske unije.

Međutim, moram da kažem iako je Zakon o lobiranju u pitanju, iako je vrlo bitna djelatnost u pitanju kada se smatra smanjenje same korupcije, ipak Crna Gora se ne nalazi bliže Evropskoj uniji u odnosu na ono što je bila u prethodnim godinama. Tome svjedoče sve ove situacije koje imamo kada je u pitanju sami državni sektor, a kolega Rovčanin mi je dao dobar uvod kada su u pitanju određena preduzeća. Tako možemo vidjeti da institucije ne samo da ne funkcionišu, već su i privredna društva u značajnoj mjeri daleko od onoga što je način funkcionisanja koji treba da bude. Tome svjedoči i veliki broj afera koje se danas dešavaju, a koje su vezane i za Elektroprivredu Crne Gore, i za CEDIS, i za Rudnik uglja, i za Morsko, dobro, i za partijska zapošljavanja, i za ona zapošljavanja koja se tiču same lokalne samouprave. Danas svjedočimo da u gradu iz kojeg dolazim imamo nastavak partijskih zapošljavanja i klasično kršenje zakona. Postavlja se, onda, jasno pitanje šta će nam zakoni ako ih odmah kršimo i ako ne sprovodimo i ne radimo na sprovođenju samih zakona.

Smatram da će Crna Gora i dalje gubiti vrijeme u procesu pristupanja Evropskoj uniji ako budemo samo u narativu govorili o zakonskim rješenjima i ako samo u narativu budemo glasali zakone, a ne budemo insistirali na njihovoj primjeni, ne budemo insistirali na onome što je vezano za sami institucionalni koncept. Posebno moram naglasiti aktuelnost ovoga trenutka kada je u pitanju regionalni kontekst i kada je u pitanju odnos Crne Gore sa samim susjedima. Strah me je da će doći do situacije u kojoj ćemo i zaoštriti same odnose, što je vrlo loše kada je u pitanju dobrosusjedska politika. Onda ćemo usvojiti 12 IBAR zakona, a nakon toga praktično dovesti do situacije da u Crnoj Gori u odnosu na ono što je sami region imamo veliki broj i veći broj otvorenih pitanja umjesto da imamo manji broj.

Ponavljam, kada su u pitanju zakoni koji su prošli sve te procedure koje su trebale, poslanici su imali vrlo malo vremena da se pripreme za diskutovanje o samim zakonima i da daju klasičan komentar. Pretpostavljam da će u tom dijelu i ovi zakoni u narednim fazama pretrpjeti određene izmjene, ali zbog aktuelnosti samog trenutka i značaja koji smo pridavali uvijek procesu evropskih integracija - Demokratska partija socijalista će podržati i ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:37:26)

Zahvaljujem, kolega Miloviću.

Imate pravo na repliku, izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (05.06.24 10:37:43)

Potpredsjedniče, iskoristiću pravo na repliku kao poslovničku mogućnost. Dakle, vrlo umjerena i konstruktivna diskusija kolege Milovića, ali definitivno u jednom segmentu moram da reagujem. Razumijem potrebu Demokratske partije socijalista da na svako pozivanje u određenim primjerima konkretnih stvari organizovanog kriminala i korupcije, predmeta SDT-a, pa pomenuo sam i Katnića, i Veljovića itd, pokušavate da to izbalansirate na način da neupješno pokušate kriminalizovati, recimo, privredne subjekte. Pa, konkretno ste pomenuli Elektroprivredu Crne Gore čiji sam bio, tri godine, izvršni direktor i govorite o aferama. Ne znam nijednu aferu koja se vezuje za Elektroprivredu Crne Gore, apsolutno, osim istorijskih rezultata. Govorio sam na Odboru za politički sistem u prisustvu i vrhovnog državnog tužioca i specijalnog državnog tužioca. Dakle, kada god parlamentarna većina pomene predmete koji su u toku po postupanju SDT-a, gdje imamo ozbiljne optužbe za organizovani kriminal, DPS to pokušava anulirati mahanjem određenim izvještajima i sl, u želji da se optuži Specijalno državno tužilaštvo za selektivnost. Šta znači neselektivnost iz ugla Demokratske partije socijalista? Broj procesuiranih prije 30. avgusta 2020. godine odgovara sad broju procesuiranih nakon 30. avgusta. Neko ko je kriv, ko je izvršio krivično djelo, treba da odgovara kad god je učinio to krivično djelo - bilo 2006. ili 1995. godine i sl. Rekao sam - jednako postupanje u jednakim stvarima, nejednako postupanje u nejednakim stvarima srazmjerno njihovoj nejednakosti. Ne može se jednakost obezbijediti tako što nejednake stvari stavljate u istu ravan. Pa, kada pomenemo Katnića i Veljovića, vi kažete - vidite nalaze Državne revizorske institucije duplo negativno mišljenje. Taj nalaz i te optužbe u odnosu na, recimo, Crnogorski elektrodistributivni sistem se može razbiti u tri, četiri rečenice. Negativno mišljenje je politički izraz. Zašto je politički izraz? Od 2016. godine u svim izvještajima energetskih kompanija revizora stoji mišljenje sa rezervom u odnosu na podjelu imovine. To jednom da objasnim radi građana zašto je dato negativno mišljenje. Kada su se podijelile tri energetske kompanije, imovina koja je u vrijednosti 200 ili 300 miliona - trafostanice, dalekovodi i sl. nisu mogli jer postoje djeljive i nedjeljive stvari, nisu mogli da se podijele i nisu uknjiženi, pa tako Elektroprivreda nije uknjižila kompletnu svu podijeljenu imovinu, CEDIS, CGS i sl. Onda revizor daje mišljenje sa rezervom dok se ta imovina ne uknjiži. To traje od 2016. godine, a podsjetiću od 2016. godine godine vlast je vršila Demokratska partija socijalista i bila je ista mjera.

Što se tiče zapošljavanja, svako zapošljavanje je bilo zakonito - i zapošljavanje preko Agencije, ugovori o preuzimanju. To su zapošljavanja koja su definisana Zakonom o radu. Kada optužujete za određena zapošljavanja u energetskom sektoru, morate da shvatite da energetski sektor ima nove projekte, ima nove investicije i da je to zapošljavanje potreba, a zapošljavanje koje je bilo prije 30. avgusta 2020. godine je vršeno upravo u političke svrhe, a nijedan energetski objekat u Crnoj Gori nije izgrađen od 1982. godine. Imamo opravdano i imamo neopravdano zapošljavanje.

Tako da mahanje određenim informacijama, određenim izvještajima ne može ni na koji način anulirati niti kriminalizovati ljude koji su odgovorno vršili svoje funkcije - u odnosu na one koji su stekli milionske profite brutalnim kršenjem zakona, stavljajući se u funkciju organizovanih kriminalnih grupa i čineći štetu i državi i građanima. Naveo sam primjer Dragana Brkovića, koji je pričinio štetu i radnicima, i građanima, i državi, a vi poredite sa određenim kompanijama koje su pričinile korist ovoj državi ostvarujući profit u ove tri godine, recimo, kada posmatrate energetiku veću nego u prethodnih deset ili 15 godina svih prethodnih uprava i vlada. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:42:28)

Zahvaljujem, kolega Rovčanin.

Molim sve kolege da poštuju striktno Poslovnik, i vrijeme i sve ostalo.

Nikola Milović, izvolite.

Ovo je replika, ali ne mogu nikome da uskratim pravo proceduralno.

Izvolite.

Javlajte se proceduralno? /Upadice/

Izvinjavam se, molim vas dozvolite mi da vodim sjednicu.

Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (05.06.24 10:42:56)

Poštovani potpredsjedniče, nisam se ni u jednom segmentu negativno obratio kolegi Rovčaninu, niti je to bio povod. Samo sam rekao da mi je dao dobar uvod za izlaganje. Tako je, jesam li u pravu? Znači, u odnosu na to ako je kolega Rovčanin imao pravo na repliku, pretpostavljam da ja imam mogućnost da odgovorim u tom smislu. /Upadica/ U tom kontekstu, onda ne znam na koji način je data replika kolegi Rovčaninu. Jesam li negdje njega uvrijedio ili u negativnom kontekstu pomenuo?

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:43:34)

Shodno članu 101 stav 2, ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika, političku partiju ili grupu građana, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Shvatio sam da se poslanik Rovčanin pozvao na taj dio.

Molim vas, da budemo konstruktivni. Nemate pravo na repliku. /Upadice/ Nemate pravo na repliku, ipak je bio negativni kontekst. /Upadice/ Molim vas, dozvolite mi da tumačim Poslovnik onako kako Poslovnik upravo predviđa i definiše, imam pravo na to. Smatram da je bio negativni kontekst. Poslanik je dobio riječ i molim Vas sad samo da mi kažete na koji se član Vi pozivate.

NIKOLA MILOVIĆ (05.06.24 10:44:25)

...na način na koji se u negativnom kontekstu pomenuo Klub poslanika DPS-a da brani kriminalce i organizovanu kriminalnu grupu.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:44:34)

Uvaženi kolega Miloviću, ovo je bila replika. Dakle, član 101 stav 2 upravo to definiše. Dakle, Vi ste imali izlaganje...

NIKOLA MILOVIĆ (05.06.24 10:44:44)

Poštovani potpredsjedniče, izvinite što Vas prekidam, nije mi manir da to radim. Samo mi recite u kom negativnom kontekstu sam pomenuo kolegu danas što sam rekao što mi je dao dobar uvod za izlaganje koje sam imao. Gdje ste Vi protumačili da sam ja u bilo kom kontekstu nekoga negativno pomenuo. Znači, meni je potrebno minut da dam odgovor na ovo što je kolega rekao.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:45:08)

Kvalifikovali ste rad kolege Rovčanina da je bio takav i takav i bio je negativan kontekst. /Upadica/ Pa, evo rekao sam Vam upravo.

NIKOLA MILOVIĆ (05.06.24 10:45:17)

Ako je neki negativan rezultat negativan kontekst, onda možete slobodno da tumačite na taj način Poslovnik.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:45:24)

Zahvaljujem. /Upadice/

Molim kolegu Bojovića da uzme riječ, a poslanicu Zoju Bojanić Lalović da se pripremi. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (05.06.24 10:45:49)

Uvaženi građani, poštovane kolege,
Kolega Milović će imati priliku da uzme komentar nakon moje diskusije sasvim sigurno, tako da neće biti nikakvih problema. /Upadice/

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ:

Molim Vas, kolege, da budemo konstruktivni da izbjegnemo i replike i komentare. To je bio i dogovor na Kolegijumu. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

U mojoj diskusiji naravno neće biti ničega uvredljivog u smislu ličnog u odnosu na gospodina Milovića ili bilo koga iz Poslaničkog kluba DPS-a da bih isprovocirao repliku, ali moguće da će imati potrebu da uzmu komentar nakon ovoga što ću saopštiti povodom ove tačke dnevnog reda. /Upadice/

Da li mogu da nastavim? Dakle, uvaženi građani, poštovane kolege, predsjednik Demokratske narodne partije Milan Knežević i Demokratska narodna partija imaju jasan stav i jasan odnos prema zakonima koji su danas na dnevnom redu i narednih dana. Mi smatramo da ove zakone ne treba ni tretirati, niti nazivati IBAR zakonima i da nam ovi zakoni, kao potencijalno reformski zakoni, ne trebaju radi štrika Evropske unije, ne trebaju nam da bi eventualno zavarali Evropsku uniju kako ispunjavamo standarde - već nam trebaju prije svega zbog Crne Gore i zbog pokušaja da u praksi i u realnosti određene stvari promijenimo, bolje reći, da stvorimo osnovu kako bismo oslobodili institucije i spriječili, suzbili rasprostranjenu visoku korupciju u Crnoj Gori.

To što smo imali na sceni, decenijama iza nas, da su se ovakvi zakoni, uključujući i ovaj Zakon o lobiranju koji je prvobitno usvojen 2014. godine, usvajali radi određenih štrikova Evropske unije i radi stvaranja privida kako Crna Gora reformiše svoj sistem u oblasti vladavine prava, to je radio i DPS i mislim da mi takve stvari ne treba da ponavljamo. Prije svega, dobro je poznato, već smo konstatovali, da Zakon o lobiranju koji je usvojen 2014. godine nije praktično imao nikakav smisao u praksi. Sama činjenica da smo do sada imali šest registrovanih lobista i samo jednog zvaničnog naručioca lobiranja dovoljno govori koliko je on imao efekta u praksi i ikakvog uticaja. Šta se zapravo dešavalo? I ovaj Zakon o lobiranju mnogi drugi zakoni su služili isključivo kao paravan da politički vrh države, da ključni nosioci funkcija u DPS-u, a samim tim i u državi, sve zakone u ovoj instituciji i drugim institucijama prilagođavaju interesima pojedinaca kako bi se lakše realizovala korupcija, pljačka državnih resursa i bogaćenje pojedinaca.

Nema praktično zakona koji je tretirao bilo koju oblast u kojoj neko od velikih igrača nije planirao da se ugradi, a da vrh Demokratske partije socijalista, bolje reći, parlamentarna većina umjesto to da rade zvanični lobisti, nije uvodila norme koje su olakšavali tim ljudima iz sfere kriminala i visoke korupcije, spregnute sa ljudima iz političkog vrha vlasti, da pljačkaju ovu državu, ove građane, pljačkaju resurse i da sprovedu razne vidove organizovanog kriminala i korupcije i bogate se, dok su ostali građani dovedeni u situaciju u kakvu su dovedeni. Plašim se zbog toga i moram da izrazim rezerve u odnosu na to kako će i ovaj zakon da zaživi u praksi. Ovaj zakon je zakon koji je ostvariv u punoj mjeri i bio bi u funkciji u punoj mjeri da smo mi država zrele, konsolidovane demokratije, konsolidovanih institucija i visokog nivoa vladavine prava. Zbog toga, on i živi i zaživio je u ozbiljnim demokratijama. Mi smo tek negdje na početku da se izborimo za osnovne demokratske standarde i nivoa pravne države kada je u pitanju praksa i sama realnost.

Kako da se spriječi da ovaj Zakon o lobiranju i samo lobiranje bude ponovo iskorišćeno kao paravan za održavanje sistema visoke korupcije? Šta smo imali u prethodnoj praksi? Imali smo umjesto ovlašćenog lobiranja, uticajne neovlašćenih lica na razne instance, na čelu sa sudstvom o čemu je već toliko puta rečeno i dokazano. Ukoliko ne budu procesuirani nosioci najviših državnih funkcija, ljudi kod kojih je bila koncentrisana najviša moć i oni koji su kreirali sistem visoke korupcije u ovoj državi, mi ne možemo očekivati da ovaj zakon u Crnoj Gori može u punom smislu da zaživi i da ima svoj smisao. Dakle, bez procesuiranja pravosnažnih presuda, bez slobodnog tužilaštva i sudstva, u postupanju prema ključnim i najvišim nosiocima visoke korupcije, nema smisla i neće imati smisao ni ovaj Zakon u praksi. Zbog toga vidimo sledeće - u pozadini Zakona o lobiranju do sada je stajala ogoljena visoka korupcija. Praktično je, više puta sam to rekao, do savršenstva doveden sistem zarobljavanja institucija u ovoj državi. Mislim da se na fakultetima političkih nauka može proučavati ovaj model kako se zarobljavaju institucije i kako se sa nivoa političke vlasti vrši uticaj na različite druge organe da donose odluke kakve donose.

Zaključujem sledeće. Zašto se u ovom trenutku prijeti prvo krvnom osvetom, odnosno radikalizacijom prilika u Crnoj Gori? Upravo da bi se spriječilo procesuiranje onih koji su i kreatori i najviši nosioci visoke

korupcije u ovoj državi. Bez procesuiranja i pravosnažnih sudskih presuda tih lica, mi ne možemo očekivati da će bilo koji zakon, zvali ga vi IBAR zakon ili mi reformski zakon iz oblasti vladavine prava i pravosuđa, imati svoju funkciju i ostvarivati svoju svrhu.

Zbog toga smo mi, kao Demokratska narodna partija, kada smo postavili određene uslove i Vladi Milojka Spajića, između ostalog, tražili da se svi smjene, i oni ministri u ovoj Vladi paralelno sa procesuiranjem i pravosudnim presudama onih koji su pljačkali ovu državu. Ali, i da se smijene ministri ove Vlade i da se procesuiraju i ministri ove Vlade za koji postoji osnovana sumnja da su u sprezi sa ljudima iz organizovanog kriminalnog miljea i da su akteri visoke korupcije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:53:14)

Zahvaljujem, kolega Bojoviću.

Sada riječ ima poslanica Zoja Bojanić-Lalović.

Procedura? Pozivate se na član?

NIKOLA RAKOČEVIĆ (05.06.24 10:53:27)

Uvaženi potpredsjedniče Pejoviću, prekršili ste prethodno član 101 prilikom izlaganja gospodina Milovića, jer on nije u negativnom kontekstu pomenuo ni klub poslanika gospodina Rovčanina, niti njega, lično, niti člana njegove porodice, kako stoji u Poslovniku. Namjerno nabrajam te tri kategorije. On je govorio o tome da je lošim poslovanjem uništeno neko preduzeće. Ako mislite da je to replika, ako je to negativan kontekst, onda mi u ovom Parlamentu ne smijemo da pričamo ni o čemu. Dopustite da Vam kažem da Klub poslanika DPS nikad neće uzeti repliku kad, recimo, kolege iz parlamentarne većine govore o lošem poslovanju nekog preduzeća u vrijeme DPS-a. To je njihov stav, ako ga ne potkrijepe argumentima, građani će reći - ovi pričaju praznu priču. Isto kao što će reći za profesora Milovića - ukoliko ne pokrijepi argumentacijom to što je kazao da je CEDIS uništeno preduzeće, kazaće da nije relevantan govornik na tu temu. Ipak, on nudi neke argumente. To je jedno.

Drugo, u ovom konkretnom slučaju, ja ću Vam pojasniti ukoliko imate dilemu da li je zaslužio repliku ovo što je gospodin Bojović govorio. Ako imate neku dilemu povodom toga, ja ću Vam naravno dati argumentaciju, a ako nemate, tražim repliku.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:55:08)

Izvinjavam se.

Imate pravo na proceduru, onda ću se osvrnuti na izlaganje kolege Rakočevića.

Izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (05.06.24 10:55:15)

Samo ću kratko radi pojašnjenja.

Ja mislim da sam, po Poslovniku, imao pravo na repliku i da ste dobro postupili. Dakle, prije svega, što je, ja sam rekao i u startu, u jednoj vrlo korektnoj u početku diskusiji naveo me kolega Milović i pomenuo me zato što sam ja navodio neke primjere preduzeća iz prethodnog perioda. Onda je, kroz navođenje, mene stavio u kontekst i pomenuo konkretno Elektroprivredu Crne Gore, čiji sam ja bio izvršni direktor, i stavio je u koš i rekao da su preduzeća ta upropašćena.

Dakle, sama ta činjenica i ta rečenica jeste apsolutno negativan kontekst i dovođenje u vezu mene. Ako pomenemo mi Mila Đukanovića, recimo, konkretno i optužbe za određena nepočinstva, a on nije u ovoj sali, to je potpuno drugi kontekst od onih funkcionera koji se nalaze ovdje u sali. Konkretno imenom i prezimenom me pomenete i indirektno povežete sa određenim preduzećem. Imao sam potrebu da reagujem, da kažem da su to neistine, da se Elektroprivreda može samo pominjati po dobru, jer to govore egzaktni podaci. Ne može se govoriti o lošem ako su u tri godine napravljena dva najbolja rezultata u istoriji, otkad je osnovana Elektroprivreda, najveća profita za ovu državu. I neko kaže u tom drugom kontekstu. To je potpuno nekorektno i vrijedno replike. Zato sam imao potrebu da reagujem, mislim da je stvar potpuno jasna i mislim da na osnovu ovoga mi možemo da završimo ovu polemiku.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Zahvaljujem, kolega Rovčanin.

Ja bih se samo nadovezao na Vaše izlaganje i Vaše objašnjenje. U stavu 1 člana 101, stoji sledeće: Ako se poslanik ili drugi učesnik o radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime ili funkciju /upadica/. Dakle, to se odnosilo na funkciju i ja Vas molim da se vratimo na dnevni red.

Molim poslanicu Zoju Bojanić Lalović da uzme riječ.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (05.06.24 10:57:46)

Gospodine Pejoviću, Vama služi na čast kako vodite sjednicu.

Imali ste pravo da date repliku, jer sjedite tu i dali ste repliku. Mi imamo pravo na vlastitu argumentaciju, vjerujem da građani Crne Gore u kontinuitetu imaju priliku da vide na koji način vodite ovu sjednicu. Meni makar, a Vi nemate dovoljno političko iskustvo očigledno pa to ne razumijete još uvijek, vjerujte ta vrsta uočljive subjektivnosti ne donosi ništa. Naprotiv, ni na samoj sjednici, ni ukupno u javnom prostoru, ali Vi radite kako Vi mislite da treba.

Ja sam tražio repliku. Vidim da ste pokušali, dosta nevješto, da prenebregnete taj moj zahtjev. Molim Vas izjasnite se o njemu, a u odnosu na Vaše izjašnjenje, ćemo se mi izjasniti povodom toga kako će se nastaviti i da li će se nastaviti ova sjednica. Jer, ako Vi mislite da proceduralnim "silovanjem" ovog Poslovnika vodite ovu sjednicu, a da mi mirno ćutimo i posmatramo kako uskraćujete prava poslanicima - vjerujte da se to neće desiti. Dakle, tražili smo... Polako, uvaženi gospodine Radunoviću, samo polako. Tražio sam repliku na osnovu člana 101. Ukoliko Vi procjenjujete da meni pripada replika, daćete mi je. Ukoliko ne, izjasnite se, a onda ću Vam odgovoriti.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 10:59:23)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.

Ja Vas molim, kolega Rakočeviću, imali ste jako tendenciozno izlaganje. Naravno, Vi imate pravo da ocjenjujete kako vodimo ovu sjednicu, imam ja pravo takođe to da kažem. Naravno, Vi branite interese Vašeg poslaničkog kluba, koji nije ni u jednom slučaju, tvrdim, oštećen. Ali, Vaše je pravo da na takav način šaljete poruke javnosti. Da bismo izašli iz spirale ovih replika i komentara, ja Vas sada molim da uzmete riječ jedan minut i da idemo dalje. Molim sve poslanike u Parlamentu da ne izazivaju bočne replike i komentare.

Izvolite, proceduralno.

VLADISLAV BOJOVIĆ (05.06.24 11:00:13)

Dakle, molim Vas, gospodine Pejoviću, samo da razjasnimo za šta se daje jedan minut. Je li to kaznena replika, je li to procedura koja će se zlupotrijebiti, ili je to komentar? Ako dajete pravo na komentar gospodinu Miloviću ili gospodinu Rakočeviću, valjda imam i ja pravo na odgovor na komentar jedan minut. Dakle, ja ničim nisam uvrijedio nikoga od poslanika iz poslaničkog kluba DPS-a, molim Vas, nemojte onda da meni uskraćujete pravo da odgovorim zbog toga što sad želite da uspostavite neki novi red. Molim Vas samo da budemo pošteni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:00:52)

Kolege poslanici, ja vas molim još jednom da vodimo računa, ponavljam, da ne izazivamo bočne replike i komentare, jer me dovodite u vrlo neprijatnu poziciju da ova tačka dnevnog reda traje nekoliko sati. Ja vas molim da svi imamo jak konstruktivan pristup prema ovim pitanjima, jer su ove tačke dnevnog reda jako važne.

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (05.06.24 11:01:34)

Dakle, uvaženi potpredsjedniče Pejoviću, mi ovdje ne tražimo nikakvu milostinju, tražimo da se poštuje Poslovnik o radu Skupštine Crne Gore. To hoćemo li mi naše vrijeme iskoristiti da završimo u 30 sekundi, ili u minut, ili u dva, ili u tri, koliko Poslovnik omogućava kad se dobije replika, to je naše pravo i naša odluka. Mi tražimo od Vas da se izjasnite da li je poštovani gospodin Bojović, koji ima svoj politički stil, povrijedio Poslovnik na način što je u jako negativnom kontekstu navodio brojne svoje stavove i stavljao u taj negativan kontekst Demokratsku partiju socijalista i naš klub poslanika direktno, stavljao je naravno i pojedince iz partija, ali ovdje govorimo o klubu poslanika i našoj političkoj partiji. Ukoliko cijenite da treba da dobijemo repliku, dobićemo repliku vrijeme od tri minuta. Ukoliko procjenjujete da ne treba, molim vas dajte nam objašnjenje. Onda ću naravno ja odgovoriti na Vašu odluku, a u skladu sa Poslovnikom.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:02:34)

Kolega Rakočeviću, ako se pozivate na stav 2 član 101, imate pravo.

Dakle, bilo je izlaganje gospodina Bojovića u negativnom kontekstu vašeg poslaničkog kluba.

Izvolite. Imate tri minuta. /Upadica/

Jeste, kolega Bojoviću, bio je negativan kontekst i moramo da imamo principijelan odnos prema svima.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (05.06.24 11:03:01)

Zahvaljujem, gospodine Pejoviću.

Da jednu stvar razjasnimo prije nego što krenem. Dakle, ukoliko se u replici ja budem negativno odnosio prema klubu poslanika gospodina Bojovića, on ima pravo na repliku. A znate što? /Upadica/ Pa to je isto, jeste piše ovdje.

Gospodine Pejoviću, prošlo je četiri godine od promjene vlasti. Više puta smo kazali da je potpuno normalno u jednoj demokratskoj državi da se vlast mijenja i dobro je da je prije četiri godine promijenjena vlast, čak smo i to kazali - ako će to dati šansu da se iskaže neka nova politička vrijednost koja treba da se ugradi u ukupno društvo i sistem u Crnoj Gori, da se da neki novi zamah napretku Crne Gore. I radovali smo se kao društvo što se takva šansa dobila od strane onih koji nisu imali šansu da vrše vlast. Nije čudo što nisu imali šansu da vrše vlast, jer u toku njihovog dugog trajanja, te političke partije, ili velika većina partija koje su danas vlast su se borili najprije da Crna Gora ne bude nezavisna država, kasnije da ne zauzme svoj strateški kurs o kojem danas raspravljamo, a to je da bude članica Evropske unije i članica NATO saveza. Sjetite se raznih diskreditacija na račun nosilaca vlasti kada je riječ o brojnim infrastrukturnim projektima. Primjer - auto put su zvali iz niđe u niđe. Danas taj auto put omogućava da sjever Crne Gore dobije šansu da se ravnomjerno razvija sa ostatkom Crne Gore. Sjetite se diskreditacija na račun nosilaca vlasti tada povodom rizorta Porto Montenegro, Porto Novi, Luštica itd. Govorili su o tajkunizaciji Crne Gore, o pranju novca, diskreditovali strane investitore. Sjetite se priče o Amanu i Svetom Stefanu, a ipak izgurili smo te projekte i oni danas donose Crnoj Gori tih milijardu i kusur eura u turizmu.

Ali šta se desilo nakon promjene vlasti? Radovali smo se da će udahnuti novi duh i entuzijazam napretka Crne Gore, ali ne. Oni su iskoristili promjenu vlasti da pokušaju da promijene karakter Crne Gore, upravo ono što pokušavaju da rade 30 godina. Zbog toga smo mi tu da upozorimo, da tražimo od građana Crne Gore da to shvate, da vide šta se dešava sistematskim urušavanjem preduzeća u državnom vlasništvu, tjeranjem stranih investitora, neprivaćenjem niti jednog jedinog centa i tihom opstrukcijom evropske integracije Crne Gore.

Ne zaboravite, potpredsjedniče Parlamenta, ne zaboravite, uvaženi ministre pravde i svi ovdje prisutni, da onim što je kočnica našem evropskom putu, a to je rezolucija koju je dio ove parlamentarne većine predložio i stavio u proceduru, visi kao mač iznad evropske perspektive Crne Gore. Vjerujte, to što nije na ovoj sjednici a i dalje je u skupštinskoj proceduri, nije /prekid/, a vi to znate iz komunikacija. Ne samo Hrvatsku, nego nije zavaralo ukupno Evropsku uniju. Zbog toga i ovu priliku sada koristim, najdobronamjernije zbog interesa Crne Gore, interesa svih nas, interesa svih vas pojedinačno i svih članova i vaših porodica i prijatelja i tako dalje - povucite iz procedure sve što koči naš evropski put, jer ne završava sa sa IBAR-om naša integracija u Evropsku uniju. Naprotiv, ona tek tada treba da počne u onoj završnoj fazi. Time zaokružujem i zaključujem, umjesti diskreditacija, umjesto priča već ispričanih, pogledajmo šta smo sami uradili, pogledajmo naše djela. Ona najbolje govore o svima nama, a bojim se da ova parlamentarna većina ili makar njen veliki dio nema čime da se ponosi ni u svom političkom radu, ni u onome što su uradili u poslednje tri godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:08:02)

Zahvaljujem kolega Rakočeviću. Ja sam se nadao da ćete Vi, kao iskusni političar i poslanik, prvo poštovati Poslovnik, jer ste i meni inputirali da ga dobro ne poznajem na neki način. Prekršili ste, skoro dva minuta ste pričali, više od određenog vremena. U političkom kontekstu ću Vas podsjetiti da nijeste vi opozicija već četiri godine, vi ste bili dio parlamentarne većine, tako da vam taj argument jednostavno ne može proći. Ja ću Vas podsjetiti da ste 2022. godine ovdje u ovom Parlamentu činili novu većinu, tako da nijeste vi opozicija četiri godine, ima nakon 2020. godine jedan dio kada ste bili vlast. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.06.24 11:08:53)

Zahvaljujem, potpredsjedniče. Vama se obraćam i generalnom sekretaru, jer je tehnička stvar u pitanju. Samo prije toga da Vas pohvalim što ste upozorili gospodina Rakočevića koji je lementirao duže vremena kako oni mogu da koriste 20 sekundi, minut, dva, pa čak i tri - to se završilo sa pet. Ako baš tražite da sve bude po pravilima. A sad oko toga jeste li vidjeli, to je sa drugi dio moje reakcije. Ovdje imamo dva monitora, od kojih jedan svitka non-stop i pošto nijesto ni u Gvantanamu ni u pa da nas muče sa nekim skrivenim signalima, zaista smeta i ne možemo da držimo fokus. Non-stop ekran i bolje da ga ugasisite ukoliko ne može da se popravi, nego da nam skreće pažnju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:09:50)

Zahvaljujem, poslaniče Radunoviću. Sada molim poslanicu Zoju Bojanić Lalović da uzme riječ, a kolegu Tončija Janovića da se pripremi. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (05.06.24 11:10:02)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, građanke i građani,

Kratko ću se osvrnuti na zakon koji, složili smo se svi, je od izuzetne važnosti za svako demokratsko društvo, pa i za naše. Zakon o lobiranju važan je iz više razloga nama pravshodno da bismo se približili evropskih državama i da bi pokazali da smo zrelo demokratsko društvo. Međutim, evo i kroz ranije diskusije, saglasna sa svim tim da od 2014. godine od kada ovaj zakon postoji, mi još uvijek nijesmo pokazali otvorenost ka istom. Sama činjenica da imamo tako mali broj lobista i onih koji su imali zahtjeve ka lobiranju, govori dovoljno o svijesti našeg društva o ovom pitanju.

Postavljamo pitanje da li je dovoljan zakon, da li su dovoljni ispiti koje će polagati lobisti, da li je dovoljan i registar, ako mi nemamo i ne ostvarimo u našem društvu uz sve ono što zapravo predstavlja nekoliko ključnih razloga za što se lobisti zalažu. Pa, evo kratko ću.

Prvo, znamo da se lobisti zalažu za transparentnost. Ovaj Zakon obezbjeđuje upravo da aktivnosti lobiranja budu javne i dostupne. Jasno je da jedno zdravo demokratsko društvo mora obezbijediti prohodnost informacija. Međutim, trenutno znamo da takvo stanje u našem društvu nije i da samim tim ovaj zakon dobija samo na formalnosti. Nažalost, danas su mnoge odluke donešene netransparentno, mnogi zakoni bez javnih rasprava i naravno, što je najvažnije, ukinut je prenos Vlade uživo. Neophodno je da Vlada u tom smislu bude otvorenija, jer bismo kroz praćenje rada Vlade i na taj način zapravo mogli da se upoznamo i sa doprinosima pojedinih predstavnika Vlade. Sve ovo vrijeme mi o aktivnostima Vlade znamo kroz određene presove ili kroz određena saopštenja a ona vrlo često budu štura i nejasna ili nedovoljno objašnjena javnosti.

Drugi važan razlog jeste sprečavanje korupcije. Znamo da je korupcija upravo jedan od razloga zbog kojih regulisanje lobiranja i pomaže u njenom smanjenju. Etika i integritet. Čini mi se da, kao društvo, u ovom trenutku imamo upravo krizu ovih elemenata - i etike i integriteta. Etički standardi narušeni su u različitim oblastima, pa čini mi se da o narušenosti etičkih standarda možemo govoriti i u Skupštini, evo u toku i ovih rasprava. Informisanost. Odgovorna politika mora obezbijediti, kao što sam rekla, prohodnost informisanja, a znamo da se u nekoliko prethodnih godina dešavalo da građani ulažu prigovore da im se ne odgovara na mejlove. Da bi jedan lobista mogao kvalitetno da obavlja svoj posao, on mora dobiti odgovore na sva važna pitanja koja će postaviti onima koji su predmet njegovog lobiranja i te informacije moraju biti u određeno vrijeme i pružene.

Osvrnuću se na kraju na ravnopravnost. Ravopravnost, priznaćete, je takođe u krizi. Ako parlamentarna većina koja govori o političkoj sigurnosti ignoriše 25% građana, onda o ravnopravnosti ne možemo govoriti. Zaključujem. Svi ovi razlozi koji su važni za lobiste moraju prvo biti ostvareni na širem planu, da bismo govorili i o kvalitetnoj realizaciji ovog Zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:15:21)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Bojanić - Lalović. Sada molim kolegu Tonćija Janovića, a kolegu Branislava Nenezića da se pripremi.

Izvolite.

TONĆI JANOVIĆ (05.06.24 11:15:39)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani građani, kolegice i kolege,

Pred nama je Zakon o lobiranju koji ćemo mi, poslanici PES-a, da podržimo i kojim dajemo puni legitimitet slobodnom i fer tržištu. Ne samo to, već i sprečavamo mogućnost da bilo ko, pozivajući se na ovaj Zakon, obavlja nedozvoljene poslove, kako su nas dosad navikli, i namješta tendere. Stari zakon je praktično legalizovao korupcionaške poslove, a pogotovo one koji se tiču javnih nabavki, tendera, preciznije - namještenih tendera.

Kako ste čuli iz izlaganja uvaženog ministra Milovića, ovaj zakon je korak napretka ka Evropskoj uniji. A zašto nam je to bitno? Bitno nam je iz razloga što dostižemo evropske standarde. I ne samo to, konkretno ovim zakonom dobijamo veću transparentnost u lobiranju i bolje normiranje aktivnosti samog lobiranja. Kada pomenemo lobiranje u Crnoj Gori, naši građani misle da je to nešto negativno, da je to nešto što izaziva nepovjerenje i sumnju. I gledajući stari zakon, dragi građani, imali ste potpuno pravo. Ja sam ovdje izdvojio tri člana koji su vrlo interesantni i htio sam da podijelim sa građanima, ali prije toga mislim da treba da objasnimo građanima šta znači lobiranje. Lobista je čovjek koji utiče na odluke zakonodavne i izvršne vlasti, može biti fizičko i pravno lice. Lobiranje nije zabranjeno, ali mora da ga radi ovlašćeno lice sa licencom. To je ključno. Dakle, više neće lobiranje moći da radi neko ko nema licencu ili neko ko nema ovlašćenje. Moramo sve da ih uvedemo u legalne tokove.

Sada ću se vratiti na Zakon o lobiranju. Izdvojio bih član 2 koji se tiče javnih nabavki. Svi znamo koliko se putem javnih nabavki izdvajalo, tj. isisavalo novca iz državne kase. Znamo kako su se namještali tenderi, znamo kako su se čašćavali rodbina, prijatelji, kumovi, ali toga, dragi građani, više neće biti. Javne nabavke više ne mogu biti predmet lobiranja. Svako ko bude lobirao za javne nabavke je u krivičnoj odgovornosti i krivično će odgovarati. Prelazim na član 10 i citiram: "Agencija za sprečavanje korupcije ima pristup podacima i informacijama iz stava 1 ovog člana, bez obzira na njihovu povjerljivost". Šta ovo znači. Po starom zakonu, lobiranje je bilo tajno. Dakle, lobista nije imao potrebu da objašnjava za čiji račun radi, ko mu je nalogodavac, za čiji interes radi.

Od danas pa ubuduće, kada usvojimo ovaj zakon, Agencija za sprečavanje korupcije može u svakom momentu da provjeri lobistu, bez obzira da li su podaci tajni ili nisu, za čiji interes radi, za koga radi, ko mu je nalogodavac. Do sada su mogli da rade kako hoće, ali ni ovo, dragi građani, više neće moći ubuduće. Još bih za kraj prokomentarisao član 46 koji precizira nedozvoljeno lobiranje. Dakle, lobiranje se smatra nedozvoljenim ako se obavlja suprotno ovom zakonu, ako ga obavlja fizičko ili pravno lice koje nije upisano, odnosno koje je izbrisano iz registra lobista, koje se obavlja u ime nepoznatog naručioca lobiranja, odnosno naručioca lobiranja kojem su dati neistiniti podaci, ako ga obavlja povezano lice sa lobiranim licem.

Ovo je ključno u ovom zakonu, ključno da znamo koje su to norme koje karakterišu nekog ko krši ovaj zakon i koji bi trebao krivično da odgovara ako krši isti. Opet ponavljam, mi ćemo podržati ovaj zakon. Podržaćemo ga zato što se zalažemo za fer i slobodno tržište. Sve ono što je prihvatljivo Evropskoj komisiji više je nego dobrodošlo u ovom Parlamentu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:19:41)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.

Sada molim kolegu Nenezića da uzme riječ, a kolegu Ćemana da se pripremi. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (05.06.24 11:19:50)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Crna Gora ima nešto više od dva dana za usvajanje 12 zakona neophodnih za ispunjavanje uslova Evropske unije za dobijanje IBAR-a. Prethodnih mjeseci dosta često smo mogli čuti - IBAR, koristio se maltene u skoro svim saopštenjima, skoro svim obraćanjima, čak je postao i predmet nekih GIF-ova. Dobar dio građana Crne Gore ne zna šta je IBAR.

Interim Benchmark Assessment Report predstavlja ocjene koliko je država kandidat ispunila privremenih mjerila u poglavljima 23 Pravosuđe i temeljna prava i 24 Pravda, sloboda i bezbjednost. Zašto sam ovo istakao? Upravo zbog činjenice da se prvi put IBAR pominje i stavlja kao uslov za pristupanje Evropskoj uniji od slučaja Crne Gore. Do sada su sve zemlje koje su dobile članstvo ili su u pregovorima za pristupanje Evropskoj uniji išle od otvaranja do zatvaranja poglavlja, a Crna Gora po prvi put ima uslove za otvaranje. Od 83 privremena uslova koje je Crna Gora dobila od Evropske komisije, nekih tridesetak je i dan danas neispunjeno ili djelimično zatvoreno. Zašto se ovo kaže? Crna Gora je u februaru 2020. godine prihvatila IBAR, tj. privremene uslove kao uslov za dobijanje članstva. Možemo slobodno reći da danas, eva sredina 2024. godine, maltene četiri godine stojimo u mjestu. Ovo je izuzetno zabrinjavajuće sa stanovišta svega onoga što se, prije svega, dešava u Evropi. Zaista je neophodno da što prije uđemo u završnu fazu pregovora.

Upravo zbog toga, Poslanički klub Socijaldemokrate će prihvatiti i glasati za ove zakone iako nije na neki način procedura ispoštovana po pitanju javne diskusije i ovih zakona. Mi smo na nekih 48 sati pred sastanak u Briselu, gdje Evropski savjet treba da donosi odluku o privremenim mjerilima koje Crna Gora treba da ispuni. Imamo 12 zakona koji su u zadnji čas dostavljeni poslanicima. Postavlja se pitanje ako smo već toliko mjeseci govorili o IBAR-u i o potrebi ovih izmjena, zašto ove zakone nijesmo dobili znatno ranije da bi se na dobar način mogli i pripremiti i svi zajedno djelovati amandmanski ukoliko je potrebno, a sigurno je potrebno. Jer, samom primjenom ovih zakona uočiće se manjkavosti pojedinih. E, sada je pred opozicijom nezahvalan zadatak. Svako djelovanje usmjereno na kritikovanje i amandmansko djelovanje bilo bi okarakterisano kao sprečavanje evropskog puta Crne Gore, što, zaista, nije tačno. Ko će sutra snositi odgovornost ukoliko ovi zakoni ne budu dobri? To je pitanje koje treba da brine sve građane Crne Gore. Jer, iako definitivno želimo da kažemo da su ovi zakoni koji su nama neophodni, oni su, nažalost, danas samo štrik jer ih mi na taj način danas usvajamo.

Ono što se postavlja kao pitanje, biću kratak i završavam, zašto danas, zašto ne prošli četvrtak, zašto ne petak, zašto je ova sjednica odlagana. Negdje smo dobili odgovor da nije bilo kvoruma. Mislim da je nekorektno prema instituciji, prema ulogama koje svi mi ovdje imamo, posebno od strane poslanika vlasti i aktuelne većine da ne možemo da obezbijedimo kvorum za sudbonosna pitanja za državu Crnu Goru kako je usvajanje IBAR-a oslovljeno u javnosti. Da li je aktuelna većina jedinstvena uopšte po pitanju ovih zakona, jer i danas vidimo da je možda trećina poslanika prisutna na samoj sjednici. Da li je ovo odlaganje predmet neke političke trgovine? Da li je razlog današnjeg zasijedanja i stavljanje poslanike opozicije pred svršen čin Budva, Podgorica ili možda i Andrijevića od skoro? Šta čeka Crnu Goru i građane Crne Gore od petka? To je suštinsko pitanje. Šta čeka premijera Spajića, šta sprema jedan dio aktuelne većine? Ključno pitanje - Da li od petka možemo očekivati rekonstrukciju Vlade, jer je jedan od političkih konstituenata aktuelne većine je Vladu oročio dobijanjem IBAR-a? Mi danas ne usvajamo samo 12 zakona koji su neophodni, Crna Gora će definitivno dobiti IBAR sredinom juna. Što građane Crne Gore čeka sredinom juna, što Crnu Goru čeka u susret i u toku turističke sezone, a vezano je za političku situaciju i da li je rekonstrukcija očekivana? Ovo je pitanje za sve one koji su Vladu oročili dobijanjem IBAR-a. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:26:14)

Zahvaljujem, kolega Neneziću. Prekoračili ste dva minuta.

Sada molim kolegu Albina Ćemana da uzme riječ. Imate u ime kluba još četiri minuta na raspolaganju. Izvolite.

ALBIN ĆEMAN (05.06.24 11:26:33)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Pejoviću.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene građanke i građani,

Danas na dnevnom redu je upravo Zakon o lobiranju, čije je usvajanje predviđeno programom pristupanja Evropskoj uniji za 2022. godinu i čije je usvajanje od suštinskog značaja za jačanje odbrambenih mehanizama u borbi protiv korupcije /prekid/ samim Predlogom zakona iz 2014. godine nadzor nad zakonom

vrši Agencija za sprečavanje korupcije. Ono što su i moji prethodnici danas gotovo svi kazali jeste da je implementacija prethodnog zakona bila zaista loša. U tom pravcu govori i podatak da smo svega do sada imali ukupno registrovanih šest lobista, jedno pravno lice i jednog naručioca. Od tih šest lobista, a Zakon je 2014. godine donesen, nakon tri godine, dobili smo prvog lobistu ili tačnije lobistkinju. Dakle, 2017. godine i to mnogo govori o postojećem zakonu i potrebi daljeg njegovog proširivanja, što je i u ovom slučaju urađeno. Zbog toga se predlaže da predmet lobiranja ne obuhvata samo opšte već i akte koji su od opšteg interesa, kao što su upravne odluke velikog značaja.

Lobiranje je, po definiciji, djelatnost kojom se preduzimaju aktivnosti u cilju uticanja na zakonodavnu i izvršnu vlast od strane naručioca lobiranja. Akti koji ne mogu biti predmet lobiranja su akti u sudskom postupku, kao i akti u postupku javnih nabavki. Djelatnost lobiranja može vršiti fizičko lice, privredno društvo ili nevladine organizacije - naravno u skladu sa propisima aktuelnog zakona. Nosilac lobiranja može biti fizičko ili pravno lice u čijem interesu se vrši lobiranje. Lobirano lice je izabrano, imenovano i postavljeno lice u organu vlasti koje utiče na donošenje odluka. Aktivnosti u obavljanju djelatnosti lobiranja su javne, a podaci i informacije koje se koriste u postupku lobiranja između naručioca i lobiste su povjerljive. Iako su ti podaci povjerljivi, Agencija za sprečavanje korupcije u svakom trenutku može imati uvid u njihovu povjerljivost. Lobisti imaju pravo na profesionalno udruživanje. Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja poslove lobiranja dužno je da izbjegava sukob interesa. Ono što je razlika između onog što rade neformalne grupe i pojedinci koji često vrše pritisak i uticaj u koju javnost nema uvid i posla kojim se bave lobisti - ljudi koji se bave lobiranjem moraju kroz svaki posao za koji se angažuju da vode računa da ne dođu u sukob interesa, odnosno da ne nanesu štetu državnom interesu.

Lobiranje je djelatnost koja je široko rasprostranjena u svijetu. Najsvojestvenija je Americi. Vašington je najveći lobistički centar, a nakon njega Brisel. Posao lobiranja je transparentan, a za čitav proces lobista nosi odgovornost i zakonsku i etičku (to je razlika u odnosu na neformalne grupe) i to ga odvaja od ovih postupaka koje oni vode, koje laici često nazivaju lobiranjem a zapravo nije lobiranje. Lobiranje je protivteža korupciji i svaki posao koji radi lobista mora biti prijavljen Agenciji za sprečavanje korupcije, pri čemu je lobista plaćen od naručioca lobiranja i lobista ne bi smio lobirati za posao koji šteti javnom interesu.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja se izdaje crnogorskom državljaninu ili stranom državljaninu u skladu sa zakonom. Ispit za obavljanje djelatnosti lobiranja se polaže pred komisijom koju obrazuje Agencija za sprečavanje korupcije. Takođe, registar lobista je javan. Lobiranje se sprovodi na osnovu pisanog ugovora između lobiste i naručioca lobiranja. Nedoizvoljeno lobiranje podrazumijeva lobiranje suprotno zakonu, ako ga obavlja lice koje nije upisano u registar, ako se obavlja u ime nepoznatog naručioca, ako ga obavlja lice iz člana 15, tj. javni funkcioner, član organa partije, državnog fonda itd. i ako ga obavlja lice povezano sa lobiranim licem. Takođe, zakonom su predviđene i kazne - za fizička lica u iznosu od 150 do 2.000 eura i za pravna lica od 500 do 20.000 eura. Zakonom je predviđen rok od tri mjeseca za donošenje podzakonskih akata.

Poštovane građanke i građani, potrudio sam se ukratko da objasnim djelatnost lobiranja. Usvajanje ovih zakona je neophodno u cilju dobijanja privremenih mjerila iz poglavlja 23 i 24, kao i dobijanje izvještaja o privremenim mjerilima tzv. IBAR-a. Siguran sam da u ovom visokom domu postoji konsenzus kada su ovakve stvari u pitanju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:31:55)

Zahvaljujem, kolega Ćeman.

Sada molim poslanika Amera Smailovića da uzme riječ, a kolegu Abaza Dizdarevića da se pripremi. Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (05.06.24 11:32:02)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani i građanke, Danas imamo priliku da raspravljamo o prvom zakonu koji se tiče seta zakona o IBAR-u. Zakon o lobiranju spada u set zakona koji će na neki način doprinijeti da se ispune određena privremena mjerila za poglavlja 23 i 24, ali svakako radi se o zakonu za koji već duže vrijeme postoji potreba da bude unaprijeđen. To je negdje i kroz komentare u izvještaju Evropske komisije naglašavano i preporuka je bila da Vlada Crne Gore, odnosno Skupština Crne Gore krenu u ozbiljnije izmjene tog zakona, odnosno donošenja novog zakona kako bi se ova oblast unaprijedila, a svakako da postoji već duže vremena ta potreba jer aktuelni zakon nije zaživio u pravom smislu. Ovaj zakon će, vjerujem, donijeti određena poboljšanja kada je u pitanju oblast lobiranja i smanjiti mogućnost potencijalne korupcije, odnosno koruptivnih aktivnosti kada je sam

proces u pitanju. Takođe, proširiće djelokrug onoga čime se lobisti bave, a svakako i sam pojam lobista će biti proširen i zakon će imati širu primjenu.

Ono što je važno naglasiti jeste da će Bošnjačka stranka, odnosno Klub poslanika Bošnjačke stranke podržati ovaj zakon. Prije svega, radi se kvalitetnijem zakonskom rješenju, ali ono što je za nas i te kako relevantno jeste i činjenica da je on dobio pozitivno mišljenje Evropske komisije i da je usaglašen dakle sa pravnim tekovinama Evropske unije. Koristim priliku da istaknem da ćemo i kada su u pitanju i ostali zakoni koji se tiču IBAR-a imati vrlo konstruktivan odnos i podržati sve ono što je usaglašeno, prije svega, sa Evropskom komisijom i Venecijanskom komisijom, jer to je cilj i zadatak svih nas koji se bavimo ovom temom, koji se bavimo procesom evropskih integracija i svih nas koji se zalažemo da Crna Gora što prije bude članica Evropske unije.

Dakle, ovo je jedan korak ka napretku Crne Gore u tom integracionom procesu, nešto što i građani od nas očekuju, nešto što i mladi ljudi od nas očekuju. Prije svega, mladi ljudi koji žele bržu integraciju ka Evropskoj uniji, svjesni svih mogućnosti i benefita koji se otvaraju u tom pravcu. Treba naglasiti da dobijanje IBAR-a, ukoliko sve bude onako kako je isplanirano, ne znači da je taj proces okončan i zaista ne želim da građani stvore tu iluziju da je sve završeno i da je Crna Gora već članica Evropske unije, već nakon toga slijedi ozbiljan posao i kada je ovaj zakon u pitanju, a i kada su brojni drugi zakoni u pitanju. Svjedoci smo da Skupština Crne Gore, odnosno svi poslanici u Skupštini Crne Gore nisu imali dovoljno vremena da se pozabave ovim obimnim i vrlo važnim sistemskim zakonima, da se pozabave na kvalitetan način i amandmansi intervenišu tamo gdje postoji potreba, ali svakako da ćemo i u narednom periodu nakon svih ovih procesa koji budu okončani imati priliku da vidimo kako će svi ti zakoni biti implementirani. To će zavistiti od brojnih faktora. Prije svega, od određene političke stabilnosti koja je preduslov za dobru i kvalitetnu implementaciju svega onoga što se tiče Evropske unije, odnosno zakonodavstva koje mi usaglašavamo sa Evropskom unijom. Sa druge strane, želim istaći da je ovaj proces bio jedan od ključnih programskih načela Bošnjačke stranke i zadovoljstvo mi je što danas možemo svi zajedno raditi na ostvarenju tog važnog cilja koji je Bošnjačka stranka postavila pred sobom i koja /prekid/ od obnove nezavisnosti Crne Gore pa do danas. To je jedan od ključnih spoljno-političkih ciljeva i uopšte ciljeva Bošnjačke stranke. Vidjeli smo da istraživanja proteklih dana, ali i ranija istraživanja pokazuju koliko je važan ovaj proces, prije svega, za pripadnike manje brojnih naroda u Crnoj Gori. Vidimo da su među pripadnicima manje brojnih naroda upravo NATO integracije i Evropska unija u vrhu prioriteta, da je najveća podrška, upravo kod pripadnika manjebrojnih naroda tim procesima. Negdje mi je žao što i ranije nijesmo imali ovakav vid konsenzusa kada su u pitanju evropske integracije, ali svakako i članstvo Crne Gore u NATO - imajući u vidu sve ono što ti procesi nude i benefite tih procesa, u smislu boljeg životnog standarda svih građana Crne Gore, ali i regionalne i unutrašnje bezbjednosti.

Kao što rekoh, imaćemo vrlo konstruktivan pristup kada su u pitanju svi IBAR zakoni. Vjerujem da neće biti previše amandmanskih djelovanja, ali u slučaju da bude, da ćemo se i prema tome odgovorno odnijeti i vidjeti kakvi će biti finalni tekstovi zakona. Ali, najvažnije je da tek nakon svih ovih usvajanja slijedi ozbiljan posao koji će zahtijevati mnogo rada. Vidjećemo ko će istrajati u tome, ko će biti politički subjekti koji će postaviti ovo kao prioritet i da li ćemo imati i u naprednom periodu ovu vrstu konsenzusa. Nadam se da hoćemo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:38:58)

Zahvaljujem kolegi Smiloviću. Sada molim poslanika Dizdarevića da uzme riječ.
Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (05.06.24 11:39:07)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Koristim priliku da pozdravim ministra sa saradnicima, kolegice i kolege poslanike.

Zadovoljstvo je govoriti o zakonima koji se tiču pristupanju Evropskoj uniji. To je ne samo na deklarativnom nivou nešto što Demokratska partija socijalista zagovara od osamostaljivanja naše države, ta tendencija i stremljenje ka zapadnim evropskim vrijednostima jeste dio naše politike koju smo u kontinuitetu sprovodili dugi niz godina. Važno je reći da je otključavanje ovog procesa pridruživanja i dobijanje IBAR-a što je prioritet za djelovanje svih nas u Parlamentu. Svjesni i savjesni ljudi znaju da istorija ne počinje od njih, već da je proces razvoja jednog društva rezultat rada brojnih pojedinaca i kolektiviteta, koji su u dugom periodu doprinosili, sa manje ili više uspjeha, zajedničkom cilju, a to je progres društvene zajednice. Apostrofiraću da Demokratska partija socijalista apsolutno podržava i pozdravlja otključavanje procesa pridruživanje Evropskoj uniji i dobijanje IBAR-a, kao značajnog stepenika na putu pristupanja Crne Gore civilizovanim

zapadnim vrijednostima. Tim povodom, danas u Skupštini raspravljamo o zakonima koji su, kako smo čuli, usaglašeni sa evropskom regulativom.

Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji predviđa usvajanje Zakona o lobiranju, s ciljem osnaživanja preventivnog mehanizma u borbi protiv korupcije. Razumije se da je cilj usaglašavanje sa međunarodnim iskustvima i praksama osnov za donošenje ovakvog zakona. Ovim zakonom se državna administracija bavi još od 2014. godine, kada je usvojeno zakonsko rješenje, ali je implementacija važećeg zakona ocijenjena kao nezadovoljavajuća, to jest da zakonsko rješenje nije zaživjelo u prilog čemu nam govori da imamo samo šest registrovanih lobista.

Razlog donošenja ovog predloga zakona može se posmatrati kao instrument koji doprinosi sprečavanju korupcije u procesu donošenja zakona i drugih važnih akata za funkcionisanje sistema. Shodno važećem zakonu, aktivnosti, koje se pojavljuju kao lobiranja a koje se ne tretiraju kao lobiranje u smislu važećeg zakona, mogu da umanje potenciju djelotvornost. Drugim riječima, ili kolokvijalno rečeno, od terminologije koju mi dominantno u Bijelom Polju koristimo - završeno ti je to, riješićemo ili rešićemo - dobijamo predlog zakonskog rješenja kojim se neformalno lobiranje stavlja u pravni okvir i pravni promet države Crne Gore. Ovim zakonom se predviđa polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja u Crnoj Gori.

Pitam ministra da li će ova zakonska norma važiti i za predsjednike susjednih nam država, jer u članu 14 Predloga zakona kaže se da se lobiranjem može baviti onaj ko ima licencu, onaj ko ima položen ispit za obavljanje poslova lobiranja u Crnoj Gori. U članu 16 imate - stranac polaže ispit pod istim uslovima kao i crnogorski državljanin, a polaganje je moguće obaviti na engleskom, francuskom, njemačkom i italijanskom jeziku. Članom 6 je, takođe, predviđeno, u stavu 6 kaže - Lobiranim licem se u ovom smislu zakona smatra i poslanik i odbornik, a član 39 - da organi vlasti lobirano lice, odnosno poslanik i odbornik dužni su da lobisti omoguće lobistički kontakt najkasnije 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana. Imamo imperativnu notu da se poslanici i odbornici moraju javiti na pitanje lobiste.

Vjerujem da će se implementacijom ovog zakona jasno staviti do znanja, između ostalog, i ko može i na koji način uticati na državnu politiku, na lokalne prilike i dodatno pomoći da se zaštiti ono što znači suverenitet države Crne Gore. Kako je saopšteno na početku ovog izlaganja, podržaćemo Predlog ovog zakona, bez obzira što je rješenje stiglo tek prije nekoliko dana u skupštinsku proceduru, pa ga nijesmo mogli prokomentarisati sa stručnom javnošću. Vjerujemo da ćemo već u narednim mjesecima, nakon detaljnije analize, priložiti sugestije koje će ovo zakonsko rješenje učiniti kvalitetnijim. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:44:25)

Zahvaljujem, kolega Dizdareviću. Vašim izlaganjem smo iscrpili sve diskusije.

Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ? Ne želi.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda - **Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o krivičnom postupku.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Andrej Milović, ministar pravde i Aleksandar Bakrač, državni sekretar u Ministarstvu pravde.

Izjestioci odbora su Darko Dragović iz Zakonodavnog odbora i Dražen Petrić iz Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ministar Milović. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 11:45:16)

Hvala još jednom.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici,

Razlog razmatranja zakona potreba je hitnog usvajanja ovog zakona u cilju ispunjavanja privremenih mjerila u Poglavlju 23. S tim u vezi, kao jedan od razloga za donošenje ovih izmjena Zakonika o krivičnom postupku jeste omogućavanje pribavljanja dokaza relevantnih za donošenje odluka u predmetima u kojima postupa Specijalno državno tužilaštvo, a koje dokaze usljed protoka vremena od predmetnih događaja do danas nije moguće pribaviti na drugačiji način. Intenziviranje rada u predmetima ratnih zločina na teritoriji bivše SFRJ u cilju utvrđivanja identiteta i krivično gonjenje učinilaca ovih krivičnih djela je jedan od prioriteta rada crnogorske državne tužilačke organizacije.

Imajući u vidu potrebe Specijalnog državnog tužilaštva kada je riječ o postupanju o predmetima ratnih zločina, u cilju uspješne realizacije planiranih aktivnosti i efikasnog vođenja postupka u navedenim predmetima, ovim Predlogom zakona se teži omogućiti da se dokaz koji je izveden u skladu sa Statutom i

pravilima postupka i dokazima Međunarodnog krivičnog suda i Međunarodnog rezidualnog mehanizma može koristiti u krivičnom postupcima u Crnoj Gori. Dakle, uvodi se nova odredba koja se odnosi na prihvatljivost dokaza koji su izvedeni pred Međunarodnim krivičnim sudom i Međunarodnim rezidualnim mehanizmom.

Takođe, definiše se pojam Međunarodnog rezidualnog mehanizma. S tim u vezi, Međunarodni rezidualni mehanizam je naziv za Međunarodni tribunal za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na teritoriji bivše Jugoslavije nakon 1991. godine i Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove.

U konačnom, predloženo je stupanje na snagu zakona narednog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, kako bi se što prije omogućila realizacija planiranih aktivnosti i efikasnost u vođenju postupka ratnih zločina - imajući u vidu i činjenicu da je usljed protoka vremena nastupila smrt kod određenog broja očividaca predmetnih događaja, koji su svjedočili o istim, te da bi svaki dalji, pa i kratak protok vremena mogao dovesti do neprocesuiranja učinilaca krivičnih djela. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:48:00)

Zahvaljujem, gospodine Miloviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Prelazimo na diskusije. Molim kolegu Nikolu Rovčanina da uzme riječ, nakon kolege Rovčanina, molim koleginicu Sonju Milatović da se pripremi. Podsjećam da smo imali dogovor na Kolegijumu da za ovu tačku dnevnog reda diskutujemo sat vremena.

Shodno tome, Vi, u ime Poslaničkog kluga Demokratske Crne Gore, imate na raspolaganju pet minuta.

Izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (05.06.24 11:48:42)

Hvala, predsjedavajući.

Ja ću se, cijenjeći ovo vrijeme i dogovor sa Kolegijuma, truditi da budem kratak, imajući u vidu da je za ovu tačku prijavljena i kolegunica Anđela Peković, tako da ću u minut, dva pokušati da dam osvrt na ovaj zakon. Ovaj zakon je drugi po redu u setu IBAR zakona i veoma je važno da daje ključne mehanizme i pravne alate pravosudnim organima, konkretno Specijalnom državnom tužilaštvu da se na mnogo bolji način bori protiv organizovanog kriminala i korupcije. I svi ostali zakoni koji dolaze na dnevni red imaju za cilj i u funkciji su jačanja i nezavisnosti, i autoriteta, i mnogo poluga i mehanizama pravosudnim organima u tom cilju kada su u pitanju poglavlja 23 i 24. Konkretno, izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku uvodi se Međunarodni rezidualni mehanizam, koji u predmetima Specijalnog državnog tužilaštva kada su u pitanju ratni zločini može da bude od koristi u rasvjetljavanju određenih krivičnih djela. Važno je napomenuti da se za sve ove zakone, kada se jednom pročitaju, lako može zaključiti koji nivo unapređenja se ovdje dobija. Ovo je veliki uspjeh i ovog Parlamenta i 44. Vlade Crne Gore.

Takođe, imali smo u dosadašnjem periodu veoma vidljive i veoma mjerljive rezultate Specijalnog državnog tužilaštva i Vrhovnog državnog tužilaštva. Nadam se da će, nakon usvajanja ovih zakona, ti rezultati biti mnogo bolji. Ključno je da ćemo jačanjem pravosudnih organa doći i do prvosnažnih presuda kada su u pitanju djela krupne korupcije organizovanog kriminala - da bismo zatvorili kompletan taj krug. I ono što je važno, djelovanje Specijalnog državnog tužilaštva, prije svega, nema samo represivnu ulogu, već i preventivnu ulogu da svi moraju da shvate da ne mogu biti iznad zakona, bez obzira kakvu je ko funkciju kada obavljao, niti može imati bilo kakvu paralelnu zaštitu. Zakon je isti za sve i svi su jednaki pred zakonom. Definitivno, usvajanjem ovih zakona Specijalno državno tužilaštvo će doći do svih onih ljudi koji su u prethodnom periodu činili krupna krivična djela. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:51:18)

Zahvaljujem, kolega Rovčanin. Potrošili ste dva i po minuta i toliko imate na raspolaganju u ime kluba. Sada molim poslanicu Sonju Milatović da uzme riječ. Da Vas informišem da u ime Kluba Demokratske partije socijalista imate na raspolaganju 13 minuta.

Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (05.06.24 11:51:42)

Uvažene građanke i građani Crne Gore,

Dođosmo, evo nekako u sto jada do rasprave o famoznim IBAR zakonima.

Na samom početku da kažem da sam uvjeren da će Crna Gora dobiti IBAR i da je ključni razlog zbog kojeg će dobiti IBAR evropska politika proširenja. No, činjenica je da se u prethodnom periodu i te kako manipuliralo pričom o IBAR-u i to na način da su i građani počeli da se pitaju ima li života poslije IBAR-a. I činjenica je da dobijanjem IBAR-a se želi zamaskirati sve ono loše što se dešava u Crnoj Gori, a znate zašto ovo nije samo moj već utisak dobrog dijela crnogorske javnosti. Šta god da se dešavalo u državi bilo je - dajte da dobijemo IBAR pa ćemo kasnije o tome. I ako se neko pita šta je to loše u Crnoj Gori danas, krenimo redom.

Crna Gora danas ima potpuno nefunkcionalnu vlast na svim nivoima. Ova parlamentarna većina se nije raspala samo tamo gdje nije ni postojala. Raspala se u Kotoru, raspala se u Budvi, raspala se u Podgorici, raspala se u Danilovgradu - evo se po treći put raspada i na državnom nivou. I nije problem to što se ta parlamentarna većina politički raspada, no je problem što to ima tragične posljedice po sisteme kojima pojedinci iz iste rukovode.

Pogledajte, uvažene građanke i građani, ljudi iz ove parlamentarne većine su državna preduzeća pretvorili u gubitaše. CEDIS, koji je usput dobio i duplo negativno mišljenje DRI, ima dug od 11 miliona eura. Uništili su Aerodrome, ugasili su nacionalnu avio kompaniju, pa smo svi danas prinuđeni da letimo iz Tirane. Oni se vjerovatno vode logikom - što bismo punili kasu Aerodromima i nacionalnoj avio kompaniji, kad možemo puniti tuđe kase. O tome šta se dešava u Rudniku uglju, Elektroprivredi Crne Gore, nema potrebe ni da govorim. Ovi su znalci i evropejci, drage građanke i građani, Podgoricu, na čijem je računu ostavljeno 20 miliona eura, uspjeli da dovedu do toga da zaposlenima kasne plate. U Nikšiću evo četiri godine prodoše, a još dvije sijalice nijesu zamijenili kako treba. U Šavniku ne mogu da završe izborni proces. U Andrijevići nijesu mogli da obezbijede uslove za održavanje sjednice Skupštine. I ode se danas priča o IBAR-u. Poniženja svakodnevno ne jenjavaju ni iz susjedne Srbije, a niko da pokaže da ima herca da na ista adekvatno odgovori. Za rekordno vrijeme počele su da pljušte protestne note od Bosne i Hercegovine do Hrvatske, pa zaključujem da nas nikakav IBAR ne može spasiti od pogubnih posljedica kakve za evropski put Crne Gore mogu nastupiti zbog narušavanja susjedskih odnosa koji su bili tradicionalno dobri.

I pošto je na dnevnom redu Zakon o krivičnom postupku, red je da o istom razgovaramo u svijetlu onoga što se danas događa u Crnoj Gori, a događa se politički progon neistomišljenika, koji nadležni, počev od specijalnog državnog tužioca Vladimira Novovića, sprovode u ime ove vlasti. I kako ZKP reguliše određivanje pritvora, pa i trajanje pritvora u istrazi, ne možemo ni danas da se ne osvrnemo na takozvane pritvorske predmete, jer se, uvažene građanke i građani, sve ukazuje na to, mjera određivanja pritvora izjednačava sa kaznom zatvora jer je na snazi brutalni politički revanšizam. A šta mi daje za pravo da govorim o političkom revanšizmu? Pa pogledajte, uvažene građanke i građani, dok Vladimir Novović broji krtole i trešnje i utvrđuje kvalitet rakije i vina, jer mu je to izgleda uža specijalnost, dok se ljudi drže u pritvoru i nakon što Ustavni sud ocijeni da im je time što su u pritvoru toliko dugo, a da postupci ne mrdaju s mrtve tačke, povrijeđeno pravo na ličnu slobodu i dok nikog ne zanimaju odluke najviše instance u državi, čija je nadležnost da štiti ljudska prava i slobode, mnogo predmeta netaknutih stoji u fiokama radnog stola Vladimira Novovića. Gle čuda. Obično su to predmeti u kojima se za neko krivično djelo sumnjiče pojedinci bliski ovoj vlasti. Zamislite, specijalni državni tužilac tako, između ostalog, ne nalazi povoda da postupa u tome što je Vesna Bratić, time što je izvršila nezampanu sječicu kadrova po političkoj liniji, onda kada je u jednom danu smijenila stotine direktora crnogorskih škola, državu oštetila za 250 hiljada eura. Vladimiru Novoviću nema ništa sporno u tome što pljušte dupla negativna mišljenja, počev od CEDIS-a, Montefarma itd.

Dalje, specijalni državni tužilac ni ne pomišlja da uđe u Rudnik uglja, gdje postoji sumnja da je Mijo Lekić potpisao sumnjivi milionski ugovor. Vladimiru Novoviću ne pada na pamet da ažurnije postupa u predmetu koji se tiče puta Meljine - Petijevići, u kojem se aktuelni premijer dovodi u vezu sa teškim krivičnim djelom. Specijalni državni tužilac slaže na desetine krivičnih prijava koje je podnijela DPS dominantno zbog sumnje da su funkcioneri, državni i lokalni, u ime ove vlasti, izvršili neka krivična djela i pretežno zloupotrijebili službeni položaj.

Uvažene građanke i građani, pošto nijeste vidjeli da jedna Vesna Bratić, čije je ministrowanje državu koštalo, koliko je do sada poznato, 250.000 eura, jedan Mijo Lekić, koji se dovodi u vezu sa sumnjivim ugovorima koje je potpisivao ni manje, ni više nego kao prvi čovjek Rudnika uglja, svita iz CEDIS-a, Montefarma, pa jedan Milojko Spajić zbog puta Meljine - Petijevići ne sprovodi na saslušanje sa liscima na rukama i uz stotine kamera, a sa druge strane, pored svega ostalog, u medijima ste svjedočili tome da se presretalo maloljetno dijete Jelene Perović i da joj se pretresala školska torba - jasno vam je da se sva

ostraoštenost i osvetoljubivost ove vlasti slika u selektivnosti Vladimira Novovića i njegovom postupanju po listi prioriteta slučajeva. Ali, evo, kazala sam vam u uvodu, ponoviti još jednom.

Dobiće Crna Gora IBAR, ali će ga dobiti zbog evropske politike proširenja, s jedne strane, i državne odgovorne opozicije, s druge strane. Trenutak je da podvučemo crtu. Dok smo mi bili vlast, imali smo opoziciju koja je radila sve da opstruira i zakoči evropski put Crne Gore. Danas kada ste vi vlast imate u nama opoziciju koja radi sve da Crna Gora postane članica Evropske unije. Zbog toga ćemo i glasati za sve ove zakone. To je razlika između nas i vas - što se mi i iz vlasti i iz opozicije borimo za iste vrijednosti i za iste ciljeve i što ste vi jedna populistička sezonska pojava prolaznog karaktera, u prilog čemu najbolje svjedoče rezultati nedavno održanih lokalnih izbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 11:59:58)

Zahvaljujem, kolegice Milatović. Potrošili ste osam minuta i imate na raspolaganju još pet minuta. Sada molim poslanika Ervina Ibrahimovića da uzme riječ. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (05.06.24 12:00:22)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, dragi građani, poštovana dijaspora,

Na samom početku da izrazim zadovoljstvo što danas svjedočimo dobrom evropskom ritmu Crne Gore kada je u pitanju usvajanje određenih zakona, a samim tim smo bliži ostvarenju određenih poglavlja, a samim tim i Evropskoj uniji. Ono što sigurno svi znamo da je ovo prvi put u Crnoj Gori da imamo proevropsku opoziciju koja je podjednako važna za ovaj ritam kao i vlast. Prije svega, želim da potcrtam, ne ovdje da glorifikujem opoziciju, nego mene raduje da kao društvo sazrijevamo i da i opozicija može da pobijedi svoje uskostranačke interese i da, prije svega, gleda interese građana, interese države, interese evropskog puta Crne Gore.

Na samom početku da pozdravim ovo što je uradio ministar pravde Milović sa svojim saradnicima. Ako uzmemo kratko vrijeme, možemo reći da je urađen dobar posao. Pošto smo ograničeni vremenom, pokušaću što prije da dvije teze pojasnim građanima. Krenimo od toga da se usvajanjem ovog seta zakona u stvari približavamo dobijanju IBAR-a, odnosno poglavlja 23 i 24 Vladavina prava, Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Kada pričamo o vladavini prava, onda vjerujem da usvajanjem ovog seta zakona šaljem poruku iz ovog Parlamenta gdje možda i treba da se pošalje poruka - da smo spremni da isporučimo vladavinu prava državi, a građanima da garantujemo tu vladavinu prava kada je u pitanju njihova imovina, njihova ljudska prava i sve ono što obuhvata vladavina prava.

Naravno, moram pojasniti ovdje još jednom, vjerujem da ćemo dobiti IBAR, vjerujem da ćemo napraviti još jedan korak bliže Evropskoj uniji, što je dobro za građane i što građani očekuju od nas. Isto tako, ne mogu da ne pomenem, kao predsjednik Bošnjačke stranke, da smo se od početka borili za ovaj pravac Crne Gore, da nam je visoko u agendi bila Evropska unija, kao i NATO. Dali smo snažan doprinos pristupanju NATO-u. Evo, ispravna politika Bošnjačke stranke, dragi građani, danas pokazujemo u Parlamentu da ćemo podržati ove zakone i da ćemo biti korak bliže Evropskoj uniji.

Takođe, ono što treba naglasiti ovdje oko izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku, uvaženi ministar je rekao, ali još jednom da naglasim. Dakle, formalno napokon dobijamo pravo da koristimo dokazni materijal iz Međunarodnog krivičnog suda i od Međunarodnog rezidualnog mehanizma. To je važan iskorak. Dragi građani, više puta sam u ovom Parlamentu poslanici Bošnjačke stranke i ja potcrtali i naglasili da se zbog proticaja vremena otežava dokazni postupak jer nestaju dokumenti, a kao što je i uvaženi ministar rekao - dolazi do smrti svjedoka itd. Dakle, kada usvojimo izmjene i dopune Zakona o krivičnom postupku, stvorili smo uslove da se kvalitetnije Tužilaštvo pozabavi istragama ratnih zločina i da napokon procesuiramo ratne zločince i da ta priča napokon se zaokruži i u Crnoj Gori. Dosad nismo imali taj slučaj. Moram jasno ovdje da kažem, imali smo izuzetnu institucionalnu indolentnost kada su u pitanju istrage ratnih zločina. Na to nas je upozoravala i Evropska komisija koja je jasno potcrtala u svim izvještajima da nedostaje proaktivnosti. Vjerujem sada da imamo razloga da kažemo da se Tužilaštvo bavilo proaktivno istragama ratnih zločina. Vjerujem da onim što je i ministar potpisao Ljubljansko-hašku konvenciju u Hagu, u februaru mislim, ministre, ispravite me ako griješim, stvaramo dobre uslove ako tome dodamo da je uvaženi vrhovni državni tužilac Marković rekao da će jedan u vrhu prioriteta njegovog rada biti istraga ratnih zločina - hajmo ovdje da počnemo s optimizmom. Ali, očekujemo od Tužilaštva u kratkom periodu da dođemo do konkretnih rezultata, konkretnih istraga i napokon procesuiranja. Ova izmjena Zakona o krivičnom postupku omogućava to.

Podsjećam, riječ je o vrlo relevantnim sudovima koji su po visokim standardima dolazili do dokaznog materijala.

Uvaženi tužioci, uvaženi specijalni državni tužioče, vrijeme je da napokon skinemo mrlju sa istorije, da skinemo tamnu mrlju, slobodno ću reći, i sa Tužilaštva. Sada ste vi na potezu. Pošto ste mi rekli da moram biti tačan s vremenom, samo još jedna napomena.

S ponosom kažem da je Bošnjačka stranka visoko u agendi imala evropske integracije i danas živimo to svi u ovom Parlamentu. Ove dvije važne riječi - vladavina prava, uvaženi građani, ukoliko ih budemo primjenjivali u pravom smislu riječi biće svim građanima dobro. Vladavina prava, te dvije riječi garantuju jednakost pred zakonom, daje građanima da budu jednakih šansi u ovoj državi, ali isto tako, da ne zaboravimo, garantuju i ekonomski razvoj. Jer, onaj ko ulaže kapital u Crnoj Gori, želi da mu je pravno sigurno u Crnoj Gori. Isto tako, građanima treba da omogućimo, manjinskom narodu, mi imamo zakonom zagantovano pravo, ali država nije uspjela da se implementiraju svi ti zakoni. Isto tako, imamo prava i uslove za invalide, ali da li smo u pravom smislu zaštitili lica sa invaliditetom? Ne. Dakle, te riječi vladavina prava, ukoliko svi budemo u ovom Parlamentu cijenili i primjenjivali, biće svim građanima bolje.

Na samom kraju, dragi građani, Bošnjačka stranka je ponosna danas da slavimo sedam godina punopravnog članstva Crne Gore u NATO-u i svi smo svjesni koliki je to značaj za svakog građanina da bude Crna Gora u najačoj alijansi. Ali, isto tako, vidimo da napokon Crna Gora ide hrabro jasno putem evropskih integracija. Vjerujem, kada budemo pred vratima Evropske unije, da će svaki građanin disati vladavinom prava i da će svaki građanin shvatiti značaj vladavine prava. E zato će Bošnjačka stranka, kao kad je bilo pristupanje Crne Gore u NATO alijansu, snažno i jasno podržati sve one pozitivne procese koji će Crnu Goru uvesti u Evropsku uniju.

Bošnjačka stranka će, ukoliko ne dođe do većih promjena tekstova predloženih zakona, podržati predloženi set zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:07:42)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Ibrahimoviću.

Molim sve poslanike da se držimo dogovora sa Kolegijuma. Sada pozivam poslanika Hutera da uzme riječ.

Imate na raspolaganju još pet minuta u ime kluba.
Izvolite.

OSKAR HUTER (05.06.24 12:07:59)

Hvala, uvaženi predsjedavajući gospodine Pejoviću.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolege poslanice i poslanice.

Prije nego što se krenem baviti predmetnom temom, dužan sam se, zbog svih građana Crne Gore, naročito onih koji su dovedeni u zabludu, osvrnuti na jučerašnje nemušto obrazloženje predsjedavajućeg Mandića, a u vezi neodržavanja šednica Parlamenta u četvrtak i petak prošle neđelje. Ne želim licitirati koji su stvarni problemi parlamentarne većine uslovili takav neodgovoran odnos onih koji bi trebalo da su najodgovorniji i posvećeni radu ovog doma. Ali, želim još jednom istaći da poslanici Demokratske partije socijalista su bili prisutni i spremni za početak šednice. Tačno je da se u nekoliko navrata čulo zvono koje nagovještava početak šednice, ali do početka iste nije došlo isključivo zbog odnosa untar parlamentarne većine i to ponavljam sa razlogom. Cijenio sam da treba kao neko ko je prilično revnostaan i odgovoran prema obavezama za koje su me, odnosno koje su nas delegirali građani Crne Gore još jednom ukažem na ove nepobitne činjenice.

Takođe, želim se osvrnuti i na jedan neprimjeren gest, odnosno jedan neprimjeren stav jednog od funkcionera Pokreta Evropa sad gospodina Dragaša, koji se prijetnjama okomio na kolegu Zirojevića i želim to osuditi. Takođe, i u kontekstu hipotetičkog odnosa prema djevojčicama, što plaši naročito kada takve navode čujemo od funkcionera partije koja upravlja ovom državom. Kao da je to osokolilo tog visokog funkcionera, pa je u nekom tripu - da sam se ja pitao prije tri godine čudo bih napravio, kada su dešavanja na Belvederu u pitanju, rekao da bi on, čočče, hapsio ljude i osuđivao. Doduše, nijesam čuo njegov stav kada su bile prepreke na putu Budva-Cetinje, odnosno kada je bio pritvoren funkcioner Nove srpske demokratije. Tada nijesmo čuli njegov glas. Što nam to želi reći ili poručiti ovaj funkcioner, dokazan u neumjesnim seksističkim poređenjima - to neka ostaje njemu na čast, a naravno i svima nama koji smo spremni da to osudimo ili ne osudimo.

Što želim reći konkretno na temu Predloga zakona o izmjeni i dopuni Zakonika o krivičnom postupku. Zašto se Skupština bavi zakonima. Valjda je odgovor jasan da Skupština vrši zakonodavnu vlast. Zašto nam služe ti zakoni? Pa valjda da ne bi u državi vladala anarhija. Sve ovo takođe postavljam sa namjerom, jer to su veoma jednostavna pitanja na koja svaki naš građanin i građanka znaju odgovor. Ipak, to je jedno u teoriji, a potpuno drugo u praksi. Jedna od definicija vladavine prava koju ću vam ovom prilikom pročitati je u potpunoj suprotnosti sa brojnim pojavama kojima svjedočimo, a ona glasi: Vladavina prava podrazumijeva uređen sistem da se propisima sve uređeno, da se propisi poštuju, da se svako bavi onim što je u njegovoj nadležnosti, da reaguje kada je potrebno. Vladavina prava podrazumijeva da nema selektivne primjene propisa u odnosu na učinioce djela. Već je koleginica Milatović nabrojala taksativno selektivne pravde i što ćemo sa tim povodom učinjeti očigledno ništa - izio vuk mađarca. Govoriti o zakonu i krivičnom postupku kada se postupci odugovlače, gospodine ministre, do te mjere, da ni oni koji su ih pokrenuli se više i ne šććaju zašto su i kad ih pokrenuli. U Crnoj Gori je mjera pritvora zamijenila kaznu zatvora, ljudi se hapse u medijima, njihova hapšenja se najavljuju, imamo to ekskluzivno, i iz Vlade. I o kakvoj vladavini prava mi govorimo? Govorimo o političkim pritiscima na Specijalno državno tužilaštvo, sistemu koji je u rasulu. I to vam ne govori samo danas predstavnik ili predstavnici Demokratske partije socijalista, o tome svjedoče i kandidati za sudije Ustavnog suda koji ukazuju na to da imamo manjkavosti, devijacije koje se iz dana u dan umnožavaju. Da li se neko pozabavio odlukama Ustavnog suda? Da li je nekom predugom mjerom pritvora povrijeđeno lično pravo na slobodu? Primjera je bezbroj i onda se zapitam čemu izmjene i unapređenje bilo kojeg zakona ukoliko to ostaje mrtvo slovo na papiru. Sve se svodi na političke odluke, odnosno obračun sa neistomišljenicima i sa političkom konkurencijom.

Govorila je koleginica Milatović, ali želim još jednom podvući i iskoristiti veoma kratko da umjesto da se bave istrage o 30 hiljada novozaposlenih u držanoj upravi, višemilionskim fiktivnim ugovorima u Rudniku uglja, malverzacijama u Elektroprivredi u vidu kockanja sa državne kartice, zloupotrebama u Elektroprivredi Crne Gore odnosno Solaru, spornoj kupovini akcija Luke Bar, nezakonitoj smjeni direktora i šteti nastaloj po državi u iznosu od 250 hiljada eura, za sada, duplom negativnom mišljenju na poslovanje CEDIS-a, svakodnevnim zloupotrebama službenog položaja i bahaćenjem državnih funkcionera počev od bivšeg direktora Montefarma - videli smo da je najinteresantnije se od svega toga baviti kilometražom službenog vozila direktorice Agencije za sprečavanje korupcije i varijabilama, koje je dodijelila sebi i zaposlenima u toj instituciji. Očigledno da u oslobođenoj Crnoj Gori institucije više nijesu potrebne. Dovoljno je da mediji napišu optužnicu, političari najave hapšenje i onda da to SDT procesuiru. Samo još sudovi da donesu presudu koja je unaprijed odlučena. Mislim da je riječ o poigravanju sa ljudskim sudbinama, ali nemam dilemu da će svaka nezakonitost i pokušaj gaženja ljudskog dostojanstva, a sve pod izgovorom zadovoljenja pravde, pokrenuti pitanje odgovornosti onih koji su u svemu tome učestvovali. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:15:19)

Zahvaljujem, poslaniče Huter. Pominjali ste funkcionera Pokreta Evropa sad gospodina Dragaša koji nije u ovoj sali. Nema mogućnost da Vam odgovori, ali pretpostavljam da ćete dobiti odgovor. Za proceduru se javio poslanik Miodrag Laković. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.06.24 12:16:12)

Hvala Vam, potpredsjedniče,

U skladu sa članom 98, moram da Vas podsjetim da je svaki poslanik u raspravi dužan da se drži teme. Ovdje smo maloprije čuli jedno izlaganje koje se odnosilo na komunikaciju na društvenim mrežama funkcionera Pokreta Evropa sad, koji, kako ste rekli, nije poslanik u ovom Parlamentu i ne može da odgovori na ove kvalifikacije i optužbe. Znači, komunikacija na društvenoj mreži između njega i poslanika Nikole Zirojevića. Mislim da mandat ovog Parlamenta nije da raspravlja o tome što je ko kome rekao na društvenim mrežama. Mislim da ovdje mi imamo mnogo značajnijeg posla danas i ja bih zaista zamolio kolege da se ne dotičemo tih tema, a naročito kad ovdje govorimo o ljudima koji nijesu danas prisutni i nemaju mogućnost da odgovore na ovakve napade.

Sa druge strane, pošto imamo jako važnu temu, a to je Zakon o krivičnom postupku (izmjene i dopune), takođe smo čuli, i mislim da ste, predsjedavajući, bili dužni da upozorite, miješanje u rad drugih državnih organa što narušava ustavni koncept podjele vlasti. Vidimo da se komentariše šta su predmeti u radu, a šta su predmeti navodno u fiokama organa Državnog tužilaštva. Mislim da je to za zakonodavni dom neprimjereno, a sjetićemo se funkcionera Demokratske partije socijalista koji su prije 2020. godine uvijek govorili kad neko ima pritužbu i primjedbu na rad državnih organa - pustimo da institucije rade svoj posao. E

sad mi kažemo, ali ne kao floskulu, nego zaista kao jednu tezu koja stoji - dopustite da organi rade svoj posao. Svaki organ je podložan i sudu javnosti, ocjeni rada drugih državnih organa i ocjeni rada i ovoga Parlamenta, jer ovdje razmatramo i Izvještaj o radu Državnog tužilaštva. Zamolio bih Vas kad se ovakve stvari dešavaju, da intervenišete sa svoje pozicije.

Zahvaljujem na prilici.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:18:07)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Lakoviću, i mislim da je Vaša primjedba potpuno na mjestu. Za proceduru se javio poslanik Huter. Izvolite.

OSKAR HUTER (05.06.24 12:18:17)

... ste pristrasni kada je bilo ko se bavi izlaganjem parlamentarne većine u odnosu na opoziciju. Kolega Laković je, shvatio sam, komentarisao moje izlaganje i ako sam dobro ga razumio, on bi cenzurisao neke djelove mog izlaganja i smatra ih neprimjerenim. Nijesam čuo da li je primjereno ono što je visoki funkcioner partije kojoj pripada uradio i da li je to neprimjereno ponašanje. Tačno je da je na društvenoj mreži, ja sam upravo želio, gospodine Lakoviću, od Vas da čujem da li to cijenite primjerenim ili neprimjerenim ukoliko ste samim tim osudili...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Izvinjavam se, poslaniče Huter. Vi ste se javili za proceduru.

OSKAR HUTER:

Ja vas molim da me ne prekidate i da to ne radite u kontinuitetu kao što nijeste prekidali ni gospodina

...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim Vas da se meni obraćate, a ne gospodinu Pejoviću.

OSKAR HUTER:

Ja sam se javio za repliku.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Vi nemate pravo na repliku. Vi ste se javili za proceduru.

Molim Vas.

OSKAR HUTER:

Kako nemam, ja sam negativno pomenut. Evo da vam pročitam član 101: Ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime i funkciju, u konkretnom slučaju gospodin Laković se na osnovu mog izlaganja nije pomenuo ime i prezime, ali pomenuo je moje izlaganje prethodnog poslanika to sam ja i rekao je da je bilo neprimjereno u dijelu tom. Obraćao se Vama, ali je pomenuo mene.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:19:45)

Ne, molim Vas, samo da bi razjasnili radi javnosti.

Poslanik Laković se pozvao na član 98 koji kaže: Poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o Predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje. Ako se govornik udalji od dnevnog reda i ne pridržava se vremena propisanog za izlaganje, predsjednik će ga na to upozoriti. U tom kontekstu, poslanik Laković je sugerisao i konstatovao da ste Vi komentarisali natpise na društvenim mrežama kolege Dragaša koji nije ovdje, a to nije na dnevnom redu. Mislim da je intervencija potpuno na mjestu i sad imate pravo naravno ...

OSKAR HUTER (05.06.24 12:20:27)

Kolega Pejoviću, postoji jedna izreka - Naknadna pamet, magarcu pod rep. Dok sam ja govorio, Vi niste našli za shodno...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Ja mislim da Vi to treba da naučite na svom primjeru.

OSKAR HUTER:

Ja jesam, ali Vi niste očigledno. Ja Vas sad molim da naučite to. Kada sam imao izlaganje, Vi ni u jednom momentu niste imali primjedbu na moje izlaganje. Bio sam u temi, bio sam u vremenu koje je predviđeno za izlaganje. Možda sam prešao nekih 30 sekundi, pet minuta je bilo moje izlaganje.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Poslaniče Huter, možete da se obratite meni, a ne gospodinu Lakoviću.

OSKAR HUTER:

Upravo želim da Vam i pojasnim. Ja nemam problem sa Vama, ja imam problem sa negativnim pominjanjem mene od gospodina Lakovića. To iziskuje...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Niste pomenuti u negativnom kontekstu, gospodine Huter.

OSKAR HUTER:

Vi danas cijenite da je negativno pomenuo gospodin Milović gospodina Rovčanina, što nema nikakve veze sa istinom i to kažete Vama daje neko za pravo da Vi to tako, a...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:21:40)

Gospodine Huter, pročitajte član 101 stav 1, koji se odnosi na funkciju. Ja sam to objasnio i Vaš kolega je iz kluba kasnije dobio takođe repliku.

OSKAR HUTER (05.06.24 12:21:45)

Jesam li ja, u proceduralnoj reakciji gospodina Lakovića prema Vama koju Vi opravdavate, negativno pomenut?

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:21:48)

Niste negativno pomenuti.

Reakcija kolege Lakovića je bila usmjerena na poštovanje Poslovnika, odnosno potrebu da kao predsjedavajući intervenišem, jer se niste držali člana 98. Komentarisali ste sadržaje koji nisu na ovom dnevnom redu.

OSKAR HUTER (05.06.24 12:22:14)

Doveo ih u vezu sa tačkom dnevnog reda o kojoj sam govorio.

Da li ste slušali pažljivo ili niste, to je vaš problem. Da ste slušali pažljivo i ako jeste, ja vjerujem da Vi jeste, Vi niste našli za shodno da tu nađete bilo kakvu zamjerku. Vaša zamjerka je naknadno, post festum, onda kada vas je gospodin Laković upozorio da ste trebali da reagujete. Vi tokom mog izlaganja to niste niđe pomenuli.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:22:38)

Ja Vam se zahvaljujem dakle i na sugestijima i kolegi Lakoviću na intervenciji. Sada predlažem da se vratimo na dnevni red ako nemate naravno neke zamjerke u kontekstu procedure.

OSKAR HUTER (05.06.24 12:22:53)

Vi danas kršite Poslovnik.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ:
Samo mi niste rekli koji član, gospodine Huter.

OSKAR HUTER:

Član 101. Vi se ponašate, prije svega, sa te pozicije pristrasno, komentarišete. Osim tih komentara, dajete za pravo onda onim kolegama iz vaše parlamentarne većine i kada se pozivaju na ispravan član Poslovnika i kada se ne pozivaju. Konkretno sam Vam naveo primjere i jasno Vam ukazao da ste bili pristrasni. Nijeste dozvolili repliku, nikakav problem, ali zamoliću Vas da ubuduće kada god se javim ne prekidate me kada imam osnov za ono što sam se javio. Ne dosađujem premnogo, a onda kada se javim, budite molim Vas tolerantni u onom pravcu u kojem sam ja prema Vama.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:23:30)

Kolega, saglasan. Mislim da ipak treba javnost da procijeni ko je pristrasan - da li Vi ili ja. Vi imate sve argumente, naravno imam i ja, pozivam se na Poslovnik kao što se pozivate Vi. Tu je javnost da procijeni ko je u pravu.

Procedura poslanik Anđušić.
Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.06.24 12:23:45)

Hvala na datoj riječi, uvaženi potpredsjedniče.

Samo jedna konsultacija prije svega sa Vama. S obzirom da su me kolege informisale da zbog broja prisutnih kolega, a valjda našeg utrošenog vremena koje se precizno vodilo, mi kažete koliko naš klub ima još preostalih minuta za diskusije, jer imamo dva diskutanta. U cilju neke Vaše dobre volje i prakse koju gajite, ovdje ste tolerantni, da dozvolite kolegici Saški Despotović i meni da završimo diskusije, jer činjenica je iako danas ovdje kao što smo čuli imamo istorijski dan, nemamo u suštini desetak poslanika parlamentarne većine tu i da imamo dovoljno čini mi se vremena da završimo par korektnih i konstruktivnih diskusija na ovu temu. Zamolio bih Vas da nam udijelite neko prosječno vrijeme jer se radi o svega dvije diskusije. Pretpostavljam da dodatno nema nekih posebnih diskusija - to bih rekao po prisustvu u sali. Eto jedna molba ako možemo da ovu tačku privedemo kraju na način kako treba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:24:59)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušiću.

Dakle, što se tiče vremena koje je preostalo vašem klubu, potrošili ste sve. Gospodin Huter je dva minuta prekoračio vrijeme koje je predviđeno za vaš poslanički klub. To je bilo upravo u kontekstu dobre volje. Ja upravo predlažem da se u okviru sledeće tačke dnevnog reda osvrnete i na ovu tačku dnevnog reda. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.06.24 12:25:22)

Ja sam Vas uljudno zamolio, a moram Vam reći. Kolega ipak Huter Vam je jako lijepo i precizno pojasnio zašto smo jutros došli u ovakvu situaciju. Jako dobro ste svjesni da je cjelokupni tok rasprave krenuo ovim putem na način što ste dali potpuno jednu neprimjerenu repliku kolegama iz parlamentarne većine, koja je uslovila da tok sjednice i da diskusije idu pogrešnim pravcem. Iz tog razloga smo potrošili bespotrebno vrijeme efektivno koje se moglo potrošiti na smislenu priču za diskusije. Molim Vas, dajte ako je ovo već istorijski dan, kako govore kolege, makar ovdje danas u Skupštini da pokušamo da budemo konkretni, da čujemo nešto pametno, smisljeno i mislim da najmanje što možete da uradite je da desetak minuta od ove tačke dnevnog reda date kolegama kojima je preostalo to vrijeme. Jer, nisu samo kolege iz DPS-a ovdje potrošile svoje vrijeme, nego se dominantno potrošilo kroz nespornosti koji su proizašli iz lošeg vođenja i davanja replika na način za koji siguran sam da Vi i sami znate da nisu zasluživale replike, a kasnije su sa sobom proizvele razne druge polemike koje su nas dovele u ovakvu situaciju. Ali kako Vi procijenite, ukoliko ne, možemo i na narednoj tački. Znajte da nije dobra praksa i da na ovaj način kako smo inače predviđeli da se bavimo ova dva dana ovim zakonima za koje nam je trebalo dva mjeseca ako ćemo da pričamo kao normalni ljudi ovdje. Mislim da na ovakav način nećemo stići da ih odradimo ni za dvije, tri nedelje, ali stvar je Vaše procjene. Ovo je dobronamjerna sugestija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:27:07)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Izvinjavam se, naravno, imate pravo na proceduru. Samo radi javnosti da pojasnim.

Zahvaljujem se, kolega Anđušiću, i shvatam Vašu intervenciju kao dobronamjernu, ali samo želim da Vam pojasnim sledeće. Dakle, imali smo dvije replike. Jednu repliku u ime Poslaničkog kluba Demokratske Crne Gore i kasnije jednu repliku u ime Kluba Demokratske partije socijalista. Mislim da smo na taj način anulirali sve Vaše primjedbe. Molim vas, da sada ne bi ušli u spiralu opet nespornosti i da ne bih bio prinuđen opet da balansiram, koliko god vi smatrate da sam nekorektan prema vašem poslaničkom klubu, ipak činjenice kada pogledate vas demantuju jer uvijek ostavljam prostora - i kad prekoračite vrijeme koje je predviđeno da imate pravo da se obratite javnosti. Molim vas da to ne zloupotrebljavamo, jer ako se budemo vodili takvom praksom onda i ostali poslanički klubovi imaju pravo na to da se pozivaju. Stoga vas molim da vaše diskusije odložite za sledeće tačke dnevnog reda i naravno da se osvrnete i na ovu. To je jedan predlog koji smatram da je jako korektan.

Sada molim poslanika Lakovića da uzme riječ jer se javio za proceduru.

Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.06.24 12:28:29)

Potpredsjedniče, i pored Vaše jasne argumentacije, htio bih samo da podsjetim da je danas jedan veoma važan dan, rekao bih i u istoriji ovog Parlamenta, danas smo rekao bih svi na istom zadatku. U tom smislu, htio bih da Vas zamolim da kolegama iz Demokratske partije socijalista razmotrite da i na račun našeg vremena, pošto nas ovdje nema mnogo danas, date mogućnost da iznesu izlaganja. Njih bih zamolio da ne izazivaju bočne replike da ne bismo išli u nedogled sa replikama i komentarima. Eto razmislite još jednom. Mislim da je u duhu današnje rasprave da se ipak dozvoli da se iznese izlaganje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:29:28)

Zahvaljujem, poslaniče Lakoviću. Mislim da je ovo jako konstruktivan predlog i u duhu toga kolegama iz Demokratske partije socijalista naravno ustupićemo i naše vrijeme. Samo vas molim da budete racionalni i da imate u vidu sve ove okolnosti.

Izvolite, naravno.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.06.24 12:29:47)

Hvala uvaženom kolegi Lakoviću na ovom ustupku i na ovoj molbi. Evo i mi ćemo tu dati jedan prilog tako da ne moramo možda koleginica i ja govoriti, nego neka govori o ovoj tački samo koleginica Despotović, pa kroz narednu tačku, shodno ovoj Vašoj sugestiji, ćemo se osvrnuti na sve ove teme.

U svakoj slučaju, hvala najljepše na ovoj intervenciji, kolega.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:30:18)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Sada molim koleginicu Anđelu Vojinović da uzme riječ, a nakon toga kolegu Adrijana Vuksanovića da se pripremi i onda koleginica Despotović.

Izvolite.

ANĐELA VOJINOVIĆ (05.06.24 12:30:30)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi predstavnici Ministarstva i ministre Miloviću, poštovane građanke i građani,

Obećavam da ću biti u temi s obzirom na to da se izmjenama Krivičnog zakonika, odnosno Zakonika o krivičnom postupku mijenjaju suštinske stvari, da je ovo jedna vrlo ozbiljna tema koja se ni na koji način ne bi trebala ni razvodnjavati ni relativizovati.

Dakle, ove izmjene su možda male u obimu, odnosno u pogledu kvantiteta jer se ovim predlogom izmjena omogućava da se dokazi koji su već izvedeni u Hagu koriste u krivičnom postupku pred našim pravosuđem. Ovo je iz razloga što su nam iz Haga dostavili hiljade materijala u vidu dokumenata, audio i video zapisa, dokumentacije koje su od neprocjenjive važnosti i vrijednosti za razotkrivanje istine o učešću crnogorskih građana u ratovima u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i na Kosovu. Dakle, iako su ovo samo dva člana, izmjene male po obimu, ove izmjene su od suštinske važnosti zato što će u skladu sa ovim izmjenama Crna Gora biti u obavezi da pokrene krivične postupke protiv lica koji su učestvovali u navodnim ratnim zločinima. Posebno je važno, i to zaista posebno naglašavam, što će se individualizovati svaki eventualno počinjeni ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti kroz pojedinačne predmete i u tim vrlo složenim postupcima će se utvrditi ko je vršio ratne zločine kaljajući čast i ugled Crne Gore, a ko je bio žrtva tih zločina. Važno je što danas raspravljamo o ovim izmjenama zakona iz razloga što imamo priliku da oživimo i oživljavamo ovu temu. Važno je da pričamo o tome i da utvrdimo na koji način smo zažmurili, falsifikovali, ignorisali ili pogrešno kvalifikovali stvari. Kako kaže jedan poznati književnik i dramaturg o dešavanjima ne samo '90-ih na ovim prostorima, nego možda i malo ranije - Pjevajući o bratstvu, živjeli smo bratoubilaštvo i bratomrzilaštvo, bezumno smo se razjedinjavali, govoreći o pravdi i blagostanju srljali smo nepravdu i bijedu, a vjekove časne i herojske istorije i borbe pretvorili smo u borbu u kojoj smo se međusobno istrebljivali.

Važno je da pričamo o ovoj temi i zbog podataka koji govore da građani Crne Gore ne znaju dovoljno o učešću Crne Gore u ratovima na prostoru bivše SFRJ od '91. do '99. Po jednom istraživanju koje je rađeno prije tri godine, koje je ujedno i poslednje istraživanje na tu temu, preko polovine ispitanika, nekih 58%, saopštilo je da su nedovoljno informisani o učešću Crne Gore u ratovima '90-ih, a od onih koji su smatrali da su informisani, čak 24,2% je reklo da se Crna Gora branila u tim ratovima, 16% da je bila agresor, dok je 16% iznijelo stav da u ratovima uopšte nije ni učestvovala. Dakle, ratni zločini su na prostoru Zapadnog Balkana ostavili rane i ožiljke i zbog toga je velika odgovornost i obaveza na pravosudnim organima da osiguraju da pravda bude dostupna za sve žrtve ratnih zločina kako bi se učinioci ovih krivičnih djela suočili sa odgovornošću za svoje postupke. Korišćenje dokaznog materijala Haškog suda umnogome će doprinijeti izvođenju tih jako složenih dokaznih postupaka u slučajevima ratnih zločina i zaista ohrabruje proaktivna uloga Tužilaštva, ako sam razumjela, oni su i dijelom inicirali izmjene ZKP-a, jer oni na ovaj način pokazuju da postoji volja da se upuste u izgradnju dokazne osnove za procesuiranje ratnih zločina kako onih koji su počinili građani Crne Gore, tako i onih koji su počinjeni prema građanima Crne Gore.

Mora postojati čvrsta volja da se suočimo sa prošlošću, jer procesuiranje i kažnjavanje ratnih zločina i uslov za uspostavljanje vladavine prava i moralni dug prema svim žrtvama jer se radi o suzbijanju nekažnjivosti za najteža krivična djela koje ima i širi, dakle, ne samo nacionalni nego regionalni i međunarodni karakter - radi se o potrebi da se raščisti prošlost kako bi se stvorio legitimitet za budućnost.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:35:26)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Vojinović.

Sada molim kolegu Adrijana Vuksanovića da uzme riječ, a kolegicu Despotović da se pripremi. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (05.06.24 12:35:37)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, dame i gospodo,

Slažem se da je danas značajan dan, ali ne samo s aspekta ovih zakona o kojima raspravljamo i o kojima ćemo dati svoj glas i očigledno je da će biti vrlo široka podrška shvatajući značaj društveno - političkog momenta u kontekstu evropskih integracija, već i zbog jedne druge činjenice, a to je da smo konkretno na današnji dan prije sedam godina pristupili NATO alijansi. Ponosan sam što je Hrvatska građanska inicijativa sudjelovala u tom procesu od samog svog početka od 2002. godine, što je prije sedam godina bila na onoj čuvenoj sjednici na Cetinju, u Prijestonici kako to i dolikuje i dala svoj glas da Crna Gora bude članica NATO alijanse što je važno i sa civilizacijskog stanovišta.

Što se tiče izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku, Hrvatska građanska inicijativa će dati, takođe, svoj glas za izmjene i dopune ove zakonske ponude jer razumijemo da je potrebno i za dobijanje pozitivnog izvještaja o prelaznim mjerilima o poglavljima 23 i 24, ali važno je i ako uzmemo u obzir činjenicu da je to značajno s aspekta da naše Tužilaštvo i sudski organi crpe ili apsorbiraju određene materijale iz Haškog tribunala - kako bi adekvatno procesuirali sva ona ružna dešavanja iz prošlosti, kako se ne bi o istu tu prošlost spotali i kako bi mogli krenuti u budućnost. Hvala vam. Izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:37:35)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Vuksanoviću.

Sada molim kolegicu Aleksandru Despotović da uzme riječ. Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (05.06.24 12:37:47)

Poštovani građani i građanke,

Prvo ću da kažem da mi je drago i mislim da je neđe pravedno što sam dobila mogućnost da govorim danas iako je isteklo vrijeme, iz razloga što dolazim iz partije i poslaničkog kluba koji je zajedno sa svojim koalicionim partnerima krčio put evropskih integracija Crnoj Gori i krčio put učlanjenja u NATO. U to ime, danas mi je zadovoljstvo da govorim jer je danas 5. jun, dakle sedam godina od učlanjenja Crne Gore u NATO, kada je dio tadašnje opozicije, a današnje vlasti, bio ispred Skupštine Crne Gore i nije želio da prihvati učlanjenje Crne Gore. Dakle, put koji je trasirala Demokratska partija socijalista danas pokazuje da jeste bio put stabilnosti i evropski put Crne Gore.

Drago mi je da danas govorimo o IBAR-u. Ali, samo radi građana, dragi građani, da vam kažem da je IBAR u stvari posljedica onoga što je rađeno do 2020. godine. Da nije bilo zakonodavnih i institucionalnih projekcija, zakonskih podakata, nikada ne bi Crna Gora došla da danas govori o IBAR-u. Takođe, treba znati da je IBAR posljedica prihvatanja novih uslova pregovaranja 2020, je li tako, kada je Vlada 2020. godine prihvatila novu metodologiju. Trebamo reći, trebali su reći to i oni koji vrše vlast, da je ovo prvi put u istoriji da se u okviru integracija usvaja ovaj izvještaj o IBAR-u. Crna Gora upravo jeste država koja je ispunila svoje uslove i koja kreće tim putem. Mislim da građani i građanke treba da znaju ovo o čemu danas govorim. Sljedeće što bih htjela da napomenem jeste da je učlanjenje Crne Gore u NATO upravo bio vjetar u leđa za pristupanje Evropskoj uniji i za usvajanje ovih današnjih zakona. Ako govorimo o zakonu konkretno će je ministar vrlo jasno, kratko i decidno govorio o tome šta će biti novine u okviru ovih izmjena i dopuna, obratiću

se ministru i zamoliti ga samo da se založi da se ona prva dva člana Krivičnog zakonika, a to je poštovanje nevinosti prije nego što neko bude okrivljen što više poštuje u Crnoj Gori i ne da stvaramo jedan ambijent đe se radujemo raznim hapšenjima i raznim negativnim situacijama u društvu, a onda se pitamo zašto imamo određene pojave.

Takođe, obraćam vam se ovdje da, ukoliko možete, nađete način da javnosti što bolje objasnite presude Apelacionog suda i smanjenje osude koja je bila na 15 godina za silovanje, a onda je smanjena na osam. Nekoliko dana nakon toga imamo drugu pojavu - smanjenje sa pet na četiri godine. Da nađete objašnjenje i pomognete šta je to dovelo i koji su to principi i zakoni sudove vodili da urade ovako nešto i dovede javnost Crne Gore u situaciju da mora da izlazi pred sud i da iskaže svoje nezadovoljstvo.

Ono što želim da poručim građanima Crne Gore jeste da je u ovom periodu urađeno nekoliko koraka. Prije svega, izabran je sudija Ustavnog suda, VDT, nekoliko članova Sudskog savjeta. Jeste to uradila ova Vlada, ali ova Vlada mora da zna da ništa nije počelo od nje, da postoji i prošlost, i sadašnjost, i budućnost i da je tadašnja opozicija šela u ove klupe i šćela da razgovara sa tadašnjom vlašću, sigurna sam da bismo došli do mnogih ovih objašnjenja, ali u tom trenutku ta vlast se nalazila van ovih klupa i nije ulazila u ova poslanička mjesta. To je ono što moramo da istaknemo da bismo saznali zbog čega ova Vlada danas ovdje ima podršku i od strane opozicije da ovi zakoni budu usvojeni.

Želim da zaključim i da kažem ono što je veoma bitno, Demokratska partija socijalista nikada neće predstavljati prepreke za učlanjenje Crne Gore u Evropsku uniju, da će uvijek biti konstruktivna što pokazuje i danas, što nije bilo u onom trenutku kada je ona bila vlast. Jer, ovim postupkom danas Demokratska partija socijalista pokazuje da su joj interesi države Crne Gore prije partijskih interesa, a to pokazuje ne samo u narativu već činjenjem, šedenjem u ovim klupama i glasanjem za 12 zakona koji su neophodni da se dobije IBAR. Molim Vas da kažete da posle IBAR-a dolaze zahtjevni procesi za otvaranje ostalih poglavlja i molim Vas da kažete da kada se ostala poglavlja zatvore, tek tada će biti zatvorena poglavlja 23 i 24. Dragi građani, ovdje je mapa puta koju je prešla prethodna vlast do 2012. godine, ovo su stepenice koje je ta vlast prelazila, ovo su otvorena poglavlja koje je ta vlast učinila - 33 otvorila, tri zatvorila. Da znate, nisu sva poglavlja otvorena u isto vrijeme. Moramo da znamo da je neko otvoreno 2012, neko 2013, neko 2018. godine.

Dragi građani, još jednom vas pozdravljam. Drago mi je da je ona opozicija prije 2020. godine, današnja većina, krenula stopama Demokratske partije socijalista, koja je ovu državu okrenula evropskim vrijednostima i evropskoj civilizaciji. Zato sam srećna što mi je dat glas po pravdi, jer dolazim iz kluba koji to zagovara i koji je trasirao vječno put Crne Gore ka Evropskoj uniji.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:44:13)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Despotović.

Ovim smo iscrpili diskusije na ovu tačku dnevnog reda.

Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ? Ne želi.

Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sljedeće tačke dnevnog reda, odnosno na objedinjeni pretres o **Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Andrej Milović, ministar pravde i Aleksandar Bakrač, državni sekretar u Ministarstvu pravde. Izvjestioci odbora su Duško Stjepović i Bojana Pićan, Zakonodavnog odbora i Vasilije Čarapić i Milun Zogović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ministar Milović. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 12:45:19)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi poslanici,

Izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama se pristupilo radi prevazilaženja problema koji su se pojavili u praktičnoj primjeni ovog propisa, kao i u cilju usaglašavanja sa međunarodnim standardima, odnosno sa preporukama Venecijanske komisije. Takođe, jedan od razloga za izmjene ovog zakona sadržan je u izvještajima Evropske komisije za Crnu Goru, gdje su date preporuke da se preduzmu mjere za jačanje nezavisnosti pravosuđa, te da se revidira disciplinski i etički okvir za sudije kako bi se učvrstila objektivnost, proporcionalnost i efikasnost i osiguralo djelotvorno sprovođenje ovog okvira.

Izmjene ovog zakona omogućavaju, prije svega, da Sudski savjet unaprijedi svoj rad i u punom kapacitetu ostvari ustavnu nadležnost izbora predsjednika Vrhovnog suda. Pored toga, predložene zakonske izmjene će doprinijeti da se unaprijedi materijalna nezavisnost sudija, da se spriječi politički uticaj na Sudski savjet i unaprijedi njegova Ustavom garantovana samostalnost i nezavisnost, da se brže i lakše popune upražnjena sudijska mjesta, da se veći broj potencijalnih kandidata prijavi za oglas za predsjednika Vrhovnog suda, da se odblokira rad opšte sjednice Vrhovnog suda prilikom predlaganja kandidata za predsjednika Vrhovnog suda, da se unaprijedi sistem ocjenjivanja sudija tako da bude objektivniji i zasnovan rezultatima rada i da se unaprijedi bilans ostvarenih rezultata na polju etičke i disciplinske odgovornosti sudija.

Zakon je u potpunosti usaglašen sa svim preporukama Venecijanske komisije, a pozitivno mišljenje dala je i Evropska komisija. Dakle, sve izmjene i dopune koje je Ministarstvo pravde predložilo prihvaćene su od strane Evropske komisije. Rađeno je isključivo po preporukama i uputima koje su dali Venecijanska komisija i Evropska komisija, rađeno je u saradnji sa Savjetom Evrope, odnosno ekspertima Savjeta Evrope. Radna grupa je bila inkluzivna, uključila je sve nivoe tužilaštava i sudova. Za svaku normu koju smo zamijenili, za svaki zarez i za svaku tačku dobili smo kako sugestije, tako i zeleno svijetlo od Evropske komisije i sve smo uskladili onako kako su oni od nas tražili da bismo dobili IBAR. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:47:57)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Sada prelazimo na diskusije.
Molim poslanika Nurkovića da uzme riječ.
Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (05.06.24 12:48:14)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Pejoviću.

Uvažene kolegice poslanice, kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, cijenjeni građani Crne Gore,

Danas kao što vidite imamo na redu set zakona koji se tiče sudova, Sudskog savjeta i izbora sudija. Ono što je karakteristično za ove zakone jeste da ih, uslovno rečeno, usvajamo danas po hitnom postupku iz znanih nam razloga, iz potrebe dobijanja IBAR-a. Cijenim da je možda trebalo pripremiti ove zakone i prije ovog momenta u smislu rješavanja nagomilanih problema u sudstvu. Ali, kao što se kaže, nikad nije kasno i dobro je što makar u svrhu dobijanja IBAR-a smo došli danas do toga da imamo ovako bitne zakone, tj. izmjene i dopune ovih zakona na dnevnom redu. Nadam se, kao što su i kolege prije mene rekli, da ćemo ove izmjene i dopune usvojiti sa velikim stepenom konsenzusa među nama jer znamo šta oni znače u budućem periodu. Znače ono što je u principu i bila proklamovana politika svih ovih godina Bošnjačke strane, a to je trasiranje evropskog puta, to je trasiranje onih evropskih normi i onih evropskih benefita koje očekujemo ovdje i mi u Crnoj Gori.

Kada je konkretan zakon u pitanju, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, kao što ste i sami rekli, dobro je da smo se malo bavili određenim dijelom i zaradama sudija, da smo otvorili ovim zakonom mogućnost povećanja zarada za sudije, jer ukoliko sudije nemaju adekvatnu nadoknadu u smislu zarade koju ostvaruju, oni zasigurno ne mogu do kraja biti nezavisni u svome radu.

Kada je Sudski savjet u pitanju, ovim izmjenama ukidaju se godine sudskog iskustva kao uslov za izbor člana Sudskog savjeta iz reda sudija. Navedenoj izmjeni pristupilo se, ako smo dobro shvatili, iz razloga što trenutno sudije koje imaju manje od pet godina sudskog staža čine skoro polovinu ukupnog broja sudija. Ograničenje koje je postavljeno u važećem zakonu otežava izbor članova Sudskog savjeta iz razloga što bi onemogućilo skoro polovinu sudija da konkurišu za članove Sudskog savjeta. Pretpostavljam da smo dobro razumjeli ovu intenciju, nije baš najsrećnije rješenje, ali ukoliko će to da riješi određene probleme koje imamo, onda možemo naći razumijevanje za ovako nešto. Pored toga, uvodi se odredba o sprečavanju sukoba interesa članova Sudskog savjeta iz reda sudija koji imaju za cilj sprečavanje političkog uticaja na Savjet i unapređenje njegove ustavom garantovane samostalnosti i nezavisnosti. Intencija je da se budući članovi, bili sudije ili ne, imenuju na osnovu njihovih sposobnosti, iskustva, razumijevanja sudijskog života i kulture nezavisnosti i ne bi trebali biti aktivni političari ili članovi izvršne ili zakonodavne vlasti. Radi sprečavanja blokade Sudskog savjeta, u slučaju da se po isteku mandata ne izaberu novi članovi, uvodi se odredba da oni nastavljaju najduže do dvije godine - što se ne smatra novim izborom. Dakle, jedna norma koja će vjerovatno omogućiti zakonitost rada Sudskog savjeta u slučaju isteka mandata (da nemamo slučaj kao što smo imali u prethodnom periodu). Diskutabilno može biti je li to pravo rješenje ili nije. Pravo rješenje bi bilo da mi na vrijeme biramo, ali u suštini ukoliko ne možemo da izaberemo, onda je i ovo bolje od postojećeg. Predloženo

je, takođe, da javnost u radu Sudskog savjeta u određenim slučajevima bude isključena. Ovo je novina u Zakonu, a može uticati na neobavješćavanje javnosti o nekim odlukama i načinu rada Sudskog savjeta. Poštovani ministre, nadam se da ovo neće biti praksa koju će koristiti Sudski savjet, nego da će se ova norma koristiti samo u iznimnim situacijama kada se zaista ima razlog izbjeći da se nešto radi pred očima javnosti.

Kada je izbor sudija i predsjednika sudova u pitanju, najznačajnija izmjena odnosi se na: uslove i način izbora predsjednika Vrhovnog suda i uslove i način izbora sudija Upravnog, Privrednog i Višeg suda, donošenje plana slobodnih sudijskih mjesta i postupak izbora sudija osnovnih sudova, prava i obaveze kandidata za sudiju, trajanje inicijalne obuke i raspisivanje javnog oglasa. Novina koja se ovdje tretira za izbor predsjednika - ukoliko imamo dva kandidata koji imaju isti broj bodova za predsjednika suda, prednost ima kandidat koji ima duži staž u sudu ili tužilaštvu. Ovdje je mogla da se nađe još jedna norma koja se odnosi na član 50, rang lista kandidata za sudiju koja kaže ako dva kandidata na rang listi imaju isti broj bodova, prednost ima kandidat koji ima više bodova na pisanom testu, odnosno pravosudnom ispitu. Ako kandidati imaju isti broj bodova na pisanom testu, odnosno pravosudnom ispitu, prednost ima kandidat koji je pripadnik manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Smatramo da je u ovim izmjenama imalo prostora da se i za predsjednika suda nađe ista ova odrednica - da ukoliko imaju isti broj poena prilikom testiranja da prednost se da pripadniku iz manje brojnog naroda.

Ono što je, takođe, karakteristično ovdje jeste činjenica da se odstupa u jednom dijelu kad su ocjenjivanja sudija u pitanju, pa je tako izmjenama propisano da se rad sudija ocjenjuje svake pete godine, a ne svake treće kao do sada. Morate priznati da ovo možda malo uvodi situaciju sudije da mogu imati lagodniji odnos prema svome radu, jer tek nakon pete godine će polagati računa i ukupnoj javnosti i Sudskom savjetu. Međutim, kako je riječ o tome da je to usaglašeno sa Venecijanskom komisijom, evo neka ostane, ali zaista mislim da u nekom narednom periodu treba ponovo pokušati tu ocjenu sudija vratiti na kraći period. Takođe, imamo još jednu činjenicu kad je disciplinska odgovornost u pitanju. Riječ je o tome da ocjenjivanje sudija ocjenom ne zadovoljava dva puta uzastopno više neće biti osnov za njihovo razrješenje, već će se smatrati težim disciplinskim prekršajem. Šta će podrazumijevati teži disciplinski prekršaj u momentu ako se desi da neko dva puta uzastopno dobije negativnu ocjenu od sudija? Pretpostavljam da ćete to podzakonskim aktima definisati, međutim ostavlja se zaista prostor da imamo možda veću neažurnost ili manje efikasan rad sudija.

Ministre, nadam se da će ove izmjene koje ste predložili, a predložili ste jedan dobar set izmjena, ali te će te izmjene riješiti goruće probleme koje imamo u popuni sudova. Kao što znate, imamo samo u Osnovnom sudu u Danilovgradu i Osnovnom sudu na Cetinju popunjen broj sudija. Ovo su zaista podaci sa kraja 2023. godine. Pretpostavljam da su slični i da nisu u većoj mjeri riješeni ovi problemi. Ukoliko jesu, volio bih to da čujemo. Međutim, imate sudova kao što je Bijelo Polje gdje trećina sudija fali, od devet tri su upražnjena radna mjesta, u Baru od sedam četiri su upražnjena, u Herceg Novom četiri su upražnjena radna mjesta, u Ulcinju jedno, u Rožajama od pet tri upražnjena, u Pljevljima od pet dva upražnjena, u Plavu od tri jedno, u Kolašinu od tri jedno itd.

Ukoliko, ministre, ove promjene ne budu dale efekat u smislu rada sudova, mi ćemo prvi zadatak koji imamo, a to je dobijanje IBAR-a riješiti usvajanjem ovog seta zakona, ali ukoliko ovi zakoni ne budu dali druge očekivane rezultate, plašim se da nećemo odmaći mnogo. Samo da pomenem, jutros ili juče je bila informacija da u zadnje tri godine 52 sudija je otišlo iz pravosuđa na njihov zahtjev. Mislim da su to na zabrinjavajući podaci kada je riječ o broju sudija i o sudijskoj funkciji. Kao što ste čuli, 52 sudija nam je otišlo iz pravosuđa vjerovatno zato što su bili nezadovoljni uslovom i ličnim dohocima. Ima drugih radnih mjesta na kojima mogu pretpostavljam i lakše, jednostavnije i sa manje odgovornosti da zarade te plate iliti veće.

U susret dobijanja IBAR-a, kao što su predsjednik stranke i prethodni govornici iz Bošnjačke stranke rekli, mi ćemo podržati ove zakone, jer vodimo borbu, prije svega, za učlanjenje, za evropski put. U tom smislu, podržaćemo i ove izmjene kada je riječ o setu sudskih zakona. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 12:59:19)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Nurkoviću.

Sada molim poslanika Mihaila Anđušića da uzme riječ, a koleginicu Maju Vukićević da se pripremi. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.06.24 12:59:34)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Pozdravljam uvaženog ministra sa saradnikom i uvažene kolegince i kolege.

Slušao sam u prvom dijelu, iako nijesam bio tu, jedan broj kolega i diskusija. Čuli smo da je danas istorijski dan u crnogorskom parlamentu, jer imamo prilike da razgovaramo o jednom setu zakona koji su bitni za našu evropsku perspektivu. Ne bih, kroz opšti utisak danas, ambijent koji vlada u ovoj sali i atmosferu i diskusije i sve ono što vidimo i energiju, rekao da se radi o nekom istorijskom danu. Imam neku svoju ličnu percepciju o tome na koji način se u dobroj mjeri kreirao ambijent oko dobijanja IBAR-a, kao da smo završili kompletan prepristupni i pristupni proces naših evropskih integracija, ali razgovaraćemo o tome.

Slušao sam pažljivo i uvaženog ministra na matičnim odborima i, za moj pojam, čini mi se da je najsmirenije i najrealnije spustio loptu i ukazao na neke stvari. Moram vam reći sa ove distance, kad malo bolje razmislim, kad pogledam trenutni ambijent političkog subjekta kome pripadate, stanje u kome se nalazi Vlada, ne pripadate zapravo više, ali nekako je to kompleksno definisati - i organe i gdje ste i što ste, ali sa ove distance Vam moram reći da Vi ipak i jeste možda bili kičma pokreta Evropa sad, odnosno premijera Spajića, čast izuzecima, jednom broju kolega. Ta vrsta neke smirenosti vam je prijeko potrebna, jer na današnji dan kako izgleda stanje pred usvajanje ovog seta zakona, ovaj istorijski dan, kako ga vi ispred kluba nazivate, zaista ne oslikava ni najmanje sve to. Pokušavamo u dva dana da usvojimo setove zakona za koje bi nam bilo dva mjeseca da na temeljan i kršten način pričamo o njima. Ja nisam pravnik, ali nalazim problematičnih detalja članova zakona i kontroverznih članova zakona o kojima bi ozbiljni pravnici i kroz okrugle stolove, i kroz plenarne sjednice, i kroz sjednice radnih tijela mogli da nađu puno problematičnih detalja o kojima smo trebali da razgovaramo na ozbiljan način.

A zašto nismo razgovarali na ozbiljan način? Zato što se ovdje u ovom domu mi ne možemo pohvatati iz raznih razloga - je su li to partijski, politički, razni pritisci, je su li to izbori, jesu li to uslovljavanja, je su li to službena putovanja, je su li to skandali ministara itd. I zbog toga smo mi, dragi građani, došli na ovaj istorijski dan danas da u dva dana štancujemo 12 zakona ili više zakona u okviru kojih će proći sve i svašta. Ja sam vidio nekoliko dobrih stvari, žao mi je što nisam stigao da govorim o izmjeni Zakonika o krivičnom postupku. Vidio sam neke dobre stavke, ali naravno u onim završnim odredbama se kaže prvo da nam je to bitno zbog rasvjetljavanja ratnih zločina, a nakon toga se kaže da nam je to prioritet zbog dobijanja IBAR-a. Ok, evo ostaje da vidimo kako ćemo iskoristiti ova zakonska rješenja, tu stajem, ali da vam kažem odmah. Da mi je na današnji dan neko pričao da će predstavnici nekadašnje opozicije, koji su ovdje za nečiji pojam trpjeli i progon, koji su imali i te kako problema sa tužilačkim zakonima i sa pravosuđem, usvajati u pet minuta ovakve zakone koji se tiču pravosuđa - ja mu zaista ne bih vjerovao. Imamo jedan ozbiljan problem i siguran sam da i resorni ministar i svi u ovoj sali znaju koliko imamo kontroverznih članova zakona koje i te kako bi mogli preispitati kada su u pitanju tužilački zakoni. Ali ću se kasnije na to malo osvrnuti. Mene samo zaista čudi da predstavnici bivše opozicije i sadašnje parlamentarne većine nemaju ni jedan komentar na to i da im je sve u redu da u pet minuta usvojimo ovakve zakone. To je jedna stvar. Mislim prije svega na predstavnike pokreta Evropa sad.

Kada govorimo o IBAR-u, znate da govorimo o jednom procesu koji je manje-više formalne prirode i vjerujem da bilo kakvo čudo da se desi, vi ćete vrlo vjerovatno IBAR dobiti bez obzira i na stavljanje u proceduru Rezolucije o Jasenovcu ili ne. Ja to vjerujem i ja to želim najiskrenije. Vi ćete u toj fazi vrlo vjerovatno možda pokušati ili preći neke od naših evropskih partnera, staviti kasnije ili ne staviti tu Rezoluciju u dnevni red. Ali, molim vas budite danas odgovorni prema građanima Crne Gore, kažite da ste spremni da povučete iz procedure Rezoluciju o Jasenovcu, jer ukoliko je ne povučete, vi ćete spasiti vašu parlamentarnu većinu, spasićete Vladu, krenućete antievropskim putem. A ukoliko je povučete, daćete jasne, i konzistentne, i sigurne, i ozbiljne garancije građanima Crne Gore koji vam sve manje vjeruju zbog politikantstva, da ste spremni da trasirate evropski put koji je prije vas neko utabao. Ponavljam još jednom. Ustanite na današnji dan, kažite - mi ćemo o Rezoluciju o Jasenovcu, kao i o svakoj drugoj rezoluciji, na pošten način ovdje pričati. Ovdje je čas istorije i čojstva ako hoćete u ovom Parlamentu o Rezoluciji u Jasenovcu održao naš kolega Adrijan Vuksanović, koji je ustao i u tri rečenice objasnio i predsjedniku Parlamenta i svima šta misli o Rezoluciji, šta misli o toj ideologiji i nije imao problem to da kaže. Ovdje se radi o evropskoj perspektivi Crne Gore, radi se o ozbiljnoj politici. Ako ćete da vodite ozbiljnu Vladu, ako ćete da ubijedite građane da imate ozbiljne namjere da ćete ih uvesti u Evropsku uniju, vi morate da prevenirate ono što slijedi. Neko će dozvoliti možda IBAR, koji je formalnost, ali sam siguran da će u završnoj fazi kroz usvajanje ove Rezolucije finalni proces evropske integracije Crne Gore biti stopiran ukoliko nastavimo ovim putem. To crnogorska javnost danas treba da zna i to vi trebate da date kao jasne garancije na današnji dan. Sve ostalo ovdje je politikantska priča. Ovo nije istorijski dan. Znate li ko su ljudi koji su zaslužniji od vas za dobijanje IBAR-a? To je čitava plejada ljudi sa izvanrednom institucionalnom memorijom, koji su suvo zlato ovog sistema, koji su prethodnih 20 godina, računajući gospodina pored Vas saradnika, gospodine Miloviću, hoćete li imenom ili prezimenom da ih nabrajam, koji su kadrovi DPS-a, što poštujem, koje ste postavili tamo ne zbog toga što su nekome odgovarali na ovaj ili onaj način, nego što su znali svoj posao i koji su marljivo prethodnih 15 godina završili ključni dio posla, čast izuzecima i dijelu posla koji se u parlamentarnoj većini ođe odradio, koji je bio preduslov za neke stvari, ali da se ne zavaravamo.

Dakle, od MORT-a do Ministarstva saobraćaja, do finansija, do Ministarstva vanjskih poslova, do ekonomije, do svih drugih resora - to je rezultat predanog rada u prethodnih 15 godina. Ovaj proces tek kreće. Ono što je tužno na današnji dan je što mi zbog haosa u parlamentarnoj većini, haosa u samom Parlamentu, haosa u Vladi, haosa koji imamo u svakoj lokalnoj samoupravi - gotovo da nema opštine u okviru koje sadašnja parlamentarna većina vrši vlast da mogu kvorum da obezbijede. Na takav način se ne vodi ozbiljna politika, na takav način ne možete obezbijediti stabilnost koja će omogućiti da dođemo ovdje i da o jednom zakonu razgovaramo tri dana. Zašto, recimo, nismo o ovim zakonima razgovarali tri dana? Zato što je neko bio u Briselu pet dana, ovamo je neki ministar napravio skandal, ovamo se neko bavio Budvom, ovamo je nekome prijetila kriminalna grupa, ovamo je neko sazvao pauzu, ne znamo kad ćemo da dođemo. Mi smo došli u situaciju da skraćujemo mandate, da mijenjamo starosne granice, da uvodimo neustavne norme. Siguran da da je u prethodnom sazivu neko iz opozicije od sadašnje parlamentarne većine ovo slušao i gledao u prethodnom sazivu, znam za mnoge od njih koji su za svoj pojam prolazili i mnogo teže momente i golgote ovdje - kako bi na ovo gledao. Ja mislim da je poslednji momenat da se u tom smislu osvijestite, jer ovako na dugi rok stvari ne mogu da funkcionišu. Opet ću se vratiti i završiću sa tom tezom. Ključna stvar - neposredno pred ovu sjednicu smo dobili obavezujuće uputstvo od strane premijera Spajića predsjedniku Parlamenta Andriji Mandiću da ukoliko se podnese bilo kakav amandman na set zakona oko IBAR-a, da to može da poremeti čitavu priču i da se u to ne može ulaziti.

Dakle, je li to tačno nije li to tačno, je li to smotreno, nesmotreno - koleginice Nedović, ne morate me slobodno uvjeravati. Ja bih volio da mi objasnite, ali ja sam siguran da mi Vi to ne možete objasniti. Vi mi to ne umijete objasniti. Ja sam siguran. Evo ja Vas iskreno molim da mi kažete, isto kao što Vas iskreno molim za mišljenje da ustanete i da mi sad kažete, kad već mi neposredno replicirate, da li smatrate da ova Rezolucija u ovom momentu nepotrebna jeste kočnica za suštinski proces završetka evropskih integracija u Crnoj Gori i da li ste spremni da na uštrb evropskih integracija povučete tu rezoluciju i oslobodite put Crne Gore ka Evropskoj uniji i time pokažete jasnu i konzistentnu politiku, koja vam je u ovom trenutku prijeko potrebna, jer građani to polako prepoznaju i kažnjavaju na svakim izborima. Ovo vam je idealna prilika. S kim god vi bili u vlasti, bili na narednim izborima u vlasti parlamentarnim, održali sadašnju vlast - ja vas molim da pokušate da ovo bude vaš prioritet. Naše stavove vidite, naše stavove čujete i znate, vidjeli ste i danas. Rekli smo toliko puta kako ćemo glasati o ovim zakonima. Rekao sam vam danas ispred našeg kluba koje probleme sve imamo sa kontradiktornim članovima zakona i načinom na koji ste sve ovo odradili danas. Ali ako mislite na ovakav način da nastavite da zaokružite ove procese, vjerujte da vam se mnogo grdno piše. Scenario koji vidi čitava Crna Gora je toliko blizu, a taj scenario može biti jedino u vidu vanrednih parlamentarnih izbora i lokalnih izbora na svim nivoima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:11:04)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušiću.

Na raspolaganju vaš klub ima još 25 minuta.

Sada molim koleginicu Maju Vukićević da uzme riječ. Vi u ime kluba imate devet minuta na raspolaganju. Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (05.06.24 13:11:22)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane kolege, dakle mogla bih se nadovezati na mnogo elemenata prethodnog izlaganja uvaženog kolege, ali ne želim da izazivam ovdje polemiku. Svakako da i mi imamo brojne primjedbe na ove predloge zakona koji su trenutno u skupštinskoj proceduri. Ja sam jasno i rekla na Zakodavnom odboru juče, i danas sam ponovila, na raspravljanju ovih medijskih zakona da u redovnim okolnostima većinu ovih predloga ne bih podržala, iz razloga što smatram da postoje mnoga problematična rješenja u ovim predlozima zakona, posebno u dijelu zakona koji se odnose na Tužilaštvo, na Sudski savjet i na sudove. Ali, okolnosti su takve da je Skupština ove zakone dobila, kao što znate, u četvrtak popodne, da smo mi imali veoma kratak rok da ih pročitamo, da se pripremimo i za diskusije i za eventualne amandmane, a sada vidimo ima i nekih promjena, pa se amandmani vjerovatno neće ni usvajati.

Kao što znate, Demokratska narodna partija je suspendovala podršku Vladi do ispunjenja određenih naših zahtjeva i stojimo pri tome, ali smo isto tako jasno saopštili da nećemo kočiti ovaj proces, da je prioritet da Crna Gora dobije pozitivan IBAR. U tom smislu, mi ćemo dati doprinos tako što ćemo glasati za ove predloge zakona, ali ne možemo da ne primijetimo određene anomalije koje postoje u priloženim rješenjima. Iskoristiću sada evo već na početku, iako sam to planirala da ostavim za kraj, moram reći da se na Zakodavnom odboru juče potkrala jedna greška nama kao članovima Odbora i to i predstavnicima vlasti i

predstavnicima opozicije. Dakle, u ovom Zakonu o Sudskom savjetu izmijenjen je član 105 i sada sudije će, ukoliko se usvoji ovo rješenje koje je na dnevnom redu i koje je uslov za dobijanje IBAR-a, ići u penziju sa 67 godina ukoliko prođe ovaj zakon - što nije u skladu sa našim pravnim sistemom kao što dobro znate. I ja pokušavam evo od sinoć da kroz neku komunikaciju dođem do rješenja da se taj dio izmijeni, jer smatram da ne treba da bude usvojen na ovaj način. Znam da neki poslanički klubovi, očekujem da daju amandmane i negdje je moja sugestija da ti amandmani budu uvaženi, jer ne možemo da imamo u pravnom prometu norme koje na ovako različit način regulišu ovu stvar. Podsjetiću vas da smo mi nedavno iz istih razloga ocijenili neustavnim i Zakon o Ustavnom sudu, koji je takođe predviđao pomjeranje starosne granice i nakon toga je taj zakon i povučen iz procedure. Zato sam morala da ukažem na ovu grešku. Naravno, razumjećete da smo imali 12 zakona na dnevnom redu i da nije bilo lako sve ispratiti. Meni je jasno da je Venecijanska komisija dala pozitivnu ocjenu i mogućnost da se sa lex specialisom reguliše ovo pitanje. Ja to potpuno razumijem.

Međutim, prije samo mjesec dana imali smo odgovor iz Ministarstva evropskih poslova da bi ovakva rješenja ugrozila IBAR, a sada dolazimo u situaciju da ih usvajamo. Malo smo nekozistentni i to je razlog zbog ovog pominjem. Dobar dio diskusije sam potrošila i na ovaj segment i nadam se da ćemo naći neko rješenje jer smatram da ne treba da se usvoji na ovaj način, već da probamo kroz možda izmjene Zakona o penzijsko-invalidskom fondu nađemo neko rješenje. Svakako, ne na ovaj način da sada ubacujemo sudije u ovaj zakon i da oni imaju na ovaj način regulisano penzionisanje.

Mi dugo nismo mogli da napredujemo u poglavljima 23, 24 i tu je bilo mnogo razloga. Prije svega, mislim da nije bilo dovoljno političke volje kod prethodne vlasti, a kasnije je promijenjena i sama metodologija pregovaranja i mi nismo mogli ni napredovati u pregovorima sa Evropskom unijom do ostvarivanja određenog napretka u ovim poglavljima. Vidim da je ovih dana fokus na Vladi koja je pripremila brojne zakone i to je činjenica. Međutim, drage kolege, ja ću vas podsjetiti da je glavni posao vezano za IBAR završio upravo Parlament imenovanjima sudija Ustavnog suda, izborom VDT-a, izborom Sudskog savjeta. Jer, da mi nismo ostvarili ovdje konsenzus i doprinos dali poslanici opozicije i poslanici vlasti - ne bi uopšte mogli danas da govorimo o dobijanju pozitivnog IBAR-a. Što se tiče ovih zakonskih rješenja, rekla sam da lično mislim da postoje određeni problemi. Vi ste, ranije smo mogli čuti, imali neke stavove čak i članova Sudskog savjeta i Tužilačkog savjeta koji su ukazivali da postoji problem esnafske solidarnosti u sudstvu i tužilaštvu. Čini mi se da ovim rješenjima koji su sada na dnevnom redu mi ne rješavamo taj problem, već ga, naprotiv, pojačavamo. Već na samom početku ovog zakona vidimo da će se zarade nosilaca pravosudnih funkcija regulisati posebnim zakonom. Ja moram reći da smo mi uz zakonski Predlog dobili i mišljenje Ministarstva finansija, koje je po ovom pitanju negativno i smatram da se na ovaj način ne trebaju rješavati zarade nosilaca pravosudnih funkcija. Naravno, ministar nam je objasnio da se tu radi o malim sredstvima. Ja to razumijem i podržavam da sudijama treba obezbijediti da budu nezavisni u tom smislu. Međutim, u nizu nekih narednih normi vidi se da će oni imati mnogo veća prava od ostalih državnih funkcionera, da ne govorim o državnim službenicima i nisam sigurna da treba usvajati na taj način ovo rješenje. Mislim da će se otvoriti Pandorina kutija i da treba da se reguliše posebnim zakonom.

Ja ću vas podsjetiti, a vi to dobro znate da, kad god poslanici predlažu nešto a stigne negativno mišljenje Ministarstva finansija, ovdje se pravi velika priča i pritisak da se ti zakoni povuku, čak i kada se radi o zakonima koji koštaju svega par hiljada eura. Imali smo takve situacije nedavno i sada prosto nećete imati utemeljenje da kažete bilo kom poslaniku da povuče zakon ukoliko dobije negativno mišljenje Ministarstva finansija ili da taj zakon u konačnom ne bude usvojen u Parlamentu ukoliko imamo ovakvu situaciju ovdje. To je nešto na što sam htjela da ukažem, a što se tiče dijela izmjena u Sudskom savjetu, ukidaju se godine sudijskog iskustva sudija, kao uslov za izbor u Sudski savjet, a kao objašnjenje je poslužilo to što mi trenutno u našim sudovima, po podacima koje nam je dalo Ministarstvo pravde, imamo skoro 50% sudija koji nemaju pet godina sudijskog iskustva. Mene negdje raduje što postoji toliki broj pretpostavljam mladih sudija, međutim smatram da ovo nije dobro rješenje, da je trebalo pojačati ove uslove i da prosto su ovi ugledni pravници, koji se biraju u Sudski savjet, sada stavljeni u nejednak položaj. Za njih je i dalje potrebno 15 godina iskustva, a sada imamo novi dodatak najmanje 40 godina života i 15 godina iskustva na pravnim poslovima. Ja ne treba da vas podsjećam da mi danas u Sudskom savjetu imamo ljude kojima tamo nije mjesto, ne želim sa ove pozicije nikoga da vrijeđam, ali nedavno je birana predsjednica Osnovnog suda u Podgorici. Za njen izbor glasao je čovjek kojeg je u prepiskama sa Vesnom Medenicom označila kao njihovog vjernog vojnika. Neke sudije su ukazale na taj problem, na problem nepotizma i prije nego što sudijama obezbijedimo i ekonomsku i bilo kakvu nezavisnost koju treba da imaju, mi, prije svega, da obezbijedimo nezavisnost od nepotizma, od rodbinsko-kumovskih relacija, od kriminala i korupcije, jer vidite da su brojni nosioci funkcija sada u određenim postupcima, a da mnogi koji su sa njima usko povezani i dalje sude i dalje su u crnogorskim sudovima. Našem sudstvu je potrebna korjenita reforma, a čini mi se da ovim zakonskim predlozima možda nešto počinjemo, ali teško da ćemo doći do konačne reforme koju, vjerujem, svi ovdje priželjkujemo, jer upravo bi sa takvom reformom pomogli onom broju poštenih sudija kojih je najviše u crnogorskim sudovima. Međutim, mali broj kolega koji rade ovako kako rade doprinose da je crnogosko sudstvo na slabom glasu i ukazivano je na to u brojnim izvještajima. Dakle, ovo nije ništa novo za sve vas.

Postoji dosta izmjena vezano za disciplinsku odgovornost sudija. Ono što mi je privuklo pažnju da se sada za teži disciplinski prekršaj osim novčane kazne može izreći zabrana napredovanja. Do sada je to, u prethodnom zakonskom rješenju, bio imperativ za ovakvu vrstu disciplinskog prekršaja. Smatram da je ovo trebalo pooštriti, a ne ovako na ovaj način regulisati. Imali smo situaciju da sudija za istragu Višeg suda konkuriše za vrhovnu državnu tužiteljku da dođe na sjednicu odbora, da pred čitavom javnošću kaže da zna ko je kupio presudu za Državni udar, da se u disciplinskom postupku utvrdi da gospođa nije govorila istinu, a jedina sankcija koju je pretrpjela je 30% od plate i zabrana napredovanja. Ona i dalje sjedi u Višem sudu i dalje je sudija za istragu. Kako mislite da je sudila u postupku Državnog udara kada je mogla da saopšti takvu neistinu pred čitavom crnogorskom javnošću, a da nije trepnula? Nije trepnula, saopštila je da zna ko je kupio presudu. Ispostavilo se da je rekla neistinu. I jedina sankcija koju je pretrpjela je ovo što sam navela. Smatram da je ovo trebalo još pooštriti, a ne da na ovaj način bukvalno im šaljemo poruku da mogu i dalje da rade slične stvari, a da će proći bez ikakve sankcije.

Postoje i odeđena pozitivna rješenja u ovom predlogu zakona, posebno ovaj deblokirajući mehanizam vezan za Vrhovni sud. Sada imamo i mogućnost da se prijave i ljudi koji nijesu sudije i tužioc i već imaju 20 godina iskustva na prvnim poslovima. Takođe, sam postupak izbora je izmijenjen. Porazno je što do sada nijesmo dobili predsjednika ili predsjednicu Vrhovnog suda, mada ne znam koliko će gospođi Vuković biti korisno koliko je ja sa ovog mjesta pohvalim. Može to nanijeti neku štetu, ali mislim da je bila dobar kandidat i da zbog neke međusobne sujete sudija nije izabrana na tu poziciju. Svakako pozdravljam ovaj deblokirajući mehanizam, koji će, vjerujem, konačno omogućiti da dobijemo predsjednika Vrhovnog suda.

Postoje mnoge stvari sa kojima se ne slažem u ovom Predlogu zakona, ali prosto situacija je takva da niko ne želi ovdje da blokira dobijanje pozitivnog IBAR-a. Pozivam i predstavnike Vlade i nas poslanike da razmislimo o mogućnostima da se i ovo zakonsko rješenje unaprijedi ukoliko ne sada prije usvajanja, možda u nekom narednom periodu. Čini mi se da je potrebno djelovanje posebno u ovom dijelu izmjena člana 105 i ne vjerujem da to treba na taj način da usvajamo, ali ispoštovaćemo odluke većine poslanika. Moj je stav da to treba da se izbriše iz ovog Predloga zakona, jer moramo imati jednu ujednačenu praksu - ukoliko nam je nešto bilo neustavno prije mjesec dana, jednako je neustavno i danas. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:22:43)

Zahvaljujem, kolegice Vukićević.

U ime predlagača, ministar pravde gospodin Milović želi pojašnjenje shodno članu 96. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 13:22:54)

Javio sam se da intervenišem za dvije stvari.

Prva stvar. Ovaj zakon nije rađen na brzinu, radi se već četiri godine i bila je javna rasprava. Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama četiri godine traju izmjene, tri puta je slat Venecijanskoj komisiji i vraćane su njihove preporuke. Ne kažem Vama, nego ranije se čuo komentar da zbog IBAR-a donosimo navrat-nanos neka rješenja. Takođe, Venecijanska komisija tri puta je radila filter za ovaj zakon, davala nam sugestije i čekirala sve naše izmjene. Evropska komisija je prošla svaku izmjenu i dala preporuke i zeleno svjetlo. Mi smo došli danas pred vas sa rješenjem koje je prošlo tri puta Venecijansku komisiju, javnu raspravu, period od četiri godine i komunikaciju već dva mjeseca sa Evropskom komisijom, gdje smo mijenjali, dodavali i dobijali od njih za svako rješenje zeleno svjetlo. Tako da ne stoji teza da se radi nešto navrat-nanos, ili da je ministru Miloviću i Ministarstvu pravde palo na um da nešto radi.

Kada je u pitanju sporna norma od 60 godina koju smo naveli, ta norma je takođe pohvaljena od strane Venecijanske komisije i Venecijanska komisija je tu normu istakla kao dobru, kao i Evropska komisija, pogotovo što imamo problem sa brojem nedostajućih sudija, da je Zakon o PIO izazvao određene probleme, zbog čega nam je potrebna hitna izmjena Zakona o PIO. Imamo i koliziju određenu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima i onda je stvorena određena konfuzija koju treba hitno promijeniti na način što ćemo mijenjati Zakon o PIO. Ali mi ne govorimo u Zakonu o Sudskom savjetu i sudija, gospodine Mugoša, nego govorimo o, s obzirom da ste od jutros digli alarm po pitanju ovog rješenja, ja razumijem, ekonomisti ipak kao pravници ne gledaju na odeđena pitanja i ne tumače na pravi način ono kako mi tumačimo.

Takođe, vidimo da su i danas digli najvišu hajku oni koji nemaju pravnika u svom klubu, a spremaju se za pravne rasprave. Najgrlatiji su. Ono što je jako bitno jeste da pravimo razliku između prestanka funkcije i uslova za penziju. Jedno je prestanak funkcije i jedno je uslov za penziju. Mi ne šaljemo ovdje ovim sa 67 godina da govirimo da je on stekao uslov za penziju, nego da prestaje funkcija sa 60 godina. Samo smo normirali. Venecijanska komisija je ovo rješenje pohvalila i Evropska komisija dala zeleno svjetlo. Ukoliko se

desi, možemo da testiramo ovo na Ustavnom sudu, ni prva ni zadnja norma, koju bi, recimo, potvrdio ili oborio Ustavni sud. 'Ajde da idemo sad sa ovim rješenjem koje je dobilo zeleno svjetlo, a da ga mi testiramo na Ustavnom sudu. Ako bude problem, vrlo brzo možemo riješiti i taj problem. Ja mislim da najlakše možemo riješiti problem na način što ćemo usvojiti ovo rješenje, a odmah ići sa hitnim izmjenama zakona o PIO, gdje ćemo određenim članom precizirati kad je u pitanju pravosuđe, ima pravo i drugim zakonima iz oblasti pravosuđe da reguliše ova pitanja. Sa druge strane, ovo ipak lex specialis u odnosu na to. Kažem, napravljen je problem zbog niza zakona - od Zakona o državnim službenicima i namještenicima, gdje se dio stvari koristi tog zakona, pa onda dio je u PIO, dio što se tiče Ustava, dio se tiče Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Zbog toga je bitno da što prije mijenjamo Zakon o PIO. Ja se nadam da ćemo to promijeniti da bismo dileme otklonili i gdje bismo sa pozicije ustavnosti imali čistu situaciju. Samo zbog toga sam se javio da intervenišem.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:27:07)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Pravo na komentar ima poslanica Vukićević. Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (05.06.24 13:27:14)

Ministar je zaista dobro primijetio da imamo nekoliko različitih rješenja kada je u pitanju odlazak u penziju. Bukvalno imamo tri različita zakonska rješenja i nedavno je bila jedna interesantna situacija u Parlamentu. Jedan kolega koji predsjedava odborom pitao me je koji zakon da primijeni vezano za određene funkcionere, jer zaista kada imate tri rješenja nekako se često dešava konfuzija. Međutim, moram reći da je ovo obrnut redosled kako se stvari rade. Prvo je trebalo pristupiti izmjenama Zakona o PIO, pa onda eventualno ulaziti u ove izmjene i to je nešto na što sam imala potrebu da ukažem. Ja razumijem čitavu ovu argumentaciju, znam i da nemamo dovoljan broj sudija i da je možda negdje i potrebno da se razmišlja o tome da granica za njihovo penzionisanje u ovom okolnostima kakve su sada bude viša, međutim smatram da nije ustavno u ovom momentu usvojiti ovako postavljenu normu i da je trebalo izmijeniti Zakon o PIO, pa onda rješavati ovo pitanje.

Što se tiče Ustavnog suda, ja sam sigurna da svi znamo kakva će biti njihova odluka. Ukoliko ovakvo rješenje prođe, znamo da im vjerovatno odgovara, da ne bi ocijenili da je neustavno iako smo svi svjesni da u ovom momentu ovo nije ustavno i ne bi trebalo na ovaj način da bude usvojeno. Ostaje da vidimo do momenta usvajanja da li ćemo postići određeni kompromis. Čini mi se da već pristizu amandmani na ovaj Predlog zakona, pa će poslanici imati priliku da se prema njima odrede. Znam da je Venecijanska komisija pohvalila rješenje, njihova argumentacija stoji. Imajući u vidu čitavu situaciju koja postoji u crnogorskom pravosuđu, ima zaista utemeljenja ovakvo jedno rješenje koje omogućava da sudije duže rade. Međutim, moja je obaveza bila da ukažem da nam se jeste potkrala ova greška. Nadam se da ćete razumjeti zbog velikog obima posla koje smo imali u prethodnom periodu. Nijesam pomenula da su ovi zakoni pripremani na brzinu. Oni jesu pripremani dugi niz godina, međutim usvajaju se na brzinu, a to nije greška Parlamenta. Oni su kasno stigli u Parlament. Ja razumijem da je bio proces pregovora i sa Evropskom komisijom, međutim morali smo ranije dobiti ove zakone. Vjerujem da bi ovi zakonski predlozi bili unaprijeđeni da su ih poslanici imali ranije u proceduri da bi se moglo reagovati. Ovako mi nemamo vremena da reagujemo i kada je ovakav kratak period za raspravu i usvajanje, mogu da se potkradu mnoga rješenja koja nijesu dobra. Bojim se da će i sada to biti slučaj, ali niko ne želi da ugrozi, kao što sam rekla, dobijanje pozitivnog IBAR-a. Ali, ima života i poslije IBAR-a i mi ćemo morati da razmislimo o izmjeni ovih zakonskih propisa.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:30:28)

Zahvaljujem, kolegice Vukićević. Sada molim poslanika Borisa Mugošu da uzme riječ.
Prije toga procedura, poslanik Živković.
Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.06.24 13:30:37)

Hvala, predsjedavajući.
Uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege poslanice i poslanici,

Upućeni smo kroz medije da je navodno premijer Spajić uputio neko obavezujuće upustvo ministrima da ne mogu prihvatati amandmane poslanika. Ja ne znam da li mi danas živimo u demokratskom društvu, ili živimo u Sjevernoj Koreji da se ne prihvataju amandmani poslanika i da ministri ne mogu saopštiti svoj stav na odboru ili na nekom drugom mjestu po pitanju amandmanskog djelovanja poslanika. Do sada, koliko se ja sjećam, u ovom Parlamentu je bila praksa da ukoliko poslanici predlože amandmane i ukoliko su ministri saglasni ili nijesu saglasni sa tim amandmanima, jasan je bio stav. Ako su saglasni, oni postaju sastavni dio predloga zakona. To definiše Poslovnik. Ja ne znam o kakvom upustvu se radi i o čemu se radi, tako da bi bio dobro da, ako postoji neko obavezujuće upustvo koje je upućeno ministrima na sjednici Vlade i ukoliko je to uradio premijer Spajić, da poslanici sa tim budu upoznati. Jer, onda se suspenduje osnovno demokratsko pravilo koje je utvrđeno u Poslovniku. Mi onda ne možemo amandmanski djelovati, da amandmani ne vrijede ništa, nego ministrima suspendovano pravo da mogu da razmatraju pitanje amandmana da li će ga prihvatiti ili ne. Ako je to tako, bilo bi dragocjeno da dobijemo informaciju da li postoje takvo obavezujuće uputstvo kako bismo u narednom trajanju naše diskusije mogli da se odredimo i prema toj okolnosti.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:32:23)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Živkoviću. Ako sam Vas dobro shvatio, to se odnosi na medijske zakone, mislim da su oni upravo predmet na odborima nadležnim. U ovom trenutku ja ne mogu da Vam pojasnim i dam neke detalje. Mislim da kada to dođe na dnevni red, shvatio sam da će to biti u petak, vjerovatno ćemo imati neke detalje o kojima možemo da pričamo. U ovom trenutku niti sam na tom odboru, niti sam upoznat konkretno sa tim pismom. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.06.24 13:32:39)

Pročitao sam pismo koje je premijer Spajić uputio šefovima klubova poslanika, između ostalog, predsjedniku Skupštine, gdje ga obavještava da se Vlada mora upoznati sa amandmanima. Do sada je jasna praksa bila da koji god amandman bilo ko da podnese ili neko od poslanika - taj amandman ide na mišljenje Vladi, ali to ne obavezuje Skupštinu ili poslanike da li će on biti ovdje usvojen ili neće. Mi ako hoćemo ovdje da suspendujemo Ustav i Poslovnik, dajte kažite nam da vam je to namjera. Nije nikakav problem, samo nam kažite da je to namjera i intencija da se ovdje ne mogu podnositi amandmani, da ministri nemaju ovlašćenja koja su do sada imali, da se ovdje radi o tome na primjer ako sad neko podnese amandman da ministar ne može o tome da se izjasni prije toga dok ne upozna Vladu. Ako je to suspendovano pravo, upoznajte nas i nije nikakav problem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:33:32)

Uvaženi kolega Živkoviću, nije suspendovano pravo. Naravno, smatram da kao zakonodavci imamo i obavezu i pravo da štitimo Poslovnik, tako da u tom dijelu apsolutno sam saglasan sa Vama. Nijesam upoznat sa detaljima. Ne znam kakva je rasprava na nadležnim odborima, ali svakako ono što je dosadašnja bila praksa i ono što propisuje Poslovnik apsolutno sam da se sve to poštuje. Sada molim poslanika Borisa Mugošu da uzme riječ. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (05.06.24 13:34:17)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani nestranački ministre ekspertu Miloviću, uvažene građanke i građani,

Drago mi je što je kolegica Vukićević imala izlaganje i mogu reći da 99% sam saglasan sa tim što je rekla. U jednoj stvari nijesam saglasan - da je nešto propustio Zakonodavni odbor. Ja smatram da ni jedan odbor ova dva-tri dana ne može da bude krivac ni za šta, jer ovo što nam se dešava da mi moramo 12 zakona u dva-tri dana da iščitamo, da analiziramo je vraški teško i zbog toga ja smatram da ne može biti krivica odbora i da je isključiva odgovornost za implementaciju ovakvih zakona na Vladi. I sve što se desi, problemi u implementaciji ovih zakona isključiva je odgovornost na Vladi.

Drago mi je što smo došli do čuvenih IBAR zakona. Ono što mi nije drago da se licitira ko je veći evropejac i da se sad mjeri doprinos Evropskoj Crnoj Gori. Meni je nevjerovatno da mi neki drže leksiju o evropskoj Crnoj Gori koji su skoro cijelo svoje političko djelovanje posvetili da do toga ne dođe. Ja imam malo

institucionalne memorije, sjećam se da je ovdje rečeno - ako predložite Svetog Petra Cetinskog za neku funkciju, mi ga ne bismo podržali. To je bio stav opozicije. E, to nije sad slučaj, jer imamo takvu konstruktivnu evropsku opoziciju. I nemojte da dovodite u pitanje to. Znete kad je IBAR dobijen? Početkom godine kad su završena imenovanja u pravosuđu. E, to je najveći problem bio kod IBAR-a. Kao što je rekla ministarka Gorčević, dvije trećine u prvim mjerama je riješeno do dvadesete godine, ali je trebala da bude volja da se izaberu nosioci pravosudnih funkcija. Znete zbog koga su izabrani? Zbog opozicije, jer da nije bilo naših glasova, ne bi bilo tri petine i ne bi ti ljudi danas bili izabrani. A zakoni - mijenjaćemo ih još pedeset puta do ulaska u Evropsku uniju.

Prema tome, predstavljati sada je nevjerovatno što smo uradili sa nekim izmjenama zakona je smiješno. Mijenjaćemo ih još pedeset puta, jer se mijenjaju direktive, moraju se prilagođavati zakonska rješenja. Samo treba realno da pričamo, nemojmo da stvaramo percepciju da mi nakon IBARA-a ulazim u Evropsku uniju. To nije korektno prema građanima, neće bolje živjeti dan poslije IBAR-a. Moramo svi da damo doprinos da ga dobijemo, jer moramo da ga dobijemo, ali onda nam predstoji ključna faza koja se bavi suštinom. To su strukturne reforme. Ovo je sve šminkanje da budemo potpuno iskreni. Nije teško napisati zakone, jer mi zakone usaglašavamo. Teško je bilo doći do političke volje da imenujemo ljude u pravosuđe. Pa nijesmo mi u ovo krenuli prije šest mjeseci, ja imam osjećam da se u Crnoj Gori stvorila percepcija da do prije šest mjeseci Crna Gora je bila ne znam gdje na svijetu. Ljudi, traje ovaj postupak deset godina. Predugo, morao je da bude efikasniji jer se mnogo zakona već usvajalo u EU agendi. Moram reći da je bilo u početnim fazama teže, jer ste morali da mijenjate navike sistema po pitanju zakona. Samo treba da budemo realni.

Naravno, podržavam i pozdravljam donošenje svih zakona u skladu sa privremenim mjerilima - to je neophodno, samo treba da realno da sagledavamo stvari. Činjenica da sad donosimo 12 zakona u tri dana, sigurno će biti problematičnih rješenja nemamo vremena o njima realno da pričamo. I nemojmo više da dovodimo Parlament u ovaj način rada. Ovo je nenormalni pritisak na nas i da zamolim i domaću i međunarodnu javnost i razne adrese. Nemojte nam govoriti - sve podržite bez amandmana. Narušava se sistem podjele vlasti. Vladavina prava je podjela na zakonodavnu i izvršnu vlast. Izvršna vlast predlaže, mi donosimo zakone. Nismo taster poslanici, to je ponižavanje ove institucije. Svi treba da se borimo protiv toga. Svi ćemo da damo maksimalni doprinos, ali ne ponižavajte ovu instituciju. Jer, da je drugačije, recite - nam nema rasprave, glasajte tri minuta i doviđenja, prijatno. Oko 12 zakona.

I na kraju, Evropska komisija gleda direktive i standarde, ne ulazi u sve sitnice, jer su ostavili nacionalno zakonodavstvo da riješi neke stvari. I tu dolazimo do ove objektivne dileme oko starosne granice. Ne možemo da idemo u pogrešan redosljed koraka. Nažalost, ja kao ekonomista, nije nažalost, ali ja trebam da imam pravno znanje i trudim se tako da funkcionišem. Meni je problem kad neki pravници nemaju pravno znanje a kreiraju zakone. Ali, ovdje je jasno, Zakon o PIO je jasan. U Zakonu o PIO u članu 8 se kaže: "Prava iz PIO se ostvaruju pod uslovima definisanim ovim zakonom i ne mogu niti jednim drugim propisom da se definiše". A Ustav je jasan, u članu 121 kaže kad prestaje funkcija kad se ispune uslovi za ostvarivanje prava. I tu je tačka. Mi moramo da mijenjamo Zakon o PIO, trebamo da ga promijenimo da omogućimo posebnim zakonom iz oblasti pravosuđa da definišu u granicama ali se to ovako ne radi. Možemo reći da je ovo diskriminatorno jer nemamo za tužioce, a imamo za sudije. Ali što je bio moj predlog, kad smo pričali o onom predlogu oko izmjena Zakona o Ustavnom sudu koji se srećom povukao? Prvo treba da održimo tematsku sjednicu po pitanju starosne granice za tužioce i sudije. Ja pozivam Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu zajedno sa Ministarstvom pravde da održimo tematsku sjednicu. Kad to dogovorimo, izmijenićemo brzo zakone o PIO i sve ćemo riješiti, ali ovo nije redosljed koraka u skladu sa pravnim sistemom i tu podržavam mišljenje kolegice Vukićević. Ne može. To je tako sad i da tu malo napravimo isto objašnjenje standarda EK-a i mišljenja Venecijanske komisije. Oni su u pravu, oni ovako kažu.

Trebate posebnim zakonima da definišete granice za sudije i tužioce za prestanak funkcije i trebamo, ali, kad nam je ovakav pravni sistem, to ne možemo ovako da radimo. Znači, njihova sugestija opravdana, ali ta sugestija podrazumijeva da prvo mijenjamo Zakon o PIO, jer je takav naš pravni sistem ili Ustav naravno. Mnogo je lakše Zakon o PIO i tu ćemo naći lakše saglasnost. U tom smislu mislim, nije pao cukar u vodu, da taj dio povučemo. Čim usvojimo ove zakone, a usvojićemo ih su sutra veče, prekosutra jer ćemo svi dati doprinos, sjednemo, održimo tematsku sjednicu. Nakon toga uspostavimo koncept i nakon toga svi zajedno izmijenimo Zakon o PIO, damo kopču sa posebnim zakonima o sudijama i Tužilaštvu i sve to završimo na ne diskriminatorni i ravnopravni način.

Eto samo kažem vam, nije ništa strašno. Nije ovo aki, aki ne definiše granicu za odlazak sudija. Imamo problem i sa sudijama i sa tužiocima, nemojmo da se vraćamo kad su neki problemi nastali. Ja sam molimo prvo kod Zakona o radu, nemojte da smanjujete granicu na prečes sa 67 na 66, pa kod Zakona o PIO kad sam vam govorio - čudo će nas naći od 01. januara kad ste definisali na 65 godina. Pa sad neka institucija primjenjuje Zakon o PIO, a neka Zakon o radu, pa kad im odgovara PIO, pa kad im odgovara Zakon o radu. 'Ajmo zajedno, ljudi, da sjednemo, da održimo tematsku sjednicu i da riješimo te stvari i za zarade takođe. Dok je u pravnom sistemu Zakon o zaradama, opet radimo pogrešan redosljed koraka. Ja nijesam protiv ovoga rješenja, ali ono nije u skladu sa pravnim sistemom. Ja mislim da mi kad kreiramo rješenja, moramo da

gledamo naš pravni sistem. Super je što nam neko daje sugestije, hvala im, ali moramo da vodimo računa o našem pravnom sistemu, jer mi ovdje živimo u Crnoj Gori ne u Italiji, Francuskoj, Njemačkoj i moramo da kreiramo rješenja koja odgovaraju našem pravnom sistemu.

Na kraju, što se tiče sistema, mi smo to javno rekli. Mi ćemo da podržimo sve zakone koji dovode do IBAR-a zato što naša dva ključna spoljno-politička prioriteta su NATO i EU. Jedan je ostvaren, drugi dogovimo do završne faze i tu nema nikakvih problema, samo nemojmo jedni drugima da mjerimo evropejstvo. Na to sam veoma osjetljiv, jer imam malo institucionalne memorije. Zbog toga bih zamolio i predlagača da prihvati amandman kolega koji su već podnijeli. Ništa se neće suštinski promijeniti, da u narednih mjesec dana završimo sve ovo što sam predložio i da do početka posljednjeg kvartala imamo obuhvaćene i zakone vezano za tužioce i sudije kad je u pitanju ostvarivanje prava na penziju, kao uslov za prestanak sudijske, odnosno tužilačke funkcije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:43:40)

Zahvaljujem kolegi Mugoši. Za riječ se javio ministar Milović u ime predlagača. Ja Vas molim samo da razmislite da li ćete ipak da ostavite komentar za završnu riječ radi racionalnosti.

U redu, ako insistirate, izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 13:44:00)

Ne prihvatam tezu da se šminkaju reforme. To je prva stvar koju ste izrekli s kojom ne možemo da se složimo. Druga stvar, ne možemo da se složimo da nije bilo vremena. Ovaj zakon traje, izmjene, četiri godine. Završili smo ga, početkom aprila smo ga poslali Venecijanskoj komisiji, svi ste ga imali objavljenog i na sajtu Ministarstva pravde. Samo treba čitati, javna rasprava nije napravila drastične izmjene, tako da poslanici su mogli, imali su dva mjeseca da se upoznaju bar sa 90% tekstova ovoga zakona. Ali, nažalost, to je kao kod studenata - ostavi se sve na kraju, zadnjih pet dana do ispita uzme se da se radi, da se čita. Onda zasijedajte slobodno i ponedjeljkom. Ponedjeljak je radni dan za cijelu Crnu Goru, tako može Skupština da zasijeda i ponedjeljkom. Ministarstvo pravde je za četiri mjeseca /upadica/ niko ovdje ne vrijeđa Skupštinu. Ja samo kažem da je ponedjeljak radni dan za cijelu Crnu Goru, može i za Skupštinu da bude. Druga stvar, Ministarstvo pravde je mimo svog redovnog posla, službenici Ministarstva pravde su za nepuna četiri mjeseca održali 80 sjednica radnih grupa od po nekoliko sati zajedno sa tužiocima, sudijama i ekspertima po pitanju ovih zakona (mimo svog redovnog posla). Vjerujte mi, ako mislite da je nama lako i da je njima lako, kolege Jauković, Grdinić i Bakrač su radili i vikendima. Radili su 21. i 22. i 23. maja zato što je u Briselu radni dan. Oni ne slave Dan nezavisnosti, a sve da bismo stigli na vrijeme. Samo se čovjek treba bolje organizovati - sve može da stigne.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:46:07)

Zahvaljujem. Mi imamo proceduru. Poslanik Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.06.24 13:46:11)

Gospodine potpredsjedniče Skupštine,

Očekivao sam da ćete da reagujete na ovaj neprimjeren komentar ministra Milovića, kojim je pokušao da unizi čitavu Skupštinu i poslanike, na način da nas poredi na nekim studentima kampanjašima koji čekaju dva ili tri dana pred ispit i onda im se sve pobrka u glavi da ne mogu da izađu na ispit na način koji bi im garantovao neku dobru ocjenu.

Podsjetiću vas da je Vlada 12 zakona poslala u četvrtak popodne ovoj Skupštini i očekivala je da ih svi odbori pretresu i da svi budemo upoznati sa 12 zakona "ibarskih" takozvanih. U ovom cajtnotu i u ovoj konfuziji smo upravo zbog Vlade, a ne zbog Parlamenta. A to što nas ministar Milović uči da treba da radimo ponedjeljkom - mi radimo i ponedjeljkom, i utorkom, i srijedom, i četvrtkom, i petkom, i subotom, i nedeljom. Naravno, ne moramo samo da čitamo IBAR zakone, naša komunikacija i aktivnosti se odnose i na razgovor sa građanima, na različite teme, rješavanje ili pokušaj rješavanja njihovih problema.

Svakako, neću dozvoliti nikome iz Vlade da na bilo koji način pokušava ovdje da unizi Skupštinu. A što se tiče rezultata Ministarstva pravde, samo da se ne vraćamo na one falsifikate oko Do Kvona, onih dopisa

Americi, Južnoj Koreji itd. i tome slično. Tako da nemojte da nas ovdje niko napada na način što će da hvali samog sebe. Molim Vas da sledeći put reagujete, jer neću dozvoliti da bilo ko vrijeđa ovu Skupštinu i ove poslanike ni opozicije ni vlasti.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:47:49)

Zahvaljujem, kolega Kneževiću.

Saglasan sam da moramo birati riječi. Zato apelujem na sve kolege poslanike i članove Vlade da vode računa kako se izražavaju.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 13:48:15)

...Kneževića da odmah ide u SDT i prijavi falsifikate po pitanju Do Kvona. To su ozbiljne optužbe na račun Ministarstva pravde i službenika, i da s obzirom da po Krivičnom zakoniku i ZKP-u, ukoliko znate da je počinio krivično djelo, Vi ste dužni da se obratite Specijalnom tužilaštvu, odnosno nadležnom tužilaštvu i da odmah dokaže da se radi o falsifikatu, ali da prije toga pogledate dokumentaciju Ministarstva vanjskih poslova gdje postoje kopije. Takođe, ono što je jako bitno - niko ođe nikoga ne disciplinuje. Ponavljam, svi zakoni su su bili dostupni od aprila mjeseca na sjatu Ministarstva pravde i bili javno objavljeni. Tako da mogli smo da pročitamo i sa tog sajta da dobijemo kompletnu građu i sve što smo radili. Takođe je izrečeno da je Vlada dovela u ovu situaciju. Nije tako, dovele su prethodne vlade koje su takođe ovo mogle da rade, i 43. i 42. i prethodna Vlada. Sve one su mogle ovo da pripreme na vrijeme ali nijesu, tako da je taj posao, nažalost, pao sav na naša nejaka pleća. Mi smo morali u nepunih šest mjeseci da sve ovo završimo, jer neko prije nas nije radio svoj posao. Takođe, ne zavisi ovaj postupak samo od nas, mi smo u aprilu mjesecu poslali, ali smo čekali Evropsku komisiju. Za neka rješenja smo čekali po mjesec dana odgovor Evropske komisije, da nam dostave mišljenja za sve norme, tako da nije krivica Vlade. Vladina krivica je što je ovo danas brže od svakog mogućeg roka stiglo na dnevni red. To je krivica Vlade - zato što je radila vrhunski svoj posao i uradila u kraćem vremenu od bilo koga ko je do sada to radio. Za to možete da nas krivite, za to što će država, ako bog da, dobiti IBAR i završiti pola posla po pitanju ulaska u EU, a tek nam slijedi sprint nakon IBAR-a.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:50:00)

Zahvaljujem, gospodine Miloviću.

Poslanik Knežević. Ovo je bilo kršenje, nijeste imali pravo sada da intervenišete ali razumijem radi javnosti i radi ovog pozitivnog duha. Evo i gospodin Knežević ima pravo na komentar.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.06.24 13:50:54)

Nema potrebe da polemishem sa ministrom Milovićem, ali mogu svakako u pola dana i u pola noći.

Podsjetiću javnost da je upravo ministar Milović otišao u Specijalno državno tužilaštvo da prijavi šefa Specijalnog policijskog odjeljenja za neke pločice nefugovane u Budvi i da je to prikazao kao vrhunac zloupotrebe službene dužnosti i njegovih veza sa organizovanim kriminalnim grupama. To je najavio na sjednici Odbora za bezbjednost i odbranu. Koliko sam upoznat, Specijalno državno tužilaštvo je odbacilo sve navode iz te prijave Andreja Milovića. Takođe, koliko sam upoznat, Andrej Milović je saopštio da će na Odboru za bezbjednost da saopšti ko je doveo u Crnu Goru Do Kvona, da ga je vozio neki Abdula, u nekom autu i da će razotkriti čitavu aferu ko je doveo Do Kvona kako bi se nanijela šteta Milojku Spajiću. Od svega smo saznali da postoji neko auto, doduše, Reno Laguna, koje je bilo na ime ministra Milovića, sa kojim se švercovala droga po Bosni i Hercegovini. Tako da je ministar Milović poslednja osoba koja treba bilo koga ovdje da uči Zakoniku o krivičnom postupku, ili na bilo koji način da sugeriše nekome da li da se obrati ili da se ne obrati Specijalnom državnom tužilaštvu.

Ponavljam još jednom, ministar Milović je podnio prijave i svoja saznanja protiv Predraga Šukovića. Vidjeli smo da je Specijalno državno tužilaštvo odbacilo tu prijavu, a evo čekamo, evo neka nas i on obavijesti, šta se desilo sa prijavom protiv Dritana Abazovića, Filipa Adžića i ne znam ko je bio treći, koja je podnesena u predvečerju parlamentarnih izbora zbog navodne njihove umiješanosti da su doveli Do Kvona u Crnu Goru kako bi se nanijela šteta Milojku Spajiću. Tako da, kad se neko dohvati Do Kvona, treba da zna da

će doći do Džordža Kotrela i da će doći do mnogih ovih kripto valutaša, koji sad po Crnoj Gori orgijaju, koji imaju svoje kripto aparate, koji na noć gube po 20-30 miliona evra. Pa se onaj čuveni ukrajinsko-ruski Kanađanin Isik, koji je ovdje bio predstavljen kao vrhunski investitor, izgleda razveo, gospodine Živkoviću, ne znam da li to znate, od jednog našeg Crnogorca i zato je u brakorazvodnoj parnici našem Crnogorcu platio 30 miliona eura.

Svaka čast, tako treba da se borimo za IBAR. To su vrijednosti koje mi treba da promovišemo u Crnoj Gori. Nađete nekog kripto valutaša, udate se za njega, morate da budete muško. Posle toga se razvedete od njega, dobijete 30 miliona evra i dobro bi bilo da taj čovjek dobije ekonomsko državljanstvo, ovaj Isik, kako bismo mogli da nastavimo dalje da dovodimo strane investicije. Kao što vidite, ključni investitori u Crnoj Gori su Srbi, Rusi, ali evo i ovaj ukrajinsko-ruski Kanađanin koji se razvodi po Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:53:28)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.

Ja vas molim, udaljili smo se od dnevnog reda, da se vratimo na dnevni red.

Prije toga, želim naravno da svim poslanicima dam proceduru. Izvinjavam se, prije Vas se javio poslanik Adžić. Nakon toga, na zahtjev Poslaničkog Kluba Demokratske partije socijalista, dajem pauzu do 15 časova i 30 minuta.

Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (05.06.24 13:53:54)

Radi građana, nijesam planirao da polemišem sa ministrom Milovićem, ali dužni smo da se držimo istine.

Meni je jasno da posao kojim se on bavi za njega izgleda kao atomska fizika vjerovatno, jer i lično je neupoznat sa onim što jeste pravni sistem Crne Gore, bez obzira što je pravnik. Ali, istine radi, moramo reći da ako on smatra da je perfektan posao savršen posao to što je za sedam mjeseci uspio da prepíše član zakona - e onda su to dostignuća Ministarstva pravde kojim rukovodi ministar Milović. Evo dokumenta, koji ću ja vrlo rado pokazati građanima, koji kaže da je Vlada Crne Gore još u decembru 2022. godine usvojila zakonska rješenja koja je gospodin Milović samo prepisao. I time se danas hvali. Gospodin Kovač napisao kao ministar pravde. Vi samo prepisali. gospodine Miloviću, i danas na ođe vi pričate o vašem radu, o vašoj transparentnosti i vašim dostignućima. Samo da se ne bi hvalili, znamo mi koji su vaši i dometi i doprinosi. Zbog toga, građana radi, odlično je što ste prepisali zakonska rješenja koja je usvojila Vlada gospodina Abazovića, ali neka to onda javnost zna. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:55:23)

Zahvaljujem, gospodine Adžiću. I Vi ste prekršili proceduru, kao i ministar Milović i ostali poslanici. Ja vas molim da nastavimo sa radom nakon pauze, minut pauza.

Prvo kolega Milović, pa onda Vi. Pauza nakon toga.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 13:55:47)

Gospodine Adžiću, Vi sa takvim komentarima ponižavate rad stotinjak službenika Ministarstva pravde koji su radili to što su radili svih ovih mjeseca. Tako da ako je Vaš način da obračunom sa mnom vrijeđate ove ljude, to je Vaš manir - ni prvi ni zadnji, kao i poslanika koji je napustio, koji je neistinama vrijeđao mene. Ali, nema veze, nastavite dalje. To je Vaš manir. Ništa novo, nijeste imali agendu, zna se da je uvezena agenda da se mora napadati ministar pravde da bi se spriječilo dobijanje IBAR-a i saplela Crna Gora na evropskom putu. Jasne su direktive koje su dobijene i odakle su bile te direktive. Znam da su poslanici pojedini zauzeti. Jesu, moraju da se obraćaju građanima i svoje i druge države obaveza je puno, ali dobro, samo nastavite tako. Nastavite da vrijeđate službenike Ministarstva pravde. To je negdje odraz i lice tih koji to rade.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:56:49)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Molim Vas, kolega Adžiću, obratite se meni.

FILIP ADŽIĆ:

...opet neistine. Najveća uvreda za službenike Ministarstva pravde je što imaju ovakvog ministra. To je uvreda za službenike Ministarstva pravde.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:57:03)

Molim Vas, kolega Adžiću, da biramo riječi.

FILIP ADŽIĆ (05.06.24 13:57:09)

Evo završavam, koristim rečnik kakav je korsitio aktuelni ministar. On je govorio o uvredama, rekao je da je kompletan proces evropske integracije pao na njegova nejak pleća. Pa je li to uvreda za sve te službenike koji godinama rade ovaj posao? Mislím da je to uvreda. Ja sam bio samo eksplicitan i konkretan i rekao da svaki građanin može pogledati 2022. godine decembar mjesec da li je usvojen predlog, da li je gospodin Milović samo taj član prepisao u svom zakonskom rješenju, koji je predložio Skupštini. To je sve.

PREDSJEDAVAJUĆI CBORIS PEJOVIĆ (05.06.24 13:57:55)

Zahvaljujem.
Pravo na komentar ima poslanik Mugoša i nakon toga imamo pauzu.
Izvolite.

BORIS MUGOŠA (05.06.24 13:58:03)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Prvo imam potrebu stvarno da stanem u odbranu, prije svega, Zakonodavnog odbora koji je u taj čuveni ponedjeljak, na koji nam aludira neprimjereno ministar, jer bi ja mogao da analiziram gro članova Vlade koji su više van Crne Gore nego u Crnoj Gori - u ovoj Skupštini ih ne možemo vidjeti jer kao da su dio turističke agencije. Koleginica iz Zakonodavnog odbora je cijeli ponedjeljak radila, od jutra do mraka, da bi završili analizu svih 12 zakona koji su stigli 30. maja. Nama su zakoni su stigli 30. maja. Mi nećemo da čitamo sajtove ministarstava dok Vlada ne predloži zakon kao finalnu verziju i dostavi Skupštini. Tako da mislim da ste trebali da regujete, da zaštitite integritet koleginice i kolega iz službe Zakonodavnog odbora i ovoga doma. To je pod jedan. Inače smo navikli da nam iz Vlade non-stop dijele lekciju o tome kako treba da radimo, pa nam i danas premijer šalje predsjedniku Skupštine da mi amadmane treba da dostavimo Vladi, što je po Poslovníku i obaveza. Znači, neka pročitaju malo neke procedure kad nam drže lekcije, tako da samo moramo da vodimo računa da zaštitimo integritet i dignitet ovoga doma. Na kraju, mi smo birali Vladu, nije Vlada birala Parlament. Za neke ministre neko nije skoro ni znao, nije ni glasao prije nego što su postali ministri.

Druga stvar, kao što sam rekao, što se tiče IBAR-a, sva podrška, ali gro je urađen imenovanjem u pravosuđu, zakoni će se mijenjati još 50 puta do dolaska u EU. Kad su u pitanju službenici - pa oni su najveće blago, ali znate li što se dešavalo nakon oslobođenja? Šikanirani su ti isti službenici, pa su sad ti službenici blago, a četiri godine su šikanirani neki, pa smo rasturili bili u jednom periodu kompletnu EU koncepciju i sve što su radili na EU integracijama nakon oslobođenja, pregovaračku strukturu. Što nije za četiri godine ili dvije godine od oslobođenja donijet neki zakoni? Nije se znalo ko što radi, formirana su ministarstva gdje nije niko znao ko što radi. Onda sad nama iz opozicije neko govori da kritikujemo službenike. Uvijek sam govorio kad sam bio funkcioner da su službenici blago, a ministri i rukovodioci su prolazni. Ali to su samo neki shvatili nakon takozvanog oslobođenja, a neki su sve uradili da se izgubi institucionalna memorija. Samo treba da budemo realni. Ovaj dobijani IBAR uspjeh je cijelog društva, jer je to važno, nezavisno kao da će se ko sjećati za pet, deset godina, nije ni Vlade ni Skupštine - nego cijelog društva. Mi nemamo drugu alternativnu bez Evropsku uniju, ali Evropska unija nijesu samo zakoni, nego i ljudska prava, i standardi u raznim oblastima, i

vrijednosti. Ne mogu zakoni da pokriju vrijednosti. Jer ovo što nam se dešava na terenu nema veze sa zakonima, nego je ... vrijednosti.

Što sam na kraju rekao, Crna Gora u Evropsku uniju treba da uđe kao država sa sadržajem, a ne država bez sadržaja ili sa falsifikovanim sadržajem. E takva Crna Gora ne treba da ulazi. O tome mi moramo da vodimo računa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 14:01:46)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.
Sada dajem pauzu do 15 časova i 30 minuta.

/Pauza/

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 15:40:49)

Koleginice i kolege,
Nastavljamo sa današnjim radom.
Sada pozivam koleginicu Anu Novaković Đurović da uzme riječ.
Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (05.06.24 15:41:03)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dakle, prvo da kažem, već sam to istakla i više puta i u polemici sa ministarkom evropskih poslova gospođom Gorčević, iskreno se nadam i vjerujem da će Crna Gora dobiti pozitivan IBAR. Nadam se da smo svi svjesni da nam pravi posao i suštinske reforme tek nakon toga slijede.

Napravljeno je zaista ogromno neosnovno očekivanje građana da će, nakon dobijanja pozitivnog izvještaja, u Crnoj Gori teći med i mlijeko. Prosto to nije tako, ovo je jedan važan korak u procesu evropskih integracija, ali tek ono što slijedi poslije treba da pokaže da li smo kao društvo spremni za reforme i da li je ova Vlada zaista pripremila reformske zakone. Iz tog razloga, mi je dodatno žao što Vlada nije iskoristila ovu priliku, nije iskoristila jedan politički trenutak u Evropskoj uniji i Komisiji, koji je poslije duže vremena povoljan za Crnu Goru, otvorena vrata za Crnu Goru - da usljed izvjesno najavljenog pozitivnog izvještaja zaista pripremi zakone koji će značiti suštinsku reformu, jasnu volju za nastavak borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i kvalitetne zakone u setu medijskih zakona. Ovo će biti, svi su izgledi, zakoni za jednokratnu upotrebu, jer oni koji ih predlažu već govore da ćemo vrlo brzo, što je i izvjesno, nakon usvajanja mijenjati ova rješenja. Poziva se i da se ispituje ustavnost određenih zakona, što znači da su i predlagači svjesni koliko su pojedine norme u ovim zakonima loše. Neke nas vraćaju i decenijama unazad u procesu posebno reforme pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Ono što posebno zabrinjava jeste ovaj narativ koji smo imali priliku da čujemo i danas od gospodina Milovića, a to je da smo svi mi, koji kritikujemo ova zakonska rješenja i smatramo da su brojna nedostatna i loša, protiv IBAR-a, da smo čak i protiv evropske integracije Crne Gore. To je jedna, tako da kažem, basprizorna manipulacija koja nema utemeljenje iz najmanje dva razloga. Prvo, zato što smo mi u obavezi ovdje u Skupštini da komentarišemo zakone, da predložimo amandmane i da se trudimo da ovi zakonski tekstovi budu bolji, a drugo, kad kažete - Nama je Evropska komisija i Venecijanska komisija dala saglasnost i zeleno svjetlo na ova zakonska rješenja, tačno je. Ali, isto tako treba da kažete da u pravnoj tekovini Evropske unije, da u akiju i u evropskim standardima ne postoji sve što je propisano ovim zakonskim rješenjima, kao i da čitav niz rješenja o tome kako treba da izgleda Tužilački savjet, o penzionisanju sudija i tužilaca, o tome kako treba da izgleda i funkcioniše Agencija za sprečavanje korupcije - to ne postoji u evropskim standardima. To je na državi da reguliše. E, tamo gdje ste vi dobili prostor da regulišete i da predložite rješenje, pošli ste, kao što sam već rekla, deset koraka unazad, predložili rješenja kojima se u suštini mogu radovati oni koji su i akteri korupcionaških afera i oni koji su i do sada imali pogodnosti od loših zakonskih rješenja u dijelu borbe korupcije i organizovanog kriminala.

Pošto ćemo razgovarati sutra o tužilačkim zakonima, u petak o Zakonu o sprečavanju korupcije, da se fokusiram na Zakon o Sudskom savjetu i sudijama. Već je bilo riječi o članu 105, o protivustavnom rješenju koje ste predložili, kojim želite da podignete starosnu granicu za penzionisanje sudija na 67 godina. Silu na sramotu želite ovo da učinite. Pokušala sam u ovom obrazloženju da nađem razlog zašto to radite. Međutim,

Vi ste u obrazloženju ovog zakona samo to prosto konstatovali. Probali ste to prvo preko parlamentarne većine i izmjena Zakona o Ustavnom sudu, pa ste od tog nauma odustali. Onda preko izmjena Zakona o PIO, pa su te izmjene povučene na predlog glavnog pregovarača i sad uvodite tu izmjenu kroz Zakon o Sudskom savjetu. Dakle, rečeno je danas više puta, da kažem još jednom da su uslovi za prestanak sudijske funkcije definisani Ustavom i da su, Zakonom o penzijsko-invalidskom osiguranju, definisane starosne granice - što znači da se ovim zakonom starosna granica ne može povećavati ili smanjivati. Pozivate se na mišljenje Venecijanske komisije i kažete da je Venecijanska komisija pohvalila ovo rješenje. Venecijanska komisija vam je rekla da ne isključuje mogućnost da ovo regulišete lex specijalisom, ali to znači da vi treba ovo rješenje da upodobite našem pravom sistemu. Vi imate pravni osnov o Zakonu o penzijsko-invalidskom osiguranju ili da se mijenja Ustav. Dakle, ovo rješenje je protivustavno i da ne bi bilo da mi samo o tome govorimo, mi smo vrlo konstruktivno i konkretno uložili i amandman na ovo zakonsko rješenje.

Što se tiče povećanja zarada, odmah da kažem da podržavam namjeru da se nosiocima pravosudnih funkcija poveća zarada. Međutim, vi ste uspjeli i tu namjeru, koja je možda bila i korektna, da ponovo definišete ovim zakonskim tekstom i da je definišete na način koji nije pravno regularan zato što samo Zakonom o zaradama u javnom sektoru možete stvoriti pravni osnov za donošenje novog akta kojim bi se povećavale zarade sudijama.

Podsjetiću vas da je 43. Vlada predložila izmjene Zakona o zaradama u javnom sektoru tada sa povećanjem zarada za sudije Osnovnog suda, kao urgentni korak ka povećanju zarada u pravosuđu. Nakon toga je naravno bio plan da uslijede i druga povećanja, jer je to sistemski pristup. Ovo kako ste vi predložili, kao i povećanje starosne granice za penzionisanje, prosto nije pravno valjano i propušta se prilika da nešto što je možda i bila dobra namjera ponovo sutra moramo mijenjati u zakonskim rješenjima i sudije danas ne mogu biti sigurne, niti spokojne da će do povećanja zarada uopšte doći.

Posebna tema jeste kako ste donosili ove zakone. Dakle, vi se hvalite konsultacijama sa stručnom javnošću da su u izradi zakona učestvovali eksperti i da ste organizovali javnu raspravu. Javna rasprava je bila organizovana na način da su samo oni koji posjećuju internet stranicu Ministarstva pravde mogli pisano da dostave komentare na ove zakone. Juče ste na sjednici Odbora rekli - naravno da nećemo da organizujemo okrugle stolove jer bi to bila predstava za medije ili cirkus, čak da Vas citiram. Meni je drago što ste to rekli, zato što ste u stvari ogolili ono što stvarno mislite i kako doživljavate konsultovanje javnosti, kako doživljavate drugačije mišljenje - ne samo Vi, nego cijela Vlada u kojoj sjedite, koja je sinonim za netransparentno djelovanje i sinonim za ono što su standardi suprotni evropskim.

Pošto ste Vi odjednom veliki evropejac, od velikog obožavaoca Vladimira Putina, postali - da Vam čisto ukažem da su javne rasprave evropski standard, da pročitate i Lisabonski ugovor, temeljni ugovor Evropske unije, koji, između ostalog, ukazuje na važnost organizovanja javnih rasprava. Pa, pošto ste postali predstavnik evropskog puta samozvani Crne Gore, trebalo bi da znate što znače standardi konsultovanja javnosti. Dakle, zakoni su doneseni u netransparentnoj proceduri i ponavljam - samo za građane koji svakodnevno prate internet stranicu Ministarstva pravde. Sve što je predloženo u Zakonu o Tužilaštvu, o čemu ćemo govoriti sutra, najveći dio Zakona o sprečavanju korupcije i značajan dio Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, ponavljam - ne predstavlja korak naprijed. Takođe, treba da se dogovorite sami sa sobom, evo još nekoliko rečenica, potpredsjedniče. Bili ste vrlo tolerantni u jutarnjim časovima prema kolegama, nadam se da ćete i poslije pauze.

Što se tiče Vašeg stava o tome da se pravom i pravnim rješenjima bave oni koji u poslaničkom klubu nemaju pravnike, najporaznije je kada se od strane Ministarstva pravde, na čijem čelu je nelegitimisani ministar, odnosno pravni ekspert za sada, pojavi sa predlogom zakonskim rješenja koji su protivustavni. To je, znate, mnogo lošija poruka, nego to što Vi pokušavate da spočitavate ima li neki poslanički klub pravnika ili nema. Cijeli set zakona je mogao da izgleda mnogo bolje. Sami ste rekli u jednom momentu - sve je palo na moja jadna, mala pleća, a, s druge strane, istovremeno kažete - ovi zakoni rade se četiri godine. Dogovorite se što je od toga istina. Znam da su se radili, znam da vam je 43. Vlada ostavila Zakon o sudijama i Sudskom savjetu u najznačajnijem obimu. Ono gdje ste intervenisali tu ste predložili protivustavne norme.

Tako da, poštovani građani i građanke, ponavljam, radujem se tome da Crna Gora iskorači u procesu evropske integracije. Mi nećemo odustati od toga da ukazujemo da su predloženi zakoni manjkavi u najznačajnijem dijelu. Probaćemo da intervenišemo da se oni poboljšaju, ali sa ovakvom Vladom i sa predstavnicima Ministarstva pravde koji predlažu protivustavna rješenja, zaista ne mogu biti optimista da ćemo nakon dobijanja pozitivnog IBAR-a moći da sprovedemo reforme i da dođemo do završnih mjerila. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 15:53:07)

Zahvaljujem kolegici Đurović. Potrošili ste vrijeme poslaničkog kluba, tri minuta preko, tako da nastavljamo ovaj duh tolerancije koji smo počeli jutros.

Sada molim kolegu Momčila Lekovića da uzme riječ. Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (05.06.24 15:53:26)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Uvaženi građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani ministre sa saradnikom,

Dakle, IBAR jeste definitivno dio istorijskog procesa, IBAR definitivno jeste uspjeh i, po meni, IBAR nije nekakav IBAR, kako smo mogli da čujemo od nekih kolega iz opozicije, već je, kao što rekoh, definitivno dio istorijskog procesa koji će rezultirati ulaskom Crne Gore u Evropsku uniju. Meni je drago, prije svega, što sam dio tog istorijskog procesa, što sam danas tu, što danas raspravljam, što sutra odlučujem. Jer, IBAR je jedna od tih stepenica koju moramo proći kako bismo ostvarili konačan cilj i kako bismo ušli u Evropsku uniju. Kaže se, takođe, da mi danas dobijamo štrik čisto radi štrika. Po meni, to nije slučaj.

Danas dobijamo, prije svega, šansu da krenemo naprijed, dobijamo šansu da ovu državu učinimo boljom, dobijamo priliku da zakucamo na evropska vrata. Podsjetiću vas da su nekad štrikove dodjeljivali Tigar, Zoran, Junior, Mesar, Born i ostali, a danas ih dodjeljuju naši evropski partneri. Isto tako, nekad su se štrikovi dodjeljivali na Grahovu kod Ljuba Milovića, a danas se dodjeljuju u Briselu kod naših evropskih partnera. Nekada se zakon pisao pa nosio na verifikaciju kriminalcima i kartelima u određenim hotelima, a danas taj pečat daje Savjet Evrope u svojim zakonitim institucijama. To je jedna velika razlika koju imamo na period i na decenije koje su pratile politiku i našu zemlju i period koji sprovodi aktuelna parlamentarna većina već nekoliko mjeseci. Nekad su, kao što rekoh, o našoj sudbini i sudbini ove države odlučivali kriminalci i kriminalni karteli, a danas o tome odlučuje Skupština, odlučuje Vlada, odlučuje narod, odlučuju građani Crne Gore, a konačan pečat, kao što rekoh, daje Evropska unija i naši evropski partneri.

Što se tiče samih zakona, izdvojiću par stvari. Vidim u članu 5 da je ovo nagovještaj, prije svega, da se pospješe zarade nosilaca pravosudnih funkcija. Nadam se da će to biti nešto što će motivisati sve sudije i sve učesnike u pravosudnom sistemu, naravno, ukoliko je to u skladu sa Ustavom i ukoliko su sve ove odredbe u skladu sa Ustavom. Imamo član 25 izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, koji u stavu 2 obavezuje predsjednika Sudskog savjeta da zakaže sjednicu Sudskog savjeta u roku od sedam dana, najmanje na zahtjev tri člana Sudskog savjeta, što mi se čini značajnim i prihvatljivim. Imamo u članu 35 poboljšan način utvrđivanja predloga kandidata za predsjednika Vrhovnog suda. Nadam se da ćemo konačno i tu pokrenuti sam proces i da ćemo riješiti tu situaciju. Imamo i ovu inicijalnu odluku kandidata za sudiju koja će trajati umjesto 18 mjeseci 12 mjeseci, kraće, što je, takođe, vjerujem, jedan od načina koji će motivisati mlade pravnike da učestvuju u ovom programu i da konačno postanu sudije. Koliko sam vidio, u velikoj mjeri je proširen i konkretizovan broj i vrsta lakših, težih i najtežih disciplinskih prekršaja, što je, takođe, za pohvalu.

Osvrnuo bih se kratko kako bih ostavio vremena i svojim kolegama na ovu informaciju koju smo jutros pročitali da je 52 sudija crnogorskog pravosuđa podnijelo zahtjev za napuštanje svojih funkcija, što pokazuje i oslikava definitivno problem koji u pravosuđu imamo već godinama. Razlozi zbog kojih danas u Crnoj Gori imamo sve manje ljudi koji žele obući časnu sudijsku odoru, sigurno uključuju nezadovoljstvo ranijim uslovima, veliku opterećenost radom, kao i percepciju nedovoljno podržanih reformi u pravosudnom sistemu, koje su izostajale u prethodnim godinama. Ovi razlozi ukazuju na potrebu za dodatnim naporima u unapređenju uslova i jačanju integriteta i nezavisnosti pravosuđa. Crna Gora mora definitivno preduzeti sve mjere kako bi se obezbijedio kontinuitet rada sudova i zaštitila pravna sigurnost građana. Smatram da je potrebno nastaviti proces imenovanja novih sudija i intenzivirati obuku za postojeće kadrove kako bi se osigurao nesmetan rad i efikasno pružanje pravde.

Naše opredeljenje ostaje jačanje nezavisnosti pravosuđa, borba protiv korupcije i obezbjeđivanje jednakog pristupa pravdi za sve građane. Uvjeren sam da ćemo, uz zajednički napor svih relevantnih institucija i podršku građana koju, zaista, očekujemo, uspjeti da prevaziđemo trenutne poteškoće i da ćemo izgraditi još snažniji i efikasniji pravosudni sistem, jer su promjene u pravosuđu definitivno potrebne i neophodne. Takođe ću na kraju pozvati sve kolege poslanike da se ujedine u naporima za unapređenje pravosuđa, jer to definitivno nema alternativu i to je temelj svakog demokratskog društva. Samo zajedničkim radom i odlučnošću možemo prevazići trenutne izazove i osigurati da pravosudni sistem Crne Gore bude efikasan, pravedan i dostupan svim građanima na jednak način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:00:00)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću.

Sada molim poslanika Nermina Abdića da uzme riječ, a kolegu Duška Stjepovića da se pripremi. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (05.06.24 16:00:13)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore, uvaženi nepartijski, ekspertski i ministre od bese sa saradnicima, sve vas pozdravljam.

Zahvaljujem vam se na prisustvu, za razliku od vaših uvaženih kolega ministara iz Vlade koje ne možemo ni puškom naćerati da uđu u Parlament. Vi ste, ipak, odgovorni prema građanima i odgovorni, prije svega, prema kolegicama i kolegama ovdje poslanicima.

Dragi ministre, na početku moram da Vam kažem svaka vam čast. Sve ste bili u pravu, ministre. Moram Vam reći, otkad Vas isključite iz partije, ministre, kičma puće na tri dijela. Ne znam jesu li diskusi ili koštani dio, ali nešto se čudno dešava. Bogami, bojim se da ne bude, što bismo rekli stručno, neki gibus ili ozbiljno krivljenje još više. Potpuno ste u pravu jer Vi, ministre, predlažete ove zakone u sklopu IBAR-a, a isključeni ste iz partije. Zamislite tu, poštovani građani, opciju. Išćeraše čovjeka iz partije, a on u ime partije i Vlade prezentuje današnje zakone. Zemlja čuda u svakom smislu, pa i u ovom. Ali, dobro je. Sve za IBAR, nije sporno i srećno bilo.

Demokratska partija socijalista podržaće svako zakonsko rješenje u interesu građanki i građana Crne Gore, a sve u susret dobijanja evropskog pasoša, da budemo punopravna članica Evropske unije. Evo nam je i poručio to premijer. Prosto koliko trčimo ka Evropskoj uniji, pozavidio bi nam i Bolt. Možda se i ustalila jedna pjesma stara kroz Podgoricu i Crnu Goru, aman za aman, stanite malo, stani Ibar vodo, kuda žuriš tako. Prelećesmo sve i stigismo do Evropske unije kao da se ništa rabotalo ođe nije 30 godina. Mislim da je to pogrešni pristup, da se ođe i te kako ozbiljno radilo, odgovorno se radilo, posvećeno se radilo - ova zakonska rješenja nisu mogla doći preko noći. Kuća se ne gradi odmah, ne zida se odjednom. No, za to postoji temelj, prva i druga ploča i potkrovlje i krov, sve kako treba, po pravilu. To je logična stvar.

Ministre, nadam se da ćemo ova zakonska rješenja koja budu usvojena sprovoditi na pravi način, da to ne budu mrtva slova na papiru, nego da to bude obaveza svih nas da poštujemo to, posebno ljudi na koje se ovo odnosi, a to su uvažene sudije. Da vam kažem, tim ljudima ni malo lako nije. Imam priliku skoro svakodnevno da sarađujem kroz moj profesionalni posao i to uopšte nije lak posao. Prije svega, tim ljudima moramo obezbijediti adekvatne uslove, prostorne kapacitete i materijalno te ljude nagraditi za sav posao koji rade. Nije lako donijeti odluke pojedine koje će zavisiti životnu sudbinu pojedinih koji dođu u pojedine sudnice.

Malo se mi pogubimo u nekim stvarima ovdje. To je kritika za svaki klub u ovom Parlamentu. Trebali smo da dignemo glas zašto se preinačuju odluke, primjera radi, prema onim krivičnim djelima koja moraju zabrinuti svakog roditelja, svakog supružnika, svakog sina i kćer u porodici. Mi smanjujemo kazne silovateljima dece, porodičnim nasilnicima, ljudima koji prave ozbiljne šamare ovom društvu. Je li to ova Crna Gora zaslužila? Mi moramo posebnu sjednicu da organizujemo, posebni sastanak, kako god da se zove to tijelo, da se posvetimo ovim stvarima. Ne znam živimo li mi u istoj državi. Vidimo li mi svaki dan ove naslove u novinama - izbio ženu, ponašao se tako prema maloljetnici, prijetio majci da će je ubiti. Vidite što se radi od vršnjačkog nasilja. Toljagama se biju vaterpolisti Budućnosti. Moramo dići glas svi zajedno protiv tih stvari. To su devijantna ponašanja u društvu. Kako djecu da vaspitavamo? Kako djeca da nam rastu u takvoj sredini?

To je ono što kažem, a vjerujte nije ironično - nije sve u oslobođenju. Nije ništa valjalo kada je DPS bio na vlasti. U redu. Pokažimo da je sada sve savršeno. Pokažimo da te stvari ne smiju da se dešavaju, ispravimo te stvari. Svi zajedno moramo da radimo na tome. Nije samo suština donijeti ove zakone, nego je suština da ih sprovedemo na pravi način, da damo podršku ljudima koji donose ove odluke da ih na pravi način donesu, da ljudi, prije svega od profesionalnog integriteta, morala, časti, moraju da budu na određenim instancama, da obavljaju ove odgovorne funkcije i da savjesno donesu svaku odluku. Ali, u tom dijelu da ovi zakoni i ova zakonska rješenja ne budu samo mrtvo slovo na papiru, već, prije svega, da budu implementirani na pravi način. Tada ćemo biti apsolutno u prilici da to dočekamo, da budu usklađeni i sa evropskim zakonima i da u punom kapacitetu otvorimo vrata Evropske unije. Tu moraju da pomognu svi kao društvo, kao pojedinci, a mi posebno kao predstavnici građana moramo tome da damo nemjerljiv doprinos. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:07:51)

Zahvaljujem, kolega Abdiću.

Imate komentar, poslanik Čarapić. Izvolite.

VASILJE ČARAPIĆ (05.06.24 16:07:57)

Hvala, potpredsjedniče.

Imam komentar na izlaganje poslanika Abdića. Želim da istaknem da se slažem apsolutno u jednom dijelu koji ste rekli, a odnosi se na tendenciju naših sudova da budu veoma regresivni kada je u pitanju kažnjavanje nekih devijantnih ponašanja. Saglasan sam sa tim. Umjesto da osuđujemo još jače određena ponašanja, naši sudovi pokazuju praksu da su oni, u suštini, veoma tolerantni na nešto na šta društvo nije tolerantno.

Upravo je značaj ovog zakona što ćemo mi, iskreno se nadam, ugraditi u njega sve mehanizme i deblokirati izbor predsjednika Vrhovnog suda. Iskreno se nadam da će novi predsjednik Vrhovnog suda dati taj karakter sudstvu koji će usmjeriti sudstvo na pravi put. To je put da adekvatno kažnjava devijantna ponašanja i da mi ne dolazimo u situaciju da, iako poštujemo značaj sudstva, značaj sudske grane, njihovu nezavisnost - otvoreno kritikujemo njihovo djelovanje, protestujemo protiv istog i otvoreno sumnjamo u integritet tih ljudi koji su sposobni da na takav način neadekvatno odgovaraju na društvene devijacije. Imao sam potrebu da se saglasim sa Vama oko ovoga dijela i mimo toga nemam nikakav komentar.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:09:21)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.

Imate pravo na komentar. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (05.06.24 16:09:29)

Vrlo kratko.

Prije svega, zahvaljujem se uvaženom kolegi Čarapiću. Nisam, iskreno da vam kažem, ni očekivao drugi komentar. Svaki zdravomisleći građanin i građanka u ovom društvu mora razmišljati o ovome. Mi to treba na primjeru ođe da pokažemo. Niko nije osporio ovdje u ovim stvarima kada smo pričali svi zajedno da je bilo ko protiv nepristrasnog sudstva. Da tim ljudima kažem, prije svega, koji moraju biti profesionalci u svom poslu, ne amateri i ne početnici. Kako vi mislite neko ko je početnik da radi određene stvari, primjera radi, a nikad se sa tom materijom nije sreo u životu. Ne uči se sve u knjigama, uči se mnogo toga iz prakse. Konkretno, u mojoj branši, dva i dva nikad nisu četiri. Uvijek morate biti spremni na razna iznenađenja, ali to uči iskustvo. Empirija nas uči tim stvarima kako da odreagujemo u određenim trenucima kada je teško. Morate odmah da reagujete. To se stiče iskustvom i praksom, ne knjigama. Knjige su osnova za nešto, a kroz iskustvo na radnom mjestu i tamo će smo radno angažovani to nam daje za pravo da stičemo svoj profesionalni dignitet i, prije svega, ono što je najvažnije i za šta se svi borimo nepristrasno sudstvo. Ali, vrlo je važno, mislim da je ministar to neđe i govorio i pozdravljam to, da tim ljudima obezbijedimo adekvatne uslove za rad, da te ljude ispoštujemo i u materijalnom i u svakom drugom smislu. Moraju imati ozbiljne plate, ozbiljnu nadoknadu za to što rade. Ozbiljan broj predmeta rješavaju i na mjesečnom i na godišnjem nivou. Oni koji najbolje rade, zašto ih posebno ne nagraditi? Te treba nagraditi kako treba, zašto da ne. To je suština svega. Srećno bilo, pozdraćemo sa zadovoljstvom ova zakonska rješenja jer nikad nismo skrenuli sa evropskog puta.

Kada ođe neki pričaju o Evropi i Evropskoj uniji koji nisu o tome mislili koliko li o lanjskom snijegu u Podgorici, meni i ovo malo kose s glave dođe da popada. To je katastrofa. Oni su sada veći evropejci od mene i mojih kolega koji smo cijeli život išli ka tom evropskom putu. Referendum, nezavisna država, put evropski, NATO integracije, NATO savez, šta je sporno? Ko je to napravio, čija je to napravila Vlada? Zašto ne kažemo pošteno - u redu, to je napravila Vlada čiji je stožer bio DPS? Što je problem u tome? Da nije toga, će bismo mi bili? Zna li što je najveća nesreća u ovom društvu? Zahvaljujući tome što je Crna Gora nezavisna država, imate predsjednika Skupštine, koji je na važnoj državnoj funkciji, koji se ne udostoji da čestita građanima 21. maj, a zahvaljujući upravo toj odluci crnogorskih građanki i građana da Crna Gora bude nezavisna država, sedi u stolici predsjednika Skupštine. To je u Crnoj Gori. Da nije realno, bilo bi suludo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:13:22)

Zahvaljujem, kolega Abdiću.

Sada molim poslanika Duška Stjepovića da uzme riječ, a kolegu Ivana Vukovića da se pripremi. Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (05.06.24 16:13:33)

Hvala najljepše, potpredsjedniče.

Prije nego što krenem da razmatram ovaj Predlog zakona, koji je meni najinteresantniji u sklopu ove grupe predloga zakona koji su na dnevnom redu, moram da se saglasim i sa kolegom Čarapićem i sa kolegom koji je to inicijativno pomenuo Abdićem, a to je da je neprihvatljivo da se u Crnoj Gori donose ovakve odluke, kao što ste Vi, kolega Abdiću, pomenuli, da se za silovatelje u drugostepenom postupku izriče duplo niža kazna. Mogu da shvatim, kao neko ko je počeo svoju karijeru u pravosuđu, u advokaturi, da postoje određene olakšavajuće okolnosti koje prvostepeni sud nije cijenio itd. pa ih drugostepeni cijeni, ali da izrekne dvostruko nižu kaznu u odnosu na ono što je bila presuda prvostepenog suda, mislim da je sve suprotno od onoga o čemu mi danas ovdje pričamo, a to je određena pravda. Ja sam tada, kao savjetnik predsjednika Skupštine gospodina Bečića, dosta često dobijao u okviru kabineta dopise organizacija koje se bave zaštitom ne samo ženskih, nego ukupno ljudskih prava da bi trebalo pooštriti kaznenu politiku kada je u pitanju upravo taj vid krivičnih djela protiv polnih sloboda. Vjerujte mi da bi to trebalo učiniti. Pravda mora biti sagledana u Crnoj Gori cjelovito. Sada ću se osvrnuti na ono što je na dnevnom redu.

Nijedan narod ne može biti čestit ni sretan u kojemu zakonitog suda i dobrog praviteljstva nema. To je, uvažene kolegice i kolege, zapisano u poznatom Zakoniku Petra I Petrovića Njegoša ili Svetog Petra Cetinjskog, članu 20 Zakonika opšćeg crnogorskog i brdskog. Od tada do danas se smisao pravde u Crnoj Gori, vjerujte mi, kada je u pitanju narod, u narodu nije promijenio. U bivšoj Jugoslaviji Crnogorci, u smislu pripadnosti državi, bez obzira koji narod je u pitanju, dakle svi oni koji žive u Crnoj Gori su imali poseban, ako hoćete, vid osjećaja za pravdu, pravičnost, poštenje, čast, čestitost, a sve je to usko skopčano sa onim što je dijeljenje pravde.

Dakle, pravo je samo jedan institucionalni okvir na koji se dijeli pravda. Za taj osjećaj, koji je makar u ovom zapisanom smislu bio prisutan u Crnoj Gori preko 200 godina, od stege pa nadalje, nama nije potreban, dame i gospodo, nikakav IBAR. Mi taj osjećaj, čini mi se, imamo u genima. Ali, ono što je nama u genima, ne mora da znači da je u nekom prethodnom periodu, ne bih se zadržao samo na tih 30 godina nego i ranije, bio proizvod onoga što je rad institucija u Crnoj Gori. Prije 200 godina snagu zakonskim normama, povjerenje u sud i same sudije davao je ugled koji je u društvu tada imamo Sveti Petar Cetinjski, odnosno Petar I Petrović Njegoš. Danas zakonima i povjerenje u sud moraju da daju institucije, kao i same sudije. Zato je užasno važno upravo ono o čemu danas i ovdje raspravljamo, na koji način se te sudije biraju, kako postupaju, kako se ocjenjuju i, na kraju krajeva, kako se sankcionišu. Zašto je ovo bitno?

Naročito je važno ako znamo, što se tiče sudstva u Crnoj Gori, da se ni po površini nije zagrebalo u smislu reforme. Mi smo imali određene reforme u tužilaštvu koje nisu dovoljne. Sjutra ćemo na dnevnom redu imati Zakon o državnom tužilaštvu i ukupno tužilaštvu koji će dodatno unaprijediti ono što je i do sada usvojeni zakonski okvir. Međutim, sudstvo u Crnoj Gori je bilo takvo da je na najnižim granama. Najmanje se imalo povjerenja u sudije i to ne bez razloga.

Kako da se ima povjerenje u sudije koje vidimo iz prepiski sa tada predsjednicom Vrhovnog suda, moraju prethodno nju da pitaju za amin u pogledu bilo kakve mjere ili presude, makar i beznačajne koje je trebalo da donesu? Dakle, ona, na čelu Vrhovnog suda, koliko god da je to bitna institucija i koliko god da je bitna njena funkcija, nije imala šta da traži u konkretnim predmetima dok taj predmet ne dođe kod nje ako dođe do Vrhovnog suda - tada bi ona trebalo da se pita i da da određeno mišljenje kroz presudu ako bi u njoj učestvovala. Prije toga, nema nikakvih poruka. Pitamo se zbog čega mi pominjemo prethodni režim i prethodne godine u smislu evropskog puta. Tačno je da je tadašnja vlast otvorila pregovore sa Evropskom unijom i krenula u taj put. Međutim, do 2020. godine i već sama ta godina bila je označena kao, vjerujte mi, gotovo blokada tog puta. Nažalost, ni u 42. ni u 43. Vladi se nije u ovom smislu dovoljno uradilo kao što je u ovoj 44. a rekao bih i u ovoj parlamentarnoj većini na odblokiranju našeg evropskog puta. Jer, ne možemo da zaboravimo, takođe, pored onoga što je radilo i što radi Ministarstvo pravde, da je i Ministarstvo unutrašnjih poslova na svojim leđima iznijelo ogroman teret jer dobar dio onoga što se odnosi na njihovu nadležnost je upravo bilo ili ovdje ili će doći kasnije. Jer, IBAR-om se ne završava naš evropski put, dame i gospodo. Zbunjujemo javnost i govorimo prije i poslije IBAR-a, ali jeste, Interim Benchmark Assessment Report, skraćena na engleskom, bitna jer je to jedna stepenica koju moramo preskočiti kako bismo išli dalje na našem evropskom putu.

U svom izlaganju ću se usredsrediti na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Zaista, pohvaljujem ovako kvalitetan zakonski tekst i izmjene, odnosno promjene koje se njime uvode, čast izuzecima, a do tih izuzetaka ću doći kasnije. Takođe, ono što je bitno reći jeste da konačno imamo zakonsko rješenje koje uvažava preporuke koje su godinama unazad bile prenegavane, hajde

neću reći da se nije osvrtao na njih, ali skoro da jeste, GREKO-a, Venecijanske komisije i drugih odgovarajućih stručnih tijela, kao i sve preporuke koje su se iz godine u godinu ponavljale u okviru izvještaja Evropske komisije za Crnu Goru. Zato, da krenem redom što se tiče određenih pozitivnih pomaka, koji se prosto primjećuju u ovom zakonu. Sudija, kaže se, ima pravo na zaradu i penziju u skladu sa dostojanstvom sudijske funkcije. To je jako bitna opšta norma koja se kasnije razrađuje tim članom šta to znači dostojanstvo sudijske funkcije. Ali, to dostojanstvo sudijske funkcije i kredibilitet samog sudije dobija na značaju i na snazi tako što im se omogućuje finansijska nezavisnost. Ja sam, za razliku od nekih drugih kolega koji su i na Odboru za ekonomiju sporili to rješenje, bliži rješenju koje ste vi, ministre, unijeli u ovaj zakon. Ali, zbog formalnih razloga pogledajte ono negativno čini mi se mišljenje da li Ministarstva finansija, to morate da imate u vidu, na šta se to negativno mišljenje odnosilo. Novina je što je propisano da sudije ostvaruju pravo na zaradu, naknadu zarade, druga primanja i prava u vezi sa vršenjem sudijske funkcije u skladu sa posebnim zakonom, kojim će se urediti zarade nosilaca pravosudnih funkcija. U redu, ali to samo znači da to do sada nije napravljeno. Hoće li - ne znamo. Kako neko zna u kom roku i da li će se uopšte donijeti ovaj zakon, to je maglovito i to je onako lično neizvjesno. Neizvjesne norme nisu dobre da se unese u bilo koji zakon. To je jedna stvar.

Radi sprečavanja blokade rada Sudskog savjeta, jako je bitno pošto mi znamo šta znači Sudski savjet i šta znači njegova blokada, predsjednik i članovi Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika kojima prestaje mandat usljed isteka vremena na koje se bira nastavljaju da vrše dužnost do izbora i proglašenja novih članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, a najduže do dvije godine. Gospodine Pejoviću, evo i koleginica Vojinović mi daje svoje vrijeme, tako da nemate potrebe više da mi prekidate misao, ali dobro, koncentrisan sam.

Članom 11 Predloga zakona, predviđa se ograničenje ponovnog izbora člana Sudskog savjeta tako da isto lice može biti birano za člana Sudskog savjeta najviše dva puta. Ovo su sve, za moj pojam, dobre odredbe. Normalno, ovdje se izbor sudija i predsjednika sudova reguliše ovim zakonom. Sve ovo je, kao što ste Vi rekli, dobilo amin, hajde da tako kažem, onoga što su prosto međunarodne organizacije pogotovu ove evropske institucije Evropska komisija i njihova specijalizovana stručna tijela. Ono što nikako ne mogu da shvatim, ja ću Vas pitati sada da li je ovo omaškom uneseno, jer ako nije omaškom zadržaću se na diplomatskom rečniku - nije dobro. Imate član 76 Predloga zakona - U članu 105 važećeg zakona precizirano je da prestanak sudijske funkcije zbog ispunjavanja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju nastupa kada sudija navrší 67 godina života. Evo rekao sam Vam jedno diplomatsko određenje da ovo nije dobro da se radi, a reći ću Vam sada nešto što je pravno određenje.

Ministre pravde, ovo je neustavno, jer u širem pojmu kad se kaže nešto da je neustavno znači da može biti da nije regulisano Ustavom. Ovo je protivustavna odredba i ta odredba se krši, odnosno ovom odredbom krši se član 121 Ustava Crne Gore. Zašto? Tamo je rečeno koji je to osnov za prestanak sudijske funkcije. Jedan od osnova za prestanak sudijske funkcije jesta kada on ostvari pravo za odlazak u starosnu penziju. Uslovi za ostvarivanje prava za odlazak u starosnu penziju bilo koga pa tako i svakog sudije u Crnoj Gori jesu propisani i jedino tamo mogu biti propisani - u Zakonu o penzijsko-invalidskom osiguranju Crne Gore. Tamo je izričita odredba u tom zakonu. Rečeno je da samo tu i u tom zakonu se moraju ostvarivati, odnosno propisivati uslovi za odlazak u starosnu penziju. Nakon što oni pokušaji ranije nisu urodili plodom, nemojte da me dovedete u jednu sumnju da prosto mislim da je ovo treći pokušaj da se radi nešto neustavno što ne bi bilo dobro - pogotovo ne sa pozicije koju Vi pokrivete. Zato Vas molim da razmislite ovih koliko imamo već nekoliko dana, da ne kažem sati, da prosto ne bacate ljagu na zakon u cjelini. Jer, kada predlažete jednu neustavnu, odnosno protivustavnu odredbu po treći put, nakon ranijih propalih pokušaja toga istog, ne znam kako to drugačije da nazovem.

Završiću sa nečim u vezi sa čim sam se obratio jednim otvorenim pismom, a to je plan vašeg Ministarstva o racionalizaciji pravosudne mreže koji ste donijeli u maju, koji je proizvod, ruku na srce, tada sam na taj način to i rekao u tom otvorenom pismu, bio proizvod, odnosno plod rada mnogih vlada i mnogih ministarstava i analiza u prethodnom periodu možda čak i deset godina unazad - a to je da ukinete Osnovni sud u Danilovgradu. Da bih završio, pošto me potpredsjednik Pejović opominje iako kažem da smo sigurno na dva govornika uštedjeli vrijeme, a ja sigurno nisam prekoračio za dva govornika, ali dobro. Reći ću Vam samo, gospodine Miloviću, da Danilovgrad sa razlogom nosi ime Danilovgrad. Danilovgrad je trebalo da bude prijestonica, tako je i zamišljen i tako je prije 200 i nešto godina, ili 150 već godina, osnovan, da bude prijestonica i administrativni centar Crne Gore. Jedan od prvih sudova, nisam siguran da li je prvi, bio je Osnovni sud u Danilovgradu. Svi oni razlozi koje ste naveli u tom planu racionalizacije pravosudne mreže ne stoje. Diplomatski opet rečnik - ne stoje. Zato što jedan od razloga kažete povećava se broj stanovnika u Podgorici, pa bi trebalo danilovgradski sud pripojiti podgoričkom. Povećava se broj stanovnika i u Danilovgradu i to značajno. Procentualno broju stanovnika generalno više nego što je to u Podgorici. Imate posljednja mjerenja u smislu onoga što su izvještaji Monstata, tako da molim Vas razmislite dobro. Ako se ne zaustavite u toj svojoj namjeri da ukinete Osnovni sud u Danilovgradu, vi morate doći sa tim predlozima pred Parlament. Obećavam Vam da ćete u tom smislu biti poraženi. Nisam siguran koliko ćete imati podršku da

ukinete Osnovni sud u Danilovgradu, makar za neke od kolega znam (neformalno su rekli da to nipošto neće glasati). Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:29:40)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Stjepoviću. Prekoračili ste pet minuta, ukupno vrijeme koje ima na raspolaganju vaš poslanički klub, ali dobro nastavljamo da afirmišemo duh tolerancije. Idemo dalje. Sada molim poslanika Ivana Vukovića da uzme riječ. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (05.06.24 16:30:00)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Pozdravljam uvažene građanke i građane koji prate današnju sjednicu Parlamenta Crne Gore, pozdravljam uvaženog ministra i moje kolegice i kolege u Skupštini Crne Gore.

Dakle, čuli ste već, ponoviću, zadovoljstvo mi je da to uradim, da će Demokratska partija socijalista, kao uostalom i ostatak proevropske i progresivne opozicije u Crnoj Gori, podržati zakonska rješenja o kojima razgovaramo danas ili razgovaraćemo sutra. Veoma se radujemo tome da će Crna Gora, po svojoj prilici, na osnovu toga dobiti pozitivan izvještaj Evropske komisije, odnosno da će širom biti otvorena vrata za ulazak Crne Gore u Evropsku uniju kroz koju godinu. U principu, od tog trenutka pa do kraja tog procesa sve će zavisiti od nas. Nedavno sam kazao da jedina prepreka Crnoj Gori na tom putu možemo biti mi sami. Tako da se iskreno nadam da to neće biti slučaj, da će u Crnoj Gori biti dovoljno pameti, dovoljno odgovornosti prema onome što su opšti društveni interesi da mi ovu evropsku priču dovedemo do kraja na pravi način. U tom smislu, koristim priliku da, u ime Demokratske partije socijalista, čestitam i zahvalim na posvećenom predanom radu stotinama službenika u različitim ministarstvima Vlade Crne Gore, koji već godinama, gotovo i duže od deceniju krče put Crnoj Gori ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. Dakle, među njima nalazimo mnoge ljude koje je svojevremeno okupila i uvažena profesorica Gordana Đurović, kada smo učili prve korake u pravcu evropske integracije. Ne smijemo nikad zaboraviti na te ljude i ne smijemo nikad zaboraviti koliko su nam oni važni. Kažem, drago mi je i zbog njih da ćemo, vjerujem, kada dođe do izjašnjenja o ovim zakonskim predlozima, mi biti jedinstveni u davanju pozitivne ocjene i u odnosu na ono što je bio njihov rad.

Ono što nije dobro, ministre, jeste ono na što u posljednje vrijeme uporno upozoravam, a tiče se fenomena Potemkinovih sela. Mi umjesto da shvatimo proces evropske integracije i ovakve prilike kao šansu da popravimo crnogorsko društvo, da unaprijedimo funkcionalnost institucija, zato jer je ova priča važna, prije svega, zbog nas koji živimo u Crnoj Gori, jer ne radimo ovo zbog Evropske unije, ne radimo mi ovo zbog Brisela, nego radimo zbog nas, pa umjesto da iskoristimo ovu šansu da se suštinski posvetimo nekim stvarima - mi, odnosno ljudi u vladajućoj većini i ovu priliku su iskoristili kako bi onako ispod žita provukli neka zakonska rješenja koja su rezultat političke trgovine. Mislim da je to poražavajuće za sve nas i da to vrlo loše govori o njihovom odnosu prema ideji evropske integracije.

Danas sam nešto više kazao o tome u kontekstu seta medijskih zakona na saslušanju uvažene ministarke kulture i medija, đe je bjelodano, jasno kao dan cijeloj crnogorskoj javnosti šta se zapravo dešava i na koji način se vladajuća većina dogovara, da kažem, kroz ono što su IBAR zakoni i provuče ono što im politički odgovara u ovom trenutku. Mislim da mi na taj način poražavamo ideju evropske integracije u Crnoj Gori i to je jako loše. To je jedna stvar. Druga stvar, mislim da je nedostojno ovog visokog doma da se poslanice i poslanici na ovaj način dovode pred svršen čin. Vjerujem da dijelite moj utisak o tome da mi moramo brže bolje završiti ovo ako mislimo da ne zakasnimo u odnosu na sastanak u petak Radne grupe Savjeta ministara Evropske unije itd. Siguran sam da smo mogli dobiti makar koji dan više da se na miru posvetimo ovim zakonima, jer ovo je par ekselans nešto što je u opštem interesu.

Što se tiče konkretnog zakonskog rješenja, ministre, ja sam Vam i u neformalnoj komunikaciji u najboljoj namjeri ukazao na neke stvari za koje smatram da su problematične. Dvije zakonske norme koje su sadržane u ovom Prijedlogu su u direktnoj koliziji sa onim što piše u Ustavu Crne Gore. Kolega Stjepović i prethodno kolegica Novaković Đurović su govorili o jednoj od te dvije norme koja se tiče starosne granice za odlazak u penziju sudija Vrhovnog suda. Druga se tiče pokušaja da se opšta sjednica Vrhovnog suda isključi u nekoj fazi iz procesa izbora predsjednika Vrhovnog suda. Dakle, član 121 i član 124 Ustava Crne Gore. Mi moramo vrlo voditi računa o tome da svaki zakon bude usklađen sa Ustavom. Drugo, čini mi se da brojne norme koje su sadržane u ovom zakonskom prijedlogu dovode u pitanje nezavisnost sudske grane vlasti i sasvim očigledno snižavaju profesionalne standarde koji su ekstremno važni u ovom trenutku. Dakle, mi prethodnih dana i sedmica govorimo o nekim odlukama crnogorskih sudova, vodeći pri tome računa da im se ne miješamo u posao, koje uznemiravaju crnogorsku javnost. Imali smo nedavno skup ispred Apelacionog

suda. Kvalitet sudskih odluka će zavisi od kvaliteta onih ljudi koji ih budu donosili. Šta mi radimo? Mi ovim zakonskim prijedlogom recimo predviđamo da član Sudskog savjeta može biti sudija praktično bez minimuma iskustva rada na toj funkciji. Dakle, neko ko nema ni pet godina iskustva rada kao sudija treba da daje sud o tome da li neko sutra treba da bude biran u zvanje sudije. To je, ne moramo ni dokazivati, vrlo loša stvar. Potom, mogao bih dugo da govorim, ali ću se fokusirati samo na ključne stvari, dakle, ideja da predsjednik Vrhovnog suda može biti neko ko nije dio sudijske organizacije, analogno rješenju koje imamo u Vrhovnom državnom tužilaštvu, mislim da je loše. Mislim da samo onaj ko je ispekao zanat u okviru te organizacije može da razumije izazove i probleme sa kojima se sudije nose. Imam i neposredno iskustvo sa tim i zato mislim da treba odustati od ovoga rješenja. Saglasan sam, ministre, sa određenim ocjenama koje su se čule od mojih kolega koji su prethodno govorili. Nijesam saglasan sa onima koji su Vas optužili da imate neku lošu namjeru. Ne mislim da imate lošu namjeru i nije mi to problem da kažem. Mislim da ste Vi po stupanju na dužnost zatekli jedno stanje koje je daleko od optimalnog. Dakle, mi u ovom trenutku u Crnoj Gori imamo nešto preko 200 sudija i zato molim da vodimo računa kad govorimo o sudstvu da ne generalizujemo. Kao što ima političara koji baš nisu na ponos nama koji se bavimo tim poslom, tako ima i sudija očigledno i ovakvih i onakvih, ali uvjeren sam da ogromna većina tih ljudi časno i pošteno radi taj težak posao. Tako da nisam za to da im mi izričemo sudove i uspostavljamo dijagnoze itd. i sebi pribavljamo pravo da mi liječimo određene deformitete. Ima ko će se time baviti. Dakle, tih ljudi u Crnoj Gori je nešto preko 200, fali nam preko 50 sudija. Mislim da će ih faliti još više ako ne nastavimo sa nekim pričama i kreiranjem ambijenta u kom niko ko je odgovoran prema sebi i svojoj porodici neće lako donijeti odluku da se bavi tim poslom u situaciji kad može biti notar, kad može biti advokat, kad može biti javni izvršitelj, kad može puno bolje zarađivati, a mnogo manje brinuti o tome šta su posljedice posla kojim se bavi. Ali, da ne skrećem sa teme.

Ministre, kažem, moj utisak je da ste krenuli od zatečenog stanja i da ste i kroz ovo zakonsko rješenje ponudili određene odgovore na izazove sa kojima se mi suočavamo kao društvo. To razumijem kao princip, tim principom sam se i sam vodio kad sam do unazad godinu i po dana vodio Glavni grad. Nekat morate promptno reagovati, ali upozoravam na to da to ne može biti opravdanje za neusklađenost ove zakonske norme sa onim što je Ustav, da ne govorimo o tome da se ovim zakonskim rješenjem drugačije tretiraju sudije Vrhovnog suda od onoga što je slučaj sa sudijama drugih sudova. Dakle, dobra namjera nas u principu dugoročno ne abolira. Zato moramo da razumijemo još jednu stvar. IBAR nije kraj puta. Mi smo svi zadovoljni zbog toga što ćemo poslati Briselu jednu snažnu pozitivnu poruku za dan ili dva. To je, ako budemo pametni, početak kraja puta. Dakle, nas sigurno čeka još dvije do tri godine teškog posla na planu reformi u svim mogućim oblastima. Nećemo brže i lakše stići na kraj tog puta ako se okliznemo u prvom koraku i ako u najboljoj želji, ministre, kad ste vi u pitanju u to ne sumnjam, ponudimo neka zakonska rješenja i sutra ih usvojimo, koja će morati ići na reviziju kroz mjesec, dva ili tri jer vidimo koliko je to komplikovan proces.

Tako da molim i Vas i Vaše uvažene saradnike da imate razumijevanja za ono što će evidentno biti amandmanska rješenja i predlozi dijela opozicije. Želimo najbolje, želimo da iz ovoga izađemo na način koji će biti najbolji za sve građane Crne Gore, jer ovo je par ekselans nešto što je u opštem društvenom i državnom interesu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:40:18)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Vukoviću.

Sada molim koleginicu Jelenu Nedović da uzme riječ, a na listi prijavljenih za diskusiju imamo još koleginicu Sonju Milatović i kolegu Oskara Hutera.

Izvolite, kolegнице.

JELENA NEDOVIĆ (05.06.24 16:40:34)

Hvala, potpredsjedniče.

Želim naravno ovom prilikom da pozdravim i svoje kolege poslanike i poslanice i građane Crne Gore. Što se tiče svih ovih zakonskih rješenja i ovoga što je Vlada Crne Gore uradila u jednom ekspresnom roku je zaista za divljenje i nešto što treba da poštujemo. Želim ovom prilikom da pozdravim veliki uspjeh Vlade Crne Gore i resornog ministarstva i gospodina Andreja Milovića i cijelog njegovog tima koji su zaista posvećeno radili na izradi ovih zakonskih rješenja. Ono što moram reći negdje na sugestiji svih naših kolega vezano za ova zakonska rješenja, to je da svako zakonsko rješenje treba da prođe test vremena. Mi smo u prethodnom periodu i u svim nekim prethodnim godinama imali zakone koje smo donosili koji možda u nekim djelovima nisu pokazivali da su u praksi primjenjivi, pa su se ti zakoni mijenjali. Tako da i ako se i u ovim zakonskim rješenjima pokaže nešto u praksi da nije ostvarivo ili da ne daje dobre rezultate, negdje je logično da ćemo i same te zakone promijeniti, ali da su ova zakonska rješenja u ovom kontekstu u kojem se donose

zaista dobra. Želim samo da pomenem ono što smo negdje manje-više svi rekli, a i ministar pravde gospodin Andrej Milović, vezano za Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, jeste da će zaista omogućiti veći broj potencijalnih kandidata da se prijavi za oglas predsjednika Vrhovnog suda. To nam je zaista bitno. Moramo da znamo da trenutno nemamo predsjednika Vrhovnog suda i da imamo problem da zaokružimo tu instituciju i da je negdje predsjednik Vrhovnog suda zaista bitan kao starješina organa. Iako su sudije u svom radu potpuno nezavisne i samostalne, ali sa aspekta menadžera, rada na tim predmetima i provjera je nešto što prije moramo da završimo. Zaista, da se izabere osoba koja će biti dostojna te funkcije, jer od toga zavisimo i mi građani i cijeli ovaj pravosudni sistem i ona stvar - da se odblokira rad opšte sjednice Vrhovnog suda prilikom predlaganja kandidata za predsjednika Vrhovnog suda kojim je propisivanje polovina glasova umjesto dosadašnje dvotrećinske većine za predlaganje kandidata.

Ono negdje što zaista moram reći vezano za pravosuđe i za sudije, i gdje ste i vi, kolege, mislim svi danas govorili o tome da nama zaista fali sudija. Ali, mi smo se, takođe, našli u jednom velikom problemu da se naši svršeni studenti sa Pravnog fakulteta ne prijavljuju čak ni pripravnički staž da odrade u nekom sudu. Mi zaista negdje moramo da postavimo sami sebi pitanje zašto se to dešava. Nekako, u tom smislu obrazovanja i cijelog sistema, mi smo u svakom aspektu doživjeli određenu degradaciju. Nekada se znalo ko je bio sudija, ko je bio ljekar, to su bili ljudi od integriteta, časni i poštjeni ljudi, profesionalci. Nas je negdje taj sistem obrazovanja, koji smo godinama urušavali, doveo do toga da zaista sad imamo neke probleme. Mi kao društvo sistemski moramo da odgovorimo na te stvari. Tako da vjerujem da će ova zakonska rješenja i možda neki budući prijedlozi koji budu dolazili ići u tom smjeru, kao i što sada idu da se te stvari riješe. Tako da zaista očekivanja ove Vlade jeste da se što prije izabere sudija Vrhovnog suda.

Naravno, želim još jednom da ponovim da je ovo zaista istorijski dan, kao i sve što se tiče IBARA-a i usvajanja ovih zakona i da je Vlada Crne Gore odblokirala proces evropskih integracija. Mi moramo priznati, kao što vi tražite da se prizna da ste vi zaslužni što je Crna Gora postala nezavisna država, da ste zaslužni što smo postali dio NATO-a, ali vi morate da priznate da smo mi zaslužni za odblokiranje ovog procesa koji je bio zamrznut zadnjih nekoliko godina. Znamo da su u poglavlju 23 i 24 ništa nije radilo, znamo kakvo je stanje bilo u nekim oblastima, tako da sva zahvalnost u tom smislu za odmrzavanje ovog procesa i ulaska Crne Gore u Evropsku uniju, koji očekujemo ako nastavimo da radimo ovim tempom da će se zaista brzo desiti, jeste da dugujemo Vladi Crne Gore i svoj ovoj većini ovdje u Parlamentu. Svim ovim kolegama koji su zajedno sa nama radili, podržavali. Nije lako, ali kad ono čovjek zna da je na pravom putu onda je to zaista velika satisfakcija. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:45:53)

Zahvaljujem kolegici Nedović.
Imate pravo na komentar.
Izvolite, poslanik Vuković.

IVAN VUKOVIĆ (05.06.24 16:46:02)

Zahvaljujem.

Dobro, u Crnoj Gori je tradicionalno dug red i gužva kad se dijeli ordenje, to znamo i nije to najvažnija stvar. Ja sam rekao kad smo govorili, a često razgovaram i sa kolegama sa druge strane skupštinske sale, puno vremena provodimo zajedno i na Odboru i vani, trudimo se zbilja svi da pošaljemo jednu pozitivnu poruku iz Crne Gore, pa smo pričali recimo o iskustvima nama susjedne Hrvatske koja je ušla 2013. godine u Evropsku uniju. Malo ljudi se u principu sjeća ko je uopšte tada bio predsjednik i premijer, da ne govorimo o Skupštini, o skupštinskom odboru. Dakle, sa protokom vremena te neke stvari vrijede, ali ostaje to kapitalno postignuće za tu državu i za to društvo koje je otvorilo Hrvatskoj novu perspektivu vrlo intenzivnog razvoja u svakoj oblasti. Govorio sam o tome koliko sam bio pomalo i ljubomoran kao gradonačelnik, dok sam recimo razgovarao sa kolegama iz te države pa ja njima govorim o tome kako smo mi se snašli za toliko novca da kupimo nekih 15 autobusa, oni meni kažu - e ja sam dobio od Evropske unije dovoljno novca da kupim stotinu. Dakle, oni odmiču, a mi tapkamo u mjestu. Zašto tapkamo u mjestu? To je šlagvort na ovo što ste Vi konstatovali, odnosno moj komentar na to. Neće biti da je taj proces, kao što ste kazali, bio zamrznut sam od sebe. Prvo, nije bio zamrznut, intenzitet tog procesa je bio na jednom vrlo niskom nivou, ali Vi se sjećate, a ako se ne sjećate, ja ću Vas podsjetiti da su ove skupštinske klupe u tom periodu bile prazne, da je opozicija nakon parlamentarnih izbora 2016. godine dobar dio tog mandata provela u bojkotu Parlamenta, a odnos političkih snaga je bio takav da se kapitalno važne stvari i odluke za evropski put Crne Gore nisu mogle donijeti zato jer nismo imali kvalifikovanu većinu.

Dakle, jedna od osnovnih razlika ako uporedimo politički ambijent i ton u Parlamentu danas i u odnosu na taj period jeste odnos opozicije. Mi smo tu, mi smo danas tu, mi kritikujemo ove zakone zato jer želimo da ti zakoni budu bolji. Nismo van ove sale, mi radimo zajedno u odborima, mi dajemo konkretan i konstruktivan doprinos i to nam pripada, jer, ponavljam, mi smo partija i mi smo oni ljudi koji su trasirali evropski put Crnoj Gori i otvorili perspektivu da jednog dana Crna Gora postane 28. država članica Evropske unije. Ko god može pomoći u tom smislu, imaće i našu i moju ličnu zahvalnost, jer je to u najboljem interesu svih nas. Ali samo podsjećam, situacija u periodu 2016 - 2020. godina je bila bitno drugačija nego danas. Danas smo tu mi, ljudi stoprocentno posvećeni ovim stvarima o kojima govorim, ljudi koji podržavaju Vladu u svemu onome dobrom što radi na planu evropske integracije Crne Gore. Unazad osam godina u ovim klupama nije bilo nikoga. E kad nema nikoga, mnogo teže se neke stvari pomjeraju, mnogo teže se dolazi do kvalifikovane većine i mnogo teže se ispunjavaju obaveze iz evropske agende. Samo sam se javio čisto da ne bismo zaboravili na taj detalj koji je vrlo bitan u kontekstu priče o dinamici procesa evropske integracije Crne Gore tada i danas. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:49:45)

Zahvaljujem, kolega Vukoviću.
Imate pravo na komentar.
Izvolite. Poslanica Nedović.

JELENA NEDOVIĆ (05.06.24 16:49:53)

Samo ću kratko.

Razumijem poziciju kolega, ali sad ovo nije upućeno vama, jer kada su se dešavale te evropske integracije, kada su se otvarala poglavlja, niste bili u skupštinskim klupama već je bila neka druga postava Demokratske partije socijalista, koja je u tom momentu, to je moje mišljenje, pokazala da nema politički kapacitet da izgura taj proces. Evo vi možete da vidite da pokret Evropa sad ima taj politički kapacitet, da mi nekad smo potpuno jednoglasni što se tiče nekih zakonskih rješenja. Tako da za odsustvo tadašnje opozicije ja bih negdje krivila tadašnju postavu DPS-a, zato što nisu imali sluha za te ljude u klupama. Hajde molim vas samo da se prisjetimo recimo popisa, koji je Vlada Crne Gore dobila kao jedan, ako mogu reći žargonski, vruć krompir. Čim smo došli, formirali Vladu i sjeli u ove poslaničke klupe, mi smo uključili svakog u taj proces, mi smo ispoštovali svakog. Niko iz ove većine nije bio gluv na zahtjeve opozicije. Gospodin Spajić i potpredsjednici su sjeli sa svakim političkim subjektom, odnosno predstavnikom političkih partija da vide koje su to potrebe, šta se zamjera, šta je neophodno uraditi.

Ali, zaista tvrdim da tadašnja pozicija u kojoj je bila Demokratska partija socijalista, SDP, sad evo ne mogu se tačno sjetiti koja je konstalacija Vlade, i Bošnjačka stranka da, nijesu imali ispruženu ruku tada prema opoziciji, prema njihovim zahtjevima za neke ključne stvari, koji su oni mislili da izbore kao predstavnici svog naroda u Parlamentu Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:52:07)

Zahvaljujem, kolegice Nedović.

Nemate, u ime Kluba je već Vaš kolega Ivan Vuković iskoristio pravo. Možete diskusiju. Na raspolaganju vaš klub ima 10 minuta.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (05.06.24 16:52:41)

Samo me interesuje, jer volim nekada kvantifikujemo sve ono što govorimo, na osnovu kojih argumenata se tvrdi da tadašnja pozicija nije imala ispruženu ruku prema opoziciji. Koji su to argumenti, kada su bili, kada su se desili i da li za to postoje navodi, argumenti (tačno, jasno, kvantifikovano)? Da ne bismo davali odokativne i paušalne ocjene da li je neko bio otvoren ili ne.

Toliko od mene.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 16:53:17)

Zahvaljujem, uvažena kolegice. Vi ste uputili pitanje, a ja sada nemam pravo, po Poslovniku, da dam riječ kolegici Nedović. Ali, reći ću Vam da je to bilo poslije 2016. godine. Jedan dio pozicije je participirao u radu državnog parlamenta a jedan dio nije, sa jasnom argumentacijom. Ja sam uvjeren da će upravo te kolege koje tada nijesu participirale u parlamentu imati jasnu argumentaciju da Vam odgovore zbog čega su imali takav stav prema ovom domu.

Sada molim kolegicu Sonju Milatović da uzme riječ.
Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (05.06.24 16:53:53)

Uvažene građanke i građani Crne Gore,

Ne možemo govoriti o Zakonu o sudovima i o Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama, a da na samom startu ne pošaljemo jasnu poruku da je potrebno posvećeno i kontinuirano raditi na tome da se onima koji dijele pravdu u ime države Crne Gore obezbijede bolji uslovi za rad i da im se obezbijede veće zarade. Jer, rade jedan od najtežih i najvažnijih poslova za ovo društvo i ovu državu. U tom smislu, pozdravljam napore ministra Milovića, koji je u svojoj agendi kao cilj čini se jasno zacrtao poboljšanje položaja sudija. Još samo ostaje da zacrtano i ostvari, ali na pravno valjan način.

Dalje, u ovom uvodnom dijelu imam obavezu prema građankama i građanima Danilovgrada da kažem da tzv. racionalizaciju, kroz ukidanje Osnovnog suda u Danilovgradu, smatram korakom unazad za pravosudni sistem u Crnoj Gori, te da njihovo negodovanje tim povodom smatram apsolutno opravdanim.

Podgorički sud je, kao što znate, već preopterećen - još mu samo danilovgradsko odjeljenje fali. Ako je cilj da se uspori proces zadovoljenja pravde, a ja zaista vjerujem da nije, onda je ova odluka pravi put. Ipak, treba razumjeti da je ista pogrešna onda kada se gleda iz perspektive građanina i građanki Danilovgrada, koji žele zaštitu svojih prava pred sudom da traži u svom gradu. Kad je pravosudni sistem u pitanju, zaista smatram da država ne treba da poznaje sistem štednje. Ima toliko drugih polja na kojima se može uštedjeti. Neka se uštedi na primjer na polju reprezentacije Vlade, ili, da građankama i građanima bude jasnije - na iću i piću. Da se ne štedi na pravosuđu, o čijim rezultatima ili izostanku istih ću kasnije govoriti u daljem dijelu diskusije kroz dva konkretna slučaja.

Vraćam se na jedno od predloženih zakonskih rješenja. Meni ostaje nejasno, kako neko sa 36 godina života može biti ministar pravde, kao ugledni pravnik, najodgovorniji čovjek u državi za uređenje pravnog i pravosudnog sistema, ali mu, da bi bio član Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, po predloženom zakonskom rješenju, koje je danas na dnevnom redu, pored minimum 15 godina radnog staža kao advokat, notar, profesor, pravnih nauka ili na drugim pravnim poslovima - treba i minimum 40 godina života.

Dakle, Andrej Milović, kao ugledni pravnik sa 36 godina života u Crnoj Gori, 35, izvinjavam se, što sam Vam jednu godinu dodala, može da bude ministar pravde, ali ne može da bude član Sudskog savjeta. Baš kao što mi nije jasno zašto se briše dio koji se odnosi na 10, odnosno pet godina radnog iskustva kao sudije u slučaju izbora članova Sudskog savjeta iz reda sudija. Ipak, kazale su kolege već da i nijesmo imali dovoljno vremena, nemamo ni danas kao što ga nijesmo imali i na odborima da se bavimo pojedinostima iz zakona, jer je Vlada čekala posljednji čas da iste stavi u proceduru, pa je sad nekako sav pritisak na Skupštini da ova zakonska rješenja što prije usvoji kako bi Crna Gora dobila IBAR. U prilog tome govori i ono o čemu su pričale kolege Vukićević i kolega Mugoša, jer je ovo zaista, moram podvući prvi, ali prvi put da se desio propust u radu Zakonodavnog odbora, koji je prethodnih dana, moram vam kazati, odradio u Skupštini Crne Gore krvnički posao. U redu, jasno je da je IBAR interes javnosti i mi smo kazali da ćemo sve ove zakone, uz sve njihove manjkavosti, počev od nepoštovanja pravno-tehničkih pravila, pa dalje, zbog najboljeg interesa države podržati, a na ostalo ćemo u hodu reagovati i otklanjati ostatke i dileme koje mogu napraviti problem u praktičnoj primjeni - uz nadu da će se do kraja ove rasprave riješiti propust kojeg su i kolege evidentirale koji predstavlja problem sa aspekta ustavnosti.

Međutim, kad govorimo o ovoj temi, ne mogu da ne podsjetim na očigledno zaboravljenu temu koja otkriva svu neefikasnost našeg sistema. Ako su neki zaboravili, građani i građanke Crne Gore sigurno nijesu, do Višeg suda u Podgorici je prokopan tunnel, a mi ni dan danas ne znamo ko je iskopao tunnel do srca pravosudnog sistema Crne Gore. To nije bio film, to je bila stvarnost, koja je uznemirila crnogorsku javnost. Zamislite da svi u ovoj državi postupaju ažurno, kao Vladimir Novović kad treba brojati krtole i trešnje, đe bi nam kraj bio. Ne bi se desilo da počinioci ovog krivičnog djela u najkraćem roku ne budu otkriveni, no ne samo to, ne bi nikom drugom palo na pamet da nešto tako učini u Crnoj Gori.

Dalje, ima jedan slučaj koji je zaista mislim istorijski i suštinski najveći poraz crnogorskog pravosuđa. Jedna je porodica otac i kćerka, zbog rijaliti političara čijim je predstavama Crna Gora nažalost izložena u prethodne četiri godine, 15 mjeseci provela u pritvoru. Nakon 15 mjeseci ležanja između četiri zida iza rešetaka, Krstovićima je stigla oslobađajuća presuda. A imali smo priliku i kroz gostovanje da se upoznamo

sa tim kako je istraga tekla ili nije tekla i kako su nadležni organi radili, odnosno nijesu radili svoj posao. Ono najvažnije, ostaje pitanje koliku će štetu država morati da plati ovim ljudima, kojima nikakva materijalna sredstva ne mogu nadoknaditi preživljeno. Kako poslije jednog slučaja tunel koji nije rasvijetljen, a kad će biti ne znamo i hoće li biti ne znamo i čiji je interes to što do sada nije rasvijetljen takođe ne znamo i kako poslije ovakvog jednog pakla, kakav su preživjeli Krstovići, koje su pojedini političari, cirkusanti, ubirajući jadne i bijedne političke poene za cijeli život nehumano obilježili i kako poslije svih slučajeva koji ukazuju na selektivnost u postupanju onih koji ne bi smjeli da budu selektivni, a govorila sam o tome danas u okviru svoje prve diskusije, građanke i građani da vjeruju sudstvu, da vjeruju Tužilaštvu, da vjeruju pravnom i pravosudnom sistemu Crne Gore. Rekli bi neki - da dobijemo IBAR, pa ćemo o tome kasnije. Biral sam da o dva konkretna rješenja tj. slučaja govorim danas, jer neću da ćutim o izostanku pravde ili sprovedenoj nepravdi iako je istina na kraju pobijedila. Neću da ćutim o svim katastrofama koje pogađaju ovu državu i ovo društvo jer nam je IBAR važan. IBAR jeste važan, zato i glasamo za sve ove zakone uprkos svim njihovim nedostacima, ali IBAR nije zavjesa koja kad se spusti ne vidimo stvarnost koja nam se odvija pred očima i u sudstvu, i u tužilaštvu, i u zdravstvu, i u državnim preduzećima. IBAR - da, neefikasno sudstvo, selektivno tužilaštvo, uništena državna preduzeća - ne. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:02:39)

Zahvaljujem, kolegice Milatović.

Imamo još kolegu Oskara Hutera. Na raspolaganju u ime kluba imate bukvalno još jedan minut, ali naravno nastavljamo da afirmišemo zajedno duh tolerancije, tako da u tom kontekstu, gospodine Huter, izvolite.

OSKAR HUTER (05.06.24 17:03:00)

Hvala, predsjedavajući, u nadi da me nijednom nećete prekinuti u toku ove moje diskusije.

Ponukan diskusijom kolege prof. dr Vukovića i kolegice uvažene Nedović, želim vam ispričati jednu anegdotu, a tiče se kralja Nikole, odnosno ovog dijela o kojem je govorio gospodin Vuković - o medaljama i Crnogorcima. Jedne prilike je kralj Nikola dijeleći medalje dao jednom Crnogorcu medalju i ovaj je pitao - a zašto mene gospodaru? Tebe - nizašto, glasio je prvi dio odgovora i stao je, a onda je rekao - makar nijesi smetao. Zašto ovo govorim, gospođice Nedović? Iz razloga što bi dobro bilo da značajan dio vaše parlamentarne većine ne smeta, makar kada je IBAR u pitanju. Mislim da sam to neđe i zazreo u diskusiji uvaženog ministra Milovića.

Demokratska partija socijalista će uvijek, kako vam je rekao gospodin Vuković, uvijek, svaki čin, svaku aktivnost, svaku stvar koja se tiče napretka Crne Gore i ulaska u Evropsku uniju podržati svesrdno. U odnosu na prethodne tačke dnevnog reda, odnosno o cijelom setu zakona smo se izjasnili da ćemo ih podržati, jer one garantuju prohodnost ka magistralnom putu ka Evropskoj uniji, koji, morate priznati, smo mi sa svojim tradicionalnim partnerima trasirali mnogo ranije čak nego što su i neki politički subjekti koji danas bitišu u ovom domu bili uopšte u planu da postanu ili se pojavili na političkoj sceni. Takođe, važno je istaći da nije bilo naše mudrosti i vizije, danas mi bi bili vjerovatno neki okrug ili neka regija nekog drugog ili drugačijeg manjeg ili nižeg državnog uređenja nego što je još uvijek na snazi ovo koje zaista jeste. Vi to dobro znate, jer upravo znate odnos vaših kolega i mjeru njihovog odnosa prema ovoj državi, prema Ustavu ove države, prema zastavi, prema simbolima, prema himni, čak i prema dostignućima evropskim. Znao odnos gospodina Mandića i oko izlaska iz NATO saveza. Na sreću našu, a još uvijek na njihovu žalost, Crna Gora je država kakvom smo je mi obnavljali i stvarali. Za razliku od političkog djelovanja subjekata iz opozicije, koji su bili opozicija državi, mi smo opozicija onim negativnim stvarima, devijacijama, konotacijama, ali sa druge strane imate i u vašem dijelu parlamentarne većine one koji se čak i hvale sa tim da navijaju protiv reprezentativnih selekcija Crne Gore, naše države. Iz ovih klupa, kako sam već rekao, ne postoji inicijativa ili aktivnost koja neće biti podržana ukoliko se ona odnosi na prosperitet i uspjeh Crne Gore. Jedna od suštinskih razlika je i ta što se, sa jedne strane, vrše pritisci na javnost, a što je mnogo gore još, pritisci na sudstvo da se osude ljudi protiv kojih ne postoji nijedan dokaz. Sa druge strane, kada govorim o nama, mi vjerujemo da su nevini čak i oni za koje je sud utvrdio krivicu i za što postoji dokazi koje su dostavili međunarodni partneri. Preciznije, govorim o slučaju Državni udar. Zar on to i najupečatljivije i ne ilustruje? Opet ističem da mi vjerujemo u pravicu, a ne krivicu - makar dok se ona ne dokaže da je drugačija. To su civilizacijske razlike i radujemo se danu kada će one biti smanjene, ali u pravcu poštovanja svoje države, što bi da je sreće trebalo da je normalnost, a ne da ja o ovome danas držim slovo.

IBAR je, kako su i rekle kolege, neđe čarobna riječ ovih dana, ali smatram da je ne treba mistifikovati, ali ni umanjiti značaj IBAR-a. S tim u vezi, moja diskusija je i orjentisana u pravcu nedosljedne i selektivne

primjene zakona, a naša posvećenost donošenju zakona koje treba usaglasiti sa IBAR-om je neupitna. Ono što treba biti zadatak svih nas je da ispratimo implementaciju i da ne dozvolimo da usklađivanje ostane samo jedno obično slovo na papiru. Govorio je i kolega Nenezić iz SD-a o bojazni da li je konsenzus oko ove teme postignut kod vas u onoj mjeri u kojoj je on na strani parlamentarne manjine, koja, kako već rekoh, je trasirala i prešla značajan dio ovog puta. S tim u vezi ću podsjetiti i na izlaganje uvažene ministarke Gorčević, koja je u svom izlaganju rekla da je tadašnja parlamentarna većina na čelu sa DPS-om dvije trećine upravo zatvorila ovih poglavlja. Znači, obratite pažnju čini mi se da ono dolazi iz vaših redova i da je to bila njena konstatacija, uprkos opstrukcijama koje su se pojavljivale na tom putu. Razlozi za donošenje ovog zakona, tj. izmjena i dopuna ovog zakona su opravdani i zbog toga naglašavam, a i hitnost i potrebe njihovog donošenja ćemo pozitivno prema istima se odnijeti, a vremenom eventualno dopunjavati nedostatke ukoliko ih vidimo i manjkavosti na koje naiđemo.

Ono što smo čuli takođe iz ranijih diskusija da se sada govori o istorijskom trenutku i onda kažu - nama je drago što smo "dio istorijskog trenutka". E, sad malo ću malo karikirati i reći - nama je drago što je vama drago da ste dio ovog istorijskog trenutka. Vjerujem da danas makar trunčice osjećate ono što smo osjećali kada smo obnavljali ovu državu, uvodili je u NATO, ali i ostalih dostignuća koja smo ostvarili. Vjerujem da ćete braniti ponosno i tog zlatnog orla sa vaših revera ili barjak crnogorski koji je zajedno sa zastavom Evropske unije kada god se neko na njega okomi, a to i nije baš rijetko i to upravo od djelova parlamentarne većine. To je Crna Gora kojoj, bez obzira na partijsku pripadnost, treba svi da stremimo. Hvala, uvaženi predsjedavajući Pejoviću, što me nijeste prekidali. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:10:52)

Hvala, kolega Huter.

Zadovoljstvo mi je da možemo na ovakav način da zaključimo današnji radni dan.

Prije toga, za diskusiju se javio poslanik Miodrag Laković. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.06.24 17:11:11)

Hvala Vam, predsjedavajući.

Nisam imao namjeru da se javljam za diskusiju, ali s obzirom na to da ste u jednoj labavoj formi poštovanja Poslovnika danas dopustili kolegici Despotović da ima komentar na komentar kolegici Nedović. Ona je u tom komentaru postavila nama pitanje i mi nismo dobili priliku da odgovorimo, pa ću iskoristiti diskusiju da odgovorim na njeno pitanje. Koleginica Despotović je pitala kako to da parlamentarna većina u ranijem periodu nije imala pruženju ruku prema parlamentarnoj opoziciji i tražila je da to obrazložimo, dokažemo i kvantifikujemo.

Ne mogu da kvantifikujem, ali mogu da iskažem generalni stav u odnosu na tu temu. Mislim da je parlamentarna većina nakon 2006. godine svaku svoju predizbornu kampanju bazirala na jednoj tezi da se DPS sa svojim koalicionim partnerima bori za očuvanje Crne Gore, a da je Crna Gora ugrožena od strane parlamentarne opozicije. To ne možemo smatrati ispruženom rukom prema parlamentarnoj većini. Ta vrsta stigmatizacije vjerujem da je kod parlamentarne većine stvarala jedan osjećaj odbojnosti i animoziteta i prema vašoj politici i prema Demokratskoj partiji socijalista. Pripisaćemo to kontekstu jednog vremena koje možemo reći da je vrijeme i demokratizacije i demokratskog razvoja Crne Gore. Vjerujem da danas vi kao nova generacija političara ne biste tako tretirali opoziciju da nastupate iz ovih klupa, kao što i mi iz Pokreta Evropa sad ne nastupamo na taj način. Mi ne mislimo da sve ono što je opterećenje Demokratske partije socijalista koje vi nosite ugrožava Crnu Goru. Jer, mislimo da i vi jednako kao i mi čuvamo Crnu Goru.

Ono što se kao nekakva sintagma provlačilo nakon 2020. godine da će neko Crnu Goru da povede za Čačak, kada je došlo do promjene vlasti, vidjeli ste da se to neće desiti. Crna Gora neće nigdje poći osim u Evropsku uniju. Crna Gora neće biti ni u jednom savezu osim u NATO alijansi i Crna Gora danas slavi sedam godina pristupanja NATO alijansi. /Upadica/

To kažem Vama, kolega Huter. Samo da završim i napravim jedan zaključak. Postavili ste nam pitanje kako niste pružali ruku parlamentarnoj opoziciji na taj način. Danas pozdravljam vaš konstruktivan pristup. Vi danas, i moram reći ne samo danas, nego parlamentarna opozicija i u prethodnih nekoliko slučajeva i kada je izbor bio za Sudski savjet i za sedmog sudiju Ustavnog suda i u nekim drugim situacijama parlamentarna opozicija je pokazala konstruktivnost i državno odgovoran odnos.

U tom smislu, mislim da smo i mi, kao novi pokret i novi politički subjekt u ovom Parlamentu, dali svoj doprinos i da u tom smislu gradimo mostove i prema vama i prema svim parlamentarnim subjektima. Mislim da je za građane važno da svi zajedno odradimo ono što je nesporno za Crnu Goru važno i ono što su nam

svima nama građani dali mandat da uradimo, a to je da Crnu Goru primaknemo Evropskoj uniji. Zahvaljujem, kolege.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:15:32)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.
Imamo jedan prijavljeni komentar.
Imate pravo na komentar. Poslanik Vuković. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (05.06.24 17:15:49)

Zahvaljujem.

Gospodine Lakoviću, ne dovodeći u pitanje Vašu dobru namjeru, moram Vas korigovati. Jer, navodi koji su se čuli da su istiniti bili bi vrlo problematični za politički subjekt kojem pripadam.

Dakle, od prvog dana, nakon obnove državne nezavisnosti 2006. godine, tadašnji lideri Demokratske partije socijalista i ljudi koji su obavljali najviše državne funkcije u ime politike naše partije pozivali su tadašnju opoziciju da s vladajućim partijama podijeli teret odgovornosti za budućnost Crne Gore, uz samo nekoliko uslova. To je da se ta budućnost Crne Gore gradi na temeljima multientičke, građanske, antifašističke, sekularne države koja će imati dva vanjsko-politička cilja. Jedan je ulazak u NATO, drugi je ulazak u Evropsku uniju. Ti ljudi nisu htjeli da čuju za to. Nemojte da Vas podsjećam kako je izgledala Crna Gora 2016. godine. Nemojte da Vas podsjećam kako je izgledala Crna Gora 2015. godine. Dakle, ni ovaj bojkot Parlamenta u periodu 2016-2020. godina nije bio slučajan. Ne može biti izgovor - mi ne priznajemo izbore koje je priznao cio demokratski svijet. Zato nismo imali kvalifikovanu većinu. Zato nismo mogli brže ka Evropskoj uniji.

Šta se dešava, gospodine Lakoviću, kada se promijenila vlast u Crnoj Gori? Mi smo na temelju ovakvih kritika svi očekivali da ćemo mi da pojurimo ka tom cilju. Desilo se tri i po godine praznog hoda. Nama je izvještaj za prošlu godinu najgori otkako Evropska komisija izvještava o napretku Crne Gore na evropskom putu. Nema DPS- a da smeta, gospodine Lakoviću. Od avgusta 2020. godine ne smetamo, nego podržavamo, i sami kažete, i uvijek ćemo podržavati, i sutra kao vlast, i danas kao opozicija. Podržavaćemo jer je ovo naša politika i politika svih nas koji dobro mislimo državi Crnoj Gori. Ne može vam biti izgovor to što je DPS radio za neuspjehe ove ili iste ove u drugoj formi vladajuće većine kojoj pripada odgovornost za ove procese posljednje četiri godine. Ne govorim o spektakularnim rezultatima, da se ne zanosimo. Afirmativno govorim o njima u svakoj prilici, kolege su mi svjedoci, ali to nisu spektakularni rezultati. Kazala je ministarka Gorčević, to je rekao i kolega Huter, 60% posla je završeno 2020. godine uprkos ovim opstrukcijama, uprkos tome, gospodine Lakoviću, što mi nismo imali partnera kojeg vi danas imate. To je razlika.

Mi u ovome ne gledamo šansu da politički profitiramo. Da to radimo, danas bismo bili mnogo negativniji u odnosu na pojedine norme i ovoga zakona i svih zakona o kojima ćemo glasati sutra, ali ostavljamo to za naredna vremena. Jer, važno nam je da Crna Gora preskoči ovu prepreku na putu ka Evropskoj uniji. Mi takav odnos nismo imali, gospodine Lakoviću. Da smo mi imali ljude kakve vi imate danas, dobro je to, i to potvrđuje emancipatorsku politiku Demokratske partije socijalista, ti ljudi koji su htjeli maltene da zapale Crnu Goru da ne bi ušla u NATO danas kažu - ne, u redu je to, intimno oni tako ne misle pa im se nekad otme da kažu da se i dalje zalažu za to da Crna Gora izađe iz NATO-a, ali oni prate vas na putu evroatlantskih integracija koje smo mi trasirali. Danas ti ljudi nemaju problem da kažu - ne, Evropska unija je jedini put za Crnu Goru, a vi znate da ne tako davno oni su imali neke različite ideje o tome kako treba da izgleda politička budućnost Crne Gore.

Dakle, Crna Gora se promijenila, gospodine Lakoviću, zahvaljujući nama. Mi smo promijenili te ljude s kojima ste vi danas. Samo se plašim jedne stvari, da ih nismo promijenili u dovoljnoj mjeri i da će se vrlo brzo pokazati, a već se pokazuje onima koji to znaju da vide da vladajuća koalicija u ovoj formi nije održiva upravo zato što ti ljudi koji nijesu htjeli da podrže evropsku perspektivu Crne Gore onda kada smo mi govorili o njoj i dalje intimno ne žele ovo o čemu mi danas pričamo za Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:20:01)

Zahvaljujem, kolega Vukoviću.
Poslanik Laković ima pravo na odgovor na komentar.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.06.24 17:20:08)

Hvala, potpredsjedniče.

Kolega Vukoviću, svi se mijenjamo, svi politički subjekti se mijenjaju u Crnoj Gori i to je dobro. To znači da demokratski sazrijevamo, kao što je vaš politički subjekt demokratski sazreo pa je '92. godine sproveo jedan, kako bismo ga nazvali, prilično naštelovan referendum za državnu zajednicu. Demokratski je sazreo, pa je 2006. godine sproveo referendum za nezavisnost. Danas svi podržavamo nezavisnost, gotovo svi u Crnoj Gori. Isto tako, kada je u pitanju NATO, vrlo senzibilna tema imajući u vidu istorijat Crne Gore, istorijat međunarodnih odnosa. Ne treba nikome zamjerati što je u nekom prethodnom periodu bio na poziciji neutralnosti, na poziciji protiv učlanjenja Crne Gore u NATO alijansu, ali danas svi imamo benefite od našeg članstva u NATO alijansi. Kada su u pitanju pregovori, tačno je da ste vi jedan duži niz godina kao najveći politički subjekt u vlasti vodili te procese, ali podsjetiću da se oni vode od 2012. godine, da smo u jednom momentu imali i neformalnu klauzulu balansa koja se može povezati sa protivustavnim imenovanjima, da se sada ne osvrćem na taj dio.

U svakom slučaju, bilo da su geopolitičke okolnosti, bilo da su okolnosti na domaćem planu, mi danas moramo priznati da smo kao Crna Gora napravili ogroman iskorak i afirmisati učešće svakog političkog subjekta na tom planu. Mislim da nije ni društveni trenutak da tražimo nekome mane iz prošlosti što je nekad govorio u odnosu na neku temu. Jer, svi se možemo vratiti unazad pa naći svakome od nas i pojedinačno i kolektivno da nije ostao na istim pozicijama koje je nekad zastupao.

Završio bih zaključkom da imamo potrebu ispred Evropa sad da iskažemo zadovoljstvo konstruktivnom raspravom, zadovoljstvo time što smo danas na istom zadatku. Vjerujem da ćemo i ubuduće ovako važna pitanja za Crnu Goru rješavati zajedno. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:22:45)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Ovim smo iscrpili sve diskusije po ovoj tački dnevnog reda.

Da li predstavnik Vlade želi završnu riječ? Želi. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (05.06.24 17:22:54)

Hvala, potpredsjedniče Pejoviću.

Zakružio bih kompletnu našu diskusiju sa par bitnih završnih teza. IBAR je pola puta. Pozitivni IBAR je da smo stigli na pola puta i da ulazimo u završni dio evropskog puta. Moramo govoriti istinu, a istina je da nikada ne bismo došli na pola puta da neko nije trasirao ranije taj put. U priči o evropskim integracijama ne smijemo zaboraviti profesoricu Gordanu Đurović i njen tim koji je započeo ovaj put. Mi možemo samo da se zahvalimo tim ljudima i da kažemo - hvala vam na svemu što ste radili na putu evropskih integracija, jer zahvaljujući vama i vašem timu mi smo danas na pola puta do ulaska u EU. Nadam se da ćemo svi zajedno to ostvariti glasanjem za ove izmjene i dopune predloženih zakona, izmjene i dopune koje smo radili vrlo odgovorno sa Venecijanskom komisijom i Evropskom komisijom, koje će nam pomoći da uđemo u završnu fazu dobijanja završnih mjerila. Ali, ovaj put je počeo nakon referenduma kada smo potpisali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i trasirali tada evropski put.

Takođe, želio bih da istaknem radi onih koji su rekli da ova Vlada nije ništa radila po pitanju ovog zakona i da ju je dočekao utvrđeni tekst. Kolega Jauković me je podsjetio da je tačno 11 sjednica radnih grupa od decembra mjeseca, višesatnih radnih grupa na kojima su učestvovali veliki broj tužilaca, sudija, eksperata i zaposleni Ministarstva pravde, uključujući i mene na nekim sjednicama, gdje smo radili na izmjenama i dopunama ovog teksta i u komunikaciji sa Venecijanskom komisijom i Evropskom komisijom implementirali ono što taj i tada utvrđeni tekst koji smo zatekli uopšte nije verifikovao, ni implementirao, niti primijenio. Tako da, čisto istine radi da se zna koliko je radilo Ministarstvo pravde od decembra mjeseca kada je u pitanju ovaj zakon.

Kada je u pitanju termin ugledni pravnik, reći ću vam iskreno da neko sa 35 godina, po mom ličnom shvatanju, ne može biti ugledni pravnik. Potpuno podržavam da je, po ovom sada novom rješenju koje je uz saglasnost Venecijanske komisije i preporuke i Evropske komisije dobilo zeleno svjetlo, potpuno ispravno je da ja kao neko ko ima 35 godina nisam još ugledni pravnik. Podsjetiću vas da, kada sam bio advokat 2021. godine, kada se mijenjao Zakon o Državnom tužilaštvu i bila je tema ugledni pravnici u Tužilačkom savjetu, tada sam problematizovao da mladi advokati, tada moje kolege, ipak pitanje je da li je riječ o uglednim pravnicima zbog godina iskustva i da je ugledni pravnik ipak neko ko treba dobro da oguli svoje cipele. Mislim da i meni predstoji taj put, nije to kratak put. Treba dosta da budu istrošene cipele jednog pravnika,

ekonomiste ili nebitno koje struke, da bi mogao da dobije titulu uglednog u svojoj oblasti. Što se tiče lično mene, polazim od sebe, sa 35 godina i šest, sedam godina iskustva u pravosuđu ne mogu biti ugledni pravnik. Preda mnom je dug put da bih to mogao možda da kažem na kraju svoje karijere ili kada napunim godine koje treba. Tako da 40 godina života i 15 godina radnog staža je negdje minimum minimuma koji je prihvaćen. Jer, ako saberete koliko treba nekome dok završi fakultet, prođe pripravnički staž i onih 15 godina iskustva, to je minimum četrdesetak godina i zato smo radili to usklađivanje sa stažom od 15 godina.

Što se tiče 67 godina koje problematizujemo danas i prije, tu sam potpuno otvoren da do petka vidimo oko tog rješenja. Ne treba da se držimo ničega što se kaže kao pijan plota. Ukoliko većina prevlada da je to rješenje ipak u određenoj mjeri sporno sa Ustavom, a znate kako kažu dva pravnik - tri mišljenja, meni nije uopšte sporno da to rješenje kroz amandmansko djelovanje prihvatimo da ostane 65, a da, kao što je kolega Mugoša rekao, otvorimo tematsku sjednicu, jednu ili dvije, gdje će doći predstavnici Ministarstva pravde, da napravimo zajedničko mišljenje sa koliko godina da se odlazi u penziju u crnogorskom pravosuđu i da se onda zajednički pristupi izmjenama Zakona o PIO i drugih zakona da bismo sve to uskladili i da imamo i za sudije i tužioce.

Moje lično mišljenje je da je sudija pasivna funkcija, tužilac je aktivna funkcija. Praksa u svijetu i Evropi je da su sudije uvijek malo starije i imaju liberalniji limit za odlazak u penziju. Negdje je to i 70 godina. Ipak, tužilačka funkcija mnogo više troši od sudijske, iako je sudijski posao neizmerno težak. Vi vidite da se i ja, takođe i Ministarstvo pravde i Venecijanska komisija, s jedne strane i Evropska komisija sporimo sa određenim dijelom izvršne vlasti oko toga treba li poseban zakon o zaradama.

Ja vam kažem, ako želimo da napravimo nešto od crnogorskog pravosuđa, tu su potrebne investicije. Nije prihvatljivo da sudija Osnovnog suda ima manju platu od načelnika u ministarstvima sa dodatkom ili generalnog direktora u ministarstvu bilo kojem. To su ljudi koji sude od 300 do 400 predmeta godišnje. Njihova odgovornost je mnogo veća nego nekog ko radi, svaka profesija je časna i poštena ako se tako radi, ali recimo neko u ugostiteljskom objektu sa dobrim bakšišom ima platu mnogo veću od sudije Osnovnog suda, a mi smo prvi da kritikujemo odluke tih ljudi. Zato sam rekao prije dva dana na Odboru jedan plus jedan za ulaganje u pravosuđe nije dva. Jer, to je nešto što se višestruko vraća i mi moramo tim ljudima dati finansijsku nezavisnost. Ako imate sudiju koji radi van svog mjesta, sudije Osnovnog suda i van svog prebivališta - to je čovjek koji plaća stan i njemu, kada plati račune, ostane od 500 do 600 eura, a možda i manje da živi cijeli mjesec. Ako mislite da neko s tim može da živi, onda stvarno ne znam šta dalje.

Zato, Ministarstvo pravde i lično ja kao ministar ne prihvatamo da nemamo poseban zakon o zaradama o pravosuđu. Boriću se do kraja da izdvojimo taj zakon, da obezbijedimo u što kraćem roku novi zakon, to je bilo na snazi do 2015. godine. Jer, pravosuđe je iznad državne službe zbog bitnosti pravosudnog sistema za jednu državu i vladavinu prava i da na neki način počnemo da ih nagrađujemo i poboljšavamo njihove uslove za rad da bi ti ljudi mogli da žive dostojanstveno. Nažalost, sada nemaju dovoljno sredstava, pojedine sudije čak ni da žive na minimumu uslova koji su potrebni.

Zbog toga moramo više da investiramo u crnogorsko pravosuđe. Zato sam u okviru Ministarstva pravde formirao i Direktorata za kapitalne investicije u okviru pravosuđa da bismo im na neki način i poboljšali uslove i objedinili u jednom direktoratu sve projekte građevinske koji se odnose na pravosuđe. Jedan tim u Ministarstvu pravde bi radio na tome da poboljšamo kako zgrade i objekte, da radimo na pravosudnom kvartu i da dobijemo i novi zatvor i sve što treba da bismo uslove tim ljudima dali, a onda od njih da tražimo rezultate. Mi smo njima dali praktično Golfa dvojku, a tražimo da se trkaju sa formulama. To nije prosto normalno i od njih ne možemo očekivati vrhunske rezultate kada mi kao država nijesmo uradili dovoljno. Ali, to ne znači da se ne trudimo, to ne znači da se ne borimo, za to ćemo se boriti dalje, da im se poboljšaju uslovi.

Kada je u pitanju deblokada Vrhovnog suda, sami znate, spomenuli ste, gospodine Vukoviću, kada ste bili gradonačelnik, jasno Vam je iz svakodnevnog života da neke situacije nam nametnu da moramo neka rješenja da donesemo da bismo deblokirali. To ne znači da će to biti možda dugotrajno rješenje, ali mi prosto moramo određenu situaciju da prevaziđemo. Ukoliko se to pokaže da dugoročno može da opstane, to će opstati. Ukoliko se pokaže da je to bilo dobro samo jednokratno ili da ne može da se održi, mi ćemo svakako norme koje se tiču ovoga mijenjati.

Ali, zbog toga što imamo završna mjerila, mi ćemo ove zakone nastaviti da unapređujemo i mijenjamo, mijenjamo ih fazno upravo ne zato što su sada ove promjene loše ili zato što su one privremene ili kako neko reče za jednokratnu upotrebu. Ne. One su samo neophodne i nužne promjene koje smo mogli da izvršimo sada u najkraćem roku da Crna Gora dobije sada IBAR i uhvati priključak da bude dio EU do 2028. i 2029. godine. Jer, ako sada propustimo IBAR, Crna Gora ide u onu drugu fazu drugi ciklus proširenja, a to su proširenja poslije 2030, poslije 2033. i zbog toga mi moramo fazno da mijenjamo zakone, a to je samo neophodne norme. Jer, ja sam govorio i u posjetama kada sam bio u državama članicama EU, Crna Gora hoda po tankoj liniji. Iznad je evropska Crna Gora, ispod je možda neka nova Bosna ili neka neuspješna državna priča gdje će se neko za 10, 15 godina zapitati a što uopšte takva država da postoji kad je neuspješna.

Zato je nama IBAR i privremena mjerila i pozitivno mišljenje i evropske integracije najbitnije nešto trenutno u istoriji Crne Gore - upravo zbog toga da bismo bili iznad linije i da bismo išli ka EU, a ne potonuli da neko za 10 ili 15 godina kaže - pa možda ovakva država ne treba da postoji.

Kada je u pitanju član racionalizacije, potpuno sam saglasan sa nekim tezama, vrlo sam rezervisan prema određenim stavovima po pitanju racionalizacije crnogorske sudske mreže. Mi smo išli na minimum prihvatljivosti od strane naših međunarodnih partnera, ali ovo nije definitivni plan. Gotovo svi sudovi su nam prenatrpani, tako da još jednom treba da razmislimo i nakon IBAR-a, da razgovaramo sa našim partnerima i da vidimo da li je pametno neke sudove zatvoriti, odnosno transformisati u odjeljenja, šta treba da radimo zato što mislim da je zrelo da neka odjeljenja postanu sudovi. Ali, ovo je kažem minimum minimuma koji od nas traže vezano za IBAR i ovo je nešto što ćemo i dalje preispitivati i komunicirati sa Evropskom komisijom, da vidimo koliko i kod njih postoji volje za ovim. Mislim da crnogorsko pravosuđe još nije zrelo za gašenje pravosudnih institucija. Šta više, mislim da je zrelo da neke opštine u kojima imamo porast stanovnika dobiju svoj sud umjesto odjeljenja. Tako da nije ovo završena stvar, nemojte oko toga da se opterećujete, pogotovo kada je sud u Danilovgradu u pitanju. Tek treba da vidimo što ćemo, kako ćemo oko toga. Uglavnom, jedan od planova jeste da se transformiše iz suda u odjeljenje, a to znači da se gubi samo pozicija predsjednika suda, da ostaju sve sudnice i sve sudije, ali opet kažem - nije ovo nešto što je definitivno, biće još diskusija o ovome, biće još razmatranja oko ovoga. Moramo da vidimo u narednom periodu šta i kako da ne bismo došli u situaciju kao što je bila recimo Albanija, gdje smo imali potpuni kolaps sistema kada su pokrenuli onda vetinge, falilo je sudija i tužilaca, Crnoj Gori fali 50 sudija. Zato smo mi išli sa blagom liberalizacijom uslova po pitanju i Sudskog savjeta, preko 50% crnogorskih sudija ima manje od pet godina iskustva. Zato smo išli sa liberalizacijom uslova koji je uslov, odnosno koliko iskustva treba da ima sudija iz reda sudija kad bi bio član Sudskog savjeta.

Tako da sve u svemu, uradili smo maksimum što smo mogli po ovom pitanju. Jesmo li mogli bolje? Uvijek se može bolje. Ima li grešaka? Ima, pogotovo kad se brzo radi, kada je veliki napor u pitanju, kada moramo da izađemo u susret svakodnevnoj komunikaciji koju imamo sa Venecijancima i Evropskom komisijom. Ali, vjerujte, opet kažem - cilj je samo jedan, a to je zeleno svjetlo da dobijemo od strane Evropske komisije za IBAR, a da ovo što mijenjamo da rezultate. Vjerujem da će dati, zato što to nijesu naše samo ideje koje smo mi izmislili, već je to nešto što godinama Venecijanska komisija nama spočitava. Ali, po prvi put ova Vlada je bila spremna i ovo Ministarstvo da sve to prihvati, da implementira ova rješenja i da ih da vama na izglasavanje. Toliko od mene za danas.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.06.24 17:36:44)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.

Nastavljamo sa radom sutra u 10.00 časova sa sljedećim tačkama dnevnog reda: Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Uvažene kolegice i kolege, vidimo se sutra u 10.00 časova.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:22:14)

Kolege poslanici nastavljamo **Sedmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na objedinjeni pretres o **Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu i Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Andrej Milović, ministar pravde, i Aleksandar Bakrač, državni sekretar u Ministarstvu pravde. Sjednici prisustvuju i Momir Jauković, generalni direktor Direktorata za pravosuđe i Jelena Grdinić, generalna direktorica Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo. Izvjestioci odbora su: Vasilije Čarapić, Bojana Pićan i Artan Čobi u ime Zakonodavnog odbora, i Vasilije Čarapić, Jovan Jole Vučurović i Nikola Rovčanin u ime Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obraloženje? Želi.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 10:23:30)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici,

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu pristupilo se u cijelju jačanja samostalnosti, odgovornosti i efikasnosti Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta. Svrha izmjena ovog propisa jeste unapređenje zakonskih odredbi koje se odnose na izbor državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava, njihovo upućivanje i raspoređivanje, ocjenjivanje i etičku disciplinsku odgovornost, kao i sastav i rad Tužilačkog savjeta, kao i usaglašavanje ovog zakona sa međunarodnim standardima i preporukama Venecijanske komisije i Evropske komisije. Takođe, jedan od razloga za izmjene Zakona o Državnom tužilaštvu sadržan je u izvještajima Evropske komisije za Crnu Goru gdje su date preporuke da Zakon o Državnom tužilaštvu tek treba da se izmjeni uvažavajući sve već postojeće preporuke Evropske komisije, mišljenja Venecijanske komisije, kao i preporuke grupe država Savjeta za brobu protiv korupcije, poznatiji kao GREKO i uskladi sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima o nezavisnosti pravosuđa i autonomiji tužilaštva, kao i njihovoj nepristrasnosti, odgovornosti i profesionalnosti.

Donošenje ovog zakona i njegova efikasna implementacija je od izuzetnog značaja za ispunjenje privremenih mjerila u pregovaračkom Poglavlju 23 - Pravosuđe i temeljna prava, kao i za dobijanje Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila IBAR. Predložena izmjena zakona omogućava da se unaprijedi materijalna nezavisnost državnih tužilaca, da se smanji rizik od političkog uticaja na Tužilački savjet i uspostavi adekvatan balans u njegovom sastavu između članova iz reda uglednih pravnika i državnih tužilaca. Takođe, da se brže i lakše popune upražnjena tužilačka mjesta, da se odredbe u određivanju vršioca dužnosti VDT-a usklade sa preporukama Venecijanske komisije, da se unaprijedi sistem ocjenjivanja državnih tužilaca tako da bude objektivniji i zasnovan rezultatima rada, da se unaprijedi bilans ostvarenih rezultata na polju etičke i disciplinske odgovornosti državnih tužilaca. Zakon je usaglašen sa preporukama Venecijanske komisije i dopunjen predlozima sa javne rasprave, a pozitivno mišljenje dala je i Evropska komisija.

Ono što bih posebno istakao jeste da su predstavnici Specijalnog državnog tužilaštva i glavni tužioci u Crnoj Gori u borbi protiv mafije direktno bili uključeni u radu Radne grupe, da su većina rješenja odnosno sva rješenja prošla filter Specijalnog državnog tužilaštva i Vrhovnog državnog tužilaštva i gospodina Markovića.. Sve preporuke Venecijanske komisije su takstativno ispunjene, one glavne koje su apostrofirane da su potrebne za dobijanje IBAR-a i unapređenje ovog zakona i da je na sve to Evropska komisija, za svako rješenje, za svaku tačku i svaki zarez dala zeleno svjetlo, nakon rigorozne kontrole. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:27:02)

Zahvaljujem, ministre Miloviću. Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Sada prelazimo na diskusije i molim poslanika Borisa Bogdanovića da uzme riječ.

Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (06.06.24 10:27:16)

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, dijelu tužilačke organizacije čiji je šef meta konstatnih kontinuiranih višemjesečnih napada. Dakle, glavni specijalni tužilac gospodin Novović je meta napada samo zato što se ne bavi trivijalnim stvarima. Samo zato što saobraćajne prekršaje ne pretvara u antetate protiv države, samo zato što humanost ne naziva zločinom ili samo zato što ne hapsi protestante protiv Vlade i protiv vlasti i goni ih kao učinioce najtežih krivičnih dijela. Gospodin Novović je gonitelj najtežih krivičnih dijela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije, od krivičnog dijela teškog ubistva i ubistva preko krivičnih dijela šverca narkotika, odnosno opojne droge i cigareta do šverca višemilionske i višemilijardeske pljačke ove države. Dakle, u ovoj državi je gospodin Novović, zahvaljujući pojedincima i grupama, postao neprijatelj broj jedan, samo zato što nije savio koljena pred kriminalcima i pred mafijom, nego je zajedno sa bezbjednosnim sektorom razbio sve zidove nekažnjivosti za decenije zaštićena lica. Uhapsio je - dva bivša direktora Uprave policije, dva pomoćnika direktora Uprave policije, glavnog specijalnog tužioca, specijalnog državnog tužioca, predsjednika Privrednog suda, predsjednicu Vrhovnog suda, desetine članova odnosno šefova organizovanih kriminalnih grupa i na stotine članova kriminalnih organizacija, lica koja su bila strah i trepet u ovoj držvi, a sada su samo relikti vremena u kojem je, nažalost, zlo moglo vladati. E sada lisice na rukama tog zla zveče u hodnicima kriminalne piramide tamo gdje je nekada vladalo bezakonje i strah, a sada samo panika među glavnim nalogodavcima. Zvuk tih lisica u hodnicima kriminalne piramide je zvuk pobjede naroda i države Crne Gore nad članovima i šefovima organizovanih kriminalnih grupa i izvršiocima najtežih krivičnih dijela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije. To je zvuk pobjede i zvuk pravde koja dolazi po svoje i po one koji su

decenijama mislili da su iznad zakona. Dakle, čovjek koji na međunarodnom nivou dobija prestižnu nagradu, šampion borbe protiv korupcije u Crnoj Gori je postao šampion u primanju udaraca od strane zaštitnika mafije i od strane onih koji bi trebali da budu prvi na braniku zakona, ali ne zakona džugle, nego zakona ovog Parlamenta.

Poštovani građani Crne Gore, nije da mi ovo nijesmo očekivali, znali smo mi da je mafija spremila šake za udarac, ali što se tiče ovog bezbjednosnog sektora i ovog visokog doma i naših poslanika ja im poručujem da su i naše šake spremne. Ne samo za gard, nego da uzvratimo još jače i da im poručimo da ih se ne bojimo, da ih se ne plašimo, ni njih, ni njihovih šefova, ni njihovih nalogodavaca, ni njihovih organizatora koji vuku konce iz sjenke, ni njihovih prljavih izvršitelja koji su samo pioni u njihovim rukama. Ti pioni, poštovani građani Crne Gore, su ljudi koje smo mi nekada, zajedno sa vama, zvali čuvarima pravde, a sad su samo obična osumnjičena lica u lancu izvršilaca najtežih krivičnih dijela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije. To su lica koja su svoja zlodjela pokušala režirati drugačije i prepisati nevinim ljudima, ali gospodo to nije njihova režija, to nije njihov scenario, to je djelo političkih umjetnika onih koji su pokušali pod krinkom straha i pravde zaustaviti pravdu i borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Samo da nas mafija ne smatra plašljivima. Vidjeli smo mi puno toga. Vidjeli smo mi čak i one koje mafija natjerala da stave tačku na svoj život, ne bi li učutkali istinu koja je mogla da protrese temelje ove države, pa se pitamo da li pojedini iz zatovra pišu porodici ili drže govor mafiji. Znamo mi dobro čitati između redova, nijesmo mi nimalo naivni, pa da ne znamo, poštovana gospodo i poštovani građani Crne Gore, da napravimo razliku između stvarne žrtve i onih koji da imaju petlje i hrabrosti bi se žrtvovali da bi zaustavili borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Znamo mi napraviti razliku između stvarnih heroja i kukavica koje se kriju iza lažnih maski. Vi koji se krijete iza lažnih maski, koji se krijete iza zločinačkih dogovora, vi koji ste pljačkali ovu državu, vi koji se krijete iza kodnih imena, vi koji se krijete iza šifrovanih aplikacija da znate da je vaše vrijeme stalo. Sva vaša djela, sva vaša zlodjela sada dolaze na vidjelo, jer pravda vidi sve, pravda je neumoljiva, i pravda dolazi po vas. Svi vaši trikovi, sve vaše radnje, svi vaši zločini sada su samo mračno kukavičko sjećanje. Svi vi koji ste se kukavički borili protiv svojih oponentata perom natopljenim otrovom mržnje sada je vaše vrijeme isteklo. Svi vaši metodi i sva vaša korupcija sada je samo blijedo sjećanje. Tako da borba za pravdu ne staje ovdje sa ovim zakonom ili sa ovim IBAR-om nego ovdje i sada počinje, i što se nas lično tiče to vam obećavamo, pravda će vas pregaziti, a istina osuditi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:34:00)

Zahvaljujem, kolega Bogdanoviću.

Sada molim poslanika Jevta Erakovića da uzme riječ, a poslanika Armena Šehovića da se pripremi. Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (06.06.24 10:34:12)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, uvaženi ministre Miloviću,

Drago mi je što ste danas sa nama, i počeo bih ovu moju današnju diskusiju sa jednim citatom koji ste Vi juče izgovorili u Skupštini. Dakle, utvrdili ste da je IBAR samo pola puta na putu Crne Gore prema Evropskoj uniji, i Crna Gora ne bi došla u ovu poziciju da neko prije toga nije trasirao taj put. Posebno ste se zahvalili istaknutim predstavnicima vlada iz doba Demokratske partije socijalista koji su napravili zaista, kao što se Vi rekli, i ono što svi treba da znaju, mukotrpan put i veliko odricanje da bi Crna Gora došla u ovu poziciju. Nijeste samo Vi nego i ministarka Gorčević koja najviše implementira, koja je najviše zainteresovana, s ozbirom na referat koji pokriva za put Crne Gore prema Evropskoj uniji i iz njenih usta smo, takođe, čuli takve konstatacije. Mislim da je to jedini normalan put Crne Gore prema Evropskoj uniji da se svakom priznaju ona velika dostignuća koja je neko postigao u prethodnom periodu i da konačno svi znaju da ništa ne počinje od njih i da se ništa ne završava sa njima, da je potrebno bilo ogromno vrijeme i ogroman trud da Crna Gora dođe u ovu poziciju. Došli smo zahvaljujući, ponoviću, naporima prethodnih vlada, a svakako ne smijemo i nećemo anulirati ni ono što je ova Vlada uradila na tom putu, istina u kratkom vremenskom periodu, ali ono što je mogla u tom kratkom vremenskom periodu da uradi, vidimo jednu težnju da se ovi preduslovi ispune.

Ono što ste, takođe, juče konstatovali da Crna Gora hoda po tankoj liniji. Rekli ste da je iznad evropska Crna Gora, a ispod neka nova Bosna ili neuspješna evropska država. Apsolutno podržavamo i ovaj Vaš stav i slažemo se da Crna Gora hoda po jednoj tankoj liniji i, ne samo za IBAR nego za mnoge procese koji se, nažalost, danas odvijaju u Crnoj Gori.

Gospodine Miloviću, neko se sjetio prilikom hoda po toj tankoj liniji kada nam je važno da što prije usvojimo sve ove zakone i da pošaljemo jasnu poruku Evropskoj uniji da smo zemlja koja želi da bude iznad

te tanke linije neko se sjetio da baš u tom trenutku kandiduje i rezoluciju u Jasenovcu. Vaši dojučerašnji politički drugari, kojima je izgleda sada u ovom trenutku stalo do političkih egzibicija, čiji je to zahtjev to je manje važno u ovom trenutku, mnogo je važnije koji su politički egzekutori u ovom trenutku spremni da Crnu Goru udalje od evropskog puta. Odnos prema našem susjedu koji je član Evropske unije, prema susjedu ima i mehanizam da zaustavi Crnu Goru prema evropskim integracijama usljed našeg, mogu reći u ovom trenutku neshvatljivog poteza, šalje jednu jasnu poruku da postoje strukture koje žele Crnu Goru upravo da spuste ispod te tanke linije. Rekli smo ko su direktni izvršioци tih naloga. Ali, moramo ipak konstatovati da nije sve ni tako loše u ovom trenutku u crnogorskom Parlamentu, vidimo da oni koji su do juče bili veliki protivnici i evropskih integracija i protivnici NATO-a da prihvataju neke uslove koji bi ranije bili potpuno neprihvatljivi, vidimo da je progutana Rezolucija o Srebrenici. Uprkos jakoj retorici koja je bila risutna i ovdje u Parlamentu, ali čini mi se mnogo više u beogradskim medijima nego bilo gdje drugo, da ta gospoda i dalje podržavaju ovu Vladu i da su spremni zarad, vjerovatno, pozicija, ne vidim neke druge razloge, da i dalje podržavaju ovu Vladu ili je zaista nastupila jedna nevjerovatna politička emancipacija u crnogorskim političkim strukturama onih koji su ranije bili protivnici ovih ideja. Ako smo to svi zajedno uspjeli da ih dovedemo na naš put i da shvate kolike su prednosti evropskih integracija i značaj NATO-a i značaj potvrđivanja genocida i svega onoga što se dešavalo u mračnoj prošlosti onda zaista moramo da ih pohvalimo i da konstatujemo da smo uspjeli u tome.

Pored ovoga, podsjetiću da je i premijer Spajić nedavno izjavio da je Crna Gora spremna da pošalje i značajno veći broj crnogorskih vojnika na Kosovu u okviru NATO misija, i to je nešto što je prihvatljivo i kažem vam što, ukoliko je u pitanju emancipacija zaista pozdravljamo u pravom smislu.

Što se tiče konkretno tužilačkih zakona, kao što ćemo glasati za ostale zakone u okviru IBAR paketa, tako ćemo i za ovaj. Smatramo i podržavamo iako ne bih da komentarišemo neku pojačanu retoriku koja prati rad Tužilaštva, mislim da osnovna poruka i osnovni cilj rada Tužilaštva sa naše strane mora da sadrže svoje struke, da pripadaju onoj strukovnoj organizaciji u Crnoj Gori kojoj politika ne može ništa. Nažalost, čini mi se u posljednje vrijeme da smo svjedoci jednog političkog orkestriranog procesa gdje vidimo direktan politički uticaj na rad Tužilaštva, što dijelom od političkih struktura, što dijelom od pojedinih medija. To je ono što smeta u ovom trenutku i to je ono što je jasan pokazatelj da nemamo nezavisno Tužilaštvo, u pravom smislu, kako bi ono trebalo da bude.

Prema tome, naše insistiranje je da se sve mafijaške strukture u Crnoj Gori sankcionišu, naša je poruka ko se god ogriješio o zakon da treba da odgovara za to, ali naša poruka je da nema političkog progona, naša poruka je da nema procesa koji traju u nedogled, da nema procesa koji su godinama prisutni na jednoj tihoj vatri i onda sa vremena na vrijeme se pojačavaju. Tako da poruka za gospodu iz Tužilaštva, molim vas da brzo i efikasno rješavate sve predmete i nema nikakve potrebe da se to odlaže u nedogled. Naš stav i naša podrška prema nezavisnom Tužilaštvu i veliki protest, ne samo nas, neko velikog broja građana Crne Gore na ogromni politički uticaj kojem je podložno Tužilaštvo u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:43:11)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću. Sada molim poslanika Armena Šehovića da uzme riječ, a kolegu Filipa Adžića da se pripremi. Izvolite.

ARMEN ŠEHOVIĆ (06.06.24 10:43:21)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani građani,

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu omogućuje jačanje samostalnosti i efikasnosti u radu državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta. Svrha izmjena ovog propisa jeste unapređenje koje se odnosi na izbor državnih tužilaca i rukovodilaca, njihovo ocjenjivanje, kao i usaglašavanje ovog zakona sa međunarodnim standardima i preporukama Venecijanske komisije.

Usvajanje ovog zakona i njegova uspješna implementacija je od velikog značaja za ispunjeje mjerila i pregovaračkom Poglavlju 23, kao i za dobijanje izvještaja ispunjenosti privremenih mjerila IBAR.

Ovim zakonom unapređuje se materijalna nezavisnost državnih tužilaca kroz donošenje posebnog zakona o zaradama nosilaca pravosudnih funkcija, u skladu sa međunarodnim standardima. Takođe, usvajanjem ovog zakona smanjiće se rizik od političkog uticaja na Tužilački savjet i uspostaviti balans između članova iz reda uglednih pravnika i državnih tužilaca. U tom kontekstu ovim zakonom predlaže se povećanje broja državnih tužilaca u Tužilačkom savjetu sa četiri na pet, a smanjuje se broj uglednih pravnika sa pet na četiri, uz ograničenje da najviše jedan član može biti iz reda advokata kojeg predlaže Advokatska komora.

Predloženim izmjenama brže i lakše će se popunjavati upražnjena tužilačka mjesta kroz skraćenje obuke sa 18 na 12 mjeseci, takođe, uspostavljanjem i podsticajnih mjera poboljšava se status nosilaca tužilačke funkcije.

Donošenjem ovog zakona određivanjem vršioca dužnosti VDT-a, u skladu sa preporukama Venecijanske komisije, unapređuje se sistem ocjenjivanja državnih tužilaca, što je bitno, ove izmjene su dobile pozitivno mišljenje od strane Evropske komisije.

Smatram da donošenje ovog i ostalog seta zakona ubrzava put Crne Gore ka Evropskoj uniji. Građanima Crne Gore obećali smo evropsku budućnost, ne samo u pogledu boljeg standarda već i u pravnoj zaštiti. Zahvaljujući ovoj Vladi, a naročito premijeru Milojku Spajiću, evropski put Crne Gore nije više ono o čemu trebamo da maštamo, već realnost koja će se ubrzo desiti, već u toku trajanja mandata ove Vlade. Zahvaljujem predsjedavajući.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:46:44)

Zahvaljujem kolega Šehoviću.

Sada molim poslanika Adžića da uzme riječ, a kolegu Duška Stjepovića da se pripremi. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (06.06.24 10:46:52)

Poštovane građanke i građani, uvažene kolege, uvaženi predstavnici Vlade Crne Gore,

Danas imamo jednu situaciju koja je i bila za očekivati da će se desiti od strane ove Vlade pod plaštom dobijanja IBAR-a podmetnu jednu vrstu zakonskih rješenja koja će ići u prilog ili u favoru mafiji i pokušaju da se njihove nezakonite radnje i njihova nezakonito stečena imovina na neki način opravdaju ili sakriju. Mi smo mjesecima na to upozoravali, upozoravali smo čak i u periodu prije nego je formirana Vlada da ćemo imati situaciju da ovi ljudi koji su počeli da talasaju sektor bezbjednosti dolaskom na svoje funkcije, na neki način, poljujaju borbu protiv organizovanog kriminala i to se upravo i desilo. Imali smo kontinuirane napade, upravo od ljudi koji danas predlažu ova zakonska rješenja, na sektor bezbjednosti, konkretno na ljude koji su dali ključni doprinos u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Prije svega mislim na gospodina Šćepanovića, na gospodina Šukovića i na gospodina Novovića. Kada je kompletna crnogorska javnost upravo u ovom Parlamentu bila upoznata sa njihovim naumom i kada je do kraja objelodanjena njihova namjera, razbijena njihova propaganda, prešli su na drugi metod. Zakonskim rješenjima, predlaganjem zakona u predvečerju krajnjeg roka za usvajanje ovih zakona pokušali su onemogućiti raspravu, pokušali su od javnosti sakriti ono što je njihov krajnji naum, a krajnji naum je da vrata sistem onakav kakav je bio do 30. avgusta. Konkretno, da vrata sistem onakav kakav je bio do izmjene tužilačkih zakona koji su bili najveća tekovina većine koja je 30. avgusta, nakon 30 godina, smijenila jedan režim.

Sistem koji je dao najveće rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala, predvođen upravo gospodinom Novovićem, danas nije dobar za predstavnike ovih zakonskih rješenja. Upravo onaj monopol koji smo razbili usvajanjem tužilačkih zakona koji je omogućio izbor gospođe Jovanović, kasnije i gospodina Novovića, koji je omogućio sve ono što je gospodin Bogdanović tako lijepo danas pobrojao, a tiče se borbe protiv organizovanog kriminala, svih onih funkcionera koji su, upravo, zahvaljujući ovih zakonima bili procesuirani, svih onih članova kriminalnih grupa i njihovih šefova koji su procesuirani u prethodnom periodu, danas se želi vratiti sistem koji je funkcionisao do 30. avgusta. Kada su većinu u Tužilačkom savjetu imali predstavnici Tužilaštva.

Dragi građani, da vam kažem da u tom periodu od 2012. godine do 2021. godine kada smo upravo /preki/ kriminala i korupcije ocjene tog Tužilačkog savjeta u odnosu na svoje kolege tužioce su bile takve da smo od 116 ocijenjenih tužilaca imali 115 onih koji su ocijenjeni najboljom ocjenom i samo jednog koji je ocijenjen dobrom ocjenom. Svi su bili dobri ili odlični. Znae kakvi su bili rezultati i znae koliko je danas od tih tužilaca u zatvoru ili protiv koliko njih je pokrenut proces ili se pominju u famoznoj Sky prepisci. Neko nam danas želi vratiti taj sistem i da ne govorimo samo to mi, kao oponenti, kao opozicija, to je naša obaveza da ukažemo na sve manjkavosti ovog zakona. Samo ću podsjetiti sve građane da imamo brojne nevladine organizacije, da imamo brojne stručne eksperte, kao i javnost koja je uvidjela što je naum ovog zakonskog rješenja. Imamo tako i nevladinu organizaciju MANS kao jednu od najvećih boraca protiv korupcije u Crnoj Gori, koja upravo sluti ono što je na um ovog zakona, a to je da je ovo samo prvi korak u rasturanju Tužilaštva i prvi korak ka smjeni gospodina Novovića.

Da li to želi ova parlamentarna većina, da li će pod plaštom dobijanja IBAR-a glasati za ova zakonska rješenja meni je apsolutno jasno i nijesam imao dilemu da će ovo zakonsko rješenje dobiti podršku kolega iz Demokratske partije socijalista, jer ovo je upravo ono zakonsko rješenje koje su oni ponudili 2015. godine i sasvim je logično da oni to zakonsko rješenje podrže. Međutim, kolege koje su se zajedno sa nama borile da

dođe do promjena u Tužilaštvu da li će danas zbog svojih funkcija pristati na ovu prevaru koja se servira građanima ostaje da se vidi.

Ono što želim da kažem, a vodio bih da me kolega Milović demantuje ili da ponudi bilo kakav suprotni dokaz, je da sastav Tužilačkog savjeta apsolutno nije nikakav uslov za dobijanje IBAR-a, niti se igdje pominje kao uslov za dobijanje IBAR-a. Možda kolega Milović nije čitao preporuke Venecijanske komisije, možda nije upoznat sa pravnim sistemima drugih država, nije ni sa našim, tako da ne možemo očekivati da je upoznat i sa sistemima drugih država. Reći ću vam da tužilački savjeti u velikom broju zemalja Evropske unije uopšte ne postoje, a da u onim zemljama u koje postoje tužilački savjeti oni u velikoj mjeri nemaju funkciju kakvu ima Tužilački savjet u Crnoj Gori.

Da budem još konkretniji. Imamo mišljenje Venecijanske komisije koje je dato zemljama kandidatima Moldaviji i Kosovu, gdje apsolutno ostavljaju mogućnost da tužioci ne moraju da budu većina u tužilačkom savjetu. Neko danas hoće da nam vrati Tužilaštvo iz perioda gospodina Katnića i gospodina Stankovića, neko ko će da zaustavi borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i sve to radi pod plaštom IBAR-a. Otkrili smo vašu namjeru kada ste htjeli da diskreditujete gospodina Šukovića i u tome vas spriječili. Otkrili smo vašu namjeru kada ste htjeli potajno da udarite na gospodina Novovića i to smo spriječili. Sad kroz zakonska rješenja građane upoznajemo sa onim što je vaša namjera, jer građani imaju pravo da znaju istinu.

Zakoni koje je DPS predložio možda jesu dobri za njih i zbog dobijate njihovu podršku, ali jeste li vi to građanima obećali? Jesmo li građanima obećali nastavak politike Demokratske partije socijalista kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala i korupcije? Mogu da se složim da je njihova spoljna politika bila korektna i dobro vođena, ali nemojte mi reći da ovo što se dešavalo u Crnoj Gori, kada su klanovi vladali našom državom, kada je mafija vladala sa svakom institucijom je nešto što treba da nam vratite da bi zadovoljili neki štrik. Mi na to nećemo pristati i mi ćemo konkretno djelovati u odnosu na ovo zakonsko rješenje koje ste vi predložili.

Niko nema pravo da vrati period kada smo imali svakodnevno ubistva na našim ulicama, niko nema pravo da vrati period kada su se iz nekih mračnih prostorija naručivale i optužnice i tužbe i privođenja i hapšenja, ali i donosile političke odluke. Vi ste gospodine Miloviću, i davno smo rekli, jedan od ljudi koji je označen kao džoker mafije. I evo danas se upravo to potvrđuje. Javnost je imala priliku da svjedoči o onome što su bili pokušaji gospodina Milovića da utiče na razbijanje sektora bezbjednosti. Čak i vaša partija i ljudi koji predstavljaju vašu partiju su to prepoznali i isključili ga iz partije. Možete li vi da zamislite da je ministru pravde zabranjeno da prisustvuje sjednicama Sudskog savjeta i to Odlukom Vlade zato što su shvatili da on sa pravdom nema nikakve veze i dodirnih tačaka i da će to štetiti pravnom sistemu Crne Gore. Sada neko drugi vuče konce i sada neko drugi želi da nam poturi ova zakonska rješenja, kako bi, upravo, mafija i dalje kontrolisala procese. Mi vam to nećemo dozvoliti i mi na to nećemo ćutati. Vi većinu imate, iako to nijeste obećali građanima, ali koliko god da nas je u ovoj prostoriji i kakve god pozicije da budemo imali mi ćemo se boriti protiv korupcije i organizovanog kriminala, mi ćemo se boriti protiv mafije, mi ćemo se boriti protiv svakoga ko na bilo koji način želi da mafiju vrati u naš sistem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 10:57:12)

Zahvaljujem, kolega Adžiću.

U ime predlagača, ministar Milović ima prvo na komentar. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 10:57:19)

Dragi građani,

Imate priliku da čujete papagajsko ponavljanje jednih te istih optužbi na moj račun, ali dobro. Ono što danas možemo čuti je frapantno da Vladimir Novović želi da smijeni sam sebe i da Vladimir Novović, glavni specijalni tužilac, radi sam protiv sebe. To je tvrdnja Filipa Adžića, njegovih partijskih drugova i pojedinih nevladinih organizacija, a imali smo prilike da vidimo, drago mi je da se pozivate na pojedine nevladine organizacije jer znamo što su te iste nevladine organizacije govorile o Vama lično i vašem predsjedniku, tako mi je drago da sam uspio da vas pomirim.

Dragi građani, znate li kako se zove tužilac koji je radio na izmjenama i dopunama ovog zakona i ovog rješenja i koji je prošao sa nama svaku izmjenu i koji se složio sa njima i koji je učestvovao u radu na ovim izmjenama? Taj tužilac se zove Vladimir Novović. Po tvrdnjama Filipa Adžića i URA-e Vladimir Novović je, sa nama, predložio rješenje da smijeni sam sebe i radi za mafiju. Optužili ste i Vladimira Novovića da radi za mafiju, jer je predložio sa nama ovakvo rješenje. Ne znam samo ima li jedna osoba normalna u ovoj državi koja može da povjeruje u ovo. Ako postoji, stvarno čestitam. Na zakonskom rješenju o Zakonu o državnom tužilaštvu i Specijalnom državnom tužilaštvu lično je radio Vladimir Novović, Miloš Šoškić i drugi tužioci. Ako

su ti ljudi radili da vrate mafiju u sistem odlučivanja i da im daju prevagu onda ja prihvatam da zajedno sa Novovićem, Šoškićem i drugima budem dio te institucionalne organizovane kriminalne grupa koja vraća mafiju instituciju. Evo, javno kažem, ako su ti ljudi mafija i ako ti ljudi vraćaju mafiju ja prihvatam da budem zajedno sa njima. Je li pošteno?

Ne znam ljudi da li čujete šta govorite javnosti i kakve priče vi pričate građanima Crne Gore. Samo se vi borite protiv mafije, a svi smo mi ostali saradnici mafije. Iskoči juče na Libertas press novo kodno ime, nije više brat Abaz no je kovrdžavi i novi koteks. Kako ne izađe na Sky aplikaciji nešto o Andreju Miloviću, o Borisu Pejoviću, Mišu Lakoviću kako ne izađe nešto? Će smo mi u Sky prepiskaca u poslovima šverca cigareta, narkotika i drugog. Kako to nema? Vi što se više borite protiv mafije to samo izlaze nove prepiske Će se pominjete u sasvim drugom kontekstu, pa nijesu hapšeni ovi ljudi radi šverca no vaši predstavnici političke partije. Vi pričate o podršci Vladimiru Novoviću, što ste mu uradili poslije hapšenja Rada Miloševića? Kakvu ste hajku vodili protiv njega? Što je izjavljivao ovaj čovjek javno kakve je packe dijelio Specijalnom tužilaštvu? Što je radio ovaj čovjek poslije toga? Vi pričate o podršku Vladimira Novovića.

Mi sad novim rješenjem, sastavom Tužilačkog savjeta, kaže vraćamo mafiju da upravlja Tužilačkim savjetom, a znate li ko predlaže na konferenciji tužilaca te tužioce koji treba da budu birani za Tužilački savjet - Milorad Marković i Vladimir Novović. Znači i oni će da predlože ljude da rade protiv njih samih. Vi kažete Milović nije pročitao, ako je pročitao on to ne zna. Pročitao je Milović, pa će i sada da pročita radi javnosti. Niđe se ne pominje, kaže, sastav Tužilačkog savjeta. Izvještaj o Crnoj Gori za 2023. godinu. Kaže, na strani 24, da vas uputim - *Crna Gora tek treba da sprovede ključne ustavne amandmane u skladu sa preporukama Venecijanske komisije i GREKO i drugim evropskim standardima (za vrijeme vaše vlade), ovo uključuje neizvršeno usvajanje odgovarajućeg sprovedbenog zakonodavstva. Crna Gora nije u potpunosti odgovorila na preporuke Venecijanske komisije iz 2021. godine o izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu, uključujući imenovanje kvalifikovanom većinom članova koji nijesu iz reda tužilaca u Tužilački savjet, kako bi se smanjili rizici od neprikladnog političkog uticaja.* Pa zar nije to što povećavamo sa četiri na pet, sastav tužilaca, zar nije to davanje moći Tužilaštvu koje vodi Marković i Novović? Zar nije davanje njima, a ne da sutra neka nova politička većina preko predstavnika u Ministarstvu pravde, koje je član Tužilačkog savjeta, i grupe advokata smijeni Novovića? Zar nije ovo jačanje uloge tužiocima i Tužilačkom savjetu i samog Markovića i Novovića?

Ja vas molim da se uozbiljite, razumijem da imate potrebu da ponavljate Milović mafija, Milović mafija, slobodno nastavite, ali nemojte vi braniti Vladimira Novovića od Andreja Milovića, molim vas. Znamo Će ste bili na kojim pozicijama nakon hapšenja Rada Miloševića, po pitanju Vladimira Novovića, i nemojte da mislite da se zaboravilo. Ajmo dalje.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 11:03:47)

Molim Vas ministre Miloviću, po Poslovniku ste imali pravo na tri minuta. Samo da znate da pravo na komentar nakon vašeg izlaganja ima i poslanik Adžić.

Molim Vas, još minut imate.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 11:03:55)

Radujem se tome, radujem se nastavku optužbi da Vladimir Novović i tužiocima rade za mafiju, jer su oni radili ova rješenja sa nama, zajedno sa predstavnicima Savjeta Evrope, Venecijanskom komisijom i to potvrdila Evropska komisija i dala najbolje ocjene. Mene raduje da ovaj čovjek nastavi, da priča ovo što priča. Vjerujte mi. Ne treba ga prekidati i daje mu prekoračenje.

Strana 25: *Pored toga preporuke Venecijanske komisije iz 2021. godine o Zakonu o Državnom tužilaštvu tek treba da budu uvažene.* Ovo je komentar na vaše vođenje Vlade i što ste predlagali. Konkretno Crna Gora pa kaže: *Nije u potpunosti uvažila preporuke koje se odnose na izbor članova Tužilačkog savjeta koji nijesu iz reda sudija i potrebu da se obezbijedi da Savjet ne bude politizovan u ovom procesu.* To vama kaže Evropska komisija, a mi onda implementiramo ovo zajedno sa Vladimirom Novovićem i tužiocima.

Za kraj, na osnovu našeg rješenja daju mišljenje tačka 17 Venecijanska komisija koja me, by the way, pozvala da dođem da budem gost sad na zasijedanju, mene kao predstavnika mafije. /Upadice/ Mislite Pažina kojeg je vaša Vlada izabrala? Vaša Vlada je produžila mandat Zoranu Pažinu. Ovaj čovjek ovdje je izglasao da Pažin dobije još pet godina, a ne ja.

Dakle, tačka 17: *Tako će u budućem Tužilačkom savjetu tužiocima ponovo dobiti blagu većinu, zajedno sa glavnim tužiocem, što nije protivno evropskim standardima. Predložena postavka se vraća na odnos iz 2014. godine što je Venecijanska komisija smatrala odgovarajućim* i dalje pored toga pa kaže jako bitno, pošto se pozivate na Kosovo i Makedoniju ne znam možda na Tanzaniju se pozovete, *pored toga prema*

mišljenju Konsultativnog savjeta evropskih tužilaca u savjetima mješovitog sastava poželjno je da članovi tužilaštva čine većinu koju biraju kolege.

Sad za kraj rečenica rekao je da me je Vlada isključila da ne učestvujem u radu Sudskog savjeta, je li tako? Gosodine Adžiću, to je obmana javnosti. Evropska komisija je tražila, zbog toga što ne možemo da promijenimo Ustav, i to rješenje spori GREKO da ministar pravde bar simbolično pokaže da poštuje Evropsku komisiju i njene preporuke i zahtjev Evropske komisije i žrtvuje svoju poziciju u Sudskom savjetu i da se napismeno obaveže. Znate li zašto su mi tražili da se napismeno obavežem? Jer su mi rekli da se ministar Kovač usmeno obavezao, pa ih je slagao. Rekli su - da nam se ne bi nam se desila situacija, kao sa Kovačem, molim vas napismeno napišite, nije nam dovoljna riječ više crnogorskog ministra. Onda smo mi napisali i Vlada izglasala i poslali i Evropska komisija i mi smo se obavezali i poslali, jer ih je prethodni ministar slagao. Eto zato je Vlada morala da izglasa jer im je dosta više političkih manipulanata. Molim vas sad nastavite da optužujete Vladimira Novovića i mene da radimo za mafiju.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 11:07:26)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.

Pravo na komentar, odnosno odgovor na komentar ima poslanik Adžić. Prekoračili ste šest minuta mislim da je fer da i Vi, /upadice/ u redu, i da završavamo.

Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (06.06.24 11:07:44)

Biću vrlo kratak.

Dragi građani ne znam jeste li veće šarlatanstvo čuli ikad iz ovoga doma, da ne kažem gluposti, da je Evropska komisija tražila od države Crne Gore da ne poštuje svoj Ustav. Evo ako ste nekad čuli veću glupost od ove, iz ovog doma, ili od Vlade Crne Gore, evo naučite me kakvu riječ da iskoristim, da Evropska komisija tražila od Crne Gore da gazi sopstveni Ustav. Ako mi vi kažete da je to, bilo što drugo osim šarlatanstva, onda ću upotrijebiti tu riječ.

Nadalje, gospodine Miloviću nikad nemojte sebe stavljati u istoj rečenici sa gospodinom Novovićem, ne pristaje Vam i unižavate ga, vjerujte mi, unižavate ga umnogome kad pored njegovog imena pomenete Vaše. Znamo što ste radili protiv njegovog izbora u Specijalnom policijskom odjeljenju, znamo koliko ste uticali i pokušavali da mu najbližeg saradnika uklonite sa pozicije koju obavlja i čovjeka koji je najviše zadužen za njegovu bezbjednost, ali i za sve aktivnosti koje on sprovodi. Tako da nemojte, molim Vas, to pominjati.

Evo da Vas odmah demantujem, gospodine Miloviću, i da Vam kažem što je mišljenje Venecijanske komisije, a Vi ste upravo kazali ne da su vam dali preporuku da ovo bude većina nego da nemaju ništa protiv, što je velika razlika, složit ćete se sa mnom. Dakle, mišljenje od decembra 2021. godine na amandman Zakona o Državnom tužilaštvu Republike Moldavije što kaže Venecijanska komisija. *Prije amandmana sedam od devet članova bili su tužioci. Nakon izmjene pet od 12 članova predstavljaju Tužilaštvo. Dakle, ukupan udio tužioca je neznatno smanjen. Međutim, teško je ne složiti se da odlukom ustavnog suda Moldavije da državni tužioci koji su izabrani od njihovih kolega i dalje predstavljaju značajan dio.* Isto to imate, gospodine Miloviću, takođe, u mišljenju koje su dali na Zakon o Tužilačkom savjetu Kosova, gdje kažu da *postoji važna razlika između standarda koji se odnose na sudske i tužilačke savjete dok tužioci treba da budu zaštićeni od političkog upitanja i dok tužilački savjeti mogu da ponude takvu zaštitu ne postoji uslov da takvim savjetom treba nužno da dominiraju tužioci.* To vam je mišljenje Venecijanske komisije. Dakle, i tu ste, gospodine Miloviću, obmanuli javnost da ste imali obavezu da većinu predložite iz reda tužilaštava.

Na kraju, da Vam kažem odmah kada govorite o gospodinu Novoviću i kakva je njegova uloga bila u pisanju ovog zahtjeva. Prvo nikad ne bi dozvolio, kao nijedan ozbiljan rukovodilac, da ponižava instituciju koju predstavlja što ste Vi napravili kada ste dozvolili da vam zabrane da idete na sjednice Sudskog savjeta koje vam Ustavom pripadaju, on nije mogao raditi protiv Tužilaštva. Bez obzira što nam je isti taj gospodin Novović priznao da u Tužilaštvu nema ljudi koji mogu da odgovore najkompleksnijim zadacima i ne može sopstveni tim da kompletira na način kako bi on želio da da još efikasnije rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Tako da je model vrlo jasan, gospodine Miloviću, i nemojte na ovaj način pokušavati da obmanjete javnost.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 11:11:30)

Zahvaljujem, kolega Adžiću.

Ministre Miloviću, izvinjavam se, molim vas dozvolite mi, imate pravo na završnu riječ. Molim vas, sve nejasnoće možete tada. Molim vas, ući ćemo u spiralu kršenja Poslovnika. Zahvaljujem.

Sada molim kolegu Duška Stjepovića da uzme riječ.

Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (06.06.24 11:12:11)

Hvala, potpredsjedniče.

Evo da probamo da se vratimo na dnevni red.

Poštovane kolegice i kolege,

Dozvolite mi da ovom prilikom ponovim nešto što sam, čini mi se, ranije rekao.

Specijalno državno tužilaštvo ima evropske rezultate u afričkim uslovima. Kad smo kod uslova valja istaći i pohvaliti odlučnu saradnju koju VDT i SDT imaju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, pri čemu bih posebno naglasio da je MUP na planu interoperabilnosti SDT-a učinio dosta i obezbijedio pristup i povezanost SDT-a bazama podataka MUP-a, što je od izuzetnog značaja za brži i produktivniji i efikasniji rad. Naravno ovo se isto očekuje i od drugih državnih organa koji svoje baze moraju staviti na raspolaganje SDT-u, jer zaista je neophodnost ispunjenja te obaveze i previše dugo u javnom prostoru i u dokumentima, a pojedini su na tome uradili malo ili gotovo ništa. Međutim, za zadovoljenje pravde i vraćanje povjerenja u pravosuđe to, gospodine ministre i uvažene kolegice i kolege, nije dovoljno. Što će nam i najbolje optužnice ako one bivaju obesmišljene naručenim diktiranim i unaprijed poznatim presudama. Što će nam i najbolji tužioc, optužni akti, ako suđenje ne može početi zato što se prvo ročište u nekom predmetu odlaže 16 puta. Zapravo, ne nekom, već u predmetu koji sa pravom pobuđuje veliku pažnju javnosti, s obzirom da je u njemu za stavaranje i učešće u kriminalnoj organizaciji optužena bivša predsjednica Vrhovnog suda i bivša vrhovna državna tužiteljka. Juče smo o tome razgovarali kad smo razmatrali zakone koji se odnose na sudstvo koje je čast dobrom dijelu, čini mi se i najvećem dijelu časnih pojedinaca, bremenito onima zbog kojih mi kao društvo šljafujemo, zbog kojih prosto zastajkujemo i tapkamo u mjestu i onima koji imaju poprilično putera na glavi i koji nemaju lične i profesionalne hrabrosti da se odupru političkim i svakim drugim pritiscima i očekivanjima nije mjesto u sudnici i takvi ne zaslužuju da obuku sudijsku togu, i to bi trebalo da bude svakome jasno. Zato je prevashodan zadatak svih društvenih činilaca, a naročito donosilaca odluka da se pozabavimo odstranjivanjem malignog tkiva iz sudstva. Jedan od načina koji se mora dodatno unaprijediti, u smislu otklanjanja nedostataka, jeste i kvalitetan zakonski okvir o kojem smo juče, takođe, raspravljali. Isto ovo što smo juče potencirali važi i za Tužilaštvo.

Predlozi Zakona o Državnom tužilaštvu i Specijalnom državnom tužilaštvu predstavljaju korak naprijed u smislu obezbjeđivanja nezavisnosti, počevši od finansijske do svake druge, državnih tužilaca. Stoga opet, kao juče, za razliku od nekih mojih kolega smatram da je dobro rješenje po kom tužioc pravo na zaradu i druga primanja ostvaruju po posebnom zakonu. Međutim, i ovdje, kao što je to slučaj bio sa Zakonom o sudijama, važi, ministre za Vas jedna opomena, jedno upozorenje, da morate izraditi ovo posebno zakonsko rješenje što prije i razmisliti da li je redosljed koraka morao da bude ovakav. Čini mi se da se malo pogriješilo u koracima, da ste napravili očiglednu grešku u koracima, jer ako se ovo ne reguliše na cjelovit i dosljedan način, bez ostatka bez nekih repova zakonskih, bez kontradiktornosti, prihvatanjem ovog Predloga zakona, pa makar i zbog IBAR-a, dovodimo sebe u nezavidnu poziciju da uskoro sebe zapitamo što napravismo, jesmo li džaba krećili. Sve ovo zato što se zakonske norme u jednom predlogu ne usvajaju na osnovu obećanja da će se nekad, negdje, ko zna kad i da li uopšte nešto usvojiti u okviru sasvim drugog predloga zakona. Jasna je namjera i tu namjeru pozdravljam i podržavam, ali smatram da čim usvojim ovaj zakon morate krenuti u ispravljanje njegovih manjkavosti. Naravno, govorim o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu i na tome ću se, što se tiče ovog Predloga zakona, zaustaviti.

Što se tiče Zakona o SDT-u veoma je pohvalno što se izašlo u susret gospodinu Novoviću u pogledu smanjenja korpusa nadležnosti koje su SDT-u date, jer mu zaista na taj način skidamo sa vrata jedan nepotreban teret koji je samo otežavao jedan ionako težak i odgovoran posao kojima se specijalni tužioc bave. Da im ne stavljamo u nadležnost gonjenje člana školskog odbora, jer nije prijavio *golfa 2* ili *jugo*. Ovo društvo je željno pravde, mislim na društvo u cjelini, ne mislim ni na ove, ni na one, ni na jednu ni drugu polovinu, četvrtinu, ovu ili onu nacionalnu ili vjersku skupinu. Zato ako je išta dobro što je većina nakon 30. avgusta uradila, a ja smatram da je urađeno mnogo dobrih stvari koje do tada nijesu bile zamislive, jeste što je, uz sve kritike koje su dolazile sa evropskih adresa, usvojila one tzv. tužilačke zakone koji su, u krajnjem, doveli i do izbora glavnog specijalnog tužioca koji sada zbog svog posla on i njegove kolege bivaju nagrađeniraznim priznanjima i odlikovanjima. Što je najvažnije građani su nagrađeni povratkom osjećaja da je pravda živa i da se polako diže na noge i da nema nedodirljivih što je još jedna užasno važna poruka.

Klub poslanika Demokrata će, naravno, podržati ove predloge zakona, uz jednu sugestiju da bi gotovo odmah nakon njihovog usvajanja trebalo raditi na unapređenju i ovako datih zakonskih normi, jer valja nam živjeti poslije IBAR-a. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 11:18:55)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Stjepoviću.
U ime predlagača, ministar Milović.
Izvolite, tri minuta.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 11:19:04)

Uvaženi poslaniče, hvala na diskusiji i izrečenom i apsolutno kao neko ko želi dobro ovoj državi i našem pravosudnom sistemu prihvatam da dio kritika koje Vi navodite, zabrinutosti i mi svi ovdje, o tome smo raspravljali juče i nastavićemo da imamo diskusiju po tom pitanju i mislim da je sve objektivno od plana racionalizacije do svega ostalog. Samo bih Vam pojasnio da kad se tiču uslova u kojima rade specijalni državni tužioci, potpuno sam saglasan sa Vama, oni daju evropske rezultate u afričkim uslovima. Upravo zbog toga je Ministarstvo pravde napravilo i plan preseljenja Specijalnog državnog tužilaštva i Specijalnog policijskog odjeljenja, napravili smo plan od nekih 17 koraka, i sa tačno jasnim ciljem i vremenskim okvirima šta se radi, od tehničkih detalja do bezbjednosnih detalja da bi ta zgrada negdje u martu mjesecu 2025. godine bila kompletno po NATO bezbjednosnim standardima, svjetskim evropskim standardima. Da bismo zaštitili i glavnog specijalnog tužioca i sve tužioce i sve ljude u Specijalnom policijskom odjeljenju od vrha do dna, da su zaštićeni od strane kako snajperskog metka, pristupa vidljivosti javnosti, svega. Da bi ti ljudi mogli bez problema da idu na posao da rade i da se vraćaju.

Podsjetiću Vas samo, sjećate se one priče o tome da je sve spremno za preseljenje, da je prethodna Vlada uradila čudo da se oni presele, mi smo išli sa direktorom Uprave za imovinu i kao predstavnici Vlade i Tužilaštva tamo. To što je bilo spremno bilo je da osam nepodijeljenih kancelarija, nalazile su se flaše od viskija prazne, nalazile su se slomljene slike Tita, Đukanovića i drugih i sve je bilo u haosu. To bi bilo stanje o kojem prethodna Vlada govorila, evo sve je spremno samo se vi preselite, hoćete li mi da vas unesemo. To su bile riječi koje su mogle da gledamo na sjednicama uživo, sjednicama te Vlade.

Zato vam kažem ova Vlada, ovo Ministarstvo pravde rade da im se poboljšaju uslovi. Reći ću da se Vladimir Novović, za vrijeme prethodne Vlade, vozio u dva spojena auta, dakle, dva havarisana vozila su spojena u jedno zavarena i u takvom autu, *škodi*, se vozio glavni specijalni tužilac, gdje su od dva havarisana napravili jedno. Ova Vlada je dala automobil od par stotina hiljada eura, sa B7 zaštitom, koja ima zaštitu od napada, kako bombaškog napada, 24 sata kiseonik i sve drugo što treba. To je dato na inicijativu Ministarstva pravde tj. mene lično, i usvojeno. Toliko mi vodimo računa o Specijalnom državnom tužilaštvu i glavnom specijalnom tužiocu Novoviću. Ministarstvo unutrašnjih poslova je velika podrška, pogotovo oko dijela oko automatizacije informacija i gospodin Šaranović, kao ministar, je dao jedan od ključnih doprinosa u poboljšanju uslova i zajednički smo radili na mnogim stvarima po pitanju poboljšanja uslova SDT-a i SPO-a, svako u svojoj nadležnosti i to jedan savršen i dobar odnos što se tiče tog dijela.

Tako da hvala i to što ste rekli manje-više sve stoji i nastavićemo da saradujemo u ovoj oblasti i da na vaše kritike djelujemo što ćemo zajednički unaprijediti rješenja. Ne trebamo da budemo sujetni niti ministar pravde da govori da nešto nije dobro i da neće da odustane sa svojih pozicija šta više smatram da kad mi pružite dobre argumente, a dobrim dijelom za neke stvari jeste, da je bolje se povući, što kažu, bolje ranjen nego mrtav, tako da ne treba da budemo sujetni ako želimo dobro ovoj državi.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:22:55)

Zahvaljujem ministru Miloviću.
Sada riječ dajem kolegi Mihailu Anđušiću.
Izvolite kolega.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (06.06.24 11:23:09)

Hvala Vam, uvažena potpredsjednice.
Pozdravljam i danas uvaženog ministra sa saradnikom.

Nastavljamo evo dalje sa sličnim temama, prilika da ih dodatno razradimo u odnosu na ono o čemu smo juče govorili. Čuli smo juče i danas u toku dana da imamo ovdje ipak zakonska rješenja na kojima se nije radilo u prethodnih par sedmica, već rekli bi i mjesecima, pa i godinama unazad. Čuli smo i neka racionalna objašnjenja da tu ima veoma dobrih zakonskih rješenja i izmjena zakonskih rješenja i to nas valjda sve treba da oraspoloži, zajedno sa ovim ključnim ciljem koji se tiče dobijanja ovih završnih mjerila. Nakon toga smo imali prilike da čujemo i obavezujuće, ili kakvo već uputstvo, od strane premijera Spajića da se na ova zakonska rešenja ne smije reagovati, ne smije ništa dirati, da li je to tako, nije li to tako, mi smo uporno uspijevali juče da dobijemo odgovor od strane njegovih partijskih kolega. Je li dobro za parlamentarnu demokratiju, je li dobro za evropski put Crne Gore u finalu i sve ovo što slijedi da na ova zakonska rješenja možemo dati neki prigovor ili ne mislim da nije, ali ako je tako idemo i tako dalje, ako je to negdje put da stignemo do svog cilja, ali ostaje da vidimo. Mislim da je u najmanju ruku na najbolji način oslikala tu situaciju uvažena predsjednica Zakonodavnog odbora juče, koja je vrlo korektno podcrtala, i precizno, na koji način ona vidi probleme sa pojedinim zakonskim rješenjima i kao predsjednica Zakonodavnog odbora vrlo odgovorno podcrtala šta je problematično, a da sa druge strane u okviru parmalentarne većine od strane ljudi koji su nekad takve stvari problematizovali na sva zvona nijesmo mogli čuti ni jednu riječ. Zaustavljam se tu, ako je tako, to je ok. Idemo dalje.

Ovdje je danas je bilo puno riječi o potencijalnoj nekoj atmosferi koja se stvara od strane Kluba Demokratske partije socijalista vezano za našu tezu potencijalne pristrasnosti postupanja pravosudnih organa, odnosno Tužilaštva. To je tema o kojoj ovdje možemo da govorimo veoma puno i biću vrlo otvoren. Možemo da govorimo o njoj i ako govorimo o toj temi ja ću se potruditi da podsjetim cjelokupnu crnogorsku javnost i sadašnju Vladu i Vladu prije nje, i onu prije nje od 30. avgusta, da imamo pregršt primjera koji nijesu na nivou sabračajnih prekršaja, koji nijesu na nivou prekršaja Agencije za antikorupciju. Da govorimo o slučajevima o kojima mi ovdje svakodnevno drvimo što bismo rekli, mašemo konkretnim ugovorima, mašemo o izvještajima Državne revizorske institucije, mašemo konkretnim dokazima koji trebaju da upute na to da reakcija Tužilaštva mora da bude jednaka za sve. Podsjetio me ovdje kolega Milović i pročitao jedan član iz izvještaja, jednu rečenicu Evropske komisije, koja ukazuje na jedan termin dosljednosti u odlučivanju kad je u pitanju postupanje Tužilaštva i da to treba da bude jedan od prioriteta kada je njihovo postupanje u pitanju.

Što smo mi to sve imali? Ajde da pokušam da podsjetim. Da ne bude da ovdje mi branimo bilo čije interese. Izvolite, gospodo, svakodnevno, nemam problem ovdje sa pričom bilo ko ko ustane sa druge strane, ko proganja kriminalce, ko poziva na zatvaranje kriminalaca, ko poziva na kriminalne grupe koje trebaju da odgovoraju za određena djela, ko proziva, potencijalno, funkcionere Demokratske partije socijalista za koje na današnji dan nemamo nijednu pravosnažnu presudu. Pitam sve ove ljude ovdje danas koji nam izbacuju raznorazne floskule će su ti leševi koji ispadaju iz kancelarija bivših vlada, lokalnih samouprava, će su ti kontroverzni milionski ugovori, će su ti tenderi, će su ti ljudi koji su ojadili Crnu Goru ili koji su je doveli do ove faze da danas neko može da maše rezultatima da smo u predvorju Evropske unije, dajte te konkretni rezultate da ih vidimo će su? To je jedno.

Kada govorimo o ovim stvarima, za koje sam rekao da ću vrlo konkretno da vas podsjetim, kad forsiram tezu koju nijesam imao prilike da iskažem i upravo glavnom specijalnom tužiocu i VDT-u da imam pravo da smatram, zajedno kao i politički subjekt kojem pripadam, da na snazi trenutno imamo određen vid selektivnosti u postupanju Tužilaštva. Podsjetiću vas da smo mi u prethodnom periodu imali jedan skandal kakav je bio kopanje tunela. Podsjetiću vas da smo imali jedan rijaliti performans sa porodicom Krstović od koje ste napravili jednu od najvećih sramota u istoriji pravosuđa Crne Gore. Takođe, podsjetiću vas da smo imali aferu sa cigaretama i zaplijenom cigareta i paljenjem cigareta. To su samo neki događaji koji su bili na nivou rijalitia i performansa.

Onda, draga gospodo, da se podsjetimo šta smo imali sve u Šavniku. Podsjetimo se da smo u Šavniku imali ljude koji su objavljivali rat državi, pa po dva, tri mjeseca ljudi pozivaju tužilaštvo, policiju, pravosudne organe, dajte ljudi neko je tamo objavio rat, državi sprema sutra na nekoga fizički da nasrne, sprema da ukrade kutiju, uradite nešto. Neće niko ništa da uradi.

Imali smo Andrijevicu. Imamo Andrijevicu će ljudi zaposjednu salu, zovnu grupu kriminalaca, delikvenata koji tamo neće da dozvole da se održi javni red i mir koji krše ustavno-pravni poredak ove države. Ne reaguje niko.

Imali smo Ulcinj, imali smo Budvu, imamo obračune kriminalnih klanova, imamo optužbe kriminalnih klanova prema političkim partijama da mogu ili ne mogu ili smiju ili ne smiju da formiraju vlast. Nemamo nikakvu reakciju. Ne kažem da to treba ili mora u svakom trenutku da bude prioritet, da to treba da se desi danas ili sutra, ali neki, draga gospodo, od ovih slučajeva dobijaju mnogo brže prioritete u odnosu na neke kojima smo imali prilike da svjedočimo.

Prije svega tu mislim na slučaj direktorice ASK-a, gospođe Jelene Perović, će smo uživo imali performans, na televiziji, će uživo pozivaju poslanike iz crnogorskog Parlamenta da gostuju u emisiji prije nego što se gospođa privede. Zbog broja pređenih kilometara i varijabila neko završava u pritvoru, a da sa druge strane neko od nas izađe sa fiktivnim milionskim ugovorom, na osnovu koga je Državna revizorska

institucija dala duplo negativno mišljenje, na osnovu koga je resorni ministar svog direktora izvršnog optužio da je odradio potencijalno krivično djelo, do današnjeg dana nemamo reakciju na taj recimo slučaj. Da do današnjeg dana nemamo reakciju nakon tog slučaja na sve one kontroverzne millionske ugovore, opet ponavljam, ne govorim o saobraćajnim prekršajima, ne govorim o *golfovima 2*, ne repliciram nego samo hoću na nivou principa, kolega, da vam kažem ovo ipak ne možete nazvati ovim prekršajima kojima ste ih nazivali.

Samo hoću da kažem da kad vam sve ovako taksativno navedem, dozvolite da ukupna percepcija javnosti mora biti da na snazi imamo selektivnost u postupanju Tužilaštva. Nemam nikakav problem sa ovim da govorim i na relaciji mnogo i ozbiljnijih i krupnijih slučajeva. Izvolite kriminalne grupe, kriminalci, političari, otvorena su vrata, sprovodite procese, hapsite, završite ih do kraja, mislim da rezultati do kraja kad pogledamo, suštinski, su daleko od dobrih. Daleko su od dobrih iz razloga što jednostavno ili je u pitanju nedostatak kapaciteta ili je u pitanju nedostatak volje ili je ono što mislim da jeste nedostatak formalno pravnih dokaza da izvedete te slučajeve do kraja.

Šta smo još imali? Imali smo između ostalog na desetine državnih, sistemski uništenih, preduzeća za koja smo podnijeli striktno, precizno, krivične prijave za koje do da našnjeg dana nemamo, ama baš nikakvu reakciju. To je suština naše priče i nema potrebe ovdje bilo ko da shvati u bilo kom kontekstu priče pogrešno ove ljude iz ovih klupa kada govorimo samo o jednom segmentu, a to su politički motivisani procesi koji se mogu delegirati od strane Tužilaštva i pravosudnih organa. To su naše teze. Odmah da vam kažem, na ovakav način uz jednu eru populizma, kada je u pitanju postupanje pravosuđa, koja je, čini mi se, donekle prošla, ali sad imamo neke nove faze usljed političke nestabilnosti, usljed političkih interesa, partijskih nadgornjavanja, funkcija itd. imamo naravno i elemente, prisustvo određenih formalnih i neformalnih centara moći koji dolaze iz drugih država. Imamo određene političke pritiske od strane medija određenih obaveštajnih službi koje kreiraju ambijent da određeni političari u Crnoj Gori bi trebali, ili ne bi trebali biti uhapšeni ili se pravi određena atmosfera. Veoma dobro znate da je to prisutno u Crnoj Gori, vrlo dobro znate, a siguran sam da to zna i glavni specijalni tužilac, da su to elementi koji i njemu otežavaju. Vrlo dobro zna da određeni politički subjekti na ovaj ili onaj način vrše pritisak kroz javno mnjenje na njega, sve to otežava ovu situaciju, ali sa ovog aspekta klub Demokratske partije socijalista, i mi ovdje, držimo čas ako hoćete i demokratije i principijelnosti i konzistentnost u stavovima, i ni u jednoj našoj rečenici nećete pronaći subjektivnost, nećete pronaći bilo kakav neosnovan uticaj na ono što je priča vezana za rad pravosudnih organa i Tužilaštva.

Na ovakav način, na dugi rok, stvari ne funkcionišu i siguran sam da neće još dugo funkcionisati i u smislu održivosti parlamentarne većine i znamo kakvom scenariju kompletna ova priča vodi. Mislim i da čitava crnogorska javnost to veoma dobro zna dakle, znamo da se ovo može riješiti jedino kroz nove parlamentarne izbore, vanredne, koji će donijeti, nadam se, neku ozbiljniju i stabilniju situaciju vratiti Crnu Goru na neki kolosjek, normalni, kojim se krećala prije ovog perioda.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:34:26)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Samo da vas obavijestim kolege, iz Demokratske partije socijaliste, vi ste potrošili ukupno 11,5 minuta vremena za vaš klub, prekoračenje je bilo šest minuta i prethodni diskutant je imao osam minuta diskusije. S obzirom da imamo, trenutno, jednog prijavljenog diskutanta iz vašeg kluba., dozvolila sam zbog toga prekoračenja, ali ćemo danas striktno poštovati vrijeme koje je predviđeno za svaki poslanički klub. Imajte na umu da danas sjednica mora biti završena u 17h, najkasnije do 17h mora biti završeno glasanje zbog događaja koji imamo večeras u 20h. U 20h je donatorsko veče koje organizuje Ženski klub Skupštine Crne Gore u saradnji sa UNICEF-om i Međunarodnim klubom žena i to je prvi put u istoriji crnogorskog parlamentarizma da se organizuje tako jedno značajno veče i molim vas da budemo danas na nivou zadatka, da završimo danas raspravu i glasanje po tačkama dnevnog reda, kada je u pitanju današnja rasprava i jučerašnja.

Zahvaljujem.

Sada riječ dajem kolegi Rovčaninu.

Izvolite, kolega.

NIKOLA ROVČANIN (06.06.24 11:35:59)

Hvala potpredsjednice, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, uvaženi ministre sa saradnicima,

Dakle, vrlo kratka analiza ovog zakonskog rješenja. Kada govorimo o izmjenama i dopunama bilo kog zakona uvijek treba da pogledamo koje unapređenje on donosi u odnosu na postojeći zakonski tekst. U

konkretnom slučaju kada su u pitanju ovako važni zakoni iz dijela dobijanja IBAR- a treba da se osvrnemo koji su to nedostaci postojali, a da je ovim izmjenama i dopunama to otklonjeno. Tu sam primjetio dva osnovna nedostatka koja su postojala i dva ključna unapređenja. Prvo je materijalni položaj i tužilaca i sudija, drugo je broj predmeta koji oni rješavaju i sa kakvim se problemima suočavaju u dijelu ažurnosti i posvećenosti određenim predmetima.

Kada je u pitanju materijalni položaj, dakle, pozdravljam zakonsko rješenje gdje će se posebnim zakonom urediti, u dijelu očuvanja dostojstva funkcije sudija i tužilaca, zarada, na bazi posebnog zakona o zaradama sudija i tužilaca. Naravno, prethodiće izmjene i dopune Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, pozdravljam i dio u dijelu raspoređivanja tužilaca ondje gdje postoji manjak i gdje postoji obim, a sa druge strane i materijalno obezbjeđenje u dijelu smještaja i naknade troškova. Dakle, to je taj dio dostojanstva tužilačke i sudijske funkcije zbog kojih je, bojim se, u posljednjim godinama postojala demotivacija vidimo i broj od 57 sudija i 15 -20 tužilaca koji su napistili taj posao u prethodne tri godine i, nadam se, da će i ovim, između ostalih, zakonskim rješenjem dati dodatni motiv u radu.

Drugo, ono što je veoma važno, da se predmeti Specijalnog državnog tužilaštva sada svode na krupne predmete organizovanog kriminala i korupcije. Imajući u vidu da Crna Gora po zakonu ima četiri, pet hiljada javnih funkcionera i da su javni funkcioneri, kao što je kolega maloprije pomenuo, i članovi školskih odbora i slično, sada se taj krug sužava. Mislim da je to jedan veoma važan iskorak, jer u sudstvu, u tužilaštvu, i sudija i tužilac svaki predmet moraju jednako da sagladavaju, svakom predmetu moraju jednako da pristupaju. Svi predmeti imaju veći i manji značaj u krivično-pravnom kontekstu. Zato je veoma važno da se sužavanjem kruga javnih funkcionera, u kojima djeluje Specijalno državno tužilaštvo, i vraćanje onih manje značajnih predmeta drugim tužilačkim organima, stavlja fokus na krupna krivična djela.

Pozdravljam, naravno, i saradnju Ministarstva pravde i Ministarstva unutrašnjih poslova sa Specijalnim državnim tužilaštvom u dijelu i bezbjednosti i operativne saradnje. Pzdravljam i, konačno, omogućavanje tehničkih uslova da Specijalno državno tužilaštvo dobije dostojastvene uslove za rad u novoj zgradi.

Na kraju, ono što je važno, ovi IBAR zakoni nijesu samo štrik, i ovim zakonima kada se oni u punom kapacitetu implementiraju važno je da omogućimo tužilačkim organima zapravo da dokažu ono što svi građani znaju i da dokažu ono što svi građani vide. Nadam se da ćemo u narednom periodu imati konkretne, i od strane pravosuđa konačne, pravosnažne presude, u dijelu najkrupnih krivičnih dijela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:40:00)

Zahvaljujem kolegi Rovčaninu. Posebno na tome što ste racionalizovali vrijeme. Zahvaljujem. Sada riječ dajem kolegi Dritanu Abazoviću. Izvolite, kolega.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 11:40:14)

Hvala uvažena potpredsjednice, uvažene kolegice i kolege, uvaženi građani, Dakle, da krenemo odmah što se kaže in medias res na temu, iako se dosta toga čulo, što juče tako i danas, danas ova formalna rasprava.

Poštovani građani Crne Gore, najznačajniji zakon koji je donijela Skupština Crne Gore u prethodne četiri godine, kada je u pitanju smirivanje društvenih tenzija bile su izmjene Zakona o slobodi vjeroispovijesti. One su bile potpuno očekivane jer su bile najavljivane. Stvar koja nije bila najavljivana i koja nije bila odmah za očekivati jeste izmjena Zakona o Državnom tužilaštvu, desile su se 2021. godine, uz dosta napora uz dosta razgovora i sa Venecijanskom komisijom i sa našim međunarodnim partnerima, i rezultirali su izborom novog Tužilačkog savjeta. To je rezultiralo da na čelu Tužilaštva tada dođe uvažena tužiteljka Maja Jovanović i da na čelu Specijalnog državnog tužilaštva dođe gospodin Novović. To je bila tačka presudna da bi započela neka aktivnija sistematska borba protiv organizovanog kriminala u Crnoj Gori i isporučeni su rezultati u vidu procesuiranja mnogih ljudi iz javnog života, ali i ljudi koji su iz onog kriminalnog miljea, odnosno predstavnici određenih klanova. Naravno posao nije završen ima još mnogo toga da se uradi.

Zašto sam napravio ovaj uvod? Samo iz jednog razloga, što sada nova izvršna vlast mijenja taj zakon koji je omogućio da se isporuče svi ovi rezultati i vraća nas u doba Milivoja Katnića i Ivica Stankovića. Poštovani građani, da budem precizan i jasan, da nije bilo Zakona o državnom tužilaštvu još bi Milivoje Katnić bio na čelu SDT-a, mi ne bi imali nikakve rezultate kao država, štitali bi se narko karteli. Pošto se desilo da se napravi ta promjena za koju je najviše zaslužna i ona prethodna Vlada i ona većina koja podržavala 42. Vladu, da nekako isključim makar malo svoju malenkost pošto se ovđe manipulise imenom Vladimira

Novovića, koga niko iz političke elite tada nije poznao, ali nema veze, mijenjaju se vremena. Danas dolazi Andrej Milović u Skupštinu Crne Gore, kičma Milojka Spajića, čovjek koji je od prvog dana kada je sio u fotelju dobio zadatak da štiti kriminalce, čovjek koji je od prvog dana pokrenuo svoju kampanju protiv šefa SPO-a, a to je bio tajni udarac na gospodina Novovića. Čovjek koji je rekao da će na Odboru za bezbjednost da da ne znam kakave dokaze, pa je u koordinaciji sa nekim drugim opozicionim političkim subjektima pokušao samo da blati Specijalno državno tužilaštvo i čovjek koji je rekao da neće šediti na poziciji ministra ako i dalje šef SPO-a bude Predrag Šuković. Taj čovjek je došao ovđe danas da nam soli pamet, kako je dobro da većina tužioca bude u Tužilačkom savjetu i da je to, naravno, uradio uz pomoć nekih tužioca koji su sada na nekim važnim pozicijama.

Poštovani građani Crne Gore, da nemate nikakvu dilemu, a mislim da jasno pokazuje vrijeme koje je za nama da više ne postoji nikakva aura vezano za novu izvršnu vlast, dakle, mi se vraćamo na staro, vraćamo se u vrijeme kombinacija ujaka, tetke, kumova. Vraćamo se u podršku Dušku Goluboviću, Zoranu Lazoviću, u podršku ljudima sa podzemlja i pokušavamo, kada nijesmo uspjeli ličnim diskreditacijama, da preko promjene zakonskih rješenja napravimo sistem u kome će opet da vladaju ljudi koji su zarobili državu Crnu Goru. Takva rješenja vam nudi Milović, da ne bude neke dileme. Ovo sve pod okriljem IBAR-a. Te priče kako sada treba na silu na sramotu brzo donijeti zakone itd. Niko apsolutno nije protiv IBAR-a niti protiv evropskih integracija Crne Gore, ali samo zbog građana i istine radi, IBAR se ne dobija samo štrikovima oko zakona, IBAR se dobija isporučivanjem rezultata. U prethodnom periodu da mi nijesmo isporučili rezultate, prvo preko SDT-a, mi ne bismo danas bili u situaciji da govorimo o IBAR-u. To je bila prelomna tačka borbe protiv organizovanog kriminala, glavna stvar koja je pokrenula Crnu Goru.

Sada, došli su ljudi isti, navodno, boreći se, navodno, za neku Evropsku uniju da nas vrate unazad. Ili što bi rekao danas u jednom tekstu analitičar koga cjenim - dte progutajte začepite nos kao 2006. godine neka se napravi privatna država, neka vlada mafija jer je potrebno zbog nekolicine ljudi da opet uđemo u nove kombinatorike. Kad je riječ o onome što ste rekli za kolegu Kovača, ne branim ga on sam ima mogućnost da kaže, mislim da je to smiješno što V govorite. Vi ste jedini ministar na svijetu kome Vlada zabranjuje da radi nešto po Ustavu, a kolio ste od riječi govori to što ste još tu iako je Peđa Šuković, na svu sreću za građane, još u SPO. Molim vas, dozvolite mi.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:46:25)

Kolega Abazoviću, pošto je isteklo vrijeme predviđeno za vaš klub, Vi ćete imati priliku sada vrlo brzo, imaćete odgovor na komentar, molim Vas možete li da svedete raspravu i da završite u najkraćem mogućem roku. Zahvaljujem.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 11:46:45)

Uvažena kolegice Popović, takođe se zahvaljujem. Molim Vas, nemojte da me prekidate kad je nešto suštinski, razumijete, zato što je za građane nevažno je li neko 15 sekundi više ili 15 sekundi manje, ovđe pričamo o budućnosti djece Crne Gore. Pričamo o suštinskim stvarima da su ljudi zarobili sistem, ljudi koji direktno rade za kriminal i to je suštinska stvar, štovani građani. Došli smo u situaciju nisu dali nijedan odgovor na pitanje o tome imaju li imovinu u nekim drugim državama. Ovđe ako im Poslovnik to nama omogućava da saznamo. Tako da su se sekunde 15 sekundi gore, 15 dolje ili jedan minut nebitna i nesuštinska stvar u odnosu na ono što pričamo.

Osvrnuću se na Sk prepiske, da nije bilo moje malenkosti i kolege Filipa Adžića nikad niko ne bi saznao za Sy prepiske. Radujem se i rekao sam vam da uzmete kokice u relaksiranoj atmosferi sačekate i ovo je ništa što će tek izaći, a znam što će izaći. Tako da nema nikakvih dilema.

Kad je riječ o ovome što vi namećete danas, kažem vam nikad nikakve poslovne odnose sa bilo kim ko se pominje nijem imao, mene svaki dan na stotine ljudi pominju u komunikaciji, zate zašto, zato što ljudi isto kao u slučaju Rada Iloševića nude bogatstvo samo da se obračunaju sa mnom. Sad ću jednu stvar da vam kažem ako vas interesuje Aco Mrkić, evo vam ga čovjek ovdje, evo vam ga čovjek ovdje koji vam može reći o vezama sa Acom Mrkićem, evo ga čovjek ovđe. /upadice/ Ako vas interesuje, neću da spuštim ton i nemojte Vi da me ćutkate, evo je kolegica ovdje koja vodi Skupštinu. Nema nervoze nego govorim što jeste, vrlo transparentno. Evo vam ga čovjek ovđe. Molim vas, finiširaću. Mišo Laković je čovjek, da ne bude neke dileme.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:48:57)

Kolega Abazoviću, samo da Vas zamolim, kolega Abazoviću isključicu Vam mikrofona. Možete li da me saslušate, vodim sjednicu, a ne vodite je vi. Molim vas, nećemo lične kvalifikacije, nećemo prozivanje poslanika molim vas nemojte to da radite. /upadica/ Pa, nemojte evo čuli smo sada neke uvredljive riječi vezano za nekog poslanika ili za ministra nemojte to. Molim Vas, nemojte to da radite. Izazivate kaznenu repliku, kršimo pravila. Dozvolila sam prekoračenje od tri minuta. Ministre Miloviću, ja vodim sjednicu ne vodite je Vi. Prema tome, dozvolite mi da vodim sjednicu onako kako mislim da treba.

Kolega Abazoviću, možete li da završite? Molim vas, imate već prekračenje od tri minuta.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 11:50:03)

Mogu, kolegice Popović, samo ako ćete da me saslušate, Vama se obraćam. Dakle, maloprije sam pomenut u negativnom kontekstu, ne imenom i prezimenom. Uštedio sam vrijeme nijesam htio da reagujem jer sam znao da ću imati svoje minute. Nijesam govorio o nikakvom negativnom kontekstu, govorim o imenima i prezimenima ljudi. To može neko da doživi u negativnom kontekstu ili ovako ili onako, ali nikakve uvrede bilo kome nijesam uputio, niti imam potrebe. Ovdje sam slušao uvrede na svoj račun i uvrede koje bot mašina Pokreta Evropa sad i dva čovjeka koji nijesu poslanici pa ih ne pominjem, koji su spiritus movens svega ovoga, plaćaju da ljude blate na mrežama, ali njih ne pominjem. Pominjem ljude koji su ovdje.

Kad je riječ o svim Sky prepiskama i o svemu samo da efektuiram i da završim, najviše sam zahvalan, čak i ova vlada ovakva kakva je, pogledajte ovu nervozu građani, pogledajte kako ne može da se kaže istina. Dakle, kad je riječ o Sky prepiskama i o borbi protiv šverca cigareta samo jednu stvar da napomenem, čak i ova vlada ovakva kakva je, nakaradna, podržana od dijela ljudi koji su time se bavili 30 godina, koji danas skrivaju milionsku imovinu, kojima Andrej Milović priprema zakone da nikad se ne utvrdi porijeklo njihove imovine, a koji su pod inicijalima D.G. samo da kažem zbog građana, zbog javnosti, kojima ovaj čovjek sprema zakone, ova vlada, ovakva nakaradna kakva je, prije deset dana je izašla, jer nije mogla da sakrije istinu da kaže da su 2023. godine prihodi od akciza, regularnih akciza, na prodaju duvanskih proizvoda 100.000.000 eura, 50.000.000 više nego 2019. godine i da je šverc, veliki šverc u Crnoj Gori potpuno nestao. To je legat koji mi nosimo, a ja ću sada biti raspoložen da čujem gospodina Milovića i da, naravno, odgovorim, a poslije ću naravno i gospodina Lakovića, ako bude želio da se vodi dijalog. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:52:31)

Zahvaljujem, kolega Abazoviću.

Izazvali ste bočne replike i izazvali ste procedure, prekršili ste vrijeme dozvoljeno za vaš klub za pet minuta. Razumijem da je važna tema, razumijem i Vaš temperament, ali ne smijemo kršiti pravila, ne smijemo posebno kršiti dogovor koji postignemo na Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Kolega Zečeviću, procedura je li?

Izvolite. Samo mi recite na koji član se pozivate i gdje je prekršena procedura?

Kolega Zečeviću, imate pravo na proceduru samo mi recite gdje je prekršena procedura? Jesam li je ja prekršila o čemu se radi?

Nemate pravo na komentar. Imate pravo na proceduru. Nemate pravo na komentar.

Samo trenutak, kolega Zečeviću, kolega Laković se već javio za komentar. Vama mogu da dam proceduru ako želite proceduru, ali ako tražite proceduru morate mi reći gdje je prekršena procedura.

MILAN ZEČEVIĆ (06.06.24 11:54:03)

Ne daj bože da je kolega Abazović moje visine mislim da bi nas šamarao ovdje, mislim da ne bi smjeli da uđemo u Skupštinu. Znači, ovakvo ponašanje, morao sam da se javim. Prije izvjesnog vremena sam ovdje, sa ove govornice, pozvao gospodina Abazovića da mi se izvini iz razloga jer me je iz njemu znanih nekih razloga doveo u vezu sa ubistvom Duška Jovanovića. Sad odavde opet kažem, ne mora da mi se izvinja jer kao što se kaže... /upadice/

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:54:31)

Kolega Zečević, samo trenutak,. Prvo, ovo je zloupotreba procedure, pričate o nekim stvarima koje se nijesu desile danas nego prije nekog vremena tako da nemate pravo na proceduru, molim Vas sjedite.

Kolega Lakoviću, Vi želite komentar, je li tako?

Izvolite.

Kolega Abazoviću, onog momenta kad je kolega Zečević pomenuo nešto što se odnosi na prethodnu sjednicu prekinula sam ga. Nemate pravo na proceduru. Samo mi recite gdje je prekršena procedura.

Kolega Zečeviću, nemate prava na proceduru.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 11:55:16)

Proceduralno se Vama obraćam, ne obraćam se sada gospodinu Zečeviću.

Gospodin Zečević je sada ustao, mislio sam da ima komentar na koji, po mom skromom sudu ima pravo, ali Vi vodite sjednicu. Rekao je, između ostalog, da sam ja njega optužio da ima veze sa ubistvom Duška Jovanovića. Mislim da je to optužba koja vrijedi da mi date da pojasnim. To nikad nijesam saopštio, ali vrijedi zaista nemojte da se sjednica završi, a da ova stvar koja je otišla u etar i koju slušaju građani Crne Gore se pređe preko toga da sam ja navodno njega optužio da ima neke veze, a meni nije data prilika da to pojasnim. Zato molim Vas, da Vi sami svojom procjenom, evo Vama se obraćam proceduralno, date kolegi Zečeviću 30 sekundi ili minut, date i meni 30 sekundi ili minut i nakon toga idemo na ostale replikante.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 11:56:11)

Kolega Abazoviću, onog trenutka kad je kolega Zečević pomenuo temu koja se ne tiče današnje rasprave ja sam ga prekinula, tako da nema pravo na proceduru ni kolega Zečević, a nemate pravo na proceduru ni Vi. Ono što mislite da trebate da objasnite imaćete prilike, vjerovatno ćete imati komentare i odgovor na komentar ministra Milovića, i onda možete da objasnite. U krajnjem prekršili ste vrijeme dozvoljeno za diskusiju preko pet minuta.

Kaznena replika, izvolite kolega. /upadice/

Kolega samo trenutak, kolega Abazoviću.

Kolega Abazoviću, imaćete pravo na kaznenu repliku u slučaju da Vas kolega Laković pomene u negativnom kontekstu. Eto tako, jesmo li riješili to?

Izvolite, kolega Lakoviću.

MIODRAG LAKOVIĆ (06.06.24 11:57:28)

Hvala, predsjedavajuća.

Evo da počnem za one koji možda ne znaju te detalje iz moje biografije, ja sam u toku 42. Vlade od marta do novembra mjeseca radio u kabinetu potpredsjednika Vlade za bezbjednost, kao savjetnik za nacionalnu bezbjednost. Potpredsjednik Vlade se zvao Dritan Abazović i došao sam u 42. Vladu da se bavim poslovima bezbjednosti, na poziv gospodina Abazovića, kojeg nijesam znao od ranije, ali on je na bazi nekih mojih profesionalnih referenci smatrao za potrebno da ja dođem u kabinet kod njih da radim na tim poslovima. Kad sam vidio kako se gospodin Abazović odnosi prema sektoru bezbjednosti, kad sam vidio kako se sektor bezbjednosti razara, kako se zloupotrebljava za političke svrhe, kako se subvezivno radi u odnosu na 42. Vladu ušao sam kod tadašnjeg potpredsjednika Vlade i sve to mu saopštio i rekao da sebe u takvom ambijentu i takvom načinu rada ne vidim, a da je taj način rada osuđen na propast.

Iz razloga profesionalne pripadnosti policijskoj službi u trajanju od 24 godine nakon toga sam dao jedan intervju *Vijestima* gdje sam sve to objasnio. Zato što sam na to bio obavezan prema kolegama koji su radili u sektoru bezbjednosti, naročito u Upravi policije, a koji su smjenom vlasti 30. avgusta očekivali da će se mnoge stvari promijeniti, da će biti mnogo bolja kadrovska politika, da će se raditi transparentno, da će biti bolji uslovi rada, da će biti bolja metodologija rada, da će biti veća zakonitost itd. Kako se to nije desilo napustio sam kabinet. U toku rada, u toku mog djelovanja u kabinetu, imao sam jedan kontakt, mislim da je sredina 2021. godine od strane Aleksandra Mrkića, lica kojega nijesam poznao do tada, imao sam telefonski poziv, o čemu sam obavijestio tadašnjeg potpredsjednika Vlade za bezbjednost i obavijestio ga da to lice traži kontakt da bi, navodno, saopštio neke informacije koje mogu da budu važne za Vladu. O svemu tome sam obavijestio potpredsjednika Vlade i dobio saglasnost da napravim taj kontakt i taj sastanak. O razgovoru i detaljima toga sastanka nakon sastanka sam upoznao potpredsjednika Vlade, a ovo lice sam uputio da o svemu tome što je meni saopštio da napravi dopis potpredsjedniku Vlade i da ga pošalje na upoznavanje potpredsjedniku Vlade. Sve sam to potpredsjedniku Vlade saopštio. Zamislite koliko treba neko da pogazi sve moralne, profesionalne, političke i svake druge norme da taj detalj koji je potpuno nevažan u smislu profesionalnog obavljanja dužnosti da to koristi za politički razračun i za političku degradaciju i diskreditaciju.

Kolega Abazoviću, žao mi je što sam sa Vama dijelio dane u 42. Vladi. To je moje veliko razočarenje, a svako svoj krst nosi, a Vi izvolite opovrgnite jedno slovo od ovoga što sam sada rekao. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:01:15)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Kolega Abazoviću, nigdje u diskusiji kolege Lakovića nijesam prepoznala... Slušajte, evo ovako, kolega Abazoviću, samo trenutak, ja vodim sjednicu. Kolega Abazoviću, u diskusiji kolege Lakovića nijesam prepoznala nijednu uvredljivu riječ. Mogu da Vam dam, eventualno, znači nemate pravo na repliku po tom osnovu, mogu da vam dam jedan minut ako možete da se uklopite u jedan minut da opovrgnete ili potvrdite navode kolege Lakovića. Samo to i ništa više, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:02:27)

Samo prije nego što mi pustite vrijeme, molim vas, evo kolega Mugoša je to možda i ljepše zapamtio. Dakle, bilo je mnogo negativnih stvari što su izrečene i u profesionalnom smislu i u ljudskom i u moralnom. Vi sami procijenite, razumijem kontekst sjednice, razumijem njihovu želju, znam što većina radi cijelo vrijeme, dajte da zbrzamo, predložio sam da glasamo preko Wats app-a da ne dolazimo ne pravimo troškove građanima itd. niko to nije uzeo za shodno, ali dozvolite sada kad smo već došli na sjednicu da kažem i da odgovorim i mislim i da neke stvari koje je gospodin Laković rekao potvrdim. Znači, mislim da će njemu biti u prilog. Evo ako može da mi se pušti vrijeme.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:03:11)

Kolega Abazoviću, dala sam Vam vrijeme od jednog minuta da potvrdite ili opovrgnete ono što je rekao kolega Laković, i samo to, ništa više.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:03:22)

Evo samo ja, za razliku od gospodina Lakovića nikad se ne da tako kažem nijesam, nikad ne govorim negativno o ljudima sa kojima sam radio niti sam to uradio niti u jednoj TV emisiji, sinoć kad sam bio upitan sve sam rekao najbolje, u smislu onog našeg profesionalnog odnosa. Želim da potvrdim ovo da ste me Vi obavijestili o tom kontaktu, ali želim da kažem da je jako nekorektno, politički, i nemoralno da dozvolite da vaša partija piše saopštenje koje je bilo jutros, koje nema nikakve veze, đe neki ljudi imaginarni ili postojeći pričaju o meni i vi to dovodite u kontekst sa mnom, a radili ste sa mnom. To je nemoralno.

Gospodine Lakoviću, samo da Vam objasnim sljedeću stvar, za Vas je bilo razaranje bezbjednosnog sektora kada su počeli da se procesuiraju visoki službenici Policije. Kada Vam je bio Veljović direktor 10,15 godina Vi ste bili oduševljeni tim sistemom, radili ste tamo, nijeste podnosili ostavku. Kad ste došli kod Dritana Abazovića, kad je otišao prvo Veljović, pa otišao Lazović, pa se pripremalo da odu i drugi, danas neki završili u zatvor, Vi ste podnijeli ostavku. Neka sami građani cijene o tome kako ko na koliki profesionalni i moralni način radi. Dok ste bili tamo, do 2013. godine, u ovoj zemlji iz te Policije su ubijani ljudi poput Duška Jovanovića, nikad nijesu procesuirani, švercovali su se cigare, švercovali su se narkotici, a vi koji ste bili na čelu droga ste ukupno zaplijenili 500 grama.

Došli ste onda 2021. godine tačno, uvijek u svim situacijama pričam istinu, na moj poziv da pomognete da izgradimo sistem nakon 30. avgusta koji smo pronašli u tom stanju u kojem smo pronašli i koji je danas u tom stanju u kojem jeste, ipak mnogo slobodniji, iako nije perfektno, ali mnogo slobodniji nego što je bio bez monopola. Vi sada ovdje tvrdite pred licem javnosti, gospodine Lakoviću, ali dobro je da slušaju ovo građani da je to bilo neprofesionalno i da je bolje bilo, kao što Milović misli da je bolje da je tamo ostao Katnić, tako i vi mislite, samo nećete da kažete, da je bolje bilo da je ostao Veljović. Zato vam je Dritan Abazović trn u oku ne zato što ima dva metra i zato što vas neko šamara znate vi dobro da jedino šamaranje je istina od fizičke sile ničega nema, ali vas šamara istina.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:06:13)

Kolega Abazoviću, isključen Vam je mikrofoni. Ne čujete se u prenosu jer je isključen mikrofoni.

Zahvaljujem.

Drugačije, kolega Abazoviću, ne mogu da Vas prekinem, razumijem Vaš mentalitet, razumijem da imate potrebu da kažete ono što mislite, ali ipak moramo da poštujemo neka pravila.

Sada pravo na komentar ima ministar Milović. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 12:06:50)

Dragi građani, nemojte da se čudite zašto je Dritan Abazović danas nervozan, ovo je jedan od najtežih dana u njegovom životu. Danas je uhapšen bivši šef kriminalističke policije, a čitali smo prepisku juče sa Sky-a gdje ga on pominje da je aranžirao neke događaje, doduše ne zove ga kao pripadnici jednog klana brata Abaza na Sky zove ga kovrdžavi i pominje ga na tri mjesta. Danas je taj čovjek uhapšen po nalogu Specijalnog državnog tužilaštva, a akciju je sproveo Specijalno policijsko odjeljenje. Vidimo rezultat toga. Teatar apsurdna, optužbe, vika, napadi, ali naravno u njegovom stilu bez argumenata samo kvalifikativa. Tako je i napao svog nekadašnjeg saradnika i zamjera mu neke stvari, ali on mu je to najbolje objasnio. Dobro, od kad je najavio kokice izgubio je Ulcinj, u Budvi je jedva prešao cenzus, a u Andrijevići nije učestvovao. Uhapšen mu je čovjek koji ga pominje na Sky, vjerujte mi zaredalo mu se nikad teže, ali dobro. Kaže mi želimo da vratimo Katnića i glorifikuje sebe, a on odlično zna ko je najodgovorniji za smjenu Katnićeve i javno je o tome govorio. Lično je govorio tada o meni kao članu Tužilačkog savjeta i Zdravko Krivokapić dok se Dritan Abazović grlio sa njim, sjećate se konferencija gdje su dijelili jedan drugome - brate, grlili se, citirali ja tebe volim, prenosile su to televizije, Zdravko Krivokapić uvidjevši tu situaciju mene je imenovao za člana Tužilačkog savjeta i nakon toga je smijenjen, prvo vrhovni državni tužilac, nakon toga Katnić i nakon toga je izabran Vladimir Novović i pored blage opstrukcije koja je bila. Dritan Abazović je to pred svjedocima čestitao čak je i javno govorio o toj ulozi i to je jedna od rijetkih stvari koja mu se može vjerovati.

Dakle, priča kako mi vraćamo Katnićeve zakone, kažem vam, nastavlja optužbe svog kolege da Vladimir Novović vraća Milivoja Katnića. Vladimir Novović je bio član radne grupe, vidim optužbe da nije bio, evo našli smo rješenje, moje kolege se o jadu crnome zabaviše da demantuju pojedine poslanike koliko su spremni i nevladine organizacije da govore neistina, ali dobro to je nečiji manir, da vrijeđa i Ministarstvo pravde i službenike Ministarstva pravde kroz mene lično, ali nema veze idemo dalje.

Gospodine Abazoviću, sve ove izmjene i dopune današnjeg zakona radio je lično sa nama Vladimir Novović i lično tužiocu po naredbi Milorada Markovića VDT-a, sva rješenja smo prošli sa njima i ako mene optužujete da vraćamo Katnića i norme iz toga perioda, odnosno da to ne valja da ta zakonska rješenja nijesu dobra onda mislim da imate problem sa njima, a ne sa mnom.

Pozvao sam se na međunarodna dokumenta i jasno naveo i htio sam tada da objasnim, ali mi je dato za završnu riječ, dakle, Konsultativni savjet evropskih tužilaca to tvrdi da treba da imaju blagu prevagu tužiocu i mi to radimo. Bojim se da je ovdje posrijedi opstrukcija Milorada Markovića s obzirom da ste Vi čovjek koji je agresivno bio protiv njega u početku. Vi ste željeli da vaša omiljena tužiteljka dobije treći mandat kao v.d. VDT-a što vas je i sama Evropska komisija u izvještaju kritikovala. Predlagali ste protiustavna i protivzakonita rješenja, sve ste uradili da Milorad Marković ne postane vrhovni državni tužilac. Tada ste ga spriječili da postane v.d. VDT-a sa ekipom koju ste kontrolisali tamo gdje ste je kontrolisali. Kad ste videli da vam je taj rat izgubljen onda ste počeli da ga podržavate, a dobro znaju i strane diplomate koje su dolazile kod mene da pitaju zašto jedna grupa ljudi okupljena oko vas i prethodnog v.d. VDT-a priča i kreira priče o tom čovjeku ne mareći ni za grobove ni za porodicu i udarajući ga na prizemnji način od strane istih onih koji danas mene udaraju, ali nema veze. To vas svrbi, vas svrbi da onaj koga u početku niste podržavali i kog ste sabotirali danas ima ključnu ulogu u Tužilačkom savjetu. Jeste, kada povećamo jednog tužioca biće pet, a zlatnih šesti glas ima upravo VDT Milorad Marković. Ako je to vama vraćanje mafije, ako je to vama vraćanje Katnića onda neka bude da ga vraćamo. Bojim se da neko ima problem sa istinom, ali nešto čudno, uvijek imate problem sa istinom.

Kritike na račun rada šefa SPO-a nisu počele u novembru mjesecu 2023. godine već u junu kada je bila afera Do Kvon, nije govorio Andrej Milović o tome nego Milojko Spajić. On je prvi čovjek koji je problematizovao ulogu šefa SPO-a i od tada kreću naše pritužbe u konkretnom slučaju oko Do Kvona, a mi ćemo sačekati određene sudske postupke gdje se tretira i *plava sveska*, gdje se tretiraju druge stvari pa ćemo vidjeti je li Milović lagao ili je govorio istinu, a istina je kao voda, ona uvijek nađe svoj put. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:12:58)

Zahvaljujem ministru Miloviću.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Abazović.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:13:04)

Dakle, poštovani građani, rekao sad da će opet da iznesu neku argumentaciju nešto, pogledajte i sami ste mogli da čujete sad je sve kad im kažete istinu, svi se nekako pacifikuju.

Gospodine Miloviću, vi ste u Budvi osvojili 6,9%. Mi smo osvojili ono što smo imali. Vi ste sa 25%, vaša partija koja je Vas izbacila, razumijete, što je još veće poniženje za Vas, vi ste osvojili 6,9%. Vi ste izgoreli jednog čovjeka za kojeg lično tvrdim da ima kapaciteta, gospodina Zenovića. Potpuno ste ga izgoreli. Dobili ste 6,9% i to na jedvite jade i tih 6,9% su neki bivši glasači DPS-a koji imaju neku kombinaciju sa ovim ljudima koje sam pomenuo sinoć, inače ni tih 6,9% ne bi imali. U Andrijevići ste prepolovljeni. U Podgorici ste se podijelili i bježite od izbora kao đavo od krsta. obraćam se naravno partiji koja je Vas izbacila. Ne, vi ste Vlada i to je navjeća tragedija sa premijerom i sa deset ministara ste uzeli 6,9%.

Kada je riječ o Ulcinju meni ne smeta uopšte, ja se u opoziciji dobro snalazim i dobro osjećam. Mi smo uradili ogromne stvari za taj grad i taj grad isto iz Podgorice ovdje preko jednog advokata koji brani dva čovjeka sa vrha kriminalne piramide su uspjeli da nagovore jednog od ljudi koje je vlasnik ili suvlasnik jedne plaže na kojoj se prodaju narkotici. Tako se promijenila vlast u Ulcinju, ali biće prilike mislim da sad nije glavna tema i mislim da ljude to ne zanima, više ih zanima da je Ulcinj ušao u Prvu ligu, na čemu ja čestitam.

Kad je riječ o gospodinu Markoviću, Vi ste zaista čovjek koji, pa ovo što radite Vi i gospodin Spajić, to se nije gledalo, kažem nije se gledalo ni prije 30. avgusta. Koliko god da sam opozicionar bio tada ne sjećam se da je bilo ljudi koji dođu i tako pečatno iznose neistine. Ja sam za gospodina Markovića glasao, glasao sam za gospodina Markovića, a vi ste bili, tačno ja to nikad nijesam osporio, glasali ste za smjenu gospodina Katnića, vi ste bili jedan od deset ljudi koji je tamo bio u tom savjetu, pa da je bio Boris Marić, zar ne bi glasao. Šta se stalno pozivate na to? Vi ste ljudi koji tako manipulišu gospodin Spajić izađe na RTCG na jedan namješteni intervju, jer se RTCG vraća u devedesete, ponašanjem. Dakle, u jednom RTCG namještenom intervjuu će ga ne pitaju za Budvu, ne smiju da ga pitaju Radojka Rutović, dug Radojke Rutović vraćen. Kaže čovjek ladno mi smo predložili italijanski model oduzimanje imovine. Evo ih papiri ovdje, nigdje italijanskog modela.

Vi ste Vlada koja najviše izgovara neistina, po minuti, u svim evropskim državama. Vi ne govorite istinu ni oko čega, zbog toga gubite birače. Svako ko vas je podržao ima sumnju u odnosu na vas. Mi nikad nijesmo bili velika partija, nikad nijesmo bili velika partija, mi smo zadovoljni i skromni, vi nikad više nećete biti vlast. Zato treba da se organizuju vanredni parlamentarni izbori, bježite kao đavo od krsta, lažete ove ljude, vezano za neke rezolucije, pričate o amandmanima koje nikad nijeste dali i pravite politiku koja se zove - raspameti, samo da bi uspjeli u nekim kombinacijama koje smo vam zaustavili.

Poštovani građani Crne Gore, samo da znate i da čujete, iza plašta svih ovih prevara se krije novo zaduženje od 400.000.000 eura za građane Crne Gore. Ne, uživam da raspravljam sa vama. Ali sam, uvijek sam ljut i uvijek sam strastven kada je u pitanju da se brane nacionalni interesi Crne Gore. Rekao sam ovde i manipulatoru koji vodi Vladu i vašim ministrima, da neću dozvoliti nikad nikome dok budemo u političkom životu, ali nezavisno od političkog života, građanski, da Crnu Goru baci na koljena.

Vaš plan je sljedeći, vaš plan je da se ugradite, htjeli ste da napravite kripto raj, pa vam je to propalo, sad ste maloprije rekli Spaić je pokrenuo aferu Don Kvon, nije Spajić, Vi ste bili najbučniji, gradili ste sebi poziciju za ministra pravde, ne smije sad da Vas smijeni, jer Vi znate za sve sastanke sa Kotrelom i sa ostalima. Vas ne smije da smijeni Spajić, Spajić je ucijenjen od Vas ne može da Vas smijeni. Mislite li vi da mi ne znamo? Rekao sam do septembra i do oktobra svi imaju rok, ne treba ništa da rade, oni sami sebe svaki dan ukopavaju. Dajte, neka se riječi krivična prijava, urgirajte Vi, kao ministar pravde, svojim autoritetom, da se riješi, neka se riješi, ja za to navijam, možete urgenciju da pošaljete.

Poštovani građani Crne Gore, rekao je u predzadnjoj rečenici suštinsku stvar ministar pravde. Neka se sve vrati na staro, dva čovjeka su izgovorila ključne riječi kada je u pitanju sastav 44. Vlade. Jedan Zoran Lazović ispred suda u Ulcinju kada je rekao Abazović opstruira, jedva čekamo da se formira Vlada. Andrej Milović potpuno se nakalemio na tu priču kad je, prije nego što se formirala Vlada rekao, dajte samo jedan dan neka se formira 44. Vlada, pa odmah nas obalite. Šta je cilj, vidjećete. Ubijediće se i ova gospoda koja vam latentno pomažu, latentno. Ali, ja to mislim da je iz nekog neznanja, da je cilj da se Crna Gora baci na koljena, da se jednom politikom opštih manipulacija stvori situacija u kojoj ljudi zbunjeni ili će ići u apstinenciju ili neće znati da prepoznaju svoje prave interese. Zbog toga imamo pokušaj da se zatvori državni Parlament, da se najvažniji zakoni, a ovo jesu važni zakoni i za budućnost i za evropsku budućnost naše države, donose brzo, bez ikakvih konsultacija, rasprava, i da sve završimo onako kao što je to neko zamislio. Dozvolite, završavam.

Poštovani građani, tvrdim da razloga za neku veću brigu nema, sve je viđeno, razotkriveno, treba da idemo dalje. Mislim da ćemo svi biti mudriji u donošenju budućih odluka, a da je jasno da izvršna vlast i 44. Vlada, naročito sa personifikacijom nekoliko ministara, zaista stala u odbranu svega onoga protiv čega smo

se borili u posljednje tri, četiri godine. To što ćemo se vratiti na staro, može da bude samo prividno Crna Gora će ići napred i izboriće se.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:21:16)

Ovako kolega Janoviću, samo jedan iz kluba može da ima proceduru, a već se javio kolega. Izvolite, kolega Pejoviću.

BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 12:21:31)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Popović.

Mislim da je kolega Abazović, po ko zna koji put, prekršio i Poslovnik i proceduru i sve ostale norme. Ali, radi javnosti, želim samo kratko da se osvrnem, dozvolićete mi, naravno, samo da se osvrnem na par teza, rekao bih manipulacija kolege Abazovića.

On je ovdje poslao poruku i rekao da smo mi politička partija i činoci koji ne znam najviše lažemo u minutu u sekundi itd. Samo da vas podsjetim gospodine Abazoviću, pričate o kriptoraju, Vi ste prošle godine u ovo vrijeme išli u Porto Montenegro, znta gdje, na tribinu da pričate o kriptovalutama, Vi, o digitalnim valutama. Tada Vam to nije bio kripto raj, gospodine Abazoviću, nego Vam je to bilo i te kako interesantno. Kada nama spočitavate DPS Vi stvarno mislite, da su građani zaboravili, kako ste Vi postali premijer, Vi nikad nebiste bili premijer, da vam nije bilo kolega iz DPS-a, nikad. I što ima veze? Pa ima veze, znate zašto ima veze? Kako onda imate Vi imate pravo, kad niko iz Pokreta Evropa sad, ni na lokalnom ni na državnom nivou, nikada nije kolalirao sa DPS-om, za razliku od vas. Onda ste, naravno, nakon konstituisanja 44. Vlade govorili kako ćemo da pobjegnemo iz države, kako ćemo prodati Elektroprivredu, pa evo prođe osam mjeseci gospodine Abazoviću, tu smo.

Još jedna stvar, ono što je činjenica, da ste Vi, gospodine Abazoviću, sa kolegama koje su činjele tada parlamentarnu većinu vrlo često kršili Ustav, vi ste Ustav kršili u ovom domu. Vi govorite nekome da bježi od izbora. Pa vi ste kršili Ustav da biste bježali od izbora, o čemu vi pričate. Mijenjali ste Zakon o lokalnoj samoupravi ovdje Ustavni sud je to utvrdio, vi sto to radili. Misлите da smo mi sve to zaboravili. Vi ste jedini poslanik koji na Sky aplikacijama, gospodine Abazoviću. Vi pričate, imate neke konstrukcije o mafiji, o čudima, jedini poslanik u ovom domu, koji na Sky aplikaciji ste Vi, gospodine Abazoviću. Govorim za sada, ono što je javnost imala prilike da vidi.

Radujemo se i to veoma dobro, dakle da institucije rade svoj posao, Vi ste gospodine Abazoviću rekli tada kada ste formirali 43. Vladu, da ćete napustiti politiku, ukoliko taj koncept ne bude dao rezultate. Tada ste govorili da ste konstituisali tu Vladu, znate zbog čega, da biste ubrzali put evropskih integracija. Pa kakav vam je bio izvještaj? Najgori izvještaj. Nemate šta Vi meni da kažete, umijem da pročitam, gospodine Abazoviću. Pročitao sam ja i cijela javnost, najgori izvještaj u istoriji. Vi ste danas tu i sad vi nama ovdje držite moralne lekcije. Imate na to pravo, ja imam pravo takođe da podsjetim građane Crne Gore, da Vi nikada ne biste bili premijer da nije bilo DPS-a, da ste bili učesnici na tribinama, kada se pričalo o digitalnim valutama, da ste kršili Ustav, da ste kršili zakone, da ste bježali od izbora i sve vi to sada ovdje spočitavate nama.

Ja vas molim, ako imate za bilo koga, bilo što što diskredituje nekoga iz PES-a, molim vas, pođite u Specijalno državno tužilaštvo i procesuirajte to, nemojte ovdje da vrtite stalno te teze i cijelo vrijeme držite javnost u nekoj nedoumici, u nekoj sumnji, e vidite kolege, e ovo je mafija, oni sarađuju sa ovim, sa onim. Molim vas, budite konkretni, sve što imate predajte nadležnim organima i radujemo se. Da bude svako procesuiran i kolege iz PES-a i kolege iz URA-e i kolege iz drugih partija i iz DPS-a i iz SD-a itd. i iz svih političkih partija. To je vladavina prava, gospodine Abazoviću, to je vladavina prava.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:25:53)

Samo trenutak, molim vas.

Nemate šta da aplaudirate i da kažete bravo.

Prvo, zbog toga što je moj kolega Pejović, potpredsjednik ovog Parlamenta, isto kao i ja, dužan je da poštuje Poslovnik, isto kao i ja. U ovom slučaju, samo momenat ne radi se o prekoračenju, riječ je o tome što je potpredsjednik Pejović tražio proceduru, a ovo je klasično kršenje procedure.

Potpredsjednik Pejović je imao pravo na komentar, da je tražio komentar dobio bi komentar i imao bi tri minuta vremena i bio bi u okviru vremena.

Ja vas molim kolege, imam problema sa glasnim žicama, ne mogu da se nadvikujem sa vama, ja vas molim za mir, ako želite da nastavimo da radimo. Ako hoćete da se ovako ponašate ja ću prekinuti sjednicu. Molim, takođe, goste da se ponašaju primjereno i da ne dobacuju iz klupa, jer vi ste gosti u ovom Parlamentu.

Sada, s obzirom da je kolega Pejović imao komentar, a ne proceduru, pravo na odgovor na komentar ima kolega Abazović.

Kolega Abazoviću, tri minuta, nakon tri minuta neću vVs opominjati, gasiću mikrofona.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:27:25)

Hvala Vam, kolegice Popović.

Hvala što ste tačno sve ovo naveli, radujem se da malo kolegi Pejoviću kako idu procedure. Jer, oni jednostavno se sami hvataju u svoje zamke.

Dakle, kolega Pejoviću, mislim da vi ste malo kao pod nekom hipnozom, ne znam da li ste sigurni da znate šta je na dnevnom redu i o čemu se priča. Jeste, ja sam bio na Lušnici na panelu vezano za kriptovalute, ja sam bio i u Beogradu na panelu za kriptovalute, ja sam bio i u Briselu jednom gdje nije bila glavna tema, pričalo se o kriptovalutama. Mislite da sam ja protiv inovacija, protiv sam manipulacija, nijesam protiv inovacija. Nijesam imao ništa protiv, pohvalio sam potez da se da počasnno državljanstvo osnivaču *Eterijuma* zašto da ne to je i marketinški dobro za Crnu Goru, ja sam protiv manipulacija. Ja sam da se kriptomat ne upotrebljava kad za to nema dozvolu. /upadice/ Nemojte da izmišljate, neću vam dozvoliti da pričate neistinu. Naša Vlada je pošla, izvršila inspekcijski nalaz i zapečatila aparat, a u tim prostorijama su dolazili vaši članovi, istaknuti i vaš predsjednik i taj čovjek koji drži taj klub je potrošio 20.000.000 eura u kazino, nema veze, možda su to njegove pare. Lično mislim da to nijesu čiste pare. To je razlika između mene i vas.

Dakle, nijesam protiv inovacija, protiv sam manipulacija. Zato imate problem. Kad je riječ o 43. Vladi, jeste, ovdje isto koristite taktiku koju ima i Andrija Mandić, vi sa četiri poslanika ste postali premijer, nijesam ja sa četiri poslanika postao premijer, nego sa 47 najviše u parlamentarnom životu, sa četiri se ne postaje ni Vi nijeste postali potpredsjednik Vlade sa 20 vaših poslanika ili 21. /upadice/ Molim vas, dozvolite pa nemojte da prekidate, nemojte da manipulišete. Kažem, jeste, ponudio sam manjinsku vladu svima i uopšte mi nije problem što su glasale kolege iz DPS-a. Znao zašto, zato što sam ja sprovodio politiku koju je Vlada obećala građanima. /upadice/ Razumijem da ima pritisaka sa ove strane, da intervenišete i da spašava što se spašavati može. Ali ove PES-ovce više niko ne može spasiti, džabe dobacuju, niko ih ne može spasiti.

Dakle, kad je riječ o rezultatima ovdje kada je Vlada srušena, a srušena je poslije dva i po mjeseca, mogao je da skрати mandat zato što ako oduzmete naših četiri poslanika bilo je 77 ostalih koji su mogli to da urade bez nas. Vi manipulišete.

Molim vas, ovo je posljednji put da upotrebljavate taj rječnik. Molim Vas, ja Vas upozoravam. Pošteno Vam kažem, posljednji put da upotrebljavate taj rječnik u odnosu na mene, budite kulturni i vaspitani, razumijem vašu situaciju, ja vama to nijesam rekao. Molim vas, posljedni put da mi se tako obraćate.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:31:48)

Kolega Abazoviću, isključen Vam je mikrofona, rekla sam isključiću ga poslije tri minuta, isključila sam ga poslije tri minuta i 15 sekundi.

Molim vas, /upadice/ kolega Pejoviću, kada budete sjedjeli ovdje i vodili sjednicu Vi mu dajte 30 sekundi. Kolega Abazoviću imaćete pravo da dopunite sve to što imate nakon komentara ministra Milovića.

Molim Vas, isključila sam vam mikrofona, dobićete priliku.

Izvolite, kolega Miloviću.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 12:32:17)

Ljudi, razumite nervozu Dritana Abazovića, nemojte da vas čudi.

Ponavljam, izašla je juče prepiska na portalu koji podržavaju zapadne države i zapadni partneri gdje ga ljudi dovode u vezu sa švercom cigareta, da je on akter dogovaranja toga događaja i tih radnji i jutros je uhapšen čovjek po tom pitanju. Shvatite ga, danas mu je težak dan, čudi me da je uopšte i doša, o nije mu ga lako.

Saglasan sam sa njim da se on ne zalaže za kripto raj, i Borise tu bih te ispravio, on se s pravom ljuti što ga prozivate za kripto raj jer, kad je Dritan u pitanju, on može samo biti samo za kripto pakao.

Dakle, to je čovjek sa kojim ne može da ide prefiks raj, uz teatar apsurdna, viku, vrisku, podmećanje, ne može da ide raju. Raj je jedno mirno idilično mjesto bar tako kaže *Biblija* i vjerske knjige.

Kaže Dritan Abazović da se on vodio nacionalnim interesima .

Dragi građani,

Vlada koju je on vodio je najantirevropskija vlada u istoriji crnogorsko, evropskog integracionog proces. Toliko o Dritanu Abazoviću i nacionalnim interesima, a znamo da su evropske integracije najveći evropski interes ovih građana i interes svih nas. Tako da njega je vrlo lako demantovati, kao i za cijelu priču oko zakona. Ovaj zakon je podržan od strane Evropske komisije, svaka tačka i svaki zarez je dobio zeleno svjetlo, više puta je prošao filter Evropske komisije. Venecijanska komisija je pohvalila. Ponavljam, lično je radio Vladimir Novović i tužioc pod rukovodstvom Milorada Markovića u radnim grupama i lično su učestvovali u svemu ovome i svaka optužba danas koju Dritan Abazović i njegove kolege kažu protiv ovog zakona i protiv ovih rješenja to je konfrontacija sa Evropskom komisijom, Venecijanskom komisijom, ekspertima Savjeta Evrope, Vladimirom Novovićem, Miloradom Markovićem, Ministarstvom pravde i svim drugim ljudima koji su časno i pošteno radili ovaj posao i vraćali ovu državu na evropsku agendu sa koje Dritan Abazović najvećom izdajom evropskih integracija učinio i napravio.

Toliko o njegovim nacionalnim interesima i interesima države Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:35:24)

Zahvaljujem ministru Miloviću.

Izvolite, kolega Abazoviću.

Samo trenutak, odmah nakon Vas prelazimo na diskusiju kolege Rakočevića.

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:36:03)

Evo poštovani građani, mislili su sve da za pet minuta i sada je opšta panika, stižu poruke od centralne što treba da govore i kako treba da govore i nastavljaju se manipulacije.

Dakle, gospodine Miloviću, odmah da Vam objasnim, 43. Vlada Crne Gore je dala, do sada, najveće rezultate kada je u pitanju Crna Gora, od kada je parlamentarnog života, u najkraćem mogućem periodu. Reći ću šta je to naš legat. Naš legat je da je po prvi put počeo da funkcioniše SDT i SPO, naš legat je da su se po prvi put našle tzv. krupne ribe iza rešetaka, naš legat je da smo prvi put 2023. godine, ostavili suficit u državnu kasu i naš legat je da je dok je trajala 43. Vlada nikakvih nacionalnih ni nacionalističkih tenzija u Crnoj Gori bilo nije.

Ovo o čemu Vi pričate o neispunjavanju evropske agende, obratite se Parlamentu, ta Vlada je trajala kratko, meni je zbog toga žao, siguran sam da smo funkcionisali duže da bi sva ova zakonska rješenja donijeli i ona bi bila mnogo bolja nego što ih sada vi predstavljate. Sa druge strane, vi i sva vaša Ministarstva i u takvoj vladi koja je imala problem sa državnim Parlamentom, pronašli ste zakonska rješenja koja ste sad donijeli ovdje, na desetine, na stotine zakonskih rješenja. Šta ste uradili vi? Vi ste samo mijenjali norme, da bi se mi vratili na staro, vi ste našli Zakon o sudovima, vi ste našli druge zakone. Zakon o porijeklu imovine, antimafija zakona. Znao ste šta je vaša agenda, vaša je agenda da pod plaštom evropskih integracija promijenite sve. Samo da kažem kada su te evropske integracije u pitanju, znate zašto mi ćemo dobiti IBAR, mislite da ćemo IBAR da dobijemo zbog vas, ne, nego zato što su krajem juna izbori u Evropskom parlamentu i zato što Evropska unija nema nijednu pozitivnu priču, računajući i Ukrajini, ni u regionu ni u Ukrajini imaju sve geopolitičke poraze i u Gazi. Pokušaće makar malčice, neće to promijeniti percepciju opštu u Evropskoj uniji, ali makar malčice da davanjem IBAR-a Crnoj Gori, kažu da evo još ima pa ima još država koje eto imaju želju da pristupe Evropskoj uniji.

Vi tu priču, ovu što vi pričate, možete da pričate maloj djeci. Geopolitiku poznajem i mi smo, još kada je počeo rat u Ukrajini, svaki dan papagajski ponavljali našim partnerima dajte ... za Crnu Goru. Što je nekome upaljena lampica pred izbore, kao i u Crnoj Gori kada otvori neko put pred izbore ili uradi nešto pred izbore neće da uradi ranije, to je druga priča. Da vam kažem kada je u pitanju ta međunarodna zajednica, ta međunarodna zajednica je obijala prag da dođe da se buni da se ne promijeni Milivoje Katnić. Ta ista Međunarodna zajednica je obijala prag da dođe da se buni da se ne promijeni Milivoje Katnić, ta ista međunarodna zajednica je onda kada je došao gospodin Novović počeo da isporučuje rezultate, došli isto kod mene da pruže ruku i da kažu da je ovo bio pravi potez. Mi se ovde brinemo o nacionalnim interesima Crne Gore, ne brinemo se o nacionalnim interesima ni Španije, ni Portugala želimo im sve najbolje ni Luksemburga, ni bilo koje druge države. Znao ste za čije interese se vi borite, za interese mafije i protiv Crne Gore. Vi i vaša Vlada se bori isključivo za krupni kapital, za krupni kapital ponavljam., i za interese kriminalnog miljea u Crnoj Gori oličenog kroz pet klanova. Kad pričate o Sky prepiskama, ja sam bio u svim mogućim prepiskama. Stojim ovde pred vama, a vas nema nigdje javno da se pojavite, da sa mnom suočite argumentaciju.

Kažem sljedeće, među vama je jedan poslanik kome je SDT blokirao imovinu. Među vama ovđe je jedan poslanik kome je SDT blokirao imovinu. Ništa strašno, samo ne možete da manipulišete, jer znate da znam sve što treba i sve što ne treba o svakom čovjeku.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ 06.06.24.

Poslanica Jelenka Andrić, procedura.

JELENKI ANDRIĆ (06.06.24 12:40:19)

Uvažena potpredsjednice, zamolila bih da se vratimo na dnevni red, a kolegi Abazoviću da kažem da ne uznemirava više crnogorsku javnost, nego da kažem imenom i prezimenom, kao što stalno govorite -poštovanje i zahtijevate da se tako obraćamo. Ovdje sjede časni ljudi, ljudi koji su proveli svoj radni vijek radeći možda i najteže poslove i više apsolutno neću dozvoliti vaše neodređene zamjenice, jer je to nedopustivo. Za teatar koji nam pružite, pošto sam profesorica srpskog jezika, kod mene biste imali čistu peticu.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:41:09)

Zahvaljujem.

Ne, ne, stanite, kolega samo trenutak.

Kolega Abazoviću, sjedite.

Koleginice Andrić, ovo je bilo, takođe, kršenje procedure, Vi ste tražili proceduru, obratili ste se meni, nakon toga ste se obratili kolegi Abazoviću, prekršili ste proceduru. Sad ne mogu da dam kolegi Abazoviću riječ, jer je ovo bila procedura, koja je prekršena molim vas nemojte više to da radite.

Kolega Abazoviću, imaćete pravo u odgovoru na komentar kolegi Miloviću da reagujete na reagovanje koleginice Andrić.

Kolega Konatar, Vi ste iskusni političar i iskusni poslanik, Vi dobro znate Poslovnik, nema pravo odgovora na proceduru i ako je procedura prekršena.

Molim vas, kolega Konatar, kolega Abazović ima pravo da se javi proceduralno, ali da se meni obraća, ako hoće da poštuemo Poslovnik.

Molim Vas, kolega Abazoviću minut, procedura je li tako?

DRITAN ABAZOVIĆ (06.06.24 12:42:48)

Kako god mislite da treba, zaista cijenim profesoricu, zahvalan sam na potencijalnoj petici, ali i da je drugačije se ne bih ljutio. Ali, uputila je direktno pitanje meni i meni se obratila, evo neću sa profesoricom pa ću poslije ću iskoristiti priliku možda ako bude još te rasprave. Evo neka pogledaju predmet pod rednim brojem S broj 72/18. Jeste imena i prezimena, tamo ima puno imena i prezimena. Rekao sam za poslanike, pogledajte, polako, neću vam ja vazda davati ekskluzive, polako saznajte nešto sami, jeste li u taj bezbjedonosni sektor koji sad funkcioniše perfektno? Je li rekao Laković da sad funkcioniše perfektno, đe vam je?

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:43:48)

Zahvaljujem gospodine Abazoviću.

Pravo na komentar ima ministar Milović, izvolite ministre.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 12:44:28)

Dragi građani...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:44:29)

Samo trenutak, zbog ovako neozbiljnog odnosa poslanika, koji sve vrijeme pokušavaju da me dekoncentrišu, evo zaista su uspjeli u ovom kratkom periodu da me dekoncentrišu, Vi nemate pravo na komentar, imate pravo na repliku, na kaznenu repliku, jer ste pomenuti u negativnom kontekstu. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 12:44:30)

Dragi građani i uvažani, evo ako možete mir da...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:44:44)

Kolega Miloviću, samo da Vas zamolim, možete li sada, u okviru Vaše replike, da se potrudite da ne pominjete u negativnom kontekstu nijednog poslanika, da ne izazovete ponovo replike.

ANDREJ MILOVIĆ 06.06.24

Ovo je kaznena replika. Rekli ste šest puta - lažeš. /upadice/

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:45:35)

Kolega Abazoviću. Rekli ste da je predstavnik mafije. To je osnov za kaznenu repliku.

Kolega Miloviću, ako pomenete kolegu Abazovića u negativnom kontekstu moram mu dati pravo na repliku.

Kolega Miloviću, recite sve što imate da kažete. Predložila bih Vama, ministre Miloviću i kolegi Abazoviću da odete na jedan TV duel i da se ispričate, da kažete sve jedan drugome što mislite. Ovo nije mjesto da radite ovakve stvari. Opstruirate rad Parlamenta, molim Vas budite na visini zadatka.

Izvolite, dajem Vam kaznenu repliku.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 12:46:30)

Pomenu bih ga u pozitivnom kontekstu, ali kako? Dajte mi pozitivan kontekst i ja ću ga pomenuti. Ne bi bilo dobro sve da kažem.

Potpuno sam saglasan sa Vama. Meni je drago da poslanik Abazović koristi termin legat, je li tako, to je dobro. Legat je raspolaganje imovinom nakon smrti i to je dobro. On konstatuje svoju političku smrt i koliko ima snage, trenutno, u društvu političkom i kuda ide njegova politička karijera i to je dobro. Meni je drago da koristite takve termine i to je za Vas veliki napredak.

Što se tiče toga da sam predstavnik mafije predlažem ovaj zakon, ponovo ću vam ponoviti, na ovom zakonu je radio Vladimir Novović, Milorad Marković, na mnoga rješenja radio je i tužilac Šoškić, vidimo koji je u žiži javnosti u posljednjem periodu, tako da, ako ti ljudi rade protiv mafije, prihvatam, radim i ja. Sva ova rješenja prošle su sve preporuke Venecijanske komisije ispoštovali smo preporuke. Evropska komisija je to evidentirala i vjerujte mi jedan zarez u ovom zakonu nije mogao da prođe mimo tužilaca, sudija, Venecijanske komisije i na kraju Evropske komisije. Sve te Vaše optužbe da sam ja zaštitnik mafije, mislim da Evropska komisija sa izvještajima najbolje govorila onda kada ste predlagali zakon o oduzimanje imovine bez ikakve saglasnosti sa njima, bez zelenog svijetla, bez ispunjavanja preporuka koje su vam dali, tako da, gospodine Abazoviću, vjerujte, meni je žao samo što kada govorite o zaštitnicima mafije kroz ovo rješnje vrijeđate i kolegu Bakrača, vrijeđate i gospodina Jaukovića, vrijeđate i našu šeficu Poglavlja 23 Jelenu Grdinić. Ovo su ljudi koji su iznijeli cijeli proces IBAR zakona, ljudi koji su žrtvovali vrijeme sa svojoj porodicom, nacionalne praznike, vikende da bi Crna Gora u zadatom roku dala predloge ovih zakona i izmjene i dopune, a vi nastavljate da vrijeđate.

Kažem, u ratu sa mnom koji vodite lično Vi, pojedine nevladine organizacije, vas ne interesuju ljudi koji su profesionalci, ljudi koji su radili decenijama u pravosuđu. Gospodin Bakrač je preko 18 godina bio u pravosuđu, Jelena je bila advokat i radi u Ministarstvu pravde, Momo je preko 10 godina bio u Ministarstvu pravde, svi ti ljudi rade kao jedan tim, tim koji se zove Crna Gora, interesi Crne Gore i napredak na tom putu. Vi ste čovjek za kojeg dobro znamo za koga ste radili kada su u pitanju interesi, ali ono što mogu da vam kažem sigurno, i to kaže i Evropska komisija, interesi Crne Gore bili nijesu.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 12:49:24)

Zahvaljujem ministru Miloviću.

Sada riječ dajem poslaniku Nikoli Rakočeviću. Izvolite kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (06.06.24 12:49:37)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Evo možda malo da se vratimo temi, makar kategorijalno. Iskreno se nadam, a vjerujem da dijelimo svi tu nadu, da naše kolege iz Brisela nijesu gledale i ne gledaju današnju raspravu, jer ako gledaju u Briselu današnju raspravu, siguran sam da je vrlo upitan IBAR za Crnu Goru. Posljednjih četrdesetak minuta, ili posla sata slušali raznorazne optužbe na relaciji nosilaca vlasti u posljednje dvije godine ili posljednjih godinu dana koje ukazuju da, očigledno, postoje makar sumnje da vladavina prava u Crnoj Gori ne funkcioniše. Podsjetiću vas IBAR je dobijanje mjerila za zatvaranje poglavlja 23 i 24 protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ako nosioci vlasti u Crnoj Gori u posljednjih godinu dvije dana se na ovaj način optužuju crtajući metu jedni drugima da su u službi kriminala, da li je to država koja treba da dobije IBAR?

Uvaženi kolega Miloviću, i time Ministarstva pravde, mi ćemo glasati za ove zakone, jer je svima u interesu, naravno, da dobijemo IBAR. Ono što mene za početak čudi, u političkom formatu, vaše su kolege iz parlamentarne većine ovo nazvale istorijskim zakonima, odnosno istorijskom sjednicom, a te istorijske zakone, ukupan rezultat na evropskom putu isporučuje ministar pravde, pazite, koji je isključen iz sopstvene partije. Čovjek koji ostvaruje najbolje rezultate u toj partiji. To može, takođe, svima nama da postavi pitanje da li se u vladajućoj većini nagrađuju oni koji rade dobro, koji rade u interesu evropske perspektive Crne Gore ili upravo zbog toga bivaju sklonjeni sa strane da ne bi ometalo ono što je zapravo dugoročna ideja vodilja ove parlamentarne većine, a to je da skrenemo sa evropskog puta. Ipak, ohrabrujem sve one koji su spremni da rade na evropskoj perspektivi Crne Gore da to nastave da rade, a iz opozicije će, da se odmah razumijemo, imati saradnika na tom putu. Budući da ćemo o IBAR zakonima glasati, jer je ovo platforma koju smo mi instalirali u Crnoj Gori, zajedno sa građanima Crne Gore, a čemu su oponirali mnogi koji su sada u parlamentarnoj većini, ne svi, ali mnogi. Zbog toga pozivamo sve da bez daljih opostrukcija privodimo posao na evropskoj agendi kraju. Ipak, sem ove rasprave koju smo danas čuli koja ne potvrđuje da smo mi u suštinskom smislu spremni da napredujemo na evropskom putu, nažalost, već da je to ipak dio, kako smo čuli, prethodnog spleta okolnosti u globalnom metežu, ratovima koji su otvoreni na dva fronta i sada na globalnoj mapi pozicija Evropske unije je upitna, a ona porukom da je politika proširenja i dalje živa, želi da se repozicionira i to je dobro, to je šansa za Crnu Goru. Moramo razumjeti da je to ključni razlog zbog kojeg mi dobijamo još jednom šansu koju smo prethodno u 2023. godini propustili, ne zaboravite. Dakle, dobijamo još jednu šansu da ubrzanim putem pridemo članstvu u Evropsku uniju, ali ne za to što smo spremni kao društvo, ne zato što smo spremni kao država, nažalost, jer ni vladavina prava ni ukupno funkcionisanje sistema u Crnoj Gori u posljednje četiri godine ne ide u pravcu jačanja naše evropske perspektive.

Jedna stvar, uvaženi ministre, na koju ipak moram da ukažem, nijesam ovo planirao da kažem, jer nijesam bio upoznat sa nekim činjenica koje ste ovdje pomenuli, ali želim da sve nas da upitam, ne Vas ministre, nego sve nas. Nekoliko puta se ovdje pomenulo da su vrhovni državni tužilac i specijalni državni tužilac praktično pisali i čekirali svaki zarez i tačku u ovim zakonima. Dakle, zakonima koji se tiču njih, između ostaloga, koji propisuju, valjda, njihove odgovornosti kazne za nepoštovanje zakona. Oni trebaju da pišu zakone i da provjeravaju svaku tačku ili zarez i to me dovodi do jedne vrlo važne teze, da mi u crnogorskom društvu pravimo jeres od toga kad neko kritikuje Tužilaštvu u državi. U Sjedinjenim Američkim Državama, koje se tretiraju kao kolijevka demokratije, u nekim saveznm državama gdje su recimo Republikanci na vlasti i gdje se otvore određeni procesi političkog karaktera pred tužilaštvom, druga strana, Demokrate, oštro kritikuju rad postupajućih tužilaca. Znete kako američko društvo reaguje na to - dobro u redu, ajmo da cijenimo argumente, pa da vidimo da li su u pravu ovi ljudi koji optužuju tužilaštvo za selektivnost i za ugrožavanje ljudskih prava i političku instrumentalizaciju. Tako reaguje američko društvo, razvijeno društvo.

Ne moramo ići preko *bare*, u Hrvatskoj, trenutno SDP čvrsto i vrlo kritikuje, ne ulazim u to jesu li u prvu ili nijesu, kritikuje Turudića tužioca u Hrvatskoj. Pod pretpostavkom ili optužbom da ga je instalirala vladajuća

većina, kao što jeste naravno, jer je tako u skladu sa Ustavom i da je on tu da bi se stavio ili bio instrumentalizovan u političke svrhe. Ne znam da li je to tako, ali znate kako hrvatsko društvo reaguje na te optužbe i sumnje, kaže pa dobro, ajde da vidimo kako će postupati, pa da cijenimo da li je u pravu ili ne. Znate što se dešava u crnogorskoj javnosti? Kad neko sa vrlo jasnim i argumentovanim kritikama na račun Tužilaštva želi da probudi i ojača odgovornost i objektivnost Tužilaštva, budući da je ono, građani Crne Gore, izabrano u ovom Parlamentu od strane političke većine u državi, nije se Sveti Petar spuštao pa postavio tužioce u Crnoj Gori nego su ga političke garniture birale, i vrhovnih državnog tužioca i specijalnog državnog tužioca. I to tako treba da bude, to je u skladu sa Ustavom. Međutim, veoma je sporno po principima vladavine prava i demokratije da optužujete za saradnike mafije sve one koji kritikuju rad Tužilaštva, pa rad Tužilaštva mora da se kritikuje iz ove sale ovde. Tada kad krenemo da ih hvalimo i branimo, e tada možete da se zapitate, dragi i poštovani građani, zbog čega se brane i zastupaju interesi Tužilaštva. To može biti sporno, a ne mislim noi da je to sporno i to je dio demokratije, svako može raditi i to.

Međutim, upozoravam vas na taj fenomen društvene devijacije, jer gospodo, danas ste vlast, sutra ste opozicija. Nemojte dopustiti da sada kada ste na pozicijama odlučivanja ne dižemo glas ili makar ne prihvatate da je legitimno dizati glas na ono što neko u ovom društvu smatra selektivnom pravdom i kršenjem ljudskih prava u postupanju tužilaca. Jer stvaramo fenomen zaštite ljudi koji odgovaraju ovom Parlamentu, što će značiti da tada, kada budete opozicija, ste u svom djelovanju kada ste bili vlast dali za pravo nekome koji će tada biti vlast da nastavi sa praksom selektivnosti i političke instrumentalizacije institucija u Crnoj Gori. Mi ne pričamo napamet. Nabrojali smo mnogo primjera koji nijesu procesuirani i neću ih ponavljati. Moje kolege će to učiniti. Gdje se jasno vidi da su nosioci trenutne vlasti, među kojima nema nikoga od vas, da se odmah razumijemo, ali oni koje ste vi delegirali i znate što, nijeste ih sigurno delegirali to odgovorno govorim pred građanima u ta preduzeća da bi kršili zakon i da bi podređivali kolektivni interes, državni interes, sopstvenom. Nijeste to sigurno uradili zbog te namjere, ali se to dešava danas u Crnoj Gori. Tužilaštvo čuti.

U Andrijevići, prije ovih izbora, grupa građana, bezbjednosno interesantnih lica, ulazi u salu Skupštine, ne da odbornicima da zasijedaju, Tužilaštvo čuti. U Šavniku grupa građana ulazi, lomi kutije, sprečava ustavom zagarantovano pravo da građani biraju i budu birani, Tužilaštvo ne radi ništa. U Budvi čovjek koji je dobio najviše glasova govori o tome kako neko zveckajući pištoljima, presrijeće odbornike i prijete im da smiju ili ne smiju sa nekim da formiraju vlast. Tužilaštvo čuti. U Ulcinju, bacaju se suzavci u Skupštini Opštine Ulcinj i gasi se struja u cijelom jednom užem dijelug grada, da odbornici ne bi glasali u skladu sa svojim ustavnim nadležnostima. Tužilaštvo čuti. Da ne pričamo o svim preduzećima o kojima smo govorimo gdje DRI, gdje jasno postoje argumenti urušavanja interesa državnog budžeta, Zakon o javnim nabavkama, spornim ili nepostojećih tenderskih postupaka za javne nabavke. Tužilaštvo čuti.

Pravosnažne presude imamo za bivšu ministarku prosvjete da je oštetila državni budžet za četvrtinu miliona, za sad, četvrtinu miliona eura, zbog nelegalnog postupanja. Tužilaštvo čuti. Zato se pale kamere, uživo se rade prenosi kada treba da se procesuiraju, pazite sada ovo, oni kojima se crta meta u medijima bliskim dijelu parlamentarne većine, četiri godine unazad. Koji su smetnja, politička smetnja, u institucijama, jer nijesu podobni, a znate zašto to govorim, gdje je argument, govorim o Agenciji za sprečavanje korupcije. Izvještaji Evropske komisije i svih relevantnih međunarodnih organizacija koje se bave stepenom usklađenosti politika iz oblasti sprečavanje korupcije u Crnoj Gori daju čistu desetku toj gospođi Perović i Agenciji za sprečavanje korupcije. Dakle, trebamo li da vjerujemo meni, nekome iz vladajuće većine ili valjda nezavisnim međunarodnim evropskim institucijama, ja mislim ovim trećim. Ako je to tako praviti hajku, snimati hapšenja te gospođe zbog kilometraže na autu, zbog dnevnica ili varijabila, a trenutno u Crnoj Gori imamo ogroman broj rukovodilaca državnih organa i institucija koji daju mnogo veće varijabile, i stvarno vjerujem da je u skladu sa zakonom, i pozivam Specijalno državno tužilaštvo i Specijalno policijsko odjeljenje da ne ponovi više ni prema kome, od nosilaca trenutne vlasti, ono što su radili tim ljudima kojima se revanširaju politički i crtaju mete nekima četiri, a pazite sad, nekima trideset godina i treba da nam budu začepljena usta da kritikujemo i da upozoravamo na opasne devijacije i na opasno postupanje Tužilaštva koje pokazuje i te kako elemente političke subjektivnosti i instrumentalizacije. Zbog toga mi podržavamo IBAR zakone, između ostalog što će ojačati ulogu Tužilaštva, da se liši političkih pritisaka, da nam se ne dešava kao slučaj Krstović, đe ljudi leže u pritvoru preko godinu dana nevini. Ko će da plati tu štetu, ima li odgovornosti, uvaženi ministre?

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:04:43)

Kolega Rakočeviću, samo trenutak. Možete Vi da pričate što se mene tiče, imate još 15 minuta, ali da Vam kažem, ukupno ste potrošili 15 minuta vašeg kluba, za vaš Klub je ostalo još 15 minuta. Prema tome, možete da pričate još ovih narednih 15 minuta, što se mene tiče ok je i istovremeno obavještavam članove vašeg kluba koji su se prijavili za diskusiju da se dogovore ko će da iskoristi ovih 15 minuta, jer imamo prijavljena četiri diskutanta, sigurno neću dozvoliti prekoračenje vremena koje je predviđeno za ovu diskusiju.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (06.06.24 13:06:44)

Prije nego što mi krene vrijeme samo da Vam jednu stvar kažem.

Uvažena potpredsjednice, možete da vodite sjednicu kako hoćete. U jednom obraćanju sedam, u drugom osam, u trećem tri, brojao sam, kao odgovoran čovjek, budite parlamentarni, kolegice Popović, samo da završim misao, pa mi odgovorite i Vi naravno ćete uraditi kako smatrate da treba. Dakle to je 18 minuta, ako ovo dobro računam, a računam, koje je uvaženi kolega Abazović, mislim da je to bilo korektno sa Vaše strane, jer je trebalo da se razjasni potrošio nakon što mu je isteklo vrijeme. Prema tome, ja ću završiti u minut.

ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:09:59)

Kolega Rakočeviću,

Kolega Abazović pripada opozicionom poslaničkom klubu i njih je četvoro. Vi ste najjači opozicioni klub i mislim, iskusni ste političari, iskusni ste poslanici, mislim da bi bilo potpuno korektno i potpuno u redu da poštujete ono što je dogovor na Kolegijumu kod predsjednika Skupštine. Znači, dozvolili smo, evo prekoračenje, ja Vas ne prekidam. Što se mene tiče možete da pričate koliko god hoćete, ali da vodimo računa da uskraćujete Vašim kolegama diskusije. Samo izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (06.06.24 13:10:02)

Zahvaljujem.

Evo, najavio sam već što će predmet naše molbe prema Vama, pa ćemo o tome kasnije, u dva minuta završavam.

Ugroženo zdravlje, narušeno zdravlje trajno i diskreditovana porodica jednog čovjeka, domaćina i njegove kćerke zbog političkih performansa i držanja u pritvoru neprimjereno dugo, odnosno uopšte državne u pritvoru ljudi koji su nevini.

Uvaženi minsitre pitanje. Da li u postojećim zakonskim rješenjima postoji normirana odgovornost za postupajuće tužioce i sudije u predmetima koji se završe na način da su oslobođeni oni koji su optuženi, a nevini ležali u zatvoru i ugroženo im zdravlje, kredibilitet i dostojanstvo? Zbog toga mi upozoravamo. Nije dobro, nikako nije dobro. Sem ovoga, a pričaće moji kolege o tome, nažalost, Crna Gora bojim se da nije spremna za IBAR. Iako ćemo sve dati kao crnogorska opozicijemo da IBAR dobijemo i zbog toga što smo narušili dobrosusjetske odnose, primili brojne protesne note iz zemalja regiona što Crna Gora ima arbitražne postupke pred međunarodnim sudovima, zbog kršenja prava investitora koji donose novac ovdje, zapošljavaju ljude, donose ..., prave novu ekonomsku vrijednost da bi mi živjeli bolje, da bi mi primali plate, da bi naša deca živjela bolje. Oni ih proganjaju, nosioci vlasti od 2020. godine razračunavaju se sa njima, tjeraju ih, i time se sebe i nas sve dovode pred arbitražne postupke, pred međunarodnim sudovima, a nijednog investitora doveli nijesu. Ni to nije dobro za naš IBAR i mnogo drugih stvari koje mogu reći, ali finalno ću poručiti - nijesmo zavarali kao država, a vi kao parlamentarna većina, zapravo, jer jedino vi imate odgovornost u tome, ni Evropsku uniju niti bilo koju državu članicu, time što smo rezoluciju koja će da zakoči naš evropski put o Jasenovcu, u ovom trenutku, ostavili za kraj juna, a nakon sjednice Međuvladine konferencije će treba da dobijemo IBAR. Dobro znaju da je ta rezolucija i dalje u proceduru i da visi kao mač nad našom evropskom sudbinom, rekao sam to nekoliko puta.

Molim parlamentarnu većinu da zarad interesa države interesa države Crne Gore, vitalnih interesa države Crne Gore, vitalnih interesa države Crne Gore, a to je članstvo Evropskoj uniji, povuče tu rezoluciju iz procedure, jer će to trajno, vjerujte mi, a to dobro znate vi koji imate međunarodne kontakte ugroziti, ne samo evropsku perspektivu u dugom roku, nego možda i IBAR. Prema tome, budite odgovorni i ozbiljni. Zahvaljujem, potpredsjednice.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:10:07)

Kolega Rakočeviću, ukupno se potrošili 18 minuta. Samo da znate, za klub je ostalo još 12 minuta. Imate pravo. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 13:10:12)

Da razjasnim situaciju oko učešća tužilaca i sudija u radnim grupama. Oni ne mogu jednoglasno, u smislu autoriteta, da nametnu rješenje. Rješenja se ne mogu nametnuti, jer je radna grupa sačinjena mješovito od predstavnika Ministarstva pravde, sudstva, Tužilaštva i eksperata koje nam daje Savjet Evrope. Ono što je novina od kad sam ministar pravde jeste da se više ne šalje jedan poziv cijeloj krovnoj instituciji Tužilaštva i krovnoj instituciji sudstva, već se šalje poziv i osnovnom nivou i višem i apelacionom i vrhovnom i slično zavisi da li se radi o sudstvu ili Tužilaštvu, tako da svi predstavnici svih nivoa tužilaštava i svih nivoa sudstva imaju po jednog predstavnika u radnoj grupi. Ne kao prije, dođe samo jedna osoba koja predstavlja cijelu tužilačku organizaciju i dođe samo jedna osoba koja predstavlja cijelu sudsku organizaciju. Na taj način smo napravili potpunu decentralizaciju i da se čuje glas struke na svim nivoima, odnosno od osnovnog nivoa do vrhovnog, višeg i specijalnog. Kad sam govorio o tačkama i zarezima govorio sam o filteru koji smo prošli prema Evropskoj komisiji i Venecijanskoj komisiji. Oni su nam gledali svaku tačku i svaki zarez u predloženim rješenjima i ništa nijesmo mogli promijeniti, izmijeniti što nećemo dobiti zeleno svijetlo, tako da svaka izmena je podlegla tome. odgovornost tužilaca i sve norme koje se tiču, kako disciplinske i etičke odgovornosti i tužilaca i sudija su po najvišim standardima koje je predložila Venecijanska komisija i Evropska komisija i dobilo su zeleno svijetlo.

Kada je u pitanju američki sistem to je jedna interesantna činjenica, kod njih Tužilaštvo jeste dio izvršne vlasti. Vrhovni tužilac (general ...) koji se u ovom kontekstu prevodi kao tužilac on je u stvari ministar pravde i kod njih je to dio izvršne grane vlasti, zbog čega je potpuno i normalno da predstavnici opozicije kritikuju otvoreno tužilaštvo, jer ga oni sistemski smatraju dijelom izvršne vlasti. To je neko rješenje koje je kod njih takvo kakvo je. Oni imaju anglosaksonski sistem prava, to je jedna uređena zemlja, tako da ta rješenja za njih su sigurno dobra. Mi smo ipak ovaj evropski kontinentalni dio koji ima svoja rješenja, ali vjerujem da svačiji rad treba da se preispituje. Mi znamo da su pojedini predstavnici iz sudske vlasti, koji su sada i u zatvoru, kritikovali tada opoziciju i predstavnike opozicije koji su kritikovali sudska rješenja i govorili da se presude ne smiju komentarisati. Smatram da smiju da se komentarišu, upravo će to doprinijeti poboljšanju našeg sistema kada imamo kritičku javnost koja će da kritikuje određena rješenja kao sada kad je bio slučaj sa smanjenjem kazne za silovanje djeteta. Morate u svemu tome da znate svoju ulogu kao ministra pravde, ne smijem to da komentarišem, zato se držim principa. Do sada nijesam komentarisao niti jedno hapšenje, ni negativno, ni pohvalno, zato što ministar pravde to ne smije da radi i zato nijesam likovao nad niti jednim hapšenjem zato što moram strogo da se držim principa nezavisnosti. Ministar pravde je ministar pravde i strani koji goni i strani koja se brani i samo pohvaljivanje bilo kojeg hapšenja, ko god bio uhapšen je jasno svrstavanje ministra pravde na jednu stranu i kršenje i Ustava i zakona i svih normi koje su potrebne u okviru Poglavlju 23 i onoga što nam preporučuje i Evropska komisija i što su međunarodni standardi. Ministar pravde je nezavisan u svom djelovanju i ne smije da komentariše presude, hapšenja ni bio što čime narušava objektivnost i nepristrasnost. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:14:15)

Zahvaljujem.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 13:14:19)

U vezi pitanje za Krstoviće, upoznat sam sa ovom situacijom od početka. Porodica Krstović me je kontaktirala i tada kad sam bio državni sekretar i član Tužilačkog savjeta. Kontaktirali su i američku DEA-u, kontaktirali su Američku ambasadu i sve predstavnike po pitanju ovog slučaja i jedan sam od rijetkih funkcionera tadašnje Vlade koji je izašao u susret njima i imali smo sastanak sa članovima porodice vezano za ovaj slučaj. Napravljena je velika šteta državi Crnoj Gori zato što sav onaj spektakl koji je pravljnjen oko porodice Krstović, gdje su dokazi ukazivali na to što su ukazivali, to će, nažalost, građani morati da plate iz budžeta, nečije medijske predestave koje su rađene običe se ponovo o glavi naših građana. Takođe, i porodici je nanijeta trajna šteta, šteta iz koje je vrlo teško poslije vratiti staru reputaciju, trpjeli su i materijalnu štetu zbog toga kako da nečije službe, nečiji sektor bezbjednosti je preuranjeno reagovao možda da sakrije istinu, da se ne dođe do onoga ko bi trebalo da odgovara i nanešena je šteta porodici. To je tako u državama u kojima politikanti postaju ljudi na najodgovornijim funkcijama i kada se vlast koristi u službi politike i nekog malo većeg procenta na sljedećim izborima, a ne brine se o sudbini nečije porodice, nečijoj djeci i pečat koji će neko da nosi do kraja života.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:15:53)

Zahvaljujem ministru Miloviću.
Odgovor na komentar ima poslanik Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (06.06.24 13:16:02)

Zahvaljujem za odgovor. Vrlo kratak komentar.

Samo da se nadovežem na ovo posljednje što ste kazali. Potpuno saglasan. Kada neozbiljno, neodgovorno, cirkusantski iz oblasti politike, kada političari to rade na taj način prikupljajući, valjda, političke poene crtaju mete ljudima, navode istrage u nekom smjeru, krajnje neodgovorno, a građani plaćaju. Dopusnite samo da vam kažem jednu stvar koju ste zaboravili da kažete. Političari su možda mogli da prave ambijent, ali su postupajući tužioci i sudije, a ne znam imena ni prezimena ni tužilaca postupajućim sudija, da se odmah razumijemo, snose ključnu odgovornost. Oni donosili odluke o zadržavanju tih ljudi tamo i njihovom nevinom držanju u pritvor. Građani treba da plate, a moje pitanje je bilo - da li postoji zakonsko rješenje da donosioci odluka, sudske grane vlasti, tužioca i postupajućih sudija snose, takođe, odgovornost i treba država građani Crne Gore da plate milionske iznose zbog ugrožavanja ljudskih prava ljudi, a da oni koji su donijeli tu odluke budu lišeni bilo kakve odgovornosti.

Pitam kao čovjek koji nije pravnik - da li postoji zakonsko rješenje u razvijenim zemljama koje možemo mi donijeti kao ono koje štiti ljudska prava, koje propisuje odgovornost za one koji mogu ugroziti ta ljudska prava. To je moje pitanje i osnovna poruka svih nas.

Molim Vas ministre sada, ili nekom drugom prilikom, za odgovor na ovo pitanje.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:18:05)

Nemate pravo na odgovor sad. Nemate pravo ministre. Imali ste komentar. Ovo je bio odgovor na komentar i sa tim smo završili.

Pravo na komentar ima i poslanik Laković. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (06.06.24 13:18:22)

Hvala Vam, predsjedavajuća.

Poštovani kolega Rakočeviću,

Često se iz vaših klupa u diskusijama spočitava politički uticaj na organe državnog tužilaštva, na specijalnog državnog tužioca, vrhovnog državnog tužioca. Crnogorsku javnost i Vas lično i sve u ovoj sali uvjeravam da ne postoji nikakv politički uticaj, niti postoje mehanizmi političkog uticaja na organe državnog tužilaštva. Takođe, ovom prilikom pozivam i gospodina Markovića i gospodina Novovića da javno saopšte, ako se desi ikad ikakav pokušaj političkog uticaja na njihov rad, da to saopšte javnosti i da na zakonit način to procesuiraju. Siguran sam da ovo podsjećavanje nije neophodno, s obzirom na njihov profesionalan pristup tužilačkom poslu i obavezama, ali zbog javnosti i to ću ovdje reći.

Kada je u pitanju Vaša potreba da kritikujete rad Tužilaštva apsolutno je razumijem u političkoj ravni i tu nema ništa sporno. Njihov rad je pod kritikom i javnosti i Parlamenta, mi razmatramo, na kraju krajeva, njihov izvještaj o radu, međutim, čini mi se da ipak imate određeni filter u tom smislu da u kritici ne nastupate na nivou principa nego da kroz taj filter propuštate samo one predmete za koje ste politički zainteresovani. Kad principijelno kritikujemo, takođe podržavam i uvijek ću podržati, ali da bismo imali kredit da principijelno kritikujemo onda bismo morali da ga crpimo iz prethodnih događaja i prethodnog perioda. O čemu ovdje govorim? Govorim o periodu od prije 2020. godine i radu tužilaca koje je tada birala vaša parlamentarna većina. Tada nijeste imali nikakav kritički osvrt na rad organa državnog tužilaštva ni kada je u pitanju, recimo, sad mi pada na pamet afera *Limenka*, ni kada su u pitanju garancije KAP-u od 120.000.000 eura, ni kad je u pitanju *Telekom*, tada vas nije mnogo zanimalo da Tužilaštvo radi efikasnije i da pravosudni postupci se završavaju u razumnom roku iz toga razloga, mislim da je vaša sadašnja kritika prilično politički konotirana.

Ono što vam, kao poslanicima, najviše zamjeram - zašto nijeste kritikovali postupak koji je učinjen od strane Specijalnog državnog tužilaštva prema poslanicima koji su bili kolege ovdje vaše u Parlamentu. Kad su priskušivani i objavljen transiit njihovih komunikacija koji nije bio nikakva inkriminacija, koji se nije odnosio ni na kakvo krivično djelo i koji je iz usta Specijalnog tužilaštva tada okarakterisan kao jedna grupacija koja ima za cilj, parafraziram, promjenu vlasti u Crnoj Gori i stvaranje nekih SAO teritorija navodeći valjda Herceg Novi, Kotor i tako dalje neke opštine gdje su tadašnja opozicija osvojila vlast. Vi ste kao politički subjekt bili dužni da se solidarišete sa kolegama i da tada kažete da je to protivzakonito, da je to nedemokratskih i da to

nije u opisu rada Državnog tužilaštva. Iz toga razloga mislim da, a i po onome kako nastupate posljednjih dana, čini mi se da malo više principijelnosti bi trebalo imati kada je u pitanju rad institucija i državnih organa. Mi ovdje, svi zajedno, smo na zadatku da jačamo institucije i mi smo ovdje svi zajedno na zadatku da nikada više ne dozvolimo da politički uticaj bude dominantan kada je u pitanju rad institucija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:22:52)

Zahvaljujem kolegi Lakoviću.

Odgovor na komentar ima kolega Rakočević. Izvolite.

Nakon odgovora na komentar daću pauzu od deset minuta.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (06.06.24 13:22:59)

Uvaženi kolega Lakoviću,

Bojim se da o principijelnosti politički subjekt kojem pripadate ne smije da govori, vjerujte, ne smije. Rezultati izbora, vjerujte, nijesu povezani ni u Budvi i Andrijevići ni sa Rezolucijom o genocidu u Srebrenici, niti sa rezolucijom o Jasenovcu, niti sa bilo čim drugim, sem o manjku vaše političke principijelnosti. Vi je nemate, uvaženi kolega Lakoviću.

Podsjetiću Vas da ta neprincipijelnost leži u sljedećem. Uvaženi vrhovni državni tužilac Marković je izabran u ovom Parlamentu i presudne, između ostalih, glasova je dala politička partija koja je kazala da nikada dok ima časti i tako dalje i tako dalje neće glasati za izbor gospodina Markovića, dok se ne izjasni o određenom predmetu koji se vodi pred sudovima u Crnoj Gori, za koji su zainteresovani ti poslanici i te političke grupe. Je li se kolega Marković izjasnio o tom slučaju? Ne znamo. Ne kažem - nije, nego ne znamo, a dobio je podršku. Da li je neprincipijelno da ja podsjetim na to ili je neprincipijelnost da to prećutkuje, a kada mi to, između ostalog, pominjemo kao mogućnost koja stvara sumnju u selektivnost u radu Tužilaštva onda vi nama kažete kako mi vršimo atak ili kako je jeres razgovarati u kritičkom tonu u odnosu na tužilaštvo. Upozoravam vas i podsjećam, ponovo vraćam na to, nekad ćete biti opozicija, ne kreirajte sistem nedodirljivih.

Druga vrlo važna stvar, mi nijesmo komentarisali, tu ste u pravu, ali znate zašto nijesmo komentarisali kada je bivši specijalni državni tužilac gospodin Katnić procesuirao ili radio druge radnje iz svoje nadležnosti? Jer je to, uvaženi kolega Lakoviću, bilo u skladu sa principom. Da nijesmo pominjali ni kada je, kako je i on sam kazao, najveći broj funkcionera koji su pripadali nekoj političkoj partiji bio zapravo iz DPS-a, uključujući procesuiranje tada visokog partijskog funkcionera i državnog funkcionera naše političke partije. Tada je dizan u nebo, da bi, i tada mu se počinje crtati meta, bio predmet najozbiljnijih napada bezbjednosnih agencija u regionu i političkih struktura uvezanih sa njima, a pod potkroveljstvom režima u Moskvi. Kada je zajedno s obavještajnim strukturama iz Velike Britanije, Amerike i drugima u regionu i u Crnoj Gori, naravno, poveo postupak protiv funkcionera tadašnje opozicije, a sada vlasti, zbog pokušaja destabilizacije Crne Gore u predvečerje članstva Crne Gore u NATO. Vi to sve znate. To sve, takođe, ukupno stvara sumnju na ono što se dešava danas, a mi samo pozivamo na poštovanje ljudskih prava i na neselektivnost u radu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 13:26:59)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću.

Dajem pauzu od deset minuta.

/PAUZA/

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 14:17:58)

Uvažene kolege, možemo li da počnemo?

Dajem riječ kolegi Zirojeviću. Izvolite, kolega.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (06.06.24 14:18:24)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Koleginice i kolege, uvaženi ministre, građanke i građani,

Razgovaramo drugi dan o ovim IBAR zakonima. Na današnjem dnevnom redu su zakoni koji se tiču tužilačke organizacije. U tom smislu, prvo što ću pitati ministra. Primijetio sam da se u izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama mijenja član 49, gdje je broj potrebnih bodova sa pravosudnog ispita smanjen sa 60 na 55 da bi neko bio kandidat za sudiju. Isto nije urađeno u Zakonu o Državnom tužilaštvu. Dakle, za tužioce je ostao broj 60, za sudije je smanjen broj na 55. Mislim da su tužioci na taj način dovedeni u položaj da su diskriminirani. Ukoliko ne postoji neka druga argumentacija amandmanski bismo djelovali na ovaj dio zakona.

Sada ću dati sebi za pravo da počinim ovdje svetogrđe jer ću kritikovati sveto tužilaštvo i svetog glavnog specijalnog tužioca, slava mu i milost, pa ću govoriti o nekim slučajevima na koje specijalni državni tužilac čuti i o nekim slučajevima koji su već duži period u kabinetu specijalnog državnog tužioca i njegovih saradnika i o kojima se ne govori ni riječ.

Tako ću podsjetiti da i dalje nemamo nikakvu reakciju tužioca povodom situacije u Rudniku uglja i spornih ugovora koje je naš doskorašnji kolega, a sadašnji član ili predsjednik Odbora direktora Rudnika uglja Mijo Lekić potpisivao u vremenu kada je bio direktor Rudnika uglja. Još uvijek nemamo djelovanje specijalnog tužilaštva kada je u pitanju nabavka trajekta i koja se tiče bivšeg premijera, našeg sadašnjeg kolege poslanika, kao i direktora Morskog dobra Mladena Mikijelja koji je bio nosilac liste koalicije *Za budućnost Budve*. Nemamo nikakve informacije šta se dešava sa slučajevima ministarke odbrane Olivere Injac, znamo da je u jednom dijelu slučajeva tužilaštvo odustalo od gonjenja, da za drugi dio slučajeva nemamo nikakve informacije. Specijalno tužilaštvo se još uvijek nije oglasilo o situaciji u Budvi, sa posebnim akcentom na lokalnu turističku organizaciju, da bi samo trebalo da poslušaju riječi nosioca liste *Budva, naš grad* i nekadašnjeg predsjednika Skupštine Opštine Budva Nikole Jovanovića, da se još uvijek nijesu oglasili na izjave istog gospodina Jovanovića da kriminalne grupe bliske Novoj srpskoj demokratiji zastrašuju građane i odbornike po Budvi, da je dolazilo čak do toga da su se potezali pištolji.

Nemamo nikakvu reakciju tužilaštva na dešavanje na Belvederu, na zvjersko prebijanje i maltretiranje građanki i građana Crne Gore i na činjenicu da je jedan policijski funkcioner tvrdio da na liniji drži kriminalne organizacije iz raznih gradova. Nemamo informaciju ko je za vrijeme te sramne akcije komandovao Upravom policije, jer znamo da tadašnji direktor Zoran Brđanin nije. Zbog toga nam zbog toga raznorazni Dragaši prijete po Twiteru i društvenim mrežama, raznorazni opskurni likovi koji danas tvrde da prave spiskove građana, isljeđuju građane i pretpostavljamo da će ti građani, kako on kaže, da se on pitao, odgovarati na način koji njemu odgovara, pa da im poručimo svima tu smo, ne plašimo se, jedva čekamo da se sretnemo. Nema reakcije tužilaštva na kriminal u Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, duplo negativno mišljenje Državne revizorske institucije, arčenje novca građanki i građana, kada su u pitanju otpuštanja svih direktora škola u jednom danu, naravno nezakonito. Dan danas vidimo sudske epilogе tih slučajeva i izgleda da će se ta šteta mjeriti stotinama hiljada eura. Pripadnici Uprave policije i dalje ne mogu da pronađu tadašnju ministarku Vesnu Bratić, ali je svakodnevno gledamo na Twiteru kako začinjava razne svađe, naše čuveno lice sa potjernice.

Nemamo, i dalje, reakcije na duplo negativno mišljenje DRI o CEDIS-u. Nemamo reakcije na duplo negativno mišljenje u Ministarstvu finansija kada je to ministarstvo vodio aktuelni premijer Miloško Spajić. Nemamo reakcije tužilaštva na sve ono što radi predsjednik Opštine Pljevlja Dario Vraneš, a što se u određenim segmentima može okarakterisati kao antiustavno djelovanje.

Nijesam primijetio da je Specijalno tužilaštvo pozvalo kolegu Čarapića, koji je pobjegao kada sam ja počeo da govorim, i to me ne iznenađuje, da ga pita za njegove izjave na Javnom servisu da su pripadnici Pokreta za Podgoricu od njega tražili neki novac kako bi dogovorili opstanak vlasti u Glavnom gradu. Podsjetiću na prilično sporne reakcije Osnovnog državnog tužilaštva u Pljevljima, kada imamo situaciju u Šavniku, kada imamo opstrukciju izbornog procesa u Šavniku. Podsjetiću da je prije 2020. godine jedna žena zbog toga što je, kako su utvrdili, otuđila nekoliko glasačkih kupona ležala u zatvoru, a da zaredom svaki vikend opstrukcija na razne načine izbornog procesa u Šavniku se karakteriše kao prekršaj. Podsjetiću na situaciju u kojoj se nalazi bivši glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić. Podsjetiću na kršenje člana 30 stav 4 Ustava Crne Gore koji kaže da se pritvor određuje u najmanjem mogućem trajanju, a mi iz medija saznajemo da se ovaj progon jednog čovjeka širi i na njegovu porodicu. Tako smo juče mogli da čujemo da već dva i po mjeseca njegov sin nije mogao da podigne novac sa svog računa, koji je legalno zaradio, sa svoje dvije ruke.

Na kraju, šlag na tortu, novi Sky podaci. Imamo Mrkića. Imamo jutros uhapšenog Iliju Vasovića. Imamo onog Simjanovića kojeg smo, čini mi se, zaboravili, a gostio ga je bivši premijer i Građanski pokret URA mu je plaćao smještaj u Podgorici dok je on harao Crnom Gorom i dogovarao kombinacije oko šverca cigara i ko zna čega još sa, ni manje ni više nego nekadašnjim kandidatom za predsjednika Opštine Nikšić i nosiocem jedne liste Miodragom Dakom Davidovićem, i ovim kovrdžavim koji se ovako razgicao u plenarnoj sali upravo zbog toga što su ovi transkripti izašli.

Kada govorimo, a pominjali smo Ulcinj, kazaću da je suzavac u sali Skupštine Opštine Ulcinj i isključenje struje u jednom dijelu grada najbolji pokazatelj ispravnosti naše odluke da srušimo onu vlast koja je Ulcinju radila ono što je radila.

Završiću time što ću citirati jedan dio ove Sky komunikacije koja je objavljena: *Mi smo u kola pričali i da ću nakon toga sa Dritanom da se vidim. Na pumpi smo izašli vani, ostavili telefon i pričali. Rekao mi je u dogovoru sa Dritanom i Dakom. Daka traži da se vidimo oko posla. Nije me vidio.*

S obzirom da smo ovdje u ovom hodniku dobili aparat za kafu, predlažem da ispred plenarne sale dobijemo i aparat za kokice. Spremite kokice, proizvodnja kokica u Crnoj Gori raste, raste i prodaja. Kako je krenulo biće i vrlo zanimljivo i jedva čekam da vidim epilog i ove Sky komunikacije.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 14:26:41)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Sada riječ dajem kolegi Vasiliju Čarapiću. Izvolite.

VASILIJ ČARAPIĆ (06.06.24 14:26:54)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi građani, ostaću u temi i osvrnuću se na značaj ovih zakona koje danas usvajamo. Dakle, nije samo dobijeni IBAR ono zbog čega su ovi zakoni bitni za nas, s tim što ne smijemo da potcijenimo kontekst u kojem usvajamo ove zakone. Smatram da, konkretno sa zakonima o Državnom tužilaštvu i Specijalnom tužilaštvu, mi adekvatno osnažujemo rad tih organa, odnosno djelova pravosuđa. Zašto je to bitno? To je bitno zbog toga što smatram da će IBAR upravo biti ta prekretnica nakon koje će snažno tužilaštvo, odnosno snažno pravosuđe biti to koje će u cjelosti determinisati ishode svih postupaka i u cjelosti biti to koje će obezbjeđivati vladavinu prava.

Kada sam čitao ove predloge zakona, kao neko ko ima inherentan opozicioni duh, odnosno antiestablišment duh, budući da smo većinu vremena živjeli u nekoj atmosferi sa kojom se nisam slagao, ali dok sam odrastao i dok sam se razvijao imao sam određene sumnje oko određenih predloga. Tako konkretno, smatrao sam pošto Tužilački savjet daje rezultate u ovom sazivu, možda ne treba dirati to nego treba ostaviti status kvo. Međutim, veoma me raduje da ovaj zakon sadrži normu koja kaže da će mandati članovima Tužilačkog savjeta ostati do kraja. Dakle, ovaj sastav Tužilačkog savjeta za koji možemo da kažemo da imamo povjerenja u njega, ostaće se u mandatu do kraja. Neće se prekidati mandati. Ljudi koji su trenutno u Savjetu biće u Savjetu do kraja svojih mandata.

Ono što, takođe, mogu da kažem je da predložena zakonska rješenja mi, takođe, ulivaju povjerenje. Promjenom balansa u Tužilačkom savjetu koji se sada premješta sa uglednih pravnika na tužioce, mi takođe obezbjeđujemo povjerenje u naredni saziv Tužilačkog savjeta. Mi u Tužilačkom savjetu imamo vrhovnog državnog tužioca koji je dobio ogromno povjerenje ovog parlamenta. Siguran sam da će on delegirati članove u Tužilačkom savjetu kojima vjeruje. Samom logikom, vjerujući u vrhovnog državnog tužioca, možemo da vjerujemo i u te tužioce koje on predloži. Ista situacija važi i za članove Tužilačkog savjeta koji dolaze iz Specijalnog tužilaštva. Budući da vjerujemo gospodinu Novoviću, u velikoj većini, smatram da ni tu nećemo imati problema. Pametno je da naredni saziv Tužilačkog savjeta bude takav da će većinu u Savjetu imati upravo tužiocu, a ne ugledni pravnici. Time i eliminišemo potencijalni rizik. Mnogi su danas pominjali sada ste vlast, ali sutra ste opozicija. To je tačno. Tako funkcioniše demokratija. Danas smo vlast, sutra možemo biti opozicija. Danas možda radimo neke stvari koje su u javnom interesu, ne mora da znači da će sutra doći neko ko razmišlja na isti način. U tom kontekstu je upravo veoma bitno koristiti sadašnji trenutak, sadašnju motivaciju i sadašnju želju da napravimo neki zalog za budućnost i da možemo sigurno da kažemo, što se tiče Tužilačkog savjeta, neće biti problema u nekom doglednom narednom periodu. Ostale norme, prije svega Zakona o Državnom tužilaštvu, takođe smatram da su unapređenje. Mislim da će povećati efikasnost rada Državnog tužilaštva. Tu me raduje skraćenje roka za inicijalnu obuku tužilaca, što znači da ćemo mi u kraćem roku, odnosno za 12 mjeseci, devet mjeseci teorije, tri mjeseca prakse, moći da dođemo do većeg broja tužilaca i da popunimo tužilačku organizaciju novim tužiocima, što je prijeko potrebno, budući da evidentno vidimo da oni imaju pune ruke posla.

Ovo je suština. Mislim da je sve drugo, odnosno narativ koji se stvorio ovih dana i koji smo danas mogli da čujemo, da mi vraćamo stanje u period kada je tamo bio neki Katnić i kada stvari nijesu funkcionisale, taj narativ je potpuno neadekvatan i da je netačan. Jedina suštinska stvar koju neko može da zamjeri ovim zakonima je to što su oni fer, korektni, pravični, usklađeni sa evropskim tekovinama, ali nijesu populistički. Dakle, mi ovdje nemamo populistički zakon, neki koji možemo pompezno da hvalimo nego imamo zakon koji je usklađen sa evropskim tekovinama. To možda nije toliko nekad atraktivno, ali je dobro.

Navijam za to da imamo što više dosadnih zakona koji omogućavaju funkcionalan sistem, a populizam mislim da ne treba da uvodimo u aspekt pravosuđa. Mislim da upravo aspekt pravosuđa treba da bude taj koji će da bude stoprocentno oslobođen bilo kakvog populizma. Zbog toga, mislim da postoji pritisak na ove zakone. Zbog toga smo, upravo, na dva zakona koja suštinski nemaju problema i to nešto što je bilo sporno, vjerujem da ćemo kroz amandmane Zakonodavnog odbora riješiti, što nije sporno sa aspekta ispravnosti nego prosto riječ je o privremenim mjerilima. Mi ćemo to vremenom uskladiti kroz promjene drugih zakona. Ono što je evidentno i što kaže Evropska komisija da ćemo za dobijanje završnih mjerila i ulazak u Evropsku uniju morati da mijenjamo i Ustav Crne Gore.

Mislim da je urađen veliki posao za relativno kratko vrijeme, da zamjerke i sumnje koje imamo možda dolaze u kontekstu toga da znamo da nas čeka dalji posao, ali dobro je da to znamo. Dobro je da znamo da ovo nije kraj, već da je ovo samo jedan dobar impuls za nastavak i da mi nakon dobijanja IBAR-a i nakon dobijanja pozitivnih mjerila za poglavlja 23 i 24 možemo da idemo u te završne reforme pred ulazak u Evropsku uniju. To je suština svega ovoga. Mislim da se danas digla velika diskusija oko bočnih stvari. Možda zbog toga što je neko bio u određenoj panici ili pokušava ogromnom bukom da zamaskira određene procese.

Međutim, smatram da mi danas imamo ispred sebe jednu dobru malu reformu unapređenja postojećeg zakonodavstva, usklađivanje sa direktivama, da je svaki zarez, kao što kaže ministar, ovog zakona, dobio pozitivno mišljenje Venecijanske komisije i da to treba da prihvatimo kao jednu činjenicu, kao notornu činjenicu. Da nemamo zakon koji štiti mafiju nego imamo zakon koji je usklađen sa evropskim tekovinama. Ne možemo da optužujemo ni Venecijansku komisiju ni Evropsku komisiju ni ljude u Ministarstvu da rade za mafiju ukoliko se samo drže onoga što su tekovine Evropske unije kojima mi stremimo. Znam da nekada, naročito imajući u vidu specifičan kontekst Crne Gore i specifičan politički kontekst u kojem se nalazimo, želimo preko koljena neke stvari da rješavamo. Možda mislimo da treba ići donom na neke stvari i možda smatramo da ne treba ići kroz taj due diligence put, due process put koji je nekad i birokratski. Međutim, ta birokratija i taj mehanizam nam omogućava da imamo sistem koji će dugo da potraje. Da mi ne moramo radikalne promjene da napravimo svaki put kada se promijeni vlast nego je bolje da imamo neke mehanizme koji se možda okreću i sporije, ali da oni tu mogu da opstanu i da nam dugoročno omogućavaju da vidimo pravdu. Toliko o ovim zakonima. Puna podrška za rad Ministarstva. Nadamo se da ćemo što prije dobiti IBAR.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 14:35:02)

Zahvaljujem kolegi Čarapiću.

Sada dajem riječ kolegici Sonji Milatović, a neka se pripremi kolega Momčilo Leković. Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (06.06.24 14:35:15)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Pošto je objedinjena rasprava o tri zakonska rješenja koja se tiču Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Državnog tužilaštva i Specijalnog državnog tužilaštva, diskusiju ću koncentrisati na treće zakonsko rješenje koje se tiče Specijalnog državnog tužilaštva. Zašto ću diskusiju koncentrisati na to zakonsko rješenje? Smatram da je veoma važno da razbijamo atmosferu koja se u ovoj državi i društvu kreira da je grijeh kritikovati Specijalno državno tužilaštvo onda kada postoji sumnja da je isto postupa selektivno i pristrasno. Ako je to breme koje na svojim leđima treba da iznesem za bolje, srećnije i pravednije crnogorsko društvo, breme u vidu crtanja mete svakom ko se usudi da progovori nešto na taj račun, spremna sam to breme da nosim.

Dakle, diskusiju ću usmjeriti ponovo na Specijalno državno tužilaštvo koje se tretira predloženim zakonskim rješenjem, jer crnogorska javnost traži odgovore na pitanja u vezi sa radom specijalnog državnog tužioca u čiju se nepristrasnost, neselektivnost i transparentnost sa pravom sumnja. Dok u pritvoru ostaju lica, uprkos tome što je Ustavni sud ocijenio da im je povrijeđeno pravo na ličnu slobodu, i dok niko ne mari za odluke najviše instance u zemlji koja je dužna da štiti Ustav i sve ono što je Ustavom Crne Gore garantovano, specijalni državni tužilac, vidjeli smo, bane na privatni posjed i utvrđuje koji su radovi izvođeni na tom imanju jer, izgleda, da od toga danas u ovoj oslobođenoj Crnoj Gori nema prečeg posla.

Poslije svega, jasno je da Vladimir Novović ne namjerava da procesuiru lica koja su uništila državna preduzeća od CEDIS-a do *Montefarma*, zbog čijeg su javašluka, pohlepe i bahatosti državne firme odvedene u propast. Jasno je i da Vladimir Novović ne smatra da je država oštećena time što je dužna da isplati 250.000 eura zbog nezapamćene sječe kadrova, kroz nezakonitu smjenu direktora koju je sprovela bivša ministarka prosvjete.

Dalje, očigledno je da je za njega potpuno čist milionski ugovor iz Rudnika uglja koji je potpisao Mijo Lekić, iako je crnogorska javnost, zahvaljujući odgovornim pojedincima koji žive u Pljevljima, mogla da bude upoznata sa tom velikom aferom i njenim detaljima.

Ni varijabile nijesu u Crnoj Gori što su nekad bile. Varijabile pojedinih, na primjer, za Novovića su motiv da se priredi cijela jedna predstava pred stotinama kamera i da se sa lisicama na rukama jedna žena sprovodi na saslušanje dok njeno hapšenje biva najavljeno nekoliko sati ranije sa jedne od najviših adresa u državi. S druge strane, u varijabilama drugih, počev od IRF-a i nadalje, Vladimir Novović ne vidi razlog da nekog drugog sprovede na saslušanje kao najvećeg kriminalca.

Kada podvučemo crtu i vidimo na šta sve Novović ne reaguje, iako mu se u kontinuitetu ukazuje na to da postoji sumnja da funkcioneri ove vlasti i na lokalnom i na državnom nivou su izvršili neko od krivičnih djela, ne preostaje mi ništa drugo nego da se zapitam je li u Crnoj Gori poslije čuvenog 30. avgusta 2020. godine počinjeno i jedno jedino krivično djelo. Ako kažete da nije, neka je sa srećom, ali se meni čini da građanke i građani u Crnoj Gori, da ne idemo dalje od primjera o kojima sam i danas i juče govorila, svakodnevno svjedoče kriminalu.

Ovim zakonskim rješenjem kojim, kako kažu podnosioci ovog predloga, se želi riješiti problem preopterećenosti Specijalnog državnog tužilaštva zbog široko postavljene nadležnosti. Nadam se da će sada, kada se nadležnost SDT-a, kako neko reče, smanjiti ostaje da vidimo hoće li Novović usljed toga što će biti rasterećeniji biti i ažurniji i efikasniji. Pošto trenutno nije rasterećen nego je opterećen, sprovođenjem nametnute mu agende koja znači samo jedno - politički revanšizam. Evo, pošto se ovim zakonskim rješenjem uvodi i pojam visokog javnog funkcionera pod kojim se podrazumijevaju, između ostalog, poslanici u Skupštini Crne Gore, možda SDT počne da se bavi nekim bivšim poslanikom koji se više ne može skrivati iza imuniteta, a učesnik je afere u jednom državnom preduzeću, ali i nekim novim koji je u Skupštinu Crne Gore došao da bi se iza imuniteta sakrio, jer je razotkriveno njegovo nezakonito postupanje.

Usvoićemo mi ovaj zakon i dobićemo IBAR, to je nesporno, ali ostaje pitanje kako poslije svega što svojim očima vide, a na prvom mjestu je to neskrivena selektivnost koja se najbolje prezentuje kroz konkretne slučajeve o kojima sam govorila, a koja obilježava Novovićev rad, građanke i građani Crne Gore da vjeruju Specijalnom državnom tužilaštvu.

Na kraju, džaba nam svi zakoni, džaba nam i IBAR, ako nadležni počevi od Specijalnog državnog tužilaštva ne počnu da primjenjuju zakon jednako u odnosu na sve potencijalne učinioce krivičnih djela iz njegove nadležnosti. Ne znam gdje se tačno ide sa selektivnim i pristrasnim postupanjem SDT-a, ali znam gdje se sigurno, u konačnom, ne stiže u društvo razvijenih pravnih zemalja.

Zato, još jednom da ponovim, mi ćemo danas podržati ove zakone, jer želimo da Crna Gora bude pravna država, a pravna država može biti samo i isključivo ukoliko se Specijalno državno tužilaštvo i drugi nadležni organi otrgnu iz ralja političkog uticaja. Ohrabrujemo ih da to učine i da sačuvaju dostojanstvo profesije i integritet institucija koje predstavljaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 14:42:30)

Zahvaljujem kolegici Milatović.
Sada riječ dajem kolegi Momčilu Lekoviću.
Izvolite, kolega.

MOMČILO LEKOVIĆ (06.06.24 14:42:39)

Zahvaljujem potpredsjednice Popović, uvaženi građani Crne Gore, poštoane kolegice i kolege, uvaženi ministre sa saradnicima,

Dakle, danas je pred nama set zakona koji bi trebalo da unaprijede rad Tužilaštva, naravno i Specijalnog državnog tužilaštva, što je, po mom mišljenju, za svaku pohvalu, jer sam siguran i znam da tim ljudima nije lako i da im definitivno treba svaka moguća podrška i institucionalna i zakonodavna. Ne smatram da na njih se vrši ili postoji bilo kakav politički uticaj, jer se ovdje isključivo radi o uticaju pravde. O uticaju onoga što narod želi, hoće i očekuje, a to je ono što je godinama bilo nedostižno u Crnoj Gori, to je ostvarivanje pravde. Danas smo, konačno, počeli da tu pravdu sprovodimo i ostvarujemo.

Jutros smo bili svjedoci jedne akcije, koju ovom prilikom pozdravljam, i hapšenje bivšeg šefa kriminalistike u Baru, i to je samo jedna od desetina akcija koje pokazuju kako funkcionišu Tužilaštvo i kako funkcionišu bezbjednosni sektor, odnosno kako funkcionišu oni zajedno, kao jedan dobro uređen i precizan sat. U kakvoj državi smo mi živjeli prethodnih godina najbolje pokazuju i dokazuju dokazi sa kojima se susrijećemo svakog mogućeg dana. To pokazuje ono što sam rekao na početku, zašto ovim ljudima uopšte nije lako. Zbog toga ću da se dotaknem i par prepiski iz Sky aplikacija, odnosno ovoga puta ću se samo baviti

naslovima, jer smatram da je to dovoljno da se stekne slika o ovome o čemu sam govorio, pa da krenemo redom.

Pripadnici Lazovićevog policijskog tima otišli u akciju, pa svratili do Zvicera. Lazović raportiro Šariću, brate pazi sve naše. Lične kupovali, glasače snimali, policajci i mafijaši u izbornoj trci u Nikšiću. Jezivi predizborni planovi kavčana prije izbora ubijajte samo ako morate, a nakon 30. avgusta derite. Petar Lazović objašnjavao Zviceru, tata i Kata sredili da ne diramo Duška.

Dakle, ovo jasno precizno i slikovito pokazuje u kakvom sistemu i u kakvom smo društvu mi živjeli prethodnih godina. Uvijek kažem, mi nijesmo imali državu, nažalost, mi smo imali jedan kriminalni kartel koji je upao u sve pore našeg društva. Podsjetiću i kako smo došli do toga da danas pričamo o pravdi u Crnoj Gori. Podsjetiću na izbor Tužilačkog savjeta koji je najtransparentniji proces kojem je ova Skupština svjedočila, a i tada su Demokrate, podsjetiću, bile neshvaćene, proglašavane za blokadore procesa, samo zbog toga što su istrajavale na nezavisnom i profesionalnom Tužilačkom savjetu. Isto tako kao što danas žele profesionalan i nezavisan MUP, samo zato što ne praštaju kriminal i korupciju, draga gospodo, samo zato što žele čistu državu. Samo zato što žele Crnu Goru u Evropskoj uniji, a ne Crnu Goru na mapi kriminalnih klanova. Upravo je taj i takav Tužilački savjet iznjedrio čovjeka koji je danas oličenje nezavisne i profesionalne institucije kakvo je Specijalno državno tužilaštvo, Vladimira Novovića, kojeg upravo ovih dana i svih prethodnih mjeseci pokušavaju da slome.

Sada ću vam pokazati jednu sliku, svi sigurno znate, a znaju i građani Crne Gore ko je ova gospođa. Dakle, gospođa Laura Koveši, kao što znate bila je prva glavna tužiteljka Rumunije, a danas je glavna tužiteljka Evropske unije, a nekada kao što rekoš Rumunije, pokrenula je brojne postupke, kako protiv premijera Ponte i više gradonačelnika. Takođe, i protiv više predsjednika opština, više poslanika u nacionalnom parlamentu, kao i nekoliko rumunskih ministara, a na desetine sudija, tužilaca u okviru pravosudnog sistema. Njoj su korupirani političari na sve moguće načine pokušavali, ono što se kaže da slome kičmu, da se zaštite od nje donoseći nove zakone i nova pravila. Ona je, takođe, zbog svog posvećenog i poštenog rada često bila meta kritika od strane nekadašnjih vlasti u svojoj zemlji. Kao što je Laura u Rumuniji dijelila pravdu, danas u Crnoj Gori nam omogućuje pravdu i omogućuje da ona bude dostižna upravo gospodin Vladimir Novović. Gotovo isti momentum, kao što je bio sa gospođom Koveši, imamo danas sa Vladimirom Novovićem. Neosnovanim napadima pokušavaju da zaustave njegov profesionalan i odgovoran rad, nezbiljno i manipulativno pominju trešnje, višenje, pokušavajući da obesmisle njegov rad i rad njegovog tima. Ali, draga gospodo, to neće biti moguće, neće biti moguće jer gospodin Novović neće niđe, mafija ga uzdrmati neće, a brana tome su upravo rezultati Vladimira Novovića, brana tome su jake institucije, brana tome je politička stabilnost, brana tome je Evropska unija, potpredsjednice Popović, brana tome smo mi, brana tome je, kao temelj jak i nezavisan, bezbjednosni sektor na koji gospodin Novović uvijek može računati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 14:49:09)

Zahvaljujem kolegi Lekoviću.

Sada riječ dajem kolegi Ervinu Ibrahimoviću, a neka se pripremi kolega Oskar Huter.

Zahvaljujem.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (06.06.24 14:49:29)

Zahvaljujem, poštovana potpredsjednice sa saradnicom, uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Predložena tri zakona koja su danas na dnevnom redu, zajedno sa drugim zakonima iz pravosuđa, u stvari sada već popularnog poznatih kao IBAR zakoni, ukoliko ih usvojimo u ovom Parlamentu možemo reći da zaokružujemo jedan dobar set zakona koji bi trebalo da daju konkretne rezultate koje će i građani osjetiti. Danas su ljudi pričali o Evropskoj uniji, ali prvo treba da kažem da ovi zakoni treba da daju jedan kvalitet kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, kada je u pitanju kvalitetan rad tužioca, tužilačke organizacije, kada je u pitanju istraga ratnih zločina, nacionalna izbalansiranost u tužilaštvu itd. Dakle, ova brzina od danas i juče ipak će dati određene rezultate, želim da kažem da ćemo ipak dobiti kvalitetnije zakone. Što je značajno, čuli smo od svih kolega, još jedan korak kad su u pitanju evropske integracije. Ono što želim sa zadovoljstvom danas da podcrtam je to da evropski i evroatlantski ritam živi u ovoj sali. Naravno, želim da podcrtam da smo izuzetno srećni, jer je to u stvari ona vizija i onaj program koja je imala i Bošnjačka stanka, a to je da nezavisna Crna Gora bude punopravna članica NATO alijanse i Evropske unije. Ovo ne pričam da se hvalim, nego samo da se upitamo zašto smo izgubili ovoliko godina u prethodnom periodu. Sa druge strane ajmo da pohvalimo - sazrijevamo, i srećni smo što smo juče proslavili sedam godina

punopravnog članstva Crne Gore u NATO gdje danas, dominantno, svi političari kažu, da je to jedan od najvažnijih događaja u novoj istoriji Crne Gore, i da građani osjećaju benefite toga. Ako znamo da u Bošnjačkoj stranci, kada je u pitanju vanjska politika, evroatlantske integracije su jedan od prioriteta, onda sa zadovoljstvom možemo da kažemo da smo srećni da nam se danas na toj ideji pridružuju druge partije, koje ranije su bile izričito protiv toga. Naravno, kada pričamo o Evropskoj uniji nije bila ovakava atmosfera ranije, svi smo svjedoci, nije bilo ovako mirno, nije bilo ovako euforije, bilo je malo sporije, tada smo pokazali one političke interese, a ne interese državne, lako smo svi deklarativno rekli da smo za Evropsku uniju, ali kada je trebalo preći sa riječi na dijela, e tu se birao politički interes. Danas zato i ovaj rezultate, zato i ova optimistična priča o Evropskoj uniji, danas je i opozicija i pozicija pokazala ipak da gleda interese građana i interes države Crne Gore. Zato smo i srećni.

Da podsjetim sve, Bošnjačka stanka uvijek je radila kada je u pitanju evropske integracije i ono što su riječi i dijela. Zašto? Jer smo izabrali evropski put, jer smo izabrali nezavisnu državu Crnu Goru i društvo razvijenih država Brisela. Danas nastavljamo tu priču i Bošnjačka stranka će podržati predložene zakone ukoliko ne dođe do značajne izmjene teksta. Ali vodićemo se prije svega onim pozitivnim mišljenjem Evropske komisije, da li su se ispoštovale preporuke Venecijanske komisije i da li će se unaprijediti tužilačke organizacije koji treba da odgovori zadatku.

Direktno ću preći na par određenih, jer su moje kolege pričale, prijedloga zakona, a krenuću od Zakona o državnom tužilaštvu, pozdravljamo ovu preporuku, i kad se usvoji ovaj zakon pozdravljamo i preporuku novog zakona, što je u stvari preporuka Venecijanske komisije, da se usvoji zakon o zaradama kada je u pitanju pravosuđe. Svi pričamo o nezavisnosti pravosuđa, moramo stvoriti tim ljudima uslove da budu nezavisni, jedan od tih uslova je zarada. Država mora malo imati sluha kada je u pitanju Tužilaštvo i značaj Tužilaštva. Danas, čini mi se, ovaj predloženi zakon ide u tom pravcu i vjerujem da ćemo dobiti u narednom periodu nezavisno Tužilaštvo i da ćemo dobiti profesionalne i kvalitetne tužioce i sudove.

Isto tako kada je u pitanju sastav Tužilačkog savjeta shvatio sam cilj izmjene je da bude Tužilaštvo zaštićeno od političkog uticaja, i to svi želimo ovdje. Ne smijemo dozvoliti da Tužilaštvo bude ničija alatka ili batina protiv neistomišljenika, ajmo da je odvojimo od politike, i zato ćemo podržati ovu izmjenu. Ono što je posebno značajno, podržavamo da bude u Tužilačkom savjetu jedan predloženi kandidat iz reda pravnika. Ajmo da razmislimo da li je dobro da ga predlaže Advokatska komora, tu treba dobro da razmislimo. Da li će imati uticaj i da li cenzuru treba da ima Advokatska komora ili treba ovdje u Skupštini da ga predlažemo? Pored toga što onemogućavamo da se veli broj kvalitetnih pravnika samovoljno prijave.

Izbor državnih tužioca, pozdravljam napokon, rekli ste i na odborima da će se popuniti vrlo brzo određni broj tužioca i to je dobro. Ali isto tako moramo omogućiti da pravda ne bude ono što se ustalilo, nažalost i u Tužilaštvu i u sudstvu, da je pravda spora, ali dostižna. Ne, ja hoću da je pravda brza i dostižna, jer pravda koja kasni te ponekad bude i nepravda, to čekanje te pravde ponekad moramo reći da je to u stvari življenje nepravde. Vjerujem potpunom ovog broju tužioca da ćemo ojačati tužilačku organizaciju i da će pravda biti mnogo brža.

Ono što smo, uvaženi ministre, pričali na odboru, još jednom moram podcrtati, pričao sam i na odboru, pričaju i poslanici Bošnjačke stranke u ovom Parlamentu, ali čini mi se da i dalje nemamo sa druge strane pozitivne vibracije. Znači, ova nacionalna izbalasiranost u Tužilaštvu nije dobra, navodio sam poražavajuće podatke, od osnovnog, višeg i vrhovnog. Znači, moramo manje brojne narode i manjine uključiti, naći načina da budu više zastupljen u tužilačkoj organizaciji. Ovaj poražavajući broj nije dobar, ni za državu, nije dobar ni za rad Tužilaštva i nije dobar za povećanje povjerenja u tužilačku organizaciju.

Naravno, pozdravljam ovo skraćanje obuke kandidata za tužioce, ali dozvolite, uz jednu napomenu, vjerujem i da vi imate, odnosno ljudi iz Tužilaštva će imati obzir, je kada je u pitanju obuka. Pozdravljamo odluku da se skрати obuka koja će stimulisati možda kvalitetne pravnike da se prijave. Ali isto tako moramo da razmislimo kako kvalitetno da ljudi prođu tu inicijalnu obuku, jer ipak sutra oni trebaju da donose vrlo važne odluke i vjerujem da ste imali i to u vidu.

Ono što želim da pohvalim, izmjene kada je u pitanju Specijalno državno tužilaštvo, da napokon rasteretimo Specijalno državno tužilaštvo i vjerujem da će to dovesti do kvalitetnijeg rada Specijalnog državnog tužilaštva. Sada neću pominjati čimi se sve moralo baviti Specijalno državno tužilaštvo, zbog vremena, ali treba naznačiti da je napokon ovo dobra mjera. Dakle, rasteretićemo Specijalno državno tužilaštvo koje treba da bude mnogo proaktivnije, pa kada su u pitanju ratni zločini, juče smo o Zakoniku o krivičnom postupku pričali da ćemo moći da koristimo rezervni mehanizam, odono dokaze iz Haga, onda vjerujem da ćemo, napokon, uvaženi ministre, pokazati da ova država stvarno želi da se istinski bavi pitanjima ratnih zločina, i da ćemo prokativno, napokon, slati poruku doći do kvalitetnih optužnica. Ponovo ponavljam, pričam o pravnim i teretu sa javnim ovlašćenjima Tužilaštva Crne Gore, koje do sada nije pokazalo rezultate. Juče sam pričao o tome, sada ne bih nastavio, ali je vrlo važno da nas napokon ubijedi Tužilaštvo da želi da ovo priču o ratnim zločinima, pošalje poruku, da želi da riješi, do sada nijesmo vidjeli tu interesovanje.

Kada pričamo o ratnim zločinima niko nije srećan da se danas u ovom Parlamentu priča o ratnim zločinima, još manje možemo biti srećni i ponosni da ništa tu nijesmo uradili. Država Crna Gora i region da ne bi brinula naša pokoljenja da se ponovo ponavljaju neki zločini, da ponovo imamo neke zločince, mora da osudi javnost i sudsko-pravno, ali i javno, takve pojave. Naše društvo mora prema zločinima i zločincima da jasno pošalje poruku da su oni društveno neprihvatljivi u Crnoj Gori, i da mi ne prihvatamo ratne zločince. Zato je potrebna jaka država, institucionalna država, uvaženi ministre, da pokaže ima volje, snage i mehanizme, da sve te ratne zločince privede licu pravde i da dobiju opravdanu kaznu. Ono što je važno, pored pravde, važno je da neki potencijali zločinci budu svjesni da im nijedan zločin neće moći proći u ovoj državi, nego da će biti privedeni licu pravde i da će biti kažnjeni. Vjerujem i tužioci koji gledaju ovo da su svjesni odgovornosti koji oni imaju i da zbog budućnosti ove države moramo kada su u pitanju predmeti ratnih zločina mnogo se kvalitetnije i porofesionalnije odnositi.

Na samom kraju pošto ću samo ja ću pričati ispred kluba, hvala vam uvažena potpredsjednice, milina je pričati kada ste Vi tu, mislim na profesionalni odnos.

Ono što želim da kažem na samom kraju. Rekao sam poslanici Bošnjačke stranke će podržati predložene zakone, kao i što smo uvijek u ovoj državi podržavali zdrave procese, posebno kada su u pitanju svaki korak, pa i najmanji koji doprinese evropskom putu Crne Gore, smo podržali. Treba svi da znaju mi to ne podržavamo ni zbog vlasti, ni zbog Vlade, mi to podržavamo zbog evropske priče Crne Gore, podržavamo zbog budućnosti Crne Gore i podržavamo zbog mladosti koja nam odlazi u velikom broju iz Crne Gore. E to je odgovornost Bošnjačke stranke i zato kada sam na početku rekao, mi smo imali visoku agendu i evropske i evroatlantske integracije, jer možda manje brojni narodi najviše osjećaju kada njihova djeca, rođaci, braća idu u inostranstvo. Zašto? Iz više razloga. Vjerujem kada budemo usvojili ove zakone, kada budemo poslali poruku da u ovoj državi imamo društvo jednakih šansi sve će manji broj ići ljudi van Crne Gore, a vjerujem da pripadnici manjebrojnih naroda će sve više vjerovati u ovu državu.

Na samom kraju, vrlo važno, uvažena potpredsjednice, rekao sam da ćemo podržati ove zakone. Pozdravljam ovu evropsku priču jer je dio Bošnjačke stranke, ali vas sve uvažene kolege pozivam da kada dobijemo već izvjesni IBAR, ovakvu energiju da kažem skoro jedinstvenu, iskoristimo na sve ove nedostatke koje smo primijetili kod priloženih zakona i ono sve što nam je NVO sektor poslao i struka, da sjednemo, da uvažimo, da nađemo najbolja rešenja i da izmijenimo predložene zakone.

Oo što treba da znaju građani, interes evropskih integracija je prioritet Bošnjačke stranke. Zato nijesmo amandmansi djelovali na pojedine norme ovde, jer vjerujem da će doći do zajedničkog stava da sve ono što smo prepoznali i poslušali stručnu javnost i NVO sektor zajedno sjedimo, izmijenimo i pokažemo da Crna Gora, napokon, što ranije nije bio slučaj, ima i opoziciju i poziciju koja je svjesna da moramo raditi za interes građana, a ne samo za interes političkih partija.

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:03:22)

Zahvaljujem kolegi Ibrahimoviću.

Sada riječ dajem kolegi Oskaru Huteru.

Izvolite kolega, a neka se pripremi kolega Boris Mugoša.

OSKAR HUTER (06.06.24 15:03:37)

Hvala, uvažena predsjedavajuća Popović.

Žao mi je što ću svoju diskusiju početi ovim dijelom, aj da kažem jedne zamjerke, žao mi je što tu nije gospodin Pejović, ali evo jeste gospodin Laković, koji nam je i govorio o kreditima principijelnosti i žao mi je što danas, kao juče, nije uzeo riječ kada se pozvao na Poslovnik i član 98, jer je imao prilike više od pet sati rasprave da se pozove na isti taj član i da brojne kolege pozove za ono što je meni prigovorio juče. Nadam se da ćete se složiti oko toga da ste juče komentarisali da sam pomenuo nekog ko nije u sali, danas su brojne kolege pominjale, čak se pozivale na sličan primjer koji sam ja, a Vi nijeste reagovali i čudi me, jer principijelnost počiva i od ličnog primjera na kojem ste mogli to da dokažete.

Građani Crne Gore su danas imali, još jednom, priliku da čuju brojne međusobne optužbe od onih koji nas evo četiri godine oslobađaju od svega i svačega. Ako ovako nastave vjerovatno će neke osloboditi i od života. Ističem da se optužuju i međusobno terete konstituenti aktuelne i bivše prethodne vlasti i to za djela iz posttrideset avgustovskog perioda, govorim o djelima ili nedjelima kako oni jedne druge citiraju nakon 2020. godine.

Građani Crne Gore,

Molim vas da ovo ispratite i zapamtite što su jedni o drugima rekli, što prigaju kokice i neozbiljno i neodgovorno se ponašaju. Za razliku od njih mi ćemo nastaviti da se odgovorno ponašamo i da ispratimo kokičare sve zajedno. Nije slučajno što baš danas oko teme Specijalnog državnog tužilaštva, odnosno zakona, se pravi ovaj teatar kako je rekla jedna od koleginica i čak se usudila se da i ocjenjuje i dala, čini mi se peticu, ona je profesorica srpskog, ja bih tom učeniku kojeg je ona ocjenjivala dao čistu jedinicu, makar iz crnogorskog.

Konkretno, u jučerašnjoj diskusiji smo značajan broj tema obuhvatili, i primjera, tretirajući ovaj set zakona koji se odnosi na IBAR, pa smo time, složićete se, iscrpili značajan prostor za diskusiju. Sigurno da neke teze nije suvišno ponoviti bez obzira što nadležni se prave mrtvima, makar kada su u pitanju brojne kritike upućene na njihov račun. Vode se onom vjerovatno - proćiče to, što bi se mi miješali u svoj posao. Zabrinjavajuće je što nema odjeka kod onih organizacija i onog sektora koji je godinama, a vjerujem i sa razlogom, bio glasan, da ne kažem bučan, iako današnje pojave po svim parametrima bi trebale biti predmet njihovog interesovanja, a time i pređašnje glasnosti. No, nije to fenomen ni prvi ni jedini kojem svjedočimo u ovoj, nazovimo, oslobođenoj Crnoj Gori. Tako je kako je. Mada do neke nove anfišaističke okupacije se neke stvari vjerovatno i promijene. Sve ukazuje na to da, naročito nakon ovih novih vjetrova koji duvaju sa lokalnog nivoa, mislim tu kada govorim o tim simboličkim vjetrovima na situaciju u Ulcinju, Budvi, Andrijevići, a vjerujem da će se taj trend nastaviti i u Kotoru i Gusinju i drugim crnogorskim gradovima.

Što se samog Predloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu tiče, mišljenja smo da su izmjene trebale da podstaknu, odnosno utiču da se postigne bolji kvalitet rada Specijalnog državnog tužilaštva. Između ostalog to bi podrazumijevalo i smanjenje opterećenosti ovog organa. Ipak, ono što zabrinjava i što nije dobro, gospodine ministre, su ključne preporuke Venecijanske komisije koje se odnose na ovaj pravni akt, a po njihovom mišljenju one nijesu usvojene. Koji su razlozi objektivne ili neke druge prirode nije mi poznato. Svakako podvlačim loše je što nijesmo uvažili te preporuke Venecijanske komisije. Naročito u ovom momentu kada se špekuliše o zloupotrebama nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva i njegovoj političkoj pristrasnosti. Predlog izmjena je morao da poštuje ključne preporuke Venecijanske komisije o zakonu, jer se sve one odnose na povećanje garancije odgovornosti, uključujući sudsko preispitivanje tužilačkih mjera, a sve u cilju minimiziranja rizika od zloupotrebe političkog pritiska.

Specijalno državno tužilaštvo postupa pod političkim pritiskom i to smo se uvjerali, ne u jednom ili u dva navrata, već u više slučajeva. Zato je važno zakonom spriječiti ubuduće da politički prvaci, u prvom redu, vrše neprimjeren uticaj na tužilaštvo. Očigledno SDT toj pojavi ne može ili ne želi da se odupre. Zato je bilo važno izmjenama zakona smanjiti sve devijacije koje utiču na funkcionisanje pravne države, a to nije učinjeno. Ono što je opšti utisak ne samo parlamentarne manjine u ovom slučaju su selektivnost, pristrasnost, politički pritisci, jednom riječju, čekiranje stavki u agendi stvarnih vlastodržaca. Pokušajte, rekao bih neđe na kraju, biti ono što zaista jeste crnogorski kod, budite svoji, rešite se tuđih naloga - bih preporučio.

Takođe bih se osvrnuo i na kršenje ljudskih prava i neću ponavljati sve ono što su ponovili u posljednjim izlaganjima gospođica Milatović i gospodin Zirojević, ali kada je u pitanju kršenje ljudskih prava istakao bih ovaj slučaj koji se tiče bivšeg specijalnog tužioca i naveo jedan detalj. Znači, predsjednik Višeg suda i prvi čovjek Vrhovnog državnog tužilaštva već izvjestan period ignorišu preporuke i upozorenja NVO centra za monitoring i istraživanje CEMI-ja koji je nakon posjete pritvorenom bivšem glavnom tužiocu Milivoju Katniću u istražnom zatvoru u Spuzju, između ostalog, konstatovala znači - *da Specijalno državno tužilaštvo ne poštuje osnovne principe Zakona o krivičnom postupku u pogledu postupanja u pritvorskim predmetima. Tim povodom smo juče imali apel Delegacije Evropske unije da se poštuju međunarodni standardi u slučajevima kao što je Katnićev i da se obezbijede adekvatni uslovi u zatvorima. Ponavljam CEMI je konstatovala da mjera određivanja pritvora gospodinu Katniću nije adekvatna jer ista prema našem shvatanju u datim okolnostima ne služi svojoj svrsi obezbjeđenju prisustva okrivljenog i nesmetanom vođenju krivičnog postupka. Zato CEMI preporučuje da Specijalno državno tužilaštvo predloži Višem sudu primjenu blažih mjera poput mjera nadzora, odnosno kućnog pritvora.*

Izvinjavam se što sam prekoračio vrijeme. Veliki broj teza danas sam imao i mogao komentarisati, ali iz korektnosti prema uvaženoj predsjedavajućoj Popović ću se zadržati na tome. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:12:24)

Zahvaljujem kolegi Huteru.

Dozvolila sam prekoračenje između ostalog i zbog one riječi *prigaj* podsjetilo me na djetinjstvo. Hvala.

Proceduru ima poslanica Vukićević.

Izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (06.06.24 15:12:42)

Poštovana potpredsjednice nije klasična procedura čisto zbog javnosti jedna informacija, s obzirom da smo juče pokrenuli priču vezano za jednu normu koja se našla u Predlogu zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Dakle, radilo se o izmjeni člana 105 gdje smo mi primijetili da on nije u skladu sa pravnim sistemom Crne Gore. Danas je na Zakonodavnom odboru, u dogovoru sa predstavnicima predlagača, utvrđen amandman Zakonodavnog odbora kojim je taj dio izbrisan iz zakona i mislim da je važno da to kažemo zbog javnosti. Zahvaljujem i predstavnicima predlagača na razumijevanju tako da smo ispravili ono što je bio propust i sada ovaj zakon može biti usvojen ovako kako je trenutno predložen. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:13:30)

Zahvaljujem kolegici Maji Vukićević, koja je i predsjednica Zakonodavnog odbora. Sada riječ dajem kolegi Borisu Mugoši. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (06.06.24 15:13:41)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene kolege i kolegice, poštovani nezavisni ministri koji niste postupili po obavezujućem upustvu premijera i prihvatili amandman kolega iz Parlamenta, i čestitam Vam na tome, jer sve drugo bi ugrozilo integritet kategorije i ustavne i zakonske, a to je ministar u jednoj vladi.

Počecu sa dva segmenta. Prvi segment je što djeluje mi malo degutantno toliko hvaljenje glavnog specijalnog državnog tužioca, nije to dobro. Rekao sam to i njemu na odboru. Prvo, to je čovjek koji je rukovodilac Specijalnog državnog tužilaštva, to je institucija tu imamo i specijalnih državnih tužioca. Ne trebaju političari da hvale nosioce pravosudnih funkcija. Naša obaveza je da im obezbijedimo adekvatne uslove za rad. Pogledajte na što nam liče pravosudne institucije. Gledate one emisije gdje stoje predmeti. Gledate čuveni *tunnel depo* nam se desio u 21. vijeku, tu u centru grada. Trebamo makar finansijske uslove da im obezbijedimo. Čuli smo informaciju da sudija suda ima manju platu nego načelnik u državnoj upravi itd. To je uloga političara, a ne da prisvaja rezultate bilo kog nosioca pravosudne funkcije, njemu ne čini dobro uslugu. Vratimo se na bivšeg glavnog specijalnog državnog tužioca kako je on bio hvaljen jedno vrijeme, slavnodobitno o njemu, pa se to brzo promijenilo. Od onih istih ljudi koji su ga hvalili kako to kod nas sve ide.

Međutim, nemojte da odustajemo od kritika, konstruktivnih, na rad institucija. Isto to sam postavio pitanje na odboru, ima opravdanih pitanja, nije na nama da dajemo odgovore nego na institucijama da nam daju odgovore. Zašto neko za dva kupona tri mjeseca zatvora, a neko kao u *Đekni* uzme onu kutiju sa glasovima i trk po livadi, njemu ništa? Zašto imamo nepoštovanje sudskih presuda nosilaca funkcija i to je krivično djelo, neizvršavanje? Zašto imamo situaciju da se izviđa dvije godine neka stvar kad imamo 140 pravosnažnih presuda, da je oštećen budžet? Zašto imamo situaciju da imamo negativana dupla mišljenja gdje se konkretno ukazuje na nepoštovanje zakona? U jednom slučaju 90.000.000 nije pokriveno fakturama. Kažem, što se mene tiče samo treba da se donese odluka - ima li osnovane sumnje ili nema, ne ulazim u to, ali predugo neke stvari traju.

Za mene, da budem do kraja jasan, svako je nevin dok se drugačije ne dokaže. Nikad u životu mi ne bi palo napamet da zloupotrebljavam nečiju situaciju da na to ubiram političke poene, jer je to nevaspitano. Evo što se desilo sa Krstovićima i ko je odgovoran? Politička odgovornost, neka građani procijene i treba da procijene, ali institucionalna odgovornost, ne možemo svi da smo odgovorni samo tužioci i sudije da nijesu. Ko plaća to - građani, neosnovane pritvore, a ko je odgovoran, pa nijesu valjda građani odgovorni, a oni plaćaju. Treba da pričamo na taj način, da otvorimo sve segmente sistema za kritiku, nemojmo da stvaramo bogovske institucije, nije dobro za razvoj demokratskog društva. Gledamo razvijene demokratije kako se otvoreno diskutuju oko nekih stvari, kod nas tajac, ne činimo dobro tim institucijama, o tome pričam. Najveća greška u Crnoj Gori je jer ne jačamo institucije i mi prije i ovi poslije nas i u neoslobođenoj i oslobođenoj Crnoj Gori. Razumijemo koji problem mi pravimo. Mi treba da jačamo povjerenje u institucije, a ne pojedince.

Druga stvar, Sky aplikacije, rekao sam prije godinu dana - klizav je to teren. Nemojte da se zalijećete ko zna ko se nalazi sve u tim Sky aplikacijama, nije na političarima da profitiraju na tome što se neka komunikacija pojavi, jer se nekima desilo da se i oni pojave poslije određenog vremena. Zato rekao sam - klizav je teren, puštite institucije da rade svoj posao. Neka nadležne institucije dovedu do kraja taj proces. Ako ocjenjujete rad Tužilaštva, mada imamo nekih tužioca koji su sad aktuelni koji su doživljavali najveće uvrede do prije dvije godine, isti ti tužioci koji su sada, na primjer, u slučaju Katnića, Lazovića da ih ne pominjem do prije dvije godine svašta je govoreno na njihov račun sad su odlični, isti ti ljudi. Kazaću vam i

drugu stvar, kad ocjenjujete rad Tužilaštva, korektno je prema tim institucijama, ipak postoji razlika dok nijesu postojale Sky prepiske od kad postoje. Nemojmo da kažemo da rad Tužilaštava prije postojanja Sky prepiski je isti bio nego sad, sad ima mnogo veći prostor za uparivanje nekih stvari kad je došlo do tih Sky prepiski, validnost tih prepiski, neka o tome donesu odluke tužilački i sudski organi. Vidimo presude Evropskog suda pravde, vidimo neke različite prakse, u to ne ulazim, neka se proces dovede do kraja.

Imam osjećaj, da sublimiram ovu priču, svi ćemo glasati, izglašće se IBAR zakoni to je glavna poruka. Mi koji smo popločavali put EU integracija, bilo je grešaka u nekim pločicama, bilo je sporog namještanja nekih pločica i vi koji radite fugovanje od kojih mnogi od vas žmure, pa te fuge malo se poremete, krenu na pogrešan način jer nijesu baš za evropske integracije, ali žmure i fuguje se i to je to. Jedni i drugi ... medalje, imamo dva dana kad izglasamo zakone sa ambasadorima da slavimo, ali pitam vas što ćemo od ponedjeljka. Poštovani građani, kad sve mi ovo sa vatrometima ispratimo subotu i i nedjelju sve sa medaljama, istorijskim kako neki kažu, mada istoriju treba da govore generacije koje dolaze, a ne mi da sami procjenjujemo. Od ponedjeljka nam ostaju i dalje problemi prebukiranosti vrtića, i dalje problemi niskog obuhvata u predškolskim ustanovama, i dalje problemi znanje u osnovnim školama i srednjim vidite što je pokazala ekesterna matura, i dalje problemi nasilja u školama i paljena škola, i dalje problemi u oblasti zdravstva, što se dešava sa javnim zdravstvom u nekim segmentima. Takođe, i dalje problemi u oblasti kulture kako neko gradi, dograđuje kulturnu baštinu kako mu padne napamet i mi kao država nemamo državni kulturni identitet, sa svim različitostima, ali ga nemamo. Pa, što nam se dešava sa ekonomijom kakva nam je struktura ekonomije, pa gledamo u nebo, hajde sad sunce do prije tri mjeseca padaj snijeg, padaj i hiljadu stvari. Šta nam se dešava sa korisnicima socijalnih davanja? Imamo toliko siromašnog naroda, kad sve ovo mi proslavimo sa vatrometima, zagrljeni, sa medaljama - ovi problemi ostaju. Ovo su suštinski problemi. IBAR nam ih neće poboljšati. Mi moramo da se bavimo mnogo ozbiljnije svim tim stvarima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:22:20)

Zahvaljujem kolegi Borisu Mugoši, posebno zbog toga što se držao dogovora.
Pravo na komentar ima ministar Milović.
Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 15:22:35)

Ovo je bilo veoma dobro pitanje, koje je postavio poslanik Boris Mugoša, a to je što ćemo da radimo od ponedjeljka kad se usvoje IBAR zakoni.

Što se tiče Ministarstva pravde, znamo što ćemo. Dakle, zbog IBAR zakona neke druge zakone smo stavili malo po strani i treba hitno da krenemo sa zakonima esnafskih udruženja zato što su dosta stari. Krećemo sa izmjenom, odnosno radnim grupama koje će tretirati zakon o advokaturi, zakon o notarima, zakon o izvršiteljima i vještacima. Mi nemamo komoru vještaka, i dalje imamo dva udruženja, to moramo da ujedini i regulišemo to pitanje. Moramo hitno da riješimo pitanje tarifa i usklađenje određenih tarifa iz esnafskih udruženja. Tako da će Ministarstvo pravde od ponedjeljka da krene polako sa tim.

Dalje, treba da radimo zakon o pripravnici. Znači da crnogorski pripravnici moraju da prođu period od tri godine da bi ispunili uslov. Hrvatska je 18 mjeseci, Srbija je dvije godine, Bosna je dvije godine, Crna Gora je bila dvije godine, pa je za vrijeme ministra Pažina podignuto na tri, uz preporuku čini mi se nekih eksperata mislim da je bila Evropska komisija to se pokazalo kao nedovoljno u poboljšanju kvaliteta zato moramo da vratimo rješenje od dvije godine. Moramo hitno da iniciramo sa Ministarstvom prosvjete i Univerzitetom oko Pravnog fakulteta znate da je 3+2 sistem studiranja, a četiri godine prepoznaje pravosuđe. Dakle, bez potrebe jednu godinu primoravamo sve pravnike da studiraju duže da bi ispunili uslov od 240 ECTS (odnosno četiri godine) za ispunjenje uslova da bi mogli biti pripravnici sa visokom stručnom spremom.

Takođe, što se tiče IBAR zakona oni kreću u fazu dva, ne raspuštamo radne grupe, kao što sam rekao ovo su bile neophodne hitne izmjene koje smo uradili po preporukama Venecijanske komisije i Evropske komisije. Odradili smo ono što su nam jasno targetovali da je to bitno za IBAR, a nakon toga, dakle od ponedjeljka, s tim što mora i Momo i Bakrač i Jelena da se odmore, jer radili smo previše da bismo stigli do ovoga do čega smo stigli danas, nakon odmora u Ministarstvu pravde kreneće se i sa tim zato što svi ovi zakoni svih ovih devet koje sad mijenjamo moramo da uskladimo sa preporukama iz 2015. godine koje dobar dio treba da se uskladi direktive 14. pa nadalje, takođe, iz Evropske unije. Sve to mora da se radi jer ukoliko želimo da budemo dio Evropske unije mi moramo u ove dvije godine da napravimo ne maraton nego sprint u oblasti svih ovih zakona i Evropska unija nas hoće, postoji politička volja da Crna Gora bude dio evropske

porodice, ali moraće dosta znoja da se prođe čak i više nego što sada smo prošli za ovu prvu fazu IBAR zakona. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:26:01)

Zahvaljujem ministru Miloviću.
Sada dajem riječ kolegi Adrijanu Vuksanoviću.
Neka se pripremi kolega Nikolla Camaj.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (06.06.24 15:26:13)

Hvala, uvažena potpredsjednice Popović.
Poštovani ministre Milović, kolegice i kolege,
Nastavljamo sa setom zakona koji pripadaju korpusu IBAR zakona i jasno je da će zastupnički klub Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative podržati ova zakonska rješenja, shvaćajući, naravno, važnost zbog dobijanja prelaznih mjerila, ali i ne samo radi toga već zbog važnosti same ove pravne materije. Manjinske stranke su od samog početka bile na evroatlantskom putu i nije nam manjkalo entuzijazma za ovaj proces. Mislim da smo posebno nadahnuti upravo i zbog sadašnjeg momenta u kojem jesmo. Neko je danas spomenuo kontekst, i da, on je jako važan i želim da podcrtam da upravo zbog tog konteksta posebno se nadam, želim i vjerujem i dajemo doprinos, u domenu mogućeg, da dobijemo pozitivan IBAR.

To govorim iz sljedećeg razloga i zbog onih koji ovih dana slušamo, po Crnoj Gori nas dijele 2024. godine nas dijele na Turke i na Latine. Pa, kažu ne zna se ko je bio gori. Nijesam čuo od onih koji su obično senzibilni na određene generatore podjela i za sav onaj narativ da je iko imao ikakvu reakciju. Mi slušamo 2024. godine o Turcima i Latinima. To je ono što je katastrofalno. To je ono što je, uistinu, u duhovnom smislu i u svakom drugom, katastrofalno. Posebno smo motivirani iz razloga što iz ovog doma dolaze nekakve inicijative i stavljaju potpis oni od kojih se to nikako ne bi trebalo očekivati, a te inicijative imaju za cilj da od naših prijatelja i onih koji su nam posvećeni u procesu evropskih integracija koji su davali i daju snažan doprinos žele od tih prijatelja da urade one koji u najmanju ruku okreću glavu od nas, neću da kažem da stvore suparnike, jer neće biti suparnici. Baš zbog tih koji žele da budu posluga onoga koji neće da urade nešto slično u jednoj susjednoj državi, ali ima one servilne koji žele to ovdje da urade, baš zbog tih moramo jačom energijom i motivom prionuti u ovaj proces evropskih integracija i dati svoj doprinos. Zbog svega toga, kako sam kazao i prije i kako sam kazao juče kad smo govorili o drugom zakonu iz korpusa IBAR zakona, Demokratska unija Albanaca i Hrvatska građanska inicijativa će podržati ove prijedloge. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:29:41)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.
Dajem riječ kolegi Nikolli Camaju i istovremeno obavještavam poslanike da ćemo u 16.00h danas glasati za ove zakone o kojima smo juče razpravljali i danas. Dakle, zakone koji se tiču sudstva i tužilaštva.

NIKOLLA CAMAJ (06.06.24 15:30:02)

Hvala, poštovana predsjedavajuća.
Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene poslanice i poslanici, dragi građani,
Pred nama su se ova dva dana nalazili veoma značajni zakoni kojima se daje doprinos euro agendi, ali što je još značajnije oni su doprinos stvaranju euro klime kod nas jer sve ovo ne radimo zbog Evrope nego zbog nas samih, zbog afirmacije i srastanja sa evropskim vrijednostima. Inače, akronim IBAR je zadnjih mjeseci postao najprisutnija riječ kod nas, iako vjerovatno većinu građana ne interesuje tumačenje i značenje skraćenice mislim da je većina shvatila šta IBAR znači Crnoj Gori, šta IBAR znači u ovom momentu. U najprostijem objašnjenju ovoga akronima uporedio bio to sa podizanjem jedne rampe koja nam se u jednom momentu popriječila i, kako nijesmo bili dovoljno dobri, zaustavila nam mogućnost da nastavimo put koji je započet prije 12 godina. Bilo je ovdje dovoljno riječi o toj nevaljalosti te ovom prilikom neću se baviti time. Štaviše želim da pohvalim rad svih onih koji su doprinjeli da mi stignemo do pola puta. Vjerujem da je svima nama podjednaka želja, vjerujem i ako ne i odgovornost, da damo sve od sebe kako bi rampu zvanu IBAR postavili iza sebe. Zato i pored mnogih primjedbi na ponuđena zakonska rješenja i pored potrebe da se u

nekim djelovima djeluje amandmanski mi iz Foruma ćemo se zadovoljiti time što su zakoni dobili pozitivna mišljenja evropskih institucija, te ćemo ove zakone kao takve podržati.

Inače IBAR je samo početak druge dionice EU priče tako da do završetka i učlanjenja, nadam se 2028. godine, preostaje nam dosta toga da radimo, pa i mogućnost da djelujemo amandmanski u djelovima gdje će se ovi zakoni pokazati kao nefunkcionalni. Smatrajući da ovaj saziv Skupštine maltene ima konsenzus o ovoj materiji, smatram nepotrebnim, čak možda i suvišnim, šta nas iz Vlade povremeno podsjećaju na naše obaveze, jer valjda mi smo ovdje svjesni da amandmani kojima bi se mijenjao tekst na koji je data saglasnost negdje u prilog onome što smo se dogovorili o podršci IBAR zakona. Takođe, razumijem i to što pojedini poslanici doživljavaju ovo kao težnju da se Parlament pretvori u protočni bojler, jer jednostavno mi smo birali Vladu, a ne Vlada nas, ali ipak mislim da Skupština treba biti na usluzi Vladi koja dobro radi svoj posao, a da dobro radi imamo dosta pokazatelja. Ti pokazatelji svakako se odnose i na rad Skupštine, a dolaze nam od relevantnih međunarodnih adresa.

Na kraju da dodam da zaslužuju zahvalnost sve one ekipe, na čelu sa ministrima, koji su radili na pripremi ovih zakona. Takođe, dodatnu zahvalnost za strpljivo tumačenje svih nedoumica tokom rasprava na odborima i u Skupštini, gdje ministri su nerijetko suočeni sa kritikama, pa čak povremeno i sa neosnovanim optužbama koje im se upućuju tokom rasprava i ne samo od opozicije. Završne riječi doduše uvijek kazuju na to da ova Vlada, da ova većina, ima kapacitet da razumije i da prihvati i takva razmišljanja. Stoga ćemo mi podržati ove zakone i pomno pratiti njihovu primjenu, jer je IBAR samo jedan novi početak. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:34:40)

Zahvaljujem kolegi Camaju.

Posljednja diskusija za danas je diskusija kolege Danijela Živkovića.

Izvolite, kolega.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (06.06.24 15:34:52)

Hvala, predsjedavajuća.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege, poslanici i poslanice, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Nekako mi djeluje da smo u želji da svi budemo konstruktivni i odgovorni prema evropskom putu pretrčali veoma važna zakonska rješenja. Naravno, tu odgovornost koju zajednički dijelimo, i kao vlast i kao opozicija, da napravimo ključne iskorake koji čekaju Crnu Goru. Ovako značajna zakonska rješenja se ovako ne pretrčavaju. Imaju mnogo manjkavosti, mnogo stvari koje treba razriješiti ovdje u Parlamentu o kojima treba diskutovati, jer opet vam kažem, nijesu ovo zakoni parlamentarne većine ili vlasti, ovo su zakoni koji trajno ostaju implementirani u pravni sistem Crne Gore koji sa sobom mogu povlačiti određene posljedice i sa čim će se suočavati i neka buduća vlast i neka buduća opozicija. Ali dobro, s obzirom na to da je danas sve postalo dosta isforsirano sa pričom - samo glasajte za ono što su i personalna i kadrovska i zakonska rješenja, jer ako ne glasate onda ste antievropski politički subjekti, onda nemate kudikamo nego da date podršku evropskom putu Crne Gore, a kako će nam se to, kao posljedica, svima nama vratiti o tome niko ne vodi računa.

Priča o tužilaštvu je duga i može sezati daleko u prošlost, ali priča o ovom novom tužilaštvu može da se povede kroz ono što se dešavalo 2021. godine. Razumijemo da je tadašnja parlamentarna većina nastala na političkoj platformi koja je formirana protiv Demokratske partije socijalista i protiv tog sistema vrijednosti i nije ništa sporno. Formirana je tadašnja parlamentarna većina koja je imala osnovni cilj da politički instrumentalizuje Tužilaštvo u borbi protiv Demokratske partije socijalista. Kako? Izmijeniti Zakon o tužilaštvu mimo preporuka Venecijanske komisije, dobiti premoć i prevlast unutar Tužilačkog savjeta kroz broj uglednih pravnika, što sada nije slučaj, i potvrđuje se tačnim onom što smo tada govorili da nije ispoštovano mišljenje Venecijanske komisije i preko delegata parlamentarne većine, dakle ne govorim o uglednim pravicima u Tužilačkom savjetu, nego delegatima tadašnje parlamentarne većine u Tužilačkom savjetu obezbijediti promjene u tužilaštvu. Neko će reći da je to potpuno legitimno. Nije legitimno, možete to uraditi na način što promijenite zakon u jednoj konstruktivnoj raspravi, dobijete pozitivno mišljenje Venecijanske komisije i idete dalje, pa promijenite tužioca ako vam on ne odgovara, da bi on bio politički bič u vašim rukama kao što je i današnji tužilac, i jedan i drugi, politički bič u rukama parlamentarne većine za obračun sa opozicijom i Demokratskom partijom socijalista.

U to više nema nikakve dileme i nemojte misliti da ćemo ovdje ljeporečiti ili pričati o tužiocu konstruktivne priče i hvaliti ga, jer ćete i vi prije ili kasnije doći u situaciju kada ćete kritikovati rad ovog tužilaštva. Sad je odjednom zabran, ne smije da se kritikuje tužilaštvo. Smije i te kako, svi, i mi ćemo o tome

vrlo javno govoriti i ne bojimo se ni tužioca ni sudova ni bilo koga, sve nas možete pohapsiti u Demokratskoj partiji socijalista, sve od mene redom, pa svih ovih kolega ovdje, ali ne možete jedno uraditi, ne možete uhapsiti - ideju. Svakog od nas možete pojedinačno vratiti i čudu se čudim da se nije desilo neko hapšenje posle izbornih rezultata u Budvi i Andrijevići. Vjerujte mi da sam tu noć kad sam vidio rezultate sjutradan ujutru očekivao upad Specijalnog policijskog odjeljenja, kod mene ili kod bilo koga, nije sporno. Kod mene su vrata uvijek otvorena, nemojte da imate dilemu, vjerujte mi mirno spavam, što se toga tiče, kod bilo koga od nas, samo sa ciljem da se suprimira snaga Demokratske partije socijalista i ja vjerujem da će to biti, možda u narednih nekoliko dana, nedjelju dana itd. evo živi bili pa videli.

Tužilaštvo je formirano za obračun sa prethodnom vlašću, da to jasno prevedem, sa Demokratskom partijom socijalista. Ne govorim ja o radu tužilaštva koji se odnosi na Sky prepiske, Sky komunikaciju, pa se tamo pronalaze elementi sumnje za djelovanje organizovanih kriminalnih grupa. Što se mene tiče da se, takođe, nalazim u ulozi tužioca da nađem nešto osnovano isto bih to radio, ali se vidi kroz princip i pristup u selektivnosti u radu tužioca. Zašto je to tako? Sad ću vam koleginice i kolege kazati. Evo danas jedan slučaj ili juče se pojavio. U jednom od medija *Libertas press* pojavi se jedna od Sky prepiski. Tužilac Novović na sjednici Odbora za odbranu i bezbjednost kaže sljedeće: *Sky prepiske ne izlaze iz Specijalnog tužilaštva, skaj prepiske izlaze onog momenta kada dođu u posjed obrane*. Zamislite, odbrana želi da naštetí svojim klijentima pa daje nekom od medija da se objavljuju svoje prepiske. Evo dobro u redu, ajde to je neki nevješt, nemušt argument. Danas ili juče na *Libertas pressu* izađe Sky prepiska za slučaj koji nije poznat javnosti, i danas poslije objave u tom mediju bude hapšenje i onda neko hoće da nam kaže kako se ovaj medijski unaprijed ne pripremaju hapšenja. Uvodi se veoma opasna praksa. Ovo vam otvoreno pričam, jer će se možda nekada uloge, a hoće sigurno, promijeniti na pozicijama vlasti i opozicije, veoma opasna praksa. U medijima izađe informacija ko će biti uhapšen. Ako je to to slobodno tužilaštvo o kome pričamo i tužilaštvo koje je nezavisno i samostalno postupa kako to da se juče objavila informacija na *Libertas pressu* i danas se desi hapšenje i kako to da se pojavila informacija iz Specijalnog tužilaštva za slučaj koji nije dostupan odbrani, jer je ovo novi slučaj. Ako je tačna informacija koja se pojavila u medijima da je jedini centar u koji se slivaju informacije sa Sky komunikacije Specijalno policijsko odjeljenje onda više nemamo nikakve dileme iz kojeg centra te informacija izlaze. Ako je to poruka crnogorskoj javnosti koja treba da ide onda nemojte da imate dilemu da će naredni neki šef Specijalnog policijskog odjeljenja, ko god to bio, sjutra davati informacije onako kako mu to odgovara.

I onda mi pričamo o Tužilaštvu. Neka tužilac ispituje svakog pojedinačno kako god hoće mi sa tim više nemamo problem. Nama to čak malo i teatralno i smiješno djeluje iz Demokratske partije socijalista, jer mi vidimo šta je na sceni, šta je na djelu - pokušaj kriminalizacije prethodnog sistema, odnosno pokušaj kriminalizacije svakoga ko glasa Demokratsku partiju socijalista, odnosno poruka - nemojte njih da glasate, jer su oni kriminalizovani, jer su u sveri korupcije svi. To je opšta generalna opcija koja se prvo kreira kroz medije, a onda kroz medije dobije takav obim da Tužilaštvo sprovodi naume koji se dešavaju u tim medijima. Svako od nas sjutra, nemojte da imate bilo kakvu dilemu, može biti predmet tog istraživanja bio kriv, ili bio prav, ako nekome to politički ne bude odgovaralo.

Kada govorimo o selektivnosti, kolege su više puta govorile danas o određenim slučajevima. U redu, prirodno je kad ste nastali na platformi protiv prethodne vlasti da istražujete sve ono što je prethodna vlast radila i tu nema nikakvih problema, istražujte. Ima li ijednog krivičnog djela koje se desilo nakon 30. avgusta 2020. godine? Kolega Mugoša je o tome precizno govorio, makar da dobijemo odgovor. Neosnovane su optužbe nema ni udaljene sumnje da su počinjena krivična djela, odbačena je krivična prijava. Postoji li nešto ovdje što je podnošeno? Preko 70 krivičnih prijava smo mi iz Demokratske partije socijalista podnijeli za ono što je naša sumnja da su počinjena određena krivična djela. Ima li odgovora od Tužilaštva? Nema. Neka od tih krivičnih djela koje on danas istražuje su nastala možda prije godinu dana ili dvije godine, ali prioritet u radu je sve ono što je bilo prije 30. avgusta. Kada mi upozorimo da se dešava kriminal, iz našeg ugla viđenja, u Rudnik uglja zbog prodaje uglja, nabavke mašina, vrlo očito, vrlo jasno, tužilac se ne oglašava. Znači, 60.000.000 ili 80.000.000 za njega nije prioritetno krivično djelo ili prioritetni predmet na koji bi trebalo da obrati pažnju, nije. Nije ni prioritetni predmet ono što se dešava u Elektroprivredi Crne Gore i kupovina Željezare za 20.000.000, nije prioritetni predmet ni kupovina akcija u Luci Bar, a sve su milionski iznosi.

Šta je sa situacijom u CEDIS-u? Duplo negativno finansijsko mišljenje Državne revizorske institucije. Nije Demokratska partija socijalista podnijela krivičnu prijavu. Evo, da kažemo, nije u tom dijelu govorili smo jesmo podnijeli krivičnu prijavu na tragu onoga što je bilo mišljenje Državne revizorske institucije. Možete da mi vjerujete ili nemorate. Tužilac ni glas o tome da kaže.

Šta je sa određenim krivičnim prijavama koje se danas drže u fioci za funkcionere današnje vlasti? Drže se u fioci predmeti za funkcionere današnje vlasti. Konkretno, predstavnike pokreta Evropa sad. Nema ni glasa o tome, kolega Pejoviću. Rećiću vam sve. Evo jedan od primjera, eklatantan primjer, Vesne Bratić. Pazite u koju mi dubinu zalazimo. Mi kažemo preispitajte svaki detalj iz prethodnog perioda. Vesna Bratić. Šta kaže za Vesnu Bratić? Vesnu Bratić ne možemo da pronađemo na adresi i kaže, ministarka iz ove Vlade,

da je Vesna Bratić protivzakonito smijenila direktore da je načinjena šteta budžetu i nikome ništa, ne mogu da je pronađu na adresi. Neće tužilac ni da pokrene bilo kakav postupak.

Što se tiče zaduženja. Priču o zaduženju koja je nastala za vrijeme sadašnjeg premijera Milojka Spajića, tadašnjeg ministra finansija, je usvojila Vlada kroz Informaciju. O zaduženju tajnom organizovanom, sa elementima korupcije, je proslijeđeno Tužilaštvu. Nemojte mi sad pričati da je na Londoskoj berzi, to je informacija Vlade. Dakle, ako nije obaveza Tužilaštva da postupi po krivičnim prijavama političkih subjekata, ili nekih poslanika onda je logično da je valjda obaveza da postupi na onu informaciju Vlade.

Ili po pitanju puta Meljine-Petijevići. Imamo li neki odgovor na to pitanje? Nema odgovora na to pitanje. Evo priča se o aferi Do Kvon, priča se stalno u kontinuitetu, te bilo zloupotreba, te nije bilo zloupotreba te zloupotrijebljeno Vijeće za nacionalnu bezbjednost, te zloupotrijebio bivši premijer te nije tako, te neko prevezao Do Kvona, pa u nekom vozilu, pa u crnoj *oktaviji*. Ima li nekog razrješenja oko tog pitanja?

Naravno kada se dotaknemo priče o šefu Specijalnog policijskog odjeljenja ili Specijalnog policijskog tima koji isljeđuje ljude, jer danas mjera vladavine prava je stavljanja lisice na ruke, u redu legitimno je, neko smatra da je to potpuno u redu, znam kolega Kneževiću da ste spremni za komentar za diskusiju, dođemo u situaciju da se pojavi *plava sveska*. Mi krenemo to da komentarišemo, kada to krenete da komentarišete i da se to preispita, vi ste automatski na strani mafije i organizovanog kriminala. Obilježeni ste, završeno, vi to ne možete da prokomentarišete ni na jedan način i danas nemamo nikakav odgovor o tim važnim slučajevima od strane nadležnog tužilaštva. Kad pričamo već o Šavniku, o Andrijevići, o Ulcinju, o tome je besmisleno pričati, završiću u dva minuta.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:47:38)

Kolega Živkoviću, imamo još 12 minuta do glasanja, a imamo komentar, imamo završnu riječ. Molim vas ne u dva minuta nego imate još minut i nakon toga vam gasim mikrofon. Ugasiću mikrofon.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (06.06.24 15:47:49)

Nijesmo nijednog momenta dovodili u pitanje legitimitet vlasti niti smo bilo gdje suprotstavili se formiranju vlasti. Desilo se da se predsjednica Skupštine u Gusinju promijenila voljom tamošnje nove formirane parlamentarne većine. Je li neko tamo ušao da baci suzavac da povede rođake, kriminalne klanove, da sjede u foteljama njih deset i da spriječimo formiranje vlasti? Nijesmo. U Šavniku, u Andrijevići, u Ulcinju smo vidjeli mjeru demokratije nakon 30. avgusta u oslobođenoj Crnoj Gori.

Danas poslije završenih izbora u Andrijevići čujemo izjave pojedinih političkih subjekata koji kažu nema formiranja vlasti tamo, ako je u njoj Demokratska partija socijalista. U redu, ako je to tako onda treba na pravi način da se organizujemo, jer ovo ne liči na državu vladavine prava. Nalazimo se, vjerujte mi, na pogrešnom putu. Ono što želim ključnu poruku da pošaljem jeste da nam ne možete ništa. /upadice/ Jači smo i od čelika, kolega Kneževiću. Ne možete ništa, instrumentalizujte pravosuđe, različite centre moći itd. obračunavajte se sa nama, što nas više pritiskate, to smo mi jači. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:49:18)

Zahvaljujem, kolega Živkoviću.

Zaista ste imali veliko prekoračenje.

Prije nego što dam pravo na komentar kolegi Kneževiću, samo da Vam kažem kolega Živkoviću, u demokratskoj Crnoj Gori, mislim na Crnu Goru, ne na partiju nego na Crnu Goru, do 2020. godine hapšeni su poslanici sa imunitetom, hapšen je kolega Krapović zbog saobraćajnog prekršaja, hapšena sam ja zbog toga što sam nosila humanitarnu pomoć starici od 90 godina i tužilac tražio skidanje mog imuniteta kako bi se vodio krivično postupak, pa procijenite je li to bilo u redu ili nije, ali evo dajem riječ kolegi Knežević.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (06.06.24 15:50:03)

Kolega Živkoviću, ko vas ne zna mislio bi da su vas pustili iz istražnog zatvora, i to iz Crmnice, da održite ovaj govor i sad će da Vas vrata ponovo tamo, priključe Vas na infuziju i vi ćete da nastavite štrajk glađu, žeđu i štrajk mislima. Ispadoste najveća žrtva i Vi i Demokratska partija socijalista od 2020. godine do današnjega dana, posebno od kad je izabran glavni specijalni tužilac Novović i vrhovni državni tužilac

Marković. Mislim da vi najviše imate razloga za zadovoljstvo, posebno kada pričate o revanšizmu. Da pitam Vas i kolege iza vas ko je to uhapšen iz redova Demokratske partije socijalista otkada su na čelu Specijalnog državnog tužilaštva i Vrhovnog državnog tužilaštva Novović i Marković. Da nije uhapšen neki bivši ili aktuelni poslanik DPS-a? Da nije uhapšen neki bivši ili aktuelni ministar iz redova DPS-a? Aktuelni ne može, mada mislim da ima i aktuelnih u ovoj vladi koji su DPS-ovci, ali čekaju, kao oni spavači u AI Kaidi da se probude kada pritisnete znak, vjerovatno kada budete branili Đukanovića, ali to je već vaša stvar, ali, vi treba da budete najsrećniji zbog Novovića i Markovića. Je li Novović nama uhapsio gradonačelnika Budve u predvečerju parlamentarnih izbora i nanio nam štetu direktnu 7%? Je li Novović nastavio da drži u pritvoru Mila Božovića već skoro godinu i po dana? Želim samo da Vas pitam da li smatrate da to što je Milivoje Katnić trenutno u istražnom zatvoru revanšizam prema DPS-u. Jer, sve vrijeme stavljate znak jednakosti između vas i Milivoja Katnića. Koliko se sjećam ovdje Milivoje Katnić je nekoliko puta saopštio da je on član Socijaldemokratske partije, zbog Draginje Vuksanović, da je slab na njenu plavu kosu, plavi ten i da negdje teško može podnijeti da bude član Demokratske partije socijalista. Mislim da je bio član SDP-a zbog Ivice Stankovića, njegovoga šefa.

Tako da, kada govorite o revanšizmu, okrenite se malo oko sebe i vidite, bogu hvala, svi ste na broju, ne vidim i ne želim da se nikome od vas ništa desi. Poštujem vaše poruke da ćete životima braniti Mila Đukanovića. Zamjerio bih vam da bude drugačije jer vas je sve politički stvorio. Svi ste izašli ispod njegovog političkog šinjela. Vi ste ta mlada generacija. Nijesam izašao iz šinjela Mila Đukanovića, tako da vas može želja biti. Vjerovatno nećete imate vlažne snove što nijesam sa vama, ali nastavite da vlažite jer nikad neću biti s vama. Ali, šta je ovdje problem? Problem je koliko ćete vi biti spremni do kraja da branite Mila Đukanovića. Ja vas ne čikam jer nemam namjeru ni da ga hapsim, ni da ga procesuiram niti da mu bilo što uradim. Što se mene tiče, ako ne postoje nikakvi elementi za njegovo krivično gonjenje, sto godina da bude i neka nastavi da upravlja Demokratskom partijom socijalista i njemu i njegovoj porodici i svim svojim političkim protivnicima želim svaku sreću. Za razliku od vas koji ste nam ovdje skidali imunitet i određivali pritvor. Je li ovdje uhapšen čitav Klub poslanika Demokratskog fronta bez skidanja imuniteta? Jesam li 15 dana živio u Skupštini Crne Gore? Jesam li se tuširao u kupatilu sa studenom vodom kada sam u Brezoviku? Jeste li ikad progovorili tada instrumentalizovano tužilaštvo, instrumentalizovan Ustavni sud itd. i tome sl? Jesam li ovde dolazio sa nanogicom u Skupštinu.? Jesam li dolazio od 10h do 16h sa nanogicom? Poslije 16h morao sam da zovem u Ministarstvo pravde da me pušte još 15 minuta da budem u Skupštini. Nikad nijeste osjetili ni trenutak da pomenete kako to negdje ugrožava autoritet i integritet Skupštine Crne Gore.

Još nešto. Želim da vas pitam da li je ovo revanšizam prema Zoranu Lazoviću. Zašto odvajate Zorana Lazovića od Milivoja Katnića? Zašto se vi identifikujete sa Milivojem Katnićem sada, a ne identifikujete se sa Zoranom Lazovićem? Da ne ulazim sada u sve one prepiske i sve ono što se pominje po Sky jer mi to nije namjera. Ali, već duže vrijeme slušam vaš narativ revanšizam je prema vama zato što Milivoje Katnić štrajkuje žedu.

Sad vas pitam ko je uhapšen od poslanika i funkcionera DPS-a. Je li uhapšen neko? Nije niko. Milivoje Katnić je makar po nekoga znao da zove na saslušanje kao Miga Stijepovića i da kaže da je ušao kroz sulundar i onda optuži Duška Kneževića za vođu kriminalne grupe. Ni Novović ni Marković ni po prstu vas nijesu ogrebli. Ne želim da vas ogrebu ako nijeste krivi. Nijesam osoba koja funkcionise u atmosferi revanšizma, ali treba da budete korektni kada ovdje izađete i kažete neće vas niko slomiti. Niko nema namjeru da vas slomi, gospodine Živkoviću. Nastavite sa vašim političkim djelovanjem. Ne podržavam to da neko može da kaže ako se formira vlast u Andrijevići nastaće treći svjetski rat. Da vam kažem nešto, kao neko želi da sa vama formira vlast u Andrijevići, neka mu je srećno, mi je nećemo formirati sa vama. Nećete ni vi s nama, to znam. Ali, niko ne može da zabrani DPS-u da formira vlast tamo gdje postoji većina jer bi to bilo urušavanje demokratije i svega onoga za šta smo se borili poštujući ovakav Ustav i ovakve zakone države. Što se mene tiče, ako imate većinu u Andrijevići i Budvi, neka vam je srećno. Niko neće izazvati ni ratove ni sukobe zbog toga. To želim da znate.

Kada govorite o revanšizmu, takođe treba da se jasno odredite da li se vi identifikujete sa krivičnim gonjenjem Milivoja Katnića. Podsjetiću vas, Milivoje Katnić i Zoran Lazović su optuženi za najgnusnije zločine koji su se desili na području Crne Gore, na ubijanje ljudi, mljevenje u mlinu za meso, njihovo spaljivanje, uklanjanje leševa. Znači, nije riječ ni o lomljenju trafika, nije riječ o lomljenju bandera ili nekim saobraćajkama već je riječ o najozbiljnijim zločinima koji su potresli region. Zbog toga, smatram kada izađete kao predsjednik Demokratske partije socijalista, treba ipak da nađete neki ugao obraćanja javnosti, a što se tiče odbrane Mila Đukanovića svima bih vam zamjerio ako ga ne biste branili.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 15:56:48)

Zahvaljujem kolegi Kneževiću.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (06.06.24 15:56:55)

Kolega Kneževiću, mislim da je uvijek korisno da Vi i ja razmijenimo argumentaciju na različite teme, pa između ostalog i na ove teme. Mislim da je to dobro za demokratski život Crne Gore.

Prvo, kada govorite o razlozima za revanšizam, Vi ste više puta govorili u Vašem narativu dok ste bili opozicija da samo čekate momenat povratka na vlast. Kada dođete na vlast onda ćete se obračunati sa Demokratskom partijom socijalista. Između ostalog, jedan od lidera Demokratskog fronta koji danas nije u Skupštini, bio je zajedno s vama, vaš koalicioni partner, rekao je da Demokratsku partiju socijalista treba zabraniti. To je njegov stav, ali ste više puta u narativu govorili samo dok dođemo do vlasti onda ćemo vidjeti kako ćemo se razračunati sa Demokratskom partijom socijalista i sa nasljedem Demokratske partije socijalista. Znam da je snoviđenje ili priviđenje svakog da nestane Demokratska partija socijalista. Mislim da ipak to ne biste trebali priželjkivati jer drugog narativa ili platforme političke da djelujete, osim ove anti-DPS platforme, ne postoji u Crnoj Gori. Svi ste vi negdje manje ili više naslonjeni na postojanje Demokratske partije socijalista, jer drugog narativa nemate. To je jedno.

Što se tiče Mila Božovića i njegovog hapšenja, vjerujte mi Mila Božovića poznajem ovdje iz Skupštine Crne Gore, kao poslanika. Imao sam prilike da čitam teret optužnice koji mu se stavlja, riječ je o teškom krivičnom djelu. Da li je on kriv ili nije, kolega Kneževiću, neću prejudicirati kao što ste Vi sada u vašoj argumentaciji prejudicirali odgovornost nekih ljudi koji su uhapšeni. To neću uraditi. Što se tiče Mila Božovića, ne vidim baš da je neko iz vaših krugova koalicionih partnera agilan u odbrani lika i djela Mila Božovića. Vidimo to i na lokalnom nivou iz onoga što se konkretno dešava u Budvi. Vrlo brzo ste se odrekli Mila Božovića u Opštinskom odboru Nove srpske demokratije.

Što se tiče Milivoja Katnića, nemam nikakvu potrebu da se identifikujem sa Milivojem Katnićem. Pravo da Vam kažem, tog čovjeka znam zdravo za zdravo, toliko ga poznajem, i to da znate. Nikakvu potrebu ne bih imao da se glasnem po pitanju Milivoja Katnića jer je on uhapsio više funkcionera Demokratske partije socijalista nego Vladimir Novović. /upadice/ To je bilo na ljudskoj ravni, ne političkoj, kolega Kneževiću. Jer, ako postoji prostor da se neko brani sa slobode, ali da se utvrđuje njegova odgovornost u određenoj situaciji uvijek sam za to, pa i u Vašem slučaju. Nikada u Skupštini Crne Gore s ovog mjesta, ili bilo ko od naših kolega, ni u dubini sebe intimno se nijesam poradovao činjenici da se nalazite u pritvoru. To ne bih poželio bilo kojem od ovih kolega.

Tačno je, glasao sam za skidanje imuniteta i Vama i našim kolegama koji su bili iz Demokratske partija socijalista. Imali smo principijelan stav, kolega Kneževiću. Skinuli smo imunitet našim kolegama, vi znate za koje slučajeve da ih ne pominjem, i slučaj stanova, i Petru Ivanoviću. Jesmo li se krili iza imuniteta? Nijesmo. Ne zaboravite da je pet poslanika parlamentarne većine bilo pozvano na odgovornost, da li je imalo elemenata krivične odgovornosti ne znam, da se skine imunitet, vi ste glasali protiv. Znate li koji je slučaj bio iz Nikšića gdje nije imalo nikakvih elemenata sa političkim obračunom gdje je tražilo Osnovno tužilaštvo, ni tada nijeste glasali za skidanje imuniteta. Toliko o principijelnosti.

Što se tiče odbrane Mila Đukanovića, rekao sam u svom intervjuu i stojim iza svojih riječi. Niti sam operisan niti sam hakovan, da se razumijemo. Što se tiče Mila Đukanovića vrlo sam jasno i precizno rekao. Ne vjerujem da postoje indicije ili dokazi koji bi ga inkriminirali. Ako postoji nešto Tužilaštvo je odgovorno da to preispita. Govorio sam o političkom revanšizmu, instrumentalizaciji tužilaštva u svrhe političkog obračuna sa političkim neistomišljenicima. Kao što vi znate, tako znam i ja, da je osnovni cilj političke konkurencije, pa i Vas jer ste Vi to u narativu govorili, uhapsiti Mila Đukanovića. To se čulo iz vaših redova stotinu puta ovdje u Skupštini Crne Gore, da je on na čelu kriminalne hobotnice, da je on čovjek koji upravlja organizovanim kriminalnim grupama i da ga treba uhapsiti prije nego što se bilo šta dokaže ili se iznesu neki dokazi. Da vam sad kažem, iza svojih riječi koje sam rekao stojim pod punom moralnom, političkom i, ako hoćete, krivičnom odgovornošću. Vi nemate potrebe da branite od mene tužilaštvo ili nadležne državne organe, nego neka me nadležni državni organi pozovu na odgovornost, ja ću vrlo rado doći kod njih. Nemojte da imate dilemu da mi skidate imunitet. Sam ću se imuniteta odreći i ići tamo đe je potrebno. Nemojte nas smatrati, kolega Kneževiću, za dezertere, jer to nijesmo. Vi dobro znate da ovo što Vam pričam intimno doživljavam i da bih to uradio u svakoj situaciji.

Što se tiče još jedne situacije, možete nastaviti ovo da radite što radite. Opet vam kažem vidim obrise selektivnosti tužilaštva, ne morate o tome da pričate. Kada bi se tužilac makar izjasnio ni u jednom od ovih slučajeva da nema elemenata krivičnog djela, kolega Kneževiću, pozdravio bih to. Nastavljamo dalje, nema nikakvih problema. Rekao sam Vam u ovom slučaju, današnjem, koji se desio, uhapšen je čovjek koga ne poznajem, juče je objavljena informacija sa Sky prepiski, danas je on uhapšen. Crtaju se mete u medijima. Pogrešno je. Ako smo mi nešto loše uradili u prethodnom periodu, a vi nastali kao naša politička alternativa, onda biste vi to, kao parlamentarna većina, trebali da iskorijenite ako je bilo loših praksi, a ne da nam se dešava, pošto se svakome od nas ovdje može desiti da sutra neko zlonamjeran u Agenciji ili nekoj drugoj

službi uzme naš telefon, pa počne da prelistava poruke koje svi zajednički imamo sa našim intimusima i prijateljima i da počne da objavljuje u javnosti. Vi ste trasirali put, pravo legitimnosti svakog pojedinca ili službenika sutra u agencijama da može to da radi. Upozoravam da je to pogrešno. Bilo je možda i u prethodnom periodu pogrešnih stvari, niko sa tim nije likovao.

Ono što hoću da vam kažem, nastavićemo, kolega Kneževiću, možda na Vašu žalost ili radost, kako god hoćete, da rastemo politički od Andrijevice i Budve samo zahvaljujući pregalačkom radu. Hoćemo li formirati vlast, kolega Kneževiću, u Andrijevici manje je bitno, ali ste čuli poruku nekih političkih subjekata i pojedinaca iz parlamentarne većine nećemo dozvoliti da se formira vlast sa Demokratskom partijom socijalista. To je osnovna poruka. Ako to nije poruka za preispitivanje nekih nadležnih organa i šta to podrazumijeva onda nemam nikakav problem. Mi ćemo nastaviti da radimo, rekao sam vam. Nastavite da vršite represiju i pritisak bićemo samo jači. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (06.06.24 16:03:41)

Zahvaljujem, kolega Živkoviću.

S obzirom na to da smo iscrpili sve diskusije, pitam predstavnika Vlade da li želi dati završnu riječ. Ne. U redu.

Dajem pauzu pet minuta kako bi Služba pripremila za glasanje.

/PAUZA/

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (06.06.24 16:13:06)

Dame i gospodo, nastavljamo zasijedanje.

Ministar Milović ima jedno pojašnjenje. Izvolite, gospodine ministre.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 16:13:13)

Jedno kratko pojašnjenje tehničke prirode, u vezi amandmana SD-a.

Dakle, potkrala se neusklađenost tehnička između članova u zakonu koji se tiče Sudskog savjeta i sudija i koji se tiče Državnog tužilaštva. S obzirom na to da je završen i da je prošao Zakonodavni odbor, onda smo na matičnom odboru ispravili, riječ je o tehničkoj grešci i zato smo prihvatili taj amandman čisto da u dva zakona ne budu dvije cifre. Nije riječ o suštinskoj izmjeni nego samo o tehničkoj, da bismo naveli u vezi amandmana i djelovanja, da se, eventualno, sutra oko amandmana i drugih stvari, da se samo radi o tehničkim stvarima i zato je prihvaćen. Hvala, prije svega, predsjedniku Odbora.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (06.06.24 16:14:01)

Hvala Vam, gospodine ministre.

Kolege poslanici, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Idemo prvo na Predlog zakona o lobiranju. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 69 poslanika, 69 za, nema protiv, nema uzdržanih. Konstatujem da je zakon prihvaćen u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se u najkraćem roku ispune privremena mjerila u pregovaračkim poglavljima 23 - Pravosuđe i temeljna prava i 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, kao i za dobijanje Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila (IBAR).

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o lobiranju.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o krivičnom postupku (tačka 2). Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Zaključujem glasanje. Glasalo je 68 poslanika, svih 68 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Razlozi za predloženu odluku su kako bi se što prije omogućila realizacija planiranih aktivnosti i efikasnost u vođenju postupka ratnih zločina, odnosno ispunjenju privremenih mjerila u pregovaračkim poglavljima 23 - Pravosuđe i temeljna prava i 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, kao i dobijanju Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila (IBAR).

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“. Izvolite, kolege, glasajte.

Konstatujem da je glasalo 68 poslanika, 68 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Glasalo je 68 poslanika, 68 za, niko nije bio protiv, nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakonika o krivičnom postupku.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (tačka 3). Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Pozivam tehniku da nam omogući glasanje. Izvinjavam se zbog tehničkih problema. Imamo najmoderniju opremu u Parlamentu, pa možda se još sve kolege nijesu iz tehnike izvježbali. Treba da prebrojimo koliko ih je, samo trenutak.

Kolege, konstatovali smo da nas u sali ima 70, a 68 je glasalo prošli put.

Je li proradilo? Taman sam spremao alternativni model.

Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je zakon u načelu prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte. Ovo je sada još jedan test za našu tehniku.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama (tačka 4). Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 69 poslanika, svih 69 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Predlog zakona u načelu prihvaćen. Na Predlog zakona su podnijeta tri amandmana i to: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Ana Novaković Đurović, Dritan Abazović, Filip Adžić i Miloš Konatar jedan amandman koji su povukli iz procedure na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama.

Prelazimo Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu (tačka 5). Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 69 poslanika, svih 69 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 69 poslanika, 69 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 65 poslanika, svih 65 poslanika za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta četiri amandmana i to: poslanici Ana Novaković Đurović, Dritan Abazović, Filip Adžić i Miloš Konatar tri amandmana o kojima treba glasati, s tim što je Zakonodavni odbor ocijenio da je amandman 3 pravno neprihvatljiv; poslanici Nikola Zirojević, Branislav Nenezić i Boris Mugoša jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Izvolite, gospodine Adžiću.

FILIP ADŽIĆ (06.06.24 16:25:40)

Uvažene građanke i građani, poštovane kolege poslanici i poslanice, uvaženi predstavnici Ministarstva pravde,

Da se ne bih ponavljao, danas sam tokom rasprave rekao sve što imam vezano za izmjene koje su predviđene kada je Tužilački savjet u pitanju. Ostajemo pri našim tvrdnjama da na ovaj način vraćamo negdje onaj sistem koji je funkcionisao u periodu kada je tužilaštvom gospodario gospodin Katnić i gospodin Stanković. Negdje od kolega iz PES-a nijesam ni očekivao, naročito od ministra pravde, da će biti razumijevanja kada je u pitanju naša zemlja, da možda ovim izmjenama zakonskog rješenja možemo vratiti situaciju na pređašnje stanje kada se Crnom Gorom upravljalo iz kriminalnih struktura.

Žao mi je mnogo više od onih kolega koji su, u periodu kada smo birali vrhovnog državnog tužioca, konstatovali da u samom tužilaštvu nema dovoljan broj ljudi koji su spremni da se uhvate u koštac sa najvećim problemima u društvu. Tada se moglo čuti, od gotovo svih poslaničkih klubova sadašnje aktuelne većine, da je dobro što vrhovni državni tužilac dolazi iz redova onih ljudi koji ne pripadaju tužilačkoj strukturi, upravo iz razloga što je ona sa neke strane kontaminirana i negdje možda ne može dati dobre rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Vidimo da se do danas niko od njih nije javljao, da smo danas svi, uključujući i predstavnike parlamentarne većine, pobrojali sve one rezultate koje je ostvarilo Državno tužilaštvo, uz ostatak sektora bezbjednosti, pa se moglo čuti o svim onim procesuiranim i funkcionerima, ali i procesuiranim članovima kriminalnih grupa i njihovih vođa, na sva usta su se hvalili rezultati gospodina Novovića, naravno i drugih tužilaca i specijalnih državnih tužilaca.

Rekao bih da pokazujemo jednu dozu neprincipijelnosti. Onaj zakon koji je većina koja je formirana nakon 30. avgusta usvojila i negdje se smatra najvećim legatom onog što jeste promjena koja se dogodila 30. avgusta vidimo da se danas negdje olako prešlo preko tog zakonskog rješenja, da su se prihvatile sve one neosnovane kritike na račun tog zakonskog rješenja, da vraćamo u ruke onim tužiocima za koje su isti ovi ljudi koji danas glasaju za ovo zakonsko rješenje govorili da nemaju dovoljno kapaciteta da iznesu do kraja borbu protiv organizovanog kriminala. Do kraja ostaje naša zebnja da ovo nije dobro zakonsko rješenje, da neće dati željene rezultate.

Upravo zbog toga, Klub Građanskog pokreta URA ne može podržati ovo zakonsko rješenje za razliku od svih prethodnih IBAR zakona koje jesmo podržali i dali doprinos našem ubrzanju evropskog puta. Radujemo se što ostvarujemo veliki napredak na evropskom putu, ali ipak moramo negdje i ono što jesu anomalije, što jesu možda neka kukavičja jaja koja se, u okrilju čitave priče i fame koja se stvorila oko IBAR zakona, želi podmetnuti parlamentarnoj većini i poslanicima Crne Gore. Da ukažemo na to i još jedanput pozovemo da razmislimo svi da li treba da omogućimo da se vratimo u period kada se tužilaštvom upravljalo iz mračnih centara moći, kada je tužilaštvom gospodario gospodin Katnić i gospodin Stanković, kada smo imali za devet godina od 116 ocijenjenih tužilaca 115 ocijenjenih najboljom ocjenom, a samo jedan je ocijenjen dobrom ocjenom. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (06.06.24 16:29:47)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje amandman 1. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 44 poslanika, pet za, pet protiv, 34 uzdržana. Objavljujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Amandman 2. Da li neko želi da ga obrazloži ili da glasamo direktno?

Stavljam na glasanje amandman 2. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 45 poslanika, tri za, tri protiv, 39 uzdržanih. Objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3.

Izvolite, kolege, glasajte. Zaključujem glasanje.

Glasalo je 45 poslanika, četiri za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte. Zaključujem glasanje.

Glasao je 61 poslanik, 58 za, niko nije glasao protiv, imamo tri uzdržana. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu (tačka 7).

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite, kolege, glasajte. Zaključujem glasanje.

Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, niko nije protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Predloga zakona jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte. Zaključujem glasanje.

Glasalo je 70 poslanika, svih 70 za, nema protiv, nema uzdržanih. Objavljujem da je zakon usvojen.

Želim da obavijestim domaću i međunarodnu javnost da je Skupština Crne Gore u najkraće mogućem vremenu od 12 zakona koji su nam važni na našem evropskom putu, ovog trenutka izglasala sedam. Sjutra će zasjedati Evropska komisija, želimo da prenesemo tu poruku, da smo naporno radeći, dali, rekao bih, ključni doprinos na putu Crne Gore ka Evropskoj uniji. Ostalo nam je još pet zakona koje ćemo završiti do sutra večer.

Naše kolegice, one koje ne učestvuju u diskusiju, a imaju večeras veoma važnu obavezu, jedan značajan skup, one koje žele da budu slobodne su slobodne, a mi nastavljamo sa radom, radićemo u narednih par sati. Međutim, nećemo završiti raspravu kako bi sutra mogli nastaviti sljedeću tačku dnevnog reda da oni koji danas nijesu uzeli učešće mogu nastaviti sutra da rade. To je dogovor sa našeg Kolegijuma. Daću kratku pauzu od pet minuta, ministar traži kratku pauzu. Je li dovoljno pet minuta ministre? Sjutra su medijski zakoni. Ne završavamo, nego radimo najveći dio i nastavljamo sutra. Pauzu dajem od pet minuta.

/PAUZA/

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 16:51:29)

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa današnjim radom.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda koja se odnosi na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Andrej Milović, ministar pravde i Aleksandar Bakrač, državni sekretar Ministarstva.

Sjednici prisustvuju i Momir Jauković, generalni direktor Direktorata za pravosuđe i Jelena Grdinić, generalna direktorica Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo.

Izjavitelji odobro su Vasilije Čarapić, Zakonodavnog odbora i Slaven Radunović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade, želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 16:52:17)

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi poslanici,

Potreba donošenja Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću prvenstveno se ogleda u jačanju mehanizma koji će omogućiti efikasnije oduzimanje imovinske koristi koja je stečena kriminalnom djelatnošću, čime će se doprinijeti ispunjavanju privremenih mjerila u Poglavlju 23, te u konačnom dobijanju pozitivnog Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila u pomenutom poglavlju.

Ministarstvo pravde u proteklih nekoliko mjeseci preduzima kontinuirane napore u cilju realizacije privremenih mjerila iz Poglavlja 23. Želim da naglasim da je ovaj naporan rad bio transparentan i inkluzivan,

a u radu radne grupe su učestvovali predstavnici sudova i državnih tužilaštava na različitim nivoima, predstavnici Vlade i drugih ministarstava i strukovnih udruženja, dok je uporedo sa slanjem zakonskog rješenja i Evropskoj i Venecijanskoj komisiji zakon bio predmet javne rasprave. Zakon je usaglašen sa preporukama Evropske komisije i Venecijanske komisije, koje su pristigle tokom aprila i maja mjeseca.

Posebno naglašavam da smo nakon dodatnog implementiranja svih preporuka od strane Evropske komisije dana 28. maja dobili potvrdu da treba nastaviti proceduru usvajanja izmjena ovog zakona. Ovaj zakon sadrži devet poglavlja i zbog njegovog značaja potrebno se osvrnuti na najznačajnije izmjene u odnosu na važeće zakonsko rješenje. Ostavio bih da se u toku diskusije osvrnem na pojedinosti ukoliko bude potreba i pojašnjenja. Istakao bih samo da je urađeno u skladu sa svim preporukama Venecijanske komisije i struke te da je dobio zeleno svijetlo Evropske komisije. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 16:54:02)

Zahvaljujem ministre Milović.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Prelazimo na diskusije i molim poslanicu Aleksandru Despotović da uzme riječ. Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (06.06.24 16:54:14)

Poštovani građani i građanke,

Drago mi je da danas, drugog dana takođe raspravljamo o IBAR zakonima da ćemo i sutra raspravljati o IBAR zakonima i da ćete imati priliku da čujete šta je i zbog značajno to za Crnu Goru i zbog čega je bilo značajno otvarati poglavlja u Crnoj Gori i zbog čega je bilo značajno pristupati evropskim vrijednostima i polako krenuti putem evropske civilizacije.

Prije nego što krenem, moram se Vama ministre direktno obratiti i reći jednu dobru stvar sa kojom ste juče završili diskusiju, zaista nijesam mogla da pređem preko toga da Vam to danas ne kažem. Svaka čast što ste bili prvi koji ste pomenuli napore vlasti do 2020. godine i svih onih ljudi koji su prilježno radili na putu ka evropskim integracijama.

Pomenuli ste uvaženu profesoricu i njen tim koji je započeo i počeo krčiti put ka Crne Gore ka evropskoj integraciji. To dovoljno govori da konačno u ovom domu i uopšte u jednom širem diskursu čujemo, ne samo nihilistički stav prema svemu onome što je urađeno, nego jedan pozitivan stav koji govori dovoljno o učinjenom da bismo danas u ovom danu raspravljali o IBAR zakonima.

Moram, zbog javnosti, ponoviti da IBAR koji se predstavlja posljednjih pola godine kao nešto što je čudo u Crnoj Gori, kao nešto što je novo, moram građanima i građankama da kažem da je to posljedica nove metodologije koje je Crna Gora prihvatila u februaru 2020. godine i javno i zvanično je postalo u maju 2020. godine. Taj IBAR je prvo što će Evropska komisija kod jedne zemlje cijeniti, ponavljam to. Juče sam rekla, čisto da bismo znali koji su to dometi i doprinosi koje smo imali na putu evropskih integracija.

Ono što želim da kažem je da upravo ponukana ovih dana svim ovih, pa reći ću nihilističkim stavovima prema učinjenom i prema tome kako se u Crnoj Gori, ama baš ništa nije radilo na putu evropskih integracija, sve te bih zamolila da prilježno pročitaju izvještaje Evropske komisije i za 2018. i za 2019. i za 2020. Da pročitaju, recimo, rečenicu iz 2020. godine đe se kaže: *Da sposobnost Crne Gore postoji da prihvati sve obaveze članstva u Evropskoj uniji.* Takođe, imamo izvještaj đe Evropska komisija vrlo jasno ocjenjuje ova poglavlja, pa imamo poglavlja đe imamo odlične, dobre napretke, đe imamo ograničene napretke i tako dalje.

Gospodo, nemojte donositi kvalifikacije o tome kako se radilo na osnovu nekih novinskih feljtona i tako dalje. Molim sve vas da sedete i pročitate ove izvještaje Evropske komisije da bismo mogli na jedan pravi i kredibilan način razmjenjivati mišljenja i naravno raditi na tome da bude bolje Crnoj Gori.

Dugo vremena je postajao taj jedan destruktivni narativ pogotovu kada govorimo o sudstvu, o Tužilaštvu i tako dalje. Pratila sam političku scenu, iako nijesam sedela u ovim klupama, i nekako se nametnulo jedno mišljenje da ti organi u Crnoj Gori apsolutno ne rade, da su oni ovakvi, onakvi i tako dalje. Činjelo mi se da u tom momentu samo je Crna Gora neka crna tačka za sve ovo o čemu danas govorimo, a naravno da sve zemlje i regiona, a bogami i evropske zemlje, takođe imaju određene probleme u primjeni određenih zakona.

Ono što ste ovdje najavili, a što mislim da može biti i problem uopšte sprovođenja svih ovih zakona jeste stručni kadar u sudovima i tužilaštvu. Čini mi se da se juče ovdje čula jedna teza koja mi je onako ostala u sjećanju, kako ljudi u Crnoj Gori, kako je obrazovanje veoma slabo i kako ti ljudi neće zato što su slabo obrazovani da idu u sudstvo i tužilaštvo. Molim vas to su teze koje su izrečene i koje u jedno javnom diskursu mogu imati veoma lošu poruku za naše mlade ljude koji studiraju na Pravnom fakultetu na Univerzitetu Crne Gore. Nije to problem, ako ćemo da o tome govorimo onda ćemo uraditi istraživanje. Molim vas da li se neko

zapitao da ti mladi ljudi koji su vrlo dobro obrazovani na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore možda neće da ulaze u ovaj posao upravo zato što je takav narativ, prema takvim organima zadnjih desetak godina da sam sigurna da on za njih nije privlačan. Ne zato što nijesu obrazovani nego što im je javni diskurs takav. Zato bih voljela da se pazi šta se izgovara iza ove govornice, jer nas mladi ljudi i te kako prate i slušaju šta govorimo.

Pomenuli ste sada pitanje studija na Pravnom fakultetu, ministre, samo ću da Vas podšetim da zakon o visokom obrazovanju čekamo evo već četiri godine, i da od njega nemamo još uvijek ništa, a da bismo radili na ovome o čemu ste Vi pričali potreban nam je taj zakon o visokom obrazovanju, pa da sagledamo šta je sve to dobro, a što je to loše u obrazovanju. Juče sam se veoma zabrinula i ne mogu da vjerujem da su u toku 2021, 2022. i 2023. godine donijete neke odluke kojima je prestala funkcija za 106 crnogorskih sudija, da je prestala funkcija za 25 tužioca itd. Kako i kojim ćemo mi to ljudskim resursima odgovarati na sve ove zadatke koji su ispred nas, govoreći opet u ime onoga što sam prethodno navela da je takav jedan abijent stvoren koji na neki način odbija mlade ljude od ovog poziva. Molim da ovaj dom i svi mi koji učestvujemo, konačno istaknemo, da i u tim organima postoje profesionalci, postoje ljudi koji su sve ovo vrijeme svoj posao radili časno pošteno i profesionalno.

Kad govorimo o zakonu koji je danas predmet ove naše rasprave, ono što se meni čini i što sam pročitakla jeste da je ovaj zakon donešen 2015. godine, da je dopunjavan 2019. godine, i kako ovdje kaže da je bio sveobuhvatan i naravno da su neke odredbe, koje se tiču zakona, poštovane u praksi. Pošto kad čujete narativ ovdje zadnjih godina reklo bi se da apsolutno ovaj zakon niti je primjenljiv, niti ga je bilo. Ako uzmemo ove spise izvještaja komisija naći ćemo da su ipak ovi zakoni u određenim segmentima primjenljivani. Neću se ovdje fokusirati na određene stvari, stavke, izmjene i dopune zato što nijesam pravnik po struci, pa nikada neću dopustiti da idem i da samo retorički ili samo da bih nešto rekla, da dajem određene primjedbe i sugestije, nego samo vidim da su stvari postojale, da su one sada mijenjaju i dopunjuju, i da se uvodi jedan novi institut finansijskog izviđanja. Naravno da će njegova implementacija morati da bude što prije, naravno odmah nakon usvajanja, ali gledajući sve ove ljudske resurse sa kojima se raspolaže, da vidimo da li ćemo zaista imati mogućnosti da to sve uradimo.

Sljedeće ono što bih rekla, spominjući uopšte i tužilaštvo i sudstvo, pridružiću se i reći da kritička misao mora postojati, da kritika mora postojati, ne kritizerstvo, nego kritika. Mislim da nijedna institucija i niko nije zaštićen od kritike, pa ni ovi organi. Takođe, ako govorimo o tužilaštvu, o Specijalnom državnom tužilaštvu imamo pravo, iz ovih klupa da pitamo zašto nijesu riješeni određeni predmeti. Fokusirću se na predmete iz oblasti prosvjete, zašto nijesu procesuirane one odluke koje se odnose na smjenu direktora, zašto nemamo nikakvu informaciju o kupovini trajkta, koja se desila prošle godine, zašto nemamo nikakve informacije o smjeni direktorke KBC-a itd? Dakle, imamo niz neriješenih stvari, a ono što je najgore, javnost to želi da čuje, pa da čujemo i ako je odbijeno i ako nije odbijeno, valjda je to transparentnost i valjda je to ono što smo slušali u narativu većine današnje da sve institucije biti otvorene, da će sve biti transparentno i da će cvjetati sve i da će svuđe po Crnoj Gori teći med i mlijeko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:04:09)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Despotović.
Sada molim kolegicu Zoju Bojanić Lalović da uzme riječ.
Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (06.06.24 17:04:15)

Zahvaljujem predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, uvažene građanke i građani, poštovani ministre, saradnice,

Neću preskočiti ni ja da ne pohvalim Vašu leadersku mudrost, da govorite kontinuirano o nekim pitanjima, pa i o ovom zakonu. Kao što su i moje kolege u prethodnim obraćanjima kazale, nemojmo da zaboravimo da je puno toga rađeno i da nijedan uspjeh sada ne bi bio uspjeh, a da ljudi prije toga nijesu nešto uradili. Ne govorimo time samo o sebi, govorimo time o ljudima u sistemu koji su vrijedno radili. Stoga, pošto ne dolazim iz svijeta koji se permanentno bavi formalno-pravnim pitanjima, kada je riječ o ovom zakonu fokusirala sam se na neka pitanja koja su od značaja za ono o čemu smo govorili, a to je šta od sljedeće nedelje, šta nakon usvajanja ovih zakona, jer moramo se ponašati kao odgovorni ljudi, svjesni da od nas zavisi da li će zaista ovo društvo i suštinski, a ne samo formalno-pravno postati dio evropske porodice. Zato ovaj zakon koji je zapravo od 2015. godine predviđao mnoga važna pitanja kada je riječ o imovini koja je stečena na nezakonit način, morao je biti dopunjen prosto jer tako zahtijevaju promjene, vremenske promjene, i praksa pokazuje da neki nedostaci moraju na zakonit način dobiti svoje rješenje. Ovdje bih

skrenula pažnju na ono što je bilo u fokusu za kulturni identitet o kome toliko malo govorimo, je li tako, malo govorimo, pa se prosto ovaj zakon osvrnuo i na krijumčarenje kulturnim dobrima, jedno od osjetljivih pitanja, a izuzetno važno, taj dio se odnosi na onaj dio ili na član zakona, kada je riječ ov krivičnim djelima protiv imovinske koristi.

Kulturni identitet jednog naroda je podjednako bitan kao i sva druga pitanja koja se tiču našeg života u evropskoj porodici. Prema ovom pitanju se ne odnosimo odgovorno, i ovaj član zakona će ostati samo jedno slovo na papiru, ako ne pokrenemo mnoga druga pitanja iz ove oblasti. Prije svega, Crna Gora nema zvanični registar kulturnih dobara, zatim, Crna Gora nema nacionalnu strategiju za zaštitu kulturnih dobara. Možda najvažnije pitanje, kada govorimo o zakonima i kaznama, jeste da Uprava za inspekcijske poslove nema dovoljan broj inspektora iz ove oblasti. U jednom odsjeku za inspekciju koji se odnosi na zaštitu kulturnih dobara, kulturnu baštinu i arhivsku djelatnost - ne postoji glavni inspektor za ovu oblast. Takođe, ne postoji dovoljan broj inspektora za kulturna dobra, što znači da bilo koje pitanje iz ove oblasti kada bi se i pokrenulo ono ostaje nedovršeno. Ova pitanja, takođe, se odnose i na činjenicu da u mnogim kulturnim institucijama je nestao jedan broj značajnih predmeta iz istorije crnogorskog naroda, a da nijesmo imali do kraja sproveden postupak. Zato, da bi ovaj član zakona imao smisla onda sva ova pitanja treba rješavati.

Drugo pitanje koje ovaj zakon tretira, a koje je izuzetno važno jeste pitanje krivičnih djela protiv polne slobode. U tom smislu ću samo podsjetiti i kolegice i kolege, kao i građanke i građane, na činjenicu da smo imali jedno aktuelno pitanje posljednjih dana, a to je smanjenje kazne za silovatelja maloljetnog djeteta sa 15 na osam godina. Pratila sam ministre i Vaš odnos prema ovom pitanju, sastanak koji ste imali sa advokatima porodice i obećanje da ćete po ovom pitanju preduzeti određene mjere. Možda je i prilika da čujemo danas od Vas jesu li to samo zakonski okviri ili postoji i širi plan?

Na kraju član 16a, koji se odnosi na tajnost podataka, a koji se dovodi i u vezu sa ljudskim pravima i sa pitanjem privatnosti. Ovaj član višestruko je zanimljiv, on se sa jedne strane jasno odnosi na činjenicu da će se u toku postupka voditi čitav proces tajno, ali je pitanje da li će u praksi to zaživjeti ako uzmemo u obzir činjenicu da u Crnoj Gori danas više, ne samo da nije tajno, nego je i vrlo često karikirano. Svjedoci smo da sve ono što postaje, što je i dio naše privatnosti, u jednom trenutku postaje zabava za široke narodne mase. Naša prava nijesu poštovana, naša privatnosti nije poštovana, a da ne kažemo da se toliko otvoreno i javno senzacionalistički govori o nečijoj imovini, a da se pritom i nije preispitalo da li je ta imovina stečena na zakonit ili nezakonit način. Spadam u kategoriju onih koji ne govore u prvom licu, i izvinjavam se unaprijed ako kažem da se zalažem iskreno, zato da svakom ko je nelegalno stekao imovinu ona bude i oduzeta. Takođe, ne spadam u one koji su spremni da broje nečije stanove ili kuće, ako su ih stekli na zakonit način to je njihova stvar, ali se zalažem za poštovanje ljudskih prava, za privatnost pojedinca, za lični i porodični integritet, jer nijedan zakon ne može nadomjestiti nečije urušavanje ličnog i porodičnog identiteta. Zaboravljamo da iza pojedinca stoje i porodice, stoje i neki životni i profesionalni putevi, zato dobro premjeriti i vjerujem da ćemo, ne samo kroz formalno pravni okvir poštovati demokratiju, već i na ljudskom planu da ćemo se zaista ponašati kao demokratsko društvo i samim tim pokazati da zavređujemo da budemo dio evropske porodice. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:13:55)

Zahvaljujem, uzvažena kolegice.

Sada molim kolegicu Bojanu Pićan da uzme riječ, a kolegu Miloša Konatara da se pripremi. Izvolite.

BOJANA PIĆAN (06.06.24 17:14:01)

Zahvaljujem predsjedavajući, poštovani građani Crne Gore, dame i gospodo,

Na osnovu današnjeg dana možemo da izvedemo jedan zaključak, unapređenje pravde i bezbjednosti zahtjeva zajednički napor kako bismo postigli, odnosno kako bismo izgradili društvo odgovornosti. Poglavlja 23 i 24 su od suštinskog značaja u suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije što je preduslov za bolju Crnu Goru. Važno je da svi građani budu informisani o svojim pravima i obavezama, te da podrže mjere koje će ojačati naše pravosudne institucije i osigurati vladavinu prava. Napredak u usklađivanju sistemskih zakona sa najvišim evropskim standardima je od presudnog značaja. IBAR nam je neophodan, ali isto tako je važno da napravimo jedan korak unazad i duboko razmislimo, nažalost postali smo društvo u kome je uobičajno da se ljude bave sivom ekonomijom, gdje je korupcija svakodnevnica, a tolerisanje nerada je prihvatljivo. Ne znam kada smo izgubili ono crnogorsko čojstvo i junaštvo, poštenje i obraz, kada smo se kao narodi izdijelili, okrenuli jedni protiv drugih, ali trebamo se odlučno boriti da vratimo sve one vrijednosti koje su nekada krasile našu državu.

Konkretno, novim propisom omogućava se oduzimanje imovinske koristi za koju se sumnja da je stečena kriminalnim aktivnostima. Naravno, ukoliko učinilac ne dokaže zakonito porijeklo imovine. Proširen je krug krivičnih djela, posebno me raduje što se djela odnose i na zloupotrebe u vezi sa javnim nabavkama i postupkom privatizacije. U slučaju smrti ili nemogućnosti vođenja postupka protiv lica, imovinska korist trajno se oduzima. Takođe, imovina se oduzima od članova porodice bez obzira da li žive u zajedničkom domaćinstvu. Znači, pravda je spora, ali dostižna i nema pomilovanja.

Sa druge strane imam jednu dilemu. Zamislimo situaciju roditelji su teškim radom stekli imovinu koju su ostavili svojoj djeci, a zatim ta djeca krenu stranputicom i oplemene imovinu novcem iz kriminalne djelatnosti. Naslijeđena imovina uređena novcem od kriminalnih aktivnosti - kako ćemo mi to vrednovati i da li ćemo tu imovinu oduzeti? Dalje, imovina koja je trajno oduzeta postaje državna imovina koja se koristi zarad poboljšanja uslova rada pravosudnih organa i ostvarivanje socijalne i dječje zaštite. Građani će imati indirektno koristi od imovine stečene ekonomskim prečicama, ali otvorila bih temu preusmeravanja oduzete imovine u korist mladih Crne Gore. Smatram da nepravedno stečenu imovinu treba da oduzememo, a zatim da je ponudimo mladima po povoljnim uslovima za rješavanje stambenih pitanja ili pokretanje nove ekonomske aktivnosti.

Mladi se suočavaju sa poteškoćama u pronalasku adekvatnih poslova u struci, ne ostvaruju očekivane prihode, teško rješavaju stambeno pitanje i prosto vremenom gube povjerenje u svoj grad, svoju državu, svoj narod. Postaćemo članica Evropske unije za godinu, dvije ili tri, da li će to biti zato što smo postigli određeni nivo razvijenosti ili će geopolitički faktori odigrati ključnu ulogu, to je sve diskutabilno, ali sve u svemu važno je da imamo jasnu viziju za budućnost nakon ulaska u EU. Da li će mladi ostati ako znaju da je javni sektor prezasićen, privatni sektor nerazvijen, a sa druge strane zemlje Evropske unije nude čitav set mogućnosti? Kao realni optimista rekla bih da neće, doći će do odliva mozgova i već sada treba da imamo adekvatne strategije da to spriječimo. Moramo mladima ponuditi perspektivu i motivaciju da ostanu ovdje.

Pored toga oduzeta imovina se može koristiti i za nadoknadu štete žrtvama kriminalnih djela, a ta mogućnost nije eksplicitno navedena u ovom predlogu zakona. Dalje, imovina za koju je određena privremena mjera obezbjeđenja mogu koristiti, bez naknade, bračni/vanbračni partneri, djeca, kao i roditelji imaoca, ako su u trenutku oduzimanja stanovali u predmetnoj imovini. Smatram da ovaj stav predstavlja važan korak ka zaštiti osnovnih prava pojedinaca, šalje se snažna poruka da mi jačamo institucije, uz istovremeno naglašavanje potrebe da njihova moć treba da bude ograničena, kako bi se zaštitila osnovna prava građanina. Ovim pristupom pruža se određeni stepen fleksibilnosti čime se pokazuje da zadržavamo taj neki osjećaj za ljudskost i razumijemo složenost situacije u kojoj se porodica može naći. Važno je da djeca ne trpe stres zbog postupaka svojih roditelja koji su se upustili u određeni vid nezakonitosti.

Dalje, važno je da pravosudne institucije imaju pristup neophodnim podacima u finansijskim istragama radi otkrivanja imovinske koristi i suzbijanja korupcije. Sudija za istrage ima ovlaštenje da obaveže kreditno-finansijske institucije da pruže potrebne podatke, a na kraju i prinudno izvršenje može biti primijenjeno. Smatram da je važno da se uspostavi taj balans između zaštite poslovnih tajni i otkrivanja imovine u finansijskim istragama. Poslovne tajne su važan dio poslovanja finansijskih institucija, ali isto tako je od suštinskog značaja da se spriječi zloupotreba sistema i očigledno kršenje zakona.

Kada sam pročitala ovaj stav pomislila sam na švajcarsko bankarstvo i njihov postulat poslovne tajne i čuvanje identiteta klijenata po svaku cijenu. Hvala bogu pa mi nijesmo Švajcarska, barem kada su u pitanju poslovne tajne.

Za kraj bih rekla da ćemo imati zakonsko rješenje, ali neophodni su ljudi koji će imati i hrabrosti da oduzmu imovinu stečenu kriminalom, u suprotnom zakoni će biti mrtvo slovo na papiru.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:21:09)

Zahvaljujem, kolegice Pićan.
Poslanik Miloš Konatar, izvolite.

MILOŠ KONATAR (06.06.24 17:22:17)

Hvala potpredsjedniče Skupštine, poštovane kolege poslanici, ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Mi smo imali dobrih i manje dobrih dana u Skupštini Crne Gore, makar da kažem od 2020. godine, naovamo i jedan od najboljih trenutaka bio je 12 maj 2021. godine, kada smo zajedno tad, poslanici parlamentarne većine, tada uspjeli da promijenimo Zakon o Državnom tužilaštvu koji je omogućio izbor novog Tužilačkog savjeta i promjene na vrhu Specijalnog državnog tužilaštva koje su od tada, od maja 2021.

godine, na zadovoljstvo svih ljudi koji žele da vide borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije na djelu rezultirale puno boljim stvarima Specijalnog državnog tužilaštva na čelu sa Vladimirom Novovićem. Da nije bilo tih izmjena od 12. maja 2021. godine, danas Vladimir Novović ne bi bio specijalni državni tužilac. Tim izmjenama je omogućeno da umjesto Milivoja Katnića na čelu Specijalnog državnog tužilaštva dođe gospodin Vladimir Novović, i da imamo rezultate, između ostalog, zahvaljujući njemu i njegovom timu koje imamo danas.

Kako smo mi napravili krug, pitam se danas, pa za samo tri godine, većina poslanika koji su glasali za te izmjene 12. maja 2021. godine, danas su glasali da se te izmjene ponište i anuliraju, ne znam. Imamo to što imamo. Ono što mi je žao, što nismo uspjeli da uradimo, ako smo makar ovo uradili i ako je rezultiralo, pa i ako su te izmjene makar trajale tri godine, mi u Skupštini Crne Gore, nismo uspjeli da donesemo efikasan zakon za ispitivanje porijekla imovine, odnosno izmjene Zakona o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću i to mi je neki žal koji nosim, jer čvrsto vjerujem da građani Crne Gore su sve ovo vrijeme ipak željeli neku distribuciju pravde i da se osjećaju da se pravda vraća i da živi u Crnoj Gori.

Nažalost, nismo usvojili Zakon o ispitivanju porijekla imovine u onom obimu i onakav kakav je predložila 43. Vlada na čelu sa Dritanom Abazovićem, koji je podrazumijevao prilično velike izmjene ovoga sadašnjeg zakona koji na snazi. Zašto je podrazumijevao te izmjene? Ovaj zakon je na snazi i postupak oduzimanja imovine je u pravnom sistemu Crne Gore od 2015. godine. Od 2015. godine rezultati o oduzimanju imovine stečene kriminalom su simbolični. Zašto su simbolični? Između ostalog i zbog toga što je oduzimanje imovine, poštovani građani, moguće tek po okončanju sudskog postupka, odnosno po pravosnažnosti presude. Takvih slučajeva je u Crnoj Gori za osam godina bilo 12 i zbog toga je nama bilo neophodno da mi ipak malo jače izmjene donesemo da bi poboljšali efikasnost u procesu oduzimanja imovine. Jedan od ljudi koji je kritikovao tada taj predlog koji smo mi kao URA i kao 43. Vlada, i koji je Dritan Abazović tada predstavljao i predlagao, bio je upravo sadašnji ministar pravde gospodin Andrej Milović, ali u drugoj ulozi. Tada je bio energični opozicioni političar koji je smatrao da su ta rješenja tada koja smo mi predložili ne dovoljno jaka, ne dovoljno radikalna, ne dovoljno efikasna i da je on u našoj poziciji, on bi predložio puno radikalnije mjere, predložio bi italijanski model kad on dođe. Tada je govorio, prije godinu dana i nešto više, kada smo imali par puta priliku javno da sučelimo stavove da samo Crna Gora treba da sačeka kad on bude u poziciji da javnost vidi kako će se efikasno oduzimati imovina stečena kriminalom.

Onda je gospodin Milović došao u poziciju da bude ministar pravde i predložio umjesto italijanskog modela italijansku limunadu ili limunčelo. Mada je limunčelo možda jači, ipak je limunada prilično razvodnjena. Jer, mi danas, gospodine Miloviću, pred nama imamo samo kozmetičke promjene ovog zakona koji se do sad pokazao kao neefikasan. Da bi se pokazao kao efikasan, nama je potreban zakon koji će da skine hipoteku sa mnogih ljudi, koji će mnogim ljudima da pomogne i da mi negdje podvučemo crtu i da krenemo naprijed. Zaista ne mogu da shvatim da neko iz parlamentarne većine hvali ovaj predlog zakona koji je praktično isti kao onaj iz 2015. godine. Glavni problem je zbog toga što se imovina ne može oduzeti, osim u krivičnom postupku, i osim dok nemamo pravosnažnu presudu. Ne znam da li vi razumijete ili je samo neophodno da kažemo ovo je IBAR i svi ćemo da podignemo ruke. Jesmo li mi postali da sve moramo da završavamo za dan, dva ili 24 časa? Čita li neko nešto u ovoj Skupštini, ili je samo sve postao teatar, teatar apsurdna?

Vjerujem da mi svi želimo negdje da napravimo još odlučniji korak nego do sad. Zašto je važno bilo da se ovaj postupak izmjesti u građanski postupak, a ne krivični? Iz nekoliko razloga. Zato što se u građanskom postupku, postupak vodi protiv imovine, a ne protiv lica i imovina kad se vodi u građanskom postupku ne može da pobjegne. Nema komplikacije sa ekstradicijom, nedostupnošću osumnjičenog itd. U građanskom postupku, što je posebno važno poštovani građani Crne Gore, nema imuniteta ni za koga, ni za poslanike, za političare, javne funkcionere, ni sadašnje, ni prošle, a ni buduće. Jer, valjda donosimo ovaj zakon ne samo zbog prošlosti, nego i zbog budućnosti. Postupak je jednostavniji, imamo niže standarde i lakše oduzimanje imovine. Zašto je bilo važno ovo? Zbog toga što bi krivični postupak, da pojednostavim, ako imamo okidač, a to je pokretanje postupka, ako postoji osnovana sumnja, krivični postupak, ako je neko krijumčar droge se vodi paralelno i odvojeno od građanskog postupka. Građanski postupak ne mora da čeka krivični postupak i mi bi mogli da oduzmemo imovinu, bez obzira na završetak krivičnog postupka.

Postavljam sebi pitanje, postavljam pitanje ministru, postavljam pitanje svim poslanicima, potpuno otvoreno govorim - je li cilj nama danas da mi izglasamo bilo kakav zakon, kozmetičke promjene i da Andrija Mandić, slavodobitno sutra na kraju sjednice kaže evo Evropska komisija može da evidentira da smo dobili još jedan štrik. Ako je to cilj, onda treba reći - ljudi nama je cilj samo ovo pro forma da odradimo, ajmo da glasamo i da idemo kući. Ako nam je cilj da kriminalcima, organizovanim kriminalnim grupama oduzmemo nelegalno stečenu imovinu, onda ovo nije dobar put. Zato što mi do sad imamo ova zakonska rješenja, koja su pred nama. Nemam neku dilemu da ovaj zakon neće imati podršku od strane parlamentarne većine. U svakom slučaju, pošto smo danas zatvorili krug, pa smo i sa vrlo važnim Zakonom o Državnom tužilaštvu se vratili na početak, onda nije ništa čudno što mi sa ovim predlogom zakona nećemo napraviti bilo kakav iskorak, ostaćemo praktično na istom onom zakonu iz 2015. godine koji je, poštovani građani, za osam

godina imao 12 slučajeva oduzimanja imovine. Samo je 12 krivičnih postupaka dovedeno do kraja, do pravosnažnih presuda. Ako je to put, taj put nije dobar, ali ko god želi tako preuzima odgovornost. Svako ko posjeduje nelegalno stečenu imovinu obradovaće se, kolege poslanici, vašim glasom i vašom nespremnošću da donesemo jača rješenja kojima će se oduzimati imovina stečena organizovanim i kriminalnim djelatnostima u Crnoj Gori, ali neka je sa srećom svima.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:33:05)

Zahvaljujem, kolega Konatar.

Da imate pravo, naravno, izvinjavam se.

U ime predlagača ministar Milović, izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 17:33:13)

Meni se mnogo sviđa i upornost kod URA, nakon debate sa mnom, prethodne, iznijeli smo Adžića i Abazovića iz sale, i sad je došao na red Konatar. S obzirom da smo mi stari znanci, ipak ću biti, za ljestvicu niži, neka me optuže za nepotizam.

Zašto sam kritikovao taj zakon tada kada ste ga donosili vi? Prosto i jednostavno, opet ću se pozvati na egzaktnu podatke, to je Izvještaj Evropske komisije, upravo o tom rješenju koje ste vi tada predložili. Kaže na stranici 56 - *Crna Gora tek treba da usvoji izmjene i dopune Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, koje su sačinjene kako bi se otklonile zakonske prepreke za oduzimanje imovine stečene kriminalom*. Pazite sad, u februaru 2023.godine, Vlada je usvojila prvu verziju koja nije uzela u obzir komentare Evropske komisije.

Gospodine Konatar, vama je trebalo rješenje da se pred izbore i pred sve ono što je nastupalo 2023. godine, trebao vam je zakon za marketing, a ne zakon koji će stvarno da unaprijedi neku oblast i koji će da nam pomogne na evropskom putu. Vi ste donijeli rješenje, mimo Evropske komisije i išli ste ka usvajanju samo da bi imali nešto da se hvalite u izbornoj trci. Vama je preča bila izborne trka nego evropske integracije i ono što od nas zahtijeva Evropska komisija. Sad vas pitam, je li to tada bilo ozbiljno i je li to bilo očuvanje nacionalnih i državnih interesa? Jesam kritikovao to rješenje, upravo zbog ovih stvari.

Druga stvar, vi ste tada predlagali unapređenje krivičnog modela. Za građane, da bude jasno. Mi koji sad ovo danas predlažemo i vi koji ste tada to predlagali, predlagali smo unapređenje krivičnog modela, vi na vaš način, mi na naš način, ali, smo predlagali isti model. Vas je tada javnost koja se zalagala za italijanski model kritikovala zašto ne uvodite italijanski model i vi ste tada napadali tu javnost zašto ne uvodite italijanski model, a vi sad sa njima napadate nas što ne uvodimo italijanski model, a vi ste tada predlagali unapređenje krivičnog modela.

Više puta sam objasnio zašto Crna Gora sad nije radila na građanskom model. Samo dvije države u Evropi imaju građanski model oduzimanje imovine, odnosno kao što zovu italijani preventivna konfiskacija i sl, to su Italija i Irska. Ti modeli su građeni decenijama, mi smo imali rok od nekoliko mjeseci da bismo hoćemo li da se fokusiramo na građanski model i da krenemo da radimo na tom modelu, da zanemarimo kvirični model i da ne dobijemo IBAR ili da poslušamo Evropsku komisiju koja je rekla - fokus vam je krivični model, unaprijedite ovaj model, a nakon IBAR-a možete slobodno da radite na implementaciji, odnosno razvijanju građanskog modela. Mi smo išli samo logikom da je mnogo bolje ispoštovati od nas što traži Evropska komisija i preporučuje Venecijanska komisija, nego da se bavimo jeftinim populizmom i da mašemo, da govorimo evo mi imamo italijanski model, i da napravimo neki model za tri mjeseca koji bi bio sve, samo ne model. Upravo riječ model znači da uključuje da cijeli sistem, od organizacije institucija do niza zakona. Ja sam, kao ministar, na početku svog mandata najavljivao da ćemo mi da krenemo sa italijanskim modelom i krećemo nakon IBAR-a, jer je prioritet IBAR.

Dakle, ne možemo mi da kažemo Evropskoj komisiji - znate kako to što vi nama predlažete da mi unaprijedimo krivični model nas to ne interesuje mi ćemo da se bavimo italijanskim modelom i oni kažu u redu, nema IBAR-a, blokada evropskih integracija, država stagnira. Šta smo dobili onda, je li vam to cilj? Vjerujte ja sam mogao da budem mnogo popularniji ministar pravde i da se bavim samo italijanskim modelom da zadovoljim neke nevladine organizacije i određene populiste na sceni, ali bi država Crna Gora trpjela svoje posljedice za to, to ste vi radili tako. Nije vas interesovalo što kaže Evropska komisija, vas su zanimali samo izbori, izborna kampanja, populizam i zato je Crna Gora na evropskom putu kad ste je vi vodili bila tamo gdje je bila, a Brisel je jasno rekao gdje je bila i ja sam to danas i govorio.

Tako da ja vas molim da se vratite na temu, sa manje politike, a više struke.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:38:48)

Zahvaljujem.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanik Konatar, a nakon izlaganja poslanika Konatara pravo na diskusiju ima poslanik Bogdanović.

Izvolite.

MILOŠ KONATAR (06.06.24 17:38:58)

Hvala, potpredsjedniče.

Ministre Miloviću, vjerujte mi, kao stariji kolega, a ne znamo se od juče, znamo se prilično dugo Vi i ja, skromnost je vrlina i treba da budete skromniji, jer kad niste skromni, to vas uvodi u probleme i pravite greške. To Vas je dovelo isto na ovo mjesto da obećate neke stvari, da date riječ, pa onda znate kako kad jednom date riječ, pa riječ devalvira, to je pogotovo u Crnoj Gori problematično, i te greške pravite zato što često niste skromni. Nema potrebe, ja Vam želim kao kolegi i dugo i zdravlje lično i dugu političku karijeru, kako god da se ona odvijala. U toj karijeri Vi morate još da pređete puta i steknete iskustva i znanja da Vi možete da dođete u situaciju da se mjerite sa Dritanom Abazovićem, dosta. Da ne govorim o Vašem kolegi, koji je lijevo od Vas, koji se cijelo vrijeme, iako je gost u Parlamentu, smije poslanicima, što mislim da ipak moramo malo da uvedemo nekog reda ovđe, ali morate i Vi da pokažete kolegama kako se morate odnositi. Ipak je Parlament Crne Gore najznačajnija institucija u parlamentarnoj demokratiji, poslanike su birali građani, a poslanici su birali Vas, a Vi ste birali svoje saradnike. To morate znati kad dođete ovdje da se kolege Vaše, ne mogu smijati kad govore poslanici, gestikulirati itd. To je jedna stvar.

Druga stvar, Vi ste se, gospodine Miloviću zapetljali, zato što ste vi predlagali radikalnije rješenje od ovoga i jedno je da kažete ok ja mogu da pričam kao opozicionar. Ovo sam rješenje sa Dritanom Abazovićem predlagao i dok sam bio vlast i sad kada sam opozicija. Vi ste jedno pričali kad ste bili opozicija, a sad drugo pričate kada ste vlast. Dobro je što ste priznali da je ovaj zakon samo šminka zbog IBAR-a, pošteno. Dajte da samo to usvojimo, pa da ćemo onda da radimo suštinski na građanskom modelu dokazivanja porijekla imovine. Za Evropsku komisiju je ovaj zakon, iz 2015. godine, sasvim dobar. Za Crnu Goru, nije jer je 12 presuda donešeno i 12 samo postupaka za oduzimanje imovine i rezultati u vrijednosti su minimalni u odnosu na ono što je potreba građana i države Crne Gore.

Vi ste predlagali to što je Evropska komisija kritikovala naš predlog, vi ste još radikalniji predlog od našeg predlagali i govorili kad dođete u poziciju da ćete predložiti i raditi na još radikalnijem modelu. Zašto to niste uradili, nije vam prvi put da nešto kažete, obećate da će te uraditi pa da ne uradite. Nije vam prvi put, ali nadam se da će to biti ređe u nastavku vaše karijere, jer će to kako se budete držali svojih riječi, obećanja, bilo da ste opozicija, vlast, javni funkcioneri ili ne, davati vama na vašem dignitetu i političkoj ili društvenoj težini.

Dakle, ovđe je pitanje, gospodine Miloviću, i Vi ste sami priznali, da građanski model koji vi tek treba da radite, je još jedan instrument i korak za efikasno oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Zašto mislite da će vam Evropska komisija poslije dobijanja IBAR-a dozvoliti, a treba za svaki zakon, Vi to dobro znate, saglasnost Evropske komisije, prije i poslije IBAR-a. Ne završava se, građani Crne Gore, sa IBAR-om svijet i da mi poslije toga kao možemo da donosimo zakone kakve hoćemo bez konsultovanja Evropske komisije, a vi dobro znate da to ne funkcionise tako. Nemojte da mislite ako sad Evropska komisija neće podržati, to da će podržati poslije IBAR-a. Opet kažem, ovaj predlog koji ste vi predložili je šminka postojećih zakonskih rješenja. Žao mi je što vi, kao i poslanici, niste smogli snage da donesemo zakonska rješenja koja će umjesto ovih 12 omogućiti da imamo 100 postupaka i višemilionske oduzete imovine, koju mi svi u Crnoj Gori vidimo da je u vlasništvu organizovanih kriminalnih grupa i da je stečena kriminalom. Ali, građani će, naravno, suditi o svim ovamo, onamo i o našem radu i o pojedinačno i grupno.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:45:27)

Zahvaljujem, kolega Konatar.

Imamo proceduru poslanika Miodraga Lakovića, izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (06.06.24 17:45:34)

Evo ispada da uzimam proceduru uvijek kada Vi predsjedavate, pa upozoravam svoga prijatelja i kolegu, ali zaista moram da kažem sljedeće, u skladu sa članom 98, mislim da ste dužni da uputite poslanike ili da opomenete da se drže teme. Ovdje smo čuli neke lične kvalifikacije o skromnosti, neskromnosti i ajde da to pripišemo nekom političkom iskazu koji je svojstven i svima nama između ostaloga. Ali, ako poslanici URA dobili od Kolegijuma neki status redara u ovom Parlamentu, mislim da je ipak neprimjereno da predstavnike Vlade ovdje neko opominje i disciplinuje na način da li se neko smije ili se osmjehuje. Ovdje sjede ozbiljni ljudi koji ozbiljno i posvećeno rade na izradi zakona i mislim da nije u redu da ih mi na taj način upozoravamo na ponašanje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:48:07)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Molim sve kolege poslanike da vodimo računa i o našem ličnom dignitetu i o dignitetu gostiju koji su ovdje.

Izvolite, poslaniče Konatar. Kolega Konatar, obratite se meni.

MILOŠ KONATAR (06.06.24 17:48:15)

Hvala.

Gospodine Pejoviću, koliko je meni poznato ajde ispravite me da griješim, gospodin Laković više nije u Policiji, koliko mi se čini. Moja sugestija je bila na mjestu zato što dok je gospodin Abazović razgovarao, imao polemiku sa ministrom Milovićem, koji obavlja političku funkciju, između ostalog, nije državni službenik, nego političku, javnu funkciju i on i premijer imaju politički iskaz u Parlamentu i dozvoljeno je da ga imaju. Gospodin Laković je okrenut leđima i on ne može da vidi, ja sam zamolio, upozorio, da nije primjereno, dok je gospodin Abazović govorio, imamo od ljudi koji su saradnici ministra, ili saradnik ministra osmijehe, gestikulaciju. Kad je gospodin Milović pričao o svojoj političkoj nadmoći ili ne znam u smislu političkog izraza, što je njemu dozvoljeno, ovdje sjede bivši premijeri, poslanici itd. nije primjereno da se neko ko je gost da ima bilo kakve gestikulacije koje se možda mogu protumačiti podrugljivog karaktera, osmjehivanje itd.

Mislim da je to jedan komentar na mjestu, ne radi se o tome je li neko redar, nije redar, jer, ovde više nikakav redar ne može da pomogne Kolegijumu gdje imamo kršenje dogovora, nepoštovanje Poslovnika i svega ostalog. Dakle, ne radi se o bilo kakvom uvođenju reda, ali kad su poslanici URA u pitanju i kad mi govorimo, nijesam upotrijebio nijednu ružnu riječ, nijesam imao nijednu gestikulaciju prema bilo kome, očekujem da isto tako se ponašaju i druge kolege poslanici i gosti u Parlamentu. Tako da nijesam razumio, evo da je razumijem kao dobronamjernu, reakciju kolege Lakovića, ali mislim da nije bilo potrebe za tom reakcijom. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:49:28)

Zahvaljujem, poslaniče Konatar.

Nemate pravo na proceduru. Ovo je komentar, ali nemate pravo na komentar. Nemojte da branite ministra ove Vlade od mene, nema potrebe.

Gospodine Miloviću, evo imamo insistiranje kolega poslanika da se obratite 20 sekundi, nije nikakav problem. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 17:50:04)

Samo bih rekao jednu stvar, zbog građana, istine, da prije svega moji saradnici nijesu voštane figure i danas smo tokom cijele rasprave čuli da zajedno sa mnom rade za mafiju, da služe mafiji, da lažemo, da obmanjujemo, da smo prevaranti i sl. Prosto je normalno da kada vas neko optužuje za takve stvari da se ponekad samo i nasmiijete, jer nekad je osmijeh najbolji odgovor.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:50:43)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.

Predlažem da se vratimo na dnevni red.

Molim poslanika Borisa Bogdanovića da uzme riječ, a kolegu Demira Gutića da se pripremi. Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (06.06.24 17:50:52)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege, gospodine ministre sa saradnicima, uvaženi građani Crne Gore,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Dakle, o jednom predlogu akta koji će slomiti kraljicu našeg podzemlja i vratiti građanima Crne Gore ono što im i pripada. Taman kada su kraljevi podzemlja pomislili da će vječno vladati njihova kruna, onako kako smo i obećali, ovim zakonom pada. Obećali smo, poštovani građani Crne Gore, da će svaki euro, svaki cent koji je ukraden i koje opljačkan biti vraćen vama i mi ovim zakonom to obećanje i ispunjavamo. Tako da je ovaj zakon oružje koje ćemo koristiti da uništimo zločinačke i kriminalne organizacije, a postavlja se pitanje kako i na koji način ovaj zakon uništava zločinačke, odnosno kriminalne organizacije, a odgovor je vrlo jednostavan zato što u svakom zločinačkom projektu leži potreba sticanja imovinske koristi.

Gospodo kriminalci, vi koji ste decenijama sticali imovinsku korist vršeći krivična djela i koji ste decenijama gradili svoje kriminalno carstvo, sada ćete se suočiti sa silom ovog zakona. Decenijama gomilano bogatstvo sakriveno u koferima punih prljavih miliona sada će biti vraćeno stvarnim vlasnicima građanima Crne Gore.

Ko bi vjerovao poštovani građani Crne Gore će svanuti taj dan kada će koferi puni milionima eura u stvari postati dokazi protiv, jer su koferi i novci u stvari suština i srž njihovog postojanja, njihova snaga, ali i njihova slabost. Kada im oduzmemo kofere pune milionima eura oduzeli smo im snagu i udarili tamo gdje ih najviše boli - u njihov džep. Kada im oduzmemo novac oduzeli smo im kiseonik bez kojeg ne mogu preživjeti. Dakle, bez kofera punih milionima eura njihove operacije se raspadaju, a bez novca njihova snaga se topi. Tako da, gospodo kriminalci, od svega što ste sticali vršenjem krivičnih djela ovog puta će vam ostati ništa, jer mi vrlo dobro znamo da kriminalac bez novca nije ništa drugo do običan prevarant bez maske. Tako da, gospodo prevaranti, ovaj zakon ne možete preživjeti jer ovaj zakon nije običan pravni akt, ovo je plan za oslobađanje Crne Gore od kriminalaca i od švercera. Vi koji ste sticali svoje bogatstvo švercom narkotika, švercom opojne droge, švercom cigareta, švercerskim privatizacijama, namještenim tenderima, vrijeme je da obeštete državu, jer više nema skrivanja iza lažnih fasada i više nema skrivanja iza koruptivnih sistema. Vrijeme je da se prvi univerziteti, prva privatna preduzeća koja nose oznaku tigrić, prve banke, prvi milioni, prve ničije kuće i uz njih prve milijarde vrate državi Crnoj Gori, jer država Crna Gora, zajedno sa ovim zakonom, dobija alat kojim će rastaviti kriminalne organizacije na njihove sastavne djelove, a to će biti početak kraja onih koji su zaista umislili da su iznad zakona, iznad Ustava, iznad sudova i iznad tužilaštava.

Kada smo već kod pravosudnih institucija, evo recimo samo par primjera unazad nekoliko godina. Viši sud u Podgorici je izrekao ukupno 14 presuda o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću u zemlji i nula (0) presuda o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću van zemlje. Dakle, dok smo mi brojali do 14 mafija je radila to što je činila, brojala milione i grohotom se smijala iz svojih luksuznih vila u inostranstvu. Dok su oni uživali u svojim kriminalnim ulogama naš bivši bezbjednosni sektor je bio u publici i aplaudirao njihovim trikovima. Imamo naravno još drastičnije primjere, poput, recimo, primjera Višeg suda u Bijelom Polju koji je od 2016, koliko me sjećanje služi, do 2022. godine oduzeo imovinu stečenu kriminalnom djelatnošću u vrijednosti, vjerovali ili ne poštovani građani Crne Gore, sav sam se naježio kada sam vidio tu cifru, od ukupno rekordnih 15 eura. Dakle, ne 15 miliona eura, ne 150 miliona eura, koliko je trebalo nego rekordnih 15 eura. Priznaćete da to nije bila borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, da to nije bila pravda, da je to bila jedna klasična farsa. U slučaju M. Lj. osuđenog lica za izvršenje tri krivična djela proizvodnja opojne droge, stavljanju u promet opojne droge i držanje opojne droge Viši sud u Bijelom Polju izriče bezbjednosnu mjeru kojem tom licu oduzima jednu novčanicu u iznosu od deset eura i jednu novčanicu u iznosu od pet eura. Dakle, ovaj novac je zatiđe i sramota za pravosudni sistem i za čitavu državu Crnu Goru jer dok je mafija brojala milione država Crna Gora je tada oduzimala novac za kafu. Dakle, to je isto kao da kažnjavamo tigra tako što mu nesretniku sijemo jedan brk.

Evo kako je radilo recimo naše prethodno nesrećno Tužilaštvo u slučaju Kalića. Dokazali su da imovina u vrijednosti od 3.500.000 eura ne potiče iz legalnih izvora, ali nije htjelo i nije smjelo da dokaže da potiče iz krivičnog djela. Država Crna Gora tada, umjesto da uzme kompletnu imovinu u iznosu od 3.500.000 eura, vraća kompletnu imovinu u iznosu od 3.500.000 eura, i uz to plaća odštetu od najmanje 3.000.000 eura, to je zatiđe bez presedana. U ovom slučaju nijedan postupajući tužilac nije odgovarao, nije kažnjen, nego je nagrađen većom i značajnijom pozicijom. Ovo je primjer kako se tužioci i, naravno, kriminalci mogu smijati pravdi i koristiti rupe u sistemu da bi sačuvali svoje prljave milione ili milijarde. Dakle, metaforički umjesto da država Crna Gora otkine kriminalnu glavu, kriminalnoj hobotnici ona joj poklanja još jednu. Ovo je još jedna

kriminalna predstava u nizu, što bi rekli Robin Hud naopačke. Država Crna Gora vraća milione bogatim kriminalcima i uz to plaća odštetu za neprijatnost koju su preživjeli i doživjeli procesuiranjem ili ti hapšenjem. Nažalost, prošla vremena su simboli sistema koji nagrađuje neuspjeh. Simboli pravde koja nije pravična i nadam se da ovim zakonima, IBAR zakonima, stavljamo tačku na nepravdu i da od ovog trenutka će svi u Crnoj Gori koji se ponašaju suprotno zakonima osjetiti snagu prave pravde. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 17:59:24)

Zahvaljujem, kolega Bogdanoviću.

Sada molim poslanika Gutića da uzme riječ, a poslanika Andriju Nikolića da se pripremi. Izvolite.

DAMIR GUTIĆ (06.06.24 17:59:31)

Hvala uvaženi potpredsjedniče, kolege poslanici, poštovani građani, uvaženi ministre pravde sa saradnicima,

Od sad bi trebalo da Vas zovu super ministar pravde iz razloga što imamo sedam zakona, za dva dana na dobrom putu još dva zakona da završimo to, vjerovatno niko do sad nije završio ili ste vi ove zakone uradili perfektno ili su svi poslanici odlučili da skoče u IBAR, pa šta bude, đe nas ponese, ili i jedno i drugo.

Danas na dnevnom redu izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću sprovode se da bi dobile efikasniju borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao jednog od glavnih problema sa kojima se Crna Gora susrijeće u svim nastojima da postane punopravna članica Evropske unije, te omogućiti da se oduzeta imovina stavi na raspolaganje državnom organu koji će je staviti u funkciju i koristiti za potrebe svih građana Crne Gore.

Bošnjačka stranka u svojim opredjeljenima definiše vladavinu prava i borbu protiv svakog vida kriminala kao prioritetne ciljeve, tako da ovaj zakon zavređuje našu posebnu pažnju. Kriminalne djelatnosti postoje od kad je svijeta i vijeka, samo su se oblici kriminala mijenjali tokom vremena tako da zakoni moraju biti mijenjani, ažurirani, apdejtovani, kako bi obuhvatili i sankcionisali sva krivična djela koja postaju sofisticiranija i teža za dokazivanje i sankcionisanje.

Zakon o oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i do sada je postojao, ali je vrijeme za njegovu nadogradnju, preciziranje, te bolji i širi obuhvat krivičnih djela. Jedan od glavnih instrumenata borbe protiv organizovanog kriminala je oduzimanje stečene imovine kriminalnom djelatnošću, to je i razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama ovog zakona kojem je cilj sprečavanje uticaja sticanje i upotrebe imovine nezakonitog porijekla, a u cilju zaštite imovine koja je stečena na zakonit način i radi zaštite ekonomske, društveno i ekološke frunkcije imovine stečene u skladu sa propisima. Cilj zakona je oduzimanje imovine onima koji su je nezakonito stekli, bez obzira na to da li im je ta imovina prenesena bez naknade ili sa naknadom koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti.

Postoje određeni detalji ovog zakona kojeg bismo pomenuli, jer nećemo diskutovati o svakom članu. Značajne izmjene ovog predloga koju bismo apostrofirali je proširenje spektra krivičnih djela u odnosu na ona na koja se može odrediti oduzimanje imovinske koristi, na koji način su obuhvaćena sva krivična djela čijim izvršenjem bi se mogla steći imovinska korist i eventualno državi pričiniti šteta. U ovom smislu, a radi usklađivanja sa izmjenama Krivičnog zakonika Crne Gore koje su stupile na snagu krajem 2023. godine oduzimanje imovinske koristi prošireno je na krivična djela protiv krijumčarenja kulturnih dobara, prevara u obavljanju privredne djelatnosti, prevara u osiguranja, zloupotreba u vezi sa javnim nabavkama, zloupotreba u postupku privatizacije, nedozvoljenom trgovinom oružja i eksplozivnim materijama, falsifikovanje i uklanjanje oznaka sa oružja i eksplozivnih materija, nesavjestan rad u službi i još neke.

Precizirano je da se imovinska korist može oduzeti licu za sva krivična djela učinjena sa umišljajem, a za koja se može izreći kazna od tri i više godina. Takođe, propisan je i uslov da vrijednost imovinske koristi za koji postoji osnov sumnje da je stečena kriminalnom djelatnošću mora iznositi makar 5.000 eura. U dosadašnjem rješenju nije bio preciziran iznos.

Ubrzanom digitalizacijom i razvojem tehnologije bilo je neophodno uvesti odredbe koje se odnose na digitalnu imovinu. U cilju efikasnijeg identifikovanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću pozdravljamo uvođenje novog instituta, a to je finansijski izviđaj za koji smatramo da će učiniti da se na efikasniji način prikupe dokazi u vezi imovine za koju se sumnja da je stečena kriminalnom djelatnošću. Od posebne je važnosti je da se ti dokazi mogu koristiti i u krivičnom postupku na koji način će svakako stvoriti uslove da sudski epilog bude pozitivniji.

Predviđeno je da imovinska korist, oduzeta u skladu sa odredbama ovog zakona, postaje državna imovina, i kao takva koristiće se za poboljšanje uslova rada pravosudnih i drugih državnih organa i ostvarenje

prava u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti. Oduzetom imovinom će se raspolagati kod državnog organa nadležnog za poslove imovine.

Predviđeno je da oduzeta imovina bude opredijeljena na sljedeći način - 50% od te imovine biće opredijeljeno za potrebe organa državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa, od čega najmanje polovina za potrebe zaštite i podrške žrtvama krivičnih djela. Smatram da je ovaj stav mogao biti bolji i preciznije definisan, jer se moglo reći da 25% ide direktno kao podrška žrtvama krivičnih djela. Zatim, 30% te imovine biće opredijeljeno za potrebe organa državne uprave nadležnog za poslove državne imovine i 20% te imovine biće opredijeljeno za potrebe obezbjeđivanje sredstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje djece.

Jedna od veoma važnim izmjena je i ta da se opciono oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću nakon pravosnažnosti presude mijenja i propisuje kao obavezujuća. Takođe, proširene su i mogućnosti kada se imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću oduzima bez pravosnažne presude za neko od krivičnih djela. Propisivanjem obaveze državnim organima da bez odlaganja tužioca dostave podatke potrebne za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću spriječiće se, eventualne, zloupotrebe od strane rukovodilaca državnih organa i neažurnosti istih. Ipak, smatram da propisivanje ove obaveze nije dovoljno, već je trebalo obezbijediti direktan uvid od strane Tužilaštva u baze podataka koje se tiče imovine lica koja su pod istragom. S jedne strane to bi dalo zadatak i obavezu svim državnim organima da svoje baze unaprijede i ažuriraju, a da se pravosudnim institucijama obezbijedi ovlašćen pristup. Tu, prije svega, mislim na podatke o nepokretnostima, bankarske račune, vitalnu imovinu, pokretne stvari, udijele ili vlasništvo u privrednim društvima.

Intencija Bošnjačke stranke je, uvijek, da se zakonskim rješenjem precizira što više, a idealno bi bilo da se precizira svaka radnja koja se preduzima u konkretnom postupku. Zašto ovo potenciramo? Naša težnja je da se što manje stvari ostavi na opciono odlučivanje koje je subjektivno. Svjedoci smo da kada postoji subjektivno odlučivanje, postoji selektivna pravda i diskriminacija po tom osnovu. Znamo da je ovaj predlog zakona unaprijeđen, ali da je daleko od idealnog i očekujemo brzo njegovo usklađivanje i mijenjanje, jer će određeni nedostaci da se pojave odmah po njegovoj primjeni. To nije razlog da se čeka idealan predlog, jer ga nikad neće biti. Trebamo usvojiti ovaj zakon koji unapređuje određena rješenja i nudi nove opcije, a svakako će u novim okolnostima, bez žurbe i tjeranja određenih rokova, biti prilike za njegovo suštinsko unapređenje. Kao što smo i najavili Bošnjačka stranka će podržati ovaj zakon. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:07:47)

Zahvaljujem kolega Gutiću.

Molim poslanika Janovića da uzme riječ, a nakon toga poslanik Nikolić i time završavamo današnji rad. Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (06.06.24 18:07:58)

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene poslanice i poslanici,

Sad negdje pri završetku izuzetno napornog dana neću dužiti, ali u svakom slučaju jedan važan zakon, zakon koji se odnosi na više vrsta kriminala, uključujući krijumčarenje kulturnih dobara, ali prije svega zakon koji je bio dosta u fokusu prethodnih mjeseci, iz razloga krivičnog dijela korupcije ili da prevedemo nezakonitog bogaćenja funkcionera. Nekako kada se ovaj zakon pominje uvijek je u fokusu bila imovina funkcionera, prije svega imovina funkcionera Demokratske partije socijalista. Dakle, jedan sam od onih koji u svakom trenutku ću da kažem da bilo ko ko je u ime partije kojoj pripadam koristio svoju poziciju ili funkciju za lično bogaćenje ili za lične interese treba prvi da odgovara i to će uvijek da podržim. To govorim kao neko ko je, sjećam se 2016. godine kada sam postao ministar, jedva čekao da prijavi svoju imovinu jer sve što sam stekao i sve što imam imam prije ulaska u politiku. Sve što sam imao i tada imam i danas.

Ono što treba da svi znamo, a evo ministar Milović je tu pa će to da potvrdi da ovaj zakon djeluje što bi pravnici rekli erga omnes ili jednako prema svima. E, mislim da tu može da bude problem i zato mi ćemo onako spokojno da čekamo usvajanje ovog zakona, jedva čekam da se usvoji ovaj zakon i da vidimo na kraju kod provjere imovina svih funkcionera, pogotovu tadašnjih funkcionera koji su za sebe govorili da su ugroženi opozicionari 30 godina, da vidimo kakva je tu situacija sa njihovom imovinom, kako to da su u tom bivšem, mrskom režimu, imali svoje poslove, privatne poslove gdje su prosto tu svoju imovinu uvećavali. Nijesam imao nikakve privatne poslove ni sa državom ni sa bivšim režimom, za to vrijeme sam predstavljao državu na najbolji mogući način širom svijeta i Evrope. Nikada nijesam ništa ni tražio ni dobio od države nećete me naći ni u kreditima ni u stanovima ni u Sky aplikacijama, ali ono što je značajno to je da vidimo stvarno kakva je to

ugroženost bila svih tih ljudi koji su nekada bili opozicionari, a danas su vlast, neka zaista čudna ugroženost. Takođe, danas da vidimo kakva je situacija sa funkcionerima nekim sadašnje vlasti i direktorima nekih preduzeća koji praktično su ušli u politiku sa od imovine sa košuljom i čarapama, a danas žive kao da su ispred kuće našli naftu ili da im je pao meteor kao svemirski materijal koji dosta košta na tržištu. Biće jako značajno da vidimo samo je važno da ovaj zakon se primjenjuje kako treba jer mi u Crnoj Gori imamo dobre zakone i to definitivno i potvrđujem, nekada sam bio ministar, važno je da se ti zakoni primjenjuju i mislim da će onda biti zanimljivo da vidimo da li svi oni koji su najviše galamili da li baš imaju potrebe za tim ili ih zbog toga ih danas nema baš toliko u sali. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:11:52)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.

Sada molim poslanika Nikolića da uzme riječ i kao što sam maloprije rekao time završavamo današnji rad. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:12:03)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Poštovani ministre Miloviću sa saradnicom,

Zbog crnogorske javnosti sam dužan da dam nekoliko uvodnih napomena jer mi se čini da kad govorimo o IBAR-u veoma često podrazumijevamo da ljudi razumiju o čemu govore, a nijesam siguran da je baš tako. Dakle, Evropska unija je promijenila metodologiju nakon posljednjeg proširenja na način da su poglavlja 23 i 24 postala uslovna poglavlja za zemlju koja treba da napreduje u procesu evropskih integracija. Onda kad Evropska komisija procijeni da je zemlja ispunila zadata mjerila iz oblasti vladavine prava, odnosno iz poglavlja 23 i 24, pravi procjenu o ispunjenosti tih mjerila. Crna Gora se u ovom trenutku nalazi u toj fazi. Od izvještaja Evropske komisije o ispunjenosti ovih privremenih mjerila zavisiće, vjerovatno, buduća dinamika pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, a dobijanje IBAR-a je direktan signal da je zemlja, u ovom slučaju Crna Gora, spremna da nastavi dalje da sinhronizuje i da prilagođava svoje zakonodavstvo evropskoj pravnoj tekovini.

To je uvodno objašnjenje za koje mislim da je korisno da čuju crngorski građani. Slušajući raspravu ono što mi je postalo upadljivo je samozavaravanje, koje sam čuo iz reda parlamentarne većine, na liniji da istorija počinje da se računa od 30. avgusta 2020. godine, kao da se do 30. avgusta 2020. godine ništa nije uradilo i kao da svijet počinje da važi od tada i da se vrijeme računa od tada.

Ono što je zabrinjavajuće što nijesam primijetio da umije da se pročita šta se radilo u Crnoj Gori tokom prethodne dvije, tri decenije i ko se time bavio. Ono što, takođe, primjećujem je da postoji ozbiljno političko neznanje, ali i izostanak nečega što je institucionalna memorija. Pozdravljam izjavu ministra pravde koji je uvažio ono što je minuli doprinos prethodnih vlada na planu evropskih integracija i to predstavlja, konačno, jedan zreo glas iz parlamentarne većine koji je spreman da uvaži i ono što su minule aktivnosti ljudi koji su se ugradili u proces evropskih integracija. To, čini mi se, pravi dominantnu razliku između ove vlade i prethodne dvije vlade od 30. avgusta. Ono što im je zajedničko je, rekao sam, temeljno političko neznanje, a ono što ih razlikuje je izostanak revanšizma od strane ove vlade u mjeri u kojoj se revanšizam praktikovao tokom prethodne dvije vlade. Pa smo tokom prethodne dvije vlade srušili pregovaračku strukturu sa Evropskom unijom, odrekli se usluga jednog velikog broja ljudi koji svojim znanjem i iskustvom mogu da pomognu ovaj proces da bi morali da krenemo od nule uspostavljajući novu vladu. Znači, nije sve u Evropskoj uniji skopčano i povezano sa tim da li ćete vi ispuniti privremena mjerila iz IBAR-a. Ima nešto i u geopolitičkim okolnostima i uvijek je to nešto na kraju dominantno presuđivalo. Prozor Evropske unije je otvoren, više nego što je bio u nekom prethodnom periodu i bilo bi pogubno da takva šansa koja se ukazala Crnoj Gori i spremnost da se u odnosu na neke nedovršenosti u pogledu institucionalnih reformi progleda kroz prste da se ta šansa danas ne iskoristi.

Šta je, po mom mišljenju, esencija ove rasprave. Esencija je da i ovaj zakon koji se tiče imovine koju treba oduzeti nakon nelegalno stečenih aktivnosti Tužilaštvo ima, naravno, pravo i obavezu da pokrene finansijski izviđaj koji će utvrditi da li je neko imovinu stekao nelegalno. Pričalo se puno o prethodnih 30 godina, manje o ove četiri godine od promjene vlasti, ali afirmisaćemo onaj princip koji je nagovijestio i predsjednik Demokratske partije socijalista danas u jednoj od diskusija. Sve što imate da provjerite i sve što želite da provjerite, kad je riječ o poslanicima Demokratske partije socijalista, stojimo na raspolaganju naši su računi u bankama otvoreni, nema sakrivenih računa. Ono što mi imamo i ono sa čime mi raspolažemo i ono kako mi živimo ne zna se samo od kad smo poslanici zna se i kad smo se bavili nekim drugim poslovima tako

da smo dostupni pravdi, ali ne i zloupotrebi pravde. Veoma ćemo se protiviti selektivnosti u primjeni pravde i u kršenju ljudskih prava i sloboda u primjeni pravde.

Na kraju, mislim da smo u ovu temu nepotrebno upleli jednu drugu temu i nepotrebno se izložili dodatnom riziku. Crnoj Gori je servirana rezolucija o Jasenovcu sa ambicijom da pokvari naše međususjedske odnose sa Republikom Hrvatskom. Koristim ovu priliku da vas pozovem da još jednom dobro razmislite o posljedicama usvajanja takve rezolucije u crnogorskoj Skupštini. Imajući u vidu da se odluke u Evropskoj uniji donose konsenzusom i da pored dobre volje i dobrog političkog raspoloženja od strane Hrvatske koja nam ne pomaže samo danas nego nam je pomagala i na planu naših evroatlantskih integracija i dijelila svoja iskustva sa nama u evropskim integracijama, da povedete računa da ne ugrozite šansu koja nam se ukazala. Ne možete prevariti IBAR, ne možete prevariti Hrvatsku i ne možete prevariti Evropsku uniju, tako što ćete reći rezoluciju o Jasenovcu ćemo usvojiti dvije sedmice nakon što izglasamo ove zakone koji se tiču privremenih mjerila. Isto je, možda bi poštenije bilo da ste to stavili na ovoj sjednici, nego da ulazite ovakvu avanturu nakon što završimo ovaj posao.

Zato kažem, vjerujem u najbolje namjere Republike Hrvatske kad je evropski put Crne Gore u pitanju, ali isto tako inferiornost koju aktuelna Vlada pokazuje u odnosu na Srbiju preko koje je došla ova rezolucija u Crnu Goru je nedopustiva, jer nosi opasnost žrtovanja evropskih ciljeva Crne Gore i onoga što je najveći javni interes aktuelne politike i aktuelne političke scene.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:21:02)

Zahvaljujem kolega Nikoliću.

Imamo prijavljeni komentar poslanika Vuksanovića.

Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (06.06.24 18:21:10)

Hvala, predsjedavajući.

Imao sam potrebu da se javim i da pozdravim odgovoran pristup kolegi Nikolića, ali i odgovoran pristup ministra Milovića, koji se na sličan način izrazio o ovom pitanju, a u svijetlu donošenja ili rasprave rezolucije o Jasenovcu u ovom Parlamentu, a možemo to predvidjeti na osnovu one inicijative koja je došla i vidjeli smo 40 i nešto potpisa. Pozdravljam i odgovoran odnos kolega iz albanskih stranaka kojima je ovdje jasno, kao i svima nama, da se žrtve zločinačke NDH ovdje žele iskoristiti u krajnje političke svrhe i želi se od Hrvatske napraviti ono što ona nije prema Crnoj Gori i prema svim svojim susjedima, želi se napraviti jedna zemlja koja ima neprijateljski odnos ili suparnički odnos prema Crnoj Gori. Danas sam aludirao i govorio da Hrvatska sve vrijeme evropske integracije Crne Gore ima i te kako prijateljski i konstruktivan odnos, preko 200 stručnih timova je pomagalo Crnoj Gori u integracionom procesu i danas neko ono što ne želi gospodin Vučić da uradi u Republici Srbiji to daje onima koji su mu servilni u Crnoj Gori kako bi Crna Gora bila ta koja bi poremetila odnose ne samo sa Republikom Hrvatskom već i sa Evropskom unijom. Republika Hrvatska će ostati prijatelj evropskoj Crnoj Gori, uvjeren sam u to i vodiće brigu o njenoj evropskoj perspektivi, a mi ćemo ovdje rapspravljati i o toj i o svim drugim temama. Bilo bi odgovorno da se ta rezolucija povuče, jer Republika Hrvatska i njen državni vrh i njen crkveni vrh redovno svake godine idu u Jasenovac i daju pijetet i poštovanje svim žrtvama tog zločinačkog režima. Dobro bi bilo da oni koji propagiraju takvu jednu inicijativu ovdje imaju isti odnos prema žrtvama Srebrenice, ali ne oni propituju i dovode u pitanje sve ono što se desilo u Srebrenici, dok ovdje se koriste žrtve Jasenovca da bi se poremetili dobri odnosi koji su bili između službenog Zagreba i Podgorice. Ovo je samo jedan od čitavog serijala provokacija koje idu prema službenom Zagrebu, da sada ne navodim ploču u Morinju, da ne navodim promjenu imena bazena u Kotoru itd. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:24:07)

Zahvaljujem, poslaniče Vuksanoviću.

Ovo je više bila diskusija nego komentar, ali naravno, ima prostora i za ministra Milovića i za poslanika Nikolića.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (06.06.24 18:24:23)

Želim istaći da na ovim zakonima koje smo danas usvojili da su radili timovi iz Hrvatske, da smo imali eksperte iz pravosuđa hrvatskog, najpoznatija imena od kojih je jedan i Branko Hrvatinić čovjek koji je bio višestruki predsjednik Vrhovnog suda Hrvatske, i on radio na ovim zakonima koje nas evo vidite optužuje određena ekipa da smo radili na nečijem interesu. Tako da smo imali ogromnu podršku, evo kolega Bakrač dodaje i Đuro Sessa je radio za nas, takođe. Što se tiče Hrvatske i stručne pomoći na evropskom integracionom putu to je jako značajno za nas i vjerujem da će oni nastaviti da nas podržavaju po pitanju reforme i poslije IBAR-a, jer bez podrške i Hrvatske i drugih država članica Crnoj Gori bi bilo mnogo teže. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:25:22)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Poslanik Nikolić.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:25:25)

Zahvaljujem, kolega Vuksanoviću, na komentaru.

Cijenim da je bilo korisno da se još jednom čuje ono što vi vrlo razumno i na liniji temelja multietničke demokratije, koju smo zajedno gradili u Crnoj Gori, demonstrirate u ovom Parlamentu. Rekao sam ministru pravde, podrazumijevaći da će me pravilno razumjeti, imajući u vidu i njegovu izjavu iz Sjedinjenih Država na koju ste se se Vi pozvali i pozdravili je, zajedno je pozdravljamo, nijesam imao iluziju da neće razumjeti ovaj zajednički apel koji je došao i sa vaše i sa naše strane, jer je to poziv na odgovornost. Za Vladu koja pretenduje da bude ozbiljna nije pametno obećavati Aleksandru Vučiću ništa nakon IBAR-a, to nije pametno raditi, jer ono što Aleksandar Vučić nije uradio u Srbiji da ne bi žrtvovao i kompromitovao evropski put, nabačeno je na volj parlamentarnoj većini u Crnoj Gori koja je onako naivno, a plašim se inferiorno iznad svega inferiorno poletjela u zagrljaj tom očekivanju. Danas se razgovara o tome da li će Crna Gora preživjeti posljedice jedne takve odluke. Svejedno kad god ona došla da li će nastupiti neposredno nakon ove sjednice do kraja juna kako je to najavio predsjednik Parlamenta ili u nekom drugom trenutku. Vi znate kako funkcionišu pravila u Evropskoj uniji. Zemlja članica Evropske unije u svakom trenutku može iskoristiti mehanizme koji su joj dostupni da vas blokira.

Da li će posljedica te političke reakcije podrazumijevati povlačenje ambasadora, zamrzavanje diplomatskih odnosa ili nešto treće, širok je repertoar diplomatskih odgovora na jednu takvu aktivnost, ali znate li šta je jedna jedina posljedica - zaustavljanje evropskog puta Crne Gore i onda nam neće vrijediti ništa ove ad hoc sjednice će na brzinu izglasavamo zakone koje nijesmo stigli da pročitamo, jer od petka je stiglo deset ili 12 zakona u skupštinsku proceduru, mogli smo ovlaš da ih pređemo i da pod parolom višeg interesa podignemo ruku i podržimo ova rješenja, da niko ne bi nosio žig odgovornosti da će sutra biti markiran kao neko ko je zaustavio evropski put Crne Gore. Ali i kad to završimo prijete nam opasnost da zbog vaše neodgovornosti uđemo u zonu rizika da zaustavimo evropski put zemlje. To je ono što treba da se dobro razumijemo, a posljedice ove konfuzine i inferiorne politike su znate kakve, istraživanje NATO-a koje vam kaže da ste u ovoj godini oborili procenat povjerenja u NATO za 12%. Istraživanje IRI-a (američkog think thanks) koji vam kaže da je Amerika u ovom trenutku u Crnoj Gori prepoznata kao najveći neprijatelj. Zatim kada poslanik parlamentarne većine na Parlamentarnom odboru za stabilizaciju i pridruživanje u Strazburu predlaže amandman kojim treba da se ukinu sankcije Rusiji, a parlamentarna većina tim povodom glasa uzdržano. Na sve to premijer Vlade najavljuje rekonstrukciju će sa navodnim ruskim uticajem u Crnoj Gori treba da se bori sa proruskim političkim elementima. E, ovo stvara konfuziju, ne samo kod domaće javnosti nego kod međunarodnih partnera koji i pored geopolitičke volje da se ovaj proces sa Crnom Gorom pokrene, razmišljaju o tome šta će dobiti nakon IBAR-a i sa kim će nakon IBAR-a da rade na evropskom putu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:30:02)

Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću. Dugujem Vam samo jedno objašnjenje, naravno radi Vas i radi javnosti Crne Gore kada je u pitanju glasanje na POSP-u, mislim da aludirate, prije svega, na moje glasanje i uzdržan odnos kada je u pitanju taj amandman, ali ja ću Vas podsjetiti da upravo takvim odnosom taj

amandman nije prošao na kraju, za tu deklaraciju koja, apsolutno, nije sporna uzdržani su bili taj kolega poslanik koji je predao taj amandman i vaš poslanik iz poslaničkog kluba.

Naravno, imate pravo. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:30:43)

Gospodine Pejoviću,

Kada imate definisan odnos prema određenim pitanjima ne glasate za njih održano, nego glasate za ili *protiv*. Da ste smatrali da je usklađivanje Crne Gore sa vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije obaveza i potreba zemlje koja pravilno razumije svoju međunarodnu ulogu - Vi biste glasali protiv ovog amandmana. Znači, ne biste bili uzdržani i ostavljali prostor da neko u Briselu razmišlja o tome da li se Vlada i parlamentarna većina kolebaju u odnosu na uspostavljenju politiku Evropske unije prema Rusiji, jer uzdržan biti na sankcije protiv Rusije kojima se pridružila skoro cijela savremena Evropa i civilizacija ostavlja prostor za dodatna tumačenja.

Da li je taj amandman mogao proći sa ovakvim ili onakvim glasanjem u to ne ulazim. Govorim o kompromisima koje vi, kao dio parlamentarne većine, pravite sa antievropskim vrijednostima. Zbog tog zagrljaja Andrije Mandića, koji vam sve više uzima dah, vi na lokalnim izborima gubite dio biračke podrške. Ja se ovdje ne javljam kao neko ko vama dobronamjerno ukazuje na politički inženjering i na vaš politički rad, ja se vama obraćam kao dijelu parlamentarne većine koja je odgovorna za sprovođenje državne politike u Crnoj Gori. To što je sinoć na prijemu povodom jubileja za NATO u špaliru koji dočekuje goste bio sastav ljudi koji su prije par godina bili protiv NATO-a, vjerujte i za mene i za Demokratsku partiju socijalista je najveća moguća satisfakcija, jer se sjećamo šta su ti ljudi radili kad je riječ o tom spoljno-političkom cilju naše zemlje. Da ne govorim da se jedan broj njih pridruživao onda kad su pozivali borbardujete i nas nijesmo gubavi. Znam šta se govorilo, ali ako se evolucija odvija u pozitivnom pravcu makar bila i zbog fotelja onda je to dobro za Crnu Goru.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:33:35)

Zahvaljujem kolega Nikoliću.

Dozvolite mi da registrujemo i vašu evoluciju. Vi ste do 2015. godinu imali sporazum sa Putinovom *Jedinstvenom Rusijom*, dvije godine nakon toga ste ušli u NATO, tako da o vašoj dosljednosti toliko. Još jednom ću da vas podsjetim. Kada je u pitanju glasanje o Deklaraciji na POSP-u, kada pogledate sadržaj te deklaracije i vidite ko je glasao za tu deklaraciju možete zaključiti da tu deklaraciju jedino nijesu podržali - poslanik koji je predao amandman, a vama je to problematično, i poslanik iz vašeg poslaničkog kluba. Na kraju je deset poslanika podržalo to, nije podržao opet, nijesu ljudi u sali, pa ne želim da ih prozivam, poslanik koji je predao amandman, koji Vi ovdje sada problematizujete i poslanik iz vašeg poslaničkog kluba, pa bi na osnovu te logike onda mogli da zaključimo da je došlo do određene možda promjene prema nekoj spoljnopolitičkoj ideji. Kolega Nikoliću, dugujem i sljedeće. Moj odnos tada na toj sjednici je bio principijelan, imali smo šest amandmana kolege iz opozicije, prihvatili smo pet, šesti koji nije bio, ajde da kažem prihvatljiv, takođe moj odnos je isti bio, kao u ovom slučaju, i bio sam uzdržan, jer smatram da takav odnos je mnogo korektniji kada je u pitanju odnos prema crnogorskoj delegaciji, pogotovo kada je u pitanju sjednica na POSP-u. Naravno, znam da su određeni politički akteri upravo to iskoristili i da su to intepretirali preko određenih medija na isti način kako to sada radite i Vi. Opet vam kažem, nijesmo bili za, bili smo uzdržani prema svim amandmanima sam takođe bio uzdržan i to je odnos prema, upravo, našoj delegaciji i da zaključim sljedeće, tu deklaraciju smo pisali gospodil Bilčik i moja malenkost. Zahvaljujem.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:35:53)

Nijesam do kraja siguran da li ste uspjeli na kraju da objasnite građanima kako ste glasali na amandman kojeg je podnio Vladislav Bojović, nijesam siguran ni do kraja da ste Vi rasčistili sa Vašim rezonom u odnosu na taj amandman, ali na stranu to. Rekao sam da predsjednik Vlade, gospodin Spajić i ovdje u Parlamentu kao prvi čovjek izvršne vlasti i danas problematizuje ruski uticaj u Crnoj Gori. Onda nam najavljuje rekonstrukciju Vlade sa proruskim političkim faktorom u Crnoj Gori, ili ste zaboravili da su Andrija Mandić i njegove kolege 2019. na 2020. godinu iz Beograda poručivali kako je Vladimir Putin njihov predsjednik. To je jedno.

Drugo, što se tiče sporazuma Demokratske partije socijalista i *Jedinstvene Rusije*, gospodine Pejoviću, ne znam koliko Vam je bliska uopšte materija ili hronologija zbivanja na međunarodnoj političkoj

sceni, meni jeste, jer mi je to uža struka. Ako bih Vam rekao da je Vladimir Putin do par godina, prije nego što se dogodila agresija na Ukrajinu, dočekivan na najvišim međunarodnim adresama sa najvišeg nivoa, da se u jednom trenutku sa Vladimirom Putinom, o tome je svjedočio bivši generalni sekretar NATO-a, govorilo o tome da Rusija postane članica NATO-a, govorim o Džordžu Robertsonu, provjerite, to nikada niko nije demantovao, to je zvaničan podatak. Ako je ta Rusija u nekom vremenu bila partner međunarodne zajednice sa kojom se razgovaralo bila je, logično, i sagovornik Crnoj Gori u susret procesu obnove crnogorske nezavisnosti. Tadašnji razgovori koji su vođeni na liniji predsjednika republika, vođeni su sa ambicijom da se uspostavi geopolitički okvir u kojem će moći kvalitetno da se obavi proces referenduma, jer znamo koliki je reperioar uticaja Rusije u regionu. Viđeli smo to onog trenutka kad je Crna Gora intezivirala svoju završnu dionicu puta u NATO, kad je američki državni sekretar, gospodin Keri, ako se toga sjećate govorio o tome da se Crna Gora nalazi na liniji vatre između Rusije i Zapada. To je govorio, između ostalog, zbog toga što je stabilnost Crne Gore u tom trenutku bila ugrožena.

Ja Vam kažem, sa ovakvim uslovima i sa takvim izostankom svijesti o potrebi da budete suvereni i da budete dio najmoćnijeg kluba i vojnog i političkog na svijetu, uvesti Crnu Goru u NATO je bilo za Nobelovu nagradu.

Dakle, kad drugi put odlučite da nas ponovo upozoravate na to da smo nekad održavali neke odnose sa *Jedinstvenom Rusijom* ne zaboravite da je poslanicima Demokratske partije socijalista nakon izglasavanja članstva Crne Gore u NATO bio zabranjen ulazak u Rusiju, da je jedan od naših poslanika koji je u međuvremenu, nažalost i pokojni, pretrpio ozbiljno šikaniranje na aerodromu u Moskvi zbog ovih stvari o kojima govorimo. Nemojte da zloupotrebljavate jer nosilac procesa učlanjenja Crne Gore u NATO je bila Demokratska partija socijalista i zbog toga puno postradala i od strane naših regionalnih susjeda i od strane ovog velikog istočnog susjeda. Koji su se dobro potrudili da nas u toj namjeri onemoguće i da preko Crne Gore zaustave i evropsku i evroatlantsku integraciju država Zapadnog Balkana. Zbog toga bi bilo korisno i potrebno da malo više cijenite ovaj naš doprinos. Kažem doprinos je za naše zajedničke interese i za budućnost naše dece, koja treba da žive u stabilnom i bezbjednom okruženju, a ne kao nekada devedesetih godina da strahujemo od toga hoćemo li biti dio građanskog rata i hoće li nam bombe padati na glavu.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:41:01)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću,

Dozvolite mi samo da Vam pročitam citat vašeg dojučerašnjeg predsjednika partije, mislim da je ovo dobro zbog građana, veoma kratko jedna rečenica, koji je rekao ovako za Demokratski front prošle godine. Dakle, Vi ste naveli hronologiju međunarodnih odnosa itd. ovo nije 2015. godina, kada ste bili u punom jeku odnosa sa jedinstvenom Rusijom, radi se o 2023. godini, dakle na predsjedničkim izborima pazite sada ovo. Vaš predsjednik partije šta je rekao u odnosu na kolegu Mandića koga problematizujete nama i Demokratski front - *Tako vidim i ovaj naš današnji dijalog, bez obzira na ocjene koje se danas čuju sa važnih međunarodnih adresa, da je Demokratski front potpuno neprihvatljiv partner, time i gospodin Mandić, meni nije.* To je rekao vaš predsjednik partije prije godinu dana, kolega Nikoliću. Zahvaljujem.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:42:07)

Već sam jednom objašnjavao ovu izjavu koju ste citirali, iako mislim da joj ne treba posebnog objašnjenja. Mislim da u svim izjavama treba analizirati kontekst, pa i kontekst ove izjave. Da li ćete Vi sutra da razgovarate sa političkim subjektima koji imaju podršku od građana Crne Gore, mislim da je to stvar demokratske i lične kulture. Mislim da je nepristojno i nekulturno kada se danas govori o tome Demokratska partija socijalista nije poželjan koalicioni partner. Mislim da je to pokušaj getoizacije političke scene, getoizacije, znate de nekoga želite da gurnete u sanitarni kordon, ali znate li šta je odgovor građana na to - procenti koje dobija Demokratska partija socijalista, gospodine Pejoviću. Govore o tome da građani ne odobravaju takav pristup. Nepisano pravilo demokratije je da onaj ko osvaja najviše glasova na izborima, i da onaj ko je najjači je prvo pozvan da formira vlast, i da on poziva ko će sa njim da bude u vlasti. Ako vi uplašeni od nečije političke snage, u konkretnom slučaju od snage Demokratske partije socijalista, insistirate na tome da ona nije partner, i prije izbornog procesa i nakon izbornog procesa, vi insistirate na zaštiti političkih monopola. Znate li šta znače politički monopoli? Zloupotreba političkih monopola na način na koji ih vi koristite, ne govorim sad samo za Pokret Evropa sad, jer vi ste novi politički subjekat, ali na ovaj ili onaj način ste bili dio i Vlade nakon 2020. godine. Ne postoji parlamentarna većina ni u opštinskom ni na državnom nivou de se vi nijeste posvađali međusobno, ne postoji. Pogledajte krizu vlasti u Podgoricu, pogledajte šta se desilo u Budvi, pa hoćete li stalno od izbora do izbora da nam ponavljate o tome da je Demokratska partija socijalista glavni problem i da mislite da će to biti dovoljno da na tome zadobijate povjerenje. Vjerujte mi to je

toliko politički netalentovano, to je toliko politički neobzirno, a ako hoćete nije ni dio nekog ljudskog manira. Zašto? Zato što vi isključujete 25 ili 30% ljudi u Crnoj Gori koji glasaju za jednu političku opciju, nikad niko, ni bivši ni sadašnji predsjednik, ni potpredsjednik, ni šef poslaničkog kluba, bilo koja druga persona Demokratske partije socijalista koja se nalazi na političkoj funkciji nije isključila bilo koga iz političkog života i moguće saradnje. Mi se politički razlikujemo, imamo potpuno različite programe sa Demokratskim frontom, ali bilo bi nepristojno da ja na taj način iskazujem nepoštovanje prema ljudima koji glasaju za taj politički savez.

Samo da se razumijemo, problem je kad organizujete politiku na način da Crna Gora ima problem sa ruskim uticajem, a onda kažete da ćete sa proruski političkim partijama da organizujete rekonstrukciju Vlade. Govorim vam šta je logička i konstrukciona greška. Jer u politici se držite onoga što su vam programske smjernice, zbog toga postoji program, u program upisujete neke odrednice koje treba na kraju da vas dovedu do saradnje sa određenim partnerima na političkoj sceni.

Vi ste prije parlamentarnih izbora rekli nećete sarađivati ni sa Demokratskim frontom, nećete sarađivati ni sa Demokratskom partijom socijalista, ali ste prekršili obećanje koje ste dali biračima, prekršili ste obećanje. Vjerujte, nemam nikakav problem da Vi nastavite da politiku doživljavate kao vještinu manipulacije, nemam nikakav problem sa tim. Zna li zašto imam problem sa tim? Zato što rezultati izbora govore da trend povjerenja u politiku Demokratske partije socijalista se nastavlja i da naša podrška raste, sa da vaše povjerenje drastično pada i mislim da je to ozbiljan poziv za vas da preispitate da li potezi koje vučete odgovaraju onome što ste obećali građanima na izborima i onome što je, prije svega, vaš partijski program.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:47:37)

Kolega Nikoliću, pet i po minuta ste odgovarali, nemam nikakvih problema, vidjeli ste moji su odgovori veoma koncizni i trudim se da ne trošim vrijeme koje imam na raspolaganju. Nije nikakav problem. Što se tiče Andrijevice, naravno ostvarili ste dobar rezultat, s tim što vam je više od 1/3 glasačkih listića bio zaokružen broj sa flomasterima crvene, zelene itd, mislim da je to vrijeme koje je iza nas, naravno vi mislite da je to i dalje u trendu, imate pravo. S obzirom na to vjerovatno se i ostali politički akteri prema tome odnose, ali u redu napravili ste rezultat, na žalost vašu nemate koalicioni pontecijal i to je to. Vas niko ne isključuje, gospodine Nikoliću, vi isključujete sami sebe.

Molim Vas kratko, kolega Nikoliću, i da završavamo.

ANDRIJA NIKOLIĆ (06.06.24 18:48:41)

Ako mislite da potpredsjednik ne komunicira dovoljno dobro u ime vaših političkih interesa, dobrodošli ste da proširimo ovaj dijalog, imamo kondiciju za razgovor, tako da možemo da nastavimo nema nikakvih problema.

Gospodine Pejoviću, mislim da bilo korisno da polako izlazimo iz ove razmjene, ali prije svega mislim da bi bilo korisno za Vas, zato što neke stvari ne treba objašnjavati, jer bi to podrazumijevalo da potcjenjujemo ljudi koji nas slušaju i gledaju. Neke stvari ne treba objašnjavati. Ono što je bio naš rezultat u Andrijevi ili u Budvi ili šutra u nekoj novoj sredini je rezultat koji ostvaruje partija koja se nalazi u opoziciji razumijete, koja nema kontrolu nad državnim, nad lokalnim i drugim institucionalnim resursima da bi mogla da na izbornim mjestima, ili tamo đe se taj birački materijal sabira, vrši određene zloupotrebe. U Andrijevi je nastupalo na izborima pet-šest lista tridesetoavgustovske većine. Pazite, zamislite Vi da u tom sastavu jedan ili dva koji su ispred Demokratske partije socijalista nasamari toliko ljudi i da izvede izbornu prevaru. Dakle, budimo ozbiljni i nosimo se ozbiljno sa onim što su utisci građana o načinu na koji mi radimo ovaj posao. Biće još izbora, vjerujte mi.

Ovo što ste rekli imamo li koalicioni kapacitet ili nemamo, uvijek mi je to bio princip, ne moram da budem u društvu sa svakim, da bih se nekome svidio. Nekih puta je ljepše biti sam, dok ne naiđeš na onoga s kim ćeš moći da budeš dobar drug i odgovoran partner. Oni koji politiku doživljavaju kao vi i ovako se neodgovorno odnose prema interesima građana, pa ih svako malo izvode na vanredne izbore, jer nijeste u stanju da se dogovorite oko onoga što je osnovni interes građana, jer vam to nije na prvom mjestu, na prvom mjestu su vam vaši interesi, kako ćete da organizujete vaše interese, pa kad se tu sudarite oko fotelja onda nastaju problemi i, naravno, to se posljedično preliva na interese građana.,

Tako da, opozicija smo i imamo kondicije da budemo još neko vrijeme opozicija, ali opozicija koja vrlo temeljno i odgovorno doživljava svoju ulogu i ne želi da pravi trule kompromise na račun nacionalnih interesa.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (06.06.24 18:51:41)

Zahvaljujem kolega Nikoliću, mislim i zbog Vas i zbog javnosti da je vrijeme da zaključimo ovu raspravu. Javnost može da provjeri kakav ste rezultat napravili 2020. godine, koliko ste tada imali mandata koliko imate sada, možemo i tako da analiziramo te rezultate, ali mislim da nije sada mjesto i zbog ostalih kolega da dužimo dalje.

Prema tome, poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa radom sutra u 10h.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 10:17:50)

Kolege poslanici, nastavljamo Sedmu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2024. godini.

Nastavljamo pretres koji smo sinoć započeli, pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Ovlašćeni predstavnik Vlade je Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem pravosuđe i antikorupciju, izvjestioci odbora su Vasilije Čarapić Zakonodavnog odbora i Slaven Radunović Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu. Sinoć smo obaviješteni, generalni sekretar Skupštine Crne Gore obaviješten je od strane generalnog sekretara Vlade gospodina Dragoljuba Nikolića da će umjesto Adreja Milovića, ministra pravde i Aleksandra Bakrača, državnog sekretara u Ministarstvu pravde, Vladu predstavljati Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju.

Pošto imimamo prijavljene ljude za proceduru, prije nego što pređemo na proceduru, ja bih želio da vas obavijestim da ćemo danas nastaviti da radimo po ovoj tački dnevnog reda da je završimo. Prelazimo na sledeću tačku koja je vezana za ovaj set zakona kako bismo nastavili potom o setu medijskih zakona. U toku dana odnosno već na početku moći ćemo da se dogovorimo da li da glasamo ova dva zakona pa da pređemo na medijske zakone ili u konačnom da glasamo o svim zakonima nakon završetka rasprave o medijskim zakonima.

Za proceduru prvi se prijavio gospodin Nikolić.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.06.24 10:20:47)

Zahvaljujem.

Dobro je da ste ovo pročitali zbog crnogorske javnosti, jer ne iznenađuje da imamo ovakve akcije posebno kad su važne teme u pitanju, ali sjetićete se vi kao neko ko je dugogodišnji parlamentarac da je pokojni Miško Vuković znao da kaže da je procedura kičma demokratije. Takozvani IBAR zakoni koji su u skupštinskoj proceduri predati su Skupštini sa ovlašćenim predlagračem ministrom Andrejem Milovićem i

njegovim timom iz Ministarstva pravde. Dakle, mijenjanje predstavnika predlagača u toku rasprave nije zabilježeno u parlamentarnoj praksi makar od kada ja pamtim, pamtim i malo duže, prije nego što sam postao poslanik prije osam godina. Znači, ovo je klasično nepoštovanje prema vrijednim ljudima iz Ministarstva pravde koji su zajedno sa ministrom Milovićem godinu dana pripremali ovaj set zakona i u razgovorima sa Venecijanskom komisijom, sa Evropskom komisijom, sa Grekom i sa Savjetom Evrope usaglašavali ove predloge zakona. Dakle, Vlada pokušava od ministara da napravi lutke na koncu koji nemaju svoj integritet i svoju autonomiju koju im obezbjeđuje Ustav i Poslovnik ove skupštine da dođu u Parlament i da prihvataju amandmane ili ne prihvataju amandmane opozicije. Veoma je važna procedura. Ministar Milović je ovđe tokom prethodna dva dana razumnim nastupom uspio da obezbijedi kooperativnost opozicije, a kooperativnost opozicije se mjerila time da nijesmo podnosili amandmane i tamo će smo primjećivali potrebu za intervencijom i umjesto da se pokaže zahvalnost prema takvom pristupu opozicije sprovodi se jedna vrsta diktature nad Parlamentom kao u Sjevernoj Koreji će se upućuje prethodno obavezujuće uputstvo... Budite elementarno korektni pa dozvolite mi kao šefu opozicionog kluba da dovršim ovu proceduru. Vidjećete šta je moj finalni zahtjev pa pretpostavljam da ćete se u odnosu na njega i odrediti.

Dakle, nemamo nikakve sentimente prema ministru Miloviću, nikakve, ali i vi kao i ja znate da se ovo nije radilo u Parlamentu i da je ovo klasično nepoštovanje Parlamenta, Ustava, zakona i procedura, jer ovako da se ponaša predsjednik Vlade, da zbog jedne tehničke izmjene povlači predstavnika predlagača i ponižava Parlament koji na to treba da pristane, za mene je to neprihvatljivo.

Zahtijevam da date pauzu, da održimo kratak kolegijum, ne mora on da bude dug, da održimo kratak kolegijum, da čujete dodatno naše argumente i da razmotrimo zahtjev prema predsjedniku Vlade da predstavnik predlagača koji je ovlašćen od Vlade, koji je raspravljao sa opozicijom i sa Parlamentom o ovim zakonima, koji je duboko u ovoj materiji, dođe u Parlament i dovrši raspravu i dovrši odgovore na pitanja koja su mu juče postavljena. Dakle, to je zahtjev i očekujem vaše izjašnjenje.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 10:24:50)

Razumio sam, gospodine Nikoliću.
Gospodin Mugoša, pa ću odgovoriti.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 10:25:03)

Zahvaljujem.

Uvažene građanke i građani,

Mislim da je ovo veoma važno, ne smijemo kao parlament zbog integriteta ove institucije lako preći preko ovoga. Prvo, taj dopis što je poslao Generalni sekretarijat Vlade generalnom sekretaru Skupštine za nas poslanike i za vas ne znači ništa. Znači, može slobodno da ga bace u smeće iz prostog razloga što vi dobro znate da kad se obraća i u ime Vlade neko određuje predstavnika predlagača, predsjednik Vlade piše predsjedniku Skupštine. Pogledajte sve zakone u proceduri, pa neka gospoda iz Vlade nauče kako treba da se ponašaju. Znači, svaki propratni akt koji se vama šalje u ime Vlade gdje se određuje predstavnik predlagača šalje premijer vama kao predsjedniku Parlamenta. To što generalni sekretar Vlade, što služba Vlade šalje generalnom sekretaru Skupštine što je služba Skupštine, ne obavezuje nas, tako da taj zahtjev nije stigao, u formalnom smislu ne znači ništa. Na osnovu toga zahtjeva ne može da se mijenja predlagač. Pogledajte član 149 i 150 Poslovnika gdje se govori da poslanici podnose amandmane, apredstavnici predlagača mogu da ih prihvate na odboru ili ne.

Druga stvar, da vam kažem i to zbog javnosti, mi smo iz SD-a pomogli predstavnicima predlagača, još sam ja bio korektan, u velikom broju zakona koje su pripremali desila im se ta greška da za sudije i tužioce definišu različiti broj bodova na pravosudnom ispitu, tehnička greška. Da se ne bi desilo to da potencijalno idu i diskriminatorne tužbe, jer neko će reći zašto ti imaš više bodova na pravosudnom a ja manje, mi smo iz korektnosti to uradili. Mislim da to treba da pohvali nas kao Skupštinu što smo uspjeli da vidimo nešto što je nekome promaklo. Isti taj dan, isti taj ministar je prihvatio amandman Zakonodavnog odbora koji je suštinski, oko starosne granice za penzije sudija i to je ok, a ovo nije. Nemojmo ovo da radimo. Nemojmo da počinjemo raspravu sa jednim ministrom, da je završavamo sa drugim. Na šta to liči, ljudi? Hoćemo li mi sad ovdje da počnemo raspravu o materijalu da nam se ređaju svi članovi Vlade, pa jednom postavimo pitanje, a odgovora neki drugi? Molim vas da završimo, molim vas da 10 ili 15 minuta imamo kolegijum zato što se ovdje radi o našem integritetu. Vi dobro znate koliko smo mi iz opozicije korektno pristupili ovome. Sjećate se da su nam stigli u petak zakoni, da smo zajedno sa vama dogovorili, jer je to poslovnički, ako postignemo konsenzus da imamo sjednicu u roku kraćem od sedam dana. Zadužili

smo Zakonodavni da radi subotom i nedeljom i cijeli ponedjeljak, da pogleda sve zakone. Dogovorili smo se oko amandmana gdje smo mi na 12 amandmana samo podnijeli dva - tri iz ovoga razloga da ne ulazimo u dublje. Znači, sve smo ispoštovali kao opozicija, jednoglasno glasali za zakone. Samo da vam kažem, čuvajući integritet Skupštine mi čuvamo integritet Vlade, vjerujte mi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 10:28:36)

Hvala, gospodine Mugoša.

Prijavljeni za proceduru je gospodin Filip Adžić. Izvolite, gospodine Adžiću.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 10:28:45)

Uvažene građanke i građani, poštovane kolege poslanice i poslanici, uvaženi predstavnice Vlade Crne Gore,

Meni je drago što građani imaju priliku da svjedoče lakrdiji koju svakodnevno Vlada Crne Gore i rekao bih jedan dio parlamentarne većine prave pred licem javnosti. Potpuno je sada jasno zašto ne žele da dolaze i na kontrolna saslušanja, zašto izbjegavaju Skupštinu Crne Gore, jer svaki put kada se neki od njihovih ministara ili predstavnika pojavi u ovom domu potrebno je bačiti bijeli peškir što je juče napravljeno i povući onoga koji politički nokautiran izađe iz ove zgrade. Dakle, jasno je sad, dragi građani, da više nema nikakve dileme da ono što je predloženo IBAR zakonima i ono što radi ministar pravde apsolutno nema nikakve veze sa političkom odlukom da Crna Gora dobije IBAR i da je potpuno nebitno što se predlaže i da se pod plaštom IBAR-a želi predložiti nešto što mi smatramo kukavičjim jajem jer da zaista postoji opravdana obaveza da donesemo dobre zakone i da na pravi način ljudi koji su donosili te zakone brane ono što su predložili poslanicima ne bi se desilo da danas ima ovu rokadu koja je nečuvana u političkom životu mislim ne Crne Gore nego bilo gdje u Evropi.

Dakle, danas građani mogu da svjedoče da je funkcija ministra unižena, da je funkcija poslanika unižena, da su jedna i druga institucija i Vlada Crne Gore i Skupština Crne Gore bačene na koljena zbog nauma čovjeka koji, sad sam već siguran, apsolutno ne poznaje rad ni poslanika ni Vlade Crne Gore, niti zna što su njihova ovlašćenja, niti što su poslaničke mogućnosti. Podržavam kolege da napravimo jednu kratku pauzu da

vidimo da li u ovom sasatavu treba nastaviti današnju sjednicu s obzirom da gospodin Koprivica koji je danas došao da brani ove predloge zakona apsolutno nije učestvovao ili je samo dijelom učestvovao u njihovoj izradi i ne može na valjan način onako kako bi to neko ko je u potpunosti bio uključen obrazložiti poslanicima ili stati iza tih zakona. Vjerujem još više u to, s obzirom da je gospodin Koprivica u prethodnom sazivu Parlamenta bio član radnih grupa koje su radile na zakonskim rješenjima koje su potpuno drugačije od onih koje danas treba da branimo. Zbog toga mislim da treba da razmislimo kako da nastavimo dalje.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 10:31:37)

Hvala, gospodine Adžiću.

Ima li još neko proceduralno prijavljen? Ako nema da dam odgovor. Gospodin Dragović. Izvolite.

DARKO DRAGOVIĆ (07.06.24 10:31:43)

Vama se obraćam, mislim da ne bi trebalo zloupotrebljavati Skupštinu Crne Gore i na ovoliku političku pozornost dizati jednu odluku Vlade koja je, po meni, čisto tehničke prirode.

Vlada kao kolektivni organ ima pravo da predloži bilo kog svog člana kao predlagača propisa. Ovdje je stvar Vlade da li je to ministar pravde gospodin Milović ili neki drugi član Vlade, u konkretnom slučaju potpredsjednik Vlade kojemu je ova materija bliska gospodin Koprivica. Tako da molim da se apsolutno jedno tehničko pitanje ne treba niti politički zloupotrebljavati niti ga dovoditi na toj razdaljini da se dovede u pitanje funkcionalnost ove sjednice Skupštine, a u cilju hitnog usvajanja IBAR zakona. Takođe, istakao bih da nigdje, apsolutno nigdje nije definisana odredba kojom se Vladi ne daje mogućnost da mijenja predlagača, odnosno hipotetički da je gospodinu Miloviću pozlilo ili da iz nekih drugih razloga nije mogao da dođe normalno da Vlada ima to pravo i tu mogućnost da iz reda ministara, isključivo ministara kako piše Poslovnik, predloži predlagača. Prema tome, zaista ovdje jedino sa kim bih se mogao složiti to je sa gospodinom Mugošom da li je pravno-tehnički to zaista odrađeno kako treba ili ne, ali mislim da zaista nema potrebe da se diže tolika prašina oko jedne čisto tehničke stvari. Hvala.

Hvala.

Naravno da ćemo uvažiti zahtjev opozicije i održati kratki kolegijum i to je ono što ćemo sigurno uraditi, ali moram prvo da vam pročitam dopis koji mi je poslao predsjednik Vlade prije nego što se ovo desilo.

"Obavještavam vas da je prilikom zadnje zvanične posjete Briselu u vezi sa predlozima zakona koji se odnose na dobijanje IBAR-a naglašeno da svako amandmansko djelovanje na predmetne predloge zakona mora dobiti prethodnu saglasnost institucija Evropske unije. Stoga vas molim da ukoliko dođe do amandmanskog djelovanja o tome obavijestite Vladu kako bi blagovremeno preuzeli neophodne korake i o tome obavijestili institucije Evropske unije." Ovo je predsjednik Vlade obavijestio Parlament. Vlada je kolektivni organ, kao što je rekao gospodin Dragović, mi smo Parlament, u Parlamentu imamo različite stavove, različiti smo politički subjekti, imamo izborni legitimitet koji nam daju građani Crne Gore, a Vlada je iskaz volje parlamentarne većine i funkcionise kao kolektivni organ. Dakle, Vlada kao kolektivni organ može da donosi odluke kakve ona želi iz djelokruga svoje nadležnosti. Ne mislim uopšte da je ponižena Skupština Crne Gore sa tim što Vlada odluči da umjesto jednog predstavnika Vlade neki zakon zastupa drugi predstavnik Vlade, pogotovu što mi ovdje znamo da kolega Koprovića je naš dugogodišnji kolega koji se bavio ovom problematikom i čovjek koji dobro poznaje procedure pa siguran sam da ni on sam ne bi pristao da učestvuje u nekim procedurama koje su suprotne i našem Poslovniku i zakonima. Tako da razumijem politički interes opozicije, ovo se doživljava svakako kao jedno od pukotina koja postoji u parlamentarnoj većini i u Vladi i normalno je da opozicija to koristi i da opozicija to želi da predstavi u mnogo strašnijem svijetlu nego što to stvarno jeste. Ne vidim ni da je ministar pravde imao bilo kakvu vrstu protesta što danas neće biti ovdje, ne vidim da je Vlada pravila neki problem. Mi smo obaviješteni od strane Vlade da će predstavnik biti potpredsjednik Vlade, dakle, neko ko je hijerarhijski iznad ministra pravde. Nisu nam poslali državnog sekretara, nego smo dobili potpredsjednika Vlade koji se bavi tom problematikom. Pošto će biti ovdje još intervencija kada završimo kolegijum, sada zakazujem kolegijum pa ćemo nastaviti onda jer ćete se vi sigurno...

Izvinjavam se, pitao sam ima li još neko, gospodine Konatar. Poslije kolegijuma ćemo. Ako vama dam riječ onda moram da dam i drugima. Molim vas, evo prvi ćete poslije kolegijuma vi saopštiti. Mi smo čuli stav vaše grupacije, gospodine Konatar, molim vas poslije kolegijuma prvi ćete govoriti. Kažem vam, ako dozvolim sada minut biće minut na minut, a mi smo se dogovorili da ćemo danas to da završimo. Nisam ja bježao nikad ni

od čega, nego govorim da vi otvarate sada mogućnost da će drugi da se jave. Poslije vas javiće se, a znamo da će posle kolegijuma biti ovih svih intervencija.

Izvolite. Samo da se dogovorimo, imamo jedan izuzetak vezano za gospodina Konataru, nakon njegove procedure idemo na kolegijum, dajem pauzu, da se ne prijavljuje niko više.

MILOŠ KONATAR (07.06.24 10:37:23)

Predsjedniče, naravno, u najvećem dijelu sam saglasan sa onim što su kazale moje uvažene kolege, ali za mene nije ovo pitanje tehničke prirode. Potpuno mi je svejedno kako je išao dopis, ko je kome poslao dopis. Ne kažem, ali ovo je pitanje političke simbolike. Vi ste jedan od ljudi u Crnoj Gori koji je možda i najduže u politici, jeste li ikad imali ovu situaciju, da kao opozicioni poslanik i kao pozicioni poslanik, svega je bilo, da doživite ovo, da nekoliko dana traje rasprava, da ministar brani svoj predlog i da zbog toga što čovjek ne umije da odbrani dovoljno dobro te predloge koje predstavlja premijer odluči - ne sviđa mi se kako je branio, hoću da brani neko drugi? Mi kažemo pa dobro nije nikakav problem evo vi zamijenite šta god hoćete itd. Vi ste trebali da pošaljete, ne znam jeste li, ali nadam se da jeste, vi ste trebali da pošaljete poruku premijeru kad vam je poslao taj dopis, da kažete dragi moj kolega Spajiću ovo je sve predviđeno Poslovníkom, da amandman na zakon koji predlaže Vlada, da se o tome amandmanu obavijesti Vlada kao predlagač. To već postoji i da ga naučite da je taj dopis suvišan. Ja afirmativno govorim, bez obzira ko je glasao za vas i uz čiju podršku ste postali predsjednik Skupštine, vi ste predsjednik Skupštine i po Poslovníku vaša je obaveza da čuvate dignitet Skupštine Crne Gore. Od početka pozivam vas to da radite. Ovakvo ponašanje Vlade prema Skupštini nije način kako se uvažava Skupština Crne Gore. Kako ćemo mi da razgovaramo danas kad gospodin Koprivica, uvaženi kolega, on je ovaj konkretan zakon o kojem treba da se vodi rasprava podržavao da se usvoji predlog tada koji je potpuno suprotan od ovoga danas? Kako ćemo da razgovaramo kad nema gospodina Milovića tu zbog toga što je premijer poslije političkog poraza svog ministra odlučio da ga povuče? Mi na to da pristanemo bez riječi? Mislím da to nije dobro. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 10:40:19)

Mislim da niste pristali bez riječi i dajem sada pauzu da održimo kolegijum.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:12:29)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo sa današnjim radom.

Koristim priliku da vas obavijestim o hronologiji događaja povodom Odluke Vlade Crne Gore da odredi drugog predlagača za Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i Predlog zakona o sprečavanju korupcije.

Vlada Crne Gore je na telefonskoj sjednici održanoj 6. juna 2024. godine donijela sledeća dva zaključka:

1. Za predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću određen je mr Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju;

2. Za predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela prilikom Predloga zakona o sprečavanju korupcije određen je mr Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju.

Navedeni zaključci Vlade objavljeni su na veb-sajtu Vlade Crne Gore istog dana u 22.46 h. Takođe, prije nastavka današnje sjednice generalni sekretar Vlade Crne Gore obratio se dopisom generalnom sekretaru Skupštine Crne Gore, a nakon toga i predsjednik Vlade je zvaničnim dopisom obavijestio predsjednika Skupštine o navednim zaključcima. Podsjećam da sam na zahtjev šefova klubova opozicije tim povodom sazvao kolegijum predsjednika Skupštine i kao što možete da pretpostavite, poštovani građani, da nismo imali zajednički zaključak nakon tog kolegijuma nego ostali na dvije različite strane parlamentarna većina i opozicija i sada će imati priliku kroz proceduralne intervencije da pojasnimo naše stavove parlamentarne većine i stavove opozicije.

Ono što je važno i kao što vam je poznato, treba večeras da završimo ove zakone, to je dogovor sa našeg kolegijuma i ja bih zamolio da se svi oni poslanički klubovi parlamentarne većine koji nemaju potrebu za nekom dodatnom intervencijom uzdrže od proceduralnih intervencija. Imam najavljenju jednu intervenciju iz Poslaničkog kluba Pokreta Evropa sad, a kolege iz opozicije koje su se prijavile da će proceduralno da intervenišu, evo dajem im riječ.

Prvi se prijavio gospodin Zirojević. Izvolite, gospodine Zirojeviću.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 12:15:05)

Hvala, gospodine Mandiću.

Iz prostog razloga što sam ja juče obrazlagao ovaj amandman i što sam inicirao ovaj amandman u Poslaničkom klubu Socijaldemokrata, osjećam negdje obavezu da se obratim ovim povodom. Ovdje smo dobili i izvještaj oba odbora, Zakonodavnog odbora i Matičnog odbora koji su i jedan i drugi su prihvatili ovaj amandan. Nije ga prihvatio samo predlagač. Ako neko iz Vlade ne zna Ustav Crne Gore, u članu 85 kaže da se poslanik "opredjeljuje i glasa po sopstvenom uvjerenju". Ne onako kako mu kaže Milojko Spajić i ne onako kako naloži generalni sekretar ili bilo koji drugi član Vlade.

U ovom smislu, a objasniću o čemu se radi, uočili smo tehničku grešku da su u Zakonu o sudijama smanjeni kriterijumi sa 60 na 55 bodova potrebnih na pravosudnom ispitu kako bi neko bio kandidat za sudiju, a to isto nije urađeno u Zakonu o tužiocima. Kako bismo izbjegli diskriminatornu odredbu i kako bismo budžet Crne Gore sačuvali od potencijalne štete koja bi nastala u sudskim postupcima koji bi sigurno uslijedili, mi smo predložili ovu tehničku izmjenu, svi su se saglasili da je ona na mjestu, u konačnom i predlagač pokazao dobru volju i ovo uradio. Moram da naglasim da ovo nema apsolutno nikakve veze sa IBAR-om, da ovo nema apsolutno nikakve veze sa direktivom Evropske unije i da na ovaj način nikako ne možemo da poremetimo ono što je dobijanje IBAR-a. Na ovaj način samo i isključivo čuvamo budžet Crne Gore i sprečavamo jednu odredbu koja je diskriminatorna. To što se na ovaj način preko ministra Milovića danas ministarki Vujović šalje poruka da im ni slučajno ne padne na pamet da prihvati i uvaži neki amandman na medijske zakone koji su takvi kakvi su i koji su potpuno naopaki je druga stvar, ali mi nećemo učestvovati u pokušaju disciplinovanja ministara na ovaj način i svođenje ministara u Vladi na lutke i pione kojima će upravljati Milojko Spajić.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:17:34)

Izvolite, gospodine Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.06.24 12:20:36)

Zahvaljujem na pažnji.

Nadam se da ćete biti elementarno tolerantni da saopštimo naš politički stav, imajući u vidu da smo tražili sjednicu Kolegijuma povodom promjene vladine odluke o predstavniku predlagača na ovoj sjednici.

U Crno Gori su se tokom poslednja dva - tri dana dogodile stvari koje se nikad nijesu događale u istoriji crnogorskog parlamentarizma. Prvi put je predsjednik Vlade izdao obavezujući uputstvo za ministre u svojoj Vladi šaljući time poruku građanima Crne Gore da ne vjeruje svojim ministrima, da ne vjeruje ministrima koji ispred Vlade treba da prisustvuju sjednici Skupštine i sjednicama skupštinskih odbora, očigledno želeći unaprijed da im stavi do znanja da će za svaku odluku morati unaprijed da se konsultuju sa njim. To je jedno.

Drugo što se prvi put dogodilo to je da se predstavnik predlagača od strane Vlade mijenja u toku skupštinske rasprave. Procedure su kičma demokratije, podsjetio sam to maloprije, a na ovaj način se unižava Parlament, unižavaju se ljudi iz Ministarstva pravde koji su godinu dana u razgovorima sa Evropskom komisijom, Venecijanskom komisijom, Grekom i Savjetom Evrope pripremali ova zakonska rješenja da bi se u igru poslednjeg dana rasprave o ovim zakonima uveo potpredsjednik Vlade koji na njima nije radio, koji je imao potpuno suprotna stanovišta povodom Predloga zakona o sprečavanju korupcije na radnoj grupi i sad taj čovjek treba ovdje da brani pozicije Vlade što je dijametralno suprotno onome što je bilo njegovo polazno političko stanovište. Na to nećemo pristati. Ako ministri u Vladi pristaju na poniženja i da budu lutke na koncu kojima se upravlja na ovaj način, poslanici to neće i ja vas obavještavam da poslanici Demokratske partije socijalista neće učestvovati u raspravi koja treba da se dovrši povodom predloga zakona koji smo započeli juče, ni povodom Predloga zakona o izmjenama Zakona o sprečavanju korupcije, jer smatramo da ovlašćeni predlagač nije kompetentan i da ne može da odgovori na pitanja koja su postavljena i na pitanja koja će se postaviti, a naravno učestvovaćemo u raspravi kada na dnevnom redu budu zakoni koji se tiču medijskih sloboda i javnom servisu. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:20:43)

Hvala vam.

Ove zakone smo zajedno izglasali i zasluga je opozicije kao i parlamentarne većine. Kažem da smo zajednički izglasali sve ovo i u svakom obavještenju naglašavao sam tu konstruktivnost koju je pokazivala

opozicija, jer idemo ka istom cilju, parlamentarna većina i opozicija, naravno vaša odluka je vaša.

Gospodine Adžiću, izvolite.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 12:21:01)

Poštovane građanke i građani,

Još jedanput se potvrđuje ono što mi uporno potenciramo, a to je da apsolutno ne postoji funkcionalna Vlada Crne Gore, funkcionalna većina, ne postoji bilo kakvo saglasje unutar same Vlade. Ono što je nečuveno, to je da, ako smo kritikovali u prethodnom periodu, možda i neosnovano, da su u Skupštini Crne Gore postojali taster poslanici, vidimo sad jednu novu kategoriju, to su taster ministri ili ministri koji su na koncu i koji treba da bespogovorno slušaju sve ono što su zahtjevi, ne bih rekao premijera, već kruga ljudi oko premijera o kojima smo puno puta govorili i rekli o njihovim nečasnim namjerama i namjerama da nas vrati u period kada je mafija vladala Crnom Gorom. Bez obzira što su poslanici opozicije vrlo konstruktivno ukazali na nedoslednost u zakonskim rješenjima i ispravili tehničku grešku, mi vidimo da je neko spreman i da gazi Ustav i da gazi zakon zarad disciplinovanja ljudi u svom najbližem okruženju. Mi znamo da ministar Milović juče nije imao lak zadatak, nije lako odbraniti nešto što nije u favoru građana Crne Gore, već u favoru mafije i nešto što nije u interesu pravde i zadovoljenja pravde, već u interesu onih koji su sa druge strane zakona, ali sigurno ministar Milović nije svojevrijedno došao na to polazište i zbog toga mislim da nije korektno ne dati mu da poslije jučerašnjeg političkog poraza, kada je u potpunosti demaskirana njegova namjera da Crnu Goru Goru bači na koljena, da je opet vrati u ralje kriminalnih struktura, da mu se danas ne dozvoli prilika da makar u popravnom periodu objasni ili pokuša objasniti što je bila njegova krajnja namjera. Zbog toga mislim da je nekorektno upravo prema gospodinu Miloviću ne dati mu šansu da ispriča ono što jeste njegov nauk, jer juče smo čuli pohvale, čak i iz njegovog kluba, iz klubova opozicije da je on jedan od ministara koji je dao najbolje rezultate. Zamislite, dragi građani, kakva je Vlada Crna Gore, kakva je politika Vlade Crne Gore kada je čovjek koji je prvo išćeran iz Advokatske komore, iz sopstvene partije, pa onda mu zabranjeno da prisustvuje i koristi svoje ustavno pravo i prisustvuje sjednicama Sudskog savjeta, danas uskraćen da brani ono što su zakoni koje on predlaže.

Ja sam htio da pohvalim vaš demokratski iskorak i da kažem da je velika zasluga evropskog puta upravo ono što radi Parlament Crne Gore i

upravo neko vama želi uzeti zasluge i svim ovim poslanicima i zbog toga ne dozvoljavaju izmjene koje predlažu poslanici, ali vi, ne znam iz kojeg razloga, gospodine Mandiću, dozvoljavate da neko unižava Skupštinu Crne Gore, a imate najbolje rezultate trenutno. Od svih domova u Crnoj Gori najbolje radi Skupština.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:25:13)

Vi pravite najveće prekoračenje i hvala vam na ovoj proceduralnoj reakciji.

Gospođo Nedović, izvolite. Više nemamo prijavljenih za proceduru. Imamo gospodina Mugošu nakon vas i to je poslednji prijavljeni za proceduru. Gospodin Vuksanović.

JELENA NEDOVIĆ (07.06.24 12:25:18)

Hvala vam, predsjedniče.

Uvažavajući vaš demokratski kapacitet i širinu koju imate, ja moram da podsjetim da su se ove procedure pretvorile u diskusije i zaista ovo što slušamo od kluba su diskusije. Ovo isključivo radi javnosti, da se ne bi ovdje podvlačilo da je juče neko politički deklasiran i slično tome, samo da podsjetim da je gospodin Milović vrlo jasno i precizno objasnio gospodi, da sad ne imenujem da ne bih izazivala neke dodatne komentare, ko je ovdje kriminalac, ko se bavi kriminalom i da to što se podvlači da ovdje stoji nekakva mafija i ne znam šta, ja vas molim da više takve optužbe na račun Vlade i ovih poslanika ne iznosite. Ukoliko smatrate da je neko kriminalac i da je počinio neko krivično djelo, znate ko je nadležan organ, pa izvolite, podnesite krivičnu prijavu i da jednom za sva vremena završimo sa tim optužbama. Kako je moja koleginica rekla, ovdje sjede pošteni ljudi, u Vladi sjede pošteni ljudi i hajde da stavimo tačku na te stvari i naravno na diskusiju, jer ovo su procedure i da se poštuje Poslovnik Skupštine Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:26:33)

Hvala vam, gospođo Nedović.
Gospodin Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (07.06.24 12:26:38)

Poštovani predsjedniče,

Juče smo imali vrlo zanimljiv, koristan i dinamičan dan. Gospodin Milović je bio tu i bilo je onih koji su ukazali na njegov doprinos u čitavom tom procesu, bilo je onih koji su mu se suprotstavljali, ali vidimo danas i da jedni i drugi smatraju da on treba da bude ovdje i da brani zakone u čijoj je izradi najveći doprinos dao. Zbog toga apeliram, nemam ništa protiv ministra Koprivice, naprotiv, privatno ga cijenim, ali apeliram da ministar Milović bude sa nama, kao neko ko je relevantan za ovu materiju da danas nastupi i brani zakone koji su od velike važnosti za sve nas, i za opoziciju i za vlast. Molim vas da uvažite moj apel kako bismo imali danas kvalitetnu raspravu i kako bismo priveli ovo zasijedanje kraju na pravi način. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:27:35)

Hvala vam, gospodine Vuksanoviću.

Konstatujem da imamo još jednog prijavljenog za proceduru i završavamo procedure. Imamo i gospođu Pejović.

Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 12:27:48)

Samo se više nemojte pozivati na dogovore sa Kolegijuma, jer sve što smo dogovorili ste uspjeli dobrano da prekršite, pod jedan, tako da me nemojte prozivati dok pričam za dogovore, jer dogovora sa vama očigledno nema, jer to vi ne želite. Ne dobacujte mi, nego se fino javite i pričajte.

Pod dva, nije ništa smiješno, nego je tužan dan za crnogorsku demokratiju. Vrijeme nijesam potrošio, još je vremena pred svima nama, ja vam se obraćam proceduralno. Vi znate da ja vodim računa. Ovaj poslovnik, koji je inače izgubio smisao svaki, posebno u ovom sazivu, danas više ne postoji. Ono što smo zapisali u ovom poslovniku više ne važi. Pročitajte čl. 149 i 150, nakon 34 godine višestranačja prvi put se dešava da od sad na odborima niti jedan predstavnik Vlade ne može ništa da prihvati dok nema mišljenje Vlade. To se nikad nije dešavalo, od najobičnijih sitnica do bilo kojih sugestija ne smije da prihvati dok ne dobije

mišljenje Vlade. Znači, ministri više nisu ljudi sa integritetom, nego megafoni Vlade.

Samo da nešto kažem. Prvo mi je žao što su neki članovi Vlade dozvolili da se ovo dešava i što su prihvatili ovu ulogu, kratkoročni interesi čija će se cijena uskoro javnosti prikazati, ali s druge strane pohvaljujem sve one članove Vlade koji nisu pristali na ovo urušavanje demokratije, a ima ih.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:29:54)

Hvala vam, gospodine Mugoša.
Gospođo Pejović, izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (07.06.24 12:29:55)

Zahvaljujem.

Pekić u svom epohalnom djelu Zlatno runo govori o jednom događaju kada je mladi sultanov sin naredio da se njegov mrtvi otac našminka kako niko ne bi znao da je preminuo što bi ovom mladom pretendentu na presto dalo vremena da podavi ostale konkurente za presto.

Činjenica je da se ovdje događa nešto slično. Izgleda da je Vlada mrtva, a da pojedini koalicioni partneri koriste taj trenutak da zlatnim koncem podave ostale političke suparnike unutar iste koalicije. Čini mi se da možemo da se referišemo i na jedno drugo Pekićevo djelo, makar na naslov, tako da prisustvo uvaženog gospodina Koprivice danas ovdje je možda zabijanje glogovog koca u tu vladu, da se ne vampiri. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 12:30:04)

Prvi prijavljeni za današnju diskusiju je gospodin Vasilije Čarapić. Izvolite, gospodine Čarapiću.

Kolege iz opozicije, ja mogu da kažem još da vas pozivam da ostanete, ali vidim da ste vi donijeli čvrstu odluku. Nastavićemo oko medijskih zakona ovu raspravu.

Gospodine Čarapiću, izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (07.06.24 12:31:25)

Hvala, predsjedniče.

Drago mi je što smo nakon nekoliko sati od početka jutros 10 h konačno došli do toga da nastavimo sa radom Skupštine. Ja bih se sad vratio na dnevni red, s tim što imam potrebu da se osvrnem i na kontekst u kom se danas nalazimo.

Kao što sam prethodnih dana govorio tako ću reći i sada, Ministarstvo pravde je uradilo dobar posao kada su u pitanju svi ovi zakoni, ne bismo bili tu đe smo da oni nisu radili svakodnevno na ovim propisima i ničiji doprinos time se ne unižava zbog toga što je Vlada donijela odluku da promijeni predstavnika predlagača. Mislim da opozicija koristi svaki trenutak da pokaže neku stabilnost unutar Vlade, međutim to je zadatak opozicije. Na nama je da idemo dalje i da fokusiramo rad na ono što je suština.

Konkretno, Zakon o oduzimanje imovinske koristi stečen kriminalnom djelatnošću na neki način predstavlja unapređenje postojećeg rješenja u smislu da se povećava efikasnost u samom postupku oduzimanja imovinske koristi, poboljšavaju se određeni aspekti koji su se do sada pokazali nedostaci, prije svega ovim zakonom se proširuje opseg one imovine koja može biti oduzeta između ostalog i na digitalnu imovinu, što je jedan napredak i što je usklađivanje sa evropskom praksom. Određeni segmenti ovog zakona koji su bili kritikovani od strane nevladinih organizacija ili druge laičke javnosti ili stručne javnosti su ispravljani u postupku same izrade zakona i ovaj zakon je dobio veoma dobro pozitivno mišljenje Venecijanske komisije.

Određenim segmentima ovaj zakon, koji se prije svega odnosi na krivično-pravni apsekt oduzimanje imovinske koristi, stvara dodatni pritisak na Tužilaštvo da bude efikasnije i smatramo da je to normalno. Zašto? Zato što Tužilaštvo sada ide ka tome da može da efikasno vodi finansijske istrage i da ide ka tome da oduzima imovinsku korist što je dokazao i nedavni slučaj kada je jedan tužilac oduzeo deset miliona eura imovinske koristi u jednom predmetu i taj novac ubacio u budžet Crne Gore. Ovo postaje jedno jako oružje za državu Crnu Goru koja može omogućiti da mi imamo prihode u budžetu upravo iz ovih izvora i to je ona pravda o kojoj mi toliko dugo pričamo.

Molim vas, predsjedniče za kratku pauzu.

VASILIJE ČARAPIĆ (07.06.24 12:34:44)

Hvala vam, predsjedniče.

Imam potrebu samo da kažem da sam proveo više desetina sati radeći na ovom zakonu i sa Ministarstvom i sa mojim klubom tako da cijenim da u toku mog izlaganja mi treba malo više koncentracije da bih adekvatno iznio na čemu smo radili. Nastavljamo dalje.

Moram da istaknem i sljedeću stvar, Ministarstvo pravde je pokazalo veliku širinu kada je u pitanju bilo samo usvajanje ovog zakona, jer su na inicijalni tekst nacrtu zakona koji nam je dostavljen prije nego što je to dato Venecijanskoj komisiji, reagovali u skladu sa sugestijama našeg kluba i korigovali ovaj tekst na način da sad sigurno možemo da kažemo da svako ko je dobronamjeren ne može da kaže da ovaj zakon ima ikakve manjkavosti, odnosno da ove reforme imaju ikakve manjkavosti.

Bitno je naglasiti je da ovim zakonom se uređuje krivičnopravni model oduzimanja protivpravno stečene imovinske koristi. Zašto je to bitno? To je bitno u sljedećem kontekstu. Crna Gora apsolutno može da se svrsta u rang onih zemalja koje u bilo kom trenutku svog postojanja su imale tu situaciju da ih neko proglasi mafijaškom državom, odnosno mafija u Crnoj Gori je nerijetko bila jača od same države i mi smo kao takvi u istom sosu kao što su nekada bili Italija, Irska i sl. Italija i Irska su taj specifični kontekst riješili tako što su osim krivično-pravnog modela razvili građansko-pravne modele za oduzimanje imovinske koristi prije svega koji su vezani za poreski sistem i na taj način su još efikasnije išli ka oduzimanju imovine i mimo krivičnog postupka čime su stvarno doprinijeli tome da se stane mafiji na put i da se udari tamo đe najviše boli, a to je imovina.

Takođe, ja bih ovdje istakao jedan američki model za oduzimanje imovine koji je definisan i ... projektom koji je na veoma efikasan način dao mogućnost američkim istražnim organima da se obračunaju sa mafijama koje su harale tom zemljom i sa raznim kartelima. Svi ti veliki slučajevi gdje su najpoznatiji mafijaši iz Amerike bili uhapšeni, bili su uhapšeni upravo na osnovu kombinacije krivično-pravnog modela i građansko-pravnog modela. Mi nemamo građansko-pravni model koji je razvijen, ali diskusija se o tome vodi unazad par godina.

Vlada Crne Gore je iskazala spremnost da prihvati prije svega italijanski model za građansko-pravno oduzimanje imovinske koristi, a naravno koristiće se i iskustva svih drugih zemalja koje imaju takav model. Jer, to Crnoj Gori je to potrebno. Školski je pratiti krivični postupak i vezivati oduzimanje imovine za krivični postupak, ali u Crnoj Gori imamo tzv. pobjednike tranzicije koje ne smijemo da puštimo, već treba graditi građansko-pravni model koji će kroz visoke poreze omogućiti državi da dođe i do te imovine i da u tom segmentu uspostavi pravdu. Ovo je moguće reći na jedan jasan, ljudski način bez pretjeranog populizma i bez pretjerane vike, nego samo ići ka tome da se razvija još jedan segment

ovoga zakona. Ja se slažem sa onima koji kažu da krivično-pravni model nije dovoljan za Crnu Goru, za kontekst Crne Gore, on je možda dovoljan u nekoj zemlji gdje je vladavina prava na mnogo višem nivou. Međutim, za Crnu Goru neohodno je razviti građansko-pravni model. Komparativni primjeri su pokazali da se ti modeli razvijaju decenijama, a mi stvarno treba to da razvijemo što prije, jer postoji trenutno politička volja da se to desi. Mislim da smo u prethodnih par godina imali dosta diskusije oko ove tačke, ali prosto nismo imali možda ni razuma dovoljno da samo kažemo ne treba dirati krivično-pravni model koji je usaglašen sa evropskom praksom i sa našim Ustavom, već samo treba razviti paralelni model koji će omogućiti da one ciljeve koje želimo sprovedemo. Nadam se da ćemo mi kao država intenzivirati rad na razvoju građansko-pravnog modela, on je nama jako neophodan i nadam se da ćemo to uraditi u atmosferi, ponavljam, bez nekog populizma i marketinga, već da ćemo razvijati nešto što je efikasno usklađeno sa našim pravnim sistemom i što ćemo uraditi u saglasnosti sa onim partnerima koji su već to razvili.

Što se tiče samog zakona, mislim da treba istaći da ključne kritike koje se odnose na eliminisanje članova porodice i na kratke rokove za završetak finansijske istrage su korigovane, tako da članovi porodice su apsolutno uključeni ovim zakonom i od njih će se takođe uzeti imovina ukoliko se ide na određeno lice, a Ministarstvo je uvažilo sugestije da se taj rok za okončanje finansijske istrage proširi sa inicijalnih šest mjeseci na godinu dana od pravosnažnog okončanja krivičnog postupka što daje apsolutno svakom tužiocu dovoljno vremena da sprovede finansijsku istragu i da dođe do oduzimanja imovine.

Smatram da je ovo jako kvalitetan propis, kao što sam rekao njemu nedostaje samo građansko-pravni model da bismo imali u Crnoj Gori savršeni sistem, a nadam se da će i ovaj propis dati rezultate uz pojačano Tužilaštvo, mislim da već imamo dobre naznake u tom pravcu. Nedavno je jedan tužilac sam uzeo 10 miliona eura imovinske koristi, mi to moramo da pozdravimo i možemo samo da se nadamo da ćemo u narednom periodu imati još više takvih primjera. Aktivnosti Tužilaštva idu u tom pravcu, mislim da je ogromna imovina pod lupom i već u narednom periodu u cjelosti zadovoljiti ono što su i očekivanja naših građana i pokazati da kao Crna Gora znamo šta je vladavina prava, da je mi osjećamo, da je vidimo i da ćemo ... takvih procesa jako brzo postati evropski partner.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 12:41:24)

Zahvlajujem, kolega Čarapiću.

Sada molim koleginicu Radinku Ćinćur da uzme riječ. Izvinjavam se, kolegнице, u međuvremenu se javio predstavnik predlagača koji ima pravo na komentar.

Izvolite, ministre Koprivica.

MOMO KOPRIVICA (07.06.24 12:41:40)

Zahvaljujem se, potpredsjedniče Skupštine, i izvinjenje uvaženoj poslanici Ćinćur zato što sam imao potrebu da nešto prokomentarišem u vezi dosta sadržajnog izlaganja kolege Ćarapića.

Naime, kada je u pitanju oduzimanje nelegalno stečene imovine, uporedno pravo poznaje dva modela, što ste vi uspješno prezentovali, to su krivično-pravni i građansko-pravni model oduzimanje imovine. Razlika između ta dva modela je u teretu dokazivanja porijekla imovine i u tome što se građansko-pravni model vodi nakon određene faze nezavisno od krivičnog postupka i ne zavisi od ishoda krivičnog postupka. Dakle, to je postupak in rem ili postupak usmjeren prema imovini, a ne prema licu i građansko-pravni model je neuporedivo efikasniji model oduzimanja nelegalno stečene imovine i čuveni italijanski model o kome se puno govori jeste jedan od varijeteta upravo građansko-pravnog modela. U važećem zakonu Crne Gore je usvojen krivični model koji je pokazao ozbiljne nedostatke u pogledu dužine trajanja što je demotivisalo na kraju krajeva i lica koja vode te postupke, ali je bio ograničavajući i u pogledu dometa, u pogledu ukupnog dejstva i na kraju konačnih efekata.

Ova predložena izmjena Zakona koja jeste dio pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom i od značaja za dobijanje pozitivnog IBAR-a jeste unapređenje krivičnog modela, donosi niz poboljšanja. Dakle, svaka izmjena je korak naprijed u odnosu na postojeće zakonsko rješenje, od definisanja imovinske koristi do definisanja članova porodice i povezanih lica prema kojima se može usmjeriti postupak ispitivanja i oduzimanja nelegalno stečene imovine, ali je svakako i u pogledu uvođenja novog instituta finansijskog izviđaja jedan korak naprijed itd.

Međutim, ova predložena izmjena i na to želim da ukažem uvaženom kolegi Ćarapiću, nije krajnji cilj Vlade, dakle nama je cilj uvođenje građansko-pravnog modela. Podsjećanja radi, u Strategiji za borbu protiv korupcije koju je utvrdio Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije, a Vlada usvojila prije tri dana, definisan je kao cilj građansko-pravni model oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, dakle da idemo ka italijanskom modelu koji je jedan od varijeteta građansko-pravnog modela uz prilagođavanje specifičnostima

institucionalnog konteksta Crne Gore. To je strateška obaveza Vlade. Nakon što se ovaj zakon usvoji, koji donosi određene izmjene, jedno privremeno rješenje mogu tako da kažem, da dok traje izrada građansko-pravnog modela - za što treba vremena, treba i dosta ekspertize, stručnih analiza - ovaj postojeći zakonski model bude efikasniji u vođenju ovih postupaka. Konačno, vidimo i da se postupci danas uspješno vode, pa i da je postojeći zakon primjenjivan kako je trebalo, pa i da je dosljedno i neselektivno sproveden imao bi kudikamo više rezultate iako je ograničavajući.

Ono što želim da kažem jeste da ne želim da narušim proceduru koja je predviđena Poslovníkom, naravno kao potpredsjednik Vlade i ovlašćeni predstavnik predlagača danas nisam imao pravo na proceduralne reakcije koje su me dovele u jednu vrstu neravnopravnog položaju u odnosu na kolege koji su izlazili izvan okvira procedure, a diskutovali su o nečemu što je izvan same procedure plasirajući i određene tvrdnje u vezi mene.

Ja neću ovdje neću citirati i ne želim plasirati riječi jednog čuvenog junaka iz literature Kanjoša Macedonovića, da bolji i viši odoše boljima, a ja jedva i vas dopadoh misleći na one koji su osporavali moje prisustvo danas u Vladi, misleći na njih, ne na Skupštinu, ali neću njima to da uputim. Sjetio sam se druge misli koju je naš čuveni književnik Stefan Mitrov Ljubiša, baš kroz tog velikog junaka plasirao - da se iz ove škrinje diže, a ne meće, to bi blago brzo nestalo i brzo bi joj dno vidjeli. Govorio je o škrinji kao o nečemu gdje se sabira društveno bogatstvo, a upravo one kolege koje su danas govorile o tome za kakva se ko zakonska rješenja zalagao ili ih je protažirao treba da objasne nekoliko vrlo važnih stvari, a kojih se tiču upravo ovi zakoni - Zakon o sprečavanju korupcije i Zakon o oduzimanju nelegalno stečene imovine. Kad govore da se staraju o budžetu i o ovim štetama koje bi nastale, da li su se tako starali kada je favorit bivše vlasti gospođa Perović, a evo to pokazuju nalazi budžetske inspekcije, mimo svih zakonskih pravila sebi strpala u džep 13.447 eura po tri osnova: varijabilne zarade, prekovremeni rad i rad u dane državnih praznika. Samo joj sebi i mimo zakona, jer su tada bili ti branioci državnog budžeta. Nego, dakle, govore o nekoj potencijalnoj situaciji, iako pravno o njoj veze nemaju niti ikako ta situacija stoji. Ovo je primjer kako se ta škrinja dovodi do dna i kako i posljednji korifej bivšeg režima tu škrinju dovodio do dna pretvarajući je u instituciju za lično bogaćenje. To je jedna vrlo važna stvar.

Druga vrlo važna stvar, pošto su finansijeri tih partija bivše vlasti gospođa iz Bemaksa, gospođa iz Masterinžinjinga i sličnih kompanija koje se bave kriminalnim aktivnostima, da vidimo kako su oni oštetili državni budžet i jesu li korisnici njihovih usluga vodili računa o državnom budžetu 2022. godine. Uvažena gospodo, o ovome postoje podaci,

dokumenti, ali nažalost ne žele da učestvuju u toj raspravi. Pazite podatke i precizne dokumente, vidite na koliko stranica. O čemu se radi? Upravo ta favorizovana kompanija Bemaks čiji je jedan vlasnik sad u zatvoru zato što se bavio švercom cigareta, ta kompanija 1. jula, jedan njen formalni vlasnik Veselin Kovačević, prenosi vlasništvo na sina Ranka Ubovića Ivana Ubovića, za "Vjerovali ili ne", 750.000 eura. Sad pazite u čemu se sastoji stvar. To lice, taj Veselin Kovačević je 2007. godine osnovao kompaniju Bemaks sa početnim kapitalom od 12.000 eura. Onda je naknadno uplatio dodatni ulog 300.000 eura, a onda je prenio novčana sredstva od 437.000 eura, postoje dokumenti ovdje. Svaki podatak je provjeren i naći će se na sudu i tu će da se dokaže ko je pravio štetu u državnom budžetu. I šta se radi? Dakle, kad se sve to sabere 12.000, 300.000 i 437.000 dobijamo nominalnu vrijednost 749.000 eura, kapital, a ovaj je prodaje 750.000 eura. Znači tolika kompanija je prodana samo za 750.000 eura, a gdje se krije tajna - vidite malu razliku između nominalne vrijednosti i ove ostvarene vrijednosti, da bi platio mali porez. Sad pazite šta govore finansijski izvještaji te kompanije koji su tu. Kažu da ta kompanija ima stalnu imovinu od 120 miliona eura. Dakle, neko po finansijskim izvještajima zvaničnim ima imovinu od 120.000 eura, ima pri tom ukupan kapital procijenjen na 142 miliona eura i ima na računu čistu neraspoređenu dobit 141 milion eura. Dakle, stalna imovina 120 miliona, ukupan kapital procijenjen na 142 miliona, a na računu čistu neraspoređenu dobit od 141 milion i ko bi takvu kompaniju prodao za 750.000? Ko - niko racionalan. Radi se o mahinaciji da se izbjegne porez na kapitalnu dobit. Zato što su ostavljene rupe u zakonima od strane onih koji su danas ovdje bili i držali slovo o budžetu, o moralnosti, o etici, o bilo čemu, a kakva je rupa u zakonu bila. Kada recimo neki čovjek proda motorno vozilo, nepokretnost, pa spusti prodajnu cijenu, ovlašćeni poreski organi mogu da uđu da kontrolišu i da utvrde stvarnu cijenu, a jedino ta praznina postoji kad se prenose udjeli u privrednim društvima, zbog svih tih njihovih privilegovanih kompanija. Ali smo izmijenili poreski zakon 2022. godine u decembru i utvrdili mogućnost, a u poreskom pravu je moguća retroaktivnost, to dozvoljava Evropski sud za ljudska prava, to zna i gospodin Dragović, utvrđen je javni interes za retroaktivno dejstvo zakona, tako da će i tu poreski organi ući da utvrde stvarnu tržišnu vrijednost. Onda su oni, vjerovali ili ne, na ovakvu razliku, pošto je 749.000 eura bila ta stvarna vrijednost, a on je prodao 750, ispada mu porez na kapitalnu dobit 30 eura, a kad bi se utvrdila njegova stvarna vrijednost imovine iz finansijskih izvještaja platio bi porez na kapitalnu dobit od 12,8 miliona eura. E to je ta šteta za državni budžet, o tome oni treba da govore, ali njihova je taktika i ja to sve priznajem da je legitimno, ali nije legitimno

nešto drugo. Oni danas rone suze nad Milivojem Katnićem, staraju se o njegovim pravima, kakav mu je tretman u zatvoru, kakva su mu prava u postupku. Svaka čast, želim da mu se ispoštuju sva prava u postupku, da se humano tretira, da bude živ i zdrav da dočeka istinu i konsekvence za svoja postupanja, tu nema nikakve dileme i sve je ispoštovano, a gdje su bili da se brinu o njegovim ljudskim pravima kada je AMB na čelu sa DPS-ovim Peruničićem prisluškivao i ugradio nelegalno i protivpravno i tajno prislušne aparate u njegov kabinet dok je bio glavni specijalni tužilac? Gdje su tada bila ta njegova prava, jesu li se tada postarali za njegova prava? Dakle, tada nije bilo brige. Njima je interes da stanu na put pravnoj državi, njima je interes opstrukcija pravne države, to su ključni zadaci, zato imamo i poruke koje mirišu na pozivanje na otpor, to je krivično djelo i ako se to desi vjerujem da će postupati Tužilaštvo, ako se to desi, slobodnu riječ niko ne guši. Ali jedno je slobodna riječ, a drugo je poziv na otpor.

Želim da kažem da upravo građansko-pravni model koji je predviđen kao cilj sa strategijom za borbu protiv korupcije treba da dovede do toga da se utvrdi stvarno porijeklo imovine, a ovo je privremeno rješenje koje ima potencijal, efektivno je i može da posluži dok se ne usvoji taj novi zakon za koji treba vrijeme, analiza, da nam ne bi prolazio nijedan mjesec makar sa ovim nepoboljšanim i neefikasnim zakonom. Tako bismo i mogli da objasnimo kako to Katnić nad kojim rone suze i čujem ovđe kako mu se pretresa krtola, trešnja itd. od plate 205.000, bez odbitka troškova života, što smo čuli od glavnog specijalnog tužioca, zida kuću u Barjamovici od milion eura. Dakle, to su ozbiljna pitanja. Zato nam ovi zakoni i služe i utoliko više nam je potreban građansko-pravni model i oduzimanje imovine, o kojem je gospodin Čarapić govorio, a koji je definisan Strategijom za borbu protiv korupcije kao ključni cilj Vlade Crne Gore i na tome radi Ministarstvo pravde. Želim da pohvalim dosadašnji rad Ministarstva pravde.

Ono što želim da naglasim jeste da su i predstavnici mog kabineta učestvovali u izradi tih zakona. Naravno, oko nekih rešenja postoji veći ili manji stepen saglasnosti itd. Mi smo i na sjednici Vlade određene amandmane formulisali, ali su oni poslani bili Evropskoj komisiji. Dakle, ni mi kao članovi Vlade kada smo većinski svi prihvatili te amandmane nijesu automatski ugrađeni nego su išli u Brisel. Sami sebe smo tu ograničili. Ako smo sami sebe ograničili da ne ugrađujemo ono što je većinska volja bila na sjednici Vlade onda je logično da ne možemo iz političkih razloga da prihvatimo dok se ne konsultuje Evropska komisija i ono što dolazi od drugih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 12:55:58)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Vlade gospodine Koprivica. Imamo u međuvremenu prijavljenu proceduru. Poslanik Adžić. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 12:56:05)

Potpredsjedniče, kolega potpredsjednik Vlade je prekoračio 11 minuta. Nadam se da ćete i prema meni biti dovoljno tolerantni i dozvoliti mi da iznesem ono što negdje moram u ovom momentu, s obzirom na to da se tako ispostavilo, ostao sam jedini opozicioni poslanik u sali. Bio sam neko ko je zastupao ideju da bi mnogo bolje bilo da današnje predložene zakone brani ministar pravde koji je predlagač tih zakona, ne sporeći u tom dijelu pravno znanje, smatram da gospodin Koprivica ima i veće pravno znanje od gospodina Milovića i uopšte se to nije odnosilo na to već na negdje poštovanje institucija, poštovanje ministara i svih ljudi koji predstavljaju Vladu Crne Gore, ali i poštovanje nas poslanika i ovoga doma.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 12:57:09)

Izvinjavam se, poslaniče Adžiću, dozvoliću vam, naravno, samo da bismo razjasnili sledeće.

Vaš poslanički klub je konkretno za ovu tačku dnevnog reda imao na raspolaganju devet minuta, iskoristili ste 18 minuta. Takođe, još jedan momenat. Naglasio sam da je potpredsjednik Vlade, shodno članu 97, imao pravo na tri minuta. S obzirom na to da nije imao uvodnu riječ i s obzirom na to da član 96 zadnji stav, mislim da je stav 6, kaže sledeće - predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenje stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ.

Ovo sam tumačio upravo na taj način što je kolega Koprivica iskoristio upravo ovaj stav člana 96 da pojasni stavove. Molim vas, vrlo kratko, tri ili četiri minuta. Mislim da je to fer i da je to korektno. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 12:58:16)

Zahvaljujem.

Ne sporeći 90% onoga što je gospodin Koprivica iznio danas, slažem se sa 90% onoga što je iznio danas, ali gospodin Koprivica je danas najmanje govorio o zakonskom rješenju. Upravo me to ne čudi jer znam da se gospodin Koprivica kroz svoje kako opoziciono tako i sada djelovanje kroz Vladu Crne Gore zalagao za zakonsko rešenje koje je značajno efikasnije od ovog zakonskog rešenja. Samo kažem istine radi i građana radi, mislim da građani zaslužuju iz ovoga doma da čuju istinu. Mi danas nijesmo dobili efikasno rešenje koje bi moglo da efektira u svim ovim slučajevima koje je tako lijepo i precizno naveo gospodin Koprivica.

Samo ću vam reći da je ovo kozmetičko šminkanje zakona koji je predložila Demokratska partija socijalista 2015. godine. Ovaj zakon je pokazao velike manjkavosti. Mi smo za šest godina imali svega 12 presuda i rješenja o oduzimanju imovine. Zna li što je oduzeto tim rešenjima. Zlatni lančići, prsteni, manžetne, auto star 20 godina i neki beznačajni predmeti. Zbog toga kažem da ovo nije zakonsko rešenje. Ključna promjena koja je trebala da se unese u izmjene Zakona je da imamo odvojen krivični postupak i građanski parnični postupak. Znam da se gospodin Koprivica zalaže za taj postupak. Nemojmo onda da ono što je predlog gospodina Milovića ovdje plasiramo kao italijanski model jer je ovo sve bez italijanski model.

Čuli smo, pomenuću bez želje da izazovem repliku, od kolege Čarapića da on želi brze izmjene. Nemojte, ljudi, da donosimo zakone koji su za jednokratnu upotrebu. Ovim zakonskim rešenjem mafija može zadovoljno da trlja ruke. Zna li iz kojeg razloga. Zato što je potrebno ovim zakonskim rešenjem okončanje krivičnog postupka i presuda da bi moglo da se pokrene preispitivanje porijekla imovine. Samo da pitamo građane koliko traje nesrećni slučaj ubistva Slavoljuba Šćekića. Dvadeset godina. Evo vi potvrdite koliko odlaganja suđenja imamo gospođi Medenici. S tim i takvim ljudima, bez obzira na koji način i kako su sticali nelegalno imovinu, da je njihova imovina nesrazmjerna onome što su njihova primanja, mi ne možemo ništa kroz ovaj zakon. Danas mafija može zadovoljno da trlja ruke. Danas svi oni ljudi koji su decenijama otimali od građana mogu zadovoljno da trljaju ruke.

Znam da ovo nije namjera većine poslanika ni vlasti ni opozicije. Zbog toga govorim jeste da moramo ispunjavati neke obaveze. Evo, dali smo svoj doprinos da se usvoje zakonska rešenja, da ubrzamo evropski put Crne Gore, ali možemo li oko onih stvari oko kojih se svi slažemo da nijesu dali rezultate u prethodnom periodu da stanemo i razmislimo malo. Imamo gotova zakonska rešenja. Građanski pokret URA je ponudio novo zakonsko rešenje, efikasno zakonsko rešenje. Hajde da kažem da zbog

toga što je došlo od strane opozicionih poslanika nije usvojeno, ali mogli su da se iskoriste neki pozitivni elementi kao što je to upravo i učinjeno u ovom zakonu. Želim da pohvalim da je jedna od novina koja je uvedena u ove izmjene zakona finansijski izviđaj. To je nešto što je prepisano iz tog zakonskog rešenja, ali na ovaj način nijesu dati svi mehanizmi našim institucijama da se na adekvatan način bore protiv organizovanog kriminala i korupcije i da se na adekvatan način sankcionišu svi oni koji su nezakonito otimali od građana ili od države Crne Gore. Zbog toga, dajte da razmislimo. Evo gospodin Koprivica je bio u radnim grupama koja su nudila zakonska rešenja. Garantujem da su ta zakonska rešenja značajno bolja od ovoga.

Pokušavam da budem konstruktivan. Želim samo da ukažem na ono što su mogućnosti. Jer, predstavljamo građanima da donosimo zakonsko rešenje, efikasno zakonsko rešenje. Ko će onda da bude kriv, Uprava policije ili Specijalno državno tužilaštvo jer neće moći ovim zakonom da ispostave adekvatne rezultate. Rekao sam vam što su do sada uradili, pobrojao sam, lančice, manžetne i ono što je oduzeto.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 13:03:28)

Zahvaljujem, kolega Adžiću.

Sada na zahtjev Bošnjačke stranke dajem pauzu do 13:30h. Zahvaljujem.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 13:41:58)

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa današnjim radom.

Na dnevnom redu je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

U međuvremenu imamo prijavljeni komentar potpredsjednika Vlade gospodina Moma Koprivice na izlaganje poslanika Filipa Adžića.

Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (07.06.24 13:42:17)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Rekao bih da je poslanik Adžić u poslednjoj diskusiji, za razliku od ostatka opozicije, vratio raspravu u tokove koji treba da budu prisutni kada

je riječ o ovim zakonima i otvorio je sa jednog sadržinskog aspekta raspravu o konkretnim stvarima. Dakle, ja želim da samo nekoliko stvari iznesem kao napomenu.

Kada je prošle godine predložen taj Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću od strane 43. Vlade, ja sam rekao da je taj Predlog zakona iskorak, da je bolji od važećeg zakona. Nije ni taj Predlog zakona bio savršen i na kraju krajeva ne postoji savršen zakon. Nijedan zakon, ni od jednog pravника dosad u uporednom pravnom iskustvu nije označen kao savršen zakon. Druga stvar, ni najbolji zakoni neće dovesti do idealnih ishoda, nema tog zakona koji će proizvesti idealno stanje u društvu. Cilj zakona je, da se izrazim jezikom ekonomske analize, da što više smanji stopu lošeg ponašanja, utoliko je on produktivniji, djelotvorniji u jednom društvu.

Dosta se govorilo o mom učešću u toj radnoj grupi oko tog zakona. Samo formiranje te radne grupe na koju je i pristala tadašnja Vlada je pokazatelj i indikator da ni taj predlog zakona nije bio savršen, da je bio dobar odmah bismo ga usvojili. U radu te radne grupe formulisali smo bili 12 amandmana koje je ministar pravde tadašnji uvaženi kolega Kovač prihvatio što je isto potvrda da je u samom tom inicijalno predloženom zakonu bilo dosta prostora za poboljšanje iako je bio taj predlog zakona, što sam ja rekao tada i sada to kažem, bio iskorak u odnosu na važeći zakon. Radna grupa nije dovršila svoj posao zbog raspuštanja Skupštine. Bilo bi još određenih amandmana, poseban je prigovor bio civilnog sektora zašto zakon važi samo za buduće, a ne i za one postupke koji su u toku, zašto je vremenski limit samo 10 godina unazad, a znamo da su mnoge pohare se dešavale mnogo ranije itd. Ali bila je ta radna grupa konstruktivna, a jedan od ključnih izazova sa kojim se i danas i tada suočavamo jeste kvalitet institucija koje treba da sprovode te zakone. Mi smo tada imali, recimo, dobro definisane norme o ulozi i učešću Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa u postupku, ali predstavnici te institucije su govorili na radnoj grupi korektno učestvujući da institucija nije osposobljena da iznese taj zakon. Dakle, to je bio jedan od ključnih problema i rekao bih da ta rešenja koja su predviđena u tom zakonu svakako treba uzeti u obzir i mogu da budu jedan od elemenata za polazište u budućem radu. Opet naglašavam, krajnji cilj ove vlade nijesu ove izmjene zakona i zato smo i u Strategiji za borbu protiv korupcije postavili kao cilj građansko-pravni model i definisali rok u kojem će radna grupa da radi na građansko-pravnom modelu. Najvažniji izazov jeste dok ne dođemo do tog zakonskog modela i dok ne osposobimo postojeće ili definišemo nove institucije koje će učestvovati u njihovom sprovođenju - lično mislim imajući u vidu postojeći institucionalni sklop koji je naslijedila i

43. i 44. vlada prije bi govorio o novoj instituciji, dakle o jednom malo korjenitijem postupku, novoj instituciji koja će sprovesti taj zakon - sad se postavlja praktično pitanje dok ne dođemo do novog zakonskog modela, novog institucionalnog sklopa za primjenu tog modela da li je bolje da u tih pola godine imamo unapređenje postojećeg zakona ili da se onako, što se kaže, kliza u prazno sa postojećim zakonom. Tako, recimo, ovaj zakon donosi novine, kao što je i kolega Adžić rekao, finansijski izviđaj, a podaci i dokazi u toku njega se sad mogu koristiti u krivičnom postupku i to je jedno poboljšanje. Zakon donosi niz poboljšanja. To je bilo nužno, ali ne i dovoljno. Dovoljno će biti novi zakon kad usvojimo i vjerujem i tu želim da afirmišem i njihov pristup kada je u pitanju odnos prema nekim ciljevima, recimo ja sam javno govorio da pozdravljam učešće u pravosudnim imenovanjima i dostizanju kvalifikovanih većina i mislim da oko ovih važnih tema kakva su bila i pravosudna imenovanja i ovi sistemski zakoni treba da težimo konsenzusu. Naravno ne konseznusu sa Bemaksom, sa Master inžineringom itd, korifejima odbrane Katnića i slično, nego onih snaga u društvu koje žele određene kvalitativne promjene. Mislim da ta svijest u zajedničkom interesu nas može dovesti ne samo u predvorju gdje jesmo danas, evo čujemo pozitivne signale u vezi IBAR-a, nego i do članstva u Evropskoj uniji i zato nam je cilj da i ova korijenita, suštinska, sveobuhvatna reforma koja prestoni bude u svim segmentima usaglašena sa pravnom tekovinom EU. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 13:48:29)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Sada molim poslanicu Radinku Ćinćur da uzme riječ, a kolegu Duška Stijepovića da se pripremi.

Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (07.06.24 13:48:42)

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, dragi građani,

Iako poslanik Adžić me ne vidi kao opozicionu poslanicu ja ću ipak kritikovati ovaj zakon.

Mislim da se svi slažemo ovdje da ovaj zakon ne donosi ništa novo. Svjesni smo da nema zakona koji su zaokupili toliku pažnju javnosti kao Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću, u svim

prethodnim obećanjima svaka partija je obećavala oduzimanje imovine od kriminalaca i lopova i ono što su ukrali državi treba vratiti njenim građanima. Međutim, kako je koji Predlog zakona pristizao u skupštinsku proceduru tako je stručna javnost isticala zbog čega predložena rešenja nijesu dobra. Vjerovatno s pravom, jer vidimo da od oduzimanja nelegalne imovine i dalje nema ništa. Iz svega mogu jedino da zaključim da niko nije bio spreman da se uhvati ukoštac s nelegalno stečenom imovinom. Čitajući obrazloženja iz predloga ovog zakona vidimo da je u njemu uglavnom proširena lista krivičnih djela na krijumčarenje kulturnih dobara, krivična djela iz privredne djelatnosti i prevare u osiguranju, zloupotreba u vezi s javnim nabavkama, kripto valuta i slično.

Osnovana sumnja da je imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću postoji ako je imovina učinioaca u očiglednoj nesrazmjeri s njegovim zakonitim prihodima. Ovo djeluje ohrabrujuće. Međutim, kad vidimo na koga se sve odnosi ovaj zakon nemamo mnogo razloga za optimizam. Modifikovani su predlozi, kao onaj o oduzimanju imovine od nasljednika ako tužilac ima sumnju da je ta imovina stečena kriminalnom djelatnošću. Nacrt zakona koji se tiče finansijske istrage i roka za koji se mora završiti je takođe modifikovan, rok je povećan sa šest mjeseci na godinu dana što je dobro. Državni tužilac se obavezuje da u toku finansijske istrage pozove lice koje je predmet istrage da se izjasni o okolnostima, o podacima i dokazima vezano za imovinu, prihode, troškove života. Znači okrivljeni će biti upozoren da će njegova imovina biti zamrznuta i naravno oni mogu prodati tu imovinu, mogu je prepisati na neka druga lica i nema oduzimanja. Zato, bez obzira što ovaj zakon postoji već 10 - 15 godina, ne znam tačno, imamo zanemarljivi efekat ovog zakona, vrlo malo oduzete imovine koja bi se mogla upotrijebiti na smanjenje siromaštva naše djece. Ne zaboravimo da svako treće dijete u Crnoj Gori je u riziku od siromaštva, a nažalost imamo i djece o kojoj niko ne brine, ni roditelji, jer su možda bolesni i nijesu sposobni, a ni država.

Ovim zakonom mi pod lupom imamo samo imovinu lica protiv kojih se vodi krivični postupak, čija imovina se djelimično zamrzava i na kraju se vrati onima od kojih je oduzeta, a oni onda tuže državu za nezakonito upravljanje, neadekvatno upravljanje i naravno dobijaju veliku korist, jer nema političke volje da bude drugačije. Kod nas se ne postavlja pitanje imovine onih za koje vidimo da nijesu svoju imovinu mogli steći iz legalnih prihoda, naše tužilaštvo ne postavlja pitanje odkuda im ta imovina. Po italijanskom modelu kojeg svi pominjemo lice za čiju se imovinu sumnja da je nezakonito stečena bez obzira da li je pod lupom zbog nekog krivično djela mora da dokazuje da je njegova imovina stečena iz realnih izvora. To

su građanske, a ne krivične parnice, o tome evo i danas većina nas govori. Taj model je poznat i u skandinavskim zemljama i daje odlične rezultate.

Znam, kažete na ovom zakonu ćemo raditi, ali crnogorska javnost to čeka. Zadnjih deset godina ne vidimo spremnost da se od tih silnih miliona koji su vidljivi na svakom koraku, a nijesu zarađeni nego su se njihovi vlasnici negdje snašli, ne vidimo spremnost da se pomogne onim nesnađenima, onima koji čekaju pomoć društva, jer drugačije ne mogu preživjeti. Znači, mi i dalje fingiramo reforme, ne znamo da su one neophodne zbog nas samih više nego zbog onog štrika u Briselu. Glasaćemo za ove zakone kao i za one juče, ali to bi valjalo vladajućoj većini da bude obaveza više da završi poslove koje je odavno obećala građanima. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 13:55:13)

Zahvaljujem, kolegice Ćinćur.

Sada molim poslanika Duška Stjepovića da uzme riječ, a kolegu Miloša Pižuricu da se pripremi.

Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.06.24 13:55:21)

Hvala najljepše.

Potpredsjedniče Pejoviću, potpredsjedniče Vlade, uvaženi kolega Koprivica, poštovane kolegice i kolege,

Da se osvrnem u ovoj diskusiji na ono što sam mogao da čujem, a kasnije ću se osvrnuti na sami predlog ovog zakona. Što sam mogao da čujem u prethodnih par diskusija, ja razumijem i kolegicu iz opozicije, pošto je sama sebe tu svrstala, sve njih razumijem što kažu da ovaj zakon nije ono što smo mnogi od nas možda i priželjkivali, što su mnogi od nas govorili. Ovdje sad ne govorim o tim nekim željama, govorim o onome što je došlo na dnevni red. Predlog zakona ovakav kakav je sigurno je umnogome bolji u smislu kvaliteta, kvalitativnog iskoraka naprijed u odnosu na ono što je postojeće zakonsko rješenje koje ovim zakonom mijenjamo, odnosno izmjenama i dopunama predloženog teksta. Zašto je nama ovo bilo potrebno?

Počevši od toga, vjerujte mi, što su možda za rezultate ovog zakona bili zainteresovani neki od nas koji smo ušli u politiku između ostalog i zbog toga što smo u našem društvu osjećali jednu golemu nepravdu koja se vidi,

na žalost se i danas vidi, jer rezultati te nepravde i danas postoje, a naročito u nekim godinama i decenijama prije nas kad su ljudi sumnjive prošlosti bez bilo kakvih škola, ni fakulteta koje su završili, bez strašnih, nevjerovatnih, inventivnih sposobnosti, nit su Tesle, ni Putini, ni Anštajni, sticali ogromno bogatstvo. Ja ću reći na grbačama nas, naših familija koje su u većini bile radničke familije i zbog kojih se na kraju krajeva i onaj srednji stalež u društvu izgubio. Jesmo imali ljude koji nisu znali ništa, osim, da izvinite na malo težem izrazu, da mafijaju. E to su najbolje znali i što je najjače to im je ova država dopuštala. Zapravo da budemo sad svi korektni prema onome što su činjenice, nije im država dopuštala, nego su nosioci vlasti u ovoj državi počevši od zakonodavne, izvršne preko sudske, bili smao njihovi pioni. Da ih u hijerarhiji te kriminalne piramide ja ne svrstavam, ja se nadam da će vrijeme pred nama i određeni tužilački sudski procesi zato njima dati određeno mjesto koje zaslužuju, naročito se nadam presudama. O tome smo razgovarali i u danima iza nas, najprije o tužilaštvu pa o sudstvu. Što se tiče tužilaštva da još jednom ponovim, uzalud i najbolji tužioci, uzalud i najbolji optužni akti, predlozi optužnice ako imamo sudove koji i dan danas prihvataju da se, na primjer, predsjednici Vrhovnog suda bivšoj i bivšoj vrhovnoj državnoj tužiteljki odlaže prvo ročište u njenom procesu 16 puta. To, poštovane kolegice i kolege, poštovani građanke i građani koji nas pratite, nema veze sa pravdom. Zato je ovaj zakon u sklopu cijelog jednog zakonskog okvira rešenje koje bi moralo da znači vraćanje prava i pravde u ovom slučaju. Iako ja jesam završio pravo, vjerujte mi, pravo je jedan ishod iz onoga što je potreba traganja za pravdom, pravo je skup normi koji bi valjda trebalo da donese određenu pravdu ukoliko se poštuje.

Ovo zakonsko rješenje nije ono čemu smo se mi možda nadali ranije da će se desiti prije, ali ovo je, kao što je rekao kolega Čarapić i drugi kolega koji su učestvovali u raspravi, potpredsjednik Vlade, svojevrsno privremeno rješenje koje sigurno bolje da postoji, jer je mnogo unaprijeđeno postojeće, nego da ovo postojeće koje je mnogo gore postoji do tog nekog trajnog rešenja. To je ono što moraju građani da znaju, a i mi smo učili neke fakultete i škole, evo skromno smo i mi neki pravnici, pa znamo i mi da ovo nije građanski model, znamo ipak razliku između krivično-pravnog i građansko-pravnog. Neka mi ne zamjere kolege iz opozicije koji mnogi od njih i nemaju mnogo veze sa pravom, čini mi se da dolaze iz partija koje nemaju mnogo veze sa pravdom, što su pokazali u prethodnom periodu, pa ipak sebi su dozvolili da nam nešto danas instruišu, da nas uče kako bi trebalo. Znamo mi kako bi trebalo, ali upravo zbog toga što su nam oni pokazali kako ne bi trebalo, to je najbolje učenje i ja se nadam da nećemo učiti na sopstvenim nego na njihovim greškama.

Za sada neću previše o tome, iako sam pripremio neku dokumentaciju za slučaj da bude nekih napada u smislu da uopšte bude sporenje da li postoji organizovani kriminal u Crnoj Gori. Neka vam to ne bude smiješno kolega Dragoviću, imali smo izjavu bivše predsjednice Vrhovnog suda, ove kojoj se odlaže suđenje 16 puta, i bivše državne tužiteljke mislim baš u periodu kad je bila državna tužiteljka kako organizovani kriminal u Crnoj Gori ne postoji u vrijeme kad je cvjetao i evo tačno je, moralo se njime baviti jer je to po definiciji organizovani kriminal. Kriminal ne može biti organizovan ukoliko nije na organizovan način i to upravo ako su ljudi iz vlasti, iz pozicija moći, iz odlučivanja, ako nisu uključeni, a ne da su uključeni, nego vidimo da ih Tužilaštvo kvalifikuje da su bili na čelu organizovanih kriminalnih grupa. Stoga ovo rješenje, sada ću se samo u par rečenica ili riječi na njega osvrnuti, jeste unapređenje.

Ne znam da li je ko pomenuo pošto pretpostavljam da je bilo dosta u javnosti, ovaj prvi stav koji je promijenjen kaže - od učinioca krivičnog djela može se oduzeti imovinska korist za koju postoji osnovana sumnja da je stečena kriminalnom djelatnošću ako njena vrijednost iznosi najmanje 5.000 eura, što je novina, a učinilac ne učini vjerovatnim da je njeno porijeklo zakonito, tzv. prošireno oduzimanje, i ako je pravosnažno osuđen za krivično djelo propisano Krivičnim zakonikom Crne Gore i onda se navodi cijeli niz krivičnih djela koje je potrebno da neko bude okrivljen ili osumnjičen, čini mi se, pošto je na nivou osnovane sumnje i proširuje se taj opseg krivičnih djela. Isto tako ono što je jako bitno, član 2 ovog predloga zakona kojim se mijenja član 3 postojećeg zakona i koji se zapravo odnosi na to i definiše precizno, što ranije nije bio slučaj, kakva je to imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću i šta se smatra za imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću i šta podrazumijeva ta imovina, šta sve ulazi u nju pa imamo i neke stvari koje su novijeg datuma u smislu digitalnog trgovanja itd. Jako bitan momenat što se tiče ovog zakona jeste unapređenje koje se tiče izviđaja finansijskog. To je nešto što je novina. Dobro je što je to uvedeno i to je upravo jedna od novina koja govori da ovo jeste poboljšanje u odnosu na ono što je bio prethodni tekst.

Nadam se i vjerujem da ćemo doći do pravde u Crnoj Gori, da nećemo morati mnogo da gledamo vile i dvorce pojedinih koji tu imovinu nisu stekli na osnovu toga što su, je li, izmislili struju ili telefon, nego zbog toga što su se bavili kriminalom i to pred očima svih nas s tim što mi tada nismo imali u svojim rukama polugu moći niti bili bilo koja vlast da bismo mogli da ih zaustavimo u tome, ali smo se makar trudili da na ulici neki svoj bunt iskažemo. Neka ovo bude naš doprinos da zaista ostanemo vjerni onome što smo nekada i na ulici govorili i protiv čega smo se na ulici bunili, da nije u redu da neki krimos u izlasku u grad potroši za jednu čašu pića

više nego što je prosječna plata u Crnoj Gori ili penzija nekog našeg panzionera, očeva, majki i baba, dedova itd. Kada tu pravdu konačno i kroz ova rješenja uvedemo, a ovo jeste prelazno rješenje dok se ne donese građansko-pravni model ovakvog zakona, mislim da mi nećemo mnogo napraviti, ali ovo je upravo jedan od načina da mi tu pravdu povratimo.

Evo sad zbog čega sam kasnio, pa ste me prozivali. Bio sam na sastanku sa potpredsjednicom Popović sa jednim evropskim diplomatom koji nam je rekao da sve ono što radimo zaista je primjetno u Evropskoj uniji, primjetno je i u onome što jeste naše partnerstvo u okviru NATO saveza. Što se više primičemo Evropskoj uniji to će i njihova specijalizovana znanja određenih eksperata ili specijalizovanih agencija koje su nam potrebne biti nama dostupnija, pa ćemo moći možda u kraćem roku nego što je to bilo do sada da proizvedemo nova zakonska rešenja i da ih napišemo, pa tako možda i ovaj građansko-pravni model o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Imam osjećaj da dosta često, po onome što su ocjene tih naših prijatelja, partnera iz Evropske unije, na mnogo ljepši način oni o nama govore i oni nas vide nego mi sami o sebi. Zadovoljan sam što ću glasati ispred Kluba poslanika Demokrata, to će cijeli Klub poslanika Demokrata učiniti za ovaj zakon jer jeste kvalitativno naprijed u odnosu na ono što smo imali do sada. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 14:07:21)

Zahvaljujem, kolega Stjepoviću.

Na listi prijavljenih za diskusiju imamo još kolegu Miloša Pižuricu i kolegu Darka Dragovića.

Gospodine Pižurica, imate riječ.

MILOŠ PIŽURICA (07.06.24 14:07:40)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade gospodine Koprivica,

Ova dva dana imamo zaista lijepe vijesti iz Skupštine Crne Gore i jednoglasnu podršku njenom evropskom putu. Prije svega, iskoristio bih ovu priliku da čestitam svim poslanicima u Skupštini Crne Gore na radu koji pokazuju ova dva dana i na jedinstvenom stavu da Crnu Goru vode ka evropskim integracijama. Prije 20 minuta dobili smo još jednu sjajnu informaciju, a to je da je Evropska komisija dala pozitivan IBAR i preporučila održavanje međuvladine konferencije. Evropska komisija je u

procjeni ispunjavanja privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24 konstatovala da je Crna Gora sveukupno ispunila privremene standarde, dostigla dobar rezultat na nivou usklađenosti i napredovanja u primjeni pravnih tekovina Evropske unije. Ovo su zaista sjajne vijesti i želim prije svega da čestitam građanima Crne Gore na ovome dostignuću koje smo svi zajedno ostvarili.

Vraćiću se na neke diskusije koje su bile juče, a čuli smo da su prethodne vlade prije deset ili 12 godina počele evropske integracije. To je naravno istina i više ministara u Vladi koji trenutno obavljaju funkciju su istakli doprinos svih ljudi koji su se bavili evropskim integracijama do početka rada 44. Vlade.

Isto tako je nesporno da su te evropske integracije u jednom momentu potpuno stale i došle do jednih vrata koje nisu znali niti da otvore, niti da prebrode te prepreke, niti da ih otključaju. Šta je bila velika mana tih ljudi koji su vodili te procese? Čini mi se da nisu znali da vode unutarparlamentarnu diskusiju niti da nađu konsenzus koji smo svi mi ovih dana našli. Malo je tužna slika danas koju imamo, trenutno, ali nadam se da će se već na sledećoj tački dnevnog reda vratiti atmosfera i ono što smo imali juče i da ćemo svi zajedno jednodušno da podržimo zakone koji Crnu Goru vode direktno na prag Evropske unije. Takođe, apostrofiraću jednu činjenicu, a to je da našoj vladi i našoj parlamentarnoj većini često znaju da kažu kako popuštamo pod zahtjevima opozicije. To nije tačno. Mi naše kolege iz opozicije veoma cijenimo, poštujemo, jer cijenimo i poštujemo njihove glasače. Svaki put kada dođe dobra i kvalitetna inicijativa iz redova naših kolega iz opozicije ona će biti i saslušana i biće usvojena. Takvi postupci su i doprinijeli velikom ubrzanju puta Crne Gore u Evropsku uniju. Imali smo, podsjetiću, uspješno organizovanje popisa, jer da nije 44. Vlada stupila na dužnost imali bismo jedan bojkot popisa koji je već bio najavljen. Izglasali smo gotovo jednoglasno i imenovanja u pravosuđu. Juče smo izglasali IBAR zakone koji su već danas imali pozitivan odjek u Evropskoj komisiji. Tako da to ne vidim kao manu naše vlade i naše parlamentarne većine, vidim kao jednu veliku prednost i kao primjer kako svaka vlast treba da radi u budućnosti poštujući i opozicione predstavnike i opozicione glasače. Sve smo to uradili što drugi ili nisu umjeli ili nisu htjeli.

Kada pričamo o Predlogu izmjena Zakona o oduzimanju imovine koji je trenutno na dnevnom redu, složiću se sa prethodnim diskutantima da je ovo veoma važan zakon ne samo zbog našeg evropskog puta već i zbog svih građana Crne Gore. Kada pričamo o nelegalnoj imovini u Crnoj Gori mislim da smo mi zaista školski primjer kako se to radi u najgorim režimima na svijetu zato što u Crnoj Gori osim kriminalaca koji imaju enormnu imovinu imamo i bivše najviše predstavnike državnih institucija koji imaju

enormno bogatstvo i ne mogu ih nikad objasniti. Imamo zato dva bivša direktora Policije koji su procesuirani, imamo predsjednicu Vrhovnog suda koja je procesuirana, imamo predstavnika Privrednog suda, dva zamjenika direktora Policije i još veliki broj najviših državnih funkcionera. Šta je njima zajedničko osim toga što su kršili zakon. Zajednično im je ogromna imovina koju posjeduju, stil života koji nikako ne mogu da objasne sa svojim primanjima i mislim da je to jedna od glavnih zadataka nas da omogućimo da se njihova nelegalno stečena imovina preispita i na kraju ako se dokaže bude i oduzeta.

Želim da se osvrnem na Predlog zakona koji imamo ispred sebe, a koji je veoma važan zbog ispunjenja privremenih mjerila u Poglavlju 23. Istako bih da u skladu sa ubrzanom digitalizacijom i razvojem tehnologije imamo potrebu da se spektar imovine koja se može oduzeti proširi i na digitalnu imovinu što je veoma važno i zaista je pohvalna ova promjena koja prati trendove i u ovoj sveri. Takođe, novina je da državni tužilac ima mogućnost da pozove lice koje je predmet istrage da se izjasni o porijeklu imovine. Takođe, preciziran je i propisan rok u kojem državin tužilac okončava finansijsku istragu, a to maksimalno traje jednu godinu. Ovo ograničenje vremena je veoma bitno da ne bismo više mogli da gledamo razvlačenje istraga i vidjećemo koji tužilac ima zaista želju da radi svoj posao kako treba imaće direktno ograničenje vremena. Takođe, oduzimanje od učinioca do pravosnažnosti presude je do sada opcijano propisivalo da se imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću može oduzeti od učinioca do pravosnažnosti presude. Ovdje se ta stavka može mijenjati oduzeće se što ima sada imperativni karakter. Zato smatram da ove izmjene i dopune zakona moramo podržati, ponoviću, ne samo zbog našeg evropskog puta već i zbog svih građana Crne Gore. Zaključiću time da svi zajedno pokažemo ono što smo pokazali juče, jednu veliku želju da Crnu Goru uvedemo u zajednicu najrazvijenijih evropskih država, da zaboravimo podjele koje imamo i iz 1918. i 1941. i 1945. i 1948. godine i da najbliže gdje treba da gledamo 2045. godina i gdje naša država i naši ljudi trebaju da budu i kako će da žive u tom periodu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 14:16:17)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Sada molim poslanika Darka Dragovića da uzme riječ i time ćemo iscrpiti listu prijavljenih diskutanaata.

Izvolite.

DARKO DRAGOVIĆ (07.06.24 14:16:24)

Hvala, predsjedavajući.

Koristim priliku da vas pozdravim i da pozdravim uvaženog gosta potpredsjednika Vlade gospodina Koprivicu. Takođe, pozdravljam sve prisutne poslanike i poslnice kao i auditorijum koji nas sluša putem malih ekrana. Takođe, kao i kolega prethodni diskutant gospodin Miloš Pižurica i ja želim ovom prilikom da čestitam i Parlamentu i Vladi i cijeloj Crnoj Gori uspjeh u dobijanju IBAR-a jer zaista smo kvalitetno svi zajedno radili na ispunjavanju uslova za dobijanje IBAR-a i upravo u tom pravcu napravio bih jednu retrospektivu događaja u prethodnih par dana.

Sve ove rasprave koje su bile od utorka pa do danas do ovog momenta su zaista bile opsežne sveobuhvatne jasne i predloženi zakoni tzv. IBAR zakoni njih možemo, po mom mišljenju, podijeliti da kažemo u dvije grupe. Jedna grupa zakona jesu upravo ovi zakoni koji su do danas usvojeni. To je izmjena i dopuna Zakona o sudovima, izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, izmjena i dopuna Zakona o krivičnom postupku o Državnom tužilaštvu kao i Specijalnom državnom tužilaštvu. Zbog čega to kažem? Usvajanjem predloženih izmjena i dopuna citiranih zakona mi smo bukvalno dali vazduha pravosudnom sistemu. Tokom dosadašnjeg rada pravosudnih institucija konstatovali su se određeni propusti u radu, određene nejasnoće u primjeni zakonskih propisa pa čak i određene smetnje, odnosno da određena zakonska rešenja su predstavljali smetnju u efikasnosti rada Državnog tužilaštva i cjelokupnog pravosudnog sistema. Upravo iz tog razloga su predložena jedna dobra rješenja. Tu prevashodno mislim na izmjenju i dopunu Zakona o Specijalnom tužilaštvu. Zašto? Zato što je u okviru postojeće norme u okviru Zakona o Specijalnom tužilaštvu bio određen veliki broj krivičnih djela gdje smo u praksi vidjeli da su oni samo služili za statistiku. Osim što su služili za statistiku rada prethodnog Specijalnog državnog tužilaštva na čelu sa sada lišenim slobode gospodinom Katnićem predstavljali su i teg o vratu radu Specijalnom državnom tužilaštvu, a zašto, upravo zbog toga što je bio veliki broj krivičnih prijava i veliki broj istraga za krivična djela koja po svom značaju u društvu nisu trebali biti u opsegu rada Specijalnog državnog tužilaštva. Došli smo do praktičnih problema u radu SDT-a jer SDT u svom punom kapacitetu nije mogao da se posveti borbi protiv visoke korupcije što je u suštini i lajf motiv formiranje SDT-a zbog čega SDT i postoji kao posebni organ u tužilačkoj organizaciji kako bi sve svoje kapacitete u maksimumu posvetio borbi protiv visoke korupcije i organizovanog kriminala, a ne protiv određenih krivičnih djela koje je

narodski predstavljeno kao borba protiv visoke korupcije i kriminala, a u suštini je samo prethodnoj vlasti služio za statistički podatak. Takođe, evidentirani su i nedostaci u primjeni Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i Državnom tužilaštvu posebno u dijelu koji definiše način izbora sudija i državnih tužilaca jer smo svjedoci da se usljed smanjenja broja sudija i državnih tužilaca dovodi u pitanje pravo na pristup sudu i pravo na pristup pravdi u konačnom građana Crne Gore i izmjenama je data mogućnost Sudskom savjetu i Tužilačkom savjetu da u jedinstvenoj proceduri i na lakši način izaberu sudije i tužioce koji će stručno, kvalitetno i u skladu sa znanjem koje posjeduju da obavljaju poslove sudije odnosno državnog tužioca.

Konačno, došli smo do materijalnog propisa koji je veoma bitan za dalju našu borbu protiv organizovanog kriminala i koji u suštini predstavlja možda i jedini materijalnopravni propis koji usvajamo u ovom setu zakona, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Predlog zakona koji je pred nama je suštinski preduslov za nastavak jasne i snažne borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ovdje bih se složio i s uvažanim potpredsjednikom Vlade kao i s diskutantima koji su bili prije mene, da nije idealan propis, ali predstavlja unapređenje postojećeg modela. Takođe bih se složio s kolegom Duškom Stjepovićem da za analizu ovako bitnih predloga akata, predloga zakona koji imaju trajne posledice po društvene odnose u Crnoj Gori ipak je neophodno određeno znanje.

Ono što sam primijetio tokom debate kako u ovom visokom domu tako i debate koja je duži period je bila u društvu jeste da se ne pravi osnovna razlika i suštinska razlika između tzv. krivično-pravnog modela oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i građansko-pravnog modela koji niti je bio u proceduri niti je uopšte tema ove sjednice. Zašto to kažem? Klub poslanika Pokret Evropa sad je dao puni doprinos izradi ovog zakonskog akta upravo u cilju dalje borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, upoznat je apsolutno sa svim dosadašnjim predlozima i u saradnji s Venecijanskom komisijom, a posebno u saradnji s Ministarstvom pravde kao matičnim ministarstvom koji je predlagač u ime Vlade ovog predloga izmjena i dopuna Zakona dao puni doprinos u poboljšanju određenih predloženih rešenja, a sve u cilju unapređenja postojećeg zakonskog modela. Zbog čega to kažem?

Konkretno, kritika je bila da nije omogućeno oduzimanje imovinske koristi članovima porodice učinioca krivičnog djela. Prvo, to nije istina iz razloga što predloženim izmjenama se prvi put definiše pojam člana porodice, pa tako članom 4 predloženog akta se mijenja član 7 stav, posle tačke 6 se dodaje nova tačka koja jasno glasi da je član porodice, bračni i

vanbračni supružnik, srodnik po krvi u prvoj liniji do bilo kojeg stepena srodstva u pobočnoj liniji do četvrtog stepena ili srodnik po tazbini zaključno do drugog stepena. Takođe, imovinska korist stepena kriminalnom djelatnošću oduzeće se od člana porodice i učinioca iz prethodnog stava bez obzira da li živi u zajedničkom domaćinstvu s učiniocem. Na ovaj način predlagač je uspio, po mom mišljenju i predložio kvalitetno rešenje, odnosno uspio je da razdvoji člana porodice od bilo kojih trećih lica koji su stekli tu imovinsku korist, savjesnih ili nesavjesnih, i da na drugačiji način cijeni način sticanja te imovine koja je predmet oduzimanja, način sticanja od strane članova domaćinstva u odnosu na sva treća lica. To je pomak u ovom zakonskom rešenju.

Takođe, veliki pomak u ovom zakonskom rešenju jeste uvođenje instituta finansijskog izviđaja. Finansijski izviđaj predstavlja predistražni postupak gdje se usaglašavaju propisi s krovnim zakonom, Zakonom o krivičnom postupku, gdje se ovdje daje mogućnost državnom tužiocu, a i policiji da prije pokretanja istrage pribavi određene podatke i određene dokaze na osnovu kojih bi se mogao utvrditi osnov sumnje da je određena imovina pribavljena kriminalom djelatnošću i samim tim postojanje osnovane sumnje da je neko lice izvršilo krivično djelo iz člana 2 stav 1 osnovnog zakona zbog kojeg se i može oduzeti imovinska korist, daje se mogućnost da tužilac već unaprijed ima određene dokaze i određene činjenice kako bi puno operativnije i kako bi efikasnije ušao u postupak finansijske istrage.

Takođe, jedna od primjedbi tokom dosadašnjih rasprava je bila i to da navodno policija može da preduzima potrebne mjere i radnje za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom aktivnošću i da navodno to uvodi arbitrnost u cijeli ovaj postupak finansijske istrage. S tim se ne bih složio jer je u pitanju izviđajni postupak. Ovo je norma koja je bukvalno prepisana iz Zakona krivičnog postupka u odnosu na vođenje izviđaja u odnosu na krivična djela, a samim tim i kasnije pokretanje istrage u odnosu za krivična djela iz nadležnosti tužilaštva koje sprovodi istragu. Takođe bih istakao da je obaveza policije koja samoinicijativno preduzima potrebne mjere za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću radi utvrđivanja postojanja osnovane sumnje da je imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću da o tome obavijesti državnog tužioca. Zbog čega. Zato što je isključivo državni tužilac taj koji rukovodi finansijskom istragom i koji na osnovu podataka koji su pribavljeni u finansijskom izviđaju pokreće finansijsku istragu.

Takođe, po mom mišljenju, u javnosti je potpuno pogrešna percepcija da finansijska istraga traje pola godine. Državni tužilac je dužan da finansijsku istragu okonča godinu dana nakon pravosnažno okončanog

krivičnog postupka, što znači da finansijska istraga traje ne samo znatno duže od obične istrage u odnosu na krivično djelo koje je iniciralo finansijsku istragu i da traje duže u odnosu na krivični postupak koji je iniciran nakon završetka obične istrage i nakon pravosnažnog okončanja postupka. Prema tome, finansijska istraga kao dio postupka oduzimanja imovine stečene krivičnog djelatnošću traje znatno duže i od obične istrage i od samog krivičnog postupka. Smatram da godinu dana period od pravosnažnosti presude je sasvim dovoljan tužiocu koji ozbiljno želi da radi svoj posao, koji ozbiljno želi da se sukobi s organizovanim kriminalom i korupcijom, ima sasvim dovoljno vremena da prikupi sve relevantne dokaze da bi prešao u drugi dio postupka oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

Prema tome, ovaj predlog izmjena i dopuna Zakona koji je na dnevnom redu i te kako unapređuje postojeći model, istakao bih da je u pitanju samo krivični model, da budemo potpuno jasni. Znači, ovo se ne odnosi na italijanski model niti na sve ove navode koje smo čuli u prethodnom periodu o nesaglasju životnog stila i prihoda, o nesaglasju imovine i prihoda. Ovo se odnosi samo na učinioce krivičnih djela. Molim vas, nemojte da dovodimo u zabludu javnost da našim diskusijama i osvrtima kritičkim ili nekritičkim prema predloženom zakonu miješamo nešto što je neophodno Crnoj Gori i predloženi model izmjena i dopuna Zakona koji se odnosi samo na oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnom djelatnošću za koju se dokaže da je učinilac izvršio krivično djelo iz člana 2 predmetnog zakona koji daje mogućnost tužiocu da vodi finansijsku istragu i da na osnovu prikupljenih dokaza preda zahtjev za trajno oduzimanje imovine stečene krivičnom djelatnošću.

Potreban nam je građanski model. Bez građanskog modela nema ozbiljne i sveobuhvatne borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Međutim, nadam se da Vlada uveliko radi na izradi građanskog modela koji još uvijek nije prepoznat u crnogorskom sistemu, koji ne može i ne smije biti ad hoc propis i koji ne treba da koristi za PR bilo kome, a ponajmanje crnogorskoj opoziciji za koju vidimo da, na žalost, danas kada imamo istorijski dan za Crnu Goru i dobijanje IBAR-a uopšte nije ni prisutna u skupštinskim klupama. Ne mislim da je razlog taj što su oni naveli prilikom napuštanja parlamenta već je razlog to što ove izmjene i dopune Zakona, odnosno primjena svih ovih propisa koje ćemo da izglasamo, a predstavljaju tzv. IBAR zakoni, najviše tangiraju njihove nalogodavce. Hvala.

Zahvaljujem, uvaženi kolega Dragoviću.

Iscrpili smo sve diskusije.

Sada pitam predstavnika Vlade da li želi da uzme završnu riječ? Želi.
Potpredsjednik Vlade Momo Koprivica. Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (07.06.24 14:31:58)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Rekao bih u ovom završnom obraćanju nekoliko stvari koje su veoma važne i koje su poslanici kako parlamentarne većine tako i dijela opozicije prepoznali kao ključne i veoma važne. Zato, želim na kraju izlaganja i na kraju rasprave oko ovog predloga zakona da izrazim najiskreniju zahvalnost članovima radne grupe Ministarstva pravde koji su uložili značajan napor i Ministarstvu pravde u cjelini. Takođe, želim da zahvalim onim poslanicima koji su izvan parlamentarne većine, a podržavaju donošenje izmjena i dopuna ovih zakona prepoznajući svijest o zajedničkom interesu, a to je dobijanje IBAR-a i jedan značajan napredak u procesu evropskih integracija.

Počeo bih od kraja izlaganja (prekid)... lično zadovoljstvo da čujem niz veoma ozbiljnih, suvislih diskusija koje su posebno iznijeli dvojica odličnih pravnika, to su kolega Stijepović i kolega Dragović. Građansko-pravni model je superioran model i to je cilj Vlade Crne Gore, njen krajnji cilj. To je zapisano i u strategiji za borbu protiv korupcije, što je i usvojeno na sjednici Vlade, čime je Vlada preuzela obavezu i definisala je niz koraka i postupaka i aktivnosti kako da dođe do tog zakonskog modela koji će biti najefikasniji i najefektniji.

Rekao bih da moramo imati u vidu i činjenicu da treba dosta vremena da međunarodni partneri i evropske institucije steknu neophodan stepen povjerenja u crnogorske institucije. Zato smo pred strožim testovima i pred strožim kriterijumima. Zašto? Upravo zbog ovoga što ste i govorili, uvažene kolege. Ako u jednoj zemlji budu uhapšeni bivša predsjednica Vrhovnog suda, predsjednik Privrednog suda, bivši glavni specijalni tužilac, nekoliko specijalnih tužilaca, dva direktora Policije iz vremena do 30. avgusta kada smo imali, ne prema našim ocjenama i nečijem subjektivnom osjećaju nego prema nalazima Freedom House, hibridni režim u Crnoj Gori, kada sve to i još mnogo toga sličnog imamo u vidu onda je jasno da nam treba i vrijeme ozbiljnog rada, konsolidacije institucija, njihovog suštinskog i sveobuhvatnog preobražaja kako bismo uvjerali i međunarodne institucije i međunarodne partnere da je Crna Gora dovoljno zrela, dovoljno

institucionalno stabilna, da se tu ne može desiti neki novi Katnić koji će da zloupotrijebi institucije i sl. Zamislite ako imate jedan efektan model, a imate instituciju poput Katnićevog specijalnog državnog tužilaštva koja bi taj model primjenjivala, on bi se sigurno izrodio u zloupotrebe, a ne u efektu i pravednu primjenu propisa, i to je činjenica. Zato je potrebno da i nakon nekoliko mandata Novovića imamo još opet nekog Novovića i da uvjerimo institucije i međunarodne zajednice da su se u Crnoj Gori suštinski stvari promijenile, da više nema institucionalnih aktera sklonih zloupotrebama.

U pravu je kolega Stjepović kada kaže da su se mnogi koji nisu ni Tesle ni Pupini enormno obogatili, a ako se ima u vidu i ona čuvena misao i sentenca jednog od naj eminentnijih zastupnika prirodno pravne teorije i filozofije Gustava Radbruha da je pravo volja za pravdom onda ima smisla ono što je kolega rekao da, ako težimo da pravim putem regulišemo društvo, zapravo tragamo za pravdom. Ovo je jedan put traganja za pravdom. Mislim i da su izmjene zakona same po sebi jedna vrsta dobrog odgovora u odnosu na mafiju i kriminal koji se adaptiraju u odnosu na postojeće zakone. Nikad zakonopisci ne mogu biti toliko vidoviti i toliko anticipirati stvari koje mafija, pogotovo ova u Crnoj Gori koja je etablirana za vrijeme DPS-a od Bemaksa do Master inženjeringa i sl. može da bude maštovita u zaobilazanju zakona i pravnih propisa. Zato i ove izmjene zakona same po sebi destabilizuju te kartele i te strukture i donose jasne prednosti.

Dakle, suština je da do izrade novog zakona s građansko-pravnim modelom i osposobljavanje institucija da ga primijene, što je vrlo važno jer Italija ima Finansijsku policiju koja se decenijama razvijala, konsolidovala, a mi treba da napravimo od institucija koje su do juče vodili Katnić, Čađenović i ostali sposobnu instituciju. Treba vrijeme za to. Mi godinama nijesmo uspostavili finansijsku policiju. Dakle, to vam govorio o ozbiljnim naslijeđenim institucionalnim problemima. Dakle, da za to vrijeme nemamo prazan hod, da za to vrijeme imamo makar i privremena rešenja koja su poboljšanje, od finansijskog izviđaja do proširenja obuhvata istraga na članove porodice koji su precizno definisani do toga da je svako krivično djelo koje je učinjeno s umišljajem za koje se može izreći kazna zatvora od tri ili više godina sada predmet obuhvata ovog zakona. To je velika novina i to je velika promjena.

Dakle, rad na reformi ovog zakonodavstva predstoji i to je jedan od najvažnijih strateških ciljeva Vlade Crne Gore. Mislim da će u doglednom vremenu taj postupak biti doveden do kraja. Ono što je vrlo važno još jednom da kažem oko ovih sistemskih zakona koji treba korjenito da promijene praksu institucije, izbore se sa višedecenijskim problemima,

potreban je viši stepen diskusije i rasprave, analiza, jedan stepen i nacionalnog konsenzusa kako bismo svi dali od sebe onoliko koliko možemo i ono što je do nas da dođemo do najboljih mogućih zakonskih rešenja i tu niko nema pravo na sujetu. Neka se saberu i neka se ukomponuju sva ona dobra rešenja i da vodimo računa da se to sve uskladi i s pravnom tekovinom Evropske unije jer se nalazimo u osjetljivoj fazi pregovora. Čak i da je ovaj postojeći zakon primjenjivan od strane poštenih i korektnih tužilaca u svoje vrijeme i on bi dao rezultate. Dana 6. decembra 2023. su upravo ti poštteni tužioci podižući optužnice u ranijem periodu doveli toga dana do pravosnažne presude Višeg suda kojom je oduzeta imovina koja je 2007. godine vrijedila osam miliona eura. Vile u Perastu, Risnu, Podgorici itd.

Znači, nije samo zakonska norma dovoljna nego i onaj ko će tu normu da sprovodi da ne bi ostala mrtvo slovo na papiru. Dakle, potrebno nam je osposobljavanje institucija, a nakon 30. avgusta smo naslijedili zarobljene institucije koje najbolje oslikava izjava bivše predsjednice Vrhovnog suda Vesne Medenice koja kaže - svjedok sam brojnih prljavih biografija. Dakle, ona nekom prijete, upozorava i tome sl.

Dakle, donošenje kvalitetnih zakona sa što većim stepenom saglasja u društvu. Kako je govorio jedan čuveni nobelovac Džejms Bjukenon koji kaže - najvažniji kriterijum za ocjenu dobrog zakona je stepen njegove prihvatljivosti u društvu. Oko tih stvari treba da pokažemo svijest o zajedničkom interesu i da postizemo što veći stepen saglasja, bez sujeta, kroz što više diskusija, kroz što više razgovora i kroz što inkluzivnije radne grupe i tu parlament ima veliku ulogu. Rekao bih na kraju da iz Brisela stižu vrlo pozitivne vijesti za te pozitivne rezultate zaslužne su sve tri grane vlasti i zakonodavna koja je obavila pravosudna imenovanja, koja prati jednu reformsku agendu i izvršna vlast koja je predano radila na reformi zakonodavstva, donošenju novih strategija ali i svakako pravosuđe koje je, prije svega, zahvaljujući radu glavnog specijalnog tužioca i Specijalnog tužilaštva konačno uspostavilo jedan bilans prihvatljivih i očekivanih pozitivnih rezultata u gonjenju počinilaca krivičnih djela. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 14:41:46)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Vlade.

Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda koja se odnosi na **Predlog zakona o sprečavanju korupcije.**

Ovlašćeni predstavnik Vlade je Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju. Izvjestioci odbora su Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Vasilije Čarapić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (07.06.24 14:42:27)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Pred Skupštinom je i Zakon o sprečavanju korupcije, jedan veoma važan sistemski zakon, ali ne i jedini zakon iz oblasti antikorupcijskog zakonodavstva.

Zakon o sprečavanju korupcije postavlja neka osnovna ograničenja u vršenju javnih funkcija, osnovna pravila u vezi upravljanja sukobom interesa, poklonima, u vezi sa zviždačima i sl. Međutim, postoje mnogo važniji čak i antikorupcijski zakoni i na njima treba predano i odgovorno raditi. Jedan od najvažnijih antikorupcijskih zakona rekao bih da je Zakon o javnim nabavkama, Zakon o koncesijama i osnovna ideja vodilja tih zakona nije zapravo unapređenje budžeta, racionalnijeg trošenja budžetskih sredstava nego sprečavanje korupcije. Zakon o sprečavanju korupcije je dio obaveza iz pregovaračkog procesa s Evropskom unijom, od značaja je, takođe, za dobijanje IBAR-a, što je više puta naglašeno. Rekao bih da je, što se tiče ovog zakona, Ministarstvo pravde obrazovalo radnu grupu koja je produktivno radila, usvojen je Predlog zakona na sjednici Vlade, prosljeđen je Skupštini po hitnom postupku upravo iz razloga neophodnosti što bržeg dobijanja Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila, a u toku same ove rasprave stižu i pozitivne vijesti.

Rekao bih da je reforma antikorupcijskog zakonodavstva značajna za stvaranje pretpostavki za unapređenje normativnog okvira, a taj normativni okvir harmonizovan s pravnom tekovinom Evropske unije donijeće i viši standard, bolji kvalitet života i pravnu sigurnost. Mi reformom ovog zakonodavstva moramo da pokažemo kapacitet da harmonizujemo naše domaće zakonodavstvo s pravnom tekovinom Evropske unije i s preporukama relevantnih međunarodnih institucija kakva je GRECO. Cilj nam je da što prije dođemo do Evropske unije, da ispunimo zahtjeve i da osposobimo domaći sistem za ono što su izazovi i evropskog tržišta i evropskog pravnog i političkog prostora. Evropsko tržište je tržište od 500 miliona stanovnika, a svi se dobro i s čežnjom sjećamo i Jugoslavije i mi

koji smo malo mlađi, ali smo rođeni u njoj, upravo zato što je to bila jedna velika zemlja, velika integracija s 22, 23 miliona eura, s brojnim benefitima za našu zemlju.

Vlada i Ministarstvo pravde su, predlažući ovaj zakon i radeći na njemu, svakako pokazali reformsko opredjeljenje i kapacitet da harmonizuju zakonodavstvo s pravnom tekovinom EU, s preporukama GRECO-a, s preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori. Naravno, ni ovaj zakon nije idealan, nije savršen i tek predstoje jedan ozbiljan rad i na njegovoj dodatnoj reformi, ali su postojale neke urgentne potrebe koje su nalagale nužnost i ovog brzog rešenja.

Rekao bih da su najvažnije izmjene zakona proširenje kruga javnih funkcionera. Sada su tu uključeni i notari, javni izvršitelji, stečajni upravnici, imajući u vidu da raspolažu s određenim povjerenim javnim dužnostima, javnim ovlašćenjima, a postojale su i određene sumnje u njihovu zloupotrebu, ne govorim o ovim profesijama u cjelini jer su mnogi tamo članovi veoma časno obavljali te dužnosti. Takođe je precizirano i ugrožavanje javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije čime se otklanjaju neki nedostaci u primjeni tih zakona. Pojmovno određenje zviždača i postupak zaštite zviždača je razrađen, unaprijeđen, takođe u skladu s preporukama Savjeta Evrope, takođe izjava o postojanju sukoba interesa, ali je i preciznije definisana obaveza podnošenja izvještaja o prihodima i imovini. Sada taj izvještaj sadrži i lične podatke povezanih lica s javnim funkcionerom, što omogućava lakšu i djelotvorniju, uslovno rečeno, istragu, odnosno ispitivanje okolnosti u vezi sticanja imovine i javnih funkcionera.

Takođe je preciznije definisan postupak u kojem se odlučuje da li je javni funkcioner povrijedio odredbe zakona, što će izbjeći brojne izgovore i alibije koje smo imali priliku da gledamo u prethodnom periodu. Takođe, definisan je i novi kanal prijavljivanja nepravilnosti od strane zviždača u obliku javnog prijavljivanja. Takođe je propisana obaveza donošenja plana integriteta, dakle da svake druge godine donose novi plan integriteta i tako postavljaju jasan okvir za eliminisanje onih rizika od korupcije. Redefinisan je i način izbora članova Savjeta ASK-a i direktora Agencije za sprečavanje korupcije. Propisane su i provjere integriteta za članove Savjeta ASK-a. Propisane su određene norme koje govore i o radno pravnom statusu zaposlenih u Agenciji i finansijskom statusu Agencije, što je bila sedma preporuka GRECO-a, vrlo jasna i te norme su definisane kroz komunikaciju s ekspertima Savjeta Evrope kako bi se poboljšao status Agencije za sprečavanje korupcije, a te preporuke su sadržane i u izvještaju o Crnoj Gori.

Međutim, da bi i ove izmjene Zakona imale smisla potreban je personalni supstrat u datoj instituciji. Najbolje norme da definišemo ukoliko je na čelu Agencije prethodna, sada mogu dokažem, ili još formalno direktorica te norme neće biti sprovedene u praksi. Potreban nam je oporavak te institucije. Zato Skupština Crne Gore ima veoma važnu ulogu, a to je da izabere kvalitetan Savjet Agencije za sprečavanje korupcije, ljude koji su s integritetom i koji će nepristrasno i objektivno obavljati svoj posao, da Skupština izabere ljude kao što su izabrani vrhovni državni tužilac, Skupština ima kapacitet za to u odnosu na koje nema niko, prigovori koji su ovdje izglasani s značajnim većinama koje je glasao i dio opozicije što pozdravljam i što je veliki doprinos. Ako Savjet ASK-a izaberemo na osnovama integriteta, profesionalizma, nepristrasnosti i ako ga Skupština izabere i dođe do izbora novog rukovodstva, onda će ta institucija da se oporavi i da ozdravi.

Dakle, imali smo priliku da vidimo kroz djelovanje sindikalne organizacije ASK-a određene činjenice u postupanju ASK-a gdje se jedna korektna i dobra norma potpuno izvrgava ruglu. Recimo, propisano je jasno da javni funkcioner 30 dana od prestanka funkcije podnosi izvještaj o imovini i prihodima. To je dobra norma, niko nema prigovor na nju i svi ovdje koji smo prisutni to smo činili, kada smo obavljali neku ranije funkciju ili u skupštinskom sazivu ili negdje drugo itd. Gledajte sada ovaj podatak. Da budem pošten, nijesam ja došao istraživanjem do njega nego ga je objavila sindikalna organizacija ASK-a, ali bi bilo dobro da građani to vide pošto njihov prvobitni oblik nije dopro do svih građana.

da pokažem kako se dobra norma od strane nesavjesnog rukovodstva ASK-a obesmisli. Dakle, Milo Đukanović bivši predsjednik Crne Gore se 25.05.2023. godine obratio Agenciji za sprečavanje korupcije i pitao ih da li treba da podnese imovinski izvještaj nakon prestanka funkcije, znamo dobro da mu je prošle godine 21.maja prestala funkcija tako što je novoizabrani predsjednik države Milatović položio zakletvu u Skupštini Crne Gore. Dakle, on pita njih da li treba da ispuni zakonsku obavezu, naravno pozivajući se na to da je on član Senata Prijestonice, iako je član Senata po funkciji, a ne lično, i Agencija mu ovim dopisom odgovora. Iz tog dopisa se vidi da je on 25. 05. 2023. godine im pisao, a oni mu odgovoraju 04. avgusta 2023. godine. Znači, njima treba da odgovore na jedan obični dopis 70 dana i kažu mu nakon 70 dana, treba da dostavite izvještaj nijeste izabrani tamo u ličnom svojstvu nego po funkciji, što nije neka velika pravnička pamet u tumačenju, ali okej. Sad se postavlja pitanje zašto im treba 70 dana. On dobija ono što je tražio, dobio je odgovor, ali umjesto da odmah podnese taj imovinski izvještaj, iako ga je trebao podnijeti par mjeseci ranije, on podnosi izvještaj 67 dana nakon ovog odgovora ASK-a

11. oktobra. Dakle, 11. oktobra podnosi izvještaj, a oni ga upozoravaju 04. avgusta da treba da podnese izvještaj. Je li on kažnjen ili sankcionisan, je li protiv njega pokrenut postupak - nije. Dakle, vidimo situaciju da jedna korektna norma o tome da javni funkcioner kada mu prestane funkcija u roku od 30 dana podnese imovinski izvještaj, izvještaj o prihodima i imovini, biva potpuno izigrana, bez ikakvih pravnih konsekvenci. Zato kažem da je najvažnije da dođe do personalnog oporavka institucija, koje neće gledati kroz prste ni ovo ni ono, koje neće znati za naše i vaše, nego će uspostaviti jednu mjeru i isti aršin za sve. Zato je najvažniji zadatak kada je u pitanju antikorupcija u ovom momentu izbor nezavisnog profesionalnog i nepristrasnog Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije koji će izabrati novog direktora, a mislim da su nazlazi budžetske inspekcije dovoljan osnov za prestanak mandata postojećoj direktorici koja je sada ne puštena na slobodu kako se to manipulira od strane partija bivše vlasti, nego je u kućnom pritvoru. Dakle, ima zabranu napuštanje stana i to je činjenica.

To je najvažniji zadatak trenutno kada je u pitanju antikorupcija, kada se to uradi idu mnogi drugi izazovi, borba protiv korupcije na svim poljima i u svim segmentima zakonodavstva, jer nije ovaj zakon jedini antikorupcijski zakon i njega treba dodatno unapređivati i to je takođe zapisano u strategiji za borbu protiv korupcije, nego treba raditi predano na jačanje drugih institucija i unapređenju drugih antikorupcijskih zakona. Zahvaljujem,

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 14:55:18)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Vlade.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Sada prelazimo na diskusije.

Molim poslanicu Anu Novaković Đurović da uzme riječ, i koleginicu Maju Večelić da se pripremi.

Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (07.06.24 14:55:32)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Samo kratko da se osvrnem na komentar koji smo čuli u izlaganju kolege iz poslaničkog Kluba PES-a, da je danas istorijski dan, a da tu nisu poslanici i poslanice opozicije. Ja vjerujem da građani i građanke mogu da

vide koliko je poslanika i poslanica parlamentarne većine danas u sali u toku ovog istorijskog dana, da su ispratili koliko ih je bilo juče, a da su poslanici opozicije uredno bili pristuni u diskusijama po svim tačkama i da su za razliku od poslanika parlamentarne većine djelovali konstruktivno radili svoj posao i predlagali amandmane na predložena zakonska rješenja. Takođe, želim građankama i građanima da čestitam dobre vijesti iz Brisela s obzirom na to da je Evropska komisija dala instrukciju radnoj grupi Savjeta Evrope da je Crna Gora ispunila privremena mjerila i izvjesno će dobiti pozitivan IBAR to je jako važan korak u procesu Evropske integracije, ali ono što je dobro jeste da tu informaciju dobijamo u kratkom periodu, jer smo svjesni da ćemo nakon međuvladine konferencije i konačnog dobijanja pozitivnog IBAR-a svi su izgledi hvatati se za glavu s obzirom na to kakva zakonska rješenja i u kakvoj atmosferi prolaze pod plaštom procesa evropske integracije. Ono što je posebno zabrinjavajuće jeste što je jedna sjednica koja je mogla da ima slobodno mogu reći svečarski karakter, ova prethodna dva dana do kraja ogolila način kako funkcioniše Vlada i kako funkcioniše parlamentarna većina. Dakle, Vlada je uspjela da se oko za njih, kako oni kažu, najvažnijeg zadatka, a to je dobijanje IBAR-a, poremeti u svojim redovima, pa danas nemamo predlagača ovog zakonskog rješenja, nego se u poslednjem momentu mijenja predlagač zato što je Vlada nezadovoljna činjenicom da je ministar prihvatio predloge opozicije.

Što se nas tiče, samo da naglasim da je amandman Građanskog pokreta URA vezan za izmjenu Zakona o sudijama i Sudskom savjetu, a koji se odnosi na predloženo protivustavno rješenje o povećanju starosne granice za penzionisanja sudija prihvaćen. Nama je jako drago što se to desilo i mislim da bi Vlada trebalo da bude zahvalna na takvim predlozima opozicije, a ne da zbog toga i drugih predloga opozicije kažnjava takav način funkcionisanja, jer smo u konkretnom slučaju Vladu spasili izglasavanjem protiv ustavnosti ovog predloženog zakonskog rješenja.

Što se tiče predloženog zakona o sprečavanju korupcije ja ću se obratiti ministru Miloviću, pretpostavljam da nas on prati s obzirom na to da je on predlagač. Zaista nisam u prilici da o predloženom tekstu polemishem sa gospodinom Koprivicom posebno jer je on vodio radnu grupu koja je izrađivala ovo zakonsko rješenje i to zakonsko rješenje je bilo bitno drugačije, tako da zaista po mom mišljenju vi ne možete ni formalno, a ni suštinski zastupati ove predloge rješenja u ovom zakonu. Poseban paradoks je što je Zakon o sprečavanju u korupcije koji treba da unese standarde transparentnosti i unese posebne nivoe saradnje sa drugim institucijama i ublažavanja edemske korupcije sa kojom se suočava Crna Gora, donesen suprotno svim standardima transparentnosti i suprotno

svim procedurama. Dakle, Zakon o sprečavanju korupcije kreiralo je nekoliko ljudi u kabinetu ministra pravde, javnih rasprava naravno nije bilo osim elektronske komunikacije, predlozi koji su stigli naravno nisu uvršteni i Zakon o sprečavanju korupcije je rješenje koje u onome što možemo čitati danas pogoduje samo akterima korupcionarskih afera i onima koji su i do sada vrlo vješto koristili pravne praznine da izbjegnu bilo kakvu odgovornost u dijelu podložnosti na koruptivne radnje primanje mita, neizjašnjavanje u vezi sa prihodima i imovinom i tome slično. Čuli smo da je predloženo unapređenje teksta, ovo je jedna tužna korekcija postojećeg zakonskog rješenja koje smo svi prethodnih godina kritikovali i koje, sigurna sam, neće nakon usvajanja omogućiti ono za šta se navodno Vlada zalaže, a to je da neki visoki funkcioneri odgovaraju za izbjegavanje prijavljivanje izvještaja o prihodima i imovini, jer konkretno ovaj zakon predlaže da na postupak utvrđivanja povrede odredaba Zakona koje se odnose između ostalog i na izvještaj o prihodima i imovini javnih funkcionera primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak. To znači da se postupci ne mogu pokrenuti nakon proteka roka od 10 godina od dana učinjene povrede odnosno pet godina od dana saznanja za povredu. Dakle, svi oni koji su do 2019. godine izbjegavali, odnosno lažno izvještavali javnost o svojim prihodima i imovini mogu mirno da spavaju.

Dalje, naglašava se kako je unaprijeđen tekst u dijelu zaštite zviždača. Dajem sebi za pravo, s ozbirom na to da sam učestvovala u izradi prvog zakona o zaštiti zviždača u Crnoj Gori, da kažem da je ovo najlošije rješenje koje imamo do sada. Dakle, ne samo da niste ohrabрили zviždače da prijave korupciju u Crnoj Gori, vi ste pošli nekoliko koraka unazad u odnosu i na zakonsko rješenje koje je svojevremeno usvajala Demokratska partija socijalista. Dakle, sužena je i definicija zviždača vrlo ciljano, isključivo se pod pojmom zviždača tretiraju oni koji su zapošljeni u javnoj upravi. Onemogućava se između ostalog zviždaču da informiše javnost o postupcima prijavljivanja korupcije.

Crna Gora je, ponavljam, država koja po izvještajima međunarodnih organizacija se suočava sa endemskom korupcijom. Naš suštinski motiv i naš suštinski poriv ako stvarno želimo da se obračunamo sa korupcijom i organizovanim kriminalom upravo treba da bude da ohrabrimo pojedince da svoja saznanja u vezi sa korupcijom prijavljuju. Nažalost, ovim predloženim rješenjima zapošljeni i građani koji to žele da čine su potpuno obeshrabreni, a njihova zaštita je svedena na minimum.

Što se tiče drugih segmenata ovog rješenja, saglasna sam da je novi personalni sastav Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije vrlo važan. Međutim, ako ste stvarno željeli da ovo tijelo i članovi budući ovog tijela

budu odgovorni pojedinci onda ova odredba kojom potencijalno direktor ili direktorica Agencije za sprečavanje korupcije zbog procjene integriteta može direktno da utiče na to da li je neko pogodan ili nije da bude član Savjeta u potpunosti obesmišljava tu namjeru. Tako da i te najave da želite da dobijemo profesionalni i odgovorni Savjet ste direktno negirali normom koju ste uvrstili u ovo zakonsko rješenje, mi potpuno znamo da se to nije desilo slučajno. Ovo su samo tri primjera na kojima pokazujem da se ugrađuju norme vrlo svjesno kako bi se onima koji treba da budu predmetom istraga i predmetom rada Agencije za sprečavanje korupcije omogućio miran san, umjesto da se ovaj period od šest ili sedam mjeseci iskoristio da se dođe do zakonskog rješenja zbog kojeg bi oni koji su oštetili ovu državu i uništili preduzeća i kompletan sistem i budžet koji pune svi građani i građanke bili nespokojni.

Dakle, vi koji ste lažno prijavljivali imovinu, nažalost, nakon usvajanja ovog zakona možete slobodno da budete relaksirani, ali ono što ja mogu da obećam jeste da ćemo se mi u Građanskom pokretu URA apsolutno i dalje snažno zalagati da se ova rješenja što prije mijenjaju i da i u samom funkcionisanju Agencije za sprečavanje korupcije i zakonskom tekstu dođemo do rješenja koja će pokazati suštinsku volju da se sa korupcijom obračunamo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:06:14)

Zahvaljujem kolegkinice Novaković Đurović.

Sada molim kolegkinicu Maju Vučelić da uzme riječ, a kolegu Borisa Bogdanovića da se pripremi.

Izvolite.

MAJA VUČELIĆ (07.06.24 15:06:19)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegkinice i kolege, poštovani potpredsjedniče Vlade, uvaženi građani i građanke,

Danas mi stvaramo istoriju, zapravo stvaramo budućnost Crne Gore čiji su temelji poštenje, pravda i demokratija. Danas mi stvaramo budućnost u kojoj se korupcija bezakonje i kriminal pobeđuju svakog dana. Vlada Milojka Spajića je izabrana prije samo osam mjeseci i već je napravila velike reformske korake. Dakle, usvajanjem paketa zakona koji

su ključni za naše napredovanje na Evropskom putu, na putu koji je ranije bio zaustavljen od strane onih koji su se bogatili od stagnacija i korupcije. Vlada Crne Gore pokazuje snagu i hrabrost i odlučnost u reformama. Ovdje se ne radi samo o rezultatima Vlade Crne Gore, već i o parlamentarnoj većini koja u ime građanki i građana usvaja zakone koje stvaraju sjajnu budućnost za našu državu. Danas usvajamo zakone koji suštinski mijenjaju način funkcionisanja naše države, zakone koji donose opipljivu korist svakom pojedincu u Crnoj Gori.

Šta ove promjene zapravo znače za naše građane? Živjećemo u društvu u kojem su naša prava zaštićena čeličnim i pravednim zakonima, pruža nam se prilika da svjedočimo i osjetimo kako istinski pravna država štiti interese svog naroda gdje se borba protiv korupcije vodi odlučnim djelima, a ne samo riječima. Ovi zakoni osiguravaju da niko nije iznad zakona, da pravda stigne do svakog bez obzira na položaj, funkciju ili bogatstvo.

Šta ovi zakoni znače za državu Crnu Goru? Oni označavaju jačanje naših institucija, unapređenje integriteta naših javnih službi i ono što je najvažnije jeste vraćanje povjerenja naših građana u same temelje naše demokratije. Usvajanjem ovih zakona Crna Gora postavlja temelje za potpunu reformu pravosudnog sistema osiguravajući da korupcija, kriminal i zloupotreba vlasti više nikada ne mogu ugroziti budućnost naše države.

Juče i danas smo izmijenili i dopunili ključne zakone, poput Zakona o sprečavanju korupcije, Zakona o državnom tužilaštvu, Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, Zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnom djelatnošću i Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Kroz ove zakone gradimo državu zasnovanu na principima poštenja, transparentnosti i odgovornosti.

Zakon o sprečavanju korupcije jača mehanizme za otkrivanje i kažnjavanje korupcije na svim nivoima vlasti. Ovaj zakon ne samo da štiti javna sredstva od zloupotrebe već štiti prava pojedinaca da učestvuju u ekonomskom i društvenom životu svoje zemlje oslobođeni barijera koje stvara korupcija. Zakoni o državnom i specijalnom državnom tužilaštvu reformišu naš pravosudni sistem na način što osiguravaju da su tužioci nezavisni i opremljeni neophodnim alatima i resursima za efikasno procesuiranje slučajeva korupcije. Ovo je od vitalnog značaja za reformu i brzu obnovu povjerenja u naše pravosudne institucije.

Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću je moćno oružje u rukama našeg pravosuđa omogućavajući državi da oduzme nezakonito stečenu imovinu, čime kriminalne aktivnosti čine neispravnim. Dakle, ovaj direktni udar protiv organizovanog kriminala i korupcije šalje snažnu poruku da se kriminal u Crnoj Gori ne isplati.

Zakon o Sudskom savjetu i sudijama jača integritet našeg pravosudnog sistema, garnatuje nezavisnost sudija i štiti ih od spoljnih pritisaka koji su od suštinskog značaja za pravično suđenje i pravdu koja je dostupna svima.

Danas ovdje u Parlamentu imamo dužnost da glasamo za sve ove zakone. Ovo glasanje je za budućnost Crne Gore, glas za državu u kojoj poštenje i pravda vode sve građanke i građane ka boljem sutra. Zato pozivam vas sve, kolegice i kolege poslanici, da glasate ove promjene. Neka naša današnja odluka bude glas za pravdu, za transparentnost i za društvo u kojem svaki građanin može ponosno reći da je Crna Gora njegova domovina.

Na kraju želim da se zahvalim Vladi na trudu i posvećenosti, da se zahvalim svim onim poslanicima koji su glasali ove zakone i hvala građanima i građankama što podržavaju put ka Evropskoj uniji. Zajedno i hrabro i odlučno idemo naprijed ka pravednoj i evropskoj Crnoj Gori.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:11:29)

Zahvaljujem, kolegice Vučelić.

Sada molim poslanika Borisa Bogdanovića da uzme riječ, a kolegicu Jevrosimu Pejović da se pripremi.

Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (07.06.24 15:11:35)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Potpredsjedniče Vlade, kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o sprečavanju korupcije, ali imajući u vidu da su amandmani članova Vlade i potpredsjednika Vlade gospodina Bečića još uvijek u Evropskoj komisiji, da čekamo stav Evropske komisije, ja ću se bazirati na onom što su katastrofalne štete koje je Agencija za sprečavanje korupcije nanijela državi Crnoj Gori i građanima Crne Gore.

Naime, Agencija za sprečavanje korupcije i njena direktorica sada već osumnjičena za izvršenje nekoliko krivičnih djela se očigledno nije zadovoljila samo zloupotrebom službenog položaja nego je i otvorila Pandorinu kutiju pa je sve lične podatke svih javnih funkcionera ustupila

jednoj firmi van Crne Gore, i ne samo to, poštovani građani Crne Gore, nego i svih šticećenih lica među javnim funkcionerima, i ne samo to nego i ovaj majstor haosa i lične podatke svih drugih lica povezanih sa javnim funkcionerima ustupila jednoj firmi van Crne Gore čime ova afera zaista dobija na težini. U ovu aferu su uključeni i dva prethodna savjeta ASK-a i dva direktora Agencije za sprečavanje korupcije i sve je to naravno utvrdila Agencija za zaštitu ličnih podataka i hvala im na tome što se makar u ovom slučaju nisu pridružili klubu mnogobrojnih agencija koji su prethodnih nekoliko decenija stale na stranu nepočinstava brojnih organizacija, njihovih upravljačkih tijela, pojedinaca i naravno javnih funkcionera. Dakle, svi javni funkcioneri koji su imali obavezu prijavljivati svoju imovinu Agenciji za sprečavanje korupcije od 2016. godine do 2022. godine su postali faktički žrtve sopstvenog sistema. Njih preko 6.000 zajedno sa članovima njihovih porodica i drugih povezanih lica su na neki način ugroženi, jer su njihovi lični podaci, matični brojevi, brojevi telefona, adrese stanovanja, podaci o njihovoj pokretnoj i nepokretnoj imovini, podaci o bankovnim računima ustupljeni jednoj firmi van Crne Gore za koju ne znamo da li je te podatke kopirala i još nekom ustupila. Mislim da je pametnije pitati u kom broju primjeraka su kopirani ti podaci, gdje se oni sada nalaze i u čijim su rukama. To je isto kao da izgubimo ključeve od sopstvenog stana, pa čekamo ko će prvi da otvori vrata i pokupi sve što se nađe unutra.

Dakle, ovo je jedan otvoreni poziv na pljačku identiteta i ne samo otvoreni poziv na pljačku identiteta, ovo je katastrovalan, bezbjednosni propust i mogu samo da zamislim kakva će lavina tužbi da krene. To je isto kao da organizujemo banket i pozovemo sve advokate svijeta na banket gdje je jedino jelo tužba protiv države Crne Gore. Milioni eura od kojih zavise bolnice, škole, univerziteti, fakulteti, putevi sada će završiti na odštetne zahtjeve i na tužbe. Po mojim informacijama prva tužba je već podnijeta, prvi pravni udarac je krenuo, a sva oštećena lica u ovom slučaju imaju pravo da traže pravdu i ne samo da traže nego i da je dobiju i to u pozamašnim iznosima. Po mojim informacijama odštetni zahtjevi će se kretati od nekoliko hiljada do čak desetak, petnaest hiljada eura, a među oštećenim licima su i sudije koje će, naravno, presuditi u svoju korist jer je to potpuno prirodno i potpuno normalno, jer se ovdje ne radi samo o flagrantnom kršenju zaštite ličnih podataka, nego se radi o tome da je neko lične podatke svih oštećenih lica stavio na aukciju i sad čekamo ko će da ponudi najveću cijenu i ko će da nanese najveću štetu, a šteta iznosi nekoliko desetina miliona eura. Zamislimo to kao domino efekat, jedna se tužba usvoji, sve tužbe se usvajaju, kao bokserski meč će je u jednom ćošku država Crna Gora, a u drugom na stotine oštećenih lica spremnih za udarac.

Ovo prevazilazi sve zamislive granice neodgovornosti, a imamo primjer odgovornosti iz Hrvatske gdje je jedna agencija kažnjena za 2 - 3 miliona eura od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka zato što je došlo do kompromitacije njenih podataka iz njihovog sistema. Sada kada imamo primjer iz našeg susjedstva pitamo se gdje smo mi u svemu tome. Kada imamo ovakve primjere, gdje je država Hrvatska prepoznala problem i prepoznala propust i sankcionisala ga je, mi se pitamo šta mi činimo i šta mi radimo, šta mi čekamo, pravimo se kao da se ništa nije desilo dok se naši lični podaci šetaju od ruke do ruke, od firme do firme, kao da su roba na pijaci.

Poštovani građani Crne Gore i poštovana gospodo, sada smo svi na istom brodu, svi ste vi za ovakvo nešto odgovorni i svi ćete, naravno, odgovarati i pripremite se za to jer policija ne kuca dva puta.

Toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:17:43)

Zahvaljujem uvaženi kolega Bogdanoviću.

Sada molim koleginicu Jevrosimu Pejović da uzme riječ, a koleginicu Jelenu Božović da se pripremi.

Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (07.06.24 15:17:56)

Drage kolege poslanici, ja ću se danas obraćati vama pošto je Vlada revidirala odluku koja je predstavnik predlagača, a taj predstavnik predlagača revidirao svoj stav na ovu temu.

Drage kolege, u starom Rimu donosioci odluka su imali roba koji je imao zadatak da im šapuće na uho "sjeti se da si čovjek". Danas ovu ulogu bi trebalo da imaju zakoni i institucije.

Zakon o sprečavanju korupcije i Agencija za sprečavanje korupcije ima prvi zadatak da nama funkcionerima, onima koji pritiskom na taster ispred nas odlučuju o sudbinama drugih, šapuće u uho da smo samo mali građani ove najljepše zemlje na svijetu i da se njeni zakoni odnose naročito na nas. Međutim, nama je cijeli državni sistem izgrađivan na sistematskom ponižavanju naših ljudi, naših građana i na politikama bijede. Mi nismo pravili budžete koji su podsticali nova zapošljavanja i koji su podsticali kvalitetno obrazovanje, već su podsticali redove poniženih i obespravljenih ljudi ispred kabineta ministara i direktora gdje bi molili za

milostinju. Nije se ulagalo u zdravstvo, već su se sistematski ponižavali ljekari do tih granica, gdje su se uništavali sistemi vrijednosti pa se odomaćilo uzimanje mita. Sistematski smo ponižavali one građane koji su izgrađivali ovu zemlju do tih granica, gdje su primoravani da u poznim godinama prelaze preko svojih sistema vrijednosti i sa kovertama kupuju ljekare koji bi liječili njihove najmilije.

Ja bih voljela da se mi svi sada u ovoj sali zapitamo da li bismo na njihovom mjestu uradili isto i ukoliko smo iskreno odgovorili na ovo pitanje, odgovorili smo i na pitanje zašto nam treba dobar Zakon o sprečavanju korupcije. Jer dobar zakon o sprečavanju je onaj zakon koji će prvu mene, javnu funkcionerku, spriječiti i zaštititi od same sebe kada u trenutku slabosti pomislim da uradim nešto što ne smijem. Nažalost, ovaj predlog zakona ne donosi ništa novo i u ovako mutnom zakonskom okviru očekujte i da se lovi u mutnom. Neće se istraživati životni stil funkcionera, tako da očekujmo da će i dalje se nastaviti praksa da čim im čedo napuni 18 godina bude čašćavano autima i stanovima kupljenim od novca stečenim korupcijom.

Kreativno tumačenje normi, kao npr. da sam sebe neko može nagraditi novcem građana nam samo govori do kojih granica može da ide bahatost jednog čovjeka i upravo zbog toga nam je važno da na čelnim pozicijama agencija imamo imamo profesionalce koji neće dugovati nikome ništa, a naročito one koji neće dugovati ništa političarima, neće dugovati ništa političkim partijama. Ja bih takođe voljela da se svi mi u ovoj sali zapitamo koliko smo svojim političkim djelovanjem doprinijeli ovom cilju, a koliko smo popločali put u endemsku korupciju za koju nas Evropska komisija i optužuje, odnosno gdje nam sugerije da postoji u našem sistemu.

Drage kolege, čini mi se da se ne plašimo dovoljno naroda, da se ne plašimo dovoljno svojih građana i pošto se ne plašimo dovoljno njih, ako nam zakon ne postavi granicu, čini mi se da ćemo otići u kolektivno samouništenje. Nažalost kao što nas je i Venecijanska komisija opomenula i sada je propuštena šansa za istinske reforme u ovoj oblasti i osim pukog minimuma koji se ogleda u implementiranju direktiva, doprinos ove Vlade postojećim zakonskim rješenjima, kao što smo mogli i da vidimo, uglavnom je neustavan, otvara vrata korupciji i institucije vraća na period prije 2020.godine.

Mnogi smo se ovih dana zapitali šta nakon IBAR-a i, drage kolege, nakon IBAR-a nas čeka veliki posao da otklonimo sve propuste na koje smo ovih dana zažmurili u ovom važnom i globalno opasnom momentu, radi naših građana jer oni koji procvjetaju kada dođu u uređeni sistem, zaslužuju evropski životni standard. Da ne bi odlazili odavde, svi mi moramo da damo doprinos tome da ih vratimo u Evropu kojoj pripadaju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:23:19)

Zahvaljujem, kolegkinice Pejović.

Sada molim kolegkinicu Jelenu Božović da uzme riječ, a kolegu Jovana Subotića da se pripremi.

Izvolite.

JELENA BOŽOVIĆ (07.06.24 15:23:48)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče Vlade, poštovane kolegkinice i kolege, uvaženi građani i građanke,

Na dnevnom redu ove sjednice, ovih dana nalazi se 12 već poznatih IBAR zakona koji se odnose na unapređenje pravosuđa, borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i medijsku regulativu.

Zatvaranjem poglavlja 23 Pravosuđe i temeljna prava i 24 Pravda, slobode i bezbjednost, moguće je zatvoriti i ostala poglavlja što bi ujedno značilo i kraj pregovora u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Podsjetiću da je Crna Gora zvanično počela pregovore još 2012. godine, među prvim poglavljima otvorena su upravo 23. i 24. poglavlje, a do sada su zatvorena samo tri pregovaračka poglavlja. Glavni razlog tome leži u činjenici da ove zakone nisu mogli donositi oni koji su svojim kriminalnim djelovanjem i koruptivnim radnjama na samom vrhu zakonodavne, sudske i izvršne vlasti bili nosioci svih kriminalnih aktivnosti u Crnoj Gori na čelu sa neprikosnovenim liderom bivšeg režima i Demokratske partije socijalista Milom Đukanovićem. Ova većina za samo osam mjeseci uspjela je da napravi veliki pomak izglasavanjem ovih zakona, danas samo će se zatvoriti jedan krug na koji se toliko dugo čekalo.

Napraviću kratku retrospektivu i podsjetiću da je ova parlamentarna većina za samo sedam mjeseci, odnosno na samom početku svog rada odblokirala pravosudne institucije tako što je izglasan Sudski savjet u Parlamentu, koji je bio u blokadi od 2018. godine. Izabrane su sudije Ustavnog suda, takođe institucija koja je bila u blokadi od 2019.godine, izabran je Vrhovni državni tužilac, koji je takođe u blokadi odnosno u v.d. stanju od 2019. godine i sve je to proizvodilo katastrofalne posljedice po funkcionisanje crnogorskog pravosuđa. Dakle, za samo osam mjeseci

napravljeni su veliki pomaci, veliki koraci u odnosu na period za nama kada ova pregovaračka poglavlja nisu mrdala sa početne tačke.

Ja ću podsjetiti da nešto što se vezuje za Crnu Goru jeste endemska korupcija, ono na šta su ukazivali naši evropski partneri, ono što smo dobijali kao izvještaj Fridom hausa, podsjetiću na izvještaj iz maja 2020. godine, u kom se navodi da je Crna Gora iz djelimično konsolidovane demokratije skliznula u hibridni režim. Ambasadorica u Crnoj Gori u maju 2020. godine navodi komentarišući upravo izvještaj Fridom hausa da je činjenica da ankete pokazuju da gotovo 90% građana Crne Gore vjeruje da je korupcija široko rasprostranjena, a da 60% građana ne vjeruje da je korupciju uopšte moguće iskorijeniti. Ona dodaje tada da je SAD od 2010. godine u Crnu Goru uložilo 17 miliona dolara kako bi se povećao institucionalni kapacitet u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Sve to vrijeme imali smo institucije koje umjesto da štite vladavinu prava i da štite prava građana u Crnoj Gori, zapravo su radile sve suprotno samo na račun svog ličnog bogaćenja i prosperiteta.

Podsjetiću da je uhapšena u pretoklom periodu Jelena Perović, direktorica Agencije za sprečavanje korupcije, zbog sumnje da je zloupotrijebila službeni položaj. Dakle, upravo najpozvanija osoba koja je trebala da prati stanje kada je korupcija u Crnoj Gori u pitanju zapravo je sama bila upletena u koruptivne radnje. Njena prijateljica Vesna Medenica, bivša predsjednica Vrhovnog suda, koja je čak neustavno izabrana na to mjesto po treći put, takođe je uhapšena zbog upletenosti u kriminalne radnje. Veselin Veljović, bivši direktor policije, a od 2020. godine i savjetnik predsjednika Mila Đukanovića, Saša Čađenović, specijalni tužilac, Milivoje Katnić, glavni specijalni tužilac, Zoran Lazović, Petar Lazović, juče je uhapšen bivši šef barske kriminalistike. Da ne nabrajam, javnost vrlo dobro zna, ali suština je da svi oni koji su imali funkciju da se obračunavaju sa kriminalom upravo su bili direktni učesnici i organizatori kriminalnih aktivnosti.

Ono na šta još uvijek svi nismo dobili odgovor jeste ko je nalogodavac tih aktivnosti, jer dobro znamo da su ovo bili samo izvršioc, a do nalogodavaca tek nezavisno, nepristrasno i objektivno sudstvo i tužilaštvo u narednom periodu treba dati konačne informacije. Sprega policije, tužilaštva i kriminalnih organizacija vezano za šverc narkotika, cigareta, to je nešto što je bila naša stvarnost do 2020. godine. Crna Gora je služila kao privatna država, samo kao poligon za bogaćenje ljudi bliskih bivšem režimu i onima koji su za njihove političke i stranačke interese obavljali najprljavije poslove u ovoj državi na štetu građana. Čuli smo juče da je vrijednost imovine bivšeg specijalnog tužioca Milivoja Katnića procijenjena

na nešto više od milion evra, iako su ukupni prihodi njega i njegove porodice prijavljeni na iznos od nešto malo više od 200.000 evra.

Šta je sa "ničijom kućom" za koju Duško Knežević tvrdi da se gradila za Mila Đukanovića, koja je sagrađena na parceli koja je u vlasništvu Glavnog grada, na 1.500 kvadrata gradskog zemljišta, sama vrijednost tog zemljišta procjenjuje se na više od milion evra, a kuća je kao što je dobro poznato okarakterisana i označena kao "ničija kuća", pa vidite u kakvoj smo pravnoj državi živjeli. Podsjetiću da tokom održavanja litija Uprava policije je znala gdje se u svakom trenutku i na svakom mjestu neko nalazi, a da ne može da uđe u trag ko je vlasnik i u čije je ime ovakav jedan objekat građen. Petar Lazović je ponudio jemstvo 9,3 miliona evra za izlazak iz zatvora, što se procjenjuje da je najveće jemstvo u istoriji crnogorskog pravosuđa.

Vjerujem da svi građani na bilo kojim funkcijama državnim koji rade za mjesečnu platu koju inače i prijavljuju nikada neće moći da steknu ovakvu imovinu kakvu su imali ljudi bliski bivšem režimu. U prilog tome svjedoči ovih nekoliko informacija na koje sam podsjetila, za koje građani vrlo dobro znaju i imali su priliku o tome sve da prate.

Ovo što imamo kao veliki napredak u Crnoj Gori plod je jednog velikog i važnog političkog dogovora koji imamo u ovoj novoj parlamentarnoj većini. Dakle, bilo je u prethodnom periodu znanja da se sve ove oblasti urede, međutim nije postojala politička volja i to je bio jedini razlog zbog koga smo do 2020. godine imali ono što imamo, a i nakon 2020. godine kada smo imali jednu nestabilnu političku situaciju gdje nije poštovana volja građana koju su iznijeli na izborima 2020. godine. Ova parlamentarna većina je pokazala da dogovor kuću gradi, koalicija Za budućnost Crne Gore pokazala se kao kredibilan partner koji može da poštuje dogovor i to naravno vide svi u Crnoj Gori, to vide i svi naši zapadni partneri. Nema stranog diplomate u Crnoj Gori koji se u proteklom periodu nije sastao sa predsjednikom Skupštine Andrijom Mandićem, koji nije odao priznanje za rad ovog parlamenta i postignute rezultate. Očekujemo u narednom periodu da se desi i ova očekivana i dogovorena rekonstrukcija kada će ministri iz redova koalicije Za budućnost Crne Gore u ovoj vladi dati svoj puni doprinos radu vlade i uopšte napretka Crne Gore.

Sa svim ovim podacima koje sam iznijela pada u vodu sva ona priča ranije Demokratske partije socijalista, nakon toga Zdravka Krivokapića, vlade Dritana Abazovića da koalicija Za budućnost Crne Gore nije kredibilan i poželjan partner. Kao što vidite, građani Crne Gore, u Crnoj Gori otkako je koalicija Za budućnost Crne Gore dio vlasti za sada još uvijek u Parlamentu, napravljeni su mnogo veći rezultati nego za jedan desetogodišnji period u proteklom periodu. Raduje me što sam sa mojim kolegama danas ovdje, mi smo u jednom višedecenijskom periodu i mi i

građani koji slijede našu politiku prošli jedan težak i trnovit put da ostvarimo naš cilj, a to je "sloboda ili ništa" što je jedan od naših dobro poznatih slogana, da ostvarimo naš ekonomski program, da radi Crna Gora, da građani imaju veće plate, da imaju veće penzije, da jaz između bogatih i siromašnih se smanji i na kraju da ga uopšte ne bude i na prvom mjestu da uspostavimo pravnu državu u kojoj neće biti nedodirljivih i u kojoj će sudije i tužiocu raditi časno i odgovorno, objektivno i nepristrasno što nije bio slučaj u proteklom periodu.

Borba za bolji položaj srpskog naroda i dalje ostaje u fokusu našeg političkog djelovanja. To naravno ne znači da ćemo to raditi na štetu bilo kog naroda, bilo kojih građana Crne Gore, ali je vrlo važno da se zna da srpski narod u Crnoj Gori je autohtoni narod i da svi treba da imamo mjesta u ovoj državi da zajedno stvaramo i gradimo bolju budućnost. Dakle, nema osvete prema političkim neistomišljenicima onako kako je to radio DPS, ali i te kako će biti osvete prema svim onima koji su radili nečasne radnje, koji su pljačkali, otimali imovinu građana i sve u svoju korist. Crna Gora će da uspostavi organe za sprovođenje pravde kako bi mogla uopšte kao država da bude ozbiljna. Ovi zakoni nisu uklesani u kamenu, bitno je da ih sad za sad izglasamo, naravno tek kada se budu zakoni primjenjivali u narednom periodu vidjećemo koje su to njihove manjkavost i bićemo spremni da u ovom parlamentu ukoliko bude bilo potrebno izglasamo izmjene tih zakona.

Dakle, od 2020. godine mnogo toga je urađeno nabolje, ne onom dinamikom i onim tempom koji su građani očekivali, ali svakako da se taj boljitak vidi na svim nivoima društva i nadam se da ćemo u narednom periodu svi zajedno uraditi još mnogo toga dobrog za Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:36:32)

Zahvaljujem, kolegice Božović.

Sada molim kolegu Jovana Subotića da uzme riječ, a kolegu Admira Adrovića da se pripremi.

Izvolite.

JOVAN SUBOTIĆ (07.06.24 15:36:44)

Predsjedavajući, uvaženi potpredsjedniče Vlade, drage kolege, građani i građanke,

Korupcija je jedan od najgorih problema naše zemlje i jedan od glavnih krivaca za sve ono što nam se dešavalo tokom decenija, po mom dubokom uvjerenju. Korupcija je kuga, korupcija je kancer, nešto od čega treba bježati, nešto sa čime se treba boriti. Korupcija je nešto što se dešava izvan očiju javnosti, po pravilu, po definiciji, nešto što se dešava tako daleko da nije opipljivo i teško je dokazivo. Moj uvaženi kolega Stjepović često u svojim diskusijama svede stvari na najjednostavnije činioce kako bi približio tu priču, pa ću ja onu priču o pljački države svesti na još niži činilac i reći šta je to pljačka države. To nije pljačka nečeg imaginarnog, to je konkretna pljačka vas, naroda Crne Gore, vaše djece, vaših bližnjih. Zbog korupcije u ovoj državi nemamo više škola, nemamo više vrtića, nemamo više bolnica, ali šta imamo, imamo razorene fabrike, imamo uništene institucije, imamo razorene ustanove, imamo takvu tranziciju da su ljudi ostali u tom vremenu bez plata, bez otpremnina, često bez zdravlja, mnogi bez života.

Upravo stati takvoj korupciji na kraj zadatak je ove parlamentarne većine, ove vlade i kada bi naši građani postavili još jedno pitanje koje postavljaju ovih dana šta ja to imam od IBAR-a. Imate upravo ovo, da se izborimo i počnemo boriti u stvari na neki način sa ovim što smo sve naveli. Ovo su teški protivnici, ovo su protivnici sa kojim se treba boriti, tako da svaki put kada iz opozicionih klupa čujemo kritiku na ove predloge zakona, ja ih ne doživljam kao kritiku, to su vapaji da ovi zakoni moraju biti jači, moraju biti rigorozniji. Za uzvrat smo čuli sa strane Vlade obećanje da će se u daljim mjesecima i godinama na putu ka Evropskoj unii raditi na ovim zakonima, da će se oni unapređivati, da ćemo stvarati ambijent da se borimo protiv korupcije. Međutim, zakoni su samo jedan dio sveg toga. Ono što smo takođe mogli da čujemo od kolega, a istinito je, da smo u našoj državi stvorili ambijent u kojem velika većina naših građana misli da se korupcija ne može iskorijeniti. Možda je to i tačno, čak i po definiciji Svjetske banke, ali može se umanjiti i mogu se skratiti prilike da se korupcija dešava. Koja je ključna riječ u svemu tome? Ključna riječ je integritet. Šta je integritet? Integritet je uraditi pravu stvar kada niko ne gleda. Dok dođemo do tog kulturološkog fenomena i te kulturološke promjene proći će neko vrijeme, ali nadam se da ćemo podstaknuti ovim zakonima koji su definitivno unapređenje u odnosu na ono što smo imali, jer nam tako kaže i Evropska unija na našem putu, jer su na tim zakonima radili eksperti, na tom putu moći ćemo da podižemo i nivo kulture tako da se ne bavimo koruptivnim radnjama u javnim ustanovama, već da možemo da se bavimo onim što unapređuje sam sistem.

Što se tiče konkretnih stavki vezanih za ovaj zakon zaista bih želio da pohvalim činjenicu da su notari - izvršitelji kao i stečajni upravnici uvršteni u

spisak onih čija će se imovina uredno morati prijavljivati. Takođe pohvaljujem unapređenje samog sistema kroz koji ćemo moći detaljnije, rigoroznije da pratimo imovinu funkcionera. Jedan sam od onih koji je od prvog dana kada sam bio obavezan prijavio svaki put svu svoju imovinu i dao apsolutni uvid u sve svoje račune, tako da iz punih usta mogu to i da kažem.

Na kraju krajeva, kako se izboriti sa ovakvom korupcijom, kako se izboriti sa ovom pošasti? Mislim da je potrebna jedna šok terapija. Ja mislim da bi bila potrebna šok terapija na političkom nebu. Usudiću se reći da je u Herceg Novom bila potrebna jedna stvar koja se zove "novska lista", nešto što ja predstavljam, kako bi barem malo uzburkala vodu, kako bi uzburkala i jedne i druge i doprinjela da se o ovoj stvari priča i da se na ovu stvar djeluje. Usudiću se reći da je na crnogorskom nebu bio potreban jedan Milijko Spajić, neortodoksan, nesvakidašnji, neko ko želi da uzburka vodu i neko ko želi da dovede do rješenja u određenim oblastima o kojima smo dugo, dugo ćutali. Kada sumiramo sve ove IBAR zakone, šta nam oni donose u Crnoj Gori, usudio bih se citirati jednu rok grupu i njihove stihove koji kažu: "Ko je išta krao neka vrati sve, ko je bio lopov neka ne bude". Vrlo jednostavan koncept, vrlo jednostavan stil, ali koncept na kojem moramo mnogo, mnogo raditi zajedno iz obje klupe, opozicione i pozicione, i u saradnji sa Vladom stvoriti takav ambijent da je prilika za korupciju što manje u danima pred nama. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:41:39)

Zahvaljujem, kolega Subotiću.

Sada molim poslanika Admira Adrovića da uzme riječ, a kolegu Momičila Lekovića da se pripremi.

Izvolite.

ADMIR ADROVIĆ (07.06.24 15:41:56)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, uvažene kolegkinice i kolege, dragi građani,

Crna Gora je postigla određeni nivo pripremljenosti u borbi protiv korupcije, postignut je ograničen napredak. Korupcija, uključujući korupciju na visokom nivou, pitanje je koje zabrinjava i preovlađuje u mnogim oblastima uključujući i državne strukture. Crna Gora nije dovoljno

unaprijedila svoj zakonodavni i strateški okvir za prevenciju, borbu protiv korupcije u skladu sa pravnim tekovinama Evropske unije i evropskim i međunarodnim standardima. Nekoliko slučajeva korupcije visokog profila je pod istragom. Crna Gora i dalje treba da pokaže strog i nedvosmislen odgovor krivičnog pravosuđa na ovu opasnu pojavu. Rezultati Agencije za sprečavanje korupcije su kvantitativno poboljšani. Međutim, potrebno je dodatno osigurati njenu nezavisnost, odgovornost, nepristrasnosti i proaktivnost. Zakon o sprečavanju korupcije treba poboljšati. Dakle, ovo je skenirano stanje u Crnoj Gori kad je borba protiv korupcije u pitanju od strane Evropske komisije.

Borba protiv korupcije treba da se zasniva na četiri faze - prevencija, otkrivanje, sprečavanje i represija. Cilj donošenja novog Zakona o sprečavanju korupcije je jačanje preventivnog mehanizma u borbi protiv korupcije, unapređenje rada Agencije za sprečavanje korupcije kao i uklanjanje nedostataka uočenih u dosadašnjoj praksi. Prevencija u oblasti sprečavanje korupcije zasnivala se na planovima integriteta koji su bili obaveza svake institucije. Smatram da su planovi integriteta samo mrtvo slovo na papiru. Previše obimni, previše kompleksni, nejasni, bez jasne definicije ko je odgovoran za sprovođenje planova i bez davanja nadležnosti odgovornom licu, odnosno menadžeru u svakom subjektu da može sprovesti zadatke definisane planom. Način sprovođenja i forma definisanja planova integriteta treba da se promijeni da budu jasniji, efikasniji i lako sprovodljivi. Otkrivanje korupcije i njeno sprečavanje dato je u nadležnost ASK-u odnosno Agenciji za sprečavanje korupcije. ASK je zamišljen kao ozbiljna institucija koja treba da profiliše ozbiljne kadrovske i stručne kapacitete i procedure za efikasno i rano otkrivanje naznaka korupcije. Kao što znamo to je zamišljeno kroz dva mehanizma - praćenje imovine javnih funkcionera kao i oslanjanje na društvenu odgovornost svih činilaca društva da se očekuje da svako ko primijeti ugrožavanje javnog interesa o tome obavijesti ASK.

Od zakona se očekuje da se unaprijedi sistem za zaštitu lica koja prijavljuju nepravilnosti, koji je, moramo se složiti, veoma bitan segment u održavanju jakog demokratskog društva. Lica koja prijavljuju nepravilnosti moraju biti zaštićena ovim zakonom kroz regulisan postupak podnošenja prijave zviždača, način postupanja po istoj kao i postupak po zahtjevu za zaštitu zviždača, a od posebne važnosti je osnaživanje sistema sudske zaštite zviždača. Definisanjem ko se smatra javnim funkcionerom u smislu ovog zakona, a u odnosu na važeći u ovom dijelu je proširen na način da se pod javnim funkcionerom podrazumijevaju i notari i javni izvršitelj i stečajni upravnici. Imajući u vidu događaje kojima smo svi svedočili i nezaklonitosti u radu ovih lica koje su utvrđene u sudskim postupcima

smatramo da je ovakvo postavljanje odredbi od velikog značaja za pravnu sigurnost svih građana Crne Gore, a posebno imajući u vidu velike nadležnosti ovih lica koja moraju, kako je praksa pokazala, imati veću odgovornost prema nadležnostima koje im je pravni sistem odredio. U prethodnom periodu smo imali nezakonitosti u radu stečajnih upravnika, notara, javnih izvršitelja koji su nanijeli štetu kako građanima Crne Gore tako i privredi.

Ovdje možda možemo dodati da je trebalo advokati da budu obuhvaćeni ovom odredbom s obzirom da je u prethodnom periodu bilo postupaka zloupotrebe od strane advokata. Praksa je pokazala da je bilo neophodno dodatno jačati odredbe koje se odnose na javni i privatni interes, ugrožavanje javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije kao i šta se sve smatra pod pojmom nepravilnosti. Zakonom je propisano novo pojmovno određenje zviždača i obuhvaćen najširi mogući opseg lica koja bi mogla biti potencijalni zviždači. Zakon uređuje jasne kanale za prijavljivanje nepravilnosti, pa sada osim unutrašnjeg i eksternog predviđen je novi kanal prijavljivanja nepravilnosti u obliku javnog objavljivanja što jeste pozitivan pomak.

Na osnovu preporuka Venecijanske komisije proširena je mogućnost prijavljivanja koja se sada za razliku od važećeg zakonskog rešenja odnosi na širi krug nepravilnosti, a ne samo na ugrožavanje javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije. Zakonom se uređuje postupanje poslodavca po prijavi kao i obaveza poslodavaca da u skladu sa brojem zaposlenih odrede nepristrasno lice, odnosno organizacionu jedinicu koja će postupati po prijavama zviždača. Kada je riječ o eksternom prijavljivanju zakonom je propisano da Agencija za sprečavanje korupcije prima sve prijave zviždača postupajući po prijavama koje se odnose na ugrožavanje javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije, dok će prijave koje nisu u nadležnosti Agencije bez odlaganja dostavljati nadležnim organima koji će po njima postupati u skladu sa svojim nadležnostima te o tome obavještavati Agenciju čija je obaveza da obaveštenje dostavi zviždaču u roku od sedam dana od dana prijema. Ovako postavljeno zakonsko rešenje je od izuzetne važnosti s obzirom da se u dosadašnjoj praksi pokazalo da je zaista bilo neophodno unaprijediti ove odredbe koje su zasigurno u mnogome uticale na suzbijanje korupcije i ugrožavanje javnog interesa.

ASK kao vodeća institucija u borbi protiv korupcije mora biti ažurnija u svojim radnjama. Sve institucije od kojih zavisi funkcionisanje ASK-a trebaju dati podršku te suštinski pomoći u borbi protiv korupcije. Tu mislim na institucije koje biraju članove Savjeta ASK-a, zatim pravosudni sistem koji treba davati prioritet slučajevima korupcije i visoke korupcije. U odnosu

na postojeća ograničenja za izbor člana Savjeta dodato je ograničenje da za člana Savjeta i direktora Agencije ne može biti birano lice koje je pravosnažno osuđeno za krivična djela iz oblasti korupcije i koje nije prošlo provjeru integriteta. Ovdje je možda trebalo staviti da ne može biti birano lice koje je pravosnažno osuđeno za bilo koje krivično djelo, a ne samo graničiti na oblast korupcije. Kao posebna novina u odnosu na važeći zakon uvedena je provjera integriteta za sve članove Savjeta, a i za direktora Agencije na koji način se dodatno osigurava nezavisnost Agencije. Kroz implementaciju ovako postavljenog zakonskog rešenja nadamo se da će se suštinski unaprijediti normativnopravni mehanizmi u smislu obezbeđivanja adekvatnih preduslova za što efikasnije suzbijanje i prevenciju korupcije.

Represivna strana borbe protiv korupcije odnosi se na rad pravosudnih organa i o tome smo prethodnih dana detaljno pričali obrađujući sve zakone u sudsko-tužilačkim organizacijama. Dakle, izmjene i dopune koje su trebale biti možda jedan novi zakon donose određene novine koje podržavamo i apostrofiramo da je svakim zakonom potrebno što detaljnije definisati procedure djelovanja. To je bitno iz nekoliko razloga. Mi možemo napraviti dobar zakon, ali da se on u praksi ne primjenjuje ili se djelimično primjenjuje što zavisi od ljudi koji su delegirani da to rade. Dakle, sistem nadzora nad radom je veoma bitan, integritet tih ljudi uvijek treba da je na ispitu. Procedure su bitne iz razloga što kada su stvari definisane procedurama, vrlo malo ostaje subjektu odlučivanja da mijenja ili da bude selektivan. To će čuvati subjekt odlučivanja i daće objektivnost samom procesu. Samo zakon i procedure koje su isti za sve, koji su sprovodljivi, jasni i pošteni zaživjeće potpuno u praksi.

Nadamo se da je ovo unapređenje Zakona o sprečavanju korupcije jedan od tih zakona kojim možemo ostvariti zamisao zakonopisca i zaštitu javnog interesa. Mi u Bošnjačkoj stranci podržavamo sva rešenja koja će nas izjednačiti pred zakonom, tako da će i ovaj predlog dobiti našu podršku. Svaki akt koji nas približava Evropskoj uniji mislimo da je jedan korak u pravom smjeru. Mi smo evropski narod, mi smo evropska zemlja i mjesto nam je među civilizovanim evropskim državama. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 15:51:19)

Zahvaljujem, kolega Adroviću.

Sada molim kolegu Momčila Lekovića da uzme riječ, a kolegu Nikolu Zirojevića da se pripremi.

Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (07.06.24 15:51:31)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Poštovani građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege, uvaženi potpredsjedniče Vlade gospodine Koprivica,

Kratko ću se osvrnuti na samom početku i na prethodni zakon s obzirom da nije bilo vremena za raspravu. Dakle, smatram da je taj zakon nasušna potreba Crne Gore, jer uzalud nama sva hapšenja pojedinaca ukoliko njihova imovina stoji netaknuta. Kao što svi znamo moć donosi novac i upravo je to glavni problem u Crnoj Gori bio godinama, jer kao što svi pretpostavljate, znate koliko nekog kriminalca pogađa to što će ležati u Spužu godinu dvije dana - nikoliko ukoliko njegova imovina stoji slobodna i ukoliko mu je na punom raspolaganju. Toliko smo imali korumpiranih funkcionera proteklih godina koji su bez problema bili hapšeni i u osuđeni, a koji su danas na slobodi, a koji isto tako imaju i milione u svom posjedu. Smatram da je to glavni problem i zbog toga ćemo mi u narednom periodu insistirati na ovom građansko-pravnom modelu o kojem je bilo riječi, koji koriste Italija i još neke zemlje, a koji se pokazao adekvatnim i jako bitnim u borbi protiv mafije.

Što se tiče konkretnog zakonskog rješenja i Zakona o sprečavanju korupcije i ovo zakonsko rešenje ćemo podržati pri čemu smatramo da se ono definitivno može unaprijediti i da ga treba unaprijediti i to će takođe biti naše insistiranje u narednim danima. Podsjetiću i ja da je kabinet potpredsjednika Bečića na sjednici Vlade na kojoj se upravo raspravljalo o predmetnom zakonskom rešenju uputio niz sugestija koje su bile na bazi onoga što je predlagao takođe civilni sektor, a kojima se značajno unapređuje ovo zakonsko rešenje i kao što smo rekli to je trenutno u procesu dobijanja zelenog svijetla od strane naših evropskih partnera.

Konkretno ću se osvrnuti na nekoliko unapređenja koje zaista smatram bitnim. To je prije svega definicija poklona kojom se predlaže definicija na način da uključi preporuka eksperata Savjeta Evrope, odnosno da uključuje otpis kredita, dugovanja, oslobađanja od obaveza, ali i usluge i omogućavanja određenih beneficija. Podsjetiću na sva ona putovanja koja su naši zvaničnici i konkretno Milo Đukanović koje je dobijao i koristio, a za koje nije bio sankcionisan. Takođe proširuje se i definicija same imovine gdje su uključeni depoziti, imovina u inostranstvu, ali i depoziti u stranim bankama, akcije i udjela u kompanijama. Takođe, predložili smo i obavezu da javni funkcioneri prijavljaju bilo koji oblik promjene imovine, jer kao što znate, prema dosadašnjem tumačenju

Agencije za sprečavanje korupcije javni funkcioneri nisu morali da prijave na primjer prodaju neke nekretnine za novac koji su dobijali za nju. Takvo tumačenje je predstavljalo ogroman korupcijski rizik, jer javni funkcioneri mogu prodati imovinu, nekretnine, po višestruko većoj cijene od tržišne ili je kupiti po znatno manjoj cijeni što faktički predstavlja skriveni poklon.

Takođe predložili smo da se zadrži rešenje iz postojećeg zakona pa da se umjesto podizanja vrijednosti uvećanja imovine za koju se mora podnijeti poseban izvještaj zadrži iznos od 5.000 umjesto 10.000 koliko je predloženo. Takođe smo proširili obavezu na koju se odnosi obaveza podnošenja izvještaja, predlaže se uvođenje obaveze javnih funkcionera da prijavljuju imovinu svoje djece čak i ako ne žive sa njim u domaćinstvu jer se na taj način povećava integritet javnih funkcionera prije svega i dostupnost informacija o eventualnom uticaju koji obavljanje te funkcije ima na imovinu njegovih ili njenih najbližih srodnika. Takođe je proširen opseg podataka koji se prijavljuju, uvodi se digitalna imovina, digitalna valuta, tokeni itd. Takođe, predložilo se brisanje stavova 2 i 3 iz člana 28, pri čemu stav 4 postaje stav 2 a koji podrazumijeva da se podaci nakon 10 godina brišu iz registra. Zaista smatram i ja lično da je to nedopustivo i smatram da uopšte nema potrebe za tim, jer ćemo održavanjem tih podataka u tim registrima omogućiti prije svega punu transparentnost.

Takođe smo predložili i rok u kojem je Agencija dužna da objavi mišljenja koja su donesena na zahtjev javnog funkcionera u slučaju sumnje na postojanje sukoba interesa i u odnosu na ograničenja u vršenju javnih funkcionera kao i mišljenja za unapređenje i prevenciju same korupcije. Uvođene su izmjene, odnosno unapređenje kada je u pitanju provjera životnog stila. Ovim se propisuje obaveza Agencije da u slučajevima kada životni stil funkcionera značajno odudara od njegovih zvaničnih prihoda pokrene postupak ili o tome dostavi informacije nadležnom tužilaštvu. Propisano je praćenje životnog stila koje obuhvata upoređivanje prijavljenih prihoda imovine u odnosu na potrošačke navike, uslove stanovanja i imovinu javnog funkcionera, bračnog i vanbračnog supružnika, odnosno djece.

Zanimljivo je predlaganje uvođenja drugostepenog postupka, odnosno nova nadležnost Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, što nije do sada bio slučaj, da odlučuje po žalbama na odluke direktora. Dakle, uloga Savjeta kao drugostepenog organa može pomoći u bržem identifikovanju i korekciji odluka koje nisu u skladu sa zakonom što smanjuje potencijalne troškove i finansijske rizike i prije svega omogućava da se smanji veliki pritisak koji smo imali godinama unazad na Upravni sud koji i dalje ostaje organ koji će odlučivati, ali prije svega sada i Savjet ima zaista punu kontrolnu funkciju i mehanizam koji može unaprijediti rad

Agencije. Takođe ovim predloženim amandmanima, odnosno sugestijama briše se stav 2 člana 44, odnosno ona predviđena zastara koja je bila predložena da iznosi 10 godina. Dakle, ovo je jedan dio priče. Drugi dio priče je sama Agencija za sprečavanje korupcije i njena direktorica, jer svakog dana ovdje slušamo, kolokvijalno da se izrazim, plač i kuknjavu zbog njenog hapšenja kao da je ona prethodnih godina bila oličenje pravde, neselektivnosti i transparentnosti tog nezavisnog tijela, odnosno direktora nezavisnog tijela. Apsolutno ne znam o kakvom progonu je ovdje riječ, naročito političkom, a možda je iz svih ovih reakcija zaključak da je potvrđen nalaz Evropske unije da je potrebno raditi na nezavisnosti i neselektivnosti, jer je očigledno ona je bila pod uticajem upravo onih koji je sada brane, upravo onih koji brane neodbranljivo i upravo onih koje je očigledno ona sve ove godine pokrivala. Ali gospodo, nismo mi baš od juče, a čini mi se da nisu ni građani, što je mnogo bitnije, jer za sve ono što se dešava danas gospođa Perović je sama lično kriva. Što se mene tiče ja joj lično želim sve najbolje, ali ja se sjećam jedne situacije kada sam na Odboru za antikorupciju upitao da ukoliko se utvrdi bilo koja nezakonitost u njenom radu da li će ona podnijeti ostavku, naravno odgovorila mi je da hoće. Međutim, prošli su mjeseci, ona još uvijek nije podnijela tu ostavku i ispunila to obećanje. Ovo naravno nije lov na vještice, ovo je borba za pravdu koju očekuju građani Crne Gore.

Takođe sam primijetio da se ovdje želi manipulirati iznosima pa se taj iznos od 100.000 eura predstavlja kao minoran, kao beznačajan, ali jedan jedini euro da je u pitanju, a ne 100.000, razlog je za procesuiranje. Znači šta je ovdje neprocenjiva šteta koja je nanijeta - ne radi se tu ni o novcu, radi se o ugledu jedne institucije što je po meni mnogo značajnije. To je ugled koji je danas nažalost sveden na nulu, ugled koji je uništen i koji možda u ovom trenutku više i ne postoji. E to je ta prava i glavna šteta. Evo imam ovdje još dvije strane koje su napisane, a koje se tiču svih nezakonitosti koje je utvrdila budžetska inspekcija i mnogi drugi organi, a koje ću preskočiti jer su više puta ponavljani.

Zaista se nadam da ćemo u narednom periodu unapređenjem ovog zakonskog rješenja, takođe izborom stručnog, profesionalnog i nezavisnog Savjeta, što je potreba svih građana Crne Gore, konačno vratiti taj, kao što rekoh, poljuljan i uništen ugled Agencije za sprečavanje korupcije jer to je potreba svih građana, potreba Crne Gore i potreba koja nas uvodi u Evropsku uniju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:02:07)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću.

Sada molim kolegu Nikolu Zirojevića da uzme riječ, a kolegu Adrijana Vuksanovića da se pripremi.

Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:02:15)

Zahvaljujem, kolega Pejoviću.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, uvažene kolegice i kolege, ministre Miloviću sa saradnicima,

Prvo želim da izrazim zahvalnost što ste sa svojim timom radili i pripremili i ovaj i niz drugih zakona koju su bili potrebni da ih usvojimo za dobijanje IBAR-a. Ovaj parlament je sedam takvih zakona usvojio juče. Vidjeli smo da smo danas dobili pozitivna mjerila i vjerujem da ćemo, do kraja ovog radnog dana, usvojiti i ostale zakone koji su potrebni. Na osnovu našeg djelovanja u Parlamentu, ali i na osnovu vašeg rada, ministre Miloviću, na osnovu rada vašeg državnog sekretara, na osnovu rada vaših saradnika i zaposlenih u Ministarstvu pravde, Crna Gora, kao što građanke i građani mogu da vide, napreduje na njenom evropskom putu.

Ministre Miloviću, želio bih da mi odgovorite, a ukoliko ste iz određenih razloga spriječeni ovdje tokom raspreve možete to uraditi i na društvenoj mreži X, šta mislite o naša dva amandmana koja smo podnijeli iako sam veoma dobro svjestan da je danas u Parlamentu Crne Gore isto kao i juče najveći grijeh podnijeti amandman, a još veći grijeh je da taj amandman predlagač prihvati. Prvi amandman se odnosi na činjenicu da oni koji ne mogu biti članovi Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije i navodi se tako u zakonu ukoliko su pravosnažno osuđivani za krivična djela iz oblasti korupcije. Mi smo dakle željeli da proširimo da to ne budu samo krivična djela iz oblasti korupcije, da to budu druga krivična djela koja bi činila nedostojnim poput recimo formiranja organizovane kriminalne grupe šverca narkotika itd. Naš drugi amandman jeste da se na zaposlene u Agenciji za sprečavanje korupcije ne primjenjuju propisi iz Zakona o radu, kako je to predviđeno ovim prijedlogom zakona, već da se na njih primjenjuju kao i do sada propisi o državnim službenicima i namještenicima s obzirom da i sami zaposleni, bila je jedna od sugestija sindikata, smatraju da im odredbe ovog zakona, odnosno status državnih službenika i namještenika daju mnogo veći nivo zaštite, a svjedoci smo s obzirom na problematiku kojom se bave da oni vrlo često mogu biti izloženi napadima razne vrste i da ih je potrebno što više zaštititi. Tako da vjerujem, ministre

Miloviću, da ćemo čuti izjašnjenja na ovaj ili onaj način i vas kao predlagača i kao nekoga ko je kreirao ovaj zakon i na ova dva naša amandmana.

Ono što mislim da je veoma važno kazati kada govorimo o temi Zakona o sprečavanju korupcije jeste da se osvrnemo i na ono što se dešava u Agenciji za sprečavanje korupcije. Mislim da je veoma važno da se osvrnemo na višegodišnju kampanju kojom se pokušava narušiti ugled direktorice Agencije za sprečavanje korupcije Jelene Perović, a da niko, radeći to naravno iz političkih razloga što je u potpunosti legitimno, da niko nikada nije pomislio da udarajući na taj način, ne ulazim u to da li je tačno ili nije tačno time će se baviti i bave se nadležni državni organi, narušavamo i integritet same institucije. Integritet institucije u kojoj uvjeren sam rade uglavnom časni i pošteni ljudi profesionalci koji svoj posao obavljaju na najbolji mogući način. Tako je crnogorska javnost svjedočila spektakularnom hapšenju, odnosno privođenju direktorice Agencije za sprečavanje korupcije i gle čuda kao glavni razlozi za to spektakularno hapšenje navedeni su kilometraža u službenom vozilu i dodjeljivanje varijabila. Kasnije smo saznali da kilometraža više nije interesantna jer koliko sam čuo iz medija ona je bila manja nego što u prosjeku svi poslanički klubovi koji duže službeno vozilo pređu kilometara na mjesečnom nivou tako da se od toga odustalo. Sada se insistira na ovim varijabilama, a zaboravljamo tj. zaboravljate, mi to jako dobro znamo, da kao i svaka druga vlada i ova vlada ima veliki broj funkcionera koji na isti taj način dodjeljuju varijabile. Zaista vjerujem da svi ti ljudi varijabile dodjeljuju u skladu sa zakonom. Ostavljamo naravno nadležnim državnim organima da donesu odluku i u ovom slučaju, ne želeći da budemo bilo čiji advokati. Sa druge strane ne možemo da ne progovorimo o prilično nekorektnom i neprofesionalnom odnosu nadležnih državnih organa prema maloljetnom djetetu gospođe Perović koje je tretirano na način na koji je tretirano u onom vremenskom periodu kada joj je, ako se ne varam, majka lišavana slobode.

Kada govorimo o varijabilama valja da se podsjetimo, a takođe može upućivati na korupciju, danas smo saznali da su u CEDIS-u, pazite sada, u stubove dalekovoda umjesto betona ugrađivali kamenje i pijesak. To su optužbe koje je na račun menadžmenta CEDIS-a iznio jedan od zaposlenih. Tužilaštvo je formiralo predmet i pokrenulo istragu. Tako kada govorimo o korupciji biće, kako je krenulo, da oni koji viču držite lopova to rade sa razlogom baš onako kako se i objašnjava ova sintagma.

U konačnom, moram da kažem i da je posljednja informacija kada govorimo o direktorici ASK-a koju smo iz medija dobili od strane njenog advokata gospodina Nikole Martinovića da su svi svjedoci potvrdili odbranu

Jelene Perović. Tako da ostaje sada ovdje pitanje ukoliko se odustane od gonjenja ili ukoliko u toku sudskog postupka bude donešena oslobađajuća presuda, a šta ćemo onda. Šta ćemo onda jer se preko četiri godine radi kampanja kako bi se iz političkih interesa narušio integritet jedne ličnosti, jedne osobe kako god se ona zvala šta ćemo da radimo i da li će se iko izviniti ako nadležni državni organi dokažu, odnosno odluče da je gospođa Perović nevinna.

Na kraju, bilo je riječi o 100.000 eura, završavam, koliko se pretpostavljam računaju iznosi ovih varijabla, saglasan u potpunosti da nije minorno, saglasan u potpunosti da se radi o velikom iznosu novca, saglasan da je svaki euro iz džepa građana i građanki tj. iz državnog budžeta važan, ali samo ću reći da je taj iznos od 100.000 eura iznos za nekoliko mjeseca pojede menadžment CEDIS-a.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:09:47)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Procedura, jedna procedura, koleginica Zdenka Popović. Izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 16:09:58)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Unaprijed se izvinjavam jer nisam u situaciji, imam problem sa glasnim žicama pa ne mogu da pričam, ali morala sam da reagujem, prosto sam htjela da vas pitam, kolega. Izvinjavam se, kolega Zirojeviću, obraćam se potpredsjedniku Pejoviću. Ne znam da li ste vi ikad gradili bilo šta u životu, jeste li se bavili izgradnjom nečega u životu. Ako ste se bavili izgradnjom nečega, neke tvrde gradnje onda znate da se uvijek to gradi tako što se koristi i pijesak i kamen, ali bogami mora i željezo i beton, tako da one ocjene koje je izrekao kolega koga smo imali prilike sada da čujemo, da su se određeni stubovi gradili samo pijeskom i kamenjem, ne mogu da stoje jer ni kućica za pse se ne može izgraditi samo pijeskom i kamenom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:11:00)

Zahvaljujem, koleginice. Ovo je više bilo u formi komentara, ali imamo prostora toliko.

Kolega Zirojević.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:11:14)

Obraćaću se vama, potpredsjedniče Skupštine. Nijesam vještak građevinske struke, niti sam inženjer građevine po struci, mislim da nije ni uvažena potpredsjednica Popović, mislim da niste ni vi. Dakle, u potpunosti sam saglasan kada uzmem u obzir moje laičko znanje iz oblasti građevine da se svi ovi materijali koriste, ali mislim isto tako da ćemo se svi usaglasiti da ukoliko jednog bude mnogo više nego što bi trebalo, a manjeg je kvaliteta, a drugoga bude mnogo manje nego što bi trebalo, a većeg je kvaliteta, pa nam ti stubovi ne izdrže ni onaj najslabiji vjetar, nego padaju, onda ipak mislim da se ne radi o adekvatnoj građi tih stubova iako sam, priznajem, laik iz ove oblasti. Nego, mislim da se radi o nečemu drugom i mislim da se radi o nečemu što potencijalno može biti predmet ovog zakona o kojem danas raspravljamo.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:12:05)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Sada molim poslanika Adrijana Vuksanovića da uzme riječ. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (07.06.24 16:12:16)

Hvala, potpredsjedniče Pejović, potpredsjednice Popović, ministre i potpredsjedniče Vlade Koprivica, dame i gospodo,

Bavimo se danas jednim fenomenom koji je opasan za svako društvo i koji zahtijeva permanentnu i stalnu i istrajnu borbu i koji nije samo ekskluziva crnogorskog društva već je rasprostranjen i po mnogim drugim društvima i zemljama. Vidjeli smo da takvih fenomena ima čak i u nekim evropskim institucijama, ali naravno moramo biti fokusirani na svoju problematiku i njoj se posvetiti. Ovaj zakon takođe spada u skupinu onih IBAR zakona. Vjerujem da mi prepušteni svojim političko-društvenoj inerciji i ustaljenim temama kojim se bavimo često bismo izbjegli da se posvetimo određenim zakonskim rješenjima i svemu onome što danas radimo. Zbog toga dobro je da osjećamo i određeni pritisak sa strane, pritisak usljed evropske integracije da nismo prepušteni samo našim temama i našim antagonizmima. Dobro bi bilo takođe da pored svih tih naših podijeljenosti,

neslaganja, borbe, budemo ujedinjeni bar u toj borbi protiv korupcije. Inače oni koji se bave istraživanjem koruptivnih radnji ne samo kod nas već i u svijetu došli su do određene zakonitosti, a to je da u svakom društvu postoji oko 10% građana koji su uvijek spremni za korupciju, zatim postoji oko 10% građana koji nikad neće pasti u korupciju. E, što je sa onih 80? Tih 80 u sivoj zoni da li će pasti u neku koruptivnu radnju ili ne, zavisi od društvenog ambijenta. Zbog toga neophodno je ne samo usvajati zakone već ih i implementirati jačati institucije kako ne bi bili društvo sa stimulativnim ozračjem za koruptivne aktivnosti. Smatram da nijedan zakon pa tako ni ovaj nije idealan jer svaki zakon kaska uvijek za realnošću i životnom stvarnošću, ali mislim da glasajući za ovo zakonsko rješenje osim što ispunjavamo one kriterijume za dobijanje pozitivne ocjene za prelazna mjerila u 23 i 24 pregovaračkim poglavljima da radimo takođe i korisnu stvar na području borbe protiv korupcije. Zbog toga klub zastupnika Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative glasaće za ovu zakonsku ponudu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:15:17)

Zahvaljujem, kolega Vuksanoviću.

Ovim smo iscrpili listu prijavljenih diskutantata.

U međuvremenu imamo reakciju kolege Borisa Mugoše. Procedura ili nešto drugo?

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:15:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Miloviću, poštovani državni sekretare Bakrač, uvažene kolege ...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:15:48)

Kolega Mugoša, vaš kolega gospodin Zirojević je potrošio vrijeme koje je predviđeno vašem poslaničkom klubu, shodno dogovoru na kolegijumu. Postoje druge medijske platforme, možete se obratiti gospodinu Miloviću.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:16:02)

Prvo, kao što sam rekao na početku, dogovora sa kolegijuma nema jer ste prekršili sve, tako da vas molim nemojte me vezati za dogovore sa kolegijuma. Drugo, imam pravo da se obratim kome god hoću, je li tako? Poslovnik ne predviđa kome mogu da se obratim.

Uvaženi kolega Pejoviću, nema potrebe, obratio sam se ljudima koji su predstavnici predlagača zakona koji nam je dostavljen 30. maja i koji su radili na zakonu i obraćam im se, možda nisu u sali, ali gledam u kamere i gledaju me ljudi. Cijenim njihov rad na zakonu i zbog toga sam se obratio. Ili ne mogu ni to da uradim?

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:16:55)

Vi možete, ali samo da konstatujemo da kršimo dogovor sa kolegijuma, je li tako?

Imate pravo na komećar tri minuta. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:16:58)

Izvinjavam se, to sam konstatovao već prije tri sata.

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Veoma je važan zakon, jedan od suštinskih zakona na našem EU putu i mislim da je dobro da su određenim rješenjima napravljeni iskoraci jer smo nažalost, čini mi se, bili preopteretili rad Agencije u smislu da se stvorila percepcija da je to Agencija za čekiranje imovinskih kartona javnih funkcionera, do te mjere da su bile izrečene pojedinima opomene što nisu sto eura poklona za 8. mart prijavili i zbog toga je dobro da se napravila određena granica u zakonu da ako je do nekog iznosa da može u naknadnom postupku da se to ispravi. Sa druge strane, nisam siguran da nam je adekvatna, ali radićemo i dalje intervencije na obuhvat javnih funkcionera, jer smo dolazili u situaciju da su članovi školskih odbora itd. javni funkcioneri i da tu ima ljudi koji ne prate tu problematiku, članovi Savjeta i da su ljudi bili kažnjavani, a zaista nivo donošenja njihovih odluka nije bio takav da je mogao da upućuje na postojanje korupcije. Mislim da je veoma važno da jačamo druge segmente Agencije, odnosno da mijenjamo percepciju Agencije koja treba da više pažnje posvećuje životnim stilovima

javnih funkcionera, odnosno da li postoji saglasnost između primanja i životnog stila.

Veoma važan segment koji moramo jačati kod Agencije to je kad se donose određeni zakoni, da li odredbe nekih tih zakona su donošene na način da otvaraju prostor za korupciju, a vidimo da je Agencija u nekoliko navrata upozoravala nedostatnost određenih zakonskih rešenja. Nažalost, svjedoci smo u poslednje vrijeme da se donose ad hominem neka zakonska rješenja. Samim tim kad zbog određenih ljudi mijenjate zakonska rješenja to upućuje na potencijalnu korupciju. Veoma je važno da je dat mnogo veći prostor na finansiranje političkih partija jer je to jedan segment gdje takođe postoji ozbiljan prostor za potencijalnu korupciju. Od ove priče koja jeste medijima i javnosti zanimljiva, imovinski kartoni, sve je to ok, nije to ništa problematično, ali treba da jačamo druge segmente. Imam osjećaj ponekad da je to agencija za evidentiranje prihoda funkcionera, a ne agencija za sprečavanje potencijalne korupcije. Mi iz Kluba SD-a koji smo u ovih nekoliko dana analizirali sve zakone, izvinjavam se javnosti što smo neke amandmansi poboljšali, očigledno da to nije dobro u Crnoj Gori, odnosno nije dobro za one koji upravljaju trenutno procesima u Crnoj Gori, ali mi ćemo i dalje nastaviti da unapređujemo zakonska rješenja. Ima iskoraka, siguran sam da će praksa pokazati da treba neke stvari dograđivati u narednom periodu.

Na kraju, uvaženi ministre Miloviću i državni sekretare Bakrač, nadam se da ćete na ova pitanja koja vam je postavio kolega Zirojević odgovoriti jer se radi o tome da su to amandmani na zakone koje ste vi pripremali i usaglašavali sa Evropskom komisijom, Venecijanskom komisijom i da nam vi možete dati, uvaženi ministre Miloviću i državni sekretare Bakrač, da nam vi kao ljudi koji ste pripremali te zakone možete dati adekvatan odgovor na amandmane koje smo mi podnijeli. Zahvaljujem, potpredsjedniče i hvala na vrlo kolegijalnom odnosu koji ste pokazali prema meni.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:21:04)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Mugoša.

Vi znate da sam uvijek tu da afermišem duh tolerancije. Hvala.

Sada molim kolegu iz Vlade ako želi dati završnu riječ da se obrati.

Izvolite.

MOMO KOPRIVICA (07.06.24 16:21:27)

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege poslanici i poslanice, uvaženi građani Crne Gore,

Želim na početku završnog izlaganja da se u ime Vlade Crne Gore zahvalim svim poslanicima na konstruktivnim diskusijama, na prezentaciji dosta solidnih argumenata, kritičkih opservacija koje će svakako značiti i za neki budući period, jer rad na reformi ovog antikorupcijskog zakonodavstva se nastavlja. Dakle, taj proces nije završen. Želim da se zahvalim svim poslanicima koji će podržati ovaj predlog zakona i onima koji to svakako neće, posebno se zahvaljujem poslanicima opozicionih partija koji će podržati ovaj zakon prepoznajući zajednički interes, a to je harmonizacija zakonodavstva sa međunarodnim preporukama i dobijanje pozitivnog IBAR-a što je od velikog značaja za evropsku perspektivu naše zemlje.

Kako sam i rekao, rad se nastavlja, ovo je samo jedan od antikorupcijskih zakona. Ništa manje važni su Zakon o slobodnim zonama zato što je slobodna zona Luka Bar, recimo, u decenijama iza nas bila žarište korupcije, žarište kriminala i svih onih fenomena koji su skopčani sa korupcijom, a čime je nanošena višemilionska šteta državnom budžetu i to na mjesečnom nivou. Nema danas možda prečeg zakona antikorupcijskog od Zakona o slobodnim zonama i to smo definisali takođe Strategijom za borbu protiv korupcije, da zaustavimo onu balkansku rutu kojom su cigarete stizale u Luku Bar, a onda su razduživane fiktivnim papirima zahvaljujući korupciji i policijskih i carinskih službenika i umjesto kako su navodili ti korumpirani službenici da idu u Italiju, izdajući te fiktivne papire, išli su preko Crne Gore pa širom Evrope rušeći ugled Crne Gore i nanoseći višemilionsku štetu i crnogorskom budžetu i budžetu zemalja Evropske unije. To je najvažniji, rekao bih, antikorupcijski zakon. Rad na reformi ovog Zakona o sprečavanju korupcije će se nastaviti, tako da je mnogo fenomena skopčanih sa korupcijom, a koji se ne tiču ovog zakona o kojem danas pričamo.

Uvaženoj potpredsjednici Popović bih rekao, vjerovatno ste u pravu u tom smislu građevinskih radova šta se stavlja u ove stubove, ali bi bilo značajno da čujemo šta je stavljeno u temelj zaboravljene petlje auto-puta. To bi bilo značajno da čujemo jer tu sigurno nije ni malter, nije ni armatura, ni ne znam ni ja šta jer sam potpuni laik za to, nego mito, korupcija, protivzakoniti uticaj i tome slično. E, to je korupcija. To je najopasnija korupcija i zato je važan i Zakon o javnim nabavkama, zato je važno da očistimo institucije od onih koji su korupciju imali kao modus vivendi, način života.

Što se tiče reforme budućeg zakona, odnosno Zakona o sprečavanju korupcije usudiću se da podijelim sa vama jedno lično mišljenje i da svi o tome razmislimo. Ako želimo maksimalna ograničenja u odnosu na javne funkcionere, potrebno je da se izvrši jedna kategorizacija javnih funkcionera i da vidimo koje su to najrizičnije grupe koje obavljaju najsloženije, možda i najvrednije poslove, koji raspolažu budžetskim novcem itd. pa da napravimo nekoliko kategorija. Sigurno su u grupi ovih koji su u svakoj zemlji izloženi najvećim rizicima od korupcije članovi Vlade sudije, tužioci, direktori državnih kompanija i neka se njima nametnu najčvršća ograničenja, ali recimo nije moguće uvesti najčvršća ograničenja dok nema kategorizacije javnih funkcionera jer će isto ograničenja nametnuti, recimo, članu vlade ili nekom tužiocu, ili direktoru državne kompanije i članu školskog odbora, ili jednom dekanu nekog fakulteta koji zaključuje ugovore koji nemaju veze ni sa kakvom korupcijom, recimo stručne, konsultanske usluge itd. Prema tome, bitna je ta kategorizacija i na osnovu nje ćemo u budućem periodu, mislim, doći do pravilnih ograničenja najčvršćih za najviše funkcionere i onda stepenovati ka nižim nivoima vlasti.

Primijetio sam i dva apsurdna, mogu slobodno da kažem. Jedan apsurd je da govore o potrebi poboljšanja predloga zakona oni koji dok su imali parlamentarnu većinu ili vršili vlast nisu učinili ništa da se promijeni zakon i niti jedno jedino slovo zakona nisu predložili. Druga apsurdna situacija jeste kritikovati ovu vladu a ne pomenuti ništa od postupanja selektivnog i pristrasnog postojećeg, odnosno bivšeg rukovodstva Agencije za sprečavanje korupcije. To nije principijelno. Iako smo čuli neke literarne uzlete, naravno građani uvijek treba da onoga ko pravi literarne uzlete pitaju gdje je to pročitao. Inače je izvor Fejsbuk.

Što se tiče životnog stila treba Agencija za sprečavanje korupcije kada doživi reformu da se bavi time, ali ovaj zakon to ne zaustavlja, nego daje mogućnost za to, zato što se u zakonu jasno kaže da vrši druge poslove propisane zakonom. Kontrola životnog stila imovine se onda tim posebnim zakonima propisuje kao recimo Zakonom o unutrašnjim poslovima ili regulativom o unutrašnjih poslovima ili inspekcijskim službama i tamo se daju ovlašćenja i nadležnosti ASK-u, a to se uklapa sa ovim što se kaže gdje je propisano da vrši druge poslove utvrđene zakonom. Dakle, nema nikakve prepreke.

Što se tiče rokova od deset godina ne bih imao toliko bojazni, razumijem sve te prigovore. Zašto - zato što je zakon važeći donijet 9. decembra 2014. godine tako da je najranija povreda mogla da se učini 2015. godine, a od tada je devet godina. Dakle, nije protekao rok od deset godina. Sve te povrede mogu doći pod udar primjene zakona.

Rekao bih i da sam saglasan sa kolegom Adrovićem koji je rekao suštinsku stvar, da su od glavnog značaja ljudi koji sprovode zakon, da ne bi zakoni ostali mrtvo slovo na papiru i u tom smislu i planove integriteta treba ojačati tako što će se definisati postupci za kontrolu njihove primjene da postoje konsenkvence i mjerljivi rezultati da li su primijenjeni ili ne. U tom smislu je važan, dakle, jedan personalni oporavak. Konačno na primjer ni ZKP, ni KZ nije nešto drugačiji bio za vrijeme Katnića u odnosu na vrijeme gospodina Novovića, ali postojala je volja, riješenost, znanje, integritet i došlo je do rezultata sa istim zakonom, iako ključnih reformi nikada ne može biti ukoliko ne dođe i do sistemskih izmjena zakona.

Kada se govori o propisivanju norme kojom se za člana Savjeta postavlja uslov da nije osuđivan za krivična djela iz oblasti korupcije onda se postavlja pitanje zašto ne za druga neka krivična djela. Upravo je Predlogom zakona o sprečavanju korupcije propisano da se za člana Savjeta bira lice koje pored opštih uslova za rad u državnim organima ispunjava uslove, pa se pored ostalog navodi da nije osuđivano za krivično djelo korupcije. Ali da kažem svim poslanicima, u ovoj formulaciji pored opštih uslova za rad u državnim organima stoji upućivanje na član 34 Zakona o državnim službenicima gdje se propisuje da lice može biti zaposleno ako nije osuđivano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za rad u državnim organima, tako da bi dodatni neki amandman bio suvišan jer već zakon upućuje na Zakon o državnim službenicima i namještenicima gdje se pored opštih uslova, recimo ljekarsko uvjerenje, 18 godina itd, propisuje da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za rad u državnim organima.

Sve u svemu, želim da naglasim da je još jedan važan korak ka dostizanju evropskih ciljeva pred nama, ali ono što je najvažnije jeste da se rad na reformi antikorupcijskog zakonodavstva nastavlja, a od najvećeg značaja jeste izbor nezavisnog, nepristrasnog i profesionalnog Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije da se nikad više ne bi desile one zloupotrebe koje smo imali priliku i danas da čujemo i kojima svjedočimo golim okom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:31:52)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Vlade.

Izvinjavam se, sa vašim završnim obraćanjem konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

U međuvremenu imamo proceduru.

Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:32:23)

Vama se obraćam, potpredsjedniče Pejoviću.

Iako mi nije jasno šta potpredsjednik Vlade danas radi ovdje, cijenim njegovu potrebu da provodi sa nama malo vremena i da se bavi nečim korisnim, ali moram da vas upozorim da ste bili dužni da opomenete potpredsjednika Vlade koji je u završnoj riječi polemisao, koristeći se mojom diskusijom, sa ministrom pravde Andrejem Milovićem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:32:46)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću. Ovo nije procedura.

Gospodine Zirojeviću, gdje je prekršena procedura, recite koji član.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:32:54)

Ovo jeste procedura.

Dakle, on u završnoj riječi ne može da polemiše sa poslanicima. Ja vam govorim član koji definiše završnu riječ. Član koji definiše završnu riječ, naći ću vam ja broj. Nije ništa sporno. Ja vam kažem, vi jako dobro znate, prvo, prekidate me otkako sam počeo da govorim. Ja ću završiti kako ja mislim da treba, onda ćete vi cijeniti...

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:33:42)

Ne možete, gospodine Zirojeviću. Pozovite se na član. Na insistiranje vaših kolega iz poslaničkog kluba insistiraćemo na doslednom poštovanju Poslovnika. Pozovite se na član.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:33:52)

Onda ste trebali, pošto insistiraste na doslednom poštovanju Poslovnika, da opomenete potpredsjednika Vlade kada je u završnoj riječi diskutovao sa poslanicima. Pošto to niste uradili, ja sam vam objasnio na što se pozivam, nemate šta da me molite, pošto to niste uradili, pošto niste reagovali onda kad ste trebali, ja sam se pozvao i rekao da u

završnoj riječi predstavnik Vlade ne može da polemíše sa poslanicima. Ne znam šta vam nije jasno. Ja nisam slikar da vam slikam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:34:44)

Recite koji član to definiše. Niste slikar, ali ste poslanik, kolega Zirojeviću. Vi još niste rekli koji sam član prekršio.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:34:54)

Ja vam kažem, predstavnik Vlade u završnoj riječi ne može da polemíše sa poslanicima. Nije bitno koji član definiše, ne znam što ste se vi uvatili ... kao pijan plota. Ne može on da se osvrće na moju diskusiju sa ministrom Milovićem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:35:22)

Niste u pravu, još uvijek se nijeste pozvali na član Poslovnika. Kolega Zirojeviću, molim vas, predstavnik Vlade, u konkretnom slučaju potpredsjednik Koprivica, nije pomenuo ni nas niti jednog poslanika iz vašeg poslaničkog kluba. Zahvaljujem.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 16:35:54)

On se osvrnuo na dio moje diskusije vezano za građu u CEDIS-u. Dakle, ja sam polemisao sa ministrom pravde i ne vidim zašto se čovjek javlja i što je to njemu interesantno kad ni on nije vještak građevinske struke.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:36:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo da se ja odmah pozovem na član da ne bi šest puta pitali koji član, član 96.

mislim da je bio ministar Krapović, ako me sjećanje služi, kada je u završnoj riječi komentarisao izlaganje poslanika, tada je uvažena

koleginica Zdenka Popović pročitala član 96 i rekla je da to nije zabranjeno. Mi smo rekli da od kada postoji višepartizam, 34 godine, imali smo stav da u završnoj riječi predlagač ne komentariše, sve se to lijepo završilo. Na kolegijumu sam ja postavio pitanje da to riješimo jednom za svagda i načelni dogovor je bio da se da sugestija da u završnoj riječi, govorim o priči na kolegijumu, predstavnik predlagača ne komentariše stavove poslanika jer za to ima prostora tokom pretresa, a da u završnoj riječi daje završni osvrt na zakon. To je bila priča sa kolegijuma. Možda vi toga dana nisti bili tamo, ja vam samo kažem da smo otvorili tu priču jer je došlo do različitog tumačenja Poslovnika. Da budemo jasni po tom pitanju.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:37:54)

Poslaniče Mugoša, ja ću vas podsjetiti da ste vi upravo prije desetak minuta rekli da dogovori sa kolegijuma ne važe i da moramo poštovati Poslovnik. U tom kontekstu, vodeći se vašim predlogom, ja sada vodim sjednicu. Ja vas molim da završimo ovu tačku dnevnog reda i da idemo dalje, da vratimo konstruktivan pristup.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:38:06)

Samo da vas zamolim. Ja ne shvatam vašu potrebu da ne saslušate kolegu, nego da mu padate u riječ, ja vas molim...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:38:15)

Ja se izvinjavam, kolega, naravno da vas prekidam, tražili ste proceduru a još se niste pozvali na član. Insistirate da poštujemo Poslovnik, u članu 96 ne stoji to što vi pričate, pročitajte to. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:38:33)

Kolega Pejoviću, polako, čovječe, pa nemojte sebi na taj način da gradite kao potpredsjednik, juče ste vi ...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:38:42)

Kolega Mugoša, ja nigdje ne žurim. Naravno da vas prekidam zato što niste konkretni u vašoj reakciji. Ja vas molim, pa naravno da imam pravo.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:38:58)

Nemojte da mi određujete nivo konkretnosti.

Nemate pravo da me prekidate, imate pravo da mi kažete isteklo vam je vrijeme. Ne možete vi da mi kažete kad me niste saslušali do kraja.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:39:06)

Ja vas slušam cijelo vrijeme, niste se pozvali na član. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (07.06.24 16:39:16)

Ja ne raspravljam sa potpredsjednikom Vlade, nego sa potpredsjednikom Parlamenta.

Član 96 - predlagač odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača, tu su pravnici, mi znamo što je ciljno tumačenje, što je duh norme, nemojmo da se vraćamo u prvi razred osnovne. "Predlagač odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenje stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ." Upravo je to stavljeno i hvala vam, kolega Zogoviću, jer živimo u ovom parlamentu i prije decembra prošle godine, stavljeno je u prvom dijelu norme da odgovara i pojašnjava stavove, a nakon svega ima pravo na završnu riječ, jer je ciljno tumačenje te norme, a svi smo je kreirali zajedno, bilo da u završnoj riječi daje osvrt generalni na zakon nakon rasprave, a ne da polemíše dva stavovima poslanika, jer za to ima pravo po Poslovniku svaki put kao predlagač kad poslanik završi svoje izlaganje. Eto, kolega Pejoviću, izvinjavam se i radi vaše edukacije, što mislim da je korektno sa moje strane, dao sam doprinos tome da imak ovaj Poslovnik ne postoji od kada ste vi potpredsjednik, nego postoji decenijama i svi smo ga poštovali do prije mjesec dana kada je u pitanju završna riječ.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:40:42)

Zahvaljujem.

Kolega Mugoša, hvala vam na preporukama. Iz vašeg nastupa i ovo što ste pročitali, ja ne znam da li ste vi svjesni što ste pročitali. Upravo cijelo vrijeme ja vas pozivam da mi kažete gdje sam prekršio Poslovnik, vi i dalje se na to konkretno niste pozvali.

Jeste, vaš kolega. Pa vi ste intervenisali. Molim vas, dozvolite. Prema tome, potpredsjednik Vlade u konkretnom slučaju ima pravo na završnu riječ, ja potpredsjednika Vlade ne mogu cenzurisati, kolega Mugoša, šta će da kaže, a pri tome apsolutno nisam registrovao da je jednom riječju pomenuo bilo koga iz vašeg poslaničkog kluba. Zahvaljujem.

Procedura, kolega Laković.

MIODRAG LAKOVIĆ (07.06.24 16:41:40)

Hvala, potpredsjedniče.

Pošto sam bio akter te polemike kada je bio ministar Krapović, evo potpredsjednica Zdenka klima glavom i potvrđuje, reći ću sledeće. Mi smo svjesni da vi imate prakse, naročito vi stariji poslanici, koje ste gradili decenijama. Ali ako hoćemo da se držimo Poslovnika, ovaj član 96 ne možemo da odvojimo od člana 98 gdje se kaže da poslanici i ljudi koji uzimaju diskusiju se moraju držati teme. Ako se ne držite teme, a očekujete da u završnom izlaganju predstavnik Vlade mora striktno da se drži teme, prošli put kad je bio ministar Krapović, otvorio je 20 tema koje nisu bile povezane sa zakonskim rješenjem koje je tada bilo na dnevnom redu. Onda ste prigovorili ministru Krapoviću zato što je on imao odgovor u završnom komentaru kao osvrt na ono što ste vi otvorili kao teme. Znači, ako se držimo u skladu sa članom 98 Poslovnika, ako se svi držimo teme onda podržavam vaš stav da i predstavnik Vlade u završnom izlaganju treba da se drži teme, ali ako otvorimo bočne teme onda zaista potpredsjednik Skupštine ne može uticati ni na koji način i oblikovati završno izlaganje predstavnika Vlade. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:43:24)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Koleginica Popović. Ja vas molim da završavamo sa ovom tačkom dnevnog reda. Izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 16:43:38)

Pozivam se na član 96. Kolega Borise, vi dobro znate da ja Poslovnik znam uprste. Javila sam se da ne bi mi neko pripisivao da sam nekoga branila, a nekoga ne. Poslovnik, član 96, predzadni stav je potpuno jasan, on kaže: "Predlagač odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja, pojašnjenja stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ." Apsolutno niko od nas iz rukovodstva Parlamenta ne utiče niti na poslanike pozicije ili opozicije niti na predstavnike Vlade kako će odgovarati na postavljena pitanja, kako će dati završnu riječ i kako će dati obrazloženje. Prema tome, kolege, niste u pravu. Ono na što se vi pozivate, na praksu, te prakse nema u Poslovniku. Mi smo imali izmjenu Poslovnika nedavno, prije 15 dana, pa ste mogli fino da predložite izmjenu ili dopunu ovog člana, pa da stavite da u završnoj riječi predstavnik predlagača nema pravo da polemiše sa poslanicima. Toliko, zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (07.06.24 16:45:20)

Zahvaljujem, koleginice Popović.
Sada dajem pauzu do 17 časova.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 17:19:48)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Prelazimo na objedinjeni pretres o tačkama dnevnog reda: **Predlog zakona o medijima, Predlog Zakona o nacionalnom javnom emiteru - Javnom medijskom servisu Crne Gore i Predlog zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama.**

Želim da pozdravim ministarku i gospodina Rudovića, želim da vam kažem da smo napravili dogovor na Kolegijumu da trajanje pretresa objedinjenog traje tri sata bez uvodnih izlaganja. Vrijeme raspoređeno na klubove poslanika: Evropa sad 44 minuta, DPS 38 minuta, Nova srpska

demokratija 20 minuta, Demokratska Crna Gora 16, Bošnjačka stanka 13, DNP devet minuta, URA devet minuta, SNP sedam minuta, SD sedam minuta, Albanski forum pet i DU-a i HGI po pet minuta, Poseban klub poslanika sedam minuta, poslanik bez kluba dva minuta. To je matematički kako smo podijelili vrijeme.

Želim da vas obavijestim da ćemo poštovati u potpunosti procedure i da ćemo željeti da ovaj naš današnji radni dan vezano za ove zakone protekne u najboljem redu i miru.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Tamara Vujović, ministarka kulture i medija i Neđeljko Rudović, generalni direktor Direktorata za medije. Izvjestioci odbora su: Bojana Pićan, Vasilije Čarapić i Duško Stijepović, Zakonodavnog odbora i Nikola Rovčanin, Vasilije Čarapić i Slaven Radunović Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Gospođo ministarko, izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 17:21:40)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, uvažene poslanice i poslanici,

Predlozi tri medijska zakona su kao što znate među ključnim kriterijumima za dobijanje pozitivnog IBAR-a. Odmah želim da naglasim da sva tri medijska zakona imaju pozitivno mišljenje Evropske komisije. Takođe, želim u ovom uvodnom dijelu da se osvrnemo i malo pogledamo u prošlost, upravo zato jer ovo danas nije dostizanje konačnog cilja, ali jeste osvajanje jedne značajne etape. Potrebno je da naglasim zašto se upravo medijski zakoni nalaze danas ovdje prije mnogih drugih zakona. Promijenjena metodologija pregovaranja o pristupanju Evropskoj uniji od 2020. godine, koju je Crna Gora prihvatila, stavlja u prvi plan poglavlja koja se tiču pravosuđa, borbe protiv kriminala i korupcije, slobodu bezbjednost i temeljna prava. Naravno da je svakom građaninu jasno zašto borba protiv kriminala, zašto borba protiv korupcije, jer ga to čini nebezbednim i oduzima vrijednost od države i stavlja vrijednost u džepove kriminalaca. To je nesigurna država za život i država nejednakih šansi, to je razumljivo, ali zbog čega su medijski zakoni dio prioriteta i dio IBAR-a? Zato što medijske slobode, slobode govora, izražavanja i mišljenja jesu temeljne slobode i temeljna prava, jer je jasno da te slobode garantuju slobodnog građanina, bezbjednog novinara, pravo da se izrazi stav. Jedan od prioriteta Evropske unije je i medijski pluralizam zato što se država brani i gradi na medijskom polju, a brani i zdravim medijskim zakonodavstvom. Regulisanje ove

oblasti izuzetno je važno za atmosferu u kojoj ćemo živjeti, čemu ćemo biti izloženi, šta ćemo čitati, čemu ćemo vjerovati, da li ćemo vratiti izgubljeno povjerenje u medije, da li su mediji slobodni ili pod političkim pritiskom i cenzurom. Potrebno je da imamo snažan i stabilan, ali i građanima odgovoran nacionalni i lokalni javni servis. Potrebno je da imamo određenu i pravilnu granicu između slobode izražavanja i cenzure.

Koliko država treba da ima upliv u rad medija, koliko ćemo imati sopstvenih medija, koliko sadržaja? Potreban nam je regulator da ima alate da upozorava, kažnjava i zabranjuje. Od svega ovoga umnogome će zavisiti u kakvom društvu živimo, jer smo svjesni da se sve više uticaj na javno mnjenje prebacuje na virtuelnu sferu, društvene mreže, portale i da je sve teže identifikovati lažne vijesti, maligne uticaje. Zato su medijski zakoni ovdje pred vama kao prioritet svih prioriteta. Sve smo ovo predvidjeli zajedno sa potpunim usklađivanjem našeg medijskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije. Radili smo u protekle dvije i po godine u saradnji sa Savjetom Evrope od kojih smo dobili prvo ekspertsko mišljenje na tekstove medijskih zakona u decembru 2022. godine, drugo u martu 2024. godine. Želim da naglasim da su iz ovog seta zakona, takozvanih IBAR zakona, prvi poslali na mišljenje Evropskoj komisiji upravo medijski zakoni 15. marta i to Ministarstvu evropskih poslova, Misiji u Briselu, Delegaciji u Evropskoj uniji i Evropskoj komisiji nakon pozitivnog mišljenja Savjeta Evrope. Saradnja se odvijala naravno i sa Evropskom komisijom od kojih smo u aprilu i maju ove godine dobili pozitivna mišljenja na sva tri zakona.

Konsultacije su bile svakodnevne, a konačno pozitivno mišljenje dobijeno je 23. maja. Pregovara se 12 godina, što je veoma dug period. Ne želim potcijeniti rad dosadašnji pregovaračkih struktura koje su započele evropsku priču, pionire i entuzijaste proširenja. Njima hvala, jer je neko morao napisati sve to i zaslužiti sva otvorena poglavlja. Međutim, svjesni smo da nije bilo političke volje u poslednjih, rekla bih sedam godina za pun tempo u ovim procesima i da smo poslednjih godina imali na snazi neformalnu klauzulu balansa i veoma loše izvještaje Evropske komisije.

Svjesni da 42 i 43 vlada nisu imale puno vremena u burnoj tranziciji koje su nosile velike aktivnosti da se procesom suštinski bave, odnosno da angažuju sve svoje snage u evorpskom procesu, uvažavajući to da je mnogo više od rada na poglavljima bilo potrebno pokazati faktičke aktivnosti vezane za obračun sa kriminalom i kriminogenim strukturama čak i u institucijama sistema, ovo vrijeme mandata 44. Vlade dokazuje da evorpski put postaje pravi prioritet i apsolutni prioritet i da smo svi tome maksimalno posvećeni. Ovaj stepen posvećenosti i brzine rekla bih da je bez presedana i to odgovorno tvrdim. Istini za volju, tome doprinosi

izuzetno povoljan politički i geopolitički momenat koji smo prepoznali i koji nam ide naruku.

Kada smo stupili na dužnost i kada je prvi put saopšteno da se može dobiti IBAR u junu i druga Međuvladina konferencija posvećena Crnoj Gori, bila sam prvi ministar koja je na Vladi iskazala sumnju da je to moguće učiniti. Da smo tek otvorili ponovni dijalog sa radnom grupom, da krećemo u unapređenja tekstova zakona i da ima još dosta toga da se uradi. Stav je bio da se mora postići maksimalna brzina i da izgovora nema. Vrijedno smo radili, slušali sve te holdere, pokušali da nađemo najbolji mogući izbalansirani tekst zakona u podijeljenom fragmentiranom medijskom sektoru koji je opterećen brojnim problemima.

Ponoviću da se na ovim zakonima radilo 18 mjeseci u vremenu tri administracije i da je radila radna grupa od 25 članova u kojoj su bili: predstavnici medijske zajednice, nezavisnih regulatora, NVO- a, sindikata medija, pravosuđa i nadležnih državnih institucija. Sve to vrijeme imali smo nesebičnu podršku eksperata Savjeta Evrope, referentnih direktorata Evropske komisije. Imali smo dvije posjete predstavnika ... prvo u decembru sa jednim negativnim ishodom kada nam je saopšteno da smo zbog neusvajanja medijskih zakona ovoliko dugo suspendovani iz programa Kreativna Evropa.

Druga posjeta bila je u februaru kada su se predstavnici ... mogli uvjeriti da smo poruke shvatili i da sve od nas zavisi. U toku rada na zakonima postojala je usmena komunikacija sa kabinetom premijera i određene aktivnosti krajem godine, ako se sjećate kada smo mijenjali Zakon o RTCG koji se tiče finansiranja, stabilnog i predvidivog i održivog finansiranja RTCG, kasnije i u vezi nekih članova medijskih zakona na kojima smo objašnjavljali zašto zastupamo određene članove zakona i stavove. Napominjem da su naši zakoni poslani na sve adrese od značaja prema proceduri i za ove zakone ne stoji tvrdnja pojedinih poslanika da su novitet za javnost. Oni su velikoj mjeri i predstavljeni tokom našeg događaja "100 dana rada Vlade", jer su tada već bili u svojoj, rekla bih, finalnoj formi. Zato su i bili predmet komentara i interesovanja. Bili smo u Briselu da ih predstavimo krajem aprila i da riješimo određene dileme. Tada je kazano od strane partnera da su oni zadovoljni tekstovima naših zakona i da se baš zbog toga, zbog elemenata povjerenja i uvažavanja ne bi trebalo amandmanski djelovati bez konsultacija sa Evropskom komisijom. Budući dostupni zakoni su postali predmet brojnih komentara, predloga, sugestija od mnogih nevladinih organizacija, od institucija, a Klub poslanika PES-a je preko Ministarstva evropskih poslova zatražio i direktno mišljenje od Evropske komisije, što smo čuli na nedavnom skupštinskom zasijedanju. Na komentare PES-a Evropska komisija je

takođe dala pozitivno mišljenje rekavši da u tim predlozima nema suprotnosti sa EU standardima i da se ne kose sa EU akijem. Radi se o mišljenju od četiri člana iz dva zakona o čemu smo imali različite stavove.

Na sjednici Vlade usvojena su dva zakona i molim vas da ovo sa pažnjom saslušate, sa 100% saglasnosti, a za jedan zakon postojala su različita mišljenja oko dva i tri člana. Nije tajna da su pojedini ministri iz moje partije izdvojili mišljenje, a da je Vlada većinski utvrdila predlog zakona i ovlastila mene da ih danas ovdje pred vama iznesem. Ja sam time zadovoljna, jer je era jednomylja prošla i iznošenje stavova ne smatra se zabranjenim. Naravno, kao član kolektivnog organa koje odluke donosi većinom i koji jedini utvrđuje i predlaže zakone, ja vam danas predstavljam tekstove tri medijska zakona koji, ponavljam, svi imaju pozitivno mišljenje Evropske komisije. Ovu hronologiju i ovaj put sam vam predstavila, jer ovaj put nije bi lak, a bio je temeljan i predan u interesu Crne Gore i njenih građana i nije lijepo predstavljati neke djelove ove priče senzacionalistički i time nipodaštavati uloženo.

Ono što su bili originalni predlozi Ministarstva kulture i medija pred vama je 99% toga teksta, ostalo vezano za prajm tajm i dužinu iskustva generalnog direktora oko kojih se nismo saglasili, to ne stoji u ovom tekstu zakona. Ono što je važno, ova tri zakona donose brojne iskorake u odnosu na važeće medijske zakone i kakvo god bude glasanje ponosni smo što možemo konstatovati da je u ogromnom procentu Crna Gora sprovela uspješnu medijsku reformu i donosi u ovim zakonima desetine dobrih i novih rješenja.

Nadam se da će medijski zakoni dobiti vašu podršku u ovom parlamentu i još jednom želim da zahvalim na ogromnom poslu mojim saradnicima iz Direktorata za medije, što je jedan malobrojan, ali veoma posvećen tim, svim članovima radne grupe, ekspertima Savjeta Evrope i Evropske unije. Ovim zakonima se predviđaju suštinski iskoraci u odnosu na sadašnje stanje i sigurna sam da se Crna Gora svrstava u red zemalja sa najnaprednijim medijskim zakonodavstvom. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 17:32:52)

Hvala vam, gospođo ministarko.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele. Hvala vam.

Prvi prijavljeni iz parlamentarne većine je predsjednik Poslaničkog kluba PES-a gospodin Vasilije Čarapić, a neka se pripremi poslanik Ivan Vuković.

VASILIJE ČARAPIĆ (07.06.24 17:33:10)

Hvala, predsjedniče.

Uvažena ministarka i njen saradniče,

Prije svega želim da informišem crnogorsku javnost da je danas bio sastanak radne grupa za proširenje unutar Evropske unije na kojem je Evropska komisija obavijestila države članice šta je Crna Gora uradila za kratak rok na polju dobijanja IBAR-a. Obavijestila nas je da imaju informaciju da će svi zakoni biti usvojeni onako kako su usaglašeni sa Evropskom komisijom i sa ekspertima. Nakon današnjeg sastanka takozvane Koele na kojem države članice raspravljaju o pojedinostima ovih zakona dat je pozitivan signal budući da je Crna Gora juče usvojila sedam zakona iz IBAR-a bez intervencija i oni su konsultovali da su premijer Spajić i predsjednik Skupštine Mandić obavijestili Evropsku komisiju da će se vrlo vjerovatno usvojiti ostali zakoni iz oblasti IBAR-a bez intervencija, onako kako su ih pisali evropski eksperti i na koje se ... Venecijanska komisija. Naredni sastanak Koele biće 10. juna, zatim 13. juna i konačan završni sastanak na kome će se odlučiti o tome da li Crna Gora dobija IBAR biće 18.juna. Put do IBAR-a je jasan.Ostalo je da se još usvoji pet zakona, dva smo pretresli, ostala su još tri zakona koja noćas treba da pretresemo i ako izglasamo ovih pet zakona noćas u onoj formi i obliku u kojem su oni usvojeni na Vladi, a to je forma i oblik koji je usaglašen sa Venecijanskom komisijom, evropskim ekspertima, vrlo je izvjesno da ćemo dobiti IBAR, odnosno privremena mjerila, da ćemo moći da idemo ka dubini završnih mjerila i konačnom članstvu u Evropskoj uniji. Vrlo je bitno da to javnost zna, budući da je danas izašla informacija da smo već dobili IBAR, ali taj put još uvijek nije završen. Ostalo je da mi noćas ovdje obavimo poslednji dio svog posla.

Što se tiče medijskih zakona, moram da kažem jednu stvar, to smo vidjeli na Odboru za politički sistem. Ja znam šta je pozadina politička usvajanja ovih zakona, i ne krijemo. Pokret Evropa sad i neš koalicioni partner imali su različita gledanja oko nekoliko članova ovih zakona. Ministarka je i sama rekla, ja stvarno pohvaljujem njen pristup i bez obzira na različite poglede Vlada je usvojila konačan tekst zakona. Ja čvrsto vjerujem da će ministarka, kao što je i sama rekla, stati upravo iza onog teksta koji je Vlada usvojila. To je jedini princip koji mi očekujemo i jako ga cijenimo i imamo stoprocentno povjerenje u ministarku da će do zadnjeg braniti zakone onakve kakve je Vlada usvojila.

Pluralitet misli postaje normalna praksa unutar parlamentarnog života u Crnoj Gori i smatram da smo do toga došli nakon 2020. godine kada smo

imali jednu smjenu vlasti. Nikada više, ja u to čvrsto vjerujem, nećemo imati jednu takvu homogenu vlast koja će razmišljati na identičan način, već ćemo uvijek tražiti prostor da se kroz heterogeno razmišljanje usaglašavamo oko stavova i na kraju dana demokratija je nekada i pobjeda najvećeg, ali to ne znači da su procesi završeni i da neće biti prostora za daljim usaglašavanjem. Ja sam na Odboru za politički sistem vidio jasnu intenciju opozicije da u toku rasprave za medijske zakone razdvoji Pokret Evropa sad i Demokratsku Crnu Goru. Ovdje vas upoznajem da su Pokret Evropa sad i Demokratska Crna Gora partneri u ovoj parlamentarnoj većini, možda i najbliži u parlamentarnoj većini i ja sam uvjeren da ono što je naznačeno na Odboru za politički sistem neće se desiti, odnosno da se nećemo razdvojiti oko ovih medijskih zakona.

Što se tiče samih zakona dugujem javnosti da uđem u pojedinosti. Smatram da su zakoni jedan civilizacijski napredak budući da sedam godina čekamo ovu stvar, sedam godina se čeka da Crna Gora unaprijedi legislativu iz oblasti rada medija i da se uskladi sa evropskim direktivama za kojima već kaskamo. Nakon što usvojimo ove zakone, mi već moramo da formiramo radnu grupu da uđemo u proces usklađivanja sa novim EU direktivama koje su nastale u toku procesa izrade ovih zakona. Posao tek počinje, ali ovo je veliki dio posla koji smo čekali skoro deceniju, koji nijedna prethodna Vlada nije mogla da završi. Medijska scena u Crnoj Gori je takva kakva je. Ja sam uvjeren da će nakon usvajanja ovih zakona ona biti bolja, da niko neće osjetiti ono što smo nekada imali, a to je da postoje partijski mediji. Mi smo kao Pokret Evropa sad i na jednom mikroprimjeru, na Podgorici, pokazali da nam je isključivi cilj da razbijemo takvu matricu djelovanja medija i da nikada više ne dozvolimo da bilo koji emiter, nacionalni, privatni, javni, nebitno je, djeluje u interesu isključivo jedne partije. Na primjeru Podgorice smo pokazali da možemo da istrpimo sve pritiske i sve napade i sve insinuacije na naš račun kada je u pitanju političko preuzimanje medija i vjerujemo da nijedan medij u Crnoj Gori nakon usvajanja ovih zakona i nakon našeg političkog djelovanja neće ličiti na ono što je nekada bio RTCG kada je urednik bila Radojka Rutović ili Gradska televizija prije nego što smo u avgustu prošle godine izmijenili Odluku o osnivanju i promijenili Savjet.

Ne želim da ulazim u dalje pojedinosti, glavni diskutanti će biti drugi ljudi iz mog pokreta, ali očekujem da ćemo usvojiti one zakone koje je Vlada dala Skupštini i ne očekujem da će se stvoriti nikakva tenzija i da će se realizovati bilo koja skrivena namjera opozicije koju su oni definitivno iskazali u prethodnom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 17:39:54)

Hvala vam, gospodine Čarapiću. U suštini usmjerili ste diskusiju parlamentarne većine.

Pozivam gospodina Ivana Vukovića. Ima sedam prijavljenih poslanika iz DPS-a, imate 38 minuta, pa vas molim da povedete računa da oni poslednji koji se jave za riječ ne ostanu bez riječi.

IVAN VUKOVIĆ (07.06.24 17:40:18)

Uvažene građanke i građani, kolegice i kolege, uvažena ministarka, gospodine Rudoviću,

Najprije mi dozvolite da u ime Demokratske partije socijalista i progresivne proevropske opozicije u Crnoj Gori iskažem zadovoljstvo zbog vijesti koje su stigle danas iz Brisela. Izvjesno je da će Crna Gora dobiti pozitivan IBAR i na taj način preskočiti jednu veoma važnu prepreku na putu koji smo upravo mi trasirali davne 2006. godine, kada smo obnovili crnogorsku državnu nezavisnost i kada smo kazali da je strateški cilj naše države i našeg društva integracija u Evropsku uniju, tako da ja vjerujem da, bez obzira na sve političke razlike, znajući šta ta evropska perspektiva znači u pogledu kvaliteta života, vrijednosti, snage institucija, generalno stanja u društvu, imamo razloga da budemo veoma zadovoljni. Ja koristim priliku da čestitam, to sam uradio jednom, uradiću opet, stotinama i stotinama vrijednih ljudi, profesionalaca koji rade u različitim ministarstvima Vlade Crne Gore. Podsjetio sam na to, mnoge od tih ljudi svojevremeno je okupila uvažena profesorica Gordana Đurović kada je Crna Gora napravila prve korake na evropskom putu i ovo je u tehničkom smislu, u smislu onog dijela obaveza koje je trebalo završiti u prethodnom periodu prije svega i iznad svega njihov uspjeh i njihova pobjeda.

Takođe, kao predsjednik skupštinskog Odbora za evropske integracije želim da zahvalim i mojim kolegama. Mi smo u mjeri mogućeg, krećući se u okviru onoga što nam je mandat i nadležnost, nastojali prethodnih mjeseci da damo makar skroman doprinos naporima državnih organa da preporučimo Crnu Goru za pozitivan IBAR i da pošaljemo poruku da smo mi svi spremni da radimo u interesu toga da naša država za koju godinu postane 28. članica Evropske unije. U ovom trenutku na današnji dan sa te strane imamo puno razloga za zadovoljstvo.

Sa druge strane nažalost ovaj trenutak ne dočekujemo u raspoloženju u kom bi to trebalo da bude slučaj, da je sreće. Nakon skandala koji su se desili juče i danas, pretpostavljam da ste to pratili. Juče smo imali, kažu mi

kolege, ima ih u Poslaničkom klubu DPS-a puno koji su malo iskusniji od mene, desilo se nešto što se nikad ranije nije desilo, da premijer izda obavezujuće uputstvo ministrima i da pošalje na kraju krajeva jednu poruku i Skupštini Crne Gore - koja bi valjda trebalo da radi na tome da se ovi zakonski prijedlozi unaprijede i da svima nama od toga bude bolje - da maltene ne pomišljaju da urade to bez prethodne konsultacije sa Vladom. Mi mislimo da je to prvorazredni politički skandal, da ne govorimo o tome šta se desilo sa ministrom pravde koji je za ovaj period pokazao neku vrstu profesionalnog i ličnog integriteta, kažnjen na način što je povučen i danas smo u ime Ministarstva pravde imali drugog izvjestioca odnosno predstavnika Vlade Crne Gore. Ja mislim da to puno govori o tome kakva atmosfera vlada u Vladi Crne Gore, to je atmosfera gulaga, to je atmosfera neslobode, to je atmosfera nedemokratije, to je atmosfera jednoulja. To nije nikakva sloboda, to nije nikakva heterogenost i to je atmosfera koju vi pokušavate da preslikate na crnogorsko društvo. Mi vam to ne dozvoljavamo i to vam nećemo dozvoliti. To govori o odnosu Vlade prema Skupštini i to sam vam rekao, ministarka, na saslušanju prije dva dana, plašim se, u ovom slučaju njakonkretnije govori o odnosu Vlade i samog premijera prema vama. Crnogorska javnost je imala priliku zahvaljujući gospodinu Rudoviću, ja mu se zahvaljujem na tome, da se upozna sa tim na koji način je poslat završni prijedlog, odnosno završna verzija ovog zakonskog prijedloga našim evropskim partnerima. Tada je ustvrdio da vi u Ministarstvu kulture i medija niste znali za to i da je to bio rezultat političkog uticaja, da ja to prevedem na svima razumljiv jezik, odnosno amandmana koji je jedan od poslanika uputio direktno Vladi, a Vlada direktno mimo vašeg znanja Briselu. Ja bih volio da nam vi danas kažete - postavljam jednostavno pitanje - kako se osjećate s tim u vezi kao ministar koji je po funkciji najodgovorniji za stanje u resoru i kako se osjećate u odnosu na te silne ljude koji su vrijedno radili svoj posao kako bismo danas došli u priliku da dobijemo IBAR. Jer, mi ne govorimo o kozmetičkim promjenama, mi govorimo o nekoliko promjena koje suštinski mijenjaju karakter ovog zakonskog rješenja i koje svjedoče o tome, ministarka, da je u pozadini svega - ja sam govorio o Potemkinovim selima, vjerovatno sam dosadio i neka sam, nastaviću - borba za prevlast u javnom servisu između makar dvije, ako ih nema više u ovom trenutku, frakcije u okviru vladajuće koalicije. Dakle, dok se mi sa ove strane trudimo, radimo u interesu Evropske Crne Gore ne pokušavajući politički da profitiramo na tome, dok priznajemo Vladi, Skupštini sve ono dobro što su radile na planu evropske integracije, istovremeno se neko iz vladajuće većine trudi da ubere političke poene i da namiri dugove sa onima drugima u Vladi zarad mira u kući. To izgleda tako da se u minut do 12 mimo znanja resornog

Ministarstva mijenja dio ovog zakonskog rješenja koje se odnosi, pod jedan, na kriterijume za izbor generalnog direktora Javnog servisa i pod dva na način finansiranja odnosno na onaj dio marketinških prihoda koji u prethodnom periodu nisu bili dozvoljeni da Javni servis ubira u prajm tajmu odnosno u periodu od osam sati pa kasnije.

Ljudi koji su najodgovorniji, koji danas brane ovaj zakon po sopstvenom priznanju nisu imali uvid u to kakvo zakonsko rješenje ide na usaglašavanje sa našim evropskim partnerima. Nemojte, molim vas, da pokušavamo da branimo to, govorimo o nivou principa, govorimo kao ljudi koji će nastaviti da se bave ovim poslom, sutra ćemo možda mi biti vlast, neko će biti opozicija, ovih principa se moramo držati ako mislimo da gradimo bolje društvo, ako razumijemo suštinu procesa evropskih integracija. Ovo što radimo danas u kontekstu ovoga zakona je porast te ideje. Mi ćemo glasati za taj zakon zato što je to državni interes, ali vi ste iskoristili u vladajućoj većini taj državni interes iza scene pokušavajući da kamuflirate to evropskim standardima koji ne postoje i to crnogorska javnost treba da zna, osim nekoliko preporuka i jedne direktive nema onoga čime vi pokušavate da branite ovakve sporne odluke, da uspostavite političku kontrolu nad Javnim servisom. U situaciji kada mi govorimo o tome koliko je važno da Javni servis učinimo profesionalnijim, koliko je važno da Javni servis učinimo nezavisnim ili barem autonomnim ili da ga zaštitimo u maksimalnoj mjeri od političkih uticaja, jedan kolektiv u kom radi skoro 1000 ljudi, nemamo 10 javnih servisa u Crnoj Gori nego jedan jedini, šta radi vladajuća većina? Predlaže da se kriterijumi za izbor generalnog direktora, jednog jedinog, sa 10 godina radnog iskustva spuste na pet godina. Minimum u regionu je osam godina, tu informaciju smo dobili onog dana na odboru, predloženo pet. Nema odgovorno mjesto u sistemu državne uprave kome možete da se primaknete sa tim godinama radnog iskustva. Umjesto da vodimo računa o tome znajući šta znači javni servis za Crnu Goru, to je jedan stub ove države, imajući u vidu ogroman uticaj tog javnog emitera, šta mi radimo poslije pet sudskih presuda, poslije tolike kompromitacije koju je doživio taj medij zahvaljujući neodgovornom i nezakonitom ponašanju ljudi u Savjetu, koje će razumjeli smo sinoć, tek dobiti svoj tužilački a nakon toga i sudski epilog? Mi legitimišemo takvu praksu, mi legitimišemo takvu praksu i ponavljam - to radimo mimo znanja resornog ministarstva i ministarke koja danas ima, računam, neprijatnu obavezu da brani zakon, a shvatio sam, intimno ne vjeruje u ovom dijelu. Ne vjeruje zato jer niko ko drži do interesa Javnog servisa, sami tim i Crne Gore, ne može da brani ovo što je predloženo. To je jedno.

Drugo, pričamo o medijskom pluralizmu, pričamo o tome koliko je važno da nam medijska scena bude živa, da imamo privatne medije koji ne

moraju da razmišljaju o tome hoće li preživjeti od prvog do prvog. Šta mi radimo - uzimamo tim ljudima i tim medijskim kućama silan novac koji im je obezbijedila posljednja vlada DPS-a, interesantno, u toj nedemokratskoj atmosferi, u toj autokratskoj, autoritarnoj Crnoj Gori. E ta vlada i ta politika DPS-a je imala sluha za te privatne emitere, iako su svi do jednoga ili 90% njih udarnički radili protiv interesa našeg političkog subjekta i mi i danas principijelno istupamo i kažemo nema veze što će se u finansijskom smislu njima na taj način pomoći, mi mislimo da je to ispravno zato jer je Crnoj Gori u interesu da ima snažni uticaj na privatne medije i da medijska scena ne zavisi samo od javnog servisa, jer nijedan monopol nije dobar. Tako da ćemo se mi, ja sam vam to kazao na odboru danas, jasno odrediti u odnosu na te dvije stvari. Ne može biti u interesu Radio-televiziji Crne Gore da ima manje iskusnog i manje profesionalnog direktora i ne može biti u interesu medijske scene u Crnoj Gori da ima slabe privatne medije i kako je to predviđeno ovim zakonskim rješenjem.

Prema tome, kazao sam, ovo je dan kojem je trebalo da se radujemo, ovo je dan kada konstatujemo da smo preskočili važnu prepreku na evropskom putu, ovo je dan kada bi trebalo da kažemo sebi da ako budemo pametni, elementarno odgovorni prema državi, prema sebi, prema našima najbližima da ćemo mi ovaj posao dovesti do kraja u narednih nekoliko godina u najboljem interesu svih ljudi koji žive u Crnoj Gori i onih koji glasaju vlast i onih koji glasaju opoziciju i Crnogoraca i Srba i Bošnjaka i Muslimana i Albanaca, Hrvata i Roma. Svih, ali to se ovako ne radi. Ovaj zakon predstavlja ogrešenje o sve te vrijednosti, principe i ideale i onu viziju koju smo promovisali 2006. godine kada smo kazali da obnavljamo crnogorsku državnost zato jer želimo da Crna Gora jednog dana bude država članica Evropske unije.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 17:51:48)

Hvala vam, gospodine Vukoviću. Vašem poslaničkom klubu je preostalo 27 minuta, samo da znaju vaše kolege koje će da učestvuju u diskusiji, da organizujete to vrijeme. Kako ćete da ga izdijelite, to vama ostaje.

Izvolite, gospođo ministarko.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 17:52:13)

Hvala vam, poslaniče Vukoviću, na ovoj lijepoj čestitki povodom toga što smo upravo saznali da smo maltene dobili pozitivni IBAR. Ako ste pažljivo slušali moje uvodno izlaganje, ja sam se upravo zahvalila svim onim pionirima i entuzijastama EU puta koji su trasirali i otvarali sva ova poglavlja. Takođe sam naglasila kako je išao sa usponima i padovima ovaj pregovarački proces i koliko je u posljednjim godinama zbog nedostatka političke volje on čak bio zapao u neformalnu klauzulu balansa, tako da mi moramo danas pored svega o čemu govorimo da vidimo jednu širu sliku i ono što smo postigli. Bez obzira na sve nesuglasice, različita mišljenja neslaganja, mi smo danas ti koji su uhvatili tu šansu i onaj voz koji se upravo u ovom trenutku možda ne samo isključivo našom zaslugom nego i spletom raznih okolnosti povoljno ukazao za nas. Ali nije to sve sasvim slučajno, nego smo mi vrlo vrijedno radili na tome.

Kako je došlo do tih šumova u komunikaciji, ovo na šta vi stavljate glavni akcenat u ovoj priči, a glavni akcenat u ovoj priči su kapitalne dobiti, odnosno kapitalna stvar koja se upravo danas desila, a to je dobijanje IBAR-a, to je upravo zato što su ovi ljudi vrijedno radili i prvi poslali set medijskih zakona 15. marta na sve adrese na koje su oni trebali da stignu, čak smo ih javno objavili na jednom događaju, zato su oni i postali predmet komentara, te smo dobijali sugestije od 50-tak nevladinih organizacija, institucija sistema, a naravno da smo znali i u toj komunikaciji i za određena neslaganja kada se tiče i članova Vlade. Hoću da kažem da svi u ovoj brzini bez presedana imamo pravo na grešku i ja to tako razumijem i samo hoću da kažem da ovaj novi način, a to je da poslanici mogu da pošalju preko Ministarstva evropskih poslova direktno Evropskoj komisiji da brzo dobiju mišljenje, ne na amandmane nego na ono što oni smatraju komentarima na naše zakone, dakle da je to novi način koji je ustanovljen i možemo ga pripisati i ovoj brzini u dobijanju IBAR-a i potrebi da se ta jedna zvezdana brzina ostvari i da dođemo do odgovora na to da li naši evropski partneri imaju ili nemaju nešto protiv onoga što je smisao komentara. Ovdje se radi o četiri sporna pitanja od bezmalo 300 novih članova zakona. Prema tome, molim vas da u svemu ovome što govorimo, ja se ne pravdam nego ovdje uvodim potrebu da se gleda šira slika. Dakle, ovo je proces bio imperativnog, brzog djelovanja, brze komunikacije i desilo se na taj način za koji mogu da imam razumijevanje, za tu brzinu, ali naravno da je potrebno više opreza u komunikaciji, jer ovo je nešto što prvi put radimo u ovoj brzini svi zajedno i ovdje ne govorimo o sistemu po kome se u Vladi donose odluke, već opet naglašavam, o nečemu kapitalnom što se izrodilo iz svega ovoga procesa, a što ste i vi pohvalili i na čemu ste čestitali. Znači to su tri medijska zakona sa pozitivnim mišljenjima Evropske komisije i na prvi poslani set zakona, a i na ove tačke sporenja. Dakle, ostavite nama da

mi to rješavamo u daljoj proceduri, a kako smo mi uspjeli da dovedemo do toga da javni servis bude što odgovorniji, nezavisniji i građanima odgovoran i kako ćemo najbolje depolitizovati i javne lokalne servise i nacionalni javni servis upravo je način na koji se predlažu i biraju članovi Savjeta nacionalnog javnog emitera.

Podsjetiću vas da smo potpuno izmijenili taj način na koji se kandiduju članovi za Savjet nacionalnog javnog emitera u dijelu da od ova četiri predlagača ispred nevladinih organizacija, uveli smo jednu klauzulu kontrole da ne bismo imali brojne nevladine organizacije nerelevantne koje mogu da predlažu, dakle uveli smo takvu klauzulu koja kaže da moraju postojati tri godine prije nego što predlažu kandidata za člana Savjeta, da moraju dokazati svoju ekspertizu time što imaju najmanje 3.000 eura u finansijskom iskazu godišnjem, da se bave pitanjima od značaja za medije, da rade projekte koji se upravo tiču medija. Tako da ono što je prije bila isključiva nadležnost i suština rada Administrativnog odbora, da on na osnovu intervjua ili ličnog utiska može da dalje propušta kandidate ka plenumu, to više neće biti slučaj, već Administrativni odbor u ovome dijelu moći će samo da konstatuje koji od devet članova Savjeta ima najveću podršku, najvećeg broja nevladinih organizacija koje imaju značajnu ekspertizu u toj oblasti. Ostalih pet članova Savjeta, to su stara rješenja koja nismo mijenjali i tu smo ostavili Crnogorsku akademiju nauka i umjetnosti, Maticu crnogorsku, zatim predstavnike socijalnog savjeta, odnosno sindikate, udruženja poslodavaca, Crnogorski olimpijskih i paraolimpijski komitet. Ja mislim da je to mjera. Ako pogledate sada taj sastav Savjeta, tu je najmanji mogući uticaj Skupštine ili uopšte politike na sastav Savjeta koji na kraju krajeva bira generalnog direktora. Mislim da u tom dijelu smo uspjeli. Prajm tajm jeste, i nije tajna da sam ja pisala, dakle mi smo pisali, radili na radnoj grupi, zalagali se da ostane ukinut prajm tajm. U redu, znači ostaje, to nije nikakva tajna da smo mi to željeli i da je to nešto što je Evropska komisija i nama dala zeleno svjetlo. Kada su došli predlozi za komentare i amandmane, da li može da se odobri RTCG-u od strane kolega oni su rekli kako da ne, to je vrlo lijepo da ćete vratiti novac, oni su odgovorili vrlo benevolentno prema tom njihovom komentaru. U tom dijelu i jedno i drugo imaju zeleno svjetlo.

Kako smo mi pomogli komercijalnim emiterima i kako mi želimo da održimo medijski pluralizam, poslaniče Vukoviću? Fond za medijski pluralizam prema Zakonu o medijima sada će imati iznos umjesto 0,09 tekućeg budžeta, što je prošle godine iznosilo negdje milion i po eura, mnogo više nego što je prajm tajm koji će sada da zaradi nacionalni javni emiter, dakle mi ćemo ga povećati na 0,2% tekućeg budžeta što je skoro preko 2.300.000 eura odnosno skoro do 2,5 miliona isključivo za

komercijalne medije. Ovdje moram da prenesem jedan utisak da kada se god smo rekli za taj mehanizam koji postoji u našem zakonodavstvu da su nam i partneri iz Evropske unije čestitali na tome da mi državni novac...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ

Gospođo ministarka, imaćete veliki broj diskusija i možete da ih iskoristite.

TAMARA VUJOVIĆ:

Ali želim da budem precizna, prosto da smo ostavili komercijalne medije na cjedilu, iako sam ja dijelila mišljenje o prajm tajmu. Kolega Vukoviću, dva i po miliona eura isključivo za komercijalne medije, da proizvode sadržaj od javnog značaja za građane Crne Gore.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:00:40)

Izvolite, gospodine Vukoviću, odgovor na komentar.

IVAN VUKOVIĆ (07.06.24 18:00:46)

Zahvaljujem, uvažena ministarko, na pokušaju obrazloženja.

Takav je kakav je, mislim da ne može biti ni bolji. Neću da budem nekorektan prema vama, vrlo je teško braniti nešto što, kako kažete i potvrđujete moju tezu iz uvodne diskusije, ni sami ne vjerujete. Rekli ste da ste imali rezervu u odnosu na ovo zakonsko rješenje, ono jeste predstavljeno u jednom od 300 članova, ali nije slučajno što mi danas razgovaramo baš o tim članovima. Vi znate šta znači izbor generalnog direktora javnog servisa, vi to znate, vi znate šta to znači za Crnu Goru, vi znate, ponavljam, šta to znači nakon svega što se dešavalo u posljednje vrijeme, što je pratilo izbor aktuelnog direktora, rad Savjeta. Ja mislim da nažalost je ta medijska kuća u tom dijelu doživjela vrlo ozbiljnu kompromitaciju i sinoć smo čuli i sigurno možemo očekivati sudski epilog s tim u vezi. Ja mislim da nam je to svima bila opomena da moramo da vodimo računa o potrebi unapređenja profesionalnih standarda, a mi sada idemo u kontrasmjeru.

Ministarka, da vas pitam jednu stvar, da bih vam vrlo plastično objasnio koliko je situacija u kojoj se nalazimo apsurdna zbog ovih

nedemokratskih praksi koja se na mala vrata uvode, a ne koje sam ukazao u prethodnom komentaru. Vi ste, dakle, saglasni sa tim da ovo nije možda najbolje zakonsko rješenje. Šta ako opozicija danas predloži neki amandman i kaže hajde da se vratimo na staro rješenje? Na tragu onoga što je vaše lično uvjerenje, da li vi smijete uopšte da prihvatite taj amandman? Imate li vi mandat da prihvatite taj amandman? Razumjete li o čemu govorim, ministarka? Premijer je juče rekao nemojte da vam je palo na pamet da prihvatite bilo kakvu izmjenu zakona a da mene prvo ne pitate, pokušavajući da to opravda time da prethodno mora da pribavi saglasnost naših evropskih partnera. Evo u konkretnom slučaju prethodno je pribavljena saglasnost naših evropskih partnera. Dakle, niko ne polemiše sa onim zakonskim prijedlogom, ministarka, koji je - uporno to ponavljate, a ne znam zašto - upućen iz vašeg resora u Brisel u martu. Mi polemišemo sa tim šta se desilo posljednjih dana maja, kada je mimo vašega znanja zahvaljujući političkoj volji vladajuće većine posredstvom djelovanja jednog poslanika ovoga parlamenta suštinski izmijenjen taj zakon koji je prethodno dobio zeleno svjetlo Brisela. Ja vas opet vraćam na pitanje, ministarka. Da li vi možete danas da kažete da ste u stanju uopšte da prihvatite amandman, ako je on na liniji vašeg uvjerenja?

Što se tiče evropskog puta, vrlo ću kratko. Dakle, klauzula balansa je navodno postojala prije 2020. godine. To nije istina, evropski put Crne Gore je zaustavljen nakon 2020. godine. Do unazad nekoliko mjeseci na tom putu nije urađeno apsolutno ništa, a DPS nije na vlasti od avgusta 2020. godine. Nije vam DPS smetao da unaprijedite stanje stvari na tom planu. Mi smo imali situaciju da nam je POS otkazan prije dvije godine zbog toga što je ovaj parlament imao namjeru da podrži neustavne zakone, neustavne ne samo po mišljenju crnogorske opozicije nego po mišljenju naših evropskih partnera, koliko smo mi daleko išli u nepoštovanju evropskih standarda i nekakvih elementarnih principa političkog ponašanja. Dakle, ništa nije u Crnoj Gori urađeno na planu evropskih integracija od 2020. godine do unazad nekoliko mjeseci. To što je urađeno u proteklih nekoliko mjeseci jeste značajno, ali daleko od toga u poređenju sa onim kako je to izgledalo za vrijeme dok su vlade vodili DPS i koalicioni partneri. Ovo što radimo danas je dobro, ali je dobro samo ako mi budemo u prilici da izmijenimo ove zakone u najkraćem mogućem roku, ja se nadam možda i na današnjoj sjednici ako imate mandat, ministarka, i da ih implementiramo u praksi na adekvatan način.

Zahvaljujem.

Hvala, gospodine Vukoviću.

Sljedeći prijavljeni za riječ je Nikola Zirojević. Izvolite, gospodine Zirojeviću.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 18:05:27)

Zahvaljujem, gospodine Mandiću.

Mi smo vodili raspravu i sa uvaženom ministarkom Vujović i sa gospodinom Rudovićem na matičnom odboru i ono što je obilježilo svu priču oko ovih zakona jeste izjava gospodina Rudovića da su mimo znanja Ministarstva u Brisel pošli neki drugi amandmani tj. da smo imali jedan prijedlog zakona Ministarstva kulture i medija, a da na kraju danas ovdje u parlamentu razmatramo drugi prijedlog zakona i da u principu vi o tim amandmanima niste znali ništa dok ih niste kao i mi vidjeli u medijima. Ja sam vam tada rekao, ministarko Vujović, uz sve poštovanje koje imam prema vama i tada istakao taj odnos iz vremena još kada ste bili poslanica, da me je prosto strah da ćete postati drugi ministar iz reda Demokrata koji se ne pita u svom resoru tj. da ćete se svrstati u isti red sa kolegom Šaranovićem i biti drugi ministar koji se ne pita o svom resoru i drugi ministar koji radi po diktatu predsjednika Vlade Milojka Spajića. Ako nastavimo ovim tempom, nama u Vladi neće trebati niti jedan ministar, mi ćemo imati jednog premijera koji će voditi sve resore, koji će predlagati sve zakone i na taj način će nam Vlada funkcionisati.

To što je posebno problematično jeste član 35 ovog zakona koji definiše smanjenje kriterijuma koji podrazumijeva godine iskustva generalnog direktora koje su potrebne da bude neko izabran za generalnog direktora i koji se po našem sudu donosi samo zbog jednog čovjeka, samo zbog aktuelnog direktora Radio-televizije Crne Gore. Nije zgoreg reći da je vaš prijedlog bio drugačiji upravo u ovom smislu, da ste vi zahtijevali da to bude kao što je do sada bilo 10 godina iskustva, a da se ovim prijedlogom tj. ovim amandmanima za koje niste znali taj broj godina spušta na pet godina. Ono što je vrlo važno naglasiti da građanke i građani znaju jeste da ne postoji niti jedna EU direktiva, da ne postoji nijedan EU standard koji definiše ovo pitanje, tako da promjena ovog kriterijuma ni na koji način ne bi mogla uticati na dobijanje IBAR-a. Ovo se, dakle, radi samo zbog jedne stvari i ovo se radi samo zbog ostanka jednog čovjeka na njegovoj funkciji.

Ja sam očekivao da kolege iz Demokrata stanu vama u zaštitu jer ste vi ministar iz njihovih redova. Očekivao sam da kolege iz Demokrata

predlože amandmane koji će biti u skladu sa Prijedlogom zakona koji ste vi poslali ka Briselu. Oni su izabrali, odnosno vaša partija izabrala je da ne zaštiti svoju ministarku i oni su od hrabrih boraca postali u parlamentu pilići Milojka Spajića, koristim se deminutivima u stilu kolege Bogdanovića, koji potvrđuju sve ono što premijer kaže. Dakle, sad treba da se postavi pitanje koliko je sudskih presuda potrebno, čini mi se da ih imamo do sada pet, da se aktuelni direktor Radio-televizije Crne Gore ukloni iz svoje fotelje i da li znaju u Evropskoj komisiji za ove presude i da li su za nepoštovanje ovih presuda i da li su ih na neki način komentarisali.

Problematizovali smo i marketing u prajm tajmu smatrajući da je to u potpunosti nepotrebno. Važno je istaći podatak da postoji 1,1 milion neraspoređene dobiti u 2023. godini Radio-televizije Crne Gore što znači da oni ni onaj novac koji nije raspoređen nijesu u stanju da potroše na adekvatan način, a kamoli da im na ovaj način obezbjeđujemo još novca.

Na kraju moram da se ovrnem na činjenicu kakvo je trenutno stanje u Radio-televiziji Crne Gore, pa smo tako imali, najsvježija sjećanja, dvije situacije - zaposleni u Radio-televiziji Crne Gore koj su apelovali, to je bio njihov vapaj, citiraću: "Novi mandat Zorića u Savjetu je saučesništvo u ugrožavanju javnog interesa i imali smo štrajk zaposlenih u martu 2023. godine. Vrlo često možemo da čujemo da se zaposleni u Javnom servisu žale i na isljeđivanje i na raznorazne situacije i na raznorazne pritiske, a mi danas ovdje pod parolom IBAR-a usvajamo zakon kojem je jedini cilj da jednog čovjeka ostavi u njegovoj fotelji. Završiču time da je nakon onih javnih nastupa čini mi se drugi čovjek po visini plate u javnoj administraciji, da prima preko 4.000 eura. Dobili smo informaciju da je on tražio da mu se ukine jedna od tri varijabile, odnosno u iznosu jedne varijabile, a prima tri, pa je tako, iako je varijabila nekih 900 i nešto eura, prethodni mjesec završio sa samo 76 eura manje tj. inkasirao ja 3.966 eura na mjestu generalnog direktora Radio-televizije Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:11:23)

Potrošili ste šest minuta, odbiću 30 sekundi, 5,5 minuta ste potrošili. Kolege iz Demokrata tri puta su prepoznali, a i ja sam prepoznao veoma uvredjive tonove na osnovu kojih mogu da dobiju repliku.

Gospodin Duško Stjepović ima riječ. Možete proceduru da dobijete, izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.06.24 18:12:05)

Predsjedniče Parlamenta, ono što je gospodin Zirojević u smislu ovoga prilično ... govora pokušavajući da nas svrsta u neki kontekst prilično negativan, konstituiše najmanje pravo na repliku. Evo za kolege koje to ne znaju, ne postoji kaznena replika, postoji replika, što znači da kolega Zirojević zbog svega onoga što je rekao ne zaslužuje odgovor na ono što ću ja njemu reći u replici, a nakon toga ću kad dođem na red ići sa diskusijom.

Izvinite, samo da vam kažem, predsjedniče, ta norma u Poslovniku nije uzalud. (Govor iz klupa)

Jesam li dobio riječ?

Evo da krenem ispočetka... (Prekid)

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.06.24 18:14:14)

Kao što sam već rekao, gospodine Mandiću, ono što smo mogli da čujemo u prethodnoj diskusiji zaslužuje mnogo oštrij rečnik, iako nisam neko ko je poznat po oštrom rečniku. Ono što ću sada reći, samo ću probati da podsjetim na početku diskusije ste mi rekli kako ne bih trošio vrijeme SD-a iako ta norma u Poslovniku tamo postoji upravo zbog toga, da poslanici moraju da paze što pričaju.

Što se tiče ovih deminutiva, ako sam se dobro obavijestio i nije bilo potrebno da se previše obavještavam da su oni mislili na ono što gospodin Bogdanović pominje neke tigriće. Meni je žao što su se kolege iz SD-a prepoznale u tim tigrićima u Sky aplikacijama. To je nešto što je, da vam pravo kažem, i za mene novost. Prije bih upotrijebio neke druge deminutive koje su možda i oni znali dosta često da upotrebljavaju kada nisu htjeli da priznaju blatantno šta su sve radili u prethodnom periodu dok su oni vršili vlast, pa su onda deminutive koristili da sve to prosto opišu kao greškice.

Dozvolite mi da podsjetim na par greškica kolega iz SD-a koji se ne mogu nikako oprati time što će samo reći da su to samo greškice, pa idemo dalje, kao što bi rekli pojeo vuk magarca. Ne znam je li vuk jeo magarca, ali je nama njihov predsjednik Brajović pojeo petlju od 30 miliona eura. To nije greškica za moj pojam.

Kada smo kod jedenje ili krkanluk ili ramade, je li tako, hoćemo li da se podsjetimo i na to, kolegice i kolege, što smo tu jeli i te strašne stvari za moj pojam jer su nezakonite, bez obzira je li račun bio 300 eura, to me ne zanima. Čak njihovo sudstvo ih je osudilo, ako sam dobro shvatio. Hoćemo li nešto što se ne jede, ali građanima može oduzeti pravo da oni imaju dostojanstven život kada iz njihovog budžeta uzimate njihove pare, a to su

stanovi. Mislim da vam nije bilo pametno da nas čačkate, gospodine Zirojeviću, jer ste znali, vjerovatno, da ću vam odgovoriti.

S druge strane, da se vratimo još malo u prošlost. Prije stanova imamo objekat koji je bio veoma pogodan za stanovanje, ali nekog drugog kome se namještalo da stanuje gore - Limenka, deset i po miliona eura, greškica. Možda je i greškica i ono bahaćenje vaše ćerke vašeg ministra Krapovića. Hoćemo li i to. Nije to stvarnost, to su samo greškice, gospodine Mugoša. Hoćemo li o onom obrazovnom programu koji ste prepisali iz Hrvatske koji je nesagledive posledice tada mogao da ima na naše obrazovanje. Mislim da bih, gospodine Mandiću, mogao da nastavim, ali ću se posvetiti zakonu i to će mi biti veoma drago.

Što se tiče svih zakona koji se svrstavaju u korpus IBAR zakona, a imao sam gotovo o svakom predlogu zakona u okviru korpusa IBAR zakona diskusiju, nakon što sam pohvalio kolege iz Ministarstva pravde i druge kolege koji su ovdje bili prisutni, zaista moram da odam priznanje i ministarki Vujović i gospodinu Neđeljku Rudoviću i cijelom timu iz Ministarstva kulture i medija koji su za ovako kratko vrijeme uložili veliki napor da prosto predlože ovdje pred Skupštinom jedan skoro perfektan set medijskih zakona. Kao neko ko je bio na početku svoje karijere i šef pres centra tada najjače opozicione partije znam jednu ili dvije stvari možda više o medijima i o saradnji s medijima nego što to druge kolege znaju osim i ako oni nisu bili šefovi pres centara ili portparoli, znam koliko je bitna zapravo ta nepristrasnost medijska, pluralizam o kojem pričate. Sve ono što na najbolji način, čini mi se mnogo bolje nego prethodni regulišu ovi medijski zakoni.

Zaboravio sam da kažem na samom početku o onome koliki je vaš doprinos, gospođo Vujović. Moram da se osvrnem na ono što su bili besprizorni, neutemeljeni napadi upravo u vrijeme kada je Vlada birana, a vi bili kandidat za ministarku kulture. Sada se najbolje vidi da je naš predlog za ministarku kulture bio veoma argumentovan. Najbolji argument ste vi dali rezultatima odnosu na ovo što mi sada ovdje raspravljamo. Dobar dio onoga što je korpus IBAR zakona, što predstavlja jedan iskorak na našem medijskom nebo, iskorak ka Evropskoj uniji je zapravo iz korpusa onoga što je vaša nadležnost. Ne moram pominjati što su dobre stvari, šta je značaj medija u savremenom svijetu, preko bare, neko reče, i generalno u svijetu. Mediji se, ne samo javni servis nego ukupno mediji smatraju za četvrtu granu vlasti. Dakle, pored ove tri - zakonodavne, izvršne i sudske, mediji jesu četvrti grana vlasti ako, ali samo ako ne zloupotrebljavaju zakon. U nekom ranijem periodu imali smo jedan nevjerovatan broj ispada određenih medija, zloupotrebe medija u političke, partijske i svake druge svrhe.

Kada sam već pomenuo ovu moju poziciju šefa pres centra, reći ću vam samo kakav je ambijent nekad bio pošto da podsjetim kolege koji se ne sjećaju kakav je ambijent bio. Ja sam vodio pres konferenciju na kojoj je trebalo i govorio predsjednik moje partije gospodin Aleksa Bečić, samo je kamera došla iz Pink televizije tada i onda smo na onoj njihovoj kratkoj informativnoj emisiji mogli da gledamo sledeće, u ono Minut, dva, ne ponovilo se. Kaže - na uput našeg novinara i onda daju pitanje novinara, predsjednik Bečić je izjavio to i to i citiraju ga po njihovom. Znaćete šta se zapravo desilo. Niti se pojavio novinar, niti je postavio pitanje, a svjesni smo da na to predsjednik Bečić nije mogao da odgovori. E, sada zamislite kakvo je to bilo izvještavanje i koliko je tu bilo nepočinstava u kom smislu medijskog profesionalizma, reći ću neprofesionalizma. Mi smo se žalili Agenciji za elektronske medije, ona je donijela opomenu, hiljaditu, nemojte me držati za riječ je li stotu ili hiljaditu u odnosu na tu informativnu emisiju Pink Minut, dva.

Zato je veoma bitno, i to bih želio da potcrtam, čini mi se da u nekoj papazjaniji i nekoj priči oko samo tri, četiri člana, zaboravljamo važan dio, da ste propisali Zakonom o medijima veći raspon sankcija, odnosno kazni između onoga što je opomena i onoga što je gašenje programa jer se Agencija za elektronske medije tada vadila na to pa to baš ne zaslužuje da im ugasimo program, a jedino što imamo na raspolaganju da ih opomenemo. Vi ste sada propisali veći dijapazon kazni između onoga što je opomena i onoga što je gašenje programa. Ima tu dosta toga. Ima napada na imovinu medija. Ima onoga što je ubistvo Duška Jovanovića. Samo želim da poentiram prosto i da se saglasim donekle s ovom desnom stranom, a to je RTCG. Ja sam neko ko smatra da je trebalo da ostanu ona rješenja, ja sam vas u tome podržao, a to je da uslov godina radnog staža za izbor direktora generalnog Radio-televizije Crne Gore mora biti 10 godina. Zaista ne mogu da vjerujem da je bilo kome namjera da crta poziciju za nekog čovjeka. Ja ću vam reći kakav će moj lični odnos biti prema tome i vidjećete kakav će moj odnos biti prema tome. Takođe, ona norma koja se tiče prajm tajma, iz više razloga, a predpostavljam da će biti prilike o tome da konkretnije govorim.

Koleginice i kolege, jesmo li ovdje usvojili makar sedam zakona iz korupusa takozvanih IBAR zakona i nema nijednog za kojeg smo rekli da je perfektan, nego smo rekli nije zakucan u kamenu, ispravljajući se. Dobrih rješenja je 99%, to mislim možda čak i više za ovaj zakon, 99,9% je pertektnih rješenja, svako je usklađeno sa akijem odnosno sa onim što je zakonodavstvo Evropske unije za što što imamo potvrdu ili što bi rekli u Danilovgradu "ćage". Imamo potvrdu za to. Hoćemo li sada mi sebi da dozvolimo da prospemo sve zbog dvije ili tri odredbe i da bujicu vrlo

neprirodnih uvreda iznesemo na račun ministarke koja dolazi iz reda Demokrata, zbog toga, zaboravljajući sve ovo o čemu sam ranije govorio. Mislim da tome nema mjesta i Demokrate će rado glasati za ono što su medijski zakoni.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:26:02)

Hvala vam, gospodine Stjepoviću. Potrošili ste 12 minuta. Ostalo je još četiri minuta za vaš poslanički klub. Moram da vam kažem, imali ste oštru retoriku, ali ništa manje oštru nego oni kojima nisam prije dao repliku. Ako će neko da traži repliku odmah da zna da je neće dobiti.

Možete da dobijete komentar, ostalo vam je još dva minuta i da potrošite ta dva minuta. Gospodin Stjepović ima pravo da vam odgovori na komentar. Ako hoćete komentar, možete da dobijete, repliku ne možete da dobijete. Izvolite, proceduralno.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 18:26:49)

Samo proceduralno. Nije sporno, kako vi procijenite, da li je komentar, da li je replika.

Ja nikoga nisam povezivao sa skaj aplikacijom, nikome nisam spočitavao pripadnost organizovanom kriminalu kao što je to uradio kolega Stjepović. Ja sam imao oštre političke kvalifikacije i to ne sporim, ali niti u jednoj riječi mog izlaganja, a možete tražiti stenogram pa vidjeti, nisam kolege iz Demokrata povezao sa skaj aplikacijom, kao što je to nekim čudnim logiciranjem uradio kolega Stjepović. Da ga je iznenadilo da nas sad ima u skaj aplikaciji i da smo mi tigrići i lavići. Ja sam pominjao piliće, nisam siguran na koji su način pilići povezani sa tigrićima i lavićima. Čudna je neka logika kojom smo došli do toga, ali iz tog razloga smatram da postoji razlika, a vi odlučite, naravno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:27:59)

Ja sam odlučio da možete da koristite komentar, repliku ne možete dobiti. Izvolite komentar.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 18:28:22)

Evo vidite, ja ne mogu da vjerujem da je toliki strah u Demokratama da bi ova dva minuta da mi oduzmu, ali dobro. Ja ću vam sada reći da vidite šta su Demokrate. Jagnjetina ispod sača, 52kg. popeka, stara "sokolova" šljiva, 27 porcija teletine i 15 jagnjetine ispod sača, 22 porcije miješanog mesa, 32 bašta salate za dvije osobe i tako dalje. Kad pominjete da je neko nešto jeo, kolegice i kolege iz Demokrata, morate imati imati na umu ove analitičke kartice CEDIS-a. Ovo ste dakle vi jeli, nismo mi jeli, tako da kada o tome govorimo ovo treba da imate na umu.

Što se tiče Petlje, četiri godine smo u poziciji, tri ministra su se promijenila u tom resoru, niti jedan priču oko Petlje ne pomenu. Hajde da vidimo, evo četiri godine ste roveli po svakom mogućem resoru i za Petlju nijeste našli ama baš ništa. Takva vam je svaka priča.

Što se tiče Limenke i ovo tužilaštvo i prethodno tužilaštvo jasno su kazali da nema odgovornosti čovjeka kojeg pominjete, ali mi, kolegice i kolege, nismo kockali 18.000 eura na Vulkanu naloge, kod nas se to ne dešava, mi ne prevrćemo službena vozila CEDIS-a svako malo, pa ih krijemo po raznoraznim šumama, znamo i za to. Mi ne trošimo 30.000 eura, pošto ste pominjali 300 eura Ramade, ja ću vam kazati da je 30.000 sto puta više od 300 eura. Možda ste zbog toga zamjerili što sam rekao pilići, jer s obzirom na to koliko jedete deminutiv se za vas ne može upotrijebiti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:30:13)

Gospodo iz SD-a, da vas obavijestim. Vi ste potrošili vrijeme koje je predviđeno. Imate pravo, ako neko vas uvredljivo pomene imate pravo na repliku i to ide na njihovo vrijeme. Imate samoodbrambenu proceduru gdje nešto zaslužuje proceduru.

Izvolite, gospodine Stjepoviću.

DUŠKO STJEPOVIĆ (07.06.24 18:30:49)

Hvala.

Ovo mi je bilo čak i u lokalnom parlamentu poslastica komunikacije, ovo što je dobacivanje kolega iz DPS-a i SD-a. Mora da je zato što je bila simbioza tadašnje vlasti, jer SD je jedna, kako bih rekao kad već pominjemo deminutive, strankica, u odnosu na ono što vi imate generalno kao problem, a to je da evo i sada ne znate da li ste vlast ili opozicija. To

nekome drugome spočitavate. Pretpostavljam i zbog ovih diskusija da ste tu negdje u čekaonici. Vi ste zaboravili da je svojevremeno i gospodin Krivokapić vama najružnije riječi govorio, sjećate li se, sjećate li se da vam je rekao ko vam je napravio partiju, pa ste u veoma toplom zagrljaju sa tom partijom od koje pokušavate ovih dana da se ogradite i da kažete kako sve ovo što su vam bila zapravo nepočinstva to su bile, opet kažem, greškice.

Kad smo kod stanova, ja mislim da je zaista, gospodine Zirojeviću, reći ću nemoralno zbog toga što ste vi funkcioner partije čiji su funkcioneri glavni dobijali i dijelili stanove koji koštaju po kvadratu 1.350 eura ili 1.500 za 20 do 30 eura. Ja mislim da to zaista nije u redu. Što se tiče CEDIS-a, možda ste vi navikli u Aerodromima svojevremeno, sjećate se, to je ono kad niste htjeli da izađete iz Vlade sa DPS-om, pa je bila odluka nipošto da napuštamo Vladu iako ste naša vizija Aerodroma ne poklapa sa DPS-om, a sad isto to prigovarate nama i prigovarate gospođi Vujović. Takvi su vam generalno svi principi u politici od kada ste nastali do danas.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:33:37)

Hvala vam, gospodine Stjepoviću.
Nemate pravo na repliku.

BRANISLAV NENEZIĆ (07.06.24 18:33:55)

Hvala.
Proceduralno prvo.

U skladu sa članom 107 - mjera opomene se izriče poslaniku koji iznosi činjenice i ocjene koje se odnose na privatni život drugih lica. Gospodin Stjepović u svom prvom izlaganju iznosio je informacije o ljudima koji nisu prisutni ovdje i o njihovim članovima porodica. A zašto imam pravo na repliku - ako se poslanik i drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku. Gospodin Stjepović je rekao da nešto što radi Poslanički klub Socijaldemokrata je nemoralno. Mislim da je to sasvim dovoljan razlog za repliku, a i ja lično imam zaista obavezu da odgovorim gospodinu Stjepoviću.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:34:56)

Da raščistimo oko replike.

Prvo, ko je tražio repliku i to tri puta bile su kolege iz Demokrata. Oni su napadnuti od strane poslanika vašeg kluba. A kada krenete u tom pravcu vi sad hoćete da kažete ništa nije bilo sa vaše strane, nego je bilo samo sa ove strane. Procijenio sam da njima ne dam repliku, procjenjujem i u ovoj situaciji da vama ne dam repliku. Evo, tako sam procijenio. Možemo mi oko tih procedura pričati po čitav dan, ako sam njima oduzeo tu mogućnost, a mogli su isto to sve da čitaju kao i vi i da izvlače odatle zaključak da imaju pravo na repliku, ja vam kažem da procjenjujem da nemate pravo na repliku.

BRANISLAV NENEZIĆ (07.06.24 18:35:36)

Ubuduće evo jedna molba. Ukoliko se poslanik obraća to jest uzeo je riječ na izlaganje nekoliko poslanika, neka se obaća tom poslaniku, ne može nikako stavljati u isti koš bilo koga ko je dio tog poslaničkog kluba. Zbog čega? Zbog javnosti i zbog svega. Ja sam javni funkcioner punih deset godina. Niti sam dobio stan, niti sam imao troškove, niti sam plaćao jagnjetinu, niti bilo što. To je jedan podatak koji se vrlo lako može provjeriti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:37:46)

Poštovani poslanici, sledeći prijavljeni za riječ je gospodin Dražen Petrić. Izvolite, gospodine Dražene Petriću.

Izvinite, gospodine Petriću. Izvolite, gospođo ministarko.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 18:38:26)

Priča se odužila i pošla je u neke druge tokove, ja sam samo htjela da odgovorim i da kažem da bih voljela da sam svemoćna i zaista bi mi prijala takva uloga da sve ono što ja zamislim prođe i dobije apsolutnu sglasnost. Moram da kažem da sam se izborila za 298 članova zakona, inovacija u zakonskim rješenjima, da sam u svojim stavovima bila vrlo transparentna, da sam učestvovala na brojnim konferencijama novinara i javnim nastupima gdje sam branila transparentno i vrlo odgovorno ono što su bili stavovi Ministarstva kulture i medija i radne grupe koja je na ovome radila u tri administracije i da ću se uvijek zalagati za svoje stavove dok god budem mogla. Prema tome, šta mogu ako nekad ostanem u manjini, šta da radim ako nekad ostanem u manjini? Nemojte me žaliti ovdje i ne možete za

mene reći ni da sam neka lutka na koncu niti taster ministarka, jer svoje stavove uvijek jasno i transparentno govorim, obrazlažem i za njih se borim.

Međutim, ja sam vam rekla i u uvodnom izlaganju, bez obzira na način na koji su došla četiri komentara, u odnosu na komentare i na pitanja oko kojih je bilo nesuglasica Evropska komisija je dala pozitivno mišljenje i na amandmane poslanika Evropa sad u dijelu godina obrazovanja i uslova za generalnog direktora i u dijelu prajm tajma.

Ono što sam takođe htjela da kažem, na vladi sam zastupala svoja rješenja, ona su na vladi odbijena tako da odgovor na pitanje poslanika Zirojevića ili vaše, kolega Vukoviću, čak i kad bi došao amandman koji je na fonu onoga za šta sam se ja zalagala, Vlada je upravo takva rješenja odbila i utvrdila, kao što Vladi jedino priliči i pripada, tekst zakona koji ja ovdje danas donosim. U odnosu na to ja se ponašam državnički kao član Vlade, jer to je neka procedura, ali to ne sprečava u ovom domu upravo zbog toga da vam ja iznesem sve relevantno, a da vi donesete zadnju riječ. Tako da molim vas, ako budu amandmani i zavisi kako se ovaj visoki dom prema tome bude odnio, to ćemo mi svi da poštujemo. Prema tome, ja vam govorim da sam ovdje dužna da poštujem utvrđene stavove Vlade i čak i da dođu amandmani, koji su posve isti kao naša prvobitna rješenja, ja već imam odgovor Vlade na to. Vlada je odbila takva rješenja i utvrdila smanjenje godine iskustva i dozvoljavanje prajm tajma, ali vam kažem, vi ste ovdje moćniji od mene u nekom smislu, zbog toga se ovdje donosi zadnja riječ. Što plenum bude izglasao to ćemo svi morati da poštujemo. Stav Ministarstva nikad nije bio sakriven. Drugo, ako to i ne bude, upravo zato što ovo nije dio akija, pa je Evropska komisija rekla djeluje nam pomalo restriktivno deset godina, ali kako god vi hoćete, upravo jer nije dio akija nećemo iznevjeriti obećanja data partnerima i ako otvorimo ovu priču nakon dobijanja IBAR-a i nakon usvajanja ovih zakona, jer smo sada sigurni, jer to se ni na koji način ne kosi sa onim što su evropske direktive i evropski standardi, jer o tome evropskih standarda nema. Ja vas molim da poštujete ovaj sadašnji trenutak, ne da žalite mene ili da lamentirate, nego da poštujete trenutak u kojem vam kažem da je Vlada utvrdila, a da je zadnja riječ vaša.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 18:42:19)

Ministarko, molim vas samo da poštujemo vrijeme. Jeste li sada vi odgovarali na izlaganje kolege Stjepovića?

Ministarko, molim vas, nemojte da komentarišete sa stavovima poslaničkih klubova koji više nemaju vremena za komentrisanje. Sada vam kolega Zirojević ne može odgovoriti, jer oni su istrošili vrijeme.

Ne možete da komentarišete, potrošili ste vrijeme predviđeno za klub. Zahvaljujem.

Kolega Petriću, izvolite.

Procedura ima prednost. Samo mi recite gdje je prekršena procedura.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 18:43:22)

Ja se pozivam, potpredsjednice, na član 97, stav 2 koji glasi: "Poslanik čije je izlaganje komentarisano ima pravo na odgovor učesniku u pretresu koji je komentarisao njegovo izlaganje." Odnosi se na stav 1 koji između ostalog kaže da predstavnik predlagača radi pojašnjenja stavova može da komentariše izlaganje poslanika.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 18:43:49)

Samo trenutak, kolega Zirojeviću.

Tačno je da stav 2 člana 97 predviđa da vi imate pravo da komentarišete stav predstavnika predlagača. Međutim, istrošili ste vrijeme za klub. Vrijeme je dogovoreno za sve klubove. Ne možete biti izuzetak. Neću dozvoliti više nijednom poslaniku kluba Demokrata. (Govor iz klupa)

Imaju još četiri minuta, mogu da komentarišu. Vi ste potrošili vrijeme, ne mogu da vam dam riječ.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 18:45:31)

Proceduralna javljanja i odgovori na osnovu drugih članova Poslovnika ne ulaze u to vrijeme. To vrijeme koje je dogovoreno je vrijeme za diskusiju. Ne možemo ovdje da funkcionišemo da ja o nečemu govorim, da ministarka odgovori i da ja nemam nikakvo prvo da prokomentarišem ono što je ministarka rekla. Onda nema poente da mi budemo ovdje uopšte. Vrlo je inspirativna tema, malo je vremena, nismo mi birali da sve u zadnji čas radimo.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 18:45:34)

Kolega Zirojeviću, ili ćete odustati od priče ili ću dati pauzu.
Dajem pauzu pet minuta.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 18:50:03)

Poštovani građani, Skupština je živ organizam, nekad je dinamičan, nekad je manje dinamičan.

Gospodine Petriću, čekate već dvadeset minuta da uzmete riječ. Izvolite.

DRAŽEN PETRIĆ (07.06.24 18:50:14)

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Vraćamo se ovoj temi koja nas ovdje sve okuplja prethodna četiri dana, vraćamo se IBAR zakonima. Podsjećam vas da je ovo četvrti dan da govorimo o ispunjavanju privremenih mjerila. Usvojili smo sedam zakona i na redu je još pet zakona, tako da smo time značajno otvorili dalje obaveze prema Evropskoj uniji i u tom smislu zaista izražavam zadovoljstvo da smo sve one zakone prethodnih dana usvajali jednoglasno, uzimajući u obzir da je povjerenje građana kada su u pitanju evropske integracije 80%, da ovdje svi jednoglasno usvajamo ove predložene zakone. Zaista me raduje, u perspektivi bez obzira ko gdje bio od svih nas, da u Crnoj Gori Evropska unija nema nikakvu alternativu i to je zaista nešto što me ohrabruje kao poslanika, prije svega kao građanina Crne Gore i siguran sam da ćemo i ove preostale zakone da usvojimo na isti način.

Želim da napomenem da smo ovih dana takođe vidjeli koje su to još vrijednosti Evropske unije, osim boljeg života. Svi mi u tom kontekstu želimo kada uđemo u Evropsku uniju da živimo bolje, da životni standard bude bolji, da plate budu bolje, a mi vidimo ovih dana da zapravo ono što je suština evropskih integracija, ono što je glavna vrijednost Evropske unije jeste zapravo vladavina prava. Upravo su zbog toga ova dva poglavlja 21 i 24 od najveće važnosti, jer samo sa vladavinom prava mi možemo da gradimo i one druge vrijednosti demokratskog društva, samo na vladavini prava može da se razvija ekonomija i samo na vladavini prava zaista možemo da govorimo da postoji životni standard na nekom višem nivou. Vladavina prava je ključna i to treba da se ponovi.

Sada je ovdje na dnevnom redu set ovih medijskih zakona, šta reći o medijima? Mediji su čuvari demokratije, to je demokratska tekovina u razvijenom dijelu svijeta, naročito u Evropskoj uniji, u Americi i nekim drugim liberalno-demokratskim državama, tako da i Crna Gora gradi jedan pozitivan ambijent za medije. Meni se čini u ovom setu od tri medijska zakona da se značajno unapređuje u određenim aspektima rad medija. Imam i ja možda neke zamjerke na neka zakonska rješenja, naročito na neke pojedine odredbe, budući da sam i sam jedno vrijeme bio novinar, mada vrlo kratko, imao sam priliku da u tom kontekstu uvidim i rad novinara iz te pozicije sa druge strane. Znam da ovdje ima kolega koje su takođe bili sa te druge strane objektivna, kako se to kaže, i siguran sam da i oni dobro razumiju koliko je zapravo rad novinara težak, koliko nije cijenjen u Crnoj Gori.

Takođe želim da kažem da su medijski zakoni u tom smislu vrlo, vrlo značajni, međutim ukoliko su zakoni samo mrtvo slovo na papiru, ukoliko se oni striktno ne primjenjuju, mi ne možemo da stvorimo u punom kapacitetu ni ambijent niti ono zbog čega su nam potrebni takvi mediji i potrebno je da postoji veća svijest ne samo kod državnih organa nego i kod vlasnika medija i kod novinara. Naravno i kod građana, naročito onih koji su aktivni u civilnom društvu, mora da postoji insistiranje na određenim standardima kada su u pitanju mediji, jer su oni značajni čuvari demokratije. Prethodnih dana govorili smo o vladavini prava, govorili smo o organizovanom kriminalu, govorili smo o korupciji, o radu institucija, bez medija mi ne možemo zapravo da govorimo da će moći da se vodi djelotvorna borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Tome u prilog ide i sve ono što se kroz medije objavljuje kad su u pitanju organizovani kriminal i korupcija. Kroz to se vrši pritisak na institucije i kroz to se insistira da te institucije rade u skladu sa zakonom, tako da osim medija potrebne su nam i nezavisne institucije koje će to sve da procesuiraju, ali u svakom slučaju bez medija mi ne možemo ni da informišemo građane koji su naši stavovi kao političara, ne možemo da informišemo građane šta rade institucije. Jednostavno, u današnjem trenutku u kontekstu sveprisutnosti medija, bez medija nema ni demokratije, nema ni informisanih stavova građana, jer na bazi samo dobrog informisanog stava građani mogu da donesu prave odluke.

U ovim zakonima govori se i o tome da nije baš lako imati dobru informisanost iz prvenstvenog razloga što se pojavljuju brojne dezinformacije, imamo brojne teorije zavjera, imamo zaista mnogo toga što u suštini se naziva malignim uticajem na demokratska društva, stiže iz raznih izvora. Zbog toga smatram da je vrlo važan, ministarko, ovaj aspekt medija kada su u pitanju borba protiv dezinformacija, borba protiv teorija

zavjere. Imali smo nedavno na Odboru za zdravstvo takođe jednu tematsku sjednicu koja se tiče epidemije morbila i prema mišljenju struke, prema mišljenju ljekara koji se bore protiv toga, mi vidimo zaista da na osnovu teorija zavjere, dezinformacija, vrlo često roditelji ne žele da vaksinišu djecu, iako se 60 godina vakcina daje, ona je efikasna i uspješna, međutim zbog toga nemamo ni zdravstvo kakvo bismo trebali da imamo. Zbog toga su mediji bitni, zbog toga sam ovo naglasio. U nekom ranijem periodu sam i sam bio edukator na temu medijske pismenosti. Ona je naravno bitna. Evo samo jedan detalj koliko je zapravo sve to u vezi medija suptilno. Danas kada je objavljena informacija da je Evropska komisija dala pozitivno mišljenje i uputila Međuvladinoj konferenciji na usvajanje IBAR, neki mediji su držali tu informaciju u samom vrhu, neki u samom zaglavlju. To govori o tretmanu nekih politika. Neko želi da nešto istakne u prvi plan i sve je to medijska pismenost i zaista je potrebno mnogo suptilnosti da bismo shvatili zapravo sam rad medija.

Ono što posebno želim da istaknem jesu neki aspekti zakona o kojima danas govorimo, osim ovog aspekta koji se tiče govora mržnje, dezinformacija. Uvidio sam kada je u pitanju javni servis da ste u ovom informativnom pregledu koji nam je stigao na Odbor za politički sistem, da će se unaprijediti transparentnost javnog servisa na način što se uvodi institut javne rasprave kada je u pitanju program rada. Mislim da je javna rasprava vrlo bitna. Ranije ne znam kakav je bio slučaj, ali ukoliko nije bilo javne rasprave za nešto što je tako važno kao što je program rada nacionalnog javnog emitera, to je zaista ključno da mogu različite zainteresovane strane da učestvuju, da daju sugestije i da ukažu zašto nije nešto dobro i zašto bi nešto trebalo da se dopuni.

Takođe, kada je u pitanju nezavisnost javnog servisa govori se da će neki članovi Savjeta biti birani na drugačiji način, da se ta praksa mijenja, za razliku od nekih ranije kada je Administrativni odbor kao tipični politički organ imao neku drugu ulogu, sada je on neko ko za neki broj članova Savjeta samo konstatuje da su oni dobili potrebnu podršku od strane onih koji su njih predložili. Na taj način se utiče na nezavisnost. Postoji i jedna stavka koja govori da osim nezavisnosti novinara postoji i nezavisnost svih onih drugih koji rade u medijima, tako da je i to jedan važan aspekt. Takođe, uvodi se institut odgovornosti. Postoji mogućnost da se direktor ukoliko ne poštuje program razriješi, što je takođe nešto vrlo bitno, ukoliko ne radi svoj posao kako treba, naročito imajući u vidu da direktor po prirodi stvari, budući da se nalazi na tako odgovornoj funkciji, utiče na samo kreiranje programa, a otuda je sasvim razumljivo pozivanje na odgovornost u slučaju da se te stvari ne urade kako treba.

Ono što je izazvalo određene dileme, što i kod mene stvara dilemu je vezano za ovo reklamiranje u prajm tajmu. Ne mogu reći da nisam saglasan, svakako ću da podržim, ali nisam vidio neku ekonomsku analizu kako bi to uticalo na komercijalne medije koji se finansiraju primarno iz reklamiranja, ali i iz nekih fondova. Volio bih da vidim analizu uticaja budući sam sa kolegom Vukovićem saglasan, koji je na Odboru za politički sistem rekao da možda nam se neki mediji ne dopadaju, ali je zaista bitno da taj njihov pluralizam živi. I meni se, naravno, neki mediji ne dopadaju, čak mislim da često spinuju na račun političke grupacije kojoj pripadam, ali to je cijena demokratskog uređenja, da i drugi imaju pravo na svoje mišljenje, a mediji na svoju uređivačku politiku. Shvatio sam i neke kolege iz Demokratske Crne Gore da su rekli što i ja mislim, da u ovom trenutku ovo predstavlja dobro rješenje, ali da bi možda trebalo u nekom budućem periodu kad je u pitanju ovaj aspekt javnog servisa takvu jednu vrstu pitanja koja se tiče finansiranja sagledati i sa te ekonomske strane i uticaja na komercijalne medije.

Kad već govorimo o ekonomskoj situaciji, mislim da su i ovi lokalni javni emiteri u veoma lošem položaju. U kontaktu sam sa nekim lokalnim javnim emiterima na sjeveru Crne Gore, zaista nedovoljno novca, neki javni emiteri, sada ih neću imenovati, nalaze se u reprogramu, to su neki naslijeđeni dugovi. Naravno, ne komentarišem njihovu uređivačku politiku, ali mi se čini da su neki mediji čak i izgubili trku i sa nekim stranicama sa društvenih mreža. Potrebno je raditi kvalitetnije da bi se došlo do publike, a potencijalno možda i do nekih reklama.

Samo sam sagledao nešto što je po mom mišljenju zaista relevantno. Imam, kažem vam, takođe neke rezerve, jednu sam iznio, ali sam siguran da je za građane Crne Gore, da je za sve nas koji se bavimo ovim poslom ključno da se dobije IBAR koji je, neko je rekao, štrik u nekom smislu. Možda radimo ovo sve zaista u nekom kratkom vremenskom roku, ali sam siguran da i suštinski IBAR znači naš napredak na putu ka Evropskoj uniji i da koliko god nam djeluje da je štrik, ipak to je korak naprijed kada su u pitanju evropske integracije.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:02:34)

Izvinite, gospođo ministarko. Izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 19:02:41)

Hvala vam, gospodine Petriću, što ste otvorili ovu priču vezano za novine koje se tiču Zakona o nacionalnom javnom emiteru i shvatite da se ovi predlozi zakona nisu radili na brzinu zbor IBAR-a, mi smo ovo ubrzali na kraju i dodali još neka rješenja. Na ovom zakonu se radi dvadeset mjeseci u tri administracije, pa imajte strpljenja da istaknem neke novine koje je, da kažem, samo dohvatio poslanik Petrić.

Kada se tiče marketinga i ovoga dijela o čemu pričamo i zbog čega smo mi isticali ovo naše rješenje, ja ću vam reći da je Crna Gora jedno malo marketinško tržište gdje posluje veliki broj medija i u tom dijelu medijski pluralizam u Crnoj Gori kvantitativno postoji. Postoji oko 220 medija na skromnom marketinškom tržištu od jedanaest miliona eura oprilike. RTCG sam ima iz budžeta minimalno osamnaest miliona eura i to smo mi u decembru tako stavili 4% tekućeg budžeta minimalno, da ne može da ide ispod toga, što je osamnaest miliona i zarađuje 22 sata od marketinga i ostalih usluga, odnosno četiri miliona kroz marketing i ostale usluge. Znači, možemo sigurno reći, zbog čega je i ono rješenje koje smo zastupali, da RTCG apsolutno ne živi od marketinga. Prema tome, sasvim dovoljno i komotno je ovaj jedan stabilni budžet i 22 sata marketinga i ostalih usluga četiri miliona. Tako da u tom dijelu shvatićete me zbog čega sam snažno zastupala i vi sami imate dileme. Ja sam vam sada rekla koliko je to kada se njima dozvoli od osam do deset, mi možemo sad ovdje da licitiramo, ali uzmimo da im nije ono, što bi rekli, za hleb. Koliko god, ne žive od prajm tajma.

Šta su osim ovoga najnovije novine Zakona o RTCG-u? Privatizacija RTCG-a je izričito zabranjena - član 3. Direktor RTCG-a i glavni i odgovorni urednici moći će da budu razriješeni ako ne realizuju godišnje programske, finansijske i druge planove - član 39. Omogućana je sudska zaštita prilikom imenovanja i razrešenja članova Savjeta i direktora RTCG-a - čl. 35, 36, 39 i 45, jer smo vidjeli u prethodnom periodu da smo imali neka sporna razrešenja članova Savjeta. Radno tijelo Skupštine predlaže kandidate za člana Savjeta iz reda NVO na osnovu broja NVO-a koje su podržale kandidate, te biografije, iskustva i vizije kako bi se osujetila mogućnost, ovo sam već obrazlagala, treba ekspertiza da se dokaže i Savjet lokalnih javnih emitera kako je to propisano Predlogom zakona o AVM uslugama.

Sledeće, radi osujećivanja političkog pritiska ili uticaja na javni servis nezavisno regulatorno tijelo, predviđeno je da postupak razrešenja člana Savjeta može da pokrene samo Savjet, ne i nadležno tijelo Skupštine kao što je sada slučaj. Savjet ga može suspendovati do odluke Skupštine. Isto kao za članove nacionalnog javnog emitera važi za članove Savjeta Agencije za elektronske medije kako je definisano Predlogom zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama - član 31. Priznajem da je i meni bilo

malo neobično kako je većina Vlade uložila nevjerovatan napor u nove procedure da odbrani svoj stav vezano za ove sporne članove, tako da veliko zalaganje, pogotovo za uslove iskustva direktora i za prajm tajm. Kao što smo rekli, od toga RTCG sigurno ne živi, ali opet ponavljam, nije smak svijeta ponekad ostati i u manjini.

Želim da naglasim, ne znam koliko ću još imati vremena, da se zakoni ne smiju pisati zbog pojedinca bilo ko da je on ili ona. Dakle, mi smo se trudili da u tekstu Zakona nađemo dugoročno uređeni sistem i tako zakoni treba da se pišu i da ostanu i posle nas, da se nađe određeni balans. Mislim da smo ga mi našli u radnoj grupi i Ministarstvu kulture i medija, jer su svi nekako čini nam se po reakcijama pomalo nezadovoljni. To je dokaz da smo mi bili našli pravu mjeru kompromisa. Vlada je mislila drugačije, ja vam ponavljam, vi odlučite, vi ste iznad nas i uvijek mi se sviđala ta pozicija Parlamenta.

PREDSEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:07:00)

Hvala, gospođo ministarko.

Riječ ima gospodin Abaz Dizdarević. Izvolite, gospodine Dizdareviću.

ABAZ DIZDAREVIĆ (07.06.24 19:07:09)

Zahvalljujem, predsjedavajući.

Uvažena ministarko sa saradnikom, koleginice i kolege,

Kao što smo čuli od svih kolega, danas jeste veliki dan za Crnu Goru i za one naše prijatelje u dijaspori takođe koji su pomagali proces evrointegracija. Dakle, kako su i komentarisale kolege, još od potpisivanja Deklaracije o nezavisnosti uspostavljena je ideja o pridruživanju Evropskoj uniji. Ta superiorna ideja je možda nailazila na otpor u određenom periodu od nekih političkih struktura koje su konstituenti današnje vlasti, ali kako jedan termin u savremenoj umjetnosti koji govori o umjetnosti prisvajanja može da se tumači kao politika aproprijacije u ovom smislu, apsolutno pozitivno govorim o tome da danas imamo konsenzus po pitanju evropskih integracija i što je Crna Gora preskočila taj prag usvajajući ove zakone koji se tiču IBAR-a i dobiće najvjerovatnije mogućnost da u skorijem vremenu bude aktivna članica Evropske unije. Dakle, čestitam svim građanima Crne Gore i vama, kolege, koji istrajavate ovih dana na izglasavanju zakona za koje smo svi saopštili gdje su falični, dakle kritikujemo ih, ali usvajamo ta

rješenja bez obzira na sve vjerujući da će to omogućiti brži put za pristupanje Evropskoj uniji.

Danas jeste pitanje medija, mediji jesu potreba čovjeka za istinom, saznanjem i slobodom. Koliko je ta romantičarska vizija poživjela svjedoči progresija medijskih platformi za plasiranje informacija. Takođe svakodnevno uviđamo kako mediji utiču na našu socijalizaciju, mišljenje, edukaciju, ali su jako značajan faktor koji uveliko formira naš pogled na svijet. Senzacionalizam kao osnovni razvojni pravac funkcionisanja medija nudi kratkoročnu zabavu za društvo, ali ostavlja trajnu zavjesu pred očima javnosti u ono što takve informacije imaju za cilj. Niko u takvom slučaju ne može biti izolovan. Društvo trpi transformacije koje mediji uspostavljaju kao ispravan model življenja. Preko medija su ustanovljeni novi normativi ponašanja. Može se reći da ovakav stav medija izgrađuje određenu vrstu zavođenja u smislu kreiranja nove stvarnosti. Crna Gora je po tom pitanju donijela medijsku strategiju koja ima za cilj primjenu najviših međunarodnih standarda u oblasti slobode izražavanja, usklađivanja sa politikama Evropske unije na području medija, audio- vizuelnih usluga i slobode izražavanja.

Da li je takva strategije pomogla kreiranju boljeg ambijenta za nesmetan rad medija i za slobodno profesionalno i odgovorno novinarsvo koje garantuje medijski pluralizam i ispunjava li cilj da crnogorski građani budu istinito i sveobuhvatno informisani? Da li su mediji objektivniji? S našeg stanovišta apsolutno ne. Ne može se reći da ne postoji velika pristrasnost u kreiranju medijskih sadržaja u kojima se nesrazmjern prostor daje aktuelnim vlastima. Istovremeno, medijskom strategijom je planirano da se pruži adekvatan odgovor na širenje govora mržnje i dezinformacija kao globalno izraženu prijetnju koja je i te kao zatupljena u Crnoj Gori. Da li imamo rezultate po tom pitanju? Svjedoci smo satanizovanja javnih ličnosti, pogotovu političara iz redova opozicije. Medijski pluralizam koji je predviđen strateškim dokumentima, a potrebno ga je i ovim zakonom regulisati, podrazumijeva širok spektar različitih informacija iz svih sfera društvenog interesovanja koje se pružaju korisnicima medijskih usluga uz raznovrsnost političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih stavova, mišljenja, razmatranja i analiza u odnosu na koje će se građani ili korisnici medijskih usluga pravilnije i nepristrasnije informisati.

Da li će se ovim zakonom definisati ovakva vrsta nepristrasnosti koja ima za cilj ispunjavanje očekivanja građana naše države, odnosno javnog interesa? Očigledno da ovdje nije u pitanju javni interes, već je riječ o borbi dvije frakcije unutar parlamentarne većine za političku kontrolu nad javnim servisom. Kako drugačije objasniti obavezujuće uputstvo premijera Spajića

svojim ministrima, osim kao izraz nepovjerenja prema njima i to baš prema onima koji bi mogli da prihvate određene amandmane na medijske zakone koji očigledno odstupaju od Vladine namjere da snizi kriterijume za izbor generalnog direktora. O tome ste i vi, ministarka, govorili. U konačnom, jasno je da se ovim zakonskim rešenjem radi isključivo na spuštanju ljestvice za izbor čelnih ljudi u javnom servisu te da se aktuelnom direktoru može ozakoniti reizbor.

Što se tiče Demokratske partije socijalista, kao i uvijek naš odnos je principijelan. U Predlogu zakona koji se tiče uslova za izbor generalnog direktora Radio-televizije Crne Gore primjećujemo da aktuelna parlamentarna većina donosi političke odluke tamo gdje nema evropskoga akcija i na taj način ne pomažu percepciji nezavisnosti i nepristrasnosti Javnog servisa. Zar nije logično zalagati se za rigoroznije kriterijume za izbor generalnog direktora koji treba da upravlja javnim servisom koji broji više od hiljadu ljudi? Ovo je pitanje za vas, ministarka. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:13:50)

Hvala vam.

Izvolite, gospođo ministarko.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 19:13:58)

Kolega Abaze Dizdareviću, prošli put sam pogriješila, dali ste mi dobar šlagvort da kažem šta je novo u Zakonu o medijima i oko čega smo imali veoma iscrpne razgovore sa predstavnicima Savjeta Evrope i Evropske komisije. Zbog toga što smo mi morali da im objasnimo u našoj komunikaciji koje su specifičnosti našeg medijskog prostora. Onda smo, recimo, mi njih ubjeđivali da treba, što nije bilo važećim zakonima dovoljno dobro precizirano, da izvršimo potpunu evidenciju onoga što se zovu internetske publikacije, odnosno portali, što do sada nije bio slučaj u našem važećem zakonu. Od sada postoji obaveza evidencije i sada ću vam o tome reći, o najvažnijim iskoracima, a to je obavezan je upis u evidenciju medija koji je do sada bio na dobrovoljnoj bazi. Svjedoci smo da ovo o čemu govorite, senzacionalizam, lažne vijesti, dezinformacije, uglavnom se plasiraju putem portala u našoj zemlji i do sada je, kolega Dizdareviću, jedan takav neregistrovani portal neevidentiran mogao da bude predmet sudskog gonjenja samo ako je povrijedio Zakon o javnom redu i miru ili Krivični zakonik. To su postupci koj su jako dugo trajali i sa

neizvjesnim ishodom. On sada neće moći ni da postoji u našem pravnom prometu, na našem medijskom nebu, već smo dali mogućnost i nadležnost Agenciji za elektronske medije da kažnjava medije koji nisu registrovani, nemaju puni inpresum i sve podatke o sebi, u nekoliko stupnjeva da ih kažnjava. Dakle, obavezan je upis u evidenciju medija koji je do sada bio na dobrovoljnoj bazi. Dalje, utvrđeno je da se javni sektor ne može oglašavati u medijima koji nisu upisani u evidenciju medija. Ne možemo imati to privilegovano finansiranje prema nekom neregistrovanom mediju. Fond za medijski pluralizam koji je rekla sam koliko povećan i gdje sagledate nove teme od javnog interesa pomoću kojih se mogu dodjeljivati sredstva iz Fonda, tu ne može da participira ovakav mediji. Naravno, Fondu može pristupiti mediji samo onaj koji je upisan u evidenciju i ovo koji je u nekom od mehanizama samoregulacija. Mi ne govorimo niti se uplićemo u uređivačku politiku nekog medija, ali mu kažemo da mora da ima odgovarajući stepen kvalitativne zaštite, da ne smije da prekrši etički kodeks i da građani mogu na to da se žale. Kome? Ili njihovom ombudsmanu ili nekom kolektivnom samoregulatornom dijelu gdje taj mediji mora da pripada. Ako ga nema u samoregulaciji, on ne može da pristupi Fondu za medijski pluralizam. Takođe, ne može pristupiti onaj mediji kome je u prethodnih šest mjeseci izrečena mjera zabrane emitovanja ili čiji osnivač je osuđen za krivično djelo širenja govora mržnje. Uvedena je obaveza medija da statutom regulišu unutrašnje odnose, između ostalog i to da novinari budu konsultovani prije izbora glavnog urednika. Otkrivanje novinarskih izvora moguće je samo na osnovu odluke suda, izbjegnuto je tumačenje da je dovoljan zahtjev tužioca. Omogućen je, ovo je važno, hitan postupak zbog širenja govora mržnje prema svim zajednicama, ne samo prema manjinskom narodima, i omogućen je hitan postupak za zabranu medijskog sadržaja zbog širenja govora mržnje i na osnovu stranke koja misli da je meta govora mržnje, a ne samo na osnovu zahtjeva tužioca što je ranije iziskivalo veoma dugotrajne, mučne, neizvjesne postupke. U medijskoj strategiji koja je za naredne četiri godine predvidjeli smo osnivanje jednog institucionalnog tijela, a to je mreža za borbu protiv govora mržnje, dezinformacija i onlajn uznemiravanja. Predvidjeli smo mnoge aktivnosti vezano za poboljšanje medijske pismenosti kako djece tako i odraslih ljudi koji sve teže se snalaze u digitalnom dobu. Takođe, podrška ad hok komisiji koja se bavi neriješenim napadima na novinare, na njihov život i imovinu i imamo mnoge aktivnosti u akcionom planu za sprovođenje medijske strategije.

Ono što je takođe važno i odgovara na vaše pitanje, a tiče se povrede prava, imamo čitavu lepezu iznosa kazni koje smo vratili u nadležnost Agencije za elektronske medije, jer po važećem zakonu ona je mogla

samo da opominje ili drakonski da ukida signal. Mi smo sada vratili, imate čitavih 20 - 30 članova koji se odnose na novčane kazne koje može da izriče Agencija za elektronske medije, a naročito se odnosi u slučaju ... koji se odnose na govor mržnje i na dezinformacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:18:42)

Hvala vam na pojašnjenju, gospođo ministarko.
Izvolite, gospodine Dizdareviću.

ABAZ DIZDAREVIĆ (07.06.24 19:18:49)

Zahvaljujem, ministarka, na odgovoru.

Ono o čemu ste govorili se nalazi u samom Ustavu, mogu i da citiram taj član 47 Ustava koji kaže: "Svako ima pravo na slobodu izražavanja govorom, pisanom riječju, slikom ili na drugi način". Drugi dio ovog člana Ustava govori o tome da pravo na slobodu izražavanje može se ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral ili bezbjednost Crne Gore. Vi ste imali kao i svi mi poslanici nedavno dopis, odnosno 5. juna je došao dopis na adrese svih poslanika od međunarodne federacije novinara kojim se karakteriše izmjena amandmana kao jako upitna i da su takve izmjene amandmana protivne javnom interesu medijskog prostora Crne Gore. Da li ste se oglasili po pitanju ove inicijative međunarodne federacije novinara? Da li ste reagovali na nešto što se tiče određenih portala u Crnoj Gori koji djeluju već određeni niz godina, a tiču se crne liste američke administracije koji su podvedeni pod ruski eko sistem dezinformacija? Ti portali i dalje funkcionišu nesmetano u Crnoj Gori. Kad govorimo o ljudskom dostojanstvu, o dostojanstvu svih ovih ljudi koji sjede u klupama, treba dobro da obratimo pažnju kako to dostojanstvo čuvamo. To je nekoliko teza koje upućujem vama, a koje bi trebalo da se tiču ovog zakonskog rješenja, njegove implementacije i jasnije profilacije prema ovakvim devijantnim pojavama. Zapravo, mi ih smatramo jako devijantnima, evo čujemo i od američke administracije da ih ocjenjuje kao subverzivan model za djelovanje u okviru crnogorskog sistema. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:21:06)

Hvala vam.

Samo da podsjetim kolege iz Demokratskog partije socijalista da vam je preostalo još 19 minuta za današnja izlaganja.

Sada riječ ima gospodin Admir Adrović. Izvolite.

ADMIR ADROVIĆ (07.06.24 19:21:25)

Hvala, predsjedniče.

Uvažena ministarko Vujović, uvaženi gospodine Rudoviću, kolegkinice i kolege, uvaženi građani,

Ja ću se kratko osvrnuti na dva zakona iz ovog seta, na Zakon o medijima i na Zakon o audiovizuelnim i medijskim uslugama, a kolega Smailović će kasnije govoriti nešto oko Zakona o Javnom servisu.

Za jedno demokratsko društvo ključno je imati snažne medije koji su nezavisni od političkog uticaja i čije uređivačke politike su isključivo usmjerene prema javnom interesu. Takav medijski ambijent predstavlja osnov za razvoj kolektivne kritičke misli omogućujući građanima da sagledaju položaj pojedinca i zajednice i djeluju u pravcu izgradnje društvenog prosperiteta. Proces evropskih integracija nezamisliv je bez osnaženih medija spremnih da nezavisno djeluju u svim sferama od ekologije do političkih zbivanja. Ključni interes svakog društva je biti istinito i pravovremeno informisano kako bi moglo odgovoriti na izazove. Stabilno finansiranje medija je pud do njihove nezavisnosti. Novi set medijskih zakona ističe ovaj aspekt kao veoma važan nudeći konkretna rješenja za prevazilaženje brojnih problema koji su mediji u našoj zemlji imali tokom prethodnih decenija.

Što se tiče Predloga zakona o medijima on donosi niz novina koje će sigurno doprinijeti unapređenju medijske scene u Crnoj Gori što je jedan od preduslova za cjelokupan napredak društva. Važeći zakon je korigovan na način da je ograničena primjena zakona samo na medije koji su osnovani u Crnoj Gori kako bi se izbjegla situacija da mediji osnovani u Crnoj Gori, a uređivačke odluke donose u inostranstvu, zaobiđu zakonsku odgovornost. Takođe je precizno određen pojam medijski sadržaj i prvi put je uvrštena odredba kojom se definiše pojam novinar. Pored toga razrađena je garancija slobode izražavanja, te se predviđaju izuzeci kada se ta sloboda može ograničiti. Prvi put se kao mediji prepoznaju internetske prezentacije, odnosno web portali. Svjesni smo značaja ove vrste medija u današnje vrijeme i da je veoma važno da se ovaj segment na pravi način normira i reguliše. Svjedoci smo da je u prethodnom periodu bilo zloupotreba ove vrste medija u svim sferama društva i za očekivati je da će se daljom

razradom na podzakonskom nivou ovaj dio medijskog segmenta dodatno regulisati i zaštititi. Ne manje značajno je to što se jasno određuju sadržaji impresuma za svaki medij i što je predviđeno uskraćivanje finansiranja medija koji se ne budu pridržavali ovih pravila i ne budu na pravi način prikazivali podatke u ovom dijelu. Takođe, smatram da se dodatno unapređuje transparentnost finansiranja medija iz javnih izvora ovim rješenjima. Propisano je da se mediji mogu finansirati iz javnih prihoda za sponzorisanje medijskih sadržaja, oglašavanje i druge usluge uz obavezno vođenje odvojenog računovodstva. Radi podsticanja medijskog pluralizma proširena je lista tema za koje osnivači medija mogu dobiti sredstva preko Fonda, a određivanje prioriternih tema prepušteno je nezavisnoj komisiji Savjetu regulatornog organa.

Predlog zakona o audovizuelnim medijskim uslugama takođe donosi značajne novine uključujući definisanje vrste audovizuelnih medijskih usluga, obaveze pružaoca ovih usluga, pravila političkog oglašavanja kao i regulaciju komercijalne audovizuelne komunikacije.

Ključni ciljevi ovog predloga zakona podrazumijevaju garanciju nezavisnosti Agencije kao regulatora, stabilno, predvidljivo, održivo finansiranje lokalnih javnih emitera, regulisanje audovizuelnih medijskih usluga i usluga distribucije linearnih audovizuelnih medijskih usluga, N nadzor nad poštovnajem standarda u oblasti audovizuelnih medijskih usluga, razgraničenje koregulacije i samoregulacije, promociju medijske pismenosti i druge aspekte. Takođe, važno je što se Predlogom zakona propisuju odredbe koje će pospješiti transparentnost vlasništva i utvrđuje se obaveze pružalaca usluga da do 31.decembra tekuće godine Agenciji dostave propisane podatke koje je Agencija dužna da objavi. Međutim, iako je predviđeno značajno unapređenje finansiranja u prvom redu lokalnih javnih emitera, postoje određeni potencijalni problemi koji mogu nastati. Lokalni javni emiteri, važni faktori informisanja na nivou lokalnih zajednica i mediji kojima se po svim relevantnim istraživanjima najviše vjeruje, mogu se suočiti sa izazovima nakon usvajanja ovog zakona.

Naime, novi zakonski predlozi predviđaju model finansiranja koji zahtijeva značajna finansijska sredstva, što je korak naprijed koji podržavamo, ali postoji zabrinutost jer se Zajednica opština negativno izjasnila u tom dijelu Nacrta zakona. Ukazuje se da mnoge lokalne uprave nemaju finansijske mogućnosti da prate implementaciju ovog zakona. Postoji realna opasnost da lokalni emiteri u manje razvijenim sredinama budu ugašeni ili rekonstruisani jer njihovi osnivači neće biti u mogućnosti da ih finansiraju na način kako je to predviđeno ovim zakonom. Iako je namjera predlagača bila da se lokalni emiteri sačuvaju, osnaže i otrgnu od političkog uticaja na lokalnom nivou, postoji strah da bi u nekim

slučajevima moglo doći do gašenja lokalnih javnih emitera, što je realna mogućnost, a što se ne smije dozvoliti. Nadamo se da će resorno ministarstvo u saradnji sa lokalnim upravama nakon usvajanja zakona razmotriti dodatne mehanizme koji bi išli u korist lokalnim medijima kako bi se izbjegao ovaj potencijalno negativni scenario.

Na kraju, predloženi zakoni predstavljaju značajan korak ka unapređenju medijske regulative u našoj zemlji. Ono što je ključno je da obezbijedimo njihovu adekvatnu primjenu i osiguramo nezavisnost medija što je od suštinskog značaja za razvoj demokratskog društva i uspješnu integraciju u evropske tokove.

Naravno, da najavim da će Bošnjačka stranka podržati ove zakone, kao i do sad, uvijek smo bili na fonu onog što unapređuje naše društvo, našu zajednicu, našu Crnu Goru i što nas vodi ka Evropskoj uniji.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 19:28:01)

Hvala vam.

Sljedeća se za riječ prijavila gospođa Drita Lolla. Izvolite.

DRITA LLOLLA (07.06.24 19:28:06)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene kolege i kolegice, uvažena ministarko sa saradnikom,

Mi kao opozicija svjesni ove veoma važne faze evropske integracije u kojoj se trenutno nalazi Crna Gora i kao odgovorni ljudi i kao odgovorni političari predstavnici građana koji se brinu o evropskoj budućnosti, o državnim interesima, najavili smo da ćemo biti konstruktivni, međutim slušajući vaše izlaganje morala sam uočiti dvije kontradiktornosti.

Rekli ste, zapravo zahvalili ste se nama odnosno opoziciji da smo kao pioniri trasirali evropski put Crne Gore. Takođe ste rekli da nije bilo političke volje da se suštinski bavimo evropskim putem. Međutim, kasnije ste rekli da Crna Gora je u decembru prošle godine suspendovana kod potprograma medija u okviru programa Kreativna Evropa.

Radi građana, Crna Gora je postala članica potprograma medija koji je namijenjen pružanju finansijske podrške razvoju distribucije i promocije evropskih filmova, kao i audovizuelne industrije 2015.godine. Filmski centar je osnovan 2017. godine kao zadnji u regionu, ali u prve tri godine

zahvaljujući intenzivnom radu uspostavio je dobre temelje za dalji rad i razvoj audovizuelne industrije.

Kako tumačite, da li je izraz političke volje i namjere da se suštinski bavite razvojem jedne industrije kojoj je potrebna podrška? Ja sam čitala i vaš komentar kada se to desilo da to nije odgovornost vaše administracije i nije bilo moguće završiti i usvojiti do toga roka. Međutim, šta ste zapravo uradili, šta je Vlada uradila da nadoknadi štetu audovizuelnoj industriji u periodu kada nisu imali priliku da se prijave za ta sredstva? Voljela bih da to čujem od vas.

Druga kontradiktornost se ticala kriterijuma za izbor generalnog direktora Javnog servisa, ja bih samo ukratko dopunila i argumentaciju mojih kolega.

Rekli ste da ne postoji evropski standard koji kondicionira broj godina ili količinu iskustva koje treba da ima generalni direktor. Međutim, kao što je pomenuo i kolega Abaz Dizdarević, mi smo kao poslanici prije dva dana dobili dopis Međunarodne evropske federacije novinara, pa da li smatrate da u njihovom tumačenju, a oni su izrazili ozbiljnu zabrinutost zbog ovih izmjena nakon više mjeseci rada, dakle da li smatrate da oni ne poznaju evropske standarde kada su medijske slobode u pitanju, nezavisnost i nepristrasnost Javnog servisa? Da li ste spremili možda odgovor?

Mi ćemo podržati ove zakone, podržaćemo ih, kao što su rekle kolege, zato što želimo da odbranimo državni interes Crne Gore. Smatramo da je učlanjenje Crne Gore u Evropsku uniju od suštinskog značaja za našu budućnost i budućnost naše djece, da imaju prosperitetniju i sigurniju budućnost, ali nakon IBAR-a treba još više posla, kao što je s pravom i Evropska komisija problematizovala, potrebno je ili neophodno podizanje administrativnih i izvršnih kapaciteta. Program pristupanja prošle godine bio je realizovan u mjeri od samo 33%, vidjećemo u kojoj će mjeri ove godine biti, ali uvažavajući vaš fokus da se u što bržem ili što kraćem roku usvoje ovi zakoni kako bismo dobili pozitivan IBAR, smatram da treba ozbiljnije raditi na tome da se izgrade potrebni kapaciteti, da je proces evropskih integracija ne samo usvajanje zakona, nego suštinski.

Ono što ste rekli da je nama nedostajalo, vidimo u posljednje četiri godine dosta toga se dešava što ne ide u prilog vašoj tezi da se zapravo vi suštinski bavite ovim pitanjem.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 19:33:18)

Zahvaljujem koleginciji Driti Llolli.
Izvolite, ministarko Vujović.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 19:33:31)

Hvala, potpredsjednicie Popović.

Da odgovorim prvo na ono što je govorio poslanik Adrović. On je istakao pozitivne stvari u Zakonu o audovizuelnim medijskim uslugama i naravno koji ima vlasnika izvan Crne Gore, jer mi smo za slodobno tržište, a ko posluje u Crnoj Gori i gleda se u Crnoj Gori dužan je da poštuje sve obaveze koje mu crnogorski zakon nalaže. Naravno da podliježe kontroli Agencije za elektronske medije, shodno konvenciji o prekograničnoj televiziji. Naravno, to je još jedan od doprinosa, tako da mora da ... (prekid) ... vlasništvo, mora da objavi puni inpresum apsolutno transparentnost vlasništva svakog vlasnika koji ima iznad 5% vlasništva, sva povezana lica i sve što se odnosi na svakog crnogorskog emitera.

Kada ste iskazali zabrinutost za lokalne javne emitere, ja vam moram reći da ih u Crnoj Gori ima 15, oni su nezamjenljivi dio našeg medijskog neba, u njima radi 450 novinara i drugih medijskih poslenika i oni su za nas veoma važni. Ono što je problem kod njih, kod mnogih od njih, to je nedostatno finansiranje. Zbog toga što su, da se izrazim kolokvijalno, na milost i nemilost budžetima lokalnih samouprava nekim paušalnim iznosima i imamo neke emitere na sjeveru koji ni doprinose ne uplaćuju svojim novinarima. Kako onda možemo očekivati nezavisnog novinara, kvalitetan sadržaj, sopstvenu produkciju? Ko zna kakava je i oprema itd. Postavlja se pitanje zbog čega lokalnim samoupravama nekad odgovara da aktom o osnivanju osnuju javni servis, znači trebaju im mikrofoni, nekad im je to izuzetno potrebno, donese se većina na skupštini opštine i osnuje se jedna, tako da kažem, skupa igračka kao što je televizija ili radijska stanica, a onda im se daje 200.000 eura kao u Rožajama gdje ne može to da pokrije ni jednu novinarsku ekipu. Zajednica opština jeste iskazala jednu zabrinutost, međutim, to onda ostaje na osnivaču. Nadam se da neće doći do gašenja i nikada to nije intencija lokalnih samouprava, ali na kraju krajeva neka odluče oni koji su ih osnivali da li im treba taj servis, da li je više štete ili koristi ili će da ulažu u nešto drugo.

Bio je jedan predlog Zajednice opština da novac koji se uloži preko lokalnih budžeta Vlada nadomjesti lokalnim samoupravama, ali zaista to je nešto što ostaje da se vidi kako će biti u daljoj implementaciji ovog zakona. Za nas je bilo važno, analogno nacionalnom javnom emiteru, da lokalnim emiterima obezbijedimo stabilno, održivo i predvidivo finansiranje. Samo

da kažem da smo uradili mnogo i da smo zaradili suspenziju upravo zbog toga što u prethodnih nekoliko administracija smo tražili produženje. Nemojte nas isključiti iz kreativne Evrope, vrlo brzo ćemo donijeti zakon o audovizuelnim uslugama, samo što nismo, i Evropska komisija to nije mogla da sluša treći ili četvrti put. Ja sam rekla u uvodnom izlaganju da je gospodine Miler u decembru došao sa vrlo negativnim vijestima - to je vama sljedeće produženje i opraštanje neće biti omogućeno, već ćete najvjerovatnije, što se i desilo, biti suspendovani iz programa Kreativna Evropa. Gospodin Miler je uvijek imao tako direktne poruke, jasne, i sa njim je bilo zadovoljstvo saradivati, čim usvojite zakon o audovizuelnim medijskim uslugama suspenzija momentalno postaje ireverzibilna. Rekla sam da smo čuli poruke i da je shvatio da radimo, to smo već vidjeli od njega u februaru. Mogu samo da vam kažem da naši sineasti su bili u toj šteti i potencijalnoj šteti u vrijeme kada nije bilo puno poziva, a to je od 10. decembra do današnjeg dana i da je to program na kojem apsolutno nikada nije bio, što ne kažem da nije šteta, veliki broj aplikacija. Dakle, ono što je stav evropske federacije novinara, ja saopštavam od kada sam počela da radim na medijskim zakonima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 19:37:38)

Zahvaljujem ministarki Vujović.

Sada riječ dajem kolegini Radinki Ćinćur.

Imate odgovor na komentar. Izvolite kolega. Izvinite, kolegince Drita, prvo ima pravo na komentar kolega Adrović pa ćete vi onda.

ADMIR ADROVIĆ (07.06.24 19:38:14)

Hvala.

Ministarko, potpuno se slažem sa ovim što ste vi kazali i meni je samo intencija bila da probamo da zaštitimo ove medije koji su već osnovani po važećim zakonima i koji su takvi kakvi su, da učinite dodatni napor nakon usvajanja ovog zakona večeras da se pomogne tim lokalnim medijima, lokalnim emiterima koji stvarno rade jedan dobar posao po mom mišljenju. Ja sam siguran da se i vi slažete da treba nekako prevazići ovaj period, da se do usvajanja novih budžeta na lokalnom nivou iznađu neke mogućnosti kako bi lokalne zajednice uspjele da obezbijede ova sredstva kako ne bi došlo do gašenja tih lokalnih emitera. Imamo ovih šest mjeseci i nadam se

da ćete dati određeni napor kako bi zajedno sa lokalnim samoupravama došli do ovih rješenja.

Kada sam se već javio, samo da kažem da se možda razmisli, s obzirom da su predviđene i neke obaveze u smislu proizvodnje sopstvenog programa u dijelu informativne, da se možda razmisli zbog dinamike na lokalnim nivoima da li mogu da lokalne emiteri ispune one obaveze od 20-tak minuta svakog dana da ima jedna emisija. To je sve tehnička stvar. Siguran sam da ćete u narednom periodu razmotriti ove neke stvari i da ćete naći neka rješenja kako se ne bi desilo ovaj scenarij koji sam prije pominjao.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 19:40:01)

Zahvaljujem kolegi Adroviću.

Pravo na odgovor na komentar ima koleginica Drita Llolla, izvolite.

DRITA LLOLLA (07.06.24 19:40:08)

Zahvaljujem.

Tačno je, od 31. januara tačnije, audiovizuelni mediji, zapravo produkcijske kompanije koje su aktivne u filmskoj industriji i koje apliciraju za sredstva za koprodukcije, sredstva koja se mogu koristiti za podizanje kapaciteta, a složićemo se da Crnoj Gori je potrebna takva vrsta investicije, uskraćeni su. Nijeste mi odgovorili šta je Vlada uradila konkretno da u međuvremenu nadoknadi njima štetu. Informacija je bila dostupna i u medijima, da će se aktivirati taj program u momentu kada bude usvojen zakon. Ovo kažem i zbog toga što jeste jedna industrija kojoj je potrebna podrška i ukoliko mi kao država sutra želimo da budemo konkurentni kao buduća članica Evropske unije, moramo razvijati naš kreativni kapital da bismo bili konkurentniji na evropskom tržištu i to jeste jedno konkurentno tržište.

Pored ovoga što ste vi odgovorili, moram samo nešto da kažem da uprkos tome, ova većina donosila je odluke u prethodnom periodu da odobri podršku projektima koji su skoro dobili i prestižne nagrade na najprestižnijim svjetskim festivalima, tamo gdje je Crna Gora imala mogućnost da bude promovisana i kao što sam rekla da iskoristi tu mogućnost i da malo motiviše kreativce, ne da uguši njihovu kreativnost, već da zaista radi u pravcu izgradnje njihovih karijera.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 19:42:09)

Zahvaljujem kolegini Loli.

Sada riječ dajem kolegini Radenki Ćinćur. Izvolite, kolegice.

RADINKA ĆINĆUR (07.06.24 19:42:15)

Poštovana predsjedavajuća, uvažena ministarko, gospodine Rudoviću, drage kolege, poštovani građani,

Mediji su tvorci mišljenja, mediji su konstruktivni istine, mediji su najmoćnije sredstvo u politici. Zato svi politički subjekti nastoje da kontrolišu medije, zato nas je Evropska komisija stalno upozoravala da su najvažniji zakoni pored sudskih, medijski zakoni. Iako u našem društvu postoje svijetli primjeri koji svjedoče o nezavisnosti medija i integritetu novinara koji hrabro i kritički izvještavaju, mnogo je više slučajeva političke kontrole medijskih kuća, prijetnje novinarima. Različite vrste pritisaka na novinarski integritet, među kojima su i nerasvijetljeni slučajevi napada na novinare, nerasvijetljeno ubistvo Duška Jovanovića.

Šta smo na tom polju uradili? Čekali smo ove zakone nadajući se da će nas spasiti od neprimjerenog političkog uticaja na medije, da će medijske kuće i mediji sa integritetom dobiti svoju šansu, da ćemo razvijati medijski pluralizam kako bi svi mediji u jednoj poštenoj utakmici doprinijeli razvoju našeg društva.

Dobro je što ovi zakoni prepoznaju portale ili sadržaje internetske publikacije kao i ostale audiovizuelne sadržaje u pogledu obaveznosti i transparentnosti vlasničke strukture, ali i prava. Ohrabruje povećanje fonda za razvijanje pluralizma od 0,09 na 0,20% tekućeg budžeta namijenjenog sadržajima važnim za društvo čime se podstiču sve medijske kuće i komercijalni emiteri da rade na objektivnom i kritičkom izvještavanju javnosti. Ono od čega strahuju komercijalni mediji, posebno oni manji, jeste obaveza povećanja sopstvene produkcije sa 10 na 25%. Postoji strah, posebno medija koji nemaju majku firmu u drugim državama, kao što je zaista većina komercijalnih medija kod nas, da neće moći da finansiraju 25% sopstvene produkcije, jer oni nemaju kao Javni servis obavezna sredstva iz budžeta. Imaju mali broj zaposlenih, imaju vrlo skromnu tehniku i tako oni sa vrlo skromnim sredstvima treba da ostvare 25% sopstvene produkcije, a Televizija Crne Gore koja dobija 20 miliona eura iz Budžeta

treba da ostvari 40% sopstvene produkcije. To je neravnopravna utakmica koja ima za cilj gušenje manjih medijskih kuća. Ono što najviše brine je da Javni servis i pored toga što se sigurno finansira iz Budžeta, dobija još mogućnost oglašavanja u udarnim terminima gledanosti, što do sada nije bio slučaj.

Ovo nije iskustvo mnogih evropskih zemalja, znači mi ćemo opet kao nekad da gledamo reklame u udarnim terminima na Televiziji Crne Gore, a komercijalni mediji, i to oni manji koji su važni našem društvu zbog zdrave konkurencije, zbog pluralizma izvještavanja, ostaće bez tih oglašivača, ostaće bez sredstava za rad. Ovo je nelojalna konkurencija koju je teško izdržati i proizvešće gubljenje pojedinih medijskih kuća koje nemaju dodatno finansiranje izvan Crne Gore.

Da li mi zaista želimo razvijanje pluralizma sa ovakvim rješenjima ili to samo fingiramo? Dobili smo zakonska rješenja koja favorizuju jednu medijsku kuću, Javni servis, koja se ponaša kao komercijalni medij i što je još gore, dobili smo rješenja koja snižavaju kriterijume za izbor članova Savjeta i generalnog direktora, pa sad umjesto dosadašnjih 10 godina iskustva na poslovima važnim za ova tijela, biće dovoljno pet godina. Šta mi u stvari želimo postići ovakvim rješenjima? Tako se ne ponaša javni servis, tako se ne jača javni servis, već se i dalje drži pod kontrolom raznih političkih strana i promjene će se i dalje dešavati zavisno od pobjede na izborima, što nije dobro.

Javni servis kao i druge institucije treba da budu otporne na promjene na političkoj sceni. Ako je na izaradi medijskih zakona rađeno više od dvije godine, a sve pod budnim okom Evropske komisije i Savjeta Evrope čiji je ključni zahtjev bio da se poveća samostalnost u radu upravljačkih odbora Radio-televizije Crne Gore i Agenciji za elektronske medije, ako je u Nacrt zakona koji je donijelo resorno Ministarstvo unijeto zakonsko rješenje koje traži povećanje broja članova Savjeta sa devet na jedanaest, koje je pooštrilo kriterijume za izbor članova Savjeta i generalnog direktora, koji je razlog da se mimo resornog ministarstva traži odobrenje za usvajanje amandmana koji unižavaju sve napore i Ministarstva i nevladinog sektora koji je kao i čitava stručna javnost i te kako zainteresovan za transparentnost i kvalitet rada Javnog servisa? Zašto nije ispoštovan dogovor radne grupe da se poveća broj članova Savjeta sa devet na jedanaest? Tako bismo mogli imati dva predstavnika za obrazovanje i kulturu, pa se nadamo da bi bilo više mogućnosti da bude više obrazovnih, edukativnih sadržaja, a ne da nam televizija bude samo rezervisana za politička i sportska dešavanja.

Svjedoci smo da nam je sistem vrijednosti pao na najniže moguće grane, ali mi ne smišljamo strategije da to promijenimo, nego spuštamo

kriterijume na svim poljima. Svi smo saglasni da kršenje zakona i ignorisanje sudskih presuda u Radio-televiziji Crne Gore ne može biti doprinos poziciji Vlade koja tvrdi da je posvećena evropskim integracijama i valadavini prava. Zato molim resornu ministarku gospođu Vujović da ostane dosljedna svom radu i vrijednostima, da ne unižava rad svojih saradnika i prihvati amandmane koje ćemo podnijeti da se vrate prvobitna rješenja za izbor Savjeta i generalnog direktora i ukine odredba koja dozvoljava oglašavanje na Televiziji Crne Gore u prajm tajm terminu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 19:50:34)

Zahvaljujem koleginići Ćinćur.

Sada riječ dajem kolegi Nikoli Camaju. Izvolite, kolega.

NIKOLLA CAMAJ (07.06.24 19:50:42)

Poštovani građani, danas vam se obraćam na svom maternjem jeziku, ne samo da iskoristim ustavno pravo i ne samo da uposlim prevodioca, već prije svega zbog činjenice da je danas riječ o tri zakona koji regulišu medijsku sferu u Crnoj Gori, gdje mi Albanci kao posebna jezička manjina imamo posebna prava koja su zagarantovana Ustavom, ali koja nijesu dovoljno iskorišćena, a koja su često zakonima pa čak i u praksi skraćena, prepolovljena, a ponekad čak i eliminisana. Dakle, riječ je o tri zakona koji se bave Javnim servisom Radio-televiziji Crne Gore, medijima uopšte i audovizuelnim servisima. U prvom dijelu govoriću malo o dostignućima informacionih alata na albanskom jeziku u ovoj zemlji, a kasnije ću se pozabaviti zakonskim rješenjima uopšteno kao i mogućim nedostacima. Bio sam odgovoran za medije od 1988. do 2002. godine, u vrijeme kada je albansko informisanje doživjelo pravu ekspanziju.

Zapošljavanjem novih kadrova, stvaranjem novih redakcija i emisija u okviru Televizije Crne Gore, otvaranjem lokalnih privatnih radija i televizija, ulaganjem u albanske redakcije, osnivanjem Koha javore, izdavanjem desetine listova i časopisa na albanskom jeziku Albanci u to vrijeme nijesu imali razloga da se žale, ali vremenom bi stvari morale da se poprave i prati nivo razvoja informacione sfere u Crnoj Gori, koje se nije desilo sa albanskim medijima. Kada smo najviše očekivali nakon 2006. godine, albanski mediji ne samo da nijesu pratili dinamiku razvoja drugih medija, ne samo da su stagnirali već su čak neki i nazadovali.

Evidentno je da su u posljednje vrijeme primjećuju pozitivni pomaci proširenjem prostora u redakcijama javnih servisa, zapošljavanjem novih kadrova i naravno unapređenjem uslova rada. U zadnje vrijeme u Javnom servisu ima novih emisija sa najavama za dodatne emisije i zahvaljujem se svim zaposlenima u ovom mediju na poslu koji obavljaju počevši od urednika manjinskog programa gospodina Senada Gilaja pa onda urednicima, na radiju Maraš Dukaj i na televiziji Nik Kaljaj, do svih novinara, tehničkog osoblja sa željom da uskoro imamo poseban program za manjine što je bilo u planu i moja ambicija još od vremena kada sam bio odgovoran za medije na albanskom jeziku. Treba imati na umu da mediji iz regiona prodiru u albanski medijski prostor što obogaćuje izvorne mogućnosti, ali treba znati da to ne zamjenjuje obavezu države, gdje smo poreski obveznici, čak i prema privatnim manjinskim medijima. Na kraju sama činjenica da se u izvještaju Evropske unije o radiju i televiziji kaže da Javni servis Radio televizija Crne Gore proizvodi uravnotežen program dovoljno govori da su se tu stvari promijenile nabolje.

Na početku da kažem da ovi zakoni predstavljaju korak naprijed u odnosu na prethodne pogotovu kad je u pitanju sinhronizacija sa evropskom regulativom za ovu oblast. Zakon o medijima predstavlja okosnicu regulatornog okvira za rad ovih medija i ostvarivanje slobode izražavanja i slobode medija u Crnoj Gori. Kako je propisano ovim predlogom zakona, država iz budžeta Crne Gore finansira projekte u oblasti informisanja obezbjeđivanjem finansijskih sredstava preko Fonda za pluralizam i raznovrsnost medija. Ističem da pored sredstava iz tog fonda u cilju ostvarivanja Ustavom i zakonom zajamčenih prava pripadnika manjina i manjebrojnih naroda na informisanje na maternjem jeziku se mogu izdvojiti i posebna sredstva za finansiranje osnivača medija što je zasigurno i doprinos predstavnika manjina u ovom domu i u Vladi, ali svakako i težnja ove većine da promoviše različitosti.

Kada je u pitanju Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru takođe predstavlja korak naprijed i pored kritika i predloga koji su stigli do nas poslanika od mnogih adresa, mnoge veoma relevantne, koje će vjerovatno postati predmet daljeg procesa unapređivanja ovih zakona.

Kada govorimo o zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama posebno bih odvojio dio koji se bavi ograničenjem emitovanja programa koji podstiču nasilje, mržnju, netrpeljivost ili diskriminaciju po bilo kom osnovu. Međutim, ono što moram istaći jeste činjenica da je i Evropska unija veoma zabrinuta zbog nemogućnosti uvođenja jedne ovakve efektivne kontrole protiv upliva i uticaja spoljnih medija sa ovakvim sadržajima pogotovu onih iz sfere ... U dva zadnja zasijedanja Komiteta za kulturu Savjeta Evrope čiji sam član, a koji su održani u Parizu i

Kopenhagenu, glavna tema jeste bila kako kontrolisati medije koji nisu pod kontrolom organa nacionalnih vlasti jedne države. Ostaje izazov kako uraditi da ti mediji poštuju zahtjeve za program iz sopstvene produkcije, kako kontrolisati njihov markentiški prostor koji je recimo u centru kritike mnogih kritizera ovih zakonskih rješenja, vjerujem s pravom, kako kontrolisti njihovo miješanje čak i u procesu donošenja odluka i u procesu izbora. Kako zaustaviti taj uticaj i ko da kontroliše kontrolore kada su u pitanju programi koji diskrimišu, vrijeđaju i prenose raznorazne poruke neprihvatljive za javnost? Na osnovu ovoga da se vidjeti da to nije baš laka materija i nije baš jednostavno urediti da medijski prostor ne bude kontaminiran pa čak i toksičan. To bi trebalo da nam bude glavna obaveza, da štitimo našu djecu od takvih toksičnih, malignih sadržaja. Izazov je tim veći kada se zna da linija između slobode izražavanja i cenzure je veoma tanka.

Inače da ponovim da smo sa mnogih adresa ovih dana dobijali predloge i upozorenja za neka ponuđena rješenja i ona se vežu sa možda manje bitnim stvarima u ovom momentu od ovih koje sam ja naveo, ali pomenuću da je jedna od primjedbi u vezi predviđenog radnog staža direktora Televizije, a druga za zabranu reklame na javnom servisu u udarnom terminu. To iz razloga da bi se štitili privatni emiteri kako javni servis dobije oko 20 miliona od države. Mislim da su sve to prostori gdje se mora raditi u budućim aktivnostima i budućim izmjenama zakona. Ne ulazeći u ovom momentu u opravdanost ovih zahtjeva morao sam i pomenuti, ali kao i za ostale zakone u ovom momentu za nas iz Albanskog foruma je bitno da su evropske institucije dale zeleno svijetlo na njih, te ćemo ih bez pogovora i bez amandmana podržati. Inače vrijeme je pred nama da ih uredimo i otklonimo nedostatke tako da sa našeg ugla gledišta posebno interesantan je način formiranja Savjeta gdje mora biti zakonska obaveza da barem dva člana Savjeta pripadaju manjebrojnim narodima od kojih jedan Albancima kao jedina jezička manjina, a da na formiranje i rad Komisije za praćenje medija na albanskom jeziku glavnu riječ imaju nacionalni savjeti. To sve u vezi sa članovima 18, 22 i 28. U vezi sa ovim mislim da je kolega Čepuni podnio jedan amandman, ne znam dokle je stigao i koja je sudbina istog, ali moram reći da je to jedna blaga varijanta onoga što mi očekujemo. Smatramo, na kraju, da fond za podsticanje pluralizma mora biti zakonska obaveza i za lokalne vlasti iako je bilo riječi o tome da Zajednici opština ne odgovara i to iz razloga da bi mediji bili potpomognuti zakonski, a ne na osnovu poznanstava ili uticaja kao što je dosad.

Na kraju da ponovim, mi ćemo podržati svakako ove zakone i pokušati da u hodu do učlanjenja u Evropsku uniju, nadamo se do 2028.

godine, uredimo sve što u ovom momentu nije riješeno kako mislimo da treba. Na kraju da izrazim zahvalnost i ministrici sa njenom ekipom na predanom radu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:01:52)

Zahvaljujem kolegi Camaju.

Sada riječ dajem kolegini Zoji Bojanić Lalović, a neka se pripremi kolegunica Sonja Milatović.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (07.06.24 20:02:02)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažena ministarka gospođo Vujović, gospodine Rudoviću,

Prije svega, pošto ste se, gospođo ministrice, predstavili kao neko ko ima stav, iako ste rekli da ste dio kolektiva i da ćete kao dio kolektiva uraditi onako kako kolektiv misli, lijepo ste rekli da ne treba zakon krojiti prema jednom čovjeku. Podržavam taj vaš stav. Podržavam i činjenicu da za neka važna rukovodeća mjesta treba znanje i treba iskustvo. Moram vam reći da po ovom zakonu isto godina za direktora RTCG-a treba koliko i za direktora neke obrazovne vaspitne ustanove predškolske ili za srednje obrazovanje, potpuno svejedno. Kao neko ko ima stav htjeli bismo da čujemo i vaše mišljenje o ovom što su već kolega Abaz Dizdarević i kolegunica Drita Lola pomenuli, a to je mišljenje, odnosno obraćanje Evropske federacije novinara, jer obratili su se svim poslanicima i poslanicima, i važno je da čujemo vaš stav jer konačno vaš stav je najvažniji u ovom slučaju, a znate da Evropska federacija novinara ne samo da ne podržava u pet do 12 donešene promjene, već naprotiv, ukazuje na to da ovakav stav smatra da nije u skladu sa javnim interesom. Sa druge strane medijska scena Crne Gore i prilično problematična i dobro je da danas ovim zakonom treba da uredimo bar djelimično ili formalno, vidjećemo u narednom periodu.

Ovim zakonom se uređuje sloboda medija, sloboda izražavanja između ostalog i naravno medijski pluralizam. Ako se osvrnemo nakratko na medijski način izražavanja, odnosno na slobodu medija, ako se osvrnemo nakratko i na način na koji mediji kreiraju društveni ambijent onda ćete se, sigurna sam, saglasiti sa mnom da trenutno imamo hiperprodukciju netolerancije pa i tenzija koje izazivaju pojedini mediji. Podsjetiću vas da upravo iz Vlade u kojoj ste i vi smo čuli kvalifikaciju

povodom slučaja, recimo, hapšenja gospođe Perović da je to bio jedan cirkus kada je riječ o medijskom izvještavanju. Sa druge strane spomenuli ste i sami da će fond za pluralizam biti uvećan i to je dobro jer jedna od važnih medijskih politika jeste što više to i bolje s tim što je važno znati da taj medijski pluralizam zapravo pokazuje koliko je jedno društvo demokratsko, koliko je jedno društvo slobodno u pravom smislu te riječi. Kako je to u Crnoj Gori?

Kada govorimo o prilikama u Crnoj Gori, konkretno o činjenici da malo tržište limitira broj, razvoj i snagu medija, tu se čini važnim još jedan aspekt te situacije. Naime, te prilike otvaraju mogućnost jednog pretjeranog uticaja medija sa strane i to je ono što nije dobro, posebno ako ne postoji kontrola. Podsjetiću vas da u posljednje vrijeme imamo uticaje prije svega nekih medija i portala iz Srbije, naravno nisu svi ti mediji ni svi ti portali za kritiku, govorimo o onima koji kreiraju političko raspoloženje u Crnoj Gori i u tom slučaju šire dezinformacije, izazivaju podjele i prepoznajemo prenaplašen govor mržnje. Država bi zbog toga morala da ima strategiju očuvanja optimalnog medijskog pluralizma u Crnoj Gori i naravno ekonomske održivosti domaćih uticajnih medija. Novinarstvo je kod nas prilično obilježeno političkim odnosima, a u vezi sa tim u dobrom dijelu u nekim slučajevima i sasvim jasno su profilisani određeni mediji. Sa druge strane govorimo o slobodnom novinarstvu ili o poziciji novinara. Vidjela sam da u zakonu vi definišete, zapravo dajete objašnjenje kakav novinar treba da bude. Uređivačku politiku, kažem, profilisu vrlo često na negativnom odnosu prema državi. Vi znate da u regionu, dakle i u Srbiji i u Hrvatskoj, bez obzira na određene unutrašnje različitosti, političke ili bilo kakve druge, mediji su saglasni oko osnovnih pitanja, a to su ona pitanja koja se tiču državnih simbola, ona pitanja koja se tiču važnih državnih pitanja i naravno u tom slučaju nema podjela. Kod nas se vrlo često dešava da i kada je riječ o ovim pitanjima mediji podstiču podjele i naravno u tom slučaju postaju vrlo često i oni koji glorifikuju pojedince koji i pokazuju takav odnos prema državi.

Na kraju, vjerujem da će i ovaj zakon i ono što vaše ministarstvo planira u narednom periodu razmišljati o tome koliko je opismenjavanje mladih bitno, koliko treba unaprijediti medijsku pismenost kao predmet, koliko je važno naučiti mlade da čitaju, da prenose medijsku poruku, jer u konačnom sve ono što prepoznajemo kao loše u medijskom prostoru najviše se odražava na mlade naraštaje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:10:46)

Zahvaljujem koleginci Lalović Bojanić.
Riječ ima ministarka. Izvolite, ministarko.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 20:10:52)

Zahvaljujem, poslanice Bojanić Lalović.

Da krenemo od ovog poslednjeg što ste rekli. Postoji u medijskoj strategiji, u zakonima, u akcionom planu 15 mjera koje se bave unapređenjem medijske pismenosti. Zato smo nedavno imali jednu donatorsku konferenciju, imamo međunarodne partnere na tome, od toga da bude obavezni predmet u osnovnoj i srednjim školama do izrade amanuala itd. Ne smijemo zaboraviti, mladi su nekako prijemčivi novim tehnologijama i navigaciji kroz nove tehnologije, ništa manje ne treba voditi računa o tome kako naši stariji građani konzumiraju medijske sadržaje, čak smo i tome posvetili dužnu pažnju. Jedva čekam da se usvoje ovi zakoni jer su oni preduslov da krenemo da radimo na medijskoj strategiji na ovim silnim aktivnostima u tom dijelu.

Što se tiče uređivačke politike određenih medija, vi svakako ne očekujete od nas da se bavimo uređivačkim politikama ili cenzurom. Dakle, mi se samo trudimo da napravimo jedan zdrav zakonodavni okvir i napravili smo ga, vjerujte mi da jesmo, za slobodno tržište i čak smo imali mišljenje da treba Agencija da odobrava registraciju nekih novih medija. Međutim, Evropska komisija nam je rekla nemate što vi da tražite odobrenje, oni mogu da se pojave na vašem tržištu. Znači, Evropa zaista kao prioritet gleda tu slobodu izražavanja i slobodu govora, čak ne moraju strogo ni da nam se obraćaju za odobrenje određeni mediji, pogotovo portali itd. Međutim, ono što je uređivačka politika i ono što smo mi zamislili je da oni potpadaju, dok se ovdje čitaju i gledaju, pod nadležnost i sudova i tužilaštava ako krše Zakon o javnom redu i miru i Krivični zakonik, a i pod nadležnost Agencije za elektronske medije ako izgovaraju govor mržnje, dezinformacije i sve ono što smo prije pričali i što smo vratili u nadležnost. Jedna ispravka navoda, možda sam u brzini krivo rekla, znači portali će morati da se evidentiraju kod nas sa svim impresumom i svim podacima, međutim, mi ćemo ih višestruko finansijski kažnjavati, opet po sugestiji Evropske komisije ne možemo ih ukidati jer oni kažu da bi to bilo prekoračenje i da bi to bila cenzura. Tako da ispravljam te navode.

Da vam odgovorim na pitanje kada se tiče odgovora na ono što su udruženja novinara pisala. Kako da vam kažem, po ko zna koji put njihovo obraćanje je nešto što sam ja pričala i prije nego što su se oni obratili. Međutim, ne predstavljam 22 čovjeka, nego moju malenkost i u tome su

me slijedili moje određene kolege i znate kako se utvrđuju tekstovi zakona i ko ih utvrđuje.

Što se tiče toga ko je pisao, ne minimizirajući Udruženje novinara evropski poznato koje saraduje sa našim Sindikatom medija, hoću da znate da opet vidimo šumu, a ne drvo, da je nama u ovim našim pregovorima isključivo bilo važno mišljenje Evropske komisije. Ako je mišljenje Evropske komisije bilo kako god vi hoćete, možda je malo restriktivno, to je bio jedan ... (prekid) ... upravo u IBAR-u slušamo samo ono taj ... što nam govori. Nažalost, ne ono što sam ja govorila ili udruženje, nego ono što nam je govorila za naše trenutno ozračje i za naš trenutni momenat Evropska komisija i mi njih slušamo kada je u pitanju IBAR.

Što se tiče frekvencija, one se više neće dijeliti kao do sada po važećim zakonima koji su bili. Ako se prijavite, dokažete da imate opremu i da imate novac, vama se mora dodijeliti nacionalna frekvencija. To je upravo bila manjkavost prethodnih zakona. Sada Agencija za elektronske medije, ako neko želi, a može biti da će željeti da dođe sa strane iz inostranstva na naše medijsko tržište i da dobije nacionalnu frekvencu, tada će se raditi. Ali, vidite, vaši zakoni su, Andrija, tome doprinijeli jer su toliko bili liberalni i nije se radila analiza treba li Crnoj Gori četiri televizije sa stranim vlasništvom. Agencija za elektronske medije da nije izdala nacionalnu frekvenciju ovoj poslednjoj televiziji, ona bi bila u krivičnoj pogrešci. Mi upravo sada uvodimo ovim zakonom ko god se pojavi da želi na našem tržištu moraće biti analiza da agencija stane i kaže treba li Crnoj Gori šesta nacionalna frekvencija ili ne treba. Oni će biti ta brana koje nije bilo u vrijeme kada ste vi donosili zakone.

Što se tiče metaverse platforme i ovih velikih platformi o kojima govori gospodin Camaj, to je nešto s čime ćemo se u narednom periodu sretati. Za ovaj momenat mi smo uhvatili priključak, ali kada dođe Digital Servis Akt tada ćemo se početi baviti velikim platformama, metaversom i svim onim o čemu ste vi pričali. To je ono đe moramo da budemo u velikoj brzini. Ovo da kažem i dužna sam to da kažem da je još jedno mišljenje oko kojeg smo se sporili, a to je procenat sopstvene produkcije koju je više poslanika ovdje isticalo kao problem da li se može ostvariti ta sopstvena produkcija. Želim da kažem da smo mi u prvobitnom tekstu zakona stavili 20% za nacionalne emitere koji su komercijalni, 15% za radijske emitere koji su komercijalni, 30% za nacionalne javne emitere i televizijske 20% za javni radio. Zbog čega. Mislili smo manji procenat komercijalnim jer im je teško da ostvare na tržištu, a opet ovi javni imaju kakvo takvo finansiranje od države, odnosno od opštine. Moram da kažem da smo uvažili predloge većine sa sjednice Vlade koji su rekli treba ovim stranim s nacionalnom

frekvencijom da povećamo na 25%, radijima da smanjimo na 10%, a ostaje 30% za nacionalne i za lokalne javne emitere.

Kolega Đeljošaj, to je njegov doprinos manjinskim politikama i uvažili smo njegov stav da se albanskim i romskim emiterima, iako su oni komercijalni, smanji procenat sopstvene produkcije. Tako da znate da je to bio jedan od amandmana, odnosno jedan od predloga gdje smo predlog usaglasili na sjednici Vlade. Da vam samo kažem da su lokalni komercijalni emiteri kao što je TV Boan i Teuta itd. redovni korisnici sredstava Fonda za medijski pluralizam svake godine, što umnogome pomaže njihov rad i Fonda za manjine.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:17:50)

Zahvaljujem ministarki Vujović.

Pravo na komentar ima koleginica Zoja Bojanić Lalović. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (07.06.24 20:17:59)

Gospođo ministarko, moram vam reći da odlično branite ono u šta ne vjerujete. Vi ste rekli na početku sve i nije vam lako u ovom slučaju, da ćete ostati do kraja u nečemu za šta i sami vidite da nije kako treba. Ono što je meni ostalo nejasno, ne znam da li gospođa ministarka ima sada pravo da pojasni, da li je Evropska komisija podržala ovaj predlog da je potrebno deset godina za poziciju rukovodioca. Razumijem, i jedno i drugo. Šta se u međuvremenu desilo i zašto je promijenjena ta odluka, dakle odluka koja je bila podržana od Evropske komisije. Vraćamo na zaključak s početka i vas citiram: "Nije dobro raditi zakone i prilagođavati ih jednom čovjeku. Zakoni treba da služe za sve i da budu dobar okvir unutar kojeg će se kreirati zdravi konteksti". Medijski kontekst je izuzetno bitan za svako demokratsko društvo, a plašim se da okviri koji su postavljeni ovako kako se ovi sada postavljaju u nekom narednom periodu i ne utiču na kvalitet medijskog prostora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:19:54)

Zahvaljujem koleginici Zoji Lalović Bojanić.

Sada riječ dajem koleginici Sonji Milatović, a neka se pripremi kolega Oskar Huter. Samo da znate, imate deset minuta ukupno vremena.

Obrnula sam, izvinjavam se, koleginice. Ali, evo, kako kaže kolega Boris Mugoša, napravila sam vas djevojčicom i onda mi je još draže što sam pobrkala.

SONJA MILATOVIĆ (07.06.24 20:20:27)

Uvažene građanke i građani Crne Gore, sreća pa Vlada Crne Gore nema mehanizam da opozove poslanike i poslanice jer ko zna koliko bi nas koji se svakodnevno suočavamo s istinom o tome kakvo je stvarno stanje stvari u Crnoj Gori kada se ne gleda kroz njene ružičaste naočare opozvala. Najbolji prikaz demokratije koju zagovara ova parlamentarna većina u Crnoj Gori koju su oslobodili samo i isključivo od vrijednosti Demokratskog društva jeste istina da, simbolično kazano, odsreljuju svakoga ko im ne ide uz dlaku. To se juče desilo i Andreju Miloviću.

Ministre Miloviću, želim večeras da vam poručim - neka vam služi na ponos i čast to što ste nepodobni ovom raštimovanom orkestru na čelu s Milojkom Spajićem čiji je politički nestanak, vidjeli ste i u Andrijevići i u Budvi, krenuo. Puna su usta ovom antidemokratskom režimu demokratije, a tome koliko se prodavci magle zalažu za demokratiju najbolje svjedoči i ovaj opoziv koji stiže kao kazna jer je ta kao demokratska Vlada ocijenila da ste počinili grijeh time što ste prihvatili amandman kolega iz SD-a. Ujedno ovaj opoziv predstavlja i upozorenje ministarki Tamari Vujović da joj slučajno ne padne na pamet da prihvati bilo kakve amandmane koji bi mogli biti podnešeni u cilju sprječavanja, upodobljavanja zakonskog teksta ambicijama jednog čovjeka.

Uvažene građanke i građani, nijesam sigurna koliko uopšte ima smisla donositi bilo kakve zakone koji tretiraju rad javnog emitera jer su u okvirima Radio Televizije Crne Gore zakoni davno prestali da važe. U prilog tome govori bahatost prvog čovjeka javnog servisa koj protivzakonito uzurpira funkciju direktora zahvaljujući Savjetu Radio Televizije Crne Gore koji se zajedno s njim ne skriveno ruga crnogorskom pravnom i pravosudnom sistemu kroz očigledno demonstriranje sile. Zašto kažem da Savjet Radio Televizije Crne Gore i prvi čovjek ove medijske kuće demonstriraju silu. Zato što su i ne samo jednom pokazali da ih sudske presude ne interesuju. E, gledajte sada, uvažene građanke i građani. S nivoa koji podrazumijeva nepoštovanje sudskih odluka u okviru Radio Televizije Crne Gore prelazimo na sljedeći nivo. Usput, podsjećam da je na izvršenje sudske odluke krivično djelo koje je definisano članom 395 Krivičnog zakonika Crne Gore. Sljedeći nivo podrazumijeva donošenje

ovog zakona o kojima danas raspravljamo, a koji je sačinjen shodno ambicijama jednog čovjeka.

Da budem potpuno jasna, ovaj predlog zakona i to što je u njegovim okvirima snižen kriterijum u pogledu godina radnog iskustva koje su potrebne za izbor generalnog direktora, u potpunosti je ogolilo namjeru Vlade Crne Gore da otvori prostor da Boris Raonić uprkos tome što sve ovo vrijeme ismijava crnogorsko pravosuđe i nezakonito pokriva poziciju generalnog direktora, ostane na toj poziciji. Jasno vam je, uvažene građanke i građani, da i dalje traje borba u parlamentarnoj većini za prevlast u Radio Televiziji Crne Gore kao što ste svjedočili i borbi za prevlast u okviru Uprave policije kroz proces izbora direktora.

Dalje, iz centra ruske propagande u Srbiji vodi se akcija za uspostavljanje potpune kontrole nad Crnom Gorom, a potpuna kontrola nad Televizijom Crne Gore jedan je u nizu poteza koji se preduzimaju. Podsjećam da su danas od pet televizija u Crnoj Gori njih četiri praktično u vlasništvu ili određenom vlasništvu struktura iz Srbije. Samo je javni servis u vlasništvu Crne Gore čija uređivačka politika prati orijentaciju Vlade koja je idološki i politički potpuno inferiorna u odnosu na Beograd. Takođe, imamo nekoliko medijskih portala koji se finansiraju rusko-srpskim novcem i koji, bez bilo kakvih smetnji i sankcija, otvoreno šire dezinformacije, plasiraju govor mržnje i crtaju mete ljudima koji drugačije misle. Pokušava se, dakle, uspostaviti potpuna kontrola nad medijskim nebom Crne Gore kako bi se neke naredne bitke za Nikšić ili neke druge crnogorske gradove vodile iz Crne Gore po nalogu iz Srbije.

Poštovani građani, kao što ne ćutim na selektivnost Vladimira Novovića i Specijalnog državnog tužilaštva i kao što ne ćutim na uvođenje autokratije od strane Milojka Spajića tako neću ćutati ni danas kada Vlada pokušava da privatizuje Radio Televiziju Crne Gore u svoju korist. Vrijeme je za one koji bez da trepnu tvrde da je laž istina, a istina laž u Crnoj Gori, pravnoj državi, zakoni počnu da važe da bi Radio Televizija Crne Gore ponovo postala državna televizija koja ne služi nikakvim centrima moći iz drugih država već samo i isključivo državi Crnoj Gori i njenim građankama i građanima. To se sigurno neće ostvariti kroz upodobljavanje zakonskog teksta pojedincima i stvaranje puta za sigurno zadržavanje fotelja, odnosno jedne fotelje zbog koje se zakon i donosi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:27:14)

Zahvaljujem kolegini Milatović.

Sada riječ dajem kolegi Oskaru Huteru, a neka se pripremi kolega Nikola Rakočević.

OSKAR HUTER (07.06.24 20:27:24)

Hvala, uvažena predsjedavajuća Popović.

Uvažena ministarko, poslanice i poslanici, uvažene građanke i građani,

Stvarno moram izraziti žaljenje što danas nije s nama gospodin ministar Milović. Znao sam da će ga neki kastig zadesiti još onoga momenta kada se usudio da prihvati amandman za zaštitu ugleda države. Naravno, tada je predsjedavajući Mandić prontno reagovao i spriječio parlamentarnu većinu da donese amandman kojim bi se spriječilo bacanje svake ljage na ugled države i da se to takvo ponašanje oštro sankcioniše. Tu ga je baš fasovao ministar Milović. Zapravo sinoć je dobio crveni karton, ali to je samo verifikacija zbog ovog slučaja što je branio nacionalne interese makar u tom slučaju. Nedugo nakon toga je isključen iz Pokreta Evropa sad. Da li slučajno ili ne, bolje da ga je zmija fištala no se to usudio da čini.

Znakovita je ovo poruka i ostalima koji bi se osmjelili da i pomisle nešto slično ili premijer Spajić nema povjerenja u svoje ministre, možda i u vas, uvažena ministarko Vujović i na ovaj način pokušava da dođe do neke kontrole. Čuli smo to i u izlaganjima nekih od kolega parlamentarne većine đe su svojim uvodnim izlaganjima oštro željeli da vas upute što smijete, a što ne smijete da činite. To me po malo brine, a mene konkretno što se tiče gospodina Milovića zato što su bile proceduralna reagovanja u kojima smo čuli da je gospodin Milović juče nokautiran, pa smo čuli da bi bio zamijenjen da mu je kojim slučajem pozlilo, pa i do toga da se on nije bunio i protivio ovakvoj kazni.

Na osnovu svega toga se nameće osnovno pitanje zna li neko od vas kako je danas gospodin Milović. Mislim da je važnije njegovo zdravlje od političkih insinucija i ovih vladinih komplikacija. Ne bi bilo na odmet da generalni sekretar Vlade izvijesti našeg generalnog sekretara Skupštine o zdravlju kako bismo bili uvjereni da je to tako. Jer, iz dijela njegovog saopštenja, ukoliko uzmemo da su tačni navodi iz medija, kaže da će se u narednom periodu sve ostalo oko ove situacije brzo razjasniti u danima koji su pred nama.

Nakon ovakvih diktatorskih akcija onda i ne čudi što se od javnog servisa pravi servis PES-a i DF-a. Kroz ovakvo finansiranje javnog servisa se pravi nelojalna konkurencija i sve vodi ka nastojanju da se gase privatni

mediji, gospođo ministarko, a privatizuje za potrebe pojedinaca RTCG. O pristrasnosti i nebalansiranosti uređivačke politike RTCG-a je suviše govoriti. Gotovo da nema TV emisije ili informativnog programa u kojima ne dominiraju subjektivnost i favorizacija.

Da se uopšte radi o javnom servisu onda bi jedna od glavnih vijesti na istom bila poslednje oficijelno mišljenje Savjeta Evrope kroz stavove Dunje Milatović, komesarke Vijeća Evrope za ljudska prava koja ističe veliku zabrinutost zašto RTCG ne sprovodi sudske odluke. Zvanična formulacija Savjeta Evrope je neimplementacija odluka domaćih sudova u vezi imenovanja generalnog direktora RTCG-a, postavlja pitanje poštovanja vladavine zakona, što mora hitno biti adresirano. Ovo je tačan prevod.

No, koga je briga za Savjet Evrope i sprovođenje sudskih odluka. Jer, kada bi oni sprovodili te odluke, onda gospodin Raonić ne bi bio generalni direktor Radio Televizije Crne Gore. Neka to nego ne bi imao ekskluzivno pravo da piše amandmane i da ih šalje direktno kabinetu ministarke Gorčević, zaobilazeći vas, uvažena ministarko Vujović, zapravo vaše Ministarstvo kulture i medija koje, ako je vjerovati generalnom direktoru medija u Ministarstvu kulture, nikada nije zvanično upoznato sa sadržajem amandmana, ne zna ni kada su isti poslani Evropskoj komisiji ni kada je Evropska komisija odgovorila. Citiram gospodina Rudovića. "Nikada Ministarstvu kulture i medija nije ni najavljeno da će amandmani biti definisani kao takvi i poslani na mišljenje Briselu". Po onoj Šekspirovoj nešto je trulo u državi Danskoj i, mogli bi zaključiti, sve je trulo u Vladi crnogorskoj.

Kada napravimo paralelu s aktuelnim dešavanjima, dolazimo do apsurdna da nezakoniti Raonić ima pravo da provlači svoje amandmane, a to je zabranjeno poslanicima.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (07.06.24 20:33:22)

Kolega Huter, uzeste vrijeme kolegi Rakočeviću, pa kako hoćete.

OSKAR HUTER (07.06.24 20:33:29)

Hvala što ste me podsjetili, a brzo ću završiti.

Neću se vama obratiti da ćutite kao vi što ste, ali zamoliću vas da dozvolite da završim izlaganje.

Po tom modelu kao na firciku, u kockarskom maniru, kakvo je i vođenje Vlade, uvedeno je pravilo ultime, ko poslednji pošalje amandmane

prije nego što Spajić odsvira kraj, njegov je i zakon. Iako je predsjedavajući Mandić govorio o pukotini u Vladi, neminovno svjedočimo fakturi ili, što bi kolega Abdić rekao, višedjelnom prelomu koji ni on ne bi sastavio. Radi korektnosti, želim do kraja pojasniti da se kabinet Vlade ovim putem oglasio saopštenjem da će se pitanjem iznošenja neistina dalje baviti u institucionalnoj proceduri.

U prevodu, uvaženi građani, Vlada će nas, ako ne prevari, brzo informisati o tome ko je između njih lagao. Mene ne bi čudilo da se na kraju dođe do zaključka da su svi zborili istinu. Premijera kojeg ne zanima bezbjednost u državi, kod kojeg država može biti predstavljena s bezbroj zastava, rezolucija, državljanstava, sve ovo onda vam dođe ka bevanda. Ipak, ovim marifetlucima možda i prevari još po nekoga u Crnoj Gori, ali ne zanosite se mišlju da ćemo prevariti IBAR, da ćemo prevariti državu Hrvatsku, da ćemo prevariti Evropsku uniju.

Što nam zapravo uopšte znači IBAR ako smo posvađani sa svima u regionu. Bosna i Hercegovina nam šalje protesne note, državni vrh Srbije nas je optužio da smo neprijateljska država i Hrvatska se neće, pretpostavljam, oglušiti oko najavljenih provokacija. Sve navedeno ne samo da nijesu preporuke već očigledna namjera da se proces ulaska u Evropsku uniju stopira. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 20:35:48)

Hvala.

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.06.24 20:35:53)

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta. Zahvaljujem potpredsjednici Popović koja mi je omogućila da mimo vremena koje je ostalo klubu, ipak četiri ili pet minuta, a molim vas da mi vratite vrijeme.

Dakle, blizu smo dobijanja IBAR-a. To je dobra vijest za Crnu Goru. Da bi ipak dobili IBAR mi moramo večeras da usvojimo, između ostalog, medijske zakone. Međutim, gospodo, ako dobijemo IBAR, dakle to zavisi od toga da li ćemo usvojiti medijske zakone, ali znate li kada ćemo ući u Evropsku uniju - ako usvojimo medijske zakone koji odgovaraju medijskom pluralizmu i interesu demokratije i građana Crne Gore. Da bismo usvojili zakone koji odgovaraju interesu građana Crne Gore moramo večeras usvojiti medijske zakone sa samo dvije ispravke. Dvije ispravke su u vidu

amandmana koje smo predložili. Pazite sada, te ispravke su u skladu s mišljenjem uvažene ministarke koja je radila s timom ljudi, vrijedno radila s vrijednim timom ljudi na tim medijskim zakonima i, najzad, takva rešenja poslala Briselu. Brisel je dao zeleno svjetlo. Međutim, Vlada je nakon zelenog svjetla Brisela izmijenila zakon na dva mjesta.

Mi tražimo principijelno da se zakon izmijeni i vrate se dvije odredbe koje su bile upisane u zakon prije nego što je poslat Briselu i takav dobio zeleno svjetlo. U toku rasprave je 28 puta pomenuta principijelnost. Međutim, u vladajućoj većini za sada od principijelnosti ni traga ni glasa. Znete li šta je principijelnost? Evo sledeće.

Crnogorska opozicija i Demokratska partija socijalista su, i to nije tajna, vi to dobro znate, svi znamo to dobro, u medijskom mraku godinama, u većini privatnih medija, posebno onih jakih koji kreiraju javno mnjenje. Amandmani, izmjene koje tražimo trebaju da zaštite medijski pluralizam tako što će zaštititi privatne medije. Mi iz toga nećemo izvući političku korist. Mnogi bi kazali da ćemo imati političku štetu, ali ne. Demokratska partija socijalista i crnogorska opozicija stoje na platformi principa. Vjerujemo da tako štitimo i vaš interes i interes građana, a svakako državni interes. Zbog toga kažem nije nam stalo do politike, partijskog interesa ili političkog interesa. Stalo nam je do principa. Principi kažu da je potrebno, gospodo, deset godina iskustva za izbor generalnog direktora i principi kažu da nema oglašavanja na javnom servisu u prajm tajmu i na taj način stvaranje neloyalne konkurencije koja onemogućava privatne emitere da funkcionišu slobodno na slobodnom tržištu i stvaraju medijski pluralizam.

Tražimo od vas, gospodine Radunoviću, da podržite naše amandmane. Jednu stvar da razjasnimo. Ovi amandmani, to je potpuno jasno, mogu proći samo na jedan način - ako uvažena ministarka na matičnom odboru, hoću da javnost to zna, prihvati amandmane i oni će tada postati sastavni dio teksta koji ćete vi glasati. Morate glasati zbog IBAR-a i morate glasati jer znate da su te izmjene u skladu s interesom građana Crne Gore. Glasate jer će postati sastavni dio teksta zakona.

Dakle, ministarka može podržati amandmane na matičnom odboru i tada će postati sastavni dio teksta. U prilog toj moj tvrdnji stoji 20 godina parlamentarne prakse, ali ne samo to nego jučerašnja praksa gdje je ministar Milović prihvatio amandmane i postali su sastavni dio teksta. On jeste povučen iz ove sale zbog toga i možda je napravio sebi problem u Vladi zbog toga. Vrlo vjerovatno će ministarka Vujović napraviti sebi problem ako bude išla linijom svog principa i interesa građane Crne Gore. Ali, postavlja se pitanje da li je važniji princip ili ... Mislim, i time završavam, predsjedniče Parlamenta, da je važniji princip i da se za principe moramo boriti i za interese građana Crne Gore. Interesi građana Crne Gore su da

obezbijede sebi i društvu medijski pluralizam. Zbog toga, znajte i Vlada i fotelje su prolazne, a principi i ova država i njeni interesi valjda su vječni. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 20:41:54)

Hvala vam.

Sledeći prijavljeni je Filip Adžić. Izvolite, gospodine Adžiću.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 20:42:03)

Uvažene građanke i građani, uvažene kolege poslanice i poslanici, uvažena ministarko, gospodine Rudoviću, trenutno nije tu, ali imam posebnu obavezu da pozdravim gospodina Rudovića koji je, rekao bih, u prethodnim danima pokazao jednu dozu principijelnosti. Ako govorimo večeras o principima, rekao bih da je stao iza onoga što jeste potreba javnosti. To je potreba za istinom, potreba da ono što je bilo ključno, što smo obećali građanima prije 30. avgusta, a to je sloboda, to je nezavisni javni servis, da upravo oni ljudi koji su se borili za to ne brane. Prije svega, moram istaći ulogu privatnih medija u periodu kada je javni servis za sve one koji su se kritički odnosili na tadašnju Vladu i tadašnje predstavnike vlasti bio apsolutno zatvoren. Većini vas koji danas predstavljate većinu u ovoj vladi jedina vrata medijska bila su upravo na tim privatnim televizijama i privatnim medijima dok je javni servis ličio na nešto što poslednjih dana gledamo upravo i uživo.

Sjetite se samo intervjuja koji je premijer imao prije svega par dana. To je eklatantan primjer onoga što se dešavalo u periodu o kojem govorimo kao periodu koji nikad ne bismo voljeli da se ponovi kada su medijske slobode i mogućnost građana da iskažu svoju kritičku misao u pitanju. Zbog toga ja bih volio da se uvažena ministarka vodi onime što jesu njena načela i jeste nešto što je zagovarala dugi niz godina i jeste nešto na čemu je radila, rekao bih među prvim ministrima pripremila ovaj zakon koji je dobio zeleno svjetlo od Evropske komisije upravo u onom obliku kakav mi želimo da danas bude usvojen.

Pratili su svi građani borbu unutar parlamentarne većine za sektor bezbjednosti, onu papazaniju koja se dešavala u kasnim večernjim satima prilikom izbora direktora Uprave policije. Ja bih molio sve u parlamentarnoj većini da ne dozvolimo da borba za Javni servis, borba za kontrolu medija dovede do istog onoga što danas možemo gledati u sektoru bezbjednosti,

a to je diskreditacija časnih i poštenih policijskih službenika, a to je nemogućnost da se u potpunosti sprovede naumi i politika Ministra unutrašnjih poslova. Ne bi valjalo da se isto to dešava i na Javnom servisu, da imamo ljude koji slijepo prate parlamentarnu većinu upravo iz razloga što se boje da bi na drugi način mogli da budu smijenjeni. Niko od nas se nije borio za to, nijesmo građanima obećali da ćemo imati zarobljeni Javni servis i ja vjerujem da je gospodin Raonić koga konkretno pominjemo, što je bio danas slučaj, napravio veliki iskorak u proteklih nekoliko godina, javni servis sa jednog minimalnog procenta povjerenja izdigao na jedan značajan nivo. Ali pritisak koji trpi poslednjih dana rekao bih da se negativno odrazio na Javni servis. Neću da kažem da je njegova krivica u potpunosti, ima mnogo drugih ljudi koji uređuju i sve razumijem, ali rekao bih pritisak koji se dešava od parlamentarne većine, diktatura koja se pokušava sprovesti prema ministrima, prema poslanicima direktno utiče i na one ljude koji su zaposleni na Javnom servisu. Upravo zbog toga imamo onakve intervjuje gdje se gospodinu Spajiću, premijeru, ne smije postaviti pitanje o debaklu koji je doživio na lokalnim izborima, jednim pa onda drugim, ne smije mu se postaviti pitanje o pukotinama koje su svakodnevno vidljive u Vladi Crne Gore. Ne smije mu se postaviti pitanje o onim nerealizovanim obećanjima koje je dao u prethodnom periodu i neko nas želi dovesti u medijski mrak.

Naša obaveza je da predlaganjem amandmana pokušamo spriječiti da dođe do uticaja izvršne vlasti ili prije svega premijera koji želi i pokazao je potpuno otvoreno da želi kontrolisati svakoga u Crnoj Gori pa tako i Javni servis, da onemogućimo da se to desi. Moguće da vam trenutno, s obzirom da vi zajedno sa njim činite parlamentarnu većinu, to ne smeta, ali isto tako sutra svako od vas može biti opozicija i on sam može biti opozicija, zbog toga nije dobro da možda sutra taj javni servis upravo pod takvom kontrolom izvršne vlasti dođe u poziciju da se njime manipuliše. Zbog toga još jedanput imam molbu za ministarku da razmisli da ono što je izvorno njena ideja i ideja njenog tima da nas podrži i prihvati uložene amandmane.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 20:48:20)

Gospodin Amer Smailović. Izvolite, gospodine.

AMER SMAILOVIĆ (07.06.24 20:48:28)

Zahvaljujem.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvažena ministarko, uvažene građanke i građani,

Set medijskih zakona koji imamo priliku danas tj. večeras da raspravljamo je poslednji u nizu zakona koji je neophodan da bismo dobili pozitivno mišljenje o IBAR-u. Dakle, zakoni koje će Bošnjačka stranka podržati, to smo već najavili. Naravno i ovaj zakon kao i prethodni koji smo ovih dana usvojili i imali priliku da raspravljamo o njima ima određenih nedostataka, ima značajan broj manjkavosti koje svakako da je i stručna javnost mogla da komentariše i naravno svi poslanici u Parlamentu. Očekujem da i pored svih tih problema kad je u pitanju set medijskih zakona vjerujem da će oni biti prevaziđeni u nekom narednom periodu, ali s druge strane treba voditi računa kada se usklađuje zakon sa evropskim normativima da u tom dijelu bude sve to ispoštovano, ali ono što ne zahtijeva i što nije dio evropskog zakonodavstva, a kada su u pitanju naši zakoni, tu treba takođe voditi računa i tražiti možda i najbolje u praksi iz regiona, ali i iz Evrope.

Ono što je za nas relevantno jeste da su ovi zakoni dobili pozitivno mišljenje Evropske komisije, najviše pažnje je svakako izazvao Zakon o Javnom nacionalnom emiteru. Dakle, radi se o zakonu koji treba da obezbijedi nezavisnost, samostalnost i transparentnost i sve ostalo što ide uz javni servis ovim zakonom to bi trebalo biti omogućeno i predviđeno. S druge strane, Javni servis je institucija koja se finansira od sredstava svih građana Crne Gore i upravo bi trebao da odražava ono što je multietničko i multuvjersko biće Crne Gore, takođe i ono što je bogatstvo, a to su različitosti u Crnoj Gori, da sve to bude predmet rada Javnog servisa, a naravno to je i kroz ovaj zakon naglašeno. Međutim, u praksi često to nije tako. Takođe u svijetlu svega onoga što možemo vidjeti kroz medijski prostor a tiče se i plasmata velikog broja medijskog sadržaja iz zemalja regiona, ali i velikog broja dezinformacija koje svakodnevno možemo vidjeti u javnom prostoru Crne Gore, ipak bi Javni servis trebalo da bude instucija koja će najviše voditi računa o tome i biti medij koji će pravovremeno i objektivno informisati sve građane Crne Gore.

Kada pričamo iz ugla Bošnjačke stranke, ali i šire bošnjačke zajednice u Crnoj Gori, Javni servis ima ključnu ulogu u promociji manjinskih prava tj. prava manjebrojnih naroda i to kroz nekoliko važnih aspekata. Javni servis omogućava manjinskim zajednicama pristup pouzdanim i relevantnim informacijama uključujući vijesti, obrazovne sadržaje i programe na njihovom jeziku. Zatim, pružajući platformu za glas manjinskih zajednica, Javni servis osigurava da se njihov glas čuje što uključuje emitovanje programa koji prikazuju kulturu, tradiciju i probleme manjebrojnih naroda u Crnoj Gori. Javni servis je dužan da emituje obrazovne programe koji

promovišu razumijevanje i poštovanje raznolikosti. To uključuje dokumentarce, emisije i obrazovne serije koje edukuju širu javnost o istoriji, tradiciji, kulturi i običajima manjinskih zajednica. Zato i naš apel da Javni servis kroz postojeći program kao i kroz nove sadržaje radi na dodatnoj promociji kulture, manjinskih zajednica. S tim u vezi pozivamo Savjet RTCG-a da prilikom usvajanja plana programa povede računa oko svih ovih činjenica. Takođe, kroz uključivanje manjebrojnih naroda u proizvodnju sadržaja i programiranjem Javni servis može i na ovaj način pomoći u osnaživanju manjinskih zajednica. Takođe i kroz zapošljavanje. Činjenica je da u Javnom servisu imamo ogroman broj zaposlenih, preko 700 i to je problem koji se javio decenijama unazad. Nije svakako odgovornost isključivo ovog menadžmenta, ali među tih 700 mislim da je vrlo mali broj tj. tvrdim da je mali broj koji su iz reda manjinskih ili manjebrojnih naroda. Uloga Javnog servisa je, dakle, mnogostruka i pravilnim izvještavanjem kroz fokus na toleranciju i suživot Javni servis može imati važnu ulogu u borbu protiv diskriminacije i predrasuda prema manjinama. Dakle, još jednom da naglasim, Bošnjačka stranka će podržati sve ove zakone vodeći se isključivo državnim interesima, a Evropska unija je svakako državni interes.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 20:53:51)

Hvala vam, gospodine.

Gospodin Adrijan Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (07.06.24 20:53:54)

Hvala, predsjedniče.

Uvažena ministricе, poštovani gospodine Rudoviću,

Privodimo kraju čitav ovaj set zakona iz IBAR grupe i došli smo do teme medija. Mediji su jedna široka tema i često smo danas slušali kako ih treba osloboditi političkog uticaja. Nažalost, svjedoci smo u Crnoj Gori da neki mediji su maltene parapolitički subjekti u Crnoj Gori i imaju svoje političke agende i pitanje je kad smo bili bolje informirani, kad smo živjeli u jednopartizmu ili danas kad imamo medijski pluralitet. Pitanje je kad smo bili bolje informirani. Mediji bi trebalo da prenose stvarnost, da prenose istinu, a svjedoci smo i činjenice da mnogi mediji kreiraju svoju istinu. Nedavno sam čuo nešto što je potpuno sukladno tome, pa kaže - naša intepretacija argumenata su novi argumenti. Krasno. Onda ste pod

rafalnom paljbom raznih interpretatora činjenica i istine, a zapravo kreatora neke njihove realnosti u koju vas oni mogu smjestiti i napraviti od vas politički pogodne ili nepogodne.

Što se tiče konkretno ovih rješenja, drago mi je što su konačno i internet portali označeni kao mediji, drago mi je i što je jasno definiran inpresum. Vidjeli smo u Crnoj Gori, svjedoci smo na žalost i toga da ima određenih portala koji uveliko šire i raspiruju nacionalnu i vjersku mržnju. Prije dvije godine na jednom od takvih poratala osvanuo je naslov koji kaže "Hrvat nije nacionalnost, Hrvat je dijagnoza" i taj autor gospodin Mihailo Medenica nedavno je gostovao u oslobođenoj biblioteci "Radosav Ljumović" bez ikakvog problema. Naravno, taj internet portal je nastavio sa svojim radom i nadam se, vjerujem i želim da ovaj zakon stane u kraj raspirivačima nacionalne i vjerske mržnje kako bi zajedno prevazišli jedan ozbiljan problem.

Druga stvar, ova zakonska rješenja su unaprijeđena u smislu definiranja skale finansiranja lokalnih javnih emitera i to je već ona stara dobra ideja Ulesa koja je sad unaprijeđena i na taj način dobili smo jedno rješenje koje je puno bolje nego do sada, a i Zakon o audiovizuelnim medijskim uslugama umnogome će pomoći finansiranju lokalnih javnih emitera. Lokalni javni emiteri, čuli smo da ih ima 15 u Crnoj Gori, opravdali su svoje postojanje. Iako je njihova egzistencija na medijskom tržištu bila problematična, suočavali su se i suočavaju se sa brojnim problemima, ali svakako potičem i lokalne samouprave da im pomognu jer oni su važan dio naše društvene i političke stvarnosti. Ono što želim takođe potcrtati to je da ovi zakoni predviđaju medijske sadržaje na albanskom jeziku što je i te kako pozitivno kao i na jezicima manje brojnih naroda pri čemu se podrazumijevaju i oni sadržaji koji govore o kulturi, tradiciji, identitetu i svemu što je važno za opstojnost jedne nacionalne zajednice. Hvala, izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 20:58:06)

Hvala.

Poslanik Ilir Čapuni. Izvolite.

ILIR CAPUNI (07.06.24 20:58:12)

Drage koleginice i kolege, u dva minuta je teško predložiti stavove Albanske alijanse u vezi tri zakona tj. čitav set jako bitnih sistemskih

zakona. Ovim zakonima, moramo priznati, pravi se korak naprijed zato što normiranje prati tehnološki razvoj, ali na žalost moramo odmah reći da je napravljen korak unazad u odnosu na sastav Savjeta na šta ću se danas malo usredsrediti, kao krovnog organa javnog servisa. Naime, u istom organu nema predstavnika manjina, a pogotovu ne predstavnika albanskog naroda. Kao što znate, Albanci u Crnoj Gori čine autohtoni manjebrojni narod koji govori albanskim jezikom, a koji ne pripada grupi slovenskih jezika. Sem jezika Albanci imaju i specifičnu kulturnu baštinu i tradiciju i druge posebnosti i zbog ovih razloga jedan član Savjeta trebao bi biti pripadnik ovog naroda kako bi se osiguralo da javni medijski servis ostvaruje javni interes iskazan u članu 12 ovog zakona u kojem se navodi da programi kojim se taj interes i ostvaruje održavaju "različite ideje i religijska uvjerenja u društvu radi jačanja razumijevanja i tolerancije i promovisanje multikulturnog, multietničkog i multivjerskog karaktera Crne Gore".

Drage kolege, podnio sam amandman koji je upodobljen sa našim zakonodavstvom i svojestveno tome i prošao kroz lupu Zakonodavnog odbora. Na žalost, Vlada je odbila prvobitnu verziju ovoga amandmana i očito koliko sam mogao da vidim iz obrazloženja nije razumjela ni intenciju ni efekat moga amandmana. Obzirom da jedna slika govori više od hiljadu riječi evo kako bi izgledao Savjet bez predstavnika manjebrojnih naroda. Ovo je jedna slika, jedna konferencija u Saudiskoj Arabiji u kojoj se govori o pravima žena, a u ovom Savjetu nema nijedna žena. Znači, samo muškarci pričaju i govore o pravima žena. Tako bi izgledao Savjet, ovako bi izgledao Savjet Radio-televizije Crne Gore bez predstavnika manjina. Stoga, na kraju, pozivam predlagača da prihvati ovaj amandman, a inače mi ćemo ovo svakako glasati za. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 21:00:45)

Hvala, gospodine Čapuni.

Komentar, gospođa ministarka. Izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (07.06.24 21:00:57)

Poslaniče Čapuni, opet sve molim da posmatramo samo IBAR i da ne gledamo usko, nego da gledamo cjelovito i u ovom momentu kada kažemo to vaš amandman je došao u zadnji čas i kao nešto što nije prethodno bilo iskumunicirano sa našim partnerima iz Evropske komisije, u toj mjeri i sa te

strane ne bi bilo korektno na osnovu onoga što smo dogovorili. Drugo, kao članu Savjeta niko ne zabranjuje nijednom pripadniku nacionalne manjine da on u ime NVO, u ime CANU-a, u ime svih onih ovlašćenih predlagača bude predložen. Ako bismo postavili ovako kako ste vi rekli, znači ovo jeste tema o kojoj treba razmišljati, nije aki vjerovatno, znači možemo da razmišljamo kada usvojimo ove zakone, ali ako tako postavimo, pogotovu u zadnjem času, postavilo bi se pitanje šta bi bilo sa predstavnicima Bošnjaka ili Roma itd. Zbog toga sam morala da reagujem i da kažem da zbog toga nismo to komunicirali i mislim da bi to svakako bilo nešto što bi zahtijevalo promjene članova, ulazilo bi u samu srž načina na koji smo postavili da se imenuju članovi Savjeta. Opet ću reći, mislim da je time postignut značajan jedan doprinos.

Samo ću još dvije rečenice. Ne znam ko je prije rekao, ali u svakom slučaju mi smo se borili da izvršna vlast se ne miješa u rad nezavisnih institucija. RTCG po definiciji je nezavisna je institucija i mi svi očekujemo pravosudni epilog onoga što se dešava na temi prilikom izbora i reizbora generalnog direktora. Kao što znate, Ministarstvo kulture i medija se ne miješa u upravljačke organe Javnog servisa i kada bi to činili mi bi upravo napravili grešku, tako da u tom dijelu očekujem da se to kaže. Možda da još jednom potvrdim da sam ja obavezana ovdje kao predstavnik, kao član Vlade, dakle da sam obavezana odlukama Vlade, da je Vlada predlog odbila koji može da bude doslovno isti kao što su bili naši tekstovi zakona i da ovdje nisam predlagač, nego predstavnik predlagača i da me to obavezuje kao člana Vlade, što naravno za poslanike ne važi.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 21:03:17)

Hvala, gospođo ministarka.

Gospodine Čapuni, molim vas, dvije rečenice. Znam da imate potrebu da pojasnite, ali nemojte.

ILIR CAPUNI (07.06.24 21:03:24)

Zahvaljujem ministrici na odgovoru.

Upravo to što je ministarka rekla, to smo i predložili u našem amandmanu. Dakle, evo tekst amandmana koji smo upodobili konsensualno unutar Zakonodavnog odbora koji glasi: "Prilikom utvrđivanja predloga liste kandidata nadležno radno tijelo Skupštine je dužno da cijeni specifičnosti jezika manjebrojnih naroda, a u cilju

ostvarivanja Ustavom zagarantovanih manjinskih prava." Mislim da nema te Evropske unije koja može da se žali na ovo. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 21:03:59)

Hvala, gospodine Čapuni.

Kao što smo na kolegijumu govorili, ovi zakoni su takvi kakvi jesu sada, ali to nisu slova u kamenu i mogu da se mijenjaju u vremenu koje je pred nama.

Gospodine Bogdanoviću, vi ste poslednji diskutant u ovoj današnjoj napornoj raspravi. Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (07.06.24 21:04:20)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvažena ministarko sa saradnikom, poštovani građani Crne Gore, koleginice i kolege,

Danas raspravljamo o setu medijskih zakona u zemlji u kojoj, čini mi se, imamo negdje oko 180 registrovanih medija i preko 2.000 medijskih poslenika i zaista to na papiru zvuči kao jedna demokratija, pluralizam, više slobode, više demokratije, ali bogami u Crnoj Gori to baš i nije tako, jer u Crnoj Gori zbog nekih medija svjedočimo i manipulacijama i nasilju nad onima koji su se odlučili izgovoriti istinu. U savremenim evropskim demokratijama i savremenim zemljama više medija zapravo znači više demokrtije, više perspektive, više slobode govora, mišljenja i izražavanja, a u Crnoj Gori nažalost znači više političkih subjekata, više glasova, više manipulacija i više lažnih vijesti, tako da naša medijska scena ponekada zbog nekih medija izgleda kao ogledala iz kuće straha, izvrnuta, izokrenuta, izvitoperena, tako da u našoj politički izvitoperenoj Crnoj Gori imamo i medije koje se samo mogu nazvati medijima, a u stvari su ispostave centara moći i ispostave političkih subjekata.

U Crnoj Gori imamo javni servis kojeg decenijama zovemo medij, a u stvari je samo propagandna mašinerija političkih subjekata koji kontrolišu politički subjekti, koju uređuju politički subjekti i koji zloupotrebljavaju politički subjekti. Ja mislim zaista da javni servis treba profesionalizovati i vrariti stvarnim vlasnicima - građanima Crne Gore. Javni servis treba profesionalizovati, poštovani građani Crne Gore, zbog ovih novinara koji su se, a koji se i danas plaše za svoj život zbog svog rada. Nije tako davno bilo kada je 2004. godine ubijen Duško Jovanović. Njegovom smrću izgubili

smo povjerenje u pravdu i vjerovanje da istina može pobijediti laž i njegova krv nije potekla samo ulicama i pločnicima Podgorice i Crne Gore nego natopila tle naše demokratije podsjećajući nas na strašnu cijenu koju plaćamo zbog istine i zbog političke manipulacije. Naravno, njega je ubila i politika nekažnjivosti, politika koja je omogućila sakrivanje zločina i politika koja je omogućila da se kriminalci slobodno šetaju Podgoricom i da se slobodno šetaju cijelom Crnom Gorom, politika koja je omogućila takve zločine i politika koja ga je i izdala. Ali Duško Jovanović nije jedini, poštovani građanin Crne Gore, tu su i Tufik Softić i Jelena Jovanović i Olivera Lakić koji su pretrpjeli strašne napade zbog istine i zbog svog rada. Njihove priče su strašne, priče o cijeni koju su platili zbog istine, a postali su meta napada od strane onih koji su željeli da sakriju svoje prljave tajne, da sakriju zločine i da sakriju zločince. Da znate, poštovani građani Crne Gore, nije zločinac samo onaj koji je digao ruku na Duška, na Jelenu, na Oliveru ili Tufika, nego je politika ta koja je osnažila i ojačala te ruke. Ta politika je poslala zeleni signal zločincima, ta politika je poslala poruku da novinarstvo kada u pojedinim segmentima i oblastima piše istinu, da je zločinačka i da je istina neprijatelj. Sjećamo se naravno brojnih neprijateljskih činova prema brojnim medijskim kućama, pa se tako sjećamo neprijateljskog čina prema Vijestima čija je imovina više puta paljena, čiji su automobili više puta uništavani, čini su novinari više puta napadani, a svi u Crnoj Gori treba da znaju da kada gori bilo koja redakcija bilo kojeg medija tada gori istina. Kada gori i kada se uništava bilo čija imovina, bilo kojeg medijskog poslenika ili medijske kuće tada gori demokrtija, a sve to je naravno jedan mračan, užasan spomenik prošle i propale politike. Ali mi sad imamo neko drugo političko vrijeme gdje imamo ocjene Evropske komisije u odnosu na ono što su predlozi ministarke Vujović i njenog tima. Ti medijski zakoni su izuzetno pozitivno ocijenjeni i vraćeni iz Brisela sa svega par tehničkih preporuka, ne čak ni predloga, ne čak ni kritika, nego preporuka, što dovoljno govori o visokim standardima i o kvalitetu pripremljenih zakona. Naravno, Demokratska Crna Gora će podržati i snažno podržava ono što su osnovni predlozi ministarke Vujović, jer je to glas onih su ginuli za istinu, jer je to glas onih koji su pretrpjeli užasne napade i patnje baveći se novinarskim poslom u prethodnih 30 godina i naša je obaveza da se za njih borimo i izborimo da njihova žrtva nikada više ne bude uzaludna. Naravno, pojedinim segmenti samo jednog zakona su na sjednici Vlade izmijenjeni i negdje je naša želja da na ovoj sjednici ili na nekoj narednoj sjednici to i promijenimo.

Mi se radujemo amandmanima na ovoj ili na nekoj narednoj sjednici kojima ćemo zaista omogućiti da se favorizacija javnog servisa svede makar u neke normalne okvire, jer favorizacija bilo kog medija zaista nije

niti može biti dobra. Ako se prisjetimo prošlih vremena i ovih sad i napravimo samo malo poređenje, ja tvrdim da se javni servis samo malo razlikuje od onog javnog servisa na čijem čelu je bila Radojka Rutović, perjanica medijske manipulacije koju su često politički subjekti nazivali gospodaricom medijskog neba Crne Gore. Mi sada nemamo gospodaricu, imamo gospodara i zaista mislim da je dobro da svi u ovom visokom domu radimo na tome da to promijenimo kako svi zajedno ne bismo postali dvorske lude, a nadam se da nam to nije cilj. Toliko i hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 21:11:55)

Hvala vam, gospodine Bogdanoviću.

Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ?

Bili ste veoma aktivni i čestitam vam na današnjem naporu koji ste uložili ovdje.

Dajemo pauzu dok odbori razmotre amandmane. Pretpostavljam da će to trajati dvadesetak minuta. Ako bude potrebno zvoncem ćemo pozvati poslanike. Nakon toga ide glasanje. Hvala vam.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:16:28)

Kolege poslanici, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Danas je Parlament Crne Gore naporno radio, imali smo uspona i padova, ali smo pokazali ne samo našim građanima nego vjerujem i van naših granica da kada imamo cilj oko koga možemo da se okupimo da možemo da budemo jedinstveni, da možemo da budemo pomireni, da možemo da idemo naprijed i da ovu zemlju učinimo mnogo bogatijom i srećnijom od onoga kakva je ranije bila.

Želim posebno da pozdravim članove Vlade, predsjednika Vlade gospodina Spajića, potpredsjednika Bečića, ministarku Gorčević, ministra Ivanovića, ministra Šaranovića, potpredsjednika Vlade Koprivicu i ministarku Vujović. Imamo li još nekoga koga nismo pozdravili, a ko je večeras ovdje zajedno sa nama? Pretpostavljam da su oni vrlo temeljito pratili danas šta se dešava u Skupštini Crne Gore, a pošto zasluga za ovo što treba večeras da se desi pripada Parlamentu Crne Gore, a da je sve

pokernuto od strane Vlade, da je ona predložila te zakone. Želim da vam se zahvalim i da nastavimo da radimo kao što smo počeli. Ovo ide u dobrom pravcu, raduje se večeras Crna Gora, raduju se građani Crne Gore, ali da završimo posao koji smo započeli.

Prelazimo na izglasavanje preostalih tzv. IBAR zakona.

Prvi je Predlog zakona o sprečavanju korupcije. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 68 za, nema protiv, tri uzdržana. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je šest amandmana i to: Zakonodavni odbor četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanici Nikola Zirojević, Branislav Nenezić i Boris Mugoša dva amandmana o kojima treba glasati.

Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Ko želi da obrazloži ove amandmane?

Gospodin Zirojević. Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 23:19:24)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Pretpostavljam da ću obrazlagati jedan po jedan pa da se izjašnjavamo.

Prvi amandman se odnosi na činjenicu da je ovim prijedlogom zakona definisano da lice nedostojno da bude izabrano za člana Savjeta ASK-a može biti ono lice koje je pravosnažno osuđivano samo za krivična djela iz oblasti korupcije. Dakle, kako smatramo da postoje druga krivična djela koja mogu ta lica činiti ... (prekid) da se nađu u Savjetu Agencije za sprečavanje korupcije, kao što su krivična djela iz organizovanog kriminala i šverca narkotika, na kraju krajeva zašto da ne, sada je vrlo aktuelno, nasilja u porodici i silovanja itd. Smatrali smo da i ta krivična djela treba da se uvedu u ovaj zakon i da ta krivična djela treba da budu razlog zašto neko ne bi mogao da bude član Savjeta ASK-a, a ne samo krivična djela iz oblasti korupcije. U tom smislu smo amandmanski djelovali na ovaj prijedlog zakona.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:20:34)

Hvala vam.

Stavljam na glasanje amandman jedan poslanika Zirojevića, Nenezića i Mugoše. Kolege, izjasnite se.

Zaključujem glasanje. Glasala su 62 poslanika, 21 za, 37 protiv, četiri uzdržana, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman dva.

Izvolite, obrazložite amandman dva.

Malo smo umorni, nemojte zamjeriti.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (07.06.24 23:21:13)

Ima nekih kolega koji žure na put, pa mislim da je kvalitetno da iskoristimo još ovo malo vremena koje smo tu.

Drugi amandman se tiče činjenice da se ovim prijedlogom zakona na zaposlene u Agenciji za sprečavanje korupcije planiraju predvidjeti odredbe Zakona o radu. Kako smo informisani od samih zaposlenih u Agenciji za sprečavanje korupcije i od Sindikata ASK-a, oni smatraju da to rješenje nije dobro, oni smatraju da im primjena odredbi Zakona o državnim službenicima i namještenicima pruža mnogo veću zaštitu. Imajući u vidu da oni rade u instituciji koja se bavi sprečavanjem korupcije te da stoga mogu biti izloženi raznoraznim vrstama pritiska, mi smo u tom smislu amandmanski djelovali kako bi se ovim ljudima pružila što bolja zaštita i kako bismo ovim ljudima dali što više mehanizama za zaštitu od onih koji bi potencijalno na njih vršili pritisak, kako bi ometali posao koji oni rade na istrazi korupcije. Ja ću podsjetiti da se Agencija za sprečavanje korupcije bavi svim funkcionerima, od onih koji se nalaze na nižim nivoima do onih koji se nalaze na najvišim nivoima. Sa tih najviših nivoa je vrlo jednostavno, vrlo moguće i vrlo vjerovatno da se neko ko je potencijalno sklon korupciji služi zloupotrebom položaja kako bi uticao na ove ljude i kako bi spriječilo obavljanje njihovog posla, tako da smatram da je potrebno da se na njih odnose odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima kako bismo im pružili što bolju zaštitu.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:22:59)

Hvala vam.

Stavljam na glasanje amandman dva. Kolege, izjasnite se.

Zaključujem glasanje. Glasala su 64 poslanika, 19 za, 38 protiv, sedam uzdražnih, pa objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Zakonodavni odbor je odlučio da predlaži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno kako bi se što prije ispunilo privremeno mjerilo o pregovaračkim poglavljima 23 Pravosuđe i temeljna prava i 24 Pravda, slobode i bezbjednost, kao i za dobijanje izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila IBAR.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 67 poslanika, svih 67 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 68 za, nema protiv, ima tri uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o sprečavanju korupcije.

Prelazimo na sledeći zakon, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 68 za, nema protiv, tri uzdržana, pa objavljujem da je Predlog zakona prihvaćen u načelu.

Na predlog zakona podnijeto je pet amandmana i to Vlada Crne Goge jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, Zakonodavni odbor četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se u najkraćem roku ispune privremena mjerila u pregovaračkim poglavljima 23 Pravosuđe i temeljna prava i 24 Pravda slobode i bezbjednost, kao i za dobijanje izvještaja u ispunjenosti privremenih mjerila IBAR.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 67 poslanika svih 67 za, nema protiv, nema uzdržanih. Skupština je utvrdila postojanje razloga da ovaj

zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 70 poslanika, 67 za, nema protiv, tri uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Predlog zakona o medijima, odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 72 poslanika, svih 72 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su tri amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, svih 71 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je zakon prihvaćen u cjelini.

Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Javnom medijskom servisu Crne Gore, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 68 za, niko protiv, tri uzdržana, pa objavljujem da prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je 14 amandmana i to: Vlada Crne Gore jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, Zakonodavni odbor deset amandmana koji su sastavni do Predloga zakona, poslanik Ilir Čapuni jedan amandman koji je korigovan na Zakonodavnom odboru i o kojem treba glasati i poslanici: Radinka Ćinćur, Nikola Rakočević, Ana Novaković Đurović, Nikola Zirojević i Andrijan Vuksanović dva amandmana o kojima treba glasati.

Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati. Gospodine Čapuni, izvolite.

ILIR CAPUNI (07.06.24 23:29:41)

Hvala, gospodine predsjedniče, drage kolege, poštovani predsjedniče Vlade,

Ja jesam podnio amandman koji je upodobljen našem zakonodavstvu, na Zakonodavnom odboru, koji sada glasi: "Prilikom utvrđivanja predloga liste kandidata nadležno radno tijelo Skupštine je dužno da cijeni specifičnosti jezika manjebrojnih naroda, a u cilju ostvarivanja Ustavom zagantovanih manjinskih prava."

Ono što bih volio da ponovim jeste da mislimo da Savjet Radio-televizije Crne Gore tj. javnog emitera ne bi bio potpun bez prisustva, ne bi čak odradio posao javnog emitera bez predstavnika albanskog naroda i manjinskih naroda. Pokazivao sam sliku, pokazaću je opet. Ovo je slika s konferencije u Saudijskoj Arabiji na kojoj se priča o pravima žena, a na ovoj slici nema nijedne žene. Tako će izgledati Savjet Televizije Crne Gore bez ovog amandmana. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:30:52)

Hvala vam, gospodine Čapuni.

Dužan sam da dam obrazloženje da ovaj amandman nije dobio podršku Odbora za politički sistem, kao što nisu dobila ni druga dva amandmana koji će biti kasnije obrazlagani.

Sada će se plenum izjasniti.

Stavljam na glasanje amandman koji je predložio gospodin Čapuni.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 68 poslanika, 24 za, pet protiv, 39 uzdržanih. Objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Imamo dva amandmana - poslanica Ćinćur, Rakočević, Novaković Đurović, Zirojević i Vuksanović.

Obrazloženje za amandman 1. Izvolite, gospođo Ćinćur.

RADINKA ĆINĆUR (07.06.24 23:32:10)

Pričamo ovih dana o ovim amandmanima, mislim da su svima poznati, ali još jednom ćemo ponoviti tu priču o njima.

U članu 9 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase - Član 9 Predloga zakona mijenja se i glasi: "U programima televizije trajanje oglašavanja telešoping spotova u periodu između 6h i 24h ne smije prelaziti 15% tog perioda. Izuzetno od stava 1 ovog člana u programima televizije zabranjeno je oglašavanje i telešoping u periodu između 20h i 22h. Izuzetno od stava 2 ovog člana u slučaju prenosa događaja od posebnog značaja za javnost u programima televizije dozvoljeno je oglašavanje i telešoping u periodu između 20h i 22h. U programima radija

trajanje oglašavanja ne smije prelaziti sedam minuta po satu emitovanog programa."

Pružanje komercijalnih usluga na način kako je predloženo od strane Vlade manifestovalo bi se kroz stvaranje nelojalne konkurencije drugim emiterima koji za svoj izvor finansiranja nemaju budžet države Crne Gore i predstavljalo bi jasno odstupanje u odnosu na dosadašnju praksu i u funkcionisanju RTCG-a. Kako se finansiranje RTCG-a dotira iz državnog budžeta te kako se radi o značajnoj finansijskoj podršci, to bi stvaranjem dodatnih prihoda na ovakav način direktno ugrozilo poslovanje drugih medija koji su samom činjenicom što je njihov rad samofinansirajuće prirode u izvorno nejednakom položaju s nacionalnim javnim emiterom. Time bi se ugrozila sloboda konkurencije. Zbog toga je neophodno u programima televizije zabraniti oglašavanje i telešoping u periodu između 20h i 22h pri čemu u slučaju prenosa od događaja od posebnog značaja za javnost u programima televizije dozvoljeno je oglašavanje i telešoping u periodu između 20h i 22h.

Drugi amandman - U stavu 35 stav 1 riječi "pet godina" zamjenjuju se riječima "deset godina". Svi prepoznamo da je riječ o kriterijumima za izbor direktora RTCG-a. U važećem zakonu propisani su uslovi za izbor generalnog direktora VII-1 stepen nivoa kvalifikacija i najmanje deset godina radnog iskustva. Ovo rješenje je 2020. godine dobilo pozitivno mišljenje eksperata Savjeta Evrope. Takođe, ovo rešenje sadržano u radnoj verziji zakona koje je pripremila Ministarstvo kulture, dobilo je saglasnost Evropske komisije.

Naknadno predočene izmjene u pogledu uslova za izbor generalnog direktora javnog medijskog servisa uticale bi na to da se spriječi neusklađenost propisa u ovoj oblasti s uporednom praksom. S druge strane, snižavanje uslova u pogledu radnog iskustva za izbor generalnog direktora na predloženih pet godina u odnosu na aktuelni zakon napravila bi se drastična nekorespondentnost u odnosu na regulativu drugih evropskih država i zemalja u okruženju izuzev Makedonije gdje je taj uslov, znači radno iskustvo negdje oko osam godina. Tako bi uslov od deset godina radnog iskustva kandidata predstavljao jedan kriterijum koji bi garantovao kako vertikalnu tako i horizontalnu nepristrasnost generalnog direktora i kvalitet kandidata za poziciju generalnog direktora. Primjenom predloženih uslova uticalo bi se na jačanje autonomije RTCG-a i u kadrovskom profesionalizacije budući da se radi o kompleksnom sistemu od nacionalnog značaja.

Dodala bih još samo ovome šta mi je poseban motiv bio da podnesem ovaj amandman, što stvarno svjedočimo snižavanju kriterijuma, negdje i padu vrijednosti na svim poljima. Umjesto da podvučemo crtu i pokrenemo

malo više kriterijume, prije svega za izbor rukovodećeg kadra, u ovom slučaju direktora Radio-televizije Crne Gore, sutra možda bilo kojeg drugog rukovodećeg kadra, mi snižavamo te kriterijume i tako ne idemo u dobrom pravcu. Za sada toliko. Dala bih šansu obrazovanima.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:37:47)

Hvala vam, gospođo Ćinćur.

Poštovani poslanici, pozivam vas da se izjasnite o amandmanu 1 poslanice Ćinćur, poslanika Rakočevića, poslanice Novaković Đurović i poslanika Zirojevića i Vuksanovića. Pristupimo glasanju.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 69 poslanika, 27 za, 29 protiv, 13 uzdržanih. Objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2 poslanice Ćinćur, poslanika Rakočevića, poslanice Novaković Đurović i poslanika Zirojevića i Vuksanovića. Izvolite, kolege, izjasnite se.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 28 za, 36 protiv, sedam uzdržanih. Objavljujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, izjasnite se.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, 68 za, nema protiv, tri uzdržana. Objavljujem da je Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Skupština usvojila.

Prelazimo na sledeći Predlog zakona, to je poslednje glasanje koje imamo večeras, Predlog zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 72 poslanika, 72 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su šest amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 71 poslanik, svih 71 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupštine usvojila Predlog zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama.

Poštovani poslanici, poštovani predsjedniče Vlade, potpredsjednici i ministri, ovo je velika noć za Crnu Goru zato što smo pokazali da možemo

i pored razlika koje postoje da se okupimo oko zajedničkog cilja i da svi zajedno radimo. Ovo je jedna velika prilika da pokažemo svima da je Skupština Crne Gore pravo mjesto i nekim kolegama koji su nas prethodnih dana optuživali da smo mi samo neki protočni bojler. Ovo se prvi put dešava, da su ljudi iz Vlade, predsjednik, potpredsjednici, ministri, bez ikakvog poziva, nisam ni znao da će doći, došli u Skupštinu Crne Gore da isprate ovaj trenutak i da budu sastavni dio jedne velike priče koja dominantno pripada Skupštini Crne Gore. Ja ne mogu da prećutim i da ne uvažim ovu činjenicu koju neki ranije nisu iskazivali na ovaj način.

Išlo je sve lijepo, pa neka sad bude na kraju neka procedura.

FILIP ADŽIĆ (07.06.24 23:42:20)

Poštovane građanke i građani, uvažene kolege poslanice i poslanici, predstavnici Vlade Crne Gore,

Moramo biti, pošto smo danas čitav dan pričali o principijelnosti, do kraja biti principijelni. Kada je trebalo u ovom parlamentu primati udarce, da se ne izrazim pogrešno, kao u bokstersku vreću, poslali su gospodina Milovića koji se najviše bunio oko ovih zakona. Sada kada treba primati pohvale pojavili su se predstavnici Vlade, to jest konkretno premijer. Ja mislim da to nije korektno. Mislim da, uz sve nesporazume koje smo imali, moramo reći ono što je istina.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (07.06.24 23:43:24)

Evo, poseban pozdrav za gospodina Milovića.

Poštovani poslanici Skupštine, ja sam radostan kao predsjednik Skupštine, posebno sam radostan kada sam ovdje na početku promovisao pomirenje u Crnoj Gori. Ljudi nisu vjerovali da možemo doći do toga, ali evo oko jedne teme uspjeli smo, možda oko druge se sutra budemo dijelili, ali smo napravili neki iskorak i hvala vam svima. Zaključena je sjednica.

Ovim je Sedma sjednica Prvog redovnog zasijedanja završena. Zahvaljujem.